
V
B
D
C.R. BIBLIOTHECA
VNIVCR. IAGELL.
CRACOVIENSIS

~~prawo~~

1768

A. Nr. 12.

AK

KONSTYTUCYE
SEYMU
EXTRAORDYNARYINEGO
w WARSZAWIE

Roku MDCCLXVII. Dnia piątego Października złożonego y zaczętego, a z Limitacyi y prorogacyi w Roku MDCCLXVIII. Dnia piątego Marca, przy rozwiązaniu Konfederacyi Generalnych Koronney y Wielkiego Xięstwa Litewskiego zakończonego, *ex consensu Ordinum totius Reipublicæ*

USTANOWIONE.

w WARSZAWIE
w Drukarni J. K. Mci y Rzeczypospolitey
u XX. Scholarum Piarum.

W JMIE PANSKIE: AMEN.

STANISŁAW AUGUST

Z BOZEY Łaſki KROL Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mazowiecki, Zmudzki, Wołhyńſki, Kijowſki, Podolſki, Podlaſki, Jnflantſki, Smoleńſki, Siewierſki y Czerniechowſki, &c: &c.

AKT LIMITY.

Stany Koronne y Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego ziednoczywſzy ſię węzłem Konfederacyi Generalney, dla utrzymania Wolności Narodowey, iako y dla naprawy defektow & *abuſuûm*, lub ulepſzenia wſzelkiego, ktoreby ſię w Oyczyźnie Naſzey potrzebnym pokazało; a poſtępek takowy Patryotyczny będąc wſparty od Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy JMci Całey Roſſyi, ſzczerey Aliantki y Przyiaciołki Naſzey (bo tego przez wſpaniałe intereſſowanie ſię ku Dobru Rzeczypoſpolitey, y konſerwacyi Wolności naſzey dowody dała) więc też Skonfederowane Stany Oboyga Narodow, tak nieoboiętnemi przeniknione będąc przyiaźni y dobrego Sąſiedztwa dowodami, ſolenne do Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey Mci wyſłały Poſelſtwo, dla oświadczenia ſzczerego podziękowania, y upraſzania przez tychże Poſſow o kontynuacyą pomocy Przyiacielſkiey, y o wyſoką Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Gwarancyą, dla niewzruſzoney, y wieczney konſerwacyi Praw, Wolności, Prerogatyw każdego, y legalney Formy Rządow Rzpltey. Upewniły oraz Skonfederowane Stany Nayiaśnieyſzą Jmperatorową JeyMość, że Grekom Nieunitom y Dyſſydentom wſpoł Braci, y wſpoł Obywatelom ſwoim, będzie uczyniona ſprawiedliwość y ſatysfakcya; ktorych podporą Nayiaśnieyſza Jmperatorowa JeyMość, wraz y z inſzemi Jeyże Alliantami na fundamencie Traktatow być ſię deklarowała: Zatym chcąc ieſzcze od zgromadzonych na Seymie teraźnieyſzym Stanow, ſzczerą y Przyiacielſką Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy JMći, za wſpaniałe Jey poſiłki oświadczyć rekognicyą, tudzież wypraſzaiąc ſobie dalſzą tey pomocy

Przy-

Przyiacielſkiey kontynuacyą poki tego potrzeba wyciągać będzie, iako y wyſoką Jey Jmperatorſkiey Mości Gwarancyą dla wieczney konſerwacy Wolności Narodowych, dla Praw, y Formy Rządow Naſzych. My KROL z drugiemi Stanami Skonfederowanemi na ten Seym zgromadzonemi, wypełniamy to powtornie ninieyſzym Aktem Naſzym; A iako wſzyſtko przez tęż Gwarancyą wieczną mieć trwałość powinno: Więc cokolwiek na Seymie teraźnieyſzym dla Wolności Narodowey, iako y dla utrzymania Praw ſtanowić będziemy, wſzyſtko to przez wzaiemne z Przyiaciołką Rzplitey Naſzey ułożenie (ktora tak ſzczerze y wſpaniale do Dobra Naſzego ſię intereſſuie) czynić będziemy. Denominuiemy dlatego Delegatow niżey wyrażonych, daiąc im wſzyſtkim wſpolnie moc zupełną negocyowania, konkludowania, y podpiſania Traktatu, przez ktory życzemy ſobie, aby wſzyſtkie *Abuſus* według potrzeby Rzepltey naprawione były, tudzież aby Prawa, Forma Rządow, y Wolność Narodowa przez wyſoką Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy JMci ſzczerey Przyiaciołki y Alliantki Naſzey Gwarancyą na zawſze utwierdzonemi były. Żądamy przytym, aby ſię pod tąż wyſoką Gwarancyą Grekom Nieunitom y Dyſſydentom wſpoł Braci y wſpoł Obywatelom Naſzym, wſzelkiego Stanu y kondycyi zupełna ſtała ſatyſfakcya, według Traktatow, y według ſprawiedliwości onymże winney, *ſine præjudicio* Religii Rzymſkiey Katolickiey Panuiącey, & *ad tenorem* Deklaracyi Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy JeyMci całey Roſſyi. Authoryzuiemy zatym Aktem ninieyſzym, y moc zupełną Jchmościom Delegatom daiemy, ażeby z Jaśnie Wielmożnym Xiążęciem Jmcią Repninem Poſſem Wielkim Roſſyiſkim, lub z temi, ktorychby Nayiaśnieyſza Imperatorowa JeyMość do tego doſtateczną Plenipotencyą Authoryzowała (iako ſię wyżey powiadziało) traktowali, konkludowali, y podpiſali, oraz traktuiąc, roztrząſaiąc, y po Przyiacielſku rzecz układaiąc z Delegowanemi Konfederacyi Toruńſkiey y Słuckiey *ſalvâ in omni approbatione* Rzpltey, przy Reaſſumpcyi ninieyſzego Seymu; Cożkolwiek zaś ciż Jch-Mość *Delegati* uſtanowią, chcemy to wſzyſtko zupełnie akceptować, y Ich uſtanowienie, ſkonkludowanie, y Podpiſy na terminie, na ktory ſię ugodzą ratyfikować, *in tantum*, *in quantum*, według Tenoru Aktu tego, y znayduiącego ſię w nim wyrażenia, ſobie poſtąpią, to ieſt *conformiter* Intereſſom Rzeczypoſpolitey, y Wolności Narodowey, iak ieſt wyżey powiedziano, & *ſine præjudicio* Wiary Katolickiey Panuiącey, ażeby Ich-Mość *Delegati*, z Ja-

śnie Wielmożnym Posłem Wielkim Rossyiskim, lub z temi, ktorych do tego Nayiaśnieysza Jmperatorowa JeyMć authoryzować będzie, mogli *agere*, iako Pełnomocni z strony Naszey, y Rzpltey; więc chcemy, ażeby Akt ninieyszy, był podpisany, przez Nas KROLA, y przez Marszałkow Konfederacyi Generalnych. Żądamy nad to, aby ciż Delegaci, osobną mieli Plenipotencyą, w teyże mysli ułożoną, przez Nas KROLA y Ministerium Nasze podpisaną, Pieczęciami Oboyga Narodow stwierdzoną, ktorą tu przyłączamy, dla wiadomości Stanow, na Seym teraźnieyszy zgromadzonych, a to dla z obopolney oneyże zamiany, przy odbieraniu Plenipotencyi Nayiaśnieyszey Jmperatorowy JeyMći, od Jaśnie Wielmożnego Posła Wielkiego Rossyiskiego, lub tych, ktorzy do zakonkludowania tego Traktatu będą authoryzowani. Co takim ułożywszy sposobem, sądziemy Rzeczą bydź pożyteczną, y ustnawiamy, ażeby dogadzaiąc czasowi, do Dzieła wyżey wspomnionego potrzebnemu; Seym teraźnieyszy był, *ad diem primam Februarij*, Roku blisko następuiącego Tysiącznego, Siedmsetnego, Sześćdziesiątego Osmego Limitowany; wszystkie dla tego członki Seymu teraźnieyszego, na ten termin przybyć będą obowiązane. Lubo przytym wyperswadowani iesteśmy, o Patryotyczney Gorliwości Delegatow Naszych, że dobro publiczne celem ich będzie, iednakże gdyby w punkcie iakowym, rożniące się między niemi znaydowały zdania, więc aby materyą takową, *pluralitate votorum* zakonkludowali, mieć chcemy y postanawiamy. Obowięzuiąc wszystkich w ogolności, y każdego z osobna, aby się pod żadnym wynalazkiem, od zasiadania w umowionym mieyscu, y na naznaczone Godziny nie oddalał, *præter Legalitatem veræ Infirmitatis*; gdyby zaś z gwałtowney potrzeby, musiał kto odiechać, albo oddalić się od konferencyi, ma wziąć pozwolenie od Nas KROLA na piśmie, a na naznaczony sobie w pozwoleniu czas powracać, y na pierwszym zasiądzeniu swoim, Artykuły Traktatu, tak iak będą *unanimitate vel pluralitate* ustanowione podpisać, bez żadney wymowki; a gdyby się trafiło, ażeby kilka Osob, lub kilkanaście odiechało za pozwoleniem, pozostali, na mieyscu, w liczbie dwudziestu czterech Osob (oprocz Prymasa, iako prezyduiącego) to iest iednego Biskupa, trzech Senatorow Swieckich, dwoch Ministrow, y ośmnastu Posłow, będą mieli zupełną moc, wszystko stanowić w niebytności drugich, ktorzy za powrotem swoim, iako się wyżey rzekło, to wszystko podpiszą; ieżeliby zaś kto sobie, przeciw ninieyszey o absentuiących się ustawie postąpić odważył się, Osoba Jego odsądzeniu

niu, od wszelkich Urzędow, y *ab Activitate* podpadać będzie, w Sprawach zaś swoich Cywilnych, aby każdy z Delegatow, we wszystkich Sądach *Suspensâ gaudere* mogł, do końca tego Traktatu mieć chcemy.

STANISŁAW AUGUST KROL.

KAROL XIĄZE RADZIWIŁŁ *Marsz: Gener: Konf: y Seymowy.*

STANISŁAW BRZOSTOWSKI, *Marsz: Gener: Konfed: W. X. Litewskiego.*

D*elegati, ex Senatu, & Ministerio.* Z Wielkiey-Polski, Wielebny w Bogu Antoni Ostrowski Biskup Kujawski, Wielmożny Antoni Barnaba Jabłonowski, Poznański, Jgnacy Twardowski, Kaliski, Jozef Podoski, Płocki, Woiewodowie; Tadeusz Lipski, Kasztelan Łęczycki. *Z Małey Polski, Ex Senatu,* Wielebny w Bogu Andrzey Stanisław Kostka Młodzieiowski, Biskup Przemyski, Kanclerz Wielki Koronny. Wielmożni Salezy Potocki, Kijowski, Jgnacy Cetner Bełzki, Bernard Stanisław Gozdzki Podlaski Woiewodowie. Urodzony Roch Jabłonowski, Kasztelan Wiślicki. *Z Wielkiego Xięstwa Litewskiego. Ex Senatu.* Wielebny w Bogu Stefan Giedroyć Biskup Jnflantski. J. Wielmożny Michał Ogiński, Wileński, Wielmożni Jozef Sołłohub, Witebski Woiewodowie, Tadeusz Burzyński Smoleński, Adam Brzostowski, Połocki Kasztelanowie. *Ex Ministerio,* Wielmożni Xiąże Michał Czartoryski, Kanclerz Wielki, Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Jan Borch Podkanclerzy Koronny, Teodor Wessel Podskarbi Wielki Koronny, Xiąże Jozef Sanguszko, Marszałek Nadworny Wielkiego Xięstwa Litewskiego. *Delegati Ex Equestri Ordine. Z Wielkiey-Polski.* Urodzeni Władysław Gurowski, Pisarz Wielki Koronny. Karol Malczewski, Pułkownik Regimentu Buławy Wielkiey Koronney, Poseł z Woiewodztwa Poznańskiego. Adam Poniński Kuchmistrz Koronny, Poseł z Woiewodztwa Kaliskiego, Stanisław Wessel Starosta Golubski, Woyciech Ostrowski, Podsędek Ziemi Łęczyckiey, Posłowie z Woiewodztwa Łęczyckiego. Kasper Xiążę Lubomirski, Poseł z Ziemi Czerskiey. Teodor Szydłowski Chorąży Warszawski, Poseł z teyże Ziemi, Kazimierz Szydłowski Stolnik Prasnyski, Poseł z Ziemi Wiskiey. Kazimierz Xiąże Poniatowski, Podkomorzy

Koronny, Poseł z Ziemi Zakroczymskiey, Chryzostom Kraiewski Jnstygator Koronny, Poseł z Ziemi Rożańskiey, Walenty Sobolewski, Łowczy Warszawski, Poseł z Ziemi Liwskiey, Stanisław Radzimiński, Podkomorzyc Ciechanowski, Poseł z Ziemi Nurski Xawery Branicki, Łowczy Koronny, Stanisław Gadomski, Podkomorzy Sochaczewski, Posłowie z teyże Ziemi, Antoni Czapski Podkomorzy Chełmiński, Waleryan Piwnicki, Miecznik Ziem Pruskich, Posłowie z Wdztwa Chełmińskiego. *Z Małey-Polski.* UU: Franciszek Wielopolski Margrabia Pińczowski, Jozef Wielopolski Chorążyc Koronny, Posłowie z Woiewodztwa Krakowskiego Jacek Małachowski Referendarz Koronny, Eliasz Wodzicki, Starosta Stobnicki, Piotr Ożarowski, Generał Lieutenant Woyska Koronnego, Maciey Skorupka, Podczaszy Drohicki, Posłowie z Woiewodztwa Sandomirskiego, Antoni Potocki Starosta Lwowski, Poseł z teyże Ziemi, Jgnacy Bukowski Adjutant Nasz, Poseł Sanocki, Antoni Błażewski Podstoli, y Poseł Zydaczewski, Maryan Potocki, Poseł z Ziemi Halickiey, Jozef Sosnowski, Pisarz Polny Litewski Poseł z Ziemi Chełmskiey, Jozef Stępkowski, Obożny Polny Koronny, Poseł z Woiewodztwa Lubelskiego, Stanisław Karwowski Podstoli Bielski, Starosta Augustowski, Poseł z Ziemi Mielnickiey. Jozef Wilczewski Podkomorzy Wiski, Poseł z Ziemi Bielskiey, Celestyn Czaplic, Podkomorzy Łucki, Jan Poniński Woiewodzic Poznański, Posłowie z Jnflant Koronnych. *Z Wielkiego Xięstwa Litewskiego.* Urodzeni: Michał Pac Starosta Ziołowski, Poseł z Woiewodztwa Wileńskiego, Stanisław Xiąże Radziwił, Podkomorzy Litewski Poseł z Powiatu Lidzkiego. Marcyan Janowicz Regent Ziemski Wilkomirski, Poseł z tegoż Powiatu, Stefan Romer Chorąży Trocki, Poseł z tegoż Woiewodztwa, Antoni Zabiełło Łowczy Litewski, Marcin Czerniewicz, Sędzia Grodzki Kowiński, Posłowie z tegoż Powiatu Kowińskiego. Jan Pakosz Pisarz Grodzki Smoleński, Poseł z tegoż Woiewodztwa, Kazimierz Zabłocki, Poseł z Powiatu Starodubowskiego. Franciszek Giedroyć Podczaszy Wołkowyski Poseł z tegoż Powiatu. Piotr Bohomolec, Pisarz Ziemski Witebski, Michał Szyszko, Chorąży Husarski, Posłowie z Woiewodztwa Witebskiego. Michał Xiążę Radziwił, Krayczyc Litewski, Poseł z Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego, Michał Domański, Poseł z Powiatu Pińskiego, Mikołay Łopaciński, Pisarz Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Poseł z Jnflant Litewskich, Xiąże Adam Czartoryski, Generał Ziem Podolskich,

Poseł

Poseł z Jnflant Litewskich, Antoni Tyzenhauz, Podskarbi Nadworny Litewski, Poseł z Jnflant.

STANISŁAW AUGUST KROL.

KAROL XIĄŻE RADZIWIŁŁ, *Marsz: Konf: Gener: y Seymowy.*

STANISŁAW BRZOSTOWSKI, *Marsz: Generał: Konf: W. X. Lit.*

Marcin Matuszewic, *Sędz: Ziem: Wwodztwa Brzeskiego Lit: Konf: General: Wwodztwa Podlaskiego, Generalney Konf: Koronney y Seymowy Sekretarz.*

PLENIPOTENCYA

STANISŁAW AUGUST

Z BOZEY Łaski Krol Polski, Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Wołyński, Podlaski, Jnflantski, &c.

ZA ziechaniem się Skonfederowanych Stanow Rzeczypospolitey, na dzień piąty Oktobra, przez Nas Seymowaniu naznaczony, na Tronie Naszym zasiedliśmy, gdzie po podniesieniu Laski Konfederackiey, oraz y Seymowey, przez Wielmożnego Xiążęcia Karola Radziwiłła, Marszałka nayprzod Woiewodztwa Podlaskiego, a potym Generalney Konfederacyi Koronney, do mianowania Osob za zgodą wszech Stanow Rzeczypospolitey, do traktowania z J. W. Xciem JMcią MikołaiemRepninem, Wielkim, y Pełnomocnym Posłem, Nayiaśnieyszey Katarzyny Wtorey, Jmperatorowy Jey-Mci Całey Rossyi, przystąpiliśmy, y onych wymieniliśmy, ktorych od Tronu Naszego, *sub Praesidentia* Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xcia JMci Prymasa *ex Senatu, & Ministerio*, a od Laski, *ex Ordine Equestri* mianowanych tu wyrażamy, to iest, *ex Senatu* z Wielkiey Polski, Wielebnego w Bogu, Antoniego Ostrowskiego, Biskupa Kuiawskiego, Wielmożnych Antoniego Barnabę Jabłonowskiego, Poznańskiego, Jgnacego Twardowskiego, Kaliskiego, Jozefa Podoskiego, Płockiego, Woiewodow; Tadeusza Lipskiego, Kasztelana Łęczyckiego: Z Małey Polski. *Ex Senatu.* Wielebnego w Bogu Andrzeia, Stanisława Kostkę Młodziciowskiego, Biskupa Przemyskiego, Kanclerza Wielkiego Koronnego, Wielmożnych Salezego Potockiego

ckiego, Kijowſkiego, Jgnacego Cetnera Bełſkiego, Staniſława Bernarda Gozdzkiego, Podlaſkiego Woiewodow. Urodzonego Rocha Jabłonowſkiego Kaſztelana Wiślickiego. *Z Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego. Ex Senatu.* Wielebnego w Bogu Stefana Giedroycia, Biſkupa Jnflantſkiego, J. W. Michała Ogińſkiego, Wileńſkiego, Wielmożnych Jozefa Sołłohuba Witebſkiego Woiewodow. Tadeuſza Burzyńſkiego, Smoleńſkiego, Adama Brzoſtowſkiego, Połockiego Kaſztelanow. *Ex Miniſterio.* Wielmożnych Xcia Michała Czartoryſkiego, Kanclerza W. W. X. Litt. Jana Borcha Podkanclerzego Koronnego, Teodora Weſsla Podſkarbiego Wielkiego Koronnego, Xcia Jozefa Sanguſzka Marſzałka Nadwornego W. X. Litt przy Wielmożnym Xciu Karolu Radziwille, Koronnym, y Urodzonym Staniſławie Brzoſtowſkim, Staroście Byſtrzyckim Litewſkim, obudwoch Generalnych Konfederacyi Marſzałkach. *Ex Equeſtri Ordine, z Wielkiey-Polſki,* Urodzonych Władyſława Gurowſkiego, Piſarza Wielkiego Koronnego, Karola Malczewſkiego, Pułkownika Regimentu Buławy W. Kor: Poſſow z Woiewodztwa Poznańſkiego. Adama Ponińſkiego Kuchmiſtrza Koronnego, Poſła z Woiewodztwa Kaliſkiego, Staniſława Weſsla Staroſtę Golubſkiego, Woyciecha Oſtrowſkiego, Podſędka Ziemſkiego Łęczyckiego, Poſſow z Woiewodztwa Łęczyckiego. Kaſpra Lubomirſkiego, Poſła z Ziemi Czerſkiey. Teodora Szydłowſkiego, Chorążego Warſzawſkiego, Poſła z teyże Ziemi, Kazimierza Szydłowſkiego Stolnika Praſnyſkiego, Poſła z Ziemi Wiſkiey. Kazimierza Xcia Poniatowſkiego, Podkomorzego Koronnego, Poſła z Ziemi Zakroczymſkiey. Chryzoſtoma Krajewſkiego Jnſtygatora Koronnego Poſła z Ziemi Rożańſkiey. Walentego Sobolewſkiego, Łowczego Warſzawſkiego, Poſła z Ziemi Liwſkiey. Staniſława Radzimińſkiego, Podkomorzyca Ciechanowſkiego, Poſła z Ziemi Nurſkiey, Xawerego Branickiego, Łowczego Koronnego, Staniſława Gadomſkiego, Podkomorzego Sochaczewſkiego, Poſſow z teyże Ziemi. Antoniego Czapſkiego, Podkomorzego Chełmińſkiego, Waleryana Piwnickiego, Miecznika Ziem Pruſkich, Poſſow z Woiewodztwa Chełmińſkiego. *Z Małey Polſki:* UU. Franciſzka Wielopolſkiego Margrabię Pińczowſkiego, Jozefa Wielopolſkiego Chorążyca Koronnego, Poſſow z Woiewodztwa Krakowſkiego Jacka Małachowſkiego Referendarza Koronnego, Eliaſza Wodzickiego Staroſtę Stobnickiego, Piotra Ożarowſkiego Generała Lieutenanta Woyſka Koronn: Macieia Skorupkę Podczaſzego Drohickiego, Poſſow z Woiewodztwa Sendomirſkiego. Antoniego Potockiego

Sta-

Staroſtę Lwowſkiego Poſła z teyże Ziemi, Jgnacego Bukowſkiego Adjutanta Naſzego Poſła Sanockiego, Antoniego Błażewſkiego Poſtolego y Poſła Zydaczewſkiego, Maryana Potockiego Poſła z Ziemi Halickiey, Jozefa Soſnowſkiego Piſarza Polnego Litt: Poſła z Ziemi Chełmſkiey, Jozefa Stępkowſkiego Oboźnego Polnego Koron: Poſła z Woiewodztwa Lubelſkiego, Staniſława Karwowſkiego Podſtolego Bielſkiego Staroſtę Auguſtowſkiego Poſła z Ziemi Mielnickiey, Jozefa Wilczewſkiego Podkomorzego Wiſkiego Poſła z Ziemi Bielſkiey, Celeſtyna Czaplica Podkomorzego Łuckiego, Jana Nepomucena Ponińſkiego Woiewodzica Poznańſkiego Poſłow z Jnflant Koronnych. *Z Wielkiego Xięſtwa Litt*: UU. Michała Paca Staroſtę Ziołowſkiego Poſła z Woiewodztwa Wileńſkiego, Staniſława Xcia Radziwiłła Podkomorzego Litt: Poſła z Powiatu Lidzkiego, Marcyana Janowicza Regenta Ziemſkiego Wilkomirſkiego Poſła z tegoż Powiatu, Stefana Romera Chorążego Trockiego Poſła z tegoż Woiewodztwa, Antoniego Zabiełłę Łowczego Litt: Marcina Czerniewicza, Sędziego Grodzkiego Kowieńſkiego Poſłow z tegoż Powiatu Kowieńſkiego, Jana Pakoſza Piſarza Grodz: Smoleńſkiego Poſła z tegoż Woiewodztwa, Kazimierza Zabłockiego Poſła z Powiatu Starodubowſkiego, Franciſzka Gedroycia Podczaſzego Wołkowyſkiego Poſła z tegoż Powiatu, Piotra Bohomolca Piſarza Ziemſkiego Witebſkiego, Michała Szyſzkę Chorążego Huſſarſkiego, Poſłow z Woiewodztwa Witebſkiego, Michała Xcia Radziwiłła Krayczyca Litt: Poſła z Wdztwa Brzeſkiego Litt: Michała Domańſkiego Poſła z Powiatu Pińſkiego, Mikołaia Łopacińſkiego Piſarza W. Litt:, Xcia Adama Czartoryſkiego Generała Ziem Podolſkich, Poſłow z Jnflant Litewſkich. Antoniego Tyzenhauza Podſkarbiego Nadworn: Litt: Poſła z Jnflant. Tym tedy mianowanym y umocnionym, przez Nas, ninieyſzą Plenipotencyą Naſzą daiemy zupełną moc y władzę z wzwyż wſpomnionym Xciem JMcią Poſłem, lub z temi, ktorzy by byli na to od Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey-Mci mianowani y umocowani wchodzić w wſzelkie rozmowy y umowy, przekłady y wykłady, czynności y negocyacye, tudzież pozwalamy Jm, układać, ſtanowić, konkludować, y podpiſywać, to wſzyſtko, co będzie przez Nich uznano być nayużytecznieyſzym y naprzyzwoitſzym prawdziwym Jntereſſom Państw Nam od Boga powierzonych; Mianowicie zaś ocalenie y upewnienie Swobod, Wolności, y Granic Naſzych, tudzież uſzczęśliwienie Rzplitey w ſwoich Prawach, Uſtawach, y Doſtoieńſtwach przyzwoitych; Będą nad to mieli

moc y władzę tak czynić y ſtanowić wſzyſtko wſpomnieni Plenipotenci Naſi, iakbyśmy to ſami robili, czynili, lub ſtanowili; Obiecuiąc y przyrzekaiąc to Słowem Naſzym Krolewſkim za zezwoleniem wſzyſtkich Stanow, iż cokolwiek mianowani Plenipotenci Naſi uczynią y poſtanowią, to My nie tylko przyiąć y ratyfikować ale też y do ſkutku przywieść obowięzuiemy ſię: Dan w Warſzawie Dnia XXIII. Mieſiąca Października, Roku Pańſkiego MDCCLXVII. Panowania Naſzego IV. Roku.

STANISŁAW AUGUST KROL.

(Locus Sigilli *Majoris Regni*)   (Locus Sigilli *Majoris M.D.L.*)

ANDRZEY STANISŁ: MŁODZIEIOWSKI *Biſkup Przem: Kanclerz W. K.* mp.
JAN BORCH *Podkanclerzy Kor.*

MICHAŁ XIĄŻE CZARTORYSKI *Kanclerz W. W. X. Litt.*
ANTONI PRZEZDZIECKI *Podkanclerzy W. X. Litt.* mp.

PROROGACYA SEYMU.

POnieważ wyznaczona od Nas, y Stanow Skonfederowaney Rzeczypoſpolitey Delegacya do Traktowania z Jaśnie Wielmożnym Wielkim Poſłem Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey-Mości Całey Roſſyi Xiążęciem Mikołaiem Repninem, y do ułożenia wſpolnie z nim przez ſpoſob Traktatu z Nayiaśnieyſzą Jmperatorową Jey-Mością Monarchinią Jego, podług Intencyi Nayiaśnieyſzych Stron zawieraiących tenże Traktat, y Podług Naſzego Aktu Limity, tego wſzyſtkiego, co do czynienia na tym Seymie zachodzi, ku ubeſpieczeniu Wolności Narodowey, prerogatywy każdego w ſzczegulności, y ku opatrzeniu na zawſze ſtałości formy prawney rządu Rzeczypoſpolitey, iako też całey Uchwały Praw, przez ten Seym wygotować tego zbawiennego Dzieła w tym czaſie nie mogła; y przez Nayprzewielebnieyſzego w Bogu Xiążęcia Jego-Mości Prymaſa, Prezydenta Traktatu z Strony Naſzey, potrzebę prorogacyi Seymu do kontynuowania w tym czaſie ſwoich konferencyi z Jaśnie Wielmożnym Wielkim Poſłem Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey-Mości Całey Roſſyi, y do ułożenia wſpolnie z Nim pod approbacyą Naſzą y Rzeczypoſpolitey Skonfederowaney tego wſzyſtkiego tak, iak wſpomniony Akt Limity tego ſamego Seymu opiewa, doſtatecznie przełożyła; Proroguiemy za powſzechną zgodą Stanow Skonfederowaney Rzeczypoſpolitey, y przedłużamy ten Seym *ex Limitatione* na

dnin

dniu dziſieyſzym zaczęty, do dnia pierwſzego Marca; Chcąc po Delegacyi Naſzey żeby iak naypilniey, y naydokładniey powierzone ſobie czynności, wſpolnie z Jaśnie Wielmożnym Wielkim Poſłem Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey-Mości Całey Roſſyi dopełniała, y do approbacyi Naſzey, y Rzeczypoſpolitey Skonfederowaney iak nayprędzey będzie można przynioſła.

KAROL XIĄŻE RADZIWIŁŁ *Marſ: General: Konf: Kor: y Seymowy.*

Marcin Matuſzewic *Sędz: Ziem: Wwodztwa Brzeſkiego Litt: General: Konf: Kor: y Seymowy Sekretarz.* mp.

Powtorna Seymu prorogacya.

POnieważ to wſzyſtko co Delegacya Naſza do traktowania z J. W. Poſłem Wielkim Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey-Mości Całey Roſſyi ułożyła, y podpiſała, z pilnością powinno być przeyrzane, a czas Seymowi teraźnieyſzemu wyznaczony na to wyſtarczyć nie może, więc tenże Seym do Dnia bliſkiego piątego Marca *incluſivè* proroguiemy.

KAROL XIĄŻE RADZIWIŁŁ *Marſ: Konf: General: y Seymowy.*

Marcin Matuſzewic *Sędz: Ziem: Wwodztwa Brzeſkiego Litt: General: Konf: Kor: y Seymowy Sekretarz.* mp.

PLENIPOTENTIA	PLENIPOTENCYA
A Sereniſſima Imperatrice totius Ruſſiæ Illuſtri Principi Nicolao Repnin Magno Ejuſdem Sereniſſimæ Jmperatoriæ Majeſtatis Oratori.	*Od Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey-Mci Całey Roſſyi, J. W. Xciu Mikołaiowi Repninowi, Wielkiemu teyże Nayiaś: Jmperatorowy Jey-Mci Posłowi.*
DATA.	DANA.
DIvina favente Clementiâ NOS CATHARINA Secunda, Imperatrix & Autocratrix Totiûs Ruſſiæ, Moſcoviæ, Kijoviæ, Vladimiriæ, Novogardiæ, Zarina Caſani, Zarina Aſtra-	Z Bożey wſpomagaiącey miłości My KATARZYNA II. Jmperatorowa, y Samodzierzyca Całey Roſſyi, Moſkiewſka, Kiiowſka, Włodzimirſka, Nowogrodzka, Carowa Kazańſka,

Astrachani, Zarina Siberiæ. Domina Plescoviæ, & Magna Dux Smolensci, Dux Estchoniæ, Livoniæ, Careliæ, Tveriæ, Jugoriæ, Permiæ, Wiatkæ, Bulgariæ, & aliorū Domina, & Magna Dux Novogardiæ, Inferioris Terræ, Czernigoviæ, Resaniæ, Rostoviæ, Jaroslaviæ, Belo-Ozeriæ, Udoriæ, Obdoriæ, Condiniæ, totiusque Septemtrionalis Plagæ, Dominatrix, & Domina, Iberiæ Terræ, Carthalinensium, & Grusinensium Zarorum, & Cabardinensis Terræ, Czerkassinensium, & Montanorum Ducum, aliorumque Hæreditaria Domina & Dominatrix.

PRincipum, Liberarumque Gentium fœdera, quibus ad promovendum Commune Bonum, præstandamque sibi Securitatem, junguntur, nec vera, nec firma unquam esse queunt, nisi tali nitantur utilitate, quam ex solâ rei naturâ, posthabitâ omni aliâ causâ ipsi utrinque metiuntur. Secus si fuerit incitamenta desunt, quæ pari eos efficaciâ ad eundem scopum impellant, quod si verò ad Vicinitatis rationem aliæ adhuc accedunt, ex Statu Partis alterutrius publico derivatæ, quemadmodum id Imperio Russico, intuitu Serenissimæ Reipublicæ Poloniæ contingere notum est, tum vel maximè mutuæ Amicitiæ, & utilitatis vincula, perenni & indissolubili nexu con-

ska, Carowa Astrachańska, Carowa Sibirska, Hosudarynia Pskowska, y Wielka Xiężna Smoleńska, Estlandska, Liflandska, Karelska, Twerska, Juhorska, Permska, Wiatska, Bołhorska, y innych Hosudarynia, y Wielka Xiężna Nowogrodu, Nizowskiey Ziemie, Czerniechowska, Riazańska, Rostowska, Jarosławska, Biało-Jezierska, Udorska, Obdorska, Kondyiska, y Całey Pułnocney strony Roskazuiąca, y Hosudarynia, Jberskiey Ziemi, Kartalińskich, y Grudzińskich Carow, y Kabardyńskiey Ziemi, Czerkawskich, y Gorskich Xiążąt, y innych Następna Hosudarynia, y Obładaiąca,

ZIednoczenie Hosudarow, y Narodow, wzaiemnemi między sobą związkami, dla wspolnego Ich pożytku, y Bespieczeństwa, nie może bydź ni wewnętrzne, ni gruntowne, ieżli nie ma one same po sobie początku, y założenia swoiego, w naturalnych niepostrzedniczych, y niepodległych, na obiedwie strony Interessach; inaczey bowiem, nie poruszą tam pobudka, ktoraby ich rowną mocą, do iednakowegoż niepociągała celu. Na przeciw czego, kiedy te Interessa nie podległe od Sąsiectwa, maią ieszcze przymnożenie siebie od politycznego złożenia, w Korpusie tey, albo drugiey Części, w iakim stanie znayduie się wiadomym

constringenda sunt. Quæ Res, cum persuasissima nobis fuerit, ex quo solium Imperij conscendimus nullam certè prætermisimus occasionem, in Serenissimam Rempublicam, tam ultimi Interregni tempore, quò Rege suo orbata erat, quam post felicem hodierni Regis, Serenissimi Principis STANISLAI AUGUSTI *Electionem amicitiæ Nostræ, atque curæ, pro incolumitate & conservatione liberi Statûs, vera ac insignia documenta publicè edendi. Non potest quidem non iucundum, acceptumque Nobis esse Serenissimam Rempublicam pro Nostris in eam studiis, gratam se, & fiduciæ plenam præbuisse, & adhuc præbere; quapropter perfecto opere nihil fuisset reliqui, nisi quod fructibus inde redundantibus, gaudere eam sineremus, rebus ipsius Domesticis non amplius occupati. Verum enim vero, cum in Comitiis, annô præteriô Varsaviæ habitis non solum, contra Civium Libertatem, ipsasque Reipublicæ Constitutiones, prava Consiliâ se exsererent, & mox dissociata Gens in diversas raperetur Partes, sed etiam eorum, quæ Nobiscum aliisque Potentiis solemniter Pacta sunt, nulla planè Ratio haberetur, ac denique Nostræ Relligioni addicti, ut & cæteri Dissidentes tam diu Immerito suo oppressi iustissimas propterea Nobis admoverent preces, necessè erat, ut in Reipublicæ Negotia, Cu-*

mym przykładem *Imperium* Całey Rossyi, względem Nayiaśnieyszey Rzeczypospolitey Polskiey, tym bardziey powinne one, nie tylko połączać Ich z społzwiązkami, wzaiemnego Przyiacielstwa, y pożytku, ale y czynić ieszcze takie społzwiązki, nierozerwanemi y wiecznemi. Od wstąpienia Naszego na Tron, upewniwszy się raz o tey prawdzie, nie upuściliśmy My zapewne żadnego zdarzenia, gdzie tylko Nayiaśnieyszey Rzpltey, iak w Osierociałym Jey stanie, ostatniego Bezkrolewia, tak y potym, po szczęśliwym wybraniu teraźnieyszey Jey Głowy, Jego Wieliczeństwa Krola STANISŁAWA AUGUSTA, essencyonalne, y niefałszywe doświadczenia Naszego Przyiacielstwa, y Naszego starania, o dobrym stanie, y gruntowności wolney Jey Konstytucyi, podawać mogliśmy. Do osobliwey (prawda) służy nam to satysfakcyi, widzieć: że Nayiaśnieysza Rzeczpospolita społ odpowiadała przedtym, społ odpowieda też, y teraz przyznaniem, dowierzeniem, y wdzięcznością swoią takiey Naszey, ku niey dobrey chęci. Y z tądby to zostawało Nam, po do pełnieniu dobrego Dzieła zostawić Jey aby pozytkowała Płodami onego nie przyimuiąc więcey żadnego, uczestnictwa, w wewnętrznych Jey Rozporządzeniach. Jeżliby tylko odkryte,

Curas denuò intenderemus, non Nostris certè commodis inservientes, sed id potissimum acturi, ut Respublica imminenti periculo eripiatur, atque Dissidentes, in sua Jura, Privilegia & Prærogativas, secundùm Leges restituantur. Hunc in finem indicenda Comitia tanquam optimum, tutissimumque remedium quô omnia in pristinum Ordinem redigerentur, publicis Declarationibus, statim proposuimus, & nunc eodem remediô Suam Regiam Majestatem, & fœderatæ Reipublicæ Status brevi tempore revera esse usuros, non sine voluptate animadvertimus. Considerantes porrò Serenissimæ Reipublicæ, in proximis Comitijs de rebus maximi momenti, & ad Nos haud multò minùs, quam ad ipsam spectantibus, decidendum esse, proindeque Eam, missa ad Aulam Nostram Solemni Legatione petiisse, ut desservandis, & tuendis Constitutionibus Ejus perpetuò caveamus, hinc dexteritate, fide, & benè merendi studio, dilecti fidelis Nostri Extraordinarij, & Plenipotentiarij Oratoris, ad Suam Regiam Majestatem, & Rempublicam Poloniæ Ablegati Supremi Excubiarum Præfecti, & Equitis, Principis Nicolai Repnin confisi, Eum nuncupavimus, & pleno instruximus mandato, prouti Ipsum præsentibus hisce nuncupamus, & instruimus, ita, ut cum Eo, vel Ijs, quos ad eundem Finem Sua

te, na przeszłorocznym Warszawskim Seymie, przeciw Wolności Obywatelow, y samey Konstytucyi Rzeczypospolitey niebespieczne zamysły, rozdzielenie Obywatelow na rożne partye, y iawne w tenże czas zaniedbanie uroczystych z Nami, y drugiemi Potencyami Traktatow, w sprawiedliwey żądzy Naszych Jednowiernych, y innych Dyssydentow, ktorzy tak długie, y bezwinne cierpią uciemiężenie, nie przymusili Nas przyiąć nowego w Dziełach Rzeczypospolitey uczestnictwa, nie dla iakieykolwiek w tym z Naszey strony korzystuiących pozorow, ale szczegulnie dla zbawienia Rzeczypospolitey od grożących Jey napaści, y dla przywrocenia Dyssydentow, do wszystkich Jm prawnie należących Praw, Wolności y Prerogatyw. W tym przedsięwzięciu proponowaliśmy My nieodwłocznie przez publiczne Nasze Deklaracye, zebranie Seymu, iako lepszy, y spodziewańszy sposob, do przyprowadzenia Dzieł w porządek, y kiedy My teraz z przyiemnością doźieramy, że Jego Wieliczeństwo Krol, y Stany Skonfederowane Rzpltey w samym dziele prędko ieli się tego sposobu; to z iedney strony, w uwadze tego, że Nayiaśnieysza Rzeczpospolita, ma stanowić na przyszłym Seymię ważnieysze ledwie nie tylko Nas, iak y Oną interessuiące Dzie-

Sua Regia Majeſtas, & Status Reipublicæ Poloniæ conſtituent, nominabunt, ac pariter ſufficienti mandatô munibunt, de Rebus & negotiis ſupradictis tractet, atque tales Pactiones, quæ publicis Imperij Noſtri Commodis, & quod maximum eſt, ſecuritati, Libertati & ſaluti Sereniſſimæ Reipublicæ Poloniæ, nec non conſervationi Ejuſdem Conſtitutionum & formæ Legibus definitæ convenire præfato Oratori Noſtro videbuntur, ineat, faciat, & ſubſcribat, omniaque tandem, quæ ad tractanda iſta pactionum Negotia ſpectant, eâdem cum poteſtate, quâ per Nos met Ipſos peracta fuiſſent, peragat. Cæterum ſanctè promittentes, ac ſpondentes Verbô Noſtrô Cæſareo, omnia, & ſingula, firma, grataque habere, quæ vi hujus mandati, ſtatuturus, promiſſurus, & ſubſcripturus eſt. Noſtram ſuper his Ratificationem, præfiniendo tempore expediri curabimus. In quorum fidem, ac Robur, præſentes haſce Litteras, manu Noſtrâ ſubſcripſimus, & Majori Sigillô Noſtrô Imperiali firmari juſſimus. Quæ dabantur Maſcoviæ die XXII.

Auguſti

Dzieła, y że znowu przez przysłane do Dworu Naſzego uroczyſte Poſelſtwo, potrzebowała Ona Naſzey raz na zawſze Gwarancyi, na całość Jey Uſtaw, a z drugiey ufaiąc doświadczeniu, wierności, y gorliwości w ſłużbie Naſzey, Naſzego miłowiernego, nadzwyczaynego y Pełnomocnego Posła, przy Jego Wieliczeńſtwie Krolu y Rzeczypoſpolitey Polſkich, Armij Generała Majora, y Kawalera Xcia Mikołaja Repnina. My Jego naznaczyliśmy y upełnomocowaliśmy, iakoż tym naznaczamy, y upełnomocniamy, wſtępować w zobopolne rozmowy y negocyacyą z Tym, albo Temi, ktorzy dla tego ſamego przedſiewzięcia od Jego Polſkiego Wieliczeńſtwa y Stanow Rzeczypoſpolitey Polſkiey naznaczeni, wybrani, y rownomiernie doſtateczną pełną mocą opatrzeni będą poſtanawiać, zawierać, y podpiſywać z Nim albo z Niemi takie obowiązki, ktore od wſpomnionego Posła Naſzego przyznane będą, za zgadzaiące ſię z Intereſſami *Imperij* Naſzey, a oſobliwie z głownieyſzym z tych to ieſt: całością, beſpieczeńſtwem, wolnością, y dobrym Porządkiem Nayiaśnieyſzey Rzeczypoſpolitey Polſkiey w Jey Prawach położeniu y Konſtytucyi, tak ażeby On Poſeł we wſzyſtkim tey negocyacyi, y poſtanowienia wſpomnio-

 nych

Augusti Anno MDCCLXVII. Regiminis Nostri Sextô

nych obowiązkow tyczącym się, postępował, z takąż Władzą, iakby My to sami czynili, obiecuiąc świątobliwie Jmperatorskim Naszym słowem, przyiąć za dobre y wypełniać wiernie to wszystko, co przez Onego w brzmieniu tey pełney mocy postanowiono, obiecano, y podpisano będzie, oraz y dać na to w maiący się naznaczyć czas ratifikacyą Naszą. Na upewnienie o tym My tę pełną moc własną ręką podpisawszy, rozkazaliśmy ztwierdzić więszą Naszą Hosudarstwa Pieczęcią. Dan w Moskwie dnia 22. Sierpnia 1767. a Panownnia Naszego VI. Roku.

(L.S.) CATHARINA.

In fidem Versionis

C. N. Panin

M. A. Galitzyn.

(L.S.) KATARZYNA.

Panin

Xiążę Alexander Galitzyn.

TRAKTAT WIECZYSTY

Między Rzeczą-Pospolitą Polską, y Jmperium *Całey Rossyi.*

W Jmie Swiętey, y nierodzielney TROYCY.

LUbo między Nayiaśnieyszą Rzecząpospolitą Polską, y Jmperium Całey Rossyi, trwa szczę-

TRAKTAT WIECZNYO.

Meždu Riecziupospolitoiu Polskoiu, y JmperijeiuWse Rossiiskoju.

Wo Jmia Swiatyiay nerazdzielimyia TROYCY.

CHotia meždu Jasnieiszeiu Riecziupospolitoiu Polskoiu, i Jmperijeiu Wse-Rossijskoiu, szcza-

ſzczęśliwie według Traktatu Roku 1686. wieczny Pokoy, prawdziwa przyiaźń, ſtała harmonia, y dobre Sąſiectwo, iednak gdy z przyczyny zwykłych w ſprawach ludzkich odmian, wyniknęły między niemi, od tyle czaſow rożne przypadki, ktore z racyi odmienionych Cyrkumſtancyi, nowey imże nayprzyzwoitſzey wzaiemnych obowiązkow wyciągaią uſtawy ; Z tey więc przyczyny, y drugich w teraźnieyſze czaſy trafiaiących ſię, ktore tak w publikowanych Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey-Mci Całey Roſſyi Deklaracyach, iako y w Aktach ſkonfederowaney Rzeczypoſpolitey Polſkiey do nich ſię zgadzaiących, doſyć iaśnie całemu światu ſą pokazane ; Nayiaśnieyſzy Krol JMć Polſki, y Stany Rzeczypoſpolitey, Oboyga Narodow, Polſkiego, y Litewſkiego, ſpoione między ſobą węzłem Konfederacyi Generalney z iedney ſtrony, à Nayiaśnieyſza Jmperatorowa Jey-Mć Całey Roſſyi z drugiey, uznali rzeczą bydź potrzebną, y ſtoſuiącą ſię do wzaiemnych ich Intereſſow poſtanowić, y umocnić ſpoſobem nowego Traktatu, naypożytecznieyſze czaſom, y Cyrkumſtancyom bardziey ſłużące, Rzeczypoſpolitey zaś Polſkiey, względem beſpieczeńſtwa Jey Konſtytucyi, y wolności, naypożytecznieyſze umowy, więc dla uczynienia takowego Traktatu

ſczaſtliwo prebywajet, po Traktatu 1686. hodawiecznoi mir, iſkrenniaia druzba, poſtoiannoie ſohłaſie y dobroie Soſiedſtwo, odnakoż kak po obyknowennym w diełach człowieczeſkich peremienam, poſledowali mezdu Imiſtol dawnaho wremi ani raznyie proiżſzeſtwij, koi, po peremieniwſzym ſia obſtoiatelſtwam trebuiut inowaho, onym ſwoiſtwennieiſzaho opredielenija w zaimnych Obiazatelſtw, Topo ſei hławnoi pritczinie i druhim naſtoiaſczaho wremiani ſłuczainym koi w publikowannych deklaraciach, Jeia Wieliczeſtwa Wſiepreświetleiſzei Jmperatricy Wſeroſſiiſkoi, i wſohłaſnych ſonymi aktach Skonfederowannoy Rieczipoſpolitoi Polſkoi świetu ſdowolnoia iaſnoſtiju pokazany Priznali Jeho Wieliczeſtwo Korol Polſkoi, i cziny Rieczipoſpolitoi Polſkoi obiazannyie mezdu ſoboiu Uzłom heneralnoi Konfederacij oboich Narodow, Polſkaho, y Litowſkaho ſodnoi ſtorony. A Jeia Jmperatorſkoie Wieliczeſtwo Wſeroſſiiſkaia ſdruhoj: za nuzno j ſchodſtwenno ſwzaimnymi Ich intereſſami poſtanowit i opredielit ſpoſobem nowaho Traktata, polezniejſzije wremiani, y obſtoiatelſtwam, bolſze priliczeſtwujuſczyie, a Rieczipoſpolitoj Polſkoj wraz ſuzdenij bezopaſnoſti, Konſtitucij, wolnoſti Jeja, nuznieyſzie dohowory. Czehoradi dla poſlanowlenija takoho Traktata, i naznaczeny ot oboich ſtoron upolnomocznych

ktatu, z obu ſtron Traktuią-cych, ſą *Actu* wyznaczeni Plenipotentiarij, à mianowicie z Strony Nayiaśnieyſzego Krola JMci, y Nayiaśnieyſzey Rzeczypoſpolitey Polſkiey, *ſub Præſidentia* Xiążęcia Prymaſa, Gabryela, Jana Junoſzy Podolſkiego, *Ex Senatu* z Wielkiey Polſki: Antoni Oſtrowſki Biſkup Kuiawſki, Antoni Barnaba Jabłonowſki, Poznańſki, Jgnacy Twardowſki, Kaliſki, Jozef Podolſki, Płocki Woiewodowie, Tadeuſz Lipſki Kaſztelan Łęczycki. Z Małey-Polſki *Ex Senatu*, Andrzey Staniſław Koſtka Młodzieiowſki Biſkup Przemyſki, Kanclerz Wielki Koronny. Salezy Potocki, Kijowſki, Jgnacy Cetner Bełſki, Staniſław Bernard Gozdzki, Podlaſki Wojewodowie; Roch Jabłonowſki Kaſztelan Wiślicki. Z Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, *Ex Senatu*: Stefan Giedroyć Biſkup Jnflantſki, Michał Ogiński Wileńſki, Jozef Sołłohub Witebſki Woiewodowie, Tadeuſz Burzyńſki, Smoleńſki, Adam Brzoſtowſki, Połocki Kaſztelanowie. *Ex Miniſterio.* Xiąże Michał Czartoryſki, Kanclerz Wielki, W.X. Litt: Jan Borch Podkanclerzy Koronny, Teodor Weſſel Podſkarbi Wielki Koronny, Xiążę Jozef Sanguſzko, Marſzałek Nadworny Wielkiego Xięſtwa Litt: przy Xiążęciu Karolu Radziwille Koronnym, y Staniſławie Brzoſtowſkim, Staroście By-

waiuſczych ſia Storon Połnomocznyie, a imianno: z ſtronny Jeho Wieliczeſtwa Korola, i Jaſniejſzei Rieczipoſpolitoj Polſkich, pod Prezydencyej Kniazia Primaſa Habriela Jana Junoſzi Podoſkaho: i z Senata iz Wielikoj Polſzi: Anton Oſtrowſkij Jepiſkop Kujawſkij, Anton Warnawa Jabłonowſki, Poznanſkoi, Ihnatij Twardowſkij Kaliſzkoj, Jozef Podoſkij Płockoj, Woiewody. Ftadiej Lipſkij Kaſtelan Łęczyckij. Iz Małoy Polſzi; iz Senata: Andrej Staniſław Koſtka Młodzieiowſkij, Jepiſkop Premyſſkij, Kancler Wielikoi Koronnoi, Salezy Potockij, Kijewſkoj, Jhnaty Cetner Bełſkoi, Staniſław Bernard Hodzſkij Podlaſzkoi, Woiewody. Roch Jabłonowſkij Kaſtelan Wislickij. Iż Welikaho Kniazſtwa Litowſkaho: iz Senata, Stefan Hedroyc Jepiſkop Inflandſki, Michaiło Ohińſkij, Wilenſkoi, Jozef Sołłohub Witebſkoi, Woiewody, Ftadiei Burzynſkij Smolenſkoi, Adam Brzoſtowſki Połockoi Kaſtelany. Jz Miniſterſtwa, Kniaz Michaiło Czartoryſki, Welikoi Kancler Welikaho Kniazſtwa Litowſkaho, Jan Bork Vice-Kancler Koronnoj, Fedor Weſſel Welikoi Podſkarbij Koronnoj, Kniaz Jozef Sanhuſzko Marſzał Nadwornoi Wielikaho Kniazſtwa Litowſkaho pri Kniazie Karle Radziwile Koronnom, y Staniſławie Brzoſtowſkim Staroſtie Biſtrickom Lito-

Bystrzyckim Litewskim, Obudwoch Gneralnych Konfederacyi Marszałkach. *Ex Equestri Ordine* z Wielkiey Polski. Władysław Gurowski Pisarz Wielki Koronny, Karol Malczewski, Pułkownik Regimentu Buławy Wielkiey Koronney, Posłowie z Wojewodztwa Poznańskiego, Adam Poniński Kuchmistrz Koronny, Poseł z Wojewodztwa Kaliskiego, Stanisław Wessel Starosta Golubski, Woyciech Ostrowski Podsędek Ziemski Łęczycki, Posłowie z Woiewodztwa Łęczyckiego, Kasper Lubomirski Poseł z Ziemi Czerskiey, Teodor Szydłowski Chorąży Warszawski, Poseł z teyże Ziemi, Kazimierz Szydłowski Stolnik Przasnyski, Poseł z Ziemi Wiskiey, Kazimierz Xiąże Poniatowski Podkomorzy Koronny, Poseł z Ziemi Zakroczymskiey, Chryzostom Krajewski, Jnstygator Korony Poseł z Ziemi Rożańskiey, Walenty Sobolewski Łowczy Warszawski, Poseł z Ziemi Liwskiey, Stanisław Radzimiński Podkomorzyc Ciechanowski, Poseł z Ziemi Nurskiey, Xawery Branicki Łowczy Koronny, Stanisław Gadomski Podkomorzy Sochaczewski, Posłowie z teyże Ziemi. Antoni Czapski Podkomorzy Chełmiński, Waleryan Piwnicki, Miecznik Ziem Pruskich, Posłowie z Woiewodztwa Chełmińskiego. Z *Małey Polski*, Francißzek Wielopolski Margra-

Litowskom, Obeich Heneralnych Konfederacei Marszałach. Jż Rycarskaho Stana: iz Wielikoi Polszi, Władisław Hurowskij Wielikoi Pisar Koronnoi; Karł Malczewskij, Połkownik Połku Welikoj Buławy Koronnoj, Posły Woiewodstwa Poznańskaho. Adam Poninskij Kuchmistr Koronnoj Posoł Woiewodstwa Kaliskaho, Stanisław Wessel Starosta Holubskij; Woyciech Ostrowskij Podsudija Zemli Łęczyckoi, Posły Woiewodstwa Łęczyckoho. Kaspar Lubomirskoi, Posoł Zemli Czerskoi, Fedor Szydłowskoij Chorunży Warßawskoi, Posoł toyże Zemli, Kazimir Szydłowski Stolnik Prasnickij, Posoł Zemli Wisskoi, Kazimir Kniaź Poniatowskij, Podkomorij Koronnoi, Posoł Zemli Zakroczymskoi, Chrizostom Krajewskij Instihator Koronnoi, Posoł Zemli Rozańskoi, Walentij Sobolewskij Łowczij Warszawski, Posoł Zemli Liwskoi, Stanisław Radziminski Podkomorzic Ciechanowskoi, Posoł Zemli Nurskoi, Xawerij Branicki Łowczy Koronnoy, Stanisław Hadomskij Podkomorzy Sochaczewskoi, Posły toyże Zemli. Anton Czapskij, Podkomorij Chełminskoi, Waleryan Piwnickij Mecznik Zemel Pruskich, Posły Woiewodstwa Chełmińskaho. Jz Małoi Polszi: Francisk Wielopolskoi, Markiz Pinczowskij, Jozef Wielopolski Choronzic Koronnoi, Posły Woiewodstwa Krakowsko-

grabia Pinczowski, Jozef Wielopolski Chorążyc Koronny, Posłowie z Wojewodztwa Krakowskiego, Jacek Małachowski Referendarz Koronny, Eliasz Wodzicki Starosta Stobnicki; Piotr Ożarowski General Lieutenant Woyska Koronnego; Maciey Skorupka Podczaszy Drohicki; Posłowie z Woiewodztwa Sendomirskiego; Antoni Potocki Starosta Lwowski, Poseł z teyże Ziemi. Jgnacy Bukowski Adjutant J. K. Mci; Poseł Sanocki, Antoni Błazewski Podstoli; y Poseł Zydaczewski; Maryan Potocki, Poseł z Ziemi Halickiey, Jozef Sosnowski, Pisarz Polny Litewski, Poseł z Ziemi Chełmskiey, Jozef Stępkowski, Oboźny Polny Koronny, Poseł z Woiewodztwa Lubelskiego, Stanisław Karwowski, Podstoli Bielski Starosta Augustowski, Poseł z Ziemi Mielnickiey, Jozef Wilczewski Podkomorzy Wiski, Poseł z Ziemi Bielskiey, Celestyn Czaplic Podkomorzy Łucki, Jan Nepomucen Poniński Woiewodzic Poznański, Posłowie z Jnflant Koronnych. *Z Wielkiego X. Litewsk:* Michał Pac Starosta Ziołowski, Poseł z Woiewodztwa Wileńskiego, Stanisław Xiąże Radziwiłł Podkomorzy Litewski, Poseł z Powiatu Lidzkiego, Marcyan Janowicz Regent Ziemski Wilkomirski, Poseł z tegoż Powiatu, Stefan Romer Chorąży Trocki, Poseł z tegoż

wskoho, Jacek Małachowskij Referendar Koronnoi, Jlia Wodzickij Starosta Stobnickij, Petr Ozarowskij Woiska Koronnaho, Heneral Porutczik; Matwei Skorupka Podczaßij Drohickij, Posły Woiewodstwa Sendomirskaho, Anton Potockij Starosta Lwowskij, Posoł Zemli Lwowskoi, Jhnatij Bukowskoi Jeho Krolewskaho Wieliczestwa Adjutant, Posoł Sanockoi, Anton Błazewskij Podstoli, y Posoł Zydaczewskij, Marian Potocki, Posoł Zemli Halickoi; Jozef Sosnowskij, Pisar Polnoi Litowskij, Posoł Zemli Chełmskoi, Jozef Stępkowskij Oboznoi Polnoi Koronnoi; Posoł Woiewodstwa Lublinskaho, Stanisław Karwowskij Podstolij Bielskoi, Starosta Awhustowskij, Posoł Zemli Mielnickoi, Jozef Wilczewskoi, Podkomorzy Wiskoi; Posoł Zemli Bielskoi; Celestyn Czaplic; Podkomorzy Łuckoi; Jwan Niepomucien Ponińskij Woiewodzicz Poznańskij, Posły Liflandij Koronnoi. Jz Welikaho Kniazstwa Litawskaho, Michayło Pac Starosta Ziołowskij Posoł Woiewodstwa Wileńskaho, Stanisław Kniaź Radziwiłł, Podkomorzy Litewskoi, Posoł Powiatu Lidskaho, Marcian Janowicz Rehent Zemskoi Wiłkomirskoi; Posoł tohoż Powiatu. Stefan Romer, Choronzy Trockij, Posoł tohoż Woiewodstwa, Anton Zabiełło Łowczy Litowskoi, Martin Czerniewicz Sudia hrodskoi Kowień-

tegoż Woiewodztwa, Antoni Zabiełło Łowczy Litewski, Marcin Czerniewicz Sędzia Grodzki Kowieński, Posłowie z tegoż Powiatu Kowieńskiego, Jan Pakosz Pisarz GrodzkiSmoleński, Poseł z tegoż Wojewodztwa. Kazimierz Zabłocki Poseł z Powiatu Starodubowskiego, Franciszek Giedroyc Podczaszy Wołkowyski, Poseł z tegoż Powiatu. Piotr Bohomolec, Pisarz Ziemski Witebski, Michał Szyszko Chorąży Husarski, Posłowie z Woiewodztwa Witebskiego. Michał Xże Radziwiłł Krayczyc Litewski, Poseł z Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego, Michał Domański, Poseł z Powiatu Pińskiego, Mikołay Łopaciński, Pisarz Wielki Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Xiąże Adam Czartoryski Generał Ziem Podolskich Posłowie z Inflant Litewskich, Antoni Tyzenhauz Podskarbi Nadworny Litewski Poseł z Jnflant; z Strony zaś Nayiaśnieyszey Jmperatorowy Jey-Mci Całey Rossyi, Xiąże Mikołay Repnin, Woysk Jey Jmperatorskiey Mości Generał Major, Extraordynaryiny y Pełnomocny Jey Poseł przy Nayiaśnieyszym Krolu JMci Polskim, y Nayiaśnieyszey Rzeczypospolitey Polskiey, Orderow Orła Białego, y Swiętey Anny Kawaler. Ktorzy to *Plenipotentiarÿ*, po uczynioney kommunikacyi, y zamianie swoich w należy-

wieńskoi, Posły Powiata Kowieńskoho; Jwan Pakoß Pisar Hrodskÿ Smoleńskoi, Posoł tohož Woiewodstwa, Kazimir Zabłocki, Posoł Powiata Starodubowskaho; Francisk Hedrojc Podczaszy Wołkowiskoi, Posoł tohož Powiata, Petr Bohomolec Pisar Ziemskÿ Witebskoi, Michayło Szyßko Choronžy Husarskoi, Posły Woiewodstwa Witebskaho, Michayło Kniaž Radziwiłł Kraiczic Litewskoi, Posoł Woiewodstwa Brzeskaho Litewskaho, Michaiło Domański, Posoł Powiata Pińskaho; Nikołay Łopacinski, Wielikoi Pisar Wielikaho Kniazestwa Litewskaho, Kniaž Adam Czartoryski, Henerał Zemel Podolskich; Posły iz Liflandÿ Litewskoi. Anton Tizenhauz, Podskarbÿ Nadwornoi Litewskoi, Posoł Liflandskoi. A z Storony Jeia Jmperatorskaho Wieliczestwa Wse-Rossÿskoi, Kniaz Nikołai Repnin Armii Jeia WieliczestwaHenerał Maior Czrezwyczaynoi, y Połnomocznoi Jeia Posoł pri Jeho Wieliczestwie Korole, i Jasnieiszei Rieczipospolitoi Polskich, i Kawaler Ordenow Biełaho Orła, i Swiatyia Anny. Kotoryie Połnomocznyie po prediawlenÿ i razmienie swoich w Jsprawnoi formie naidennych połnych moczÿ ustowilis, postanowili, i zakluczili śleduiuszczije Artikuły, Trakta-

ta

leżytey formie znalezionych instrumentow Plenipotencyi, zgodzili się, postanowili, y zawarli, niżey opisane Artykuły Traktatu, wieczney Przyiaźni, y Gwarancyi Jey Jmperatorskiey Mci Całey Rossyi.

ARTYKUŁ. I.

NAyiaśnieyszy Krol JMć, y Rzeplita Polska, y Nayiaśnieysza Jmperatorowa JeyMć Całey Rossyi, potwierdzaią iak nayuroczystszym sposobem stały, y wieczysty Pokoy, nieprzerwaną szczerą przyiaźń, ściśłe porozumienie się, y dobre sąsiectwo, *inter Respectivos Status*, Possessyami, y własnościami, według formalnego opisu Traktatu Moskiewskiego w Roku 1686. między obiema Nayiaśnieyszemi Traktuiącemi Stronami zawartego, ktorego Tenor, moc, ważność, y obowiązki Reassumuią się *per expressum*, & *formaliter*, przez ten nowy Traktat we wszystkim ich okresleniu, iak gdyby ten tu wspomniony dawny Roku 1686. Traktat był w ninieyszy słowo w słowo inserowany.

ARTYKUŁ. II.

Z Powodu tey umowy, y żeby wzaiemną swą przyiaźn, y wzaiemnie swe wygody ugruntować na nieodmiennych fun-

ta wiecznoi drużby, i Harantij Jeia Jmperatorskaho Wieliczestwa Wse-Rossijskoi.

ARTIKUŁ. I.

JEho Wieliczestwo Korol, y Rieczpospolitaia Polskije, i Jeia Jmperatorskoie Wieliczestwo, potwerzdaiut naytorzestwennieiszim obrazom, postoiannoi, i wiecznoi mir, nie preryrwnuiu i skrenniuiu drużbu, tiesnoie sohłasije i dobroie sosiedstwo mezdu wzaimnymi Hosudarstwami, Władieniiami, Zemlami, po tocznoi sile Moskowskaho, w 1686. *Hodu, miezdu obieimi wysokimi, dohowariwaiu-sezimisia Storonami, zakluczennaho Traktata, koieho soderzanije, waznost, i obiazatelstwy wozobno wlaiutsia imianno, i toczno, sim nowym Traktatom wo w siem ich prostranstwie, podobno karky sei staroi* 1686. *Hoda,* Traktat *ot słowa do słowa wnyniesznie j wnesen był.*

ARTIKUŁ II.

Wsledstwije seho postanowleniia i daby wzaimnuiu swoiu drużbu, y wzaimnyie swoi wyhody utwerdit na niepremiennych nacza-

fundamentach, to ieſt: na rownym Państw, y Syſtematycznym intereſſie Oboyga Nayiaśnieyſzych Wſpoł-Traktuiących Stron zgodzili ſię oni gwarantować ieden drugiemu całość y zachowanie, aktualnych Jch, w Europie Poſſeſſyi, Ziem Prowincyi, y Granic; y w ſamey rzeczy, wſzyſtko to ſobie tym Artykułem, nayuroczyściey, & *ſacroſanctè* wzaiemnie, na wieczne czaſy gwarantuią.

naczałach, to ieſt: na rawnom Hoſudarſtwennom, i Siſtematiczeſkom intereſſie oboich Wyſokich Sodohowariwatelei, ſohłaſili ſoni harantirowat druh druhu cietoſt, i ſochrannoſt nynieſznich Jch w Europie Władienij, Zemel, Prowincyi, y Hranic, kak oni ſebie wſe to ſim Artikułom torzeſtwennieiſze, i świato wzaimno, w wiecznyie wremiana harantiruiut.

ARTYKUŁ III.

GDy Nayiaśnieyſzy Krol JMć y Rzplta Polſka, zadoſyć czyniąc ſprawiedliwości, y oſobliwſzego poważania, ku wyſokiey Jnterceſſyi Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy JeyMci Całey Roſſyi, y innych Dworow, ktore do ſkutku razem z Nią wſpolne przyprowadziły Dzieło, zgodzili ſię iuż y poſtanowili naywyraźnieyſzym ſpoſobem ubeſpieczyć, y w liczbie Kardynalnych Polſkich Praw ugruntować, na wieczne czaſy ſpoſobem oſobnego, przez niżey podpiſanych Plenipotentow podpiſanego Aktu, wolne wyznanie Wiary Greckiey Oryentalney Nie-Unitſkiey y Dyſſydentſkich Oboyga Konfeſſyi Ewangelickich, wraz z Prawami y Prerogatywami Swieckiemi y Duchownemi, *in favorem* wſzyſtkich Obywatelow Rzeczypoſpolitey Polſkiey,

ARTIKUŁ III.

KAk Jeho Wieliczeſtwo Korol, i Jaśnieiſzaia Rieczpoſpolitaia Polskiie w udowletworenije ſprawiedliwoſti, i iz oſobliwaho uważenija kwyſokomu zaſtuplenіju Jeia Wieliczeſtwa Imperatricy Wſe Roſſijskoi, i druhich śnieiu obſzczeie dieło uczyniwſzich Dworow; ſohłaſilis uże, i opredielili obiazatelnieyſzim obrazom uwierit, i w czisle Kardinalnych Polſkich Zakonow obezpeczit w wiecznyie wremiana oſobliwym ot nizepodpiſawſzych ſia Połnomocznych podpiſannym ſeparatnym Aktom wolnoie Is powiedanye Wiery Hreczeskoi Woſtocznoi Nieſojedinennoj, i Diſſidentſkich oboieho Jewanheliczeſkaho Jſpowiedanija, kupno ſprawami, i preimuſczeſtwami Swietſkimi, i Duchownymi wpołzu wſiech Zitelei Rieczipoſpolitoi Polſkoi, i priſoiedinennych knei Prowincij, kotoryie wyſzepomianutyia

& *Annexarum Provinciarum*, ktorzy wyżey wyrażone wyznaią Religie; Więc obie Nayiaśnieyſze Traktuiące Strony, iednomyślnie potwierdzaią, iak nayuroczyſtſzym ſpoſobem, wſzyſtko to, co tylko ieſt wyrażono w pomienionym oſobnym Akcie, à przeto, y powinien tenże mieć takowąż na zawſze zupełną moc, Ważność, y obowiązek, iak gdyby we wſzyſtkim ſwoim określeniu, y słowo w słowo w teraźnieyſzy Traktat był wpiſany.

nutyia Wiery i ſpowieduiut. To obie Wyſokija Dohowariwaiuſczcieſia Storony ſohłaſno potwerzdaiut torze ſtwennieyſzim obrazom wſe to, czto nijzobrazeno w oznaczennom ſeparatnom Aktie; po czemu i dołżen onoi imiet takuiuż na wſehda połnuiu ſiłu, ważnoſt, i obiazatelſtwo, kakby wo wſiem ſwoiem proſtranſtwie, i ſłowo ot ſłowa wnaſtoiaſczei Traktat wpiſan był.

ARTYKUŁ IV.

FOrma Rządu Rzeczypoſpolitey Polſkiey, y wolność wolnych Jey Obywatelow wyciągaią dla potomnych czaſow wyraźnieyſzego, y w niczym nigdy nie poruſzonego Poſtanowienia, żeby nowe przypadki nie mogły na potym wprowadzać nowe odmiany, ktore w poſpolitym Rządzie, nie powinny nigdy ściągać ſię, do ſamey fundamentalney Konſtytucyi; Więc ſtoſuiąc ſię do Aktu Generalney Konfederacyi Oboyga Narodow Korony Polſkiey, y Wiel: X. Litt: po uczynionym dokładnym, fundamentalnym pomiarkowaniu wſzyſtkich, do tey ważney y delikatney Materyi ściągaiących ſię okoliczności, ieſt poſtanowiony w tey mierze, y podpiſany przez wzaiemnych Plenipotentow oſobny Akt, ktory raz na zawſze od dzie-

ARTIKUŁ IV.

FOrma Prawlenija Rieczipoſpolitoi Polſkoi, i wolnoſt wolnych Jeia Hrazdan trebuiut dla peredutocznieiſzaho, j niczem nikohda nepokolebimaho opredielenija, daby nowyie ſłuczai nie mohli wnow proizwodit nowych peremien, koi w Republikanſkom prawlenij niedołzenſtwuiut ni w kakoie wremia raz proſtraniał ſia do ſamoi fundamentalnoi Konſtitucij Czehoradi w ſledſtwije Akta Heneralnoi Konſederacij Oboich Narodow Korony Polſkoi, i Wielikaho Kniazeſtwa Litowſkaho, po zriełom i oſnowatelnom raz ſmotrenij wſiech ksei waznoj i nieznoi materij prinadlezaſczich podrobnoſtei poſtawlen na mierie, i podpiſan wzaiemnymi Połnomocznymi ſeparatnoi Akt, kotoroi iedinozdi na wſehda razdielaiet, i oznaczìwaiet imianno predmiety, i czaſti prawle-

dziela, y pokazuie wyraźnie Cele, y części Rządu, tak pod Imieniem Kardynalnych Praw, te ktore niemogą na potym nigdy bydź naruſzone, iako y te, ktore pod Denominacyą *Materiarum Status* powinne, na wolnych Seymach nieograniczonemu wolnemu Głoſowi nieodmiennie podpadać. Ten oſobny Akt będąc pod Gwarancyą teraźnieyſzego Traktatu, powinien wraz ze wſzyſtkim tym, co ieſt na teraźnieyſzym poſtanowiono Seymie, mieć wſzelką tę moc, ważność, y obowiązek, iak gdyby on ze wſzyſtkim Seymowym Uſtnowieniem, we wſzyſtkim Ich określeniu, y ſłowo w ſłowo w ten Traktat był inſerowany.

wlenija, kak pod Imieniem Kardinalnych Zakonow tie koi niemohut wpred nikohda naruſzaiemy byt, tak i tie, koi pod Zwanijem Stalſkich materij dołżenſtwuiut na wolnych Seimach pedlezat niepremienno, nieohraniczennomu wolnomu hołoſu. Sey ſeparatnoi Akt, buduczi pod Harantijeiu naſtoiaſczaho Traktata dołżen kupno ſo wſiem tiem, czto na nynieſznem Seymie opredieleno, imiet wſiu tuże ſiłu, ważnoſt, i obiazatelſtwo, kokby onoj ſo wſie mj Sieimiczeſkimi opredielenijami wo wſem Ich proſtraſtnwie, i ſłowo ot ſłowa w tot Traktat wneſen był.

ARTYKUŁ V.

A Jako Nayiaśnieyſza Rzeczpoſpolita Polſka, dla wieczyſtey trwałości wſzyſtkiego tego, co ona teraz dla właſnego pożytku uſtanowiła, iak nayuroczyściey wzywała, y teraz ieſzcze wzywa wyſoką Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy JeyMci, na Konſtytucyą, Formę Rządu, Wolność, y Prawa ſwoie Gwarancyą; tak Nayiaśnieyſza Jmperatorowa Jeymć, zadoſyć czyniąc chęciom, y zaufaniu Przyiacielſkiemu Nayiaśnieyſzey Rzpltey, Gwarantuie Jey Uroczyście mocą tego Traktatu na wieczne czaſy, Jey Kon-

ARTIKUŁ V.

A Kak Jasnieiſzaia Rieczpoſpolitaia Polſkaia, dla wiecznoi twerdoſti wſiemu tomu, czto Jeiu nynie w ſobſtwennuiu połzu uzakoneno, naitorzeſtwennieiſzim obrazom reklamirowała, y teper ieſcze reklamiruiet, wyſokoiu Jeia Imperatorſkaho Wieliczeſtwa Wſe-Roſſijskoi Harantiju na Konſtytuciju, formu prawlenija, wolnoſt, i Zakony ſwoi; to Jeia Imperatorſkoie Wieliczeſtwo, w udowletworenije żełanijam w drużeſkoi dowierennoſti Jaśnieiſzey Rieczypoſpolitoi torżeſtwenno harantiruiet Jei ſim Traktatom w wiecznyie wremiana, Konſtytuciju

Konſtytucyą, Formę Rządu, wolność, y Prawa, z przyrzeczeniem świątobliwym, y obowiązkiem, za ſiebie, y Sukceſſorow ſwoich, na Tron *Imperij* Całey Roſſyi, utrzymywać, zachowywać, y zaſſaniać Nayiaśnieyſzą Rzpltą Polſką, przy nienaruſzoney Ich całości.

tutiju, formu prawlenija wolnoſt, y Zakony Ieia, obieſczaia świato, i obiazuiaś za ſiebia, j Preiemnikow ſwoich na Preſtole Wſe-Roſſiiskoi Imperij, uderziwat, ſochraniat, i zaſcziſczat Jaśniejſzuiu Rieczpoſpolituiu Polſkuiu w nieprikoſnowennoi Ich cieloſti.

ARTYKUŁ VI.

OBie Nayiaśnieyſze Traktujące Strony, maiąc ten iedyny Cel nowego ſwego związku, żeby wzaiemną między ſobą pomiarkować przyiaźń, według Cyrkumſtancyi teraźnieyſzego czaſu, y wzaiemnych Ich Intereſſow przyznaią, y utwierdzaią, uroczyście tym Artykułem, że wſzyſtkie obowiązki teraźnieyſzego Ich Traktatu, y wſzyſtko, co tylko w nim ieſt poſtanowiono, nie powinno czynić naymnieyſzego uſzczerbku, mocy y Tenorowi innych Ich Traktatow, y obowiązkow, z innemi Potencyami, a mianowicie względem Rzpltey Traktatowi Pokoiu Karłowickiego, między Nią, y Portą Ottomańſką zawartemu, iako też Traktatowi Oliwſkiemu, z wſzyſtkim Jnnym ktore ona zawarła z innemi Potencyami.

ARTIKUŁ VI.

OBie Wyſokije Dohowanwaiuſczijaſia Storony imieia w nowom ſwoiem ſoiedinenij tot odin predmiet, cztob wzaimnuiu meżdu ſoboin drużbu rażmierit, po obſtoiatelſtwam na ſtoiaſczaho wremiani i wzaimnych Ich Intereſſow, torzeſtwenno ſim Artikułom priznaiut, i utwierżdaiut, czto wſie obiazatelſtwy naſtoiaſczaho Ich Traktata, i wſie czto w nem ni poſtanowleno, nie dołżeńſtwuiet czinit ni maleiſzaho pred oſuzdenija ſile, j ſoderzaniju druhich Ich Traktatow, j obiazatelſtw ſprotezimi Derzawami, a imianno w raſſuzdenij Rieczipoſpolitoi, Traktatu Karłowickaho Mira, zakluczennomu mezdu Ieiu, j Portoiu Ottomańſkoiu; takoż Traktatu Oliwſkomu, j wſiem druhim, koż ona jmiejet iz Inymi Derzawami.

ARTY- ARTI-

ARTYKUŁ VII.

OBie Nayiaśnieyſze Traktuiące Strony kładąc naturalną konſekwencyą, nowych ſwych Przyiaźni obowiązkow utrzymanie na wzaiemnych Granicach, między obuſtronnemi Obywatelami, dobrego Porządku, ſprawiedliwego Sądu, y Rozprawy y nienaruſzoney ſpokoyności y chcąc zatym oddalić wſzyſtko to, co temu zbawiennemu przeciwno bydź może przedſiewzięciu, przyrzekaią ſobie wzaiemnie, y obowiązuią ſię, mocą tego Artykułu ufundować y uſtanowić nieodwłocznie Sądy Pograniczne z władzą zupełną ktoreby zawſze ſię odprawowały, ażeby tym ſpoſobem, prędka, y nieparcyalna ſprawiedliwość Oboyga Państw pokrzywdzonym Poddanym czyniona, a przez to na Granicach dobry porządek, y ſpokoyność zawſze, utrzymywane być mogły.

ARTYKUŁ VIII.

POnieważ Rozkrzewienie *Commercij*, między Narodami ſłuży do wſpolnego Ich pożytku, więc y wyciąga oſobliwſzego zwierzchności względu, y Protekcyi; Zaczym Obie Nayiaśnieyſze Traktuiące Strony, pozwalaiąc wzaiemnie iedna u drugiey wzaiemnym Podda-

ARTIKUŁ VII.

OBie Wyſokija Dochowariwaiuſczijaſia Storony połahaia naturalnym ſledſtwijem nowych ſwoich obiazatelſtw, drużby ſochranenije na wzaimnych Hranicach, miezdu obiudnymi Zitelami, dobraho poriadka, ſprawiedliwaho ſuda, j raſprawy, j niepokolebimojtiſiny, i żełaia potomu udalit wſie, czto ſiemu poleznomu namiereniju protiwo byt możet, obieſczaiut druh druhu, i obiazuiut ſia ſiłoiu ſieho Artikuła opredielit, j uſtanowit niemiedlenno Pohranicznyie Sudy zdoſtatocznoiu właſtiju, koiby wſehda w dieiſtwij byli, daby ſpoſobom onych ſkoraia, i bezpriſtraſtnaia ſprawiedliwoſt oboich Hoſudarſtw obizennym Poddanym czinena, j tiem na Hranicach dobroj poriadok, i tiſzina wſehda ſochraniajemy byt mohli,

ARTIKUŁ VIII.

RAzproſtranenie Torhowli, meżdu Narodami, ſłużą kobſczej Ich połzie, zaſłużiwaiet potomu j oſobliwoie Prawitelſtw popeczenije, i pokrowitelſtwo; poczemu Obie Wyſokija Dohowariwaiuſczijaſia Storony, dozwalaiut wzaimno odna u druhoi oboiudnym Poddanym, ſwobodnuiu Torhowlu

danym, prowadzić wolne Targi, y bawić ſię w Państwach ſwoich, dla Kupieckich intereſſow, przyrzekaią ſobie wzaiemnie przyimować Ich łaſkawie, y trzymać pod opieką Praw każdey Strony, a oſobliwie, nie uciemiężać ich zbytnemi względem drugich Podatkami, y ciężarami, owſzem ile można faworyzować ieſzcze dla większego zachęcenia tak, iak gdzie indziey inne Przyiacielſkie faworyzuią ſię Narody.

howlu, j prebywanije w Zemlach ſwoich dla Kupieczeſkich promyſłow, obieſzczaiut druh druhu, prinimat Ich błahoſkłonno, j ſoderzat pod opiekoiu každoj Storony Zakonow, a oſobliwo ne otiahoſczat Ich izliſznimi w razſuždenij druhich nałohami, j tiahoſtmi, no pacze ſkolko možno, faworizowat ieſcze dla wiaſczaho obodrenija tak, kak hdie druhije druželſtwennyie Narody faworyzuiatſia.

ARTYLUŁ IX.

TEn Traktat ma bydź przez Obie Nayiaśnieyſze Traktuiące Strony, zwyczaynym ſpoſobem Ratyfikowany, y Ratyfikacye Onego zamienione tu w Warſzawie w dwa Mieſiące *à die* podpiſania Traktatu, a ieżeli będzie można, y przed tym oſtatnim Terminem.

In *fidem quorum* My Nayiaśnieyſzego Krola JMci, y Rzeczypoſpolitey Polſkiey y Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy Jey-Mci Całey Roſſyi Plenipotenci wygotowawſzy w obu Nacyonalnych Językach, dwa tego Traktatu *de Verbo ad Verbum ſimiliter Sonantia Inſtrumenta,* one właſnemi Rękoma podpiſali, y pieczęciami Herbow Naſzych, ſtwierdzili.

Dzia

ARTIKUŁ IX.

SEi Traktat jmiejet ot obieich Wyſokich Dohowariwaiuſczich ſia Storon obyknowennym obrazom Ratifikowan, j Ratifikacij onabo razmieneny był zdieś w Warſzawie w dwa Mieſiaca ot podpiſanija Traktata; à ieſtli možno budet j prezdie ſeho poſledniaho uže Sroka.

Wo uwierenije czeho, My Jeho Wiliczeſtwa Korola, j Jaśniejſzei Rieczipoſpolitoi Polſkich, i Jeia Jmperatorſkaho Wieliczeſtwa Wſe-Roſſijſkoi Połnomocznyie izhotowia na obieich Nacionalnych Jazykach, dwa Seho Traktata ſłowo ot ſłowa rawnohłaſiaſzczije Jnſtrumenty, ſobſtwennoruczno onyie podpiſali, utwerdili ich Pieczatmi naſzich Herbow.

Uczi-

Działo ſię w Warſzawie Dnia Dwudzieſtego Czwartego według nowego Kalendarza. Trzynaſtego. według ſtarego Kalendarza. Mięſiąca Lutego, Roku Tyſiącznego, Siedmſetnego, Sześćdzieſiątego Oſmego.

(L.S.) GABRYEL JAN JUNOSZA PODOSKI, *Prymas y Pierwſzy Xiąże Kor: Polſkiey y W. X. Litt:* mp.

(L.S.) Antoni Oſtrowſki, *Biſkup Kuiawſki y Pomorſki.*

(L.S.) Antoni Xże z Pruſſow Jabłonowſki, *Woiewoda Poznańſki*, mp.

(L.S.) Jgnacy Twardowſki: *Woiewoda Kaliſki.* mp.

(L.S.) Jozef Antoni Junoſza Podoſki, *Woiewoda Płocki*, mp.

(L.S.) Tadeuſz z Lipego na Lipſku Lipſki, *Kaſztelan Łęczycki.* mp.

(L.S) Andrzey Staniſł: Młodzieiowſki, *Biſkup Przemyſki, Kanclerz Wielki Koronny.*

(L.S.) Franciſzek Salezy Potocki, *Woiewoda Generał Ziem Kijowſkich.*

(L.S) Jgnacy z Czertwie Cetner, *Woiewoda Bełzki*, mp.

(L.S.) Stan: Bernard Gozdzki, *Woiewoda Generał Ziem Podlaſkich.*

Uczinieno w Warſzawie w Deń *Dwatcatcze twertoi po Nowemu* *Sztilu* Trinatcatoj po Staremu. *Mieſiaca Fewrala Tyſiu za Siedmſot Szeſtdieſiat Oſmaho Hoda.*

(L.S.) KNIAZ NIKOŁAJ REPNIN.

(L.S.) H

(L.S.) Roch Michał Jabłonowski, *Kasztelan Wiślicki* mp.

(L.S.) Xion Stefan Gedroyć, *Biskup Inflantski.* mp.

(L.S.) Michał Ogiński *Woiewoda Wileński.*

(L.S.) Jozef Dewoyna Sołłohub, *Woiewoda Witebski.* mp.

(L.S.) Tadeusz z *Burzyna* Burzyński, *Kasztelan Woiewodztwa Smoleńskiego.*

(L.S.) Adam Brzostowski, *Kasztelan Połocki Ssta Sądowy Wołkowyski.*

(L.S.) Michał Xiążę Czartoryski, *Kanclerz W. W. X. Litt.*

(L.S.) Jan Borch, *Podkanclerzy Koronny.* mp.

(L.S.) Teodor Wessel, *Podskarbi Wielki Koronny.*

(L.S.) Jozef Xiążę Sanguszko, *Marszałek Nadworny W. X. Litt.*

(L.S.) Karol Xiążę Radziwiłł, *Marszałek Konfederacyi Generalney y Seymowy.*

(L.S.) Stanisław Brzostowski, *Ssta Bystrz: Marszałek General: Konfederacyi W. X. Litt.*

(L.S.) Władysław Gurowski, *Pisarz Wielki Kor: Poseł Woiewodztwa Poznańskiego.*

(L.S.)

(L.S.) Karol Malczewski, *Pułkownik Regimentu B-W.K. Poseł Wdztwa Poznańskiego.*

(L.S.) Adam Łodzia Poniński, *Kuchmistrz W. Kor: Poseł Wdztwa Kaliskiego.*

(L.S.) Stanisław Wessel *Starosta Golubski Poseł Woiewodztwa Łęczyckiego.*

(L.S.) Woyciech Grzymała Ostrowski *Podsędek y Poseł Wwodztwa Łęczyckiego.* mp.

(L.S.) Kasper Lubomirski, *Poseł Wwodztwa Mazowieckiego Ziemi Czerskiey.*

(L.S.) Teodor *P. na Szydłowie* Szydłowski, *Chorąży Ziemi y Poseł Warszawski Woiewodztwa Mazowieckiego.* mp.

(L.S.) Kazimierz *na Szydłowie* Szydłowski, *Stolnik Powiatu Przasnyskiego Poseł Xięstwa Mazowieckiego Ziemi Wizskiey.* mp.

(L.S) Kazimierz X. Poniatowski, *Podkomorzy Koronny Poseł Ziemi Zakroczymskiey.*

(L.S.) Jan Chryzostom Kraiewski, *Instygator Koronny Poseł Ziemi Rożańskiey*, mp.

(L.S.) Walenty z *Piętk* Sobolewſki, *Łowczy Ziemi Warſzawſkiey Poſeł Ziemi Liwſkiey.*

(L.S.) Staniſław Radzimińſki, *Sta Janowſki, Poſeł Ziemi Nurſkiey.*

(L.S.) F. Xawery Branicki, *Ł. W. K. Poſeł Ziemi Sochaczewſkiey.*

(L.S.) Staniſław Gadomſki, *Podkomorzy y Poſeł Ziemi Sochaczewſkiey.*

(L.S.) Antoni Czapſki, *Podkomorzy y Poſeł Woiewodztwa Chełmińſkiego.*

(L.S.) Waleryan Piwnicki, *Miecz. Z. P. Woiewodztwa Chełmińſkiego Poſeł.*

(L.S.) Franciſek Wielopolſki, *Poſeł Wdztwa Krakowſkiego.*

(L.S.) Jozef Wielopolſki, *Poſeł Wdztwa Krakowſkiego.*

(L.S.) J. Małachowſki, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) E. Wodzicki, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Piotr Ożarowſki, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Maciey Skorupka, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Antoni Potocki. *Staro-
sta Lwowski y Poseł
Ziemi Lwowskiey.
mp.

(L.S. Jgnacy Bukowski, *Poseł*
Sanocki.

(L.S.) Jozef Ant: z *Błazowa*
Błazowski, *Podstoli*
*y Poseł Powiatu Zy-
daczewskiego.*

(L.S.) Maryan Potocki, *Dele-
gat Marszałek Zie-
mi Halickiey.*

(L.S.) Jozef Sosnowski, *Pisarz*
P. W. X. Litt. Poseł
Ziemi Chełmińskiey.

(L.S:) Jozef Stepkowski, *Obo-
żny Polny Kor: Poseł*
*Wdztwa Lubelskie-
go.*

(L.S.) Stanisław Karwowski,
*Podstoli Ziemi Biel-
skiey z Wdztwa Pod-
laskiego , z Ziemi*
Mielnickiey Poseł.

(L.S.) Jozef Wilczewski, *Pod-
kom: Ziemi Wiz-
skiey, Poseł z Woie-
wodztwa Podlaskie-
go, Ziemi Bielskiey.*

(L.S.) Celestyn z *Szpanowa*
Czaplic, *Podkomor:*
*Łucki, Poseł z Jn-
flant Koronnych.*

(L.S.) Jan Łodzia Poniński,
*Poseł z Jnflant Ko-
ronnych,* mp.

(L.S.) Michał Jan Pac, *Staro-
sta Ziołowski Poseł*
*Wdztwa Wileńskie-
go.*

(L.S.) I

(L.S.) Stanisław Xiąże Radziwiłł, *Podkomor: W. W. X. Litt: Poseł Powiatu Lidzkiego.*

(L.S.) Marcyan Janowicz, *Poseł Powiatu Wilkomirskiego.*

(L.S.) Stefan Dominik Romer, *Chorąży y Poseł Wdztwa Trockiego.*

(L.S.) Antoni Zabieło, *Łowczy W. W. X. Litt: Poseł Powiatu Kowieńskiego.*

(L.S.) Marcin Czerniewicz, *Horodn: Sędz: Grodz: y Poseł Kowiński.*

(L.S.) Jan Pakosz, *Pisarz Grodzki, y Poseł Woiewodztwa Smoleńsk.*

(L.S.) Kazimierz Zabłocki, *Poseł Powiatu Starodubowskiego.*

(L.S.) Franciszek Giedroyc, *Podczaszy y Poseł Wilkom: Obożny Polny Litt.*

(L.S.) Piotr Bohomolec, *Pisarz Ziemski y Poseł Wdztwa Witebsk:*

(L.S.) Michał Szyszko, *Chorąży Hussarski, Poseł Wdztwa Witebsk:*

(L.S.) Michał Xże Radziwiłł, *Krayczyc W. X. Litt: Poseł z Wwdztwa Brzeskiego.*

(L.S.) Michał Domański, *Poseł z Powiatu Pińskiego.*

(L.S.)

(L.S.) Mikołay Theodor Łopaciński, *Pisarz W. W. X. Litt: Poseł Jnflantski*, mp.
(L.S.) Adam Czartoryski, *Poseł Wdztwa Jnflantskiego.*
(L.S.) Antoni Tyzenhauz, *P. N. W. X. L. Poseł Wwdztwa Jnflantskiego.*

AKT

Osobny pierwszy

Zawieraiący w sobie wolności y prerogatywy Grekow Oryentalnych Nie-Unitow y Dyssydentow, Obywatelow y Mieszkańcow w Państwach Nayiaśnieyszey Rzeczypospolitey Polskiey y w przyłączonych do Niey Prowincyach.

NAyiaśnieysza Jmperatorowa Jey-Mość Całey Rossi, y Nayiaśnieysi Jey Alianci Krolowie Jch Mć, Pruski, Duński, Angielski, y Szwedzki, na fundamencie Obowiązkow Państw swoich, oświadczywszy się bydź wsparciem Grekow Oryentalnych Nie-Unitow, y Dyssydentow mieszkaiących w Państwach Rzeczypospolitey, ktorych Prawa ustanowione, przez tyle Konstytucyi są utwierdzone Traktatami Oliwskim 1660. I 2

ACTUS

Separatus primus

Quo immunitates & praerogativae Graecorum Non-Unitorum, & Dissidentium Civium & Incolarum in Ditionibus Serenissimae Reipublicae Polonae, & annexis Eidem Provinciis continentur.

QUandoquidem Serenissima Imperatoria Majestas totius Russiae, & Serenissimi Eidem foedere juncti Reges, Borussiae, Daniae, Angliae, & Sveciae ab una, in fundamento obligationum Imperio, Regnisque suis incumbentium declararunt se se habitantes in terris Reipublicae Graecos Non-Unitos & Dissidentes, quorum Jura tot Constitutionibus stabilita, Tractatu Olivensi Anni 1660 *& Moscoviensi Anni* 1686 *roborata sunt manutenturos esse,* ab

1660. y Moſkiewſkim R. 1686 z iedney, à z drugiey ſtrony Nayiaśnieyſzy Krol JMć, y Nayiaśnieyſza Rzplta, chcąc uczynić ſpawiedliwość Obywatelom ſwoim, iako też żądaiąc ſwoie oświadczyć względy, na dopełnienie obowiązkow Traktatowych, y chęć okazać zoſtawania w dobrym porozumieniu ſię przyiaźni, y w zgodnym Sąſiedztwie z Nayiaśnieyſzą Jmperatorową Jeymością Całey Roſſyi, y Nayiaśnieyſzemi Potencyami Krolami Jchmościami Angielſkim, Pruſkim Szwedzkim y Duńſkim, z Nią Sprzymierzonemi, na fundamencie wyżey wyrażonych przyczyn, dla utrzymania w zupełney mocy tych Traktatow, iako między Traktuiącemi, y Gwarantuiącemi, tudzież do ſprawy ninieyſzey intereſſuiącemi ſię: Nayiaśnieyſzą Jmperatorową Jeymcią Całey Roſſyi, iako też Nayiaśnieyſzemi Krolami Jchmościami Duńſkim, Szwedzkim, Pruſkim, y Angielſkim rzeczy nayświątobliwſzych zgodzili ſię y poſtanowienie uczynili w ten niżey opiſany ſpoſob.

ab altera etiam parte Sereniſſima Regia Majeſtas & Reſpublica Poloniæ, Civibus ſuis Jus ſuum tribuere cupiat, nec non alacritatē ſuā in adimplendis ſuis Obligationibus deſideriumq́, omnimodam cum Sereniſſima Imperatoria Majeſtate totius Ruſſiæ, & Sereniſſimis Eidem fœdere junctis Regibus, Angliæ, Pruſſiæ, Sveciæ, & Daniæ intelligentiam, amicitiam, bonamque vicinitatem colendi, probare peroptent; Proinde ſuprafatis ex rationibus, & quo Jura Tractatuum omnibus quippe Potentijs, nimirum Sereniſſimæ Imperatoriæ Majeſtati totius Ruſſiæ, Sereniſſimisque Regibus Daniæ, Sveciæ, Pruſſiæ, & Angliæ, eorundem aut paciſcentibus, aut Sponſoribus, & in hanc. ce Cauſam intrantibus perpetuo Sacroſanctorum in omni ſuo robore conſerventur modo ſubſequenti conventum & conſtitutum eſt.

ARTYKUŁ. I.

GDy Aktu oſobnego teraźnieyſzego mocą, przychodziemy do iedności Obywatelſkiey z Grekami Nie-Unitami, y Dyſſydentami ; to nayprzod dla Wiary Rzymſkiey Katolickiey,

ARTICVLVS I.

CUm Actûs ſeparati præſentis vigore, perfectam cum Græcis Non-Unitis, & Diſſidentibus Civium ineamus unionem, ea ante omnia Religioni Romanæ Catholicæ tanquam Dominanti modo ſolen-

ckiey, iako Panuiącey ſpoſobem nayuroczyſtſzym waruiemy, y ubeſpieczamy.

§. I.

Jle razy Wiara Rzymſka Katolicka, w Prawach, Konſtytucyach, y w wſzelkich Aktach publicznych wſpomniona będzie, zawſze Jey dawany bydź ma tytuł Panuiącey, y wieczyście będzie panuiącą.

§. II.

Stoſuiąc ſię do Prawa Kardynalnego Rzpltey przez ktore, od pierwſzego zaſzczepienia Wiary Swiętey Rzymſkiey Panuiącey, Tron Polſki tylko Katolikami Rzymſkiemi był oſadzony, reſſummuiąc oraz Konſtytucyą 1669. y onę za niewzruſzoną deklaruiąc, na wieczne czaſy waruiemy, aby nie kto inny na przyſzłe czaſy mogł bydź Krolem Polſkim, iak ſzczegulnie z Urodzenia, albo z powołania Katolik Rzymſki, à ktoby z Polakow, inney Wiary Kandydata na Tron Polſki promowować ważył ſię, takowego *pro hoſte Patriæ, & invindicabili Capite irremiſſibiliter* deklaruiemy. Krolowa także *ad ſonantiam* teyże Konſtytucyi 1669. *natione vel vocatione* Katoliczka Rzymſka bydź zawſze powinna; A ieżeli by ſię trafiło, żeby Krolowa była inney Religiy, tedy pokądby do wiary Swiętey Rzymſkiey nie przyſtąpiła, Koronowaną bydź nie będzie mogła.

ſolenniſſimo reſervamus ac aſſecuramus.

§. I.

Quoties Religionis Romanæ Catholicæ, in Legibus, Conſtitutionibus, omnibusque Actibus Publicis fiet mentio, toties eidem Titulus Dominantis tribuetur, eademque in perpetuum Dominatum obtinebit.

§. II.

Referentes Nos ad Jura Reipublicæ Cardinalia, quorum vigore, à prima Sanctæ Fidei Romanæ Catholicæ Dominantis origine Thronus Polonicus nonniſi à Romanis Catholicis poſſeſſus fuit, inſimulque Conſtitutionem Anni 1669. *reaſſummentes ac immutabilem declarantes perpetuis temporibus ſtatuimus, neminem in futurum Regem Poloniæ eſſe poſſe, niſi eum, qui aut natione aut vocatione ſit Romanus Catholicus. Quod ſi verò quisquam Polonorum, alterius Fidei Candidatum ad Thronum Poloniæ promovere præſumpſerit, eundem pro hoſte Patriæ & invindicabili Capite irrevocabiliter declaramus: Similiter Regina tenore ejusdem Conſtitutionis Anni* 1669. *natione vel vocatione Catholica eſto. In caſu autem quo, alterius Religionis eſſet, coronari non poterit, antequam Sanctam Fidem Romanam Catholicam amplexa fuerit.*

§. III.

Policzaiąc *inter Jura Cardinalia* Panuiącą w Polſzcze Wiarę Swiętą Katolicką Rzymſką, przeyście od Kościoła Rzymſkiego do iakieykolwiek inney Religiy w tym Krolestwie Polſkim, w W. X. Litt: *& in annexis Provincijs*, za Krymiпalny wyſtępek deklaruiemy; Więc ktoby ſię na niego na przyſzły czas odważył, wygnańcem z Państw Rzpltey bydź powinien: *Forum* zaś *ad agendum* przeciwko takowym wyſtępcom, w Trybunałach Koronnych, y W. X. Litt: *ex termino tacto* wyznaczamy; Od tego iednak Prawa wſzyſtkie Oſoby, ktoreby ſię *in hoc caſu* dotąd znaydowały uwalniamy, y żadnym ſpoſobem dochodzić na nich kary wſpomnioney, y w Prawach Narodowych opiſaney nie będziemy ani dopuściemy.

§. IV.

Ze Rok 1717. od pierwſzego dnia Stycznia rachuiąc *pro Anno Normali* w teraznieyſzym Akcie oſobnym ieſt wzięty, do zobopolney ſprawiedliwości w pretenſyach Grekow Nie-Unitow, y Dyſſydentow do Katolikow, w Sprawach tyczących ſię *Religionem*, albo z okazyi *Religionis* zachodzących; Więc dawnieyſze przed tym terminem wſzyſtkie ſię umarzaią, y nikomu pod iakimkolwiek pretextem wzruſzać ich nie będzie wolno.

ARTY-

§. III.

Cum Religionem Romanam Catholicam in Polonia Dominantem, Juribus Cardinalibus annumeremus, tranſitum ab Eccleſia Romana, ad aliam quamcunque Religionem in hoc Poloniæ Regno, Magno Ducatu Litt: & in annexis Provincijs Criminale delictum declaramus. Qui itaque futuris temporibus tranſire auſus fuerit, exul Dominiis Reipublicæ eſto: Forum autem, coram quo contra hujusmodi transgreſſores, ex termino tacto agendum ſit, Tribunalia Regni & Magni Ducatus Litt: aſſignamus. Ab hacce tamen Lege omnes ij immunes ſunto, qui hucdum in hoc caſu exiſterent, quos hiſce pœnis, in Legibus nationalibus fundatis, ullo quoquam modô neque ſubjiciemus, neque ab alijs ſubjici permittemus.

§. IV.

Siquidem Annus 1717. *computando a prima Januarij, in præſenti Actu ſeparato pro Anno Normali reſpectu mutuo adminiſtrandæ juſtitiæ ſuper prætenſionibus Græcorum Non-Unitorum, & Diſſidentium ad Catholicos in cauſis Religionis, aut ex occaſione Religionis emanantibus aſſumptus eſt; Proinde omnes hocce Termino antiquiores nunc mortificantur, neminique easdem ſub quocunque prætextu reſuſcitare licitum erit.*

ARTI-

ARTYKUL II.

GDy Obywatele Polſcy Stanu Szlacheckiego, Grecy Oryentalni Nie-Unici, y Dyſſydenci oboyga wyznania Ewangelickiego ſkonfederowali ſię dla przywrocenia ſobie dawnych Swobod y Praw tak Duchownych iako y Swieckich; Nayiaśnieyſzy Krol JMć, y Nayiaśnieyſza Rzplta, teraźnieyſzym Aktem oſobnym approbuiąc ich Konfederacye w Toruniu y Słucku podnieſione, y one *pro Legalibus* od Konfederacyi Generalney iuż uznane, uznaią, tak, że Ci Obywatele Skonfederowani, y Ci wſzyſcy ktorzy ſię *modô acceſſionis* do nich przyłączyli, iako popieraiący Prawa ſwoie, y pozyſkanie ſprawiedliwości, za dobrych Patryotow, y wiernych ku Majeſtatowi J. K. Mci y Rzpltey bydź maią poczytani Obywatelow.

§. I.

Ponieważ wſzyſtkie dawne Przywileie *de Annis* 1563, 1568. *&* 1579. Konfederacye y Konſtytucye *de Annis* 1569. 1573. 1576. 1632. 1648. *&* 1667. iaśnie dowodzą, że Statuta y Edykta Jagiellońſkie Roku 1424. y 1439. przeciwko Heretykom ſtanowione, tudzież, że Grecy Nie-Unici dowodzą dawności Praw ſwoich Duchownych y Cywilnych od Roku 1340. nie mogą bydź przeciwko Gre-

ARTICULUS II.

CUm Status Equeſtris Poloniæ Incolæ Græci Orientales Non-Uniti, ac Diſſidentes utriuſque Confeſſionis Evangelicæ pro reſtituendis antiquis ſuis Juribus, & Libertatibus tam Spiritualibus quam temporalibus Confœderationem inter ſe iniverunt; Proinde Sereniſſima Regia Majeſtas, & Sereniſſima Reſpublica, præſenti Actu ſeparato mediante, Confœderationes eorundem Thoruniĳ & Sluciæ initas approbant, easdemque quarum Legalitas à Confœderatione Generali jam agnita eſt, pro Legalibus agnoſcunt ita, ut Confœderati hi Incolæ, omnesque illi qui ĳsdem modô acceſſionis ſe junxerunt, tanquam Juribus ſuis ſubvenientes, juſtitiamque eff agitantes veri Patriotæ fidelesque Sereniſſimæ Regiæ Majeſtati & Reipublicæ Cives cenſeri debeant.

§. I.

Quoniam antiqua omnia Privilegia de Annis 1563.1568. *&* 1579. *Confœderationes Conſtitutionesque de Annis* 1569, 1573. 1576. 1632. 1648. *&* 1667. *evidenter probant, Statuta & Edicta Jagiellonica in Annis* 1424. *&* 1439. *contra Hæreticos emanata ad Græcos Non-Unitos & Diſſidentes in Religione Chriſtiana, Græcis Non-Unitis antiquitatem Jurium ſuorum Spiritualium, & temporali-*

Grekom Nie-Unitow y Dyssydentom w Religiy Chrześciańskiey allegowane, Dekret zaś Janusza Xiążecia Mazowieckiego w Roku 1525. ferowany, o ktorym nie masz wzmianki w przyięciu przez Xięstwo Mazowieckie Praw Koronnych, Prawami pośledniey szemi, ktore Formę Rządu udoskonaliły, *&* *pro basi* rowność Urodzenia założyły, teraz podnosiemy, y uchylamy. Chcąc zatym uprzątnąć wszystkie oboiętności, wzwyż pomienione Statuta Jagiellońskie, iako nie ściągaiące się do Grekow Nie-Unitow y Dyssydentow, Dekret zaś Xiążęcia Mazowieckiego iako teraz uchylony deklaruiemy, y one na zawsze abroguiemy. Rownie wszystkie punkta przeciwko Grekom Nie-Unitom y Dyssydentom, w Konfederacyach, y Konstytucyach *de Annis* 1717. 1733. 1736. 1764. 1766. tudzież Klauzulę do Roty Juramentu Kanclerzow, y Hetmanow, *in praejudicium* Grekow Nie-Unitow y Dyssydentow w Traktacie 1717. inserowaną, że wszystkim tym co by się y w Prawach wyższych po zaczęciu Woyny Szwedzkiey przez Pokoy Oliwski zakończoney, oraz w Paktach Konwentach Nayiaśnieyszego Krola JMci szczęśliwie Panuiącego, Osobom *cujuscunque Status* *&* *Conditionis* y Religiy Jch przeciwnego znaydować mogło, niemniey wszy-

ralium ab Anno 1340. *deducentibus* *&* *demonstrantibus extendi nequeunt; Decretum verò Janussij Ducis Masoviae Anno* 1525. *latum, cujus neque in Accessione Ducatûs Masoviae ad Leges Regni, neque in Legibus posterioribus, quae Regiminis formam perfectiorem reddiderunt,* *&* *pro basi aequalitatem Natalium statuerunt, ulla fit mentio, ad praesens dissolvimus ac abolemus; Cupientes proinde, omnes ambiguitates tollere, supra memorata Statuta Jagiellonica, ad Graecos Non-Unitos* *&* *Dissidentes non pertinere, Decretum autem Ducis Masoviae pro sublato ad praesens declaramus, eademque in perpetuum abrogamus: Similiter omnia puncta contra Graecos Non-Unitos* *&* *Dissidentes in Confoederationibus* *&* *Constitutionibus de Annis* 1717. 1733. 1736. 1764. *&* 1766. *complexa, nec non Clausulam in praejudicium Graecorum Non-Unitorum* *&* *Dissidentium Rothae Iuramenti Cancellariorum,* *&* *Ducum Exercitûs per Tractatum Anni* 1717. *insertam, cum ijs omnibus, quae fortè in Legibus antiquioribus post initium belli Svetici per Pacem Olivensem finiti, tum in Pactis Conventis Serenissimae Regiae Majestatis, feliciter nunc Regnantis, eorundem Personis cujuscunque Status* *&* *Conditionis, nec non illorum Religioni contraria inveni-*

wſzyſtkie reaſſumowania, Salwy, excepcye prerogatywie rowności lub *Libero exercitio Religionis eorum* ſzkodzące, w tychże wyżſzych Prawach znayduiące ſię, a Traktatom y naturze Rządu Rzpltey raz na zawſze Uſtanowionego przeciwne uchylamy.

§. II.

Prawo fundamentalne Roku 1573. y forma przyſięgi Wſzyſtkich Krolow Polſkich aż do Naſzych czaſow pokazuią iawnie, że to Imie *Diſſidentes* rownie wſzyſtkim Religiom Chrześciańſkim ſłuży, przecież uważaiąc iż to w zwyczay od nieiakiego czaſu weſzło, że ktory nie ſą Katolicy Rzymſcy, Dyſſydentow nazwiſko maią: Uſtanawiamy ażeby od tego czaſu (niederoguiąc punktom w przyſięgę Nayiaśnieyſzych Krolow Polſkich raz wprowadzonym, nieporuſzenie zoſtawać maiącym) Oſoby Grekow Nie-Unitow y Dyſſydentow rozumiane y nazywane byſy, *ſerio caventes ſub pœnis contra convulſores Legum ſancitis*; aby Swieckie *cujuscunq; Status & conditionis* Oſoby, nie Heretykami Odſzczepieńcami, Schizmatykami, lub Dis, Unitami ale Grekami Orientalnemi, Nie-Unitami, Dyſſydentami lub Ewangelikami. Duchowni Greccy Biſkupami, Władykami, Ewangelicy według ſwego Urzędu, Xiężą, Du-

venirentur, pariter ac omnes reaſſumptiones, Salvas & exceptiones, prærogativæ æqualitatis aut Libero eorundem Religionis exercitio præjudicioſas in Superioribus Legibus reperibiles, Tractatibus autem, & ſubſtantiali Formæ Regiminis Reipublicæ in ævum Conſtitutæ adverſantes tollimus.

§. II.

Lex fundamentalis de Anno 1573. & forma juramenti omnium Regum Poloniæ ad Noſtra usque tempora clarè docent, nomen Diſſidentium omnibus Religionibus Chriſtianis æquali ratione inſervire; attamen conſiderando, quod ab aliquo tempore conſvetudine introductum ſit, ut qui Religioni Romanæ Catholicæ non ſint addicti, Diſſidentium nomine vocentur: Statuimus ut abhinc (non derogando tamen introductis ſemel in formam jurisjurandi Sereniſſimorum Regum punctis quæ intacta manere debent,) Græci Non-Uniti & Diſſidentes ſub immeditè expreſſo nomine intelliganiur, ac eodem nuncupentur, ſerio caventes ſub pœnis contra convulſores Legum ſancitis, ne Sæculares cujuscunque Status, & conditionis Perſonæ, Hæretici, Shizmatici, aut Dis Uniti vocitentur, verum potius Græci Orientales Non-Uniti, Diſſidentes vel Evangelici. Spirituales autem Perſonæ, Græcorum Epiſcopi, Władycæ, Evangelicorum verò pro ratione Offi-

Duchownemi Pasterzami, czyli Ministrami *Verbi Divini*, Domy Chwały Bożey Grekow Nie-Unitow Cerkwiami Bożemi, Dyssydentow zaś Kościołami, Zborami, Wiara Ich nie Sektą, nie Herezyą, ale Wiarą, Religią, czyli Konfessyą, tak w publicznych Aktach iako w Drukach y Pismach tytułowane były.

§. III.

Cerkwie Greckie Nie-Unickie, y Kościoły Dyssydentow oboiey Konfessyi Ewangelickiey, gdzie się aktualnie w Koronie, w Litwie *& in annexis Provinciis* znayduią, iakieybykolwiek były Erekcyi, ich Cmentarze, Szkoły, Szpitale, *& omnis tituli* budynki do Kościołow y Duchowieństwa ich należące, *pro subsistibilibus* na zawsze deklaruią się, z wolnością zupełną reparowania ich tak często, iak im się podoba, a *in casu* ruiny, lub pożaru ogniowego wspomnionych Kościołow, *& omnis tituli* budynkow reedyfikacyi y erekcyi nowych, nie szukaiąc u Zwierzchności Duchowney Rzymskiey pozwolenia. A że na rożnych mieysсach z okazyi tychże Kościołow Kollatorow, Zgromadzenia y Jch Ministrow w rożnych Subselliach Duchownych y Swieckich do prawa y procederow pociągano. Więc Possessye Aktualne Cerkwi Nie-Unitow, y Zborow oboyga Kon-

Officiorum suorum, Sacerdotes, Spirituales, Pastores seu Verbi Divini Ministri: Domus Cultui Divino dedicatæ, Græcorũ Non-Unitorum Templa Divina; Dissidentium verò, Ecclesiæ, Cœtus; Neve Fides eorundem secta vel Hæresis, verum Fides, Religio Confessio, tam in publicis actis quã Libris Typo vulgatis aliisq; scriptis app. l entur.

§. III.

Templa Græcorum Non-Unitorum, & Ecclesiæ Dissidentium utriusque Confessionis, ubicunque in Regno, Magno Ducatu Litt: & annexis Provinciis actu reperiundæ, cujuscunque etiam Erectionis sint, eorundem Cœmeteria, Scholæ, Nosocomia, & omnis tituli ædificia ad ipsorum Ecclesias & fundos Spirituales pertinentia, pro subsistibilibus in perpetuum declarantur, cum omnimoda libertate eadem reperand, quotiescunque iisdem libuerit, nec non casu quo dictæ Ecclesiæ, & omnis tituli ædificia collaberentur, vel igne absumerentur, nova exstruendi, & erigendi, sine omni à Jurisdictione Spirituali Romano Catholica impetranda licentia. Cum etiam diversis in locis ex occasione harum Ecclesiarum Collatores, Communitates eorundemque Ministri diversis coram Subsellijs Spiritualibus & Sæcularibus in jus vocati, & litibus implicati sunt. Proinde Græcis Non-Unitis ac Dissidentibus utriusque Confessionis actualis

Konfessyi, *non obstantibus Decretis in quovis subsellio emanatis, & pœnalitatibus ijsdem Decretis injunctis* ostrzegaią się, y takowe Dekreta przeciwne *præjudicare* Jch Possessyi ani Osobom nie powinny.

§. IV.

Ponieważ przez wszelkie sposoby, y przez rożne wexy prawne, przeciwko tenorowi Pokoiu Oliwskiego, wiele Kościołow Dyssydentom oboyga Konfessyi Ewangelickiey zabrano, y że oni przez skromność y moderacyą restytucyi ich nie domagaią się, y onych dobrowolnie z Funduszami ich ustępuią, wyiąwszy Fundusze Szpitalne y Szkolne, ktore gdzie się pokażą bezprawnie odebrane, à ieszcze na tych mieyscach aktualnie znayduią się Dyssydenci, te wrocone bydź maią. To samo ma się rozumieć y o Funduszach należących do Zborow, aktualnie *in possessione* Dyssydentow będących, ktore by się pokazały bezprawnie odebrane, albo pokrzywdzone, czyli to od Dziedzicow Dobr, czyli od Sąsiadow z Dobrami Funduszowemi graniczących. Więc nie tylko ma bydź każdemu wolne, z pozwoleniem iednak w Miastach, y Dobrach Krolewskich Nayiaśnieyszego Krola JMci, w Starostwach za konsensem Starosty, à konfirmacyą Krolewską, (wyiąwszy Miasta większe Pruskie, w ktorych Dyssydenci wolność

aliis Possessio Ecclesiarum suarum non obstantibus in quovis subsellio emanatis Decretis & pœnalitatibus jisdem Decretis injunctis assecuratur, talia autem Decreta neque Possessioni, neque Personis eorundem præjudicare debebunt.

§. IV.

Quandoquidem Dissidentibus utriusque Confessionis Evangelicæ multifarijs modis, varijsque Processuum vexis contra tenorem Pacis Olivensis permultæ Ecclesiæ ademptæ sunt, hi autem earundem restitutionem modestiâ & moderatione ducti non urgent, verum easdem una cum fundis adeasdem pertinentibus sponte libereque cedunt, exceptis fundis Nosocomiorum & Scholarum, qui inquantum demonstratum fuerit, eos absque jure ademptos esse, Dissidentes verò in hujusmodi locis actualiter adhuc degerent, restitui debebunt, quod idem de fundis etiam ad Ecclesias in actuali possessione Dissidentium adhuc existentes pertinentibus intelligendum est, inquantum comprobatum fuerit dictos fundos ipsis illegitimè ademptos, aut injuria affectos esse sive per Hæredes Bonorum, sive horum fundorum vicinos. Proinde non solum cuique liberum ac licitum esto, & quidem in Civitatibus Regiis & Bonis Regalibus, cum permissione Sacræ Regiæ Majestatis, in Capitaneatibus, cum consensu Capitanei, & confirmatione Regia, (exceptis Civitatibus Majoribus Prussiæ,

nośc budowania Zborow od dawnośći maią,) w Dobrach Ziemskich y Duchownych za pozwoleniem Dziedzica na piśmie, budować Cerkwie y Zbory, z Szkołami, Szpitalami y należącemi do nich potrzebnemi budynkami; byle iednak żaden Dziedzic bez pozwolenia zwierzchności Konsystorskiey tey Konfessyi, dla ktorey Cerkiew lub Zbor stawiać zechce, ichże nieważył się budować; ale też gdzie Zbory *non existunt*; Fundusze iednak do nich należące *Actu* w possessyi Ewangelikow zostaią, *in posterum in perpetuum* do nich nal żeć będą. Także gdyby Dziedzic Ewangelik przedaiąc Wieś Katolikowi, Fundusz Zboru, place w Miasteczku lub wsi, grunta y wsie Funduszowe z kontraktu excypował, a Dziedzic lub Possessor teraźnieyszy tey wsi lub Miasteczka przeciwko tey excepcyi sobie Fundusz Ewangelicki przywłaszczał, do restytucyi *exceptorum*, y zadosyć czynienia kontraktowi przedażnemu tey wsi lub Miasteczka *omnino tenebitur*. A Summy Funduszowe, y Legacyine Ewangelickie każdy dłużnik czyli to *ex possessione*, czyli to za obligami płacić powinien; Wolno do tego będzie Nie Unitom y Dyssydentom mieć *Liberum exercitium Religionis in extenso*; iako to *exercere Actus pietatis* do Nabożeństwa należące, Xięży ordynować, y wo-
ko-

siæ, ubi Dissidentes Jure extruendarum Ecclesiarum à longo tempore gaudent) in Bonis Terrestribus & Ecclesiasticis cum permissione Domini Hæreditarij in scriptis danda; Templa & Ecclesias, nec non Scholas & Nosocomia una cum ædificijs ad eadem necessarijs extruere; ita tamen ne quisquam Dominorum Hæreditariorum absque consensu Consistorij illius Confessionis in cujus usum Templum seu Ecclesiam erigere voluerit, ædificare præsumat, verum ibi etiam ubi Ecclesiæ non existunt; Fundationes autem ad easdem spectantes, in actuali possessione Dissidentium reperiuntur, dictæ fundationes ad ipsos in posterum perpetuo pertinebunt. Similiter si quis Dominus hæreditarius Evangelicus, circa venditionem Bonorum Catholico factam, fundationem Ecclesiæ, areas in Oppido aut pago, fundos & pagos ad Fundationes spectantes in contractu exceperit; modernus autem Dominus hæreditarius aut possessor ejusdem pagi aut Oppidi contraveniendo huic exceptioni Fundationem Evangelicam sibi appropriaret; ad restitutionem exceptorum; ac ad satisfactionem contractui venditionis hujus pagi vel Oppidi omnino tenebitur. Summas etiam Evangelicorum ex Fundationibus & Legatis profluentes, quisque debitorum sive ex possessione, sive ex chirographica obligatione exolvere obstrictus erit. Præterea Græci Non-Uniti,

kować, Sakramentami administrować, w iakimkolwiek ięzyku kazywać, z śpiewaniem pieśni duchownych, śluby dawać, pogrz by publiczne odprawować, chorych wszędzie nawiedzać, Sakramentami im usługiwać, a to wszystko swoiey Religiy ludziom, dzwonow y organow używać, Wolno też ma bydź tak Swieckim iako y Duchownym Starszym, Kościoły swoie wizytować, y wszystko to wykonywać, co zwyczay y obrządek oboyga Konfessyi z sobą niosą, bez referencyi *ad Episcopum Diœcesanum, & ad Parochos Catholicos Romanos*, y bez naymnieyszey od nikogo przeszkody. Taż sama wolność służyć ma Grekom Nie-Unitom, to iest budować Cerkwie nowe, y restaurować stare z pozwoleniem y wiadomością Jch Biskupa, czyli Konsystorza w Miastach, y mieyscach, gdzie się ludzie Nabożeństwa Greckiego Nie-Unickiego znayduią, y mieć w tych mieyscach y Cerkwiach zupełne (*in quo includuntur* y publiczne Processye) Religiy swoiey *exercitium*, *sine impedimento* iednak Nabożeństwa Rzymskiego y Processyi; Dla czego Cerkwie y Zbory, bydź stawiane nie bliżey, iako o dwieście łokci od Kościołow Katolickich mogą, co *reciproce* y w budowaniu Kościołow Rzymskich zachowano bydź ma. Dla uniknienia zaś zakłocenia, Pro-

ti, & Dissidentes habebunt Liberum Religionis exercitium in extensum: Videlicet Actus pietatis ad cultum Divinum pertinentes exercendi, Sacerdotes ordinandi, & vocandi, Sacramenta administrandi, in quacunque lingva concionandi, hymnos decantandi, copulandi, funera publicè ducendi, ægrotos ubivis locorum visitandi, ipsis Sacramenta impertiendi, hæcque omnia suæ Religionis hominibus, nec non Campanis, & organis utendi; Liberum etiam erit Senioribus ipsorum tam Secularibus, quam Spiritualibus Ecclesias suas visitare, eaque omnia peragere, quæ consuetudo & Ritus utriusque Religionis ferunt, irrequisitis Episcopo Diœcesano, aut Parochis Romanis Catholicis, & absque omni cujuscunque impetitione. Eadem ipsâ libertate Græci etiam Non-Uniti gaudebunt, nimirum in ijs Civitatibus & locis ubi Personæ Ritûs Græci Non-Uniti reperiuntur, cum scitu & permissione sui Episcopi aut Consistorij nova Templa ædificandi, & vetusta restaurandi, & in jisdem locis & Templis plenarium suum Liberum Religionis exercitium habendi, (in quo etiam Publicæ Processiones includuntur) absque tamen impedimento Cultûs Divini Romano Catholicorum, & Processionum eorundem; Quapropter Templa & Ecclesiæ non propius, nisi ducentis ulnis, ab Ecclesiis Romanis Catholicis erigi poterunt, idem-

cessye dwie, y wyprowadzania Ciał, w ieden czas odprawiać się nie powinny, ale względem czasu w takich przypadkach *Rectores Ecclesiarum amicabiliter* bez żadney sprzeczki między sobą *convenire tenebuntur*, y ten ktory pierwszy Sąsiada swoiego Pasterza o potrzebie Processyi u niego ostrzeże, ten pierwszy ma bydź do Processyi lub pogrzebu odprawienia.

que reciproce in extruendis Ecclesiis Romanis Catholicis observandum erit: Ad evitanda praeterea dissidia, duae nunquam Processiones, nec duo funera uno eodemque tempore ducantur, verum tali in casu Rectores Ecclesiarum de captando tempore amicabiliter & absque omni altercatione inter se convenire tenebuntur, quiq; primus Pastorem vicinum suum, de necessitate Processionis praemonuerit, in ducenda etiam Processione vel funere prior erit,

§. V.

A że żadna społeczność bez subordynacyi y dyscypliny bydź nie może, wolność więc zupełną Dyssydenci oboyga Konfessyi mieć będą ustanowić Konsystorze, miewać swoie Kongregacye Synodalne do porządku tylko wewnętrznego Religii Jch ściągaiące się, bez żadney od nikogo przeszkody, tak często one zwoływać, iak tego potrzebę baczyć będą, y na nich sprawy reguluiące się do ich Nauki, do porządku, do dyscypliny, do zwyczaiow y postępkow ich Ministrow rozsądzać y stanowić. *Casus* dyspensy, y rozwody *inter conjuges Dissidentes* oboiey Konfessyi Ewangelickiey, tamże rozsądzane, y terminowane będą, bez wdawania się w to Duchowieństwa Katolickiego Rzymskiego, ani Dziedzicow, ktorzy *ex ratione Dominij directè vel indirectè* w Rząd Duchowny wdawać się nie

§. V.

Cum vero nulla communitas absque subordinatione & disciplina consistere queat, proinde Dissidentes utriusque Confessionis plenariam habebunt libertatem propria Consistoria erigendi, Congregationes suas Synodales, internum solummodo Religionis eorum Ordinem concernentes, absque cujusquam impedimento tenendi, easdem toties quoties necessarium ipsis visum fuerit convocandi, in ijsdem omnes causas, ipsorum doctrinam Ecclesiasticam, ordinem, disciplinam, consvetudines, vitamque & mores Sacerdotum concernentes, disjudicandi, & ordinandi. Casus ibidem dispensationis & divortiorum inter conjuges Dissidentes utriusque Confessionis Evangelicae decidendi, & terminandi ita, ut neque Clerus Romanus Catholicus, neque Domini haereditarij ijs sese ingerant, qui ex ratione Dominij nec directe, nec indirecte, regimini Eccle-

sia-

nie maią, à ieżeliby się przedtym wdawali, y rzecz ieszcze uspokoiona nie była, tedy *parti gravatam se sentienti*, zostawuie się wolność pozwania o to *ad Judicium Mixtum.*

§. VI.

Grecy Nie-Unici y Dyssydenci, tak Duchowni iako y Swieccy będą zupełnie wolni od wszelkiey Jurysdykcyi Duchowney Rzymskiey, tak, że żaden z Jch Duchownych, czyli Swieckich nie powinien bydź zapozwany pod iakimkolwiek pretextem do żadnego Konsystorza Rzymskiego, ani do Trybunału Duchownego w W. X. Lit.

§. VII.

Że się *abusus* wprowadził na wielu mieyscach, przez który Duchowieństwo Katolickie Rzymskie wymaga od Dyssydentow, nie maiąc żadnego Prawa do tego, pewną płatę *sub Titulo: Jurium Stolæ*, mimo to, że oni swych własnych Ministrow utrzymywać muszą, więc Ciż Dyssydenci Oboyga wyznania, od płacenia *dictorum Jurium Stolæ*, odtąd wolnemi *pronunciantur.* Duchowni Katoliccy Rzymscy nie będą mogli pod żadnym pretextem wymagać żadnego datku, tak od Szlachty, iako od Mieszczan, y Wieyskiego Stanu Ludzi Dyssydentow; Zwyczay też na wielu mieyscach wzięty, kolendowania po Domach Dyssydentskich dla iakowey offerencyi y abu-

siastico se immiscere præsumant, quodsi præterlapsis temporibus ijdem sese fortè ingesserint, resque nondum sopita sit, Parti gravatam se sentienti, actio in Judicio Mixto libera reservatur.

§. VI.

Græci Non Uniti & Dissidentes tam Spirituales quam Seculares, ab omni Jurisdictione Ecclesiastica Romana plenariè liberi erunt, ita, ut nemo eorundem sive Spiritualis sive Sæcularis, sub quocunque etiam prætextu, ad ullum quod que Romanum Consistorium vel etiam Spirituale Magni Ducatûs Lithvaniæ Tribunal adcitari debeat.

§. VII.

Cum in plerisque locis abusus quidam irrepserit, quô Clerus Romanus Catholicus citra omne jus, certam à Dissidentibus Contributionem sub Titulo: Jurium Stolæ exigit, licet hi proprios suos Sacerdotes sustentare teneantur, proin Dissidentes utriusque Confessionis, à solutione dictorum Iurium Stolæ exnunc liberi pronunciantur. Clero Romano Catholico, nullo quoquam sub prætextu licitum erit, ullas à Dissidentibus, tam Nobilibus, quam Civibus & plebeis dationes exigendi; Mos etiam pluribus locis introductus, Strenarum colligendarum causa lucri Gratia adeundi, Domos Dissidentium, & abusus Dissidentes cogendi, ut schedulas seu scriptas Licentias à Parochis Romanis Catholicis

abuſus przymuſzania Dyſſydentow do brania Biletow lub pozwolenia na piśmie, u Plebanow Katolickich Rzymſkich idąc do obrządkow y powinności Relligii ſwoiey, znoſzą ſię y anniluią na zawſze. Co wſzyſtko rozumieć ſię ma także, o Grekach, Nie-Unitach ; *ſalvis* iednak *Decimis & Miſſalibus* gdzie takowe prawnie do tąd należały, iako też *Compoſitionibus*, o nie *legaliter factis.*

§. VIII.

Biſkup Mściſſawſki, Orſzański, Mohilowſki, Pod Tytułem: Biſkupa Biało Ruſkiego, dopiero wſpomnione Kathedry dzierżący, ze wſzyſtkiemi należącemi Cerkwiami, y Monaſterami, y ich Funduſzami, tak temi, ktore *actu* w Poſſeſſyi tego Biſkupa , y Jego Duchowieńſtwa znayduią ſię, iako y temi ktoreby *prævia deductione in Judicio mixto* przywrocone były, konſerwowany wiecznie będzie przy Religij Greckiey Orientalney Nie-Unickiey , y tenże Biſkup Biało Ruſki, w tey ſwoiey Diecezyi, ma używać Jurisdykcyi ſwey rownie, iak y Biſkupi Rzymſcy , w ſwoich Diecezyach używaią bez żadney od nikogo przeſzkody. Przyteyże Relligii Orientalney, wiecznemi czaſy zoſtawać maią, y te Monaſtery, y Cerkwie wſzyſtkie , ktore do Metropolii Kiiowſkiey Nie-Unickiey lub innego teyże Relligii Starſzeńſtwa, *actu*,

impetrent, quibus Ritus Eccleſiaſticos & Officia Relligionis ſuæ exercere poſſint , in perpetuum tolluntur & annihilantur. Quæ omnia de Græcis etiam Non-Unitis intelligenda ſunt, ſalvis tamen Decimis & Miſſalibus, ubi eædem Ipſis hucuſque Jure, nec non ex Ratione Compoſitionum ſuper Iisdem legaliter factarum competierunt.

§. VIII.

Epiſcopus Mſciſlavienſis , Orſzanenſis, Mohilovienſis, nunc ſub Titulo Epiſcopi Ruſſiæ Albæ, ſupradictas Cathedras poſſidens , cum omnibus huc pertinentibus Templis, & Monaſteriis, Eorumque Fundationibus, tam iis , in quarum Poſſeſſione idem Epiſcopus, Ejusque Clerus actualiter exiſtit, quam etiam illis, quæ Ipſis prævia deductione in Judicio mixto iterum adjudicarentur, perpetuis temporibus circa Relligionem Græco Orientalem Non Unitam conſervabitur. Qui quidem Epiſcopus Albæ Ruſſiæ , in ſua Diæceſi Jurisdictionem eodem ac Epiſcopi Romani Catholici in Diæceſibus ſuis modô , ſine cujusquam impeditione exercebit. Circa Eandem Religionem Græco Orientalem, perpetuis etiam temporibus, omnia illa Monaſteria, & Templa ſive in Regno Poloniæ, ſive Magno Ducatu Lithvaniæ permanebunt, quæ ad Eccleſiam Metropolitana Kijovienſem Non-Unitam vel quoscunq; alios, hujus Relligionis Superiores,

actu, lub *Jure coram Eodem Iudicio mixto deducendo*, tak w Koronie iako y w W. X. Litt: sytuowane, należącemi bydź się pokażą.

§. IX.

Liberum Exercitium Religionis nie może się obeyść bez Xiąg do dewocyi potrzebnych, ktore ostatniemi czasy Dyssydenci za Granicą drukować przymuszeni byli, dawniey zaś takowe Xiążki tak Dyssydenci iako y Nie-Unici w Kraiu bez przeszkody drukowali; Więc *in futurum* do wolności Drukowania ich, y założenia Drukarni swoiey *prævio* co do Miast Krolewskich *Sacræ Regiæ Majestatis consensu restituuntur*, z tym iednak powszechnie dla wszystkich Drukarzow w Państwach Rzpltey ostrzeżeniem, żeby w nich Heretyckich Xiąg nie drukowali, y w punktach kontrowersyi, uszczypliwych expressyi, y ostrością stylu napełnionych pilnie unikali.

§. X.

Małżeństwa między Osobami rożney Religiy, to iest: Katolickiey Rzymskiey, Greckiey Nie-Unickiey y Ewangelickiey oboiey Konfessyi, nie maią bydź przez nikogo broniona, y przeszkadzane. Potomstwo *ex mixto Matrimonio* spłodzone, Synowie w Oycowskiey, a Corki w Macierzyńskiey

res, actu, vel de Iure pertinere debere (facta coram Iudicio mixto demonstratione) apparuerint.

§. IX.

Cum Liberum Religionis Exercitium Libros devotioni inservientes omnino exigat, Dissidentes vero proximis temporibus ex necessitate adacti fuerint, ut Eosdem extra fines Regni imprimendos curare debuerint, antea tamen tam Dissidentes quam Græci Non-Uniti ejusmodi Libros absque impedimento in Regno imprimi faciebant, proinde in posterum restituuntur Libertati Libros Typo excudendi, Typographæaque sua instituendi, prævio quantum ad Civitates Regias attinet S. R. Majestatis consensu, ea tamen generali ad omnes Typographos in Dominiis Reipublicæ reperibiles præmonitione, ne ullos Libros Hæreticos imprimant, & in punctis Controversiarum à Scommaticis expressionibus & aspero Stylo repletis sedulò caveant.

§. X.

Matrimonia inter Personas diversæ Religionis, idest Romanæ Catholicæ, Græco Non-Unitæ, & Evangelicæ utriusque Confessionis à nemine prohibeantur, aut impediantur. Proles ex mixto ejusmodi Matrimonio, Religionem Parentum sequetur, Filij nempe Patris, Filiæ Matris, excepto casu, quo Personæ

 No-

skiey Wierze edukowane bydź powinne, z excepcyą umowy dla Stanu Szlacheckiego, ieżeliby iaka przez Kontrakt Małżeński, przed ślubem zawarty znaydować się miała; *Copulatio* ma *fieri* przez Xiędza, lub Ministra tey Religiy, ktorey *Neosponsa*, a *in renitentia Parochi Neosponsæ Romanæ Relligionis*, Duchowny *etiam* Dyssydentski, wolność ma mieć *Copulandi*. Dekreta tey Ustawie przeciwne, ieżeli w ktorym Sądzie zaszły, *pro nullis declarantur*.

§. XI.

Ad Liberum Exercitium Religii należy nie przymuszanie do obchodzenia Swiąt Katolickich, daleko ieszcze bardziey do publicznych Processyi, y innych Ceremonii Kościoła Rzymskiego Katolickiego, lub do opłacania się w czynieniu zadosyć obrządkom swey Religii, a zatym Grecy Nie-Unici, y Dyssydenci, do tych Swiąt obchodzenia y Processyom Katolickim assystowania nie powinni bydź pociągani. Czeladź iednak, y Poddani Wiary S. Rzymskiey Katolickiey, w zachowaniu Swiąt Katolickich od Panow swoich Dyssydentow y Nie-Unitow, przeszkody mieć nie maią.

§. XII.

Seminaria, albo Szkoły dla Osob sposobiących się, do Stanu Duchownego, y edukacyi Szlacheckich, lub Mieyskich.

Nobiles in Pactis ante initum Matrimonium, aliter inter se convenerint. Copulatio à Sacerdote, vel Ministro ejus Relligionis quam Sponsa profitetur, peragatur, quod si verò Parochus Sponsæ Romanæ Catholicæ Copulationem denegaret, Ministro Religionis Dissidenticæ, libertas esto Eandem Copulandi. Decreta denique, si quæ forte huic Sanctioni contraria ex quocunque Iudicio emanata fuerint, pro nullis declarantur.

§. XI.

Pertinet ad Liberum Exercitium Religionis, ne Græcorum Non-Unitorum, & Dissidentium aliquis, dies Festos Romano Catholicorum celebrare, multò minus publicis Processionibus, aliisque Ceremoniis Ecclesiæ Romano Catholicæ interesse, vel etiam libertatem Ritus suos Ecclesiasticos observandi pecuniâ redimere cogantur, hinc est, quod iidem ad observandos hosce dies festos, assistendumque Processionibus Catholicis compelli non debeant; Famuli tamen, & Subditi Sanctæ Religionis Romanæ Catholicæ, à Dominis suis Dissidentibus, vel Græcis Non-Unitis, quo minus, dies Festos Catholicos observent, non impediantur.

§. XII.

Seminaria, seu Scholas instruendis Personis, ad Statum Spiritualem, se accingentibus, educandisque Iuvenibus Græco Non-

ſkich, Religii Nie-Unitſkiey, Dzieci, Szkoły także Parochialne, dla Nauki Artykułow Wiary Młodzi ſwoiey Religii, tak dawne, iako y te, ktoreby w czaſie przyſzłym na mieyſcach, gdzie ſą Nie-Unici, erygowane były, a partykularnie *Seminarium* Mohilowſkie aktualnie *exiſtens*, nie maią bydź od nikogo inkwietowane; Kapłani Grecy y Jch Familie, Klaſztorni, y Duchowni ſłudzy Kościelni, do żadnych innych Juryzdykcyi, iako przed Sąd Biſkupow Greckich Nie-Unickich, y Konſyſtorzą Jch ewokowani być nie powinni, *Exceptis cauſis Terreſtribus* według Statutu W. X. Litt: Grecy, Nie-Unici y Dyſſydenci, do odmienienia Wiary ſwoiey, żadnym ſpoſobem przymuſzani nie będą, niemniey też Klaſztory y Duchowieńſtwo Greckie, Nie-Unitſkie, y Dyſſydenci w Poborach publicznych, z Duchownemi Religii Rzymſkiey Katolickiey porownani, y od daniny, lub powinności, ktore tylko od Poddanych Panom należą, uwolnieni bydź powinni. Do tey iednak wolności należeć nie maią Synowie Kapłanow, *nondum ordinati*, ani pod tę wolność, podpadać maią grunta niefunduſzowe. W Miaſtach przez Grekow, Nie-Unitow oſiadłych, nadane im od Krolow *legitimè* Przywileie, à przez Konſtytucye approbowane, w niwczym nie-

Non-Unitis, Status Nobilis, & Civitatenſis, nec non Scholas Parochiales, Eidem Juventuti, in Fide ſua erudiendæ deſtinatas, tam eas, quas dudum jam poſſident, quam illas etiam quæ in poſterum in locis, ubi Græci Non-Uniti degunt erigerentur, præcipuè autem Seminarium Mohiloviæ, actu jam exiſtens, nemo turbare audeat. Sacerdotes Græci æque, ac ipſorum Familiæ Clauſtrales, Spirituales, ac Servitores Eccleſiarum, ad nullam aliam Juriſdictionem, præter Judicium Epiſcoporum Græco Non-Unitorum evocentur, cauſis Terreſtribus, juxta Statutum M. D. Litt: exceptis. Græci Non-Uniti & Diſſidentes, ad mutandam ſuam fidem, nullô modô cogentur, Monaſteria itidem, Clerusque Græco Non-Unitus, & Diſſidens, in conferendis oneribus publicis, Clero Catholico Romano coæquatus, & à dationibus, & obligationibus, quæ Dominis ſolummodo, à ſuis Subditis præſtari ſolent immunis eſto. Hac tamen immunitate filij Sacerdotum nondum ordinati, & fundi, qui Eccleſiaſticæ Fundationis non ſunt, nequaquam gaudebunt. Civitatibus, quas Græci Non-Uniti inhabitant, omnia à Regibus legitimè collata, Conſtitutionibusque confirmata Privilegia inviolabilia manebunt. Omnia Templa, & Monaſteria Græca, de quibus facta probatione apparuerit, eadem Græcis Non-Unitis modô

nienaruszone zostać maią. Cerkwie wszystkie, iako y Monastery, ktoreby się pokazały Grekom Nie-Unitom nieprawnie odebrane, *cum fundis* do nich *pertinentibus*, y z Summami należącemi wrocone im bydź powinny. Co wszystko podług dobrey woli Parafianow, względew Cerkwi, à podług Fundoszow, względem Monasteru będzie examinowanym, y decydowanym *in Judicio Mixto*.

§. XIII.

A że spokoyność Publiczna y bespieczeństwo Osob, od bezstronnego y nieoglądaiącego się tylko na iedyną słuszność szafunku sprawiedliwości zawissy, à *quo ad gravamina Religionum*, ieszcze *à Majoribus Nostris* żądany był, *pro securitate Honorum*, & *Bonorum Dissidentium* Proces, y Exekucya *utrique Parti serviens*; Zaczym przywodząc do skutku przyobiecany tylu Recessami Seymow sposob obmyślenia, abyśmy z rożniącemi się w Wierze Wspoł-Obywatelami Grekami Nie-Unitami, y Dyssydentami przychodzić mogli, *ad osculum Pacis & Justitiæ*, onychże dotąd *via Juris* pociągnionych, do Trybunałow y Konsystorzow, przeciw Konstytucyom 1627. 1632. 1638. 1648. *tam in Reatu, quà & Actoratu* względem Gatunkow spraw niżey wyrażonych, od Jurysdykcyi Trybunałow, y Konsystorzow Rzymskich Katoli-

modò illegitimè adempta esse, ipsis una cum pertinentibus ad eadem fundis, & Summis reddi debebunt, quæ omnia in Judicio mixto, intuitu quidem Templorum secundum bonam voluntatem Parochianorum, respectu verò Monasteriorum, secundum Fundationes examinabuntur & decidentur.

§. XIII.

Quoniam publica tranquillitas, securitasque Personarum, ex administratione Justitiæ ab omni Partium studio aliena, nihilque nisi jus, ac æquitatem respiciente pendeat, & quò ad gravamina Religionum jam à Majoribus Nostris pro securitate Honorum, & Bonorum, Dissidentium Processus, & Executio utrique Parti serviens desiderabatur; proinde ad effectum deducendo, tot Comitiorum Recessibus appromissum adinveniendæ Justitiæ modum, quo cum Dissidentibus à Nobis in Religione Christiana Concivibus Græcis Non-Unitis & Dissidentibus ad osculum Pacis & Justitiæ pervenire possimus, Eosdem (cum usquedum via juris ad Tribunalia & Consistoria obstantibus Annorum 1627. 1632. 1638. & 1648. Constitutionibus pertracti fuerint,) tam in Actoratu, quàm & Reatu, intuitu variarum infra expressarum Causarum, à Jurisdictione Tribunalium, & Romano

tolickich, tudzież od Trybunałow Duchownego W. X. Litt. zupełnie *eximendo*, postanawiamy *Judicium Mixtum*, albo Sąd wspolny z Osob Sądowych Siedemnastu, to iest: z ośmiu Osob Swieckich, Rzymskiey Katolickiey Religij, à z ośmiu Osob Dyssydentow, lub Grekow Nie-Unitow; Siedmnasty zaś Wielebny BiskupGrecki NieUnicki Biało Ruski, iako swoiey Kadencyi Prezes, *natus*. *Insuper* dway Pisarze, do pisania Dekretow, *sine voto Decisivo*, y dway Regenci Szlachta, *ad attendentiam Archivi* obrani być maią, Jeden zaś Pisarz z Regentem Religiy Rzymskiey, à drugi z Regentem Religij Greco-Nie-Unickiey czyli Dyssydentskiey bydź powinni.

I.

Z tych wyżey wyrażonych Osob J. K. Mć corocznie *in Mense Julij*, Szesnaście Sądowych nominować, lub tych samych, ktorzy byli, albo niektorych na drugi Rok zostawić moc mieć będzie. Pisarzow zaś y Regentow Nominacya, y Jch odmiana, *à Judicio Mixto* dependować ma.

II.

Te przez J. K. Mć nominowane Sądowe Osoby sądzić będą w Warszawie, na mieyscu sposobnym w Roku przez miesięcy sześć, à to: takim sposobem:

no Catholicorum Consistoriorum nec non Tribunalis Spiritualis M.D.Litt: omnimode liberos ac Immunes reddendo, modo constituimus Judicium mixtum sive Compositum, ex septem supra decem Personis Judiciariis, Octo nimirum Sæcularibus Relligionis Romano Catholicæ, & Octo Dissidentibus seu Græcis Non-Unitis, inter Quos EpiscopusGræcus Non Unitus Albæ Russiæ, tanquam Natus suæ Cadentiæ Præses, Decimus Septimus erit. Insuper duo Notarij Decretorum, absque Voto Decisivo, duo itidem Regentes Nobiles, ad attendentiam Archivi eligantur, unus autem Notariorum æque ac unus Regentium, Romano Catholici, alter Notariorum, ac alter Regentium Relligioni Græco Non-Unitæ, vel Dissidentium addicti sunto.

I.

Sacra Regia Majestas, pollebit potestate ex hisce supramemoratis personis, Quotannis mense Julio Sexdecem Judices nominandi, vel hos ipsos antea jam constitutos, aut aliquos ex ijs in secundum Annum, hoc in Officio conservandi & confirmandi. Nominatio autem Notariorum & Regentium, eorundemq; mutatio, à Judicio Mixto dependebit.

II.

Hi nominati à Sacra Regia Majestate Judices, Varsaviæ loco oportuno sex mensibus in Anno Judicia sua peragent, idque modô sequenti: Quatuor Personæ Relli-

bem: Cztery Osoby Religij Rzymskiey, à cztery Greckiey Nie-Unitskiey, lub Dyssydentskiey, na pierwszą przez Krola JMci naznaczoną Kadencyą ziechawszy się, po wykonanym nayprzod w Grodzie Warszawskim Juramencie, Prezesa Katolika Rzymskiego, z pomiędzy siebie *pluralitate votorum* obierą, Juryzdykcyą swoią ufunduią, Pisarzow y Regentow przysięgi wysłuchawszy, Sądy swoie przez trzy miesiące kontynuować będą.

III.

In Casu nieprzytomności ktoregó z Osob ośmiu *sufficit numerus* sześciu do Kompletu, à w przytomności siedmiu ostatni *in ordine* tey Religii, ktorey iest zbytnim, *carebit voto decisivo*, w Komplecie zaś sześciu, gdyby Prezes *casu quo* zachorował, *primus in ordine* tey Wiary mieysce iego zastąpi, à na tych miast *ad casum*, gdyby nie był *Supernumerarius* teyże Wiary Pisarz, *hujusce Religionis cum voto Decisivo, & prævio Juramento numerum* zasiadaiących *suo ordine* kompletować może.

IV.

Pod Prezesem Katolickim Rzymskim Pisarz Dyssydent, pioro trzymać powinien, chociażby *ad stallum* Sędziego, *cum voto* był pociągniony, *& viceversa* Pisarz Katolik Rzymski, pod

Relligionis Romanæ Catholicæ, totidemque Græcæ, Non-Unitæ, vel Dissidenticæ, in prima à Sacra Regia Majestate, assignata Cadentia conveniant, prævioque præstito, in Castro Varsaviensi Juramento, Præsidem Romano Catholicum, ex medio sui pluralitate votorum eligent, Jurisdictionem suam fundabunt, exceptisque à Notarijs & Regentibus Juramentis, Judicia sua per tres menses continuabunt.

III.

In Casu absentiæ cujusdam ex octo istis Personis Numerus senarius, ad plenum constituendum Judicium sufficit, quod si Septem adfuerint, ultimus ordine ex eadem Religione, in qua Supernumerarius est, voto decisivô carebit. Completô autem numerô sexenariô, si Præses casu quodam in morbum incideret, primus in ordine ejusdem Fidei, in locum ejus succedet. Quodsi hujusce Religionis, nemo supernumerarius adesset, Notarius illi addictus, cum voto decisivo, & prævio Juramento, numerum Assessorum suo ordine supplere poterit.

IV.

Præside Romano Catholico, Notarius Dissidens (quamvis in locum Assessoris, cum voto decisivo assumptus esset) & vicissim Notarius Romanus Catholicus Præside Græco Non-Unito, vel Dissi-

pod Prezesem Greckim Nie-Unickim, lub Dyssydentem.

V.

Druga tegoż *Judicij mixti* Kadencya, przez Osoby Nominacyą Krola JMci do niey wyznaczone, w powtornych trzech miesiącach sądzić się będzie, na ktorey po wykonaney Przysiędze *ante omnia* Prezes Dyssydentski, bydź powinien obrany. Zatym w pierwszey połowie prezydować Wielebny Biskup Grecki Nie-Unicki Biało-Ruski, à *in casu* nieprzytomności Jego Prezes Dyssydent, *vices* Jego *supplebit*. Rownie *in absentia* Prezesa Dyssydentskiego, Wielebny Biskup, y drugą połowę Kadencyi, pod swoią kontynuować będzie Prezydencyą. Gdyby zaś *casu quô* obydway Prezesowie nieprzytomnemi byli, *primus in ordine* Grek Nie-Unit, lub Dyssydent ich zastąpi mieysce, *Supernumerarius* zaś nad Komplet *carens voto* tey Wiary, *supplebit numerum*, ktoreyby Sędziego brakowało, obserwuiąc to w razie potrzeby, y z Pisarzem.

VI.

W takowym tedy Sądzie wspolnym, czyli *in Judicio mixto* (zachowuiąc Sądom zadwornym, Trybunalskim, Podkomorskim, Ziemskim y Grodzkim, sprawy właściwie do nich należące, y żadney konnexyi z Religią nie maiące) *causæ tam ex Actoratu, quam & Reatu, cum*

Dissidente, munus suum exercebunt.

V.

Secunda hujus Judicij Mixti Cadentia, Personæ ex Nominatione Sacræ Regiæ Majestatis, eidem designatæ, tribus secundis Mensibus, Judicia sua instituent, in quorum initio expleta Juris Jurandi Religione ante omnia Præses Dissidens eligendus erit, consequenter per primam Cadentiæ medietatem, Reverendus Episcopus, Græco Non-Unitus, Albæ Russiæ præsidebit, & in casu ejus absentiæ Præses Dissidens vices illius supplebit. Pari modo Episcopus in absentia Præsidis Dissidentis, altera etiam Cadentiæ medietate, ad finem præsidebit. Si vero casu quodam uterque Præses abesset, primus in ordine Græcus Non-Unitus, vel Dissidens, in eorundem locum succedet. Supernumerarius autem, voto carens, ejusdem Religionis, ex cujus parte Judex decst, numerum supplebit, quod etiam, in casu necessitatis, intuitu Notarij observandum veniet.

VI.

Coram hoc ergo Composito, seu mixto Judicio (ita tamen, ut Judicijs Regiis Post-Curialibus, Tribunalitijs, Succamerarialibus, Terrestribus & Castrensibus, Causæ ad eadem propriè spectantes, Religionique nullatenus connexæ, salvæ maneant) Forum suum sortientur, causæ tam ex Actoratu,

cum Religione, & Rebus Ecclesiasticis, connexionem habentes, wprzód w Grodzie, czy Ziemstwie *definitivè decisæ,* à z tamtąd *ex appellatione, vel remissione,* do tegoż wspolnego Sądu przychodzące, mieścić się będą, mianowicie Sprawy, w przyszły czas między wszystkiemi do Kościoła Rzymskiego należącemi Osobami, iako też Grekami Nie-Unitami, Dyssydentami oboyga Konfessyi, Duchownemi wszelkiemi, y Swieckiemi, *cujuscunque Statûs & conditionis, & è contra* zwłaszcza *ex calumnia* Religii, zaboystwa Duchowney Osoby, wiolencyi Osob Duchownych, Kościołow, Funduszow, Szkoł, Szpitalow, Cmentarzow, Domow Duchownych, przez Duchownego wszelkiego, lub Swieckiego popełnione, wdawania się w cudze Jurysdykcye, y obrządki duchowne, dyfferencye *in Jure Patronatûs, etiam* Dziesięciny w to *includendo,* à słowem wszystkie z Religii, y Obrządkow wypływaiące, *pacem & tranquillitatem inter Dissidentes* wzruszaiące Kontrowersye, *Judicium* to *Mixtum, per pluralitatem votorum* roztrząsania, karania, y *definitiva sententia sine appellatione* decydowania, mieć władzę będzie, według Prawa, y zwyczaiu, *etiam cum sequestratione* Prowentow Duchownych, *exceptis pœnis Personalibus,* w ktorych *ad loci Ordinarios,* Osoby Ducho-

ratu, quam ex Reatu, cum Religione, & rebus Ecclesiasticis connexionem habētes in Judiciis Castrensibus, vel Terrestribus definitivè prius decisæ, indeque ex appellatione, vel Remissione, ad Judicium hoc commune devolutæ, signanter omnes Causæ, quæ in posterum quibuscunque personis, ad Ecclesiam Romanam Catholicam pertinentibus, cum Græcis Non-Unitis & Dissidentibus, utriusque Confessionis Spiritualibus, & Sæcularibus, cujuscunque Statûs & conditionis & è contra intercedent, uti quidem sunt Causæ Calumniarum Religionis, cædis Spiritualis Personæ, violentiæ Personis Spiritualibus illatæ, violationis Ecclesiarum, Fundationum, Scholarum, Nosocomiorum, Cæmeteriorum, Domuumq; Spiritualium, à quocunque sive Spirituali, sivè Sæculari perpetratæ, violationis alienæ Jurisdictionis & Rituum Ecclesiæ, controversiarum, ratione Juris Patronatûs, inclusis, etiam Decimis, uno verbo, omnes ex Religione, & Ritibus Ecclesiasticis emanantes controversiæ, quæ pacem ac tranqullitatem inter Dissidentes turbaverint, intuitu quorum omnium, Judicium mixtum, habebit potestatem, per pluralitatem votorum cognoscendi, puniendi, & mediante definitiva Sententia sine appellatione, secundum Jura & consuetudines, decidendi, etiam cum sequestratione Proventuum Spiritualium, exceptis pœnis Personalibus, qua-

chowne do Kościoła Rzymſkiego należące, odſyłane bydź maią. A Zakonne też do zwierzchności im przyzwoitey, co rownie w oſobach, w Religii Greckiey NieUnickiey, y Dyſſydentſkiey Duchownych obſerwować ſię powinno ſekweſtruiąc Ich Prowenta, & *pro pœnis Perſonalbus* odſyłaiąc ich do ich Biſkupa, albo Konſyſtorzow, ſami także między ſobą Dyſſydenci duchowni, y Swieccy w Sprawach natury wyżey nadmienionych, *in eodem Foro* ſądzić ſię maią. Udziela ſię także temuż Sądowi, *omnimoda poteſtas*, y przeſzłe Sprawy teyże natury, tak ieſzcze nie rozſądzone, iako y *Actu* Dekretami, *cum gravamine* ſtron ferowanemi, y do Exekucyi przyprowadzonemi rezolwowane, nie wyżey iednak, iak *ab Anno Normali*, w tym Akcie oſobnym *conſtituto*, to ieſt, *à prima Januarij incluſivè* 1717. *de novo* rewidować, y finalnie decydować, Stronom ukrzywdzonym nadgradzać, do Poſſeſſyi Kościołow, Monaſterow, Szpitalow, Szkoł, Seminaryow, y Ich Funduſzow, tudzież y Dobr, Oſob partykularnych, iakieykolwiek kondycyi, o ktorychby przez authentyczne Dokumenta, że ſą *ex odio Religij* odebrane, przywracać, y wſzelaką adminiſtrować ſprawiedliwość.

quarum intuitu perſonæ Spirituales, ad Eccleſiam Romanam Catholicam pertinentes, ad loci Ordinarios, æque ac Perſonæ Religioſæ, ad competentes ſuos Superiores remittentur, quod æque reſpectu Perſonarum, etiam Spiritualium Græcorum, Non-Unitorum, & Diſſidentium ſervandum eſt, Proventus nimirum eorundem ſequeſtrando, ipſosmet autem pro pœnis Perſonalibus, ad Epiſcopos ſuos vel Conſiſtoria remittendo. Diſſidentibus etiam, mutuo adinvicem, Spiritualibus & Sæcularibus, in cauſis ſupra expreſſæ rationis, in eodem hocce Foro jus dicetur. Plena porro huic Judicio tribuitur Poteſtas, antiquiores etiam hujus generis controverſias, tam eas, quæ indeciſæ adhuc remanſerunt, quam etiam iſtas, quæ Decretis cum gravamine Partium prolatis, & Executioni demandatis finitæ jam ſunt, (ſi tamen determinatum hocce Actu ſeparato Annum Normalem, nimirum primâ Januarij Anni 1717. *incluſivè non excedunt,) denuo revidendi, & finaliter decidendi, Partibus injuriatis compenſationem adjudicandi, easdemq; poſſeſſioni Templorum Monaſteriorum, Noſocomiorũ, Scholarũ, Seminariorũ, & Fundationũ ſuarũ, nec non Bonorũ, Perſonarũ Privatarum cujuscunq; Status fuerint, (ſi authenticis Documentis probari poterit, eadẽ præfatis injuriatis, ex odio Religionis adempta eſſe) reſtituendi, omnemq; juſtitiam adminiſtrandi.*

VII.

Sprawy zaś Graniczne, z Katolikami Grekami Nie-Unitami lub Dyssydentami, między Dobrami Kościelnemi, y funduszowemi zachodzące, prosto, *omissâ aliâ Instantiâ primâ ad Iudicium mixtum* przychodzić będą powinny, ktore to *Iudicium* Kondescensyą, w rowney liczbie Kommissarzow Katolikow, y Grekow Nie-Unitow, lub Dyssydentow, naznaczyć będzie mogło, a Ci gdyby nie byli *Iurati Iudices vel Officiales Terrestres, vel Castrenses, Iuramentum de juste judicando*, w Grodzie naybliższym *præstare, & de præstito ad locum* Kondescensyi, Dokument Authentyczny z tegoż Grodu przywieść, *& Iudicio suo Condescensoriali producere* maią, a potym, w rowney zawsze liczbie Katolikow y Grekow Nie-Unitow, lub Dyssydentow znayduiąc się, *prout de Iure* Dyfferencyą Graniczną, *vocato etiam Geometrâ jurato* do zrobienia doskonałey Mappy, rozsądzić *tenebuntur*, y od Dekretu Ich *Parti gravatam se Sentienti, ad idem Iudicium mixtum*, wolna będzie appellacya, gdzie finalny Dekret nastąpić powinien.

VIII.

Sędziowie Ziemscy y Grodzcy, albo na Kondescensye Graniczne, *ex Iudicio mixto* naznaczeni Kommissarze, w tymże

VII.

Controversiæ occasione Limitum, cum Catholicis, & Græcis Non-Unitis, vel Dissidentibus inter Bona Ecclesiarum, & fundationalia exoriundæ, omissâ aliâ primâ Instantiâ, directe ad Iudicium mixtum deferantur, quod idem Iudicium Condescensionem, in æquali Numero Commissariorum Catholicorum, cum Græcis Non-Unitis, vel Dissidentibus designare poterit, hi verò si Iurati Iudices, vel Officiales Terrestres, aut Castrenses non fuerint, Iuramentum de justè judicando, in proximo Castro præstare, & de præstito, authenticum ex Eodem Castro Documentum, ad locum Condescensionis adferre, Iudicioque suo Condescensoriali producere tenebuntur. Tum verò æquali semper numero Catholicorum, Græcorum Non-Unitorum, vel Dissidentium servato, Controversias Limitum, prout Ius & justitia exigit, vocato etiam Geometra Iurato pro delineanda accurata Mappâ, disjudicare debebunt; ab Eorundem autem Decreto Parti gravatam se Sentienti, appellare licebit, ad Iudicium mixtum, à quo definitivè, hujusmodi Negotia decidentur.

VIII.

Iudices Terrestres, & Castrenses, vel etiam nominati à Iudicio mixto pro Condescensione finium Regundorum Commissarij, neq;

tymże Sądzie *Iudicati sui Rationem* oddawać pociągani, ani penowani bydź nie maią.

IX.

A że takowego Sądu *Iudicij mixti*, ustanowieniem *publico Bono, & Tranquillitati consulitur*, więc słuszną bydź sądziemy rzeczą, aby Urodzeni Prezesowie, y Sędziowie wraz z Pisarzami y Regentami, *ex publico Ærario Salariati* byli.

X.

Złożone to *Iudicium mixtum*, będąc *ex pari numero* Sędziow, więc *incidente paritate Votorum*, po iednym, y drugim Wotowaniu, a trzecim *per Vota Secreta* kreskowaniu się, gdyby *iterum paritas Votorum* znaleść się miała, Sprawa takowa, ma bydź przez Prezesa teyże Kadencyi rezolwowana, ktoremu *ad casum paritatis*, dwoch kresek udziela się *Facultas*.

XI.

Lubo Nominacye Osob Sądowych, przez J. K. Mć, są *in mense Iulij* determinowane, iednakże teraźnieysza, po Ratyfikacyi Aktu ninieyszego Osobnego ma *subsequi*. Pierwsza zaś Kadencya zaczynać będzie 1. *8bris* Roku 1768. dalszych zaś Kadencyi Kontynuacya, tudzież Forma Processow, y innych Opisow, obszerniey w Ordynacyi, dla tegoż *Iudicium mixtum* ułożoney, y w Konstytucyą inserowaney dostateczniey *elucidatur*.

neq; ad reddendam Eidem Iudicio Iudicati sui Rationem adigi, neq; pœnalitatibus subijci poterunt.

IX.

Et cum ea Iudicij mixti Institutione, publico Bono, & tranquillitati consulitur, æquum judicamus, ut Generosis Præsidibus, & Iudicibus, ac Notarijs, & Regentibus, ex publico Ærario, Salaria constituantur.

X.

Quoniam Iudicium hoc mixtum ex pari numero Iudicum constituitur; proinde incidente paritate Votorum, si nimirum post Suffragia prima, & Secunda vice, publice prolata, tertio autem in Secreto, expedita, iterum paritas Votorum existat; Causa talis per Præsidem Ejus Cadentiæ resolvetur, cui in Casum paritatis, facultas duorum Suffragiorum tribuitur.

XI.

Quamvis determinatum sit, ut Nominatio hujusmodi Iudicum per Sacram Regiam Majestatem, Mense Iuliô fiat, prima tamen post præsentis Actûs Saparati Ratificationem, proximè subsequetur. Cadentia verò prima, incipiet prima Octobris 1768. Continuatio autem, ulteriorum Cadentiarum, ut & forma Processuum, aliæque Instructiones explicantur fusius & plenius, in Ordinatione huic Iudicio mixto præscripta, & Constitutioni inserta.

XII.

Podczas *Interregnum*, toż *Iudicium mixtum*, kontynuować sądy swoie będzie, a *in casu* następuiącego Terminu Nominacyi, Nayprzewielebnieyszy w Bogu Xiąże Prymas do Nominacyi nowych Sędziow obowiązany będzie.

XIII.

A że Offycyalistow Ziemskich, y Grodowych potrzebnych, *pro parte Dissidentium*, aby teyże samey Religii byli, & *in pari numero* z Offycyalistami Katolikami Rzymskiemi użyci bydź mogli do Kondescensyi, y Exekucyi z Dekretow Grodzkich, Ziemskich, y co będą *in hoc Iudicio mixto* forowane, teraz w całym Kraiu niemasz, a *Ratio Æquitatis suadet* onych potrzebę; Zaczym J. K. Mć kreować Ich będzie miał władzę, za Przywileiami swemi pod Tytułem: Subdelegatow *ad obeunda* tylko *munia* na Kondescensyach, *pro parte Dissidentium*. Wolno zawsze iednak będzie Stronom w Sądach Grodzkich, Ziemskich, & *in Iudicio mixto* na Offycyalistow, *ad præmissa*, chociażby samych Katolikow, między sobą zobopolnie ugodzić się. Ci zaś Sub-Delegaci *Dissidentes Privilegiati* od Naviaś: Krola JMci, Przysięgę w Grodzie, lub Ziemstwie *ante Exercitium Officij* wykonać maią.

XIV.

XII.

Neque tempore Interregni, Iudicium hoce mixtum, à dicendo Iure vacabit, incidenteque interea Termino Nominationis Iudicum, ad Reverendissimum in Christo Patrem, pro tempore Primatem Regni Ipsorum Nominatio pertinebit.

XIII.

Cum autem necessarij, pro parte Dissidentium Officiales Terrestres & Castrenses Dissidentes, qui Eiusdem Religionis sint, & in pari, cum Officialibus Romanis Catholicis numero, pro Condescensionibus, & ad Executiones Decretorum Castrensium Terrestrium, & in hoc Iudicio mixto ferendorum adhiberi possint, in toto hoc Regno ad præsens non existant, Ratio autem æquitatis omnino eorundem Institutionem suadeat; Proinde Sacra Regia Majestas potestatem habebit, Eosdem mediantibus Privilegijs suis sub Titulo: Subdelegatorum ad obeunda munia in Condescensionibus tantum, pro Parte Dissidentium creandi. Liberum tamen semper erit Partibus in Iudicijs Castrensibus Terrestribus, & in Iudicio mixto, circa assumendos, ad præmissa etiam Solos Catholicos, Officiales invicem conveniendi. Hi autem Subdelegati Dissidentes à S. R. Matte: Privilegiati, ante Exercitium Officii in Castro, aut Iudicio Terrestri Iuramentum explebunt.

XIV.

A że do tego *Judicium mixtum*, y Miasta Pruskie większe, y mnieysze, w Sprawach natury wyżey wyrażonych należeć będą, więc każdey Kadencyi, Tydzień ostatni *genuine* do Spraw tychże Miast destynuiemy, w ktorym z Regestru Pruskiego, *seorsivè* uformowanego, Sprawy wołane, y sądzone bydź powinny, przez tydzień takowy ostatni, Sprawom Miast Pruskich destynowany, Osoba iedna z czterech od Miast tych podanych Kandydatow przez J. K. Mć nominowaną ma bydź *in Judicio mixto*, *qua* Sędzia *cum voto decisivo* przytomna, ktorey mieysca swego ustąpi ostatni *in ordine* Dyssydent, iako z Miast Pruskich zasiadaiącemu także Dyssydentowi, *salvô* iednak dla ustępuiącego *per totum* całey Kadencyi *salario*. Waruie się *insuper* dla tych Miast, że iako przedtym, *ex prima Instantia*, do żadnego niższego *subsellium* tylko prosto do Assessoryi zapozywani bywali, tak y w Sprawach natury wyżey wyrażonych, nie inaczey tylko *directè ad Judicium mixtum citari* powinne. Co się zaś tycze Spraw *ex actoratu* onychże pochodzących, te rownie iako się wyżey powiedziało (*eximendo* ich iednak zupełnie od Konsystorzow Rzymskich Kotolickich,) w Grodzie, lub Ziemstwie, *ex prima instantia* zaczęte bydź maią,

w Spra- Q

Et quoniam Judicio huic mixto Civitates etiam Majores & minores Prussiæ, in causis supra expressi generis suberunt, proinde solis causis, harum civitatum, ultimam cujusvis Cadentiæ Hebdomadam destinamus, quo causæ ex Regestro Pruthenico, seorsivè formato acclamari, & judicari debebunt. Durante ultimâ hâc Hebdomadâ causis Civitatum Prussiæ destinata, unus ex quatuor Candidatis, à civitatibus hisce præsentatis, quem S. R. Mtias nominaverit, Judicio mixto, qua Judex, cum voto decisivo intererit, cui Assessori nomine civitatum Prussiæ, Dissidenti ultimus, in ordine Dissidens, locum suum cedet, salvô tamen salariô integræ Cadentiæ locum cedenti reservato. Cautum pariter hisce Civitatibus volumus, easdem prout in ante ex prima instantia, ad nullum inferius subsellium, verum directè ad Judicia Post-Curialia, adcitatæ fuerant, ita & in causis supra expressæ rationis, nonnisi ad Judicium mixtum directè adcitari debere. Processus vero ex Actoratu ipsarum procedentes, eodem supra recensito modo (plenarie tamen eas, à Consistoriis Romanis Catholicis eximendo) ex prima instantia in judiciis Castrensibus, vel Terrestribus inchoari debent. In causis autem cum privata, & Jurisdictioni Civitatensi subjecta

Per-

w Sprawach zaś z partykularnym, y Mieyſkim Jurysdykcyom podległym człowiekiem, *prima Inſtantia reſervatur* Magiſtratowi.

§. XIV.

Jus Patronatus Prerogatywa Dziedzictwa, według zwyczaiu nie ma, y nie powinno Gregom Nie-Unitom, y Dyſſydentom, bydź odeymowanym; maią oni zatym *gaudere* tą Prerogatywą rownie z Katolikami Rzymſkiemi, w Dobrach wieczyſtych, lub na innych mieyſcach *ex Poſſeſſione Bonorum* im ſłużącą, z tą iednak Kondycyą, że Grecy Nie-Unici, y Dyſſydenci prezentować powinni Plebanow do Kościołow, y Cerkwi Rzymſkich w Dobrach ſwoich, Xięży Katolickich Rzymſkich, & *è converſo*, Poſſeſſorowie Katoliccy Rzymſcy w Dobrach ſwych Cerkwie Greckie, Nie-Unitſkie, y Zbory Dyſſydentſkie maiący, będą obowiązani dawać prezenty do Cerkiew Greckich Nie-Unickich, Duchownym teyże Religii dobrych obyczaiow, y świadectwem przez Biſkupa, lub przez Jego Konſyſtorz legitymowanym; do Kościołow zaś Dyſſydentſkich Miniſtrom teyże, co y zgromadzenie konfeſſyi: ktorzy to Miniſtrowie, według zwyczaiu, y obrządku Religii, będą wprzod od Poſpolſtwa Parafii obrani, y dobrym na piśmie świadectwem od zwierzchności ſwoiey kościel

Perſona, intercedentibus, prima inſtantia reſervatur Magiſtratui.

§. XIV.

Jure Patronatus ex conſuetudine ad Prærogativas Dominij Hæreditarij ſpectante, Græci Non Uniti, & Diſſidentes, nullatenus privandi erunt, vel privari debebunt, gaudebunt itaque hac Prærogativâ, tam in Bonis, quæ Jure perpetuo tenent, quam in alijs locis, ex Poſſeſſione Bonorum ipſis competente, æquali cum Romanis Catholicis modo, ea tamen conditione, ut Græci Non-Uniti & Diſſidentes, ad regendas Eccleſias, & Templa Romanorum Catholicorum, in Bonis ſuis exiſtentia, Sacerdotes Romanos Catholicos præſentare teneantur, & è converſo Poſſeſſores Romani Catholici, ad Templa Græcorum Non-Unitorum, & Eccleſias Diſſidenticas, in Bonis ſuis conſiſtentes, quo ad Beneficia Græco Non-Unita Eccleſiaſticos ejusdem Religionis, Bonæ vitæ ac morum, & Teſtimonio ſui Epiſcopi, aut Conſiſtorij præditis, ad Eccleſias autem Diſſidenticas Miniſtros ejusdem, quam ſua Communitas profitetur Confeſſionis præſentare tenebuntur: qui quidem Miniſtri, pro more & Ritu ſuæ Religionis à Communitate Parochianorum, præcedenter electi, & dando à poteſtate ſua Spirituali, in ſcriptis Teſtimonio muniti ſunto, exceptis eis Lithva-

ścielney opatrzeni, *excepto* w Litwie, tam tylko, gdzie Fundatorowie Zborow ustąpili swego Prawa, *praesentandi Parochi*, Synodowi Ewangelickiemu. Prezbytera czyli Ministra raz installowanego, Dziedzic nie będzie miał mocy rugowania *ex Beneficio*, tudzież wyżey wspomnione prezenty, maią bydź obustronnie, bez żadnego zysku, y pieniężney, dawane Rekognicyi, à to dla zabieżenia Depaktacyi, & *Symoniae*.

niae locis, ubi Fundatores Ecclesiarum jus suum praesentandi Parochum, in Synodum Evangelicam transtulerunt, Presbyterum vel Ministrum semel installatum, Beneficio privandi, Dominus Haereditarius potestatem non habebit, praesentationes etiam, ab utrinque sine ullo lucro, vel pecunia in recognitionem solvenda conferantur, ad Depactationem, & Symoniam evitandam.

§. XV.

Wszystkie Klasztory y Fundacye ktore po reformacyi Sekularyzowane były, tak w Krolestwie Polskim, iak w W. X. Litt. & *in annexis Provinciis* powinny zostać *in eodem Statu* czasy wiecznemi, *in quo* teraz zostaią.

§. XV.

Omnia Monasteria, & Fundationes, post reformationem in Saecularia immutata, tam in Regno Poloniae, quam M. D. L. & annexis Provincijs, perpetuis temporibus in eodem, quo nunc sunt Statu permanebunt.

§. XVI.

Ponieważ rowność Szlachecka, iest fundamentem wolności Polskiey, y wsparciem naybespiecznieyszym Praw Oyczystych, à Grecy Nie-Unici będąc *in Possessione* tego Prawa od czasu przyłączenia się ich do Rzeczypospolitey, Dyssydenci zaś przeszło pułtora wieku aż do Roku 1717. na fundamencie dawnych Praw Konfederacyi, Konstytucyi y Przywileiow, wiecznością stwierdzonych, przez Traktat Oliwski, y Traktat 1686. ktore im dawne upewniaią ustawy, onych używali, więc ninieyszym Aktem osobnym, przywracamy onymże, wszel-

§. XVI.

Quoniam aequalitas, inter nobiles libertatis Polonae fundamentum, & tutissimum Fulcrum Patriarum legum est; Graeci vero Non-Uniti ab ipsorum ad Rempublicam accessione, Dissidentes autem longius, quam medio supra unum saeculo, ad Annum usque 1717. vigore antiquorum Jurium, Confaederationum, Constitutionum, & Privilegiorum, in perpetuum, confirmatorum, per pacem Olivensem, & Tractatum Anni 1686. qui antiquas illis assecurant sanctiones, in ejusdem aequalitatis usu, & possessione extiterunt; proinde restituimus ipsis, Actus praesentis separati tenore omnia

wszelkie dawne Przywileie, y Prerogatywy, deklaruiemy Ich bydź *capaces*, do wszystkich Urzędow Koronnych, y W. X. Litt: *& annexarum Provinciarum*, dostoieństw Senatorskich, Ministrowskich, Dygnitarstw Koronnych, y Ziemskich, Funkcyi Trybunalskich; y Kommissarskich, Poselstw Zagranicznych y Seymowych, y wszelkich iakie bydź mogą innych łask, *ex Distributiva gratia* Jego K. Mci dzierżenia Starostw Grodowych, y nie Grodowych, Dobr Krolewskich, y wszelkich Jurysdykcyi Ziemskich, słowem mowiąc: przywraca się tymże Grekom NieUnitom, y Dyssydentom zupełna *activitas, tam in civilibus, quam militaribus*, oraz społeczeństwo wszystkich korzyści ktore doskonała rowność Urodzenia, daie im Prawo mieć wspolnie z Katolikami Rzymskiemi, z tego powodu rowności, Religia nie ma bydź przeszkodą Osobom Religiy Nie-Unickiey, y Dyssydentskiey, do pozyskania Jndygenatu, y Nobilitacyi.

§. XVII.

Mieszczanie Religii Greckiey Nie-Unickiey y Dyssydenckiey, oboyga wyznania, maią mieć zupełną rowność, z Katolikami Rzymskiemi podług sposobności własney ich Stanowi, iako to: *gaudere* Prawem Mieszczaństwa społeczeństwa, Magistratury po Miastach, gdzie się

omnia antiqua Jura, & Praerogativas; declaramus ipsos capaces, ac habiles obtinendis, nec non obeundis omnibus muniis Regni M. D. Litt: & annexarum Provinciarum, dignitatibus Senatorum, & Ministrorum, officiis Regni & Terrestribus, Commissorialibus, legationibus ad exteros, sive ad Comitia; functionibus Tribunalitiis, omnibusque aliis, quocunque nomine venerint Beneficiis, ex distributiva S. R. M. gratia profluentibus, possidendis Capitaneatibus, cum vel sine Jurisdictione, Bonis Regalibus omnibusq; Jurisdictionibus Terrestribus, unô verbô restituitur Graecis hisce Non-Unitis & Dissidentibus plenaria activitas, tam in civilibus, quam militaribus, una cum participatione, omnium utilitatum, ad quarum communem cum Romanis Catholicis participationem, perfecta Natalium aequalitas jus ipsis tribuit, quam ob aequalitatis Natalium rationem, Religio etiam Graecis Non-Unitis & Dissidentibus, impedimento nullatenus erit in obtinendis Indigenatu & Nobilitate.

§. XVII.

Cives itidem Religionis Graecae NonUnitae ac Dissideticae, utriusque Confessionis, in Civitatibus, plenaria cum Romanis Catholicis aequalitate, secundum capacitatem statui eorundem congruam gaudebunt; Videlicet jure Civium fruendi, Magistratus Civitatum obtinendi, quas cuique eorun-

ſię ktoremu oſieść podoba, prowadzenia handlow y kupiectwa, fundowania Fabryk (za Przywileiem iednak Krolewſkim w Miaſtach Krolewſkich, w Dziedzicznych Wſiach, czy Miaſtach, za pozwoleniem Dziedzica,) y ſzukania wſzyſtkich ſpoſobow profitu Stanowi Mieyſkiemu przynależytych z zupełną rownością z ludzmi Religii Rzymſkiey Katolickiey; Ludzie zaś Wieyſkiey kondycyi, tak Grecy Nie-Unici, iako y Dyſſydenci w Staroſtwach, y Dobrach Krolewſkich znayduiący ſię, w krzywdach, y ſprawach ſwoich, w Sądzie teyże kondycyi Katolikom przepiſanym, rownie, iako y Katolicy, ſprawiedliwość odbierać powinni.

rundem incolere libuerit, nec non Commercia, & Mercaturam exercendi, Officinas Opificum Inſtituendi, (ſalvô tamen in Civitatibus Regiis, de ſuper Impetrando Privilegio Regio, in Bonis autem Hæreditariis, tam Pagis, quã Oppidis obtinenda, à Domino Hæreditario permiſſione) omnibusque aliis modis Statui Civitatenſi propriis, lucrum ſuum quærendi, æque ac Ipſi Romani Catholici. Hominibus verò Plebeiæ Conditionis, tam Græcis Non-Unitis, quam Diſſidentibus in Bonis Regalibus, & Capitanealibus degentibus, ratione perpeſſarum Injuriarum & Proceſſuum ſuorum à Iudiciis hujus Statûs hominibus Romanis Catholicis aſſignatis, æque ac his Iuſtitia adminiſtrabitur.

ARTYKUŁ III.

WE wſzyſtkich tak więkſzych, iako y w mnieyſzych Miaſtach, y Wſiach Pruſkich, Dyſſydenci mocą Traktatu Oliwſkiego, a Grecy Nie-Unici uſtawą teraźnieyſzego Aktu Oſobnego, *liberum Religionis Exercitium*, według poſtanowionych Artykułow na Stronę Dyſſydentow w całey Rzpltey w W.X.Litt: y należących Prowincyach, iak nayzupełniey mieć będą, dla czego żaden z przyczyny ſamey Religii od zażywania Praw, y zaſzczytow Mieſzczańſtwa, y otrzymania, Urzę-

ARTICULUS III.

IN omnibus tam majoribus, quam minoribus Civitatibus, ac Villis Pruſſiæ, Diſſidentes vigore Pacis Olivenſis, & Græci Non-Uniti virtute præſentis Actûs Separati, libero Religionis Exercitio, juxta Statutos Articulos favore Diſſidentium in tota Republica, M. D. Littæ: & annexis Provinciis, quam pleniſſimè gaudere debebunt; quamobrem nemo ex ſolo motivo Religionis, à potiendis juribus, & Prærogativis Civitatenſib9, & muniis Magiſtratus illarum (ſalvâ tamen juxta earundem Iura liberâ Electione,

Urzędow w Magiſtratach Ich (*ſalvâ* iednak według Ichże Praw, *liberâ Electione*, *non obſtante*, co ſię tycze Miaſta Torunia *Decretô* Roku 1724.) przeſzkody doznawać y exkludowanym bydź nie powinien.

§. I.

Duchowieńſtwo Rzymſkie Katolickie żadnym ſpoſobem, w rzeczy, do Mieyſkiey Swieckiey Zwierſzchności należące, wdawać ſię nie będzie mogło, iako w Rzeczonych Artykułach, na ſtronę Dyſſydentow co do Całey Rzpltey warowano, y wyrażono ieſt.

§. II.

Kiedy Dyſſydentom dane ieſt Prawo, y moc, Sprawy Kościelne, y Konſyſtoryalne Dyſſydenſkie ſądzić, y rozrządzać, to ſamo więc znowu ſłyżyć ma y Miaſtu Toruniowi, *non obſtantibus* co z Biſkupami względem tego przeciwnie wypadłego, y uczynionego, znayduie ſię. Do tego także Konſyſtorza Miaſta Torunia, wſzyſtkie Dyſſydentow Zbory, *Oratoria*, Szkoły, Domy Kościelne z Ich Miniſtrami, Bakalarzami, y ze wſzyſtkiemi Zgromadzeniow Dyſſydenſkich Oſobami, w Sprawach Duchownych Małżeńſtwa, y Duchowney karności, w Woiewodztwach Chełmińſkim, y Malborſkim, gdzie Dyecezya Chełmińſka zachodzi, y w Archi-Dyakonacie Kamińſkim, w Pomorſkim zoſtaiące, należeć maią.

ctione, non obſtante, quod Civitatem Thorunenſem attinet Decreto 1724.) *excludi, impediri, ac arceri poterit.*

§. I.

Clerus Romanus Catholicus nullô modo ſe Jurisdictionis Sæcularis Civitatenſis Negotiis immiſcere, ac ingerere poterit, prout id in præfatis Articulis, favore Diſſidentium, in tota Republica cautum & expreſſum eſt.

§. II.

Cum vero datum ſit Diſſidentibus, Ius & facultas cauſas Eccleſiaſticas, & Conſiſtoriales Diſſidentium judicandi & dirigendi, idem etiam rurſus competit Civitati Thorunenſi, non obſtantibus, quæ cum Epiſcopis Acta & geſta ſunt his contraria, ad quod Civitatis Thorunenſis Conſiſtorium, omnia etiam Diſſidentium Templa, Oratoria, Scholæ, ædesque Spirituales cum Eccleſiarum Miniſtris & Ludi Magiſtris, ſingulaque Communitatum Diſſidentium membra in Spiritualibus, Matrimonialibus atque diſciplina Eccleſiaſtica, in Palatinatu Culmenſi, & Marienburgenſi, per tractum Diœceſis Culmenſis, atque in Archi-Diaconatu Camenenſi, in Pomerania ſita, pertinebunt.

§. III. §. III.

§. III.

Wizyty, Dekreta Biſkupow, y inne uſtanowienia, Duchowieńſtwa Rzymſkiego Katolickiego, Miaſt, Pruſkich tyczące ſię, Prawom y Wolnościom na ſtronę wſzyſtkich w tey Rzeplтey, Grekow Nie-Unitow, y Dyſſydentow warowanym przez teraźnieyſzy Akt Oſobny, w niczym uymować nie powinny. Y owſzem, ktoreby ſię Jm ſprzeciwiały, *pro nullis & irritis* poczytane bydź maią.

§. IV.

We wſzyſtkich Miaſtach większych y mnieyſzych Pruſkich Rzemieślnicy, ktorzy na Gruntach Duchownych Katolickich, Swieckich y Zakonnych, albo ktorzy w Domach Ich mieſzkaią, Juryzdykcyi mieyſkiey, y ſwoim *reſpective* Cechom podlegać, y powſzechne z innemi Rzemieślnikami Cechowemi Podatki wypłacać obowiązani będą. A nie poſłuſzni, iak wyżey wyrażono ieſt Magiſtratowi, y ſwoim Cechom, przez tenże Magiſtrat przynièwoleni bydź maią.

§. V.

Aby Młodź ucząca ſię, y chodząca do Szkoł tak Rzymſka Katolicka, iako Grecka Nie-Unicka y Dyſſydentſka w tychże Miaſtach ſkromnie ſię ſprawowała, a w okoliczności iakiey wſzczętych zamięſzania roztерkow, aby Magiſtratowi przez Ich *reſpective* Starſzych pod żadnym

§. III.

Viſitationes, ac Decreta Epiſcoporum, aliæque Cleri Romani Catholici Ordinationes, Pruſſiæ Civitates reſpicientes, Iuribus & Immunitatibus favore omnium in hac Republica Græcorum Non-Unitorum, & Diſſidentium, per præſentem Actum Separatum, ſtipulatis, derogare non poterunt, imo eæ quæ Ipſis adverſantur, pro nullis & irritis cenſendæ ſunt.

§. IV.

In omnibus Civitatibus Maioribus & minoribus Pruſſiæ, Opifices, qui in fundis Eccleſiaſticis, Cleri Romani Catholici, tam Sæcularis, quam Regularis habitant, aut Domos eorum incolunt, Jurisdictioni Civitatenſi, & ſuis reſpectivè Contuberniis ſubjacere, ac Communes Contributiones cum aliis Contubernalibus Opificibus, ſolvere tenebuntur; & non parentes in præmiſſis Magiſtratui, ac reſpectivis Contuberniis, per Magiſtratum Civitatis, ſtringi debebunt.

§. V.

Studioſi & Scholares tam Catholici Romani, quam Græci Non-Uniti & Diſſidentes in dictis Civitatibus tranquilli ſe gerant, in caſu verò excitatarum à quocunque ex illis perturbationum, ne Magiſtratus per eorundem reſpectivè Superiores ullo prætextu impediatur, tales tan-

dnym pretextem nie przeszkadzano; takich iako gwałcicielow publiczney spokoyności przytrzymać, dla skarania onych przez Ich przyzwoitych Sędziow.

§. VI.

Napis na Kamieniu marmurowym z Dekretu *de Anno* 1724. w rogu Cmentarza Kościoła S. Jana przy *Collegium* Toruńskim Xięży Jezuitow położonym, przez tychże Xięży ma bydź zniesiony, y Magistratowi mieyscowemu oddany, ktory to Magistrat od wspomnionego Dekretu, *salvis salvandis in aliis punctis præsentis Actûs separati expressis* uwalnia się.

§. VII.

Gymnasium y Szkoły Dyssydentom Miasta Torunia, iako też y Drukarnia Dekretem 1724. onymże zakazane, przy wszystkich, ktorych przedtym, y do tych czas zażywali wolnościach, *non obstante dicto Decreto*, zupełnie na zawsze zachowani bydź maią, *conformiter* iednak do przepisu Paragrafu dziewiątego teraźnieyszego Aktu osobnego o Drukarniach Grekow Nie-Unitow y Dyssydentow, co do drukowania tamże Xiąg dewocyi y kontrowersyi w Materyi Religiy.

§. VIII.

Zbor Dyssydentow *Augustanæ invariatæ Confessionis* w Toruniu, przed kilko lat w Starym Mieście wystawiony, w pos-

quam violatores tranquillitatis publicæ detinere, ut à Iudice competente puniantur.

§ VI.

Inscriptio ex Decreto de Anno 1724. *supra monumentum, in angulo Cæmeterij Ecclesiæ S. Joannis prope Collegium Thorunense Patrum Jesuitarum positum, per eosdem Patres Jesuitas tollatur, & Magistratui loci extradatur, qui ab onere dicti Decreti salvis salvandis in alijs punctis præsentis Actûs separati expressis absolvitur.*

§. VII.

Gymnasium & Scholæ Dissidentium Civitatis Thorunensis & Typographia, quæ per Decretum Anni 1724. *prohibita sunt, omnibus suis libertatibus, quibus antea & hucdum utebantur, non obstante dictô Decretô, pleno jure in posterum fruentur, conformiter tamen ad præscriptum Paragraphi noni præsentis Actûs separati circa Typographias Græcorum Non-Unitorum & Dissidentium, quo ad Libros devotionis & controversiarum in materia Religionis ibidem imprimendos.*

§. VIII.

Templum Dissidentium Augustanæ Confessionis invariatæ, ante aliquot Annos in veteri Civitate Thorunensi exstructum, in libera

possessyi teyże Religiy wyznania, ktory teraz iest bez nagabania wszelkiego wiecznie zostawać będzie, z zupełną wolnością przy nim wybudowania wieży, y trzymania w niey dzwonow, iako to w całey Rzeczypospolitey pozwolono iest.

§. IX.

Szlachta Wojewodztwa Chełmińskiego, Osoby z Magistratu Toruńskiego na Urząd swoich Sądowych Ziemskich obierać będą, bez względu, żeby komu Religia Ewangelicka szczegulnie przeszkodą była.

§. X.

Prawo Kollacyi do Kościoła Parafialnego S. Jana w Toruniu, do Nayiaśnieyszych Krolow Polskich, y Magistratu tegoż Miasta alternatą należące, od ktorego Magistrat odtąd iak XX. Jezuitom one pozwolono oddalony iest, do niego znowu przypadnie, y w czasie pierwszego zaraz wakansu zażyć go ma.

§. XI.

Kościoły zostaiące w Toruniu S. Jakuba, Panien Zakonu S. Benedykta na nowym Mieście, y Panny Maryi Oycow Bernardynow ze wszystkiemi ich należytościami, w ktorych possessyi do dziś dnia są, będą do nich wiecznemi czasy należeć. Nadgroda iednak szkod ztąd wynikaiących przez Rzeczpospolitą Miastu Toruniowi w czasie swoim obmyślona bydź ma.

libera ejusdem Confessionis ab omni impedimento possessione, in qua actu est, perpetuo existet, cum plena facultate circa idem aedificandae Turris & tenendarum ibidem campanarum, prout id in toto Regno permissum est.

§. IX.

Nobilitas Palatinatûs Culmensis, Personas è Magistratu Thorunensi in Assessores Judiciorum suorum Terrestrium eliget, ita ut nemini Religio Evangelica impedimento esse possit.

§. X.

Jus Patronatûs Ecclesiae Parochialis S. Joannis Thorunij ad Serenissimum Regem & Magistratum dictae Civitatis in altera vice spectans, quo idem Magistratus ab eo tempore, post quam illud Patribus Jesuitis concessum est, exclusus fuerat, ad ipsum denuo pertinebit, illoque prima succedente vacatione utetur.

§. XI.

Ecclesiae Thorunij existentes, S. Jacobi, Monialium Ordinis S. Benedicti in nova Civitate, & S. Mariae Patrum Bernardinorum Ordinis Sancti Francisci, cum suis attinentijs quae in hunc usque diem possident, penes eosdem permanebunt perpetuo, & in aevum. Compensatio tamen damnorum exinde resultantium per Rempublicam Civitati Thorunensi suo tempore providenda erit.

§. XII.

Plebani Rzymscy Katoliccy Miasta Elbląga, Tranzakcyą Wielebnego w Bogu Rudnickiego Biskupa Warmińskiego Roku 1616. we wszystkiey swey mocy y punktach zupełnie zachować będą obowiązani.

§. XIII.

Konstytucye Roku 1717. 1733. y 1764. przeciw pryncypalnemu Kościołowi Miasta Gdańska wypadłe, Aktem teraźnieyszym osobnym uchylaią się.

§. XII.

Parochi Romani Catholici Civitatis Elbingensis, Transactionem Reverendi in Deo Rudnicki Episcopi Varmiensis de Anno 1616. in omnibus suis punctis & Articulis exactè servare tenebuntur.

§. XIII.

Constitutiones Annorum 1717. 1733. & 1764. contra principalem Civitatis Gedanensis Ecclesiam latæ, præsenti Actu separato abrogantur.

ARTYKUŁ IV.

Xięstwo Kurlandzkie y Semigalskie będzie zachowane na zawsze przy Prawach swoich Duchownych podług Ustaw Krajowych, y nikt przymuszonym nie będzie, pod iakimkolwiek pozorem, do wyznaczenia placow na wystawienie Kościołow y Domow do tego należących, lub też naznaczenia iakowego Domu do obchodzenia Nabożeństwa publicznego Katolickiego Rzymskiego, zostawuiąc iednak w całości Prawo administrowania Sakramentow chorym, gdziekolwiek znaydować się będą.

§. I.

Religia Grecka Oryentalna Nie-Unitow będzie miała wolne zachowanie obrządku swego w Xięstwach Kurlandyi y Semigalliy, od nikogo w tym nie

ARTICULUS IV.

Ducatus Curlandiæ & Semigalliæ in perpetuum manutere debent circa Jura sua in Ecclesiasticis secundum leges Provinciales, nemoque ullo sub prætextu adigi poterit ad assignanda loca, in extructionem Templorum, aliorumque ædificiorum illuc spectantium, vel Domûs ad exercendum Cultum Divinum Romanum Catholicum; Jure tamen infirmis ubicunque exstiterint Sacramenta administrandi integro permanente.

§. I.

Religio Græca Orientalis Non-Unita habebit liberum Ritûs sui exercitium in Ducatibus Curlandiæ & Semigalliæ, absque omni

nie uznaiąc przeszkody ani przykrości.

§. II.

Duchowieństwo Katolickie nie będzie mogło (z uszczerbkiem Inwestytury Xiążęcey) sprzeciwiać się Prawom Xiążąt y Ich Konsystorzow.

§. III.

Duchowieństwo Katolickie nie będzie mogło z krzywdą Praw Krajowych dawać Sluby służącym y poddanym bez pozwolenia Ich Panow.

§. IV.

Plebani w Miastach Mitawie y Goldyngu będą obowiązani podług wyrażenia Kommissyi 1717, y ugody w Warszawie 1740. między Xiążęciem Kurlandzkim y temi Plebanami uczynioney, y na koniec *secundū Reversales* przez Xiążęcia JMci Roku 1764 wydanych powrocić Dobra Xiążęciu Neü-Fridrichschoff y Rörznen, przestaiąc na tym co im w zwyż wyrażonych postanowieniach warowano.

§. V.

Kościoły y ich należytości, ktore przez niektorych tylko Wspołkollatorow z krzywdą drugich ustąpione Katolikom, powrocone bydź powinny Religiy wyznania Auszpurgskiego, a to się ma rozumieć od pierwszego dnia Stycznia *inclusive* Roku 1717. co iednak niepowinno się ściągać do Kościoła Farnego w Jlłuxcie, ktory z Col-

omni cujusvis impeditione aut turbatione.

§. II.

Clerus Catholicus non infringet (in præjudicium Investituræ Ducalis) Iura Ducum, eorundemque Consistoriorum.

§. III.

Clerus Catholicus non poterit in præjudicium Legum Provincialium Connubio jungere servos & subditos sine consensu eorundem Dominorum.

§. IV.

Parochi Civitatum Mitaviensis & Goldingensis ad mentem Commissionis Anni 1717. *& Conventionis Varsaviensis* 1740. *inter Ducem Curlandiæ & eosdem Parochos factæ, & tandem secundum Reversales à Duce in Anno* 1764. *datas, Bona Ducalia Neü-Fridrichschoff, & Rörznen debent restituere, contenti illis, quæ ipsis supramemoratis documentis stipulatum est.*

§. V.

Ecclesiæ earundemque attinentiæ, ab uno tantum alterove Collatorum in præjudicium reliquorum Catholicis cessæ, reddi debent Religionem Confessionis Augustanæ profitentibus, & quidem à prima Januarij Anni 1717 *inclusivè computando; quod tamen extendi non poterit ad Ecclesiam Parochialem Illuxcensem, quæ una cum Collegio, Scholis,* *Bo-*

Collegium, Szkołami, Dobrami, y wszystkiemi do Wielebnych OO. Jezuitow należytościami, w Dobrach Dziedzicznych Wielmożnego Jozefata Zyberka Kasztelana Jnflantskiego dla tychże Oycow ufundowany, powagą, tego Aktu osobnego *approbatur*.

§. VI.

Wszystkie w powszechności Kościoły Oboyga wyznania Ewangelickiego, ktore teraz w Xięstwie Kurlandiy y Semigalliy są, y ktore na potym ustanowione będą, zostaną na zawsze dla tychże wyznaniow, nie będą podlegały pod żadnym pozorem iakieykolwiek odmianie lub reformie.

§. VII.

Nie będzie można wystawiać Kościołow, Kaplic ani Klasztorow w Dobrach Xiążęcych y w Miastach bez pozwolenia Jego, ani w Dobrach Szlacheckich bez pozwolenia Dziedzicow. A iako zabroniono iest przez Konstytucye Rzpltey, aby Duchowieństwo nie mogło nabywać Dobr na pożytek Kościoła lub zgromadzenia iakiego, więc taż sama Konstytucya ma bydź Prawem y dla Kurlandyi, z temi iednak excepcyami, ktore są w Konstytucyi wyrażone.

§. VIII.

Jako zaś w Państwach Rzepltey, przez porownanie w prerogatywach Obywatelskich Gre-

Bonis, omnibusque aliis pertinentiis Patrum Societatis Jesu in eorundem favorem à Magnifico Jozephat Zyberk Castellano Livoniæ in Bonis ipsius hæreditariis fundata, vi hujus Actûs separati approbatur.

§. VI.

Ecclesiæ in universum omnes utriusque Religionis Evangelicæ, quæ nunc in Ducatu Curlandiæ & Semigalliæ existunt, & quæ in posterum exstruentur, Iuri dictarum Confessionum semper suberunt, neque sub ullo prætextu cuipiam mutationi, vel reformationi subjacebunt.

§. VII.

Licitum non erit erigere Templa, Sacella, Cœnobia in Bonis Civitatibusque Ducalibus absque permissione Ducis, in Bonis verò Terrestribus sine licentia Hæredum. Quemadmodum verò Constitutionibus Reipublicæ vetitum est, ne Clerus Bona in emolumentum Ecclesiæ aut Communitatis cujusquam acquirat, ita ejusdem Constitutionis authoritas visque extenditur ad Ducatum Curlandiæ, cum exceptionibus tamen ijs, quæ in Constitutione sunt expressæ.

§. VIII.

Jam cum in Ditionibus Reipublicæ per exæquationẽ Græcorum Non-Unitorum & Dissiden-

Grekow Nie-Unitow y Dyssydentow Oboyga konfessyi z Katolikami *Capacitas* do honorow y łask Krolewskich tym samym Prawem ktore Katolikom służy, y Kurlanczykom Oboyga Konfessyi przez ten Akt osobny iest przyznana; tak w Kurlandyi y Semigalliy Szlachcie tychże Religiy iako też Katolickiey Kurlanczykom y Polakom, byle tamże byli *Possessionati*, wzaiemna rowność służyć powinna. Co się rozumieć ma y o Mieszczanach co do prerogatyw mieyskich.

dentium utriusque Confessionis cum Catholicis in ratione prærogativarum Civibus competentiũ ad honores & gratias Regias capacitas sit agnita, eodem ipso jure quo Catholici gaudent, Incolæ quoq; Curlandiæ utriusq; Confessionis auctoritate præsentis Actûs Separati gaudere debent; Propterea in Curlandia & Semigallia Nobiles ijsdẽ addicti Religionibus, nec non Catholici è Poloniæ Regno oriundi, pari cum ipsis Nobilibus Curlandiæ, modò Possessiones in Curlandia habeant, frui prærogativa debent. Quod etiã de Civitatũ Incolis quo ad eorum prærogativas, est intelligendum.

ARTYKUŁ V.

ZE każdemu dotrzymywać należy Praw iemu służących, więc y Powiatu Piltyńskiego Obywatelom, według Traktatu między Nayiaśnieyszym Stefanem Batorem Polskim, y Fryderykiem Drugim Duńskim Krolami w R 1585. Dnia 10. Kwietnia w Kronenburgu zawartego, iako też według Pokoiu Oliwskiego, tychże Praw Całość, y Possessyi Aktualnych spokoyność, teraźnieyszym Aktem Osobnym na wieczne czasy opatruiemy y ubespieczamy.

§. I.

A nayprzod Powiat cały Piltyński, tak iak się znaydował przed wspomnionym Rokiem Tra-

ARTICULUS. V.

CUm Iura quæ cuivis propria sunt, integra eidem servari debeant, ideo Incolis etiam Districtûs Piltinensis ad tenorem Tractatûs inter Serenissimos Stephanum Bathoreum Poloniæ, & Fridericum II. Daniæ Reges in Anno 1585. *Die* 10. *Aprilis Coroneburgi initi, itemque juxta Pacem Olivensem, horumce Iurium integritatem, & quietam eorum, quæ nunc tenent Possessionem, præsenti Actu Separato in perpetuum præcustodimus & assecuramus.*

§. I.

Primum igitur totum Districtum Piltinensem eo in Statu, in quo, ante memoratum Annum Coro-

Traktatu Kronenburſkiego, nie tylko co do Wiary, y co do Kościołow, ale też co do przemiany natury Dobr Kościelnych Katolickich w Swieckie zostawuiemy, y tytuł Biſkupſtwa Piltyńſkiego, bez poſſeſſyi żadney w Powiecie Piltyńſkim od wſpomnionego czaſu zaniechany, à potym *de Anno* 1685. do Biſkupſtwa Jnflantſkiego przez Nominacyą Nayiaśnieyſzego Krola Jana III. przywiązany, umarzamy. Y z tey Nominacyi wſzczęty między Wielebnemi Biſkupami Jnflantſkiemi a Szlachtą Piltyńſką Proceſs w Sądach Relacyinych w wieczną niepamięć podaiemy; y że Powiatowi całemu Piltyńſkiemu iako ſekularyzowanemu ſzkodzić w żadnym czaſie nie powinien deklaruiemy.

§. II.

Rządu wewnętrznego w tym Powiecie uſtanowienie przez Kommiſſyą 1617. od Nayiaśnieyſzego Krola JMci Zygmunta III. wyznaczoną *in ſuo robore* zoſtawuiemy, z tym iednak dokładem, żeby w tymże Powiecie nie tylko Dyſſydentſkiey oboyga Konfeſſyi, y Katolickiey Rzymſkiey Wiary, ale też Greckiey Orientalney Nie-Unickiey wolne było ſprawowanie, y żeby Religie wyżey wyrażone do Urzędow, Dziedzicznych oſiadłości, na przeſzkodzie nikomu nie były.

§. III.

Coroneburgenſis Tractatûs erat, non modo quo ad Religionem & Templa, ſed etiam quo ad immutatam Bonorum Eccleſiaſticorum Catholicorum in Sæcularia naturam relinquimus, Titulumque Epiſcopatûs Piltinenſis, omnis poſſeſſionis eo in Diſtrictu vacuum, & ab Anno memorato neglectum, ac deinceps Anno 1685. Epiſcopatui Livoniæ annexum nominatione à Sereniſſimo Rege Joanne III. facta, extingvimus. Litemque ex ea Nominatione inter Reverendos Epiſcopos Livoniæ & Piltinenſis Diſtrictûs Nobiles coortam & ad Relationis Judicia deductam perpetuæ oblivioni mandamus; neque illam Diſtrictui Piltinenſi, ut potè jam plane ab Eccleſiaſticis ad Sæculares traducto nocere unquam poſſe declaramus.

§. II.

Formam regiminis interni, in hoc Diſtrictu per Commiſſionem Anno 1617. à Sereniſſimo Sigismundo III. Rege deſignatam conſtitutam in ſuo robore conſervamus, ſic tamen, ut in eodem Diſtrictu non modo Diſſidentium utriusque Confeſſionis, & Catholicorum, ſed Græcorum etiam Orientalium Non-Unitorum Religio Liberum exercitium habeat, neque Religiones ſupra memoratæ cuiquam obeſſe poſſint, quominus & Dignitates adipiſci & hæreditaria bona conſequi poſſit.

§. III.

§. III.

Szlachta tegoż Powiatu Piltyńskiego, iako y ci ktorzy od nich do tych czas za Szlachtę Obywatelską, należącym y uroczystym przyięci sposobem, w rowności Praw swoich, z inną Szlachtą Jnflantską, bez żadnego względu, na rożność Religii zupełnym Prawem, y Prerogatywami w Rzpltey, y w należących do niey Prowincyach, aby tylko tamże byli *Possessionati*, zaszczyceni bydź maią, *& vice-versâ* w Powiecie Piltyńskim, Szlachta Polska, y należących do Rzpltey Prowincyi, rownemi Prawami *æqualitate* y Prerogatywami *gaudere* powinni.

§. III.

Nobiles ejusdem Districtûs Piltinensis, quemadmodum & ij, qui ab ipsis congruo & solenni modô, inter Nobiles Jndigenas adoptati sunt, in æqualitate Jurium, cum Reliqua Nobilitate Livoniæ nullo Religionis discrimine habito, Juribus suis, Prærogativis in Republica, annexisque ei Provinciis, dummodo ibidem sint Possessionati, gaudebunt pari Ratione Nobiles Poloniæ, & annexarum ei Provinciarum, Juribus, & Prærogativis paribus, in Districtu Piltinensi potientur.

§. IV.

Co się zaś Zamku, czyli Starostwa Piltyńskiego, tudzież Dobr, y Folwarkow do niego należących tycze, to względem tych Ordynacya *Formulæ regiminis* nienaruszenie obserwowana będzie, y Possessorowi aktualnemu Staroście, całość Prawa dożywotniego, y zastawy ubespieczamy: inne zaś Dobra, przez Szlachtę, y Obywatelow Powiatu Piltyńskiego tamże osiadłe, *circa tenorem* Konstytucyi Roku 1764. ⌶ o Jnflantach, konserwowane zostaną, y Possessorowie Ich osobney na nie konfirmacyi szukać obowiązani nie będą. Tudzież aby Poddani Szlachty Piltyńskiey *ubiq. locorum deprehensi*, onymże wydawani byli, mieć chcemy, *in casu* zaś

§. IV.

Quod spectat Arcem, sive Capitaneatum Piltinensem, fundosque & prædia, ad illam spectantia, de ijs observandum erit, quod in regiminis Formula constitutum est, & Possessori actuali Capitaneo, jus Hypothecæ, & Possessionis, ad vitæ tempora assertum volumus: cætera autem bona, quæ à Nobilibus & Incolis Districtûs Piltinensis tenentur ad præscriptum Constitutionis Anni 1764. ⌶ *de Livonia, conservari volumus, neque illorum Possessores quærere peculiarem pro illis retinendis confirmationem oportebit. Adhuc ut fugitivi subditi Nobilium Districtûs Piltinensis ubicunque locorum deprehensi, iisdem restituantur, Nobilibusque Districtûs Piltinensis, lite de restituendis*

zaś dochodzenia przez Prawo tychże Poddanych, aby Szlachcie Piltyńikiey, w każdym Sądzie sprawiedliwość administrowana była.

A iako wszystkie wyżey wyrażone Punkta, gruntuią się y funduią, tak na Prawie natury y publicznym, iako też Przywileiach, Konstytucyach dawnych, *pro Basi* rowności y wolności Polskich służących, ponieważ Grecy Nie-Unici, y Dyssydenci oboyga Konfessyi, przez długi przeciąg czasu, *in possessione pacifica* wszystkich Prerogatyw y wolności zostawali, y w niey przeszkody żadney nie mieli, aż przez nieprawne, iuż po Pokoiu Oliwskim *de Anno* 1660. y Traktacie Moskiewskim, *de Anno* 1686. poźniey ferowane Konstytucye, y że Nayiaśnieysza Jmperatorowa Jey-Mć Całey Rossyi, Sąsiadka Rzpltey, tudzież Nayiaśnieysi Krolowie, Szwedzki, Pruski, Angielski, Duński, intereſsuiąc się, iako Strony z Gwarancyi wzwyż wyrażonych Traktaktow, żądali przywrocenia Praw, y Przywileiow, Grekom Nie Unitom, y Dyssydentom, *tam in Spiritualibus quam in temporalibus* służących, więc wszystkie te Punkta wyrażone w Artykułach teraźnieyszego Aktu osobnego, maią, y powinne bydź Prawem stałym, wiecznym, y nigdy nieporuszonym. A ktobykolwiek one naruszać ważył się, ma bydź y będzie poczytany y tra-

tuendis ejusmodi subditis contendentibus in quovis subsellio, jus suum tribuatur, cavemus.

Quemadmodum vero omnia supradicta Puncta innituntur, tam legi naturæ & publicæ, quam Privilegiis, Constitutionibus antiquis, pro Basi æqualitatem & libertatem Polonam habentibus, tum etiam, cum Græci Non-Uniti, & Dissidentes utriusque Confessionis, à longo tempore, in pacifica Possessione suorum Jurium, Prærogativarumque exstiterant, ac nunquam in eo impediti fuerunt, præter illegitimas, jam post pacem Olivensem in Anno 1660. *Tractatumque* 1686. *deinceps secutas Constitutiones, nec non cum Serenissima totius Russiæ Imperatoria Majestas, vicina Reipublicæ, ac Serenissimi Reges, Sveciæ, Prussiæ, Angliæ, Daniæ, tanquam Partes ex mediatione, supra citatorum Tractatuum, se se interponant, exposcantque restitutionem Juriũ, Privilegiorũ, Græcorum Non-Unitorum, & Dissidentium, tam in Spiritualibus, quam Sæcularibus ipsis competentium, proinde omnia hæc Puncta in Articulis Actûs præsentis separati contenta, veluti Jura firma, perpetua & immutabilia, haberi, censeri, & servari debebunt. Quicunque autem ea labefactare præsumeret, pro turbatore publicæ Pacis,*

hoste-

y traktowany, iako wzruszyciel Pokoiu publicznego, y nieprzyiaciel Rzeczypospolitey.

Ten osobny Akt pierwszy, będąc pod Gwarancyą podpisanego dziś Traktatu, między Nayiaśnieyszym Krolem Jmcią, y Nayiaśnieyszą Rzpltą Polską z iedney, a Nayiaśnieyszą Jmperatorową Jeymcią Całey Rossyi z drugiey Strony, powinien mieć wszelką takowąż moc, skutek, y obowiązek, iak gdyby tenże w ten Traktat, słowo, w słowo był wpisany. Więc ma tenże w wzaiemnych Ratyfikacyach, Oboyga Nayiaśnieyszych Traktuiących Stron, we wszystkim swoim określeniu, bydź pomieszczonym. *In fidem Quorum* My Oboyga Stron uroczyście umocowani, ten Osobny Akt własnemi Rękoma podpisawszy, Pieczęciami Herbow Naszych stwierdziliśmy w Warszawie dnia *Dwudziestego Czwartego według nowego Kalenda:* Trzynastego, według starego Kalendarza. Miesiąca Lutego, Roku Tysiącznego, Siedmsetnego, Sześćdziesiątego Osmego.

(L.S.) Gabryel Jan Junosza Podoski, *Prymas y Pierwszy Xiąże Kor: Polskiey y W. X. Litt:* mp.

(L.S.) Antoni Ostrowski, *Biskup Kuiawski y Pomorski.*

(L.S.) Antoni Xże z Prussow Jabłonowski, *Woiewoda Poznański*,mp.

(L.S.)

hosteque Patriæ, reputabitur, tractabiturque.

Hic Separatus Actus primus, cum sit sub Garantia subscripti hodie Tractatûs, inter Serenissimum Regem, Serenissimamq; Rempublicam Polonam ab una, & Serenissimam Jmperatricem totius Russiæ parte ab altera, habere debet eam omnem vim, effectum, & vinculum, ac si idem Actus, de verbo ad verbum huic Tractatui insertus esset; Proinde huiusmodi Actus, in mutuis Ratificationibus Serenissimæ utriusque Partis Tractantis, in tota sua extensione comprehendi debet. In Quorum fidem Nos utriusque Serenissimarum Partium plenâ Potestate, solenniter instructi, hunc Separatum Actum propriis manibus subscriptum, Sigillis Armorum Nostrorum communivimus Varsaviæ Die Vigesimâ Quarta Novi Styli. Decimâ Tertiâ, Veteris Styli. *Mensis Februarij, Annô Millesimô, Septingentesimô, Sexagesimô Octavô.*

(L.S.) KNIAŻ NIKOŁAJ REPNIN.

(L.S.) Jgnacy Twardowſki, *Woiewoda Kaliſki.* mp.

(L.S.) Jozef Antoni Junoſza Podoſki, *Woiewoda Płocki,* mp.

(L.S.) Tadeuſz z Lipego na Lipſku Lipſki, *Kaſztelan Łęczycki.* mp.

(L.S.) Andrzey Staniſł: Młodzieiowſki, *Biſkup Przemyſki, Kanclerz Wielki Koronny.*

(L.S.) Franciſzek Salezy Potocki, *Woiewoda Generał Ziem Kijowſkich.*

(L.S.) Jgnacy Cetner, *Woiewoda Bełzki,* mp.

(L.S) Stan: Bernard Gozdzki, *Woiewoda Generał Ziem Podlaſkich.*

(L.S.) Roch Michał Jabłonowſki, *Kaſztelan Wiślicki,* mp.

(L.S.) Xion Stefan Gedroyc, *Biſkup Jnflantſki.* mp.

(L.S.) Michał Ogiński *Woiewoda Wileńſki.*

(L.S.) Jozef Dewoyna Sołłohub, *Woiewoda Witebſki-* mp.

(L.S.) Tadeuſz z *Burzyna* Burzyńſki, *Kaſztelan Woiewodztwa Smoleńſkiego.*

(L.S.) Adam Brzoſtowſki, *Kaſztelan Połocki Sſta Sądowy Wołkowyſki.*

(L.S.) Michał Xiąże Czartoryſki, *Kanclerz W. W. X. Litt.*

(L.S.) Jan Borch, *Podkanclerzy Koronny.* mp.

(L.S.) Teodor Weſſel, *Podſkarbi Wielki Koronny.*

(L.S.) Jozef Xiąże Sanguſzko, *Marſzałek Nadworny W. X. Litt.*

(L.S.) Karol Xiąże Radziwiłł, *Marſzałek Konfederacyi Generalney y Seymowy.*

(L.S.) Staniſław Brzoſtowſki, *Sſta Byſtrz: Marſzałek General: Konfederacyi W. X. Litt.*

(L.S.) Władyſław Gurowſki, *Piſarz Wielki Kor: Poſeł Woiewodztwa Poznańſkiego.*

(L.S.) Karol Malczewſki, *Pułkownik Regimentu B. W. K. Poſeł Wdztwa Poznańſkiego.*

(L.S.) Adam Łodzia Ponińſki, *Kuchmiſtrz W. Kor: Poſeł Wdztwa Kaliſkiego.*

(L.S.) Staniſław Weſſel, *Staroſta Golubſki Poſeł Woiewodztwa Łęczyckiego.*

(L.S.) Woyciech Grzymała Oſtrowſki *Podſędek y Poſeł Wwodztwa Łęczyckiego.* mp.

(L.S.) Kaſper Lubomirſki, *Poſeł Wwodztwa Mazowieckiego Ziemi Czerſkiey.*

(L.S.) Teodor P. *na Szydłowie* Szydłowſki, *Chorąży Ziemi y Poſeł Warſzawſki, Staroſta Sekocin:* mp.

(L.S.) Kazimierz *na Szydłowie* Szydłowſki, *Stolnik Powiatu Przaſnyſkiego, Poſeł Xięſtwa Mazowieckiego Ziemi Wizſkiey.* mp.

(L.S.) Kazimierz X. Poniatowſki, *Podkomorzy Koronny Poſeł Ziemi Zakroczymſkiey.*

(L.S.) Jan Chryzoſtom Kraiewſki, *Inſtygator Koronny Poſeł Ziemi Rożańſkiey,* mp.

(L.S.) Walenty z *Piętk* Sobolewſki, *Łowczy Ziemi Warſzawſkiey Poſeł Ziemi Liwſkiey.*

(L.S.) Staniſław Radzimińſki, *Sſta Janowſki, Poſeł Ziemi Nurſkiey.*

(L.S.) F. Xawery Branicki, *Ł. W. K. Poſeł Ziemi Sochaczewſkiey.*

(L.S.) Staniſław Gadomſki, *Podkomorzy y Poſeł Ziemi - Sochaczewſkiey.*

(L.S.) Antoni Czapſki, *Podkomorzy y Poſeł Woiewodztwa Chełmińſkiego.*

(L.S.) Waleryan Piwnicki, *Miecz. Z. P. Woiewodztwa Chełmińſkiego Poſeł.*

(L.S.) Franciſzek Wielopolſki, *Poſeł Wdztwa Krakowſkiego.*

(L.S.) Jozef Wielopolſki, *Poſeł Wdztwa Krakowſkiego.*

(L.S.) J. Małachowſki, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) E. Wodzicki, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Piotr Ożarowſki, Generał Lieutenant, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Maciey Skorupka, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Antoni Potocki, *Staroſta Lwowſki Poſeł Wdztwa Ruſkiego.* mp.

(L.S.) Jgnacy Bukowſki, *Poſeł Sanocki.*

(L.S.) Jozef Ant: *z Błażowa* Błazowſki, *Podſtoli y Poſeł Powiatu Zydaczewſkiego.*

(L.S.) Maryan Potocki, *Delegat y Marſzałek Ziemi Halickiey.*

(L.S.)

(L.S.) Jozef Sosnowſki, *Piſarz P. W. X. Litt. Poſeł Ziemi Chełmſkiey.*

(L.S.) Jozef Stępkowſki, *Oboźny Polny Kor: Poſeł Wdztwa Lubelſkiego.*

(L.S.) Staniſław Karwowſki, *Podſtoli Ziemi Bielſkiey z Wdztwa Podlaſkiego, z Ziemi Mielnickiey Poſeł.*

(L.S.) Jozef Wilczewſki, *Podkom: Ziemi Wizſkiey, Poſeł z Woiewodztwa Podlaſkiego, Ziemi Bielskiey.*

(L.S.) Celeſtyn *z Szpanowa* Czaplic, *Podkomor: Łucki, Poſeł z Jnflant Koronnych.*

(L.S.) Jan Łodzia Poniński, *Poſeł z Jnflant Koronnych,* mp.

(L.S.) Michał Jan Pac, *Staroſta Ziołowſki Poſeł Wdztwa Wileńſkie:*

(L.S.) Staniſław Xiąże Radziwiłł, *Podkomor: W. W. X. Litt: Poſeł Powiatu Lidzkiego.*

(L.S.) Marcyan Janowicz, *Poſeł Powiatu Wilkomirſkiego.*

(L.S.) Stefan Dominik Romer, *Chorąży y Poſeł Wdztwa Trockiego.*

(L.S.) Antoni Zabieło, *Łowczy W. W. X. Litt: Poſeł Powiatu Kowieńſkiego.*

(L.S.)

(L.S.) Marcin Czerniewicz, *Horodn: Sędz: Grodz: y Poseł Kowieńſki.*

(L.S.) Jan Pakoſz, *Piſarz Grodzki, y Poseł Woiewodztwa Smoleńſk:*

(L.S.) Kazimierz Zabłocki, *Poseł Powiatu Starodubowſkiego.*

(L.S.) Franciſzek Giedroyc, *Podczaſzy y Poseł Wołkow: Obożny Polny Litt.*

(L.S.) Piotr Bohomolec, *Piſarz Ziemſki y Poseł Wdztwa Witebſk:*

(L.S.) Michał Szyſzko, *Chorąży Huſſarſki, Poseł Wdztwa Witebſk:*

(L.S.) Michał Xże Radziwiłł, *Krayczyc W.X.Litt: Poseł z Wwdztwa Brzeſkiego.*

(L.S.) Michał Domańſki, *Poseł z Powiatu Pińſkiego.*

(L.S.) Mikołay Tadeuſz Łopacińſki, *Piſarz W. W. X. Litt: Poseł Wojewodztwa Jnflantſk:* mp.

(L.S.) Adam Czartoryſki, *Poseł Wdztwa Jnflantſkiego.*

(L.S.) Antoni Tyzenhauz, *P. N. W. X. L. Poseł Wwdztwa Jnflantſkiego.*

AKT
Osobny Drugi.

Zamykaiący w sobie Nayiaśnieyszey Rzeczy-Pospolitey Polskiey Prawa Kardynalne, wieczyście trwałe, y odmienne bydź nigdy nie mogące, & *materias Status*, ktore tylko *unanimitate*, na Seymach wolnych decydowane bydź powinny.

NAyiaśnieysza Rzeczpospolita Polska, życząc sobie raz na zawsze trwale ubespieczyć *formam* Panowania, y wolności swoie przez determinowanie Praw Kardynalnych swoich, nigdy odmienić się nie mogących, y materyi *Status*, ktore tylko *per unanimitatem*, na Seymach wolnych decydowane będą mogły bydź; ustanowiono dla tego y *sequentia*.

Prawa Kardynalne.

I.

Moc Prawodawctwa dla Rzpltey w trzech Stanach, to iest: Krolewskim, Senatorskim, y Rycerskim, dotąd trwaiąca, niewzruszoną na zawsze zostawać powinna, y tey mocy ieden Stan, bez drugich dwoch, ani dwa bez trzeciego, przywłaszczać sobie, ani zażywać nie będą mogły; Dla czego iednemu

ACTUS
Separatus Secundus.

In quo Serenissimæ Reipublicæ Polonæ Leges Cardinales perpetuo duraturæ, nec ullo unquam tempore immutandæ, materiæ præterea Status, quæ in Comitiis liberis, omnium consensu decerni debent: continentur.

Cum Serenissima Poloniæ Respublica in votis haberet, ut Imperij sui ratio, libertasque Civium, certis quibusdam legibus, nulli temporum mutationi obnoxijs, certisque materiis Status concordi omnium in liberis Comitiis suffragio peragendis, circumscripta veluti Basi cuidam inniteretur; sequentia hæcce decrevit, statuitque.

Leges Cardinales.

I.

Potestas Condendarum Legum, quæ ad hæc usque tempora, penes tres Ordines, Regium nempe, Senatorium, & Equestrem, inviolata mansit, penes eosdem in posterum, ita integra permanere debet, ut neque unus Ordo sine duobus aliis, neque duo sine tertio eam sibi arrogare, exercereque possint; Quapropter neque uni ex tribus

mu Stanowi bez zezwolenia drugich dwoch, ani dwom bez trzeciego, nigdy nie będzie się godziło Panstw, y Possessyi Rzepltey, iako też Krolewszczyzn, Dobr, do Stołu Krolewskiego należących, y Dobr Duchownych, y Swieckich, alienować, zastawiać, zamieniać, lub przedawać; Wyiąwszy iednak Bezkrolewia, pod czas ktorych, będąc zamknięta władza Panowania w dwoch Stanach, te dwa Stany co iednomyślnością głosow ustanowią *in materiis Status*, *à per pluralitatem* w materyach Ekonomicznych, y w naznaczeniu czasu Seymu Elekcyi Krola iak długo trwać ma, y ktorego dnia Krol obrany bydź ma to moc tę mieć powinno, iakby przez trzy Stany, ustanowione było.

II.

Jle razy Wiara Rzymska Katolicka, w Prawach, Konstytucyach, y wszelkich Aktach wspomniona będzie, zawsze Jey dodawany bydź ma Tytuł: Panuiącey, y wieczyście będzie Panuiącą.

III.

Policzaiąc *inter Jura Cardinalia* Panuiącą w Polszcze Wiarę S. Katolicką Rzymską, przeyście od Kościoła Rzymskiego, do iakieykolwiek inney Religii, w tym Krolestwie Polskim, w Wielkim Xięstwie Litew: *& in annexis Provinciis* za kryminalny

tribus hisce Ordinibus, sine duorum Reliquorum consensu, neque duobus invito tertio fas erit unquam Provincias Terrasque Juris Reipublicæ, Regalia, Mensæque Regiæ Bona, ac Ecclesiastica, & Sæcularia Bona, abalienare, permutare, oppignorare, vendere; Excipienda tamen sunt tempora Interregni, in quibus cum Imperium Reipublicæ penes duos Ordines sit, hinc quidquid duo Ordines unanimi consensu in materiis Status, in materiis vero Æconomicis pluralitate Suffragiorum, & in præfigendo Comitiorum Electionis Regis tempore, quo duratura sint, designandumque diem, eidem novo Regi renuntiando decreverint, id omne à duobus Ordinibus constitutum, eandem vim retinere debebit, quam si à tribus decerneretur, habuisset.

II.

Quandocunque sive in Legibus, sive in Constitutionibus, sive in quibusvis aliis Actis, Religio Romana Catholica memorabitur, Titulus eidem Dominantis addendus semper erit, eademque in perpetuum Dominatum obtinebit.

III.

Reposita inter leges Cardinales Dominante in Polonia Sanctâ Religione Romanâ Catholicâ, transitum ab Ecclesia Romana ad aliam quamcunque Religionem in hoc Regno Poloniæ, & Magno Ducatu Lithvaniæ, cæterisq; annexis Provinciis, criminale delictum

ny wyſtępek deklaruiemy; Więc ktoby ſię na niego na przyſzły czas odważył, Wygnańcem z Państw Rzpltey bydź powinien. *Forum* zaś *ad agendum* przeciwko takowym Wyſtępcom, w Trybunałach Koronnych, y W. X.Litt: *ex termino tacto* wyznaczamy, od tego iednak Prawa, wſzyſtkie Oſoby, ktoreby ſię *in hoc caſu* dotąd znaydowały, uwalniamy, y żadnym ſpoſobem dochodzić na nich kary wſpomnioney, y w Prawach Narodowych opiſaney, nie będziemy, ani dopuściemy.

IV.

Stoſuiąc ſię do Prawa Kardynalnego Rzeczypoſpolitey, przez ktore od pierwſzego zaſzczepienia Wiary Swiętey Rzymſkiey Panuiącey, Tron Polſki, tylko Katolikami Rzymſkiemi był oſadzony, reaſſumuiąc oraz Konſtytucyą 1669. y onę za niewzruſzoną deklaruiąc, na wieczne czaſy waruiemy: aby nie kto inny na przyſzłe czaſy mogł bydź Krolem Polſkim, iak ſzczegulnie z urodzenia, albo z powołania Katolik Rzymſki; à ktoby z Polakow innej wiary, Kandydata na Tron Polſki promowować ważył ſię, takowego *pro hoſte Patriæ, & invindicabili Capite, irremiſſibiliter* deklaruiemy. Krolowa także, *ad Sonantia* teyże Konſtytucyi 1669. *natione, vel vocatione*, Katoliczka Rzymſka, bydź zawſze powinna. A ieżeliby ſię trafiło, żeby

ctum eſſe declaramus; Quapropter, ſi quis deinceps, eô ſe flagitiô contaminare auſus fuerit, è finibus Reipublicæ extorris erit. Forum vero ad agendum, contra hujusmodi Reos, in Supremis Regni, & Magni Ducatûs Lithvaniæ Tribunalibus, ex termino tacto deſignamus. Porro ab hac Lege omnes, qui hucdum in hoc caſu exiſterent, immunes eſſe volumus, neque ullâ ratione pœnas ſuperius memoratas, Legibusque Nationalibus præſcriptas, contra eosdem repetemus, aut ab aliis repeti ſinemus.

IV.

Inhærendo Legi Cardinali Reipublicæ, vi cujus jam inde ab exordio Romanæ Catholicæ Dominantis in Polonia Religionis, ſoli Romani Catholici Thronum ejusdem Nationis occuparunt, & revocando, ad priſcum vigorem Conſtitutionem Anni 1669. *eamque pro inviolabili declarando, cautum in perpetuum volumus, ne quisquam in poſterum alius Poloniæ ſceptro potiatur, præterquam is, qui vel ortu, vel vocatione Romanam Catholicam Fidem profitetur. Quod ſi quispiam Polonorum alterius Religionis Candidatum, ad Regni faſtigium promovere auſus fuerit, eum pro hoſte Patriæ, & invindicabili Capite, ſpe omni condonationis ſublata declaramus. Regina etiam, pro ejusdem Conſtitutionis Anni* 1669. *ratione, ortu, vel vocatione Romana Catholica ſemper ſit; Quod ſi*

żeby Krolowa była inney Religii, tedy pokądby do Wiary Swiętey Rzymskiey nie przystąpiła, Koronowaną bydź nie będzie mogła.

V.

Lubo obieranie Krolow Polskich, wolnemi głosami zgromadzoney Rzeczypospolitey dotąd bywało, y Nayiaśnieyszy Krol JMć Stanisław August szczęśliwie panuiący, z srzodka Narodu, za powszechną zgodą, teyże Rzeczypospolitey, na Tronie Polskim był osadzony, y *Pacta Conventa* przez siebie poprzysiężone ściśle zachowuie, à zatym z strony Jego teyże wolney Elekcyi naruszenia, na przyszłe czasy obawiać się nie trzeba; przecież że ta wolność nigdy nad to troskliwości o siebie mieć nie może, iak nayuroczyściey ostrzegamy, y waruiemy, żeby nie tylko wolne *unanimitate* obieranie Krolow, w zupełney mocy swoiey na zawsze zostawało, ale też żeby pod żadnym pretextem, y w żadnym czasie Sukcessya do Tronu Polskiego ustanawiana, y dopuszczona bydź nie mogła.

VI.

Bespieczeństwo wolności Szlacheckiey dostatecznie Statutem Władysława Jagiełła, y Konstytucyami Rzeczypospolitey opatrzone, chcąc w tym opatrzeniu nienaruszenie utrzymać, ani Krolowi JMci szczęśliwie Panuiącemu, ani Następcom

si acciderit, aliis eam Religionibus addictam, non prius solemni Ritu inauguranda erit, quam Romanæ Catholicæ Religioni, nomen dederit.

V.

Quanquam Electio Poloniæ Regum, liberis congregatæ Reipublicæ suffragiis, hucusq; peracta fuerit, ipseq; Serenissimus Rex Stanislaus Augustus *feliciter regnans, concordibus omnium votis, è gremio Nationis in Regali Poloniæ solio sit collocatus, idemq; Pacta Conventa à se jurejurando firmata integerrimâ fide servet, neque quidquam sit, quod à bono Principe isto, in ratione eligendorum Regum immutanda posteritas metuat, tamen cum ea libertatis natura sit, ut in ea conservanda nulla populi studia, nimia dici possint, cautum haberi volumus, modôque quantum possumus maxime solemni statuimus, ut non solum liberâ concordibus omnium suffragiis Regum Electio, inviolata semper maneat, verum etiam, ne ullô unquam tempore, ulloque prætextu locus Successioni Hæreditariæ ad sceptra Poloniæ fiat.*

VI.

*Securitatem libertatis Nobilium, olim Statuto Vladislai Jagiellonis, Constitutionibusque Reipublicæ apprimè firmatam, in prisco semper vigore suo permanere volumus, itaque neque Serenissimo Regi feliciter Regnanti, neque Regibus ejus Successoribus, neq; qui*bus-

pcom Krolom, ani Ich urzędom, y nikomu, ani mocą przemagaiącą, podług słow wspomnionego Statutu = żadnego Ziemianina osiadłego, o występek y przewinienie imać nie będzie się godziło, chyba że wprzod w przyzwoitym przez należyte dowody będzie przekonany Sądzie. Pod tę iednak obronę Prawa, nie maią być przyimowani wszelacy zaboycy, *in recenti crimine* poimani (*cujus recentiæ* czas podług Praw dawnieyszych do Roku, y sześciu niedziel wyznaczamy) ani rozboynicy, ani na kradzieży złapani, ani na drogach, ani domow naiezdnicy, y owszem dla ubespieczenia każdemu naydroższego życia, y spokoyności domowey, podług generalney Reguły Prawa = *Invasor à se ipso occiditur* = takowego *invindicabile Caput*, na zawsze deklaruiemy, ktoremuby naiazd domu, lub gwałt w drodze, w przyzwoitym Sądzie, dostatecznie był dowiedziony.

busvis eorum Magistratibus, neq; cuipiam alij sive authoritate gesti muneris, sive potentiæ vi, ut memoratum Statutum indicat = licitum erit, quemquam è Terrigenis Incolis, ob crimen aut delictum aliquod comprehendere, nisi prius ad congruum Subsellium citatus, & de eodem scelere plene convictus fuerit. Porro eximendi hoc Legum patrocinio erunt cuncti siccarij in recenti crimine deprehensi (recentis autem criminis rationem, juxta morem veterum Legum, spatio unius Anni, & sex septimanarum describimus) item latrones, fures, aggressores in itineribus & domibus, imo ad firmandam cuivis Civi securitatem vitæ, & tranquillitatem domesticam, ex Communi juris Regula = Invasor à se ipso occiditur = ejusmodi hominis invindicabile Caput decernimus in perpetuum, qui congruo in Subsellio invasionis ædium alienarum, aut latrocinii in publica via convictus sufficienter fuerit.

VII.

Urzędy, godności Duchowne, y Swieckie, za Przywileiami Krolewskiemi chodzące, y łaski Krolewskie raz oddane, y w przyzwoitym sądzie *valide* nie zadysputowane, ale spokoynie dzierżone, nikomu przez nikogo pod żadnym pretextem odbierane nie będą, à gdyby tego były iakie sprawiedliwe przyczyny, to na Seymach wolnych, *sub unani-*

VII.

Officia, dignitatesque, tum Ecclesiasticæ, tum Sæculares, Juris Regii, ipsiusque Privilegia requirentes, Gratiæ, & Beneficia Regalia semel collata, neque à quoquam, coram congruis subselliis, in controversiam vocata, tranquille à Civibus possessa, nemini quocunque prætextu, à quocunque adimenda erunt. Quod si acciderit, ob justas quasdam causas,

nanimitate będzie mogło nastąpić, Sędziowie iednak Ziemscy, Urzędy Grodzkie, y wszystkie *subalternæ Jurisdictiones*, od ktorych idą appellacye *de male gesto Officio*, w Trybunałach odpowiadać, *&* *Judicatum* ich *pati* będą powinni.

sas, id fieri debere in solis Comitiis liberis, unanimi consensu concludi poterit, Judices tamen Terrestres & Officia Castrensia, cæteræque subalternæ Jurisdictiones, à quibus ad superius Subsellium libera est appellatio, reddere rationem in Tribunalibus, male gesti muneris, quodque Judicatum fuerit perferre debebunt.

VIII.

Prawa y Przywileie Prowincyom, à mianowicie te z ktoremi do Rzeczypospolitey przystąpiły, y Osobom w nich mieszkaiącym służące *legitimè* nadane y dotąd urzędownie *valide* niezadysputowane, w całości dotrzymywane będą; A na to żeby na przyszły czas z Kancellaryi Narodowych nic przeciwnego Prawom niewychodziło, do Wielmożnych Kanclerzow Oboyga Narodow pod obowiązkiem przysięgi Urzędu ich pilna baczność należyć powinna. Dla bespieczeństwa zaś Przywileiow, żeby przypadkiem iakim zagubione *in forma Authentica* mieć się mogły, y wiadomość o nich w potrzebie była, te wszystkie Przywileie do Akt Metryk Koronnych w Koronie, Litewskiey w Wielkim Xięstwie Litewskim, tak też dawnieysze, ktoreby się *in Actis Officiosis* ieszcze nieznaydowały od publikacyi teraźnieyszey ustawy w Rok podawane bydź maią. Te zaś ktore odtąd wychodzić będą gdyby *per oblatam*

VIII.

Jura & Privilegia Provinciarum præsertim ea quibuscum ad Reipublicæ corpus accesserunt, & Personarum eas incolentium propria legitimè concessa neque in præsens à quoquam officiosè in controversiam adducta, integra permanebunt; Ne vero in posterum quidquam legibus contrarium ex Cancellariis Nationalibus prodeat, Magnifici Cancellarij utriusque Gentis pro ratione præstiti à se jurisjurandi quam diligentissime cavebunt. Utque securitati Privilegiorum consulatur, atque casu aliquo deperdita in forma Authentica occurrente necessitate, ac notitia de iis in promptu semper haberi possit, omnia hujusce modi Privilegia atque quæcunque Jura Actis Metrices Regni quæ ad Regnum, Metrices vero Lithvaniæ, quæ ad Magnum Ducatum Lithvaniæ spectant, etiam ea anteriora quæ nondum in Acta Officiosa sunt inducta intra Anni unius spatium à Publicatione præsentis Legis inserantur. Porro si aliquod dictorum Privilegiorum abhinc concedendorum memoratis

do tychże Metryk naypoźniey także w rok podawane nie były, tym samym za nieważne poczytane bydź maią, y Krol JMć komu zechce na nowe podpisywać ie Prawo mieć będzie, à Kancellarye Oboyga Narodow, takowe Przywileie, powinny będą pieczętować, a gdyby komu Przywiley oryginalny zaginął y o powtorny upraszał, wydanie iego bronione bydź nie powinno.

IX.

Wielkie Xięstwo Litewskie, unią z Koroną wieczyście spoione, według warunkow swoich, iako też inne Prowincye, y Ziemie, iedno Ciało Rzeczypospolitey składaiące, iako z tymże ciałem swoim nierozdzielne zostawać będą, uroczyście sobie przyrzekamy.

X.

Jura Feudorum, do Rzeczypospolitey *spectantium*, w władzy y własności teyże Rzeczypolitey, na zawsze zostawać powinny.

XI.

Prawo rownośći Szlacheckiey *&* *Capacitas*, do Dziedzictwa Dobr Ziemskich, do Honorow, godności Senatorskich, Ministeryalnych, y Urzędow Duchownych y Swieckich, y Przywileiow na Starostwa Grodowe, y nie Grodowe, y Dzierżawy samey Szlachcie Krajowey służyć ma, y tey rowności,

żadne

Actis Metrices insertum non fuerit, intra Anni unius intervallum omni valore illud prorsus carere volumus, atque in potestate Sacræ Regiæ Majestatis erit alterum quemcunque pro arbitrio suo novo Privilegio donare, & ad Cancellarias utriusque Gentis pertinebit, Privilegia hæc sigillis munire, si vero acciderit ut aliquis deperdito Originali Privilegio aliud sibi dari postulaverit, id illi negari nequibit.

IX.

Magnum Ducatum Lithvaniæ, perpetuo, & indissolubili nexu, cum Regno Poloniæ, juxta cautiones suas conjunctum, alias quoq; Provincias & Territoria, unum Reipublicæ corpus componentia, nunquam ab eodem corpore avelli posse, solemniter declaramus.

X.

Jura Feudorum ad Rempublicam spectantium, in ejusdem Reipublicæ potestate ac Dominio, perpetuo manere debebunt.

XI.

Jus æqualitatis Nobilium & Capacitas ad acquirenda bona terrestria, ad obtinendos Honores, dignitates Senatorias, & Ministeriorum, Officia Ecclesiastica, & Sæcularia, tum etiam Privilegia ad Capitaneatus, cum & sine Jurisdictione, ac tenutas Bonorum Regalium solis Nobilibus Nationalibus competere debet, ac eidem æ-

qua-

żadne tytuły ćmić ani uwłaczać nie będą mogły.

XII.

Dyssydentom, y Nie Unitom, Grekom Oryentalnym Obywatelom Rzpltey, Kondycyi Szlacheckiey, pierwszym Aktem osobnym, w swoim mieyscu przyznana podobna rowność y tychże Religii opisane wolności w pełney mocy swoiey na zawsze zachowane będą.

XIII.

Województwa y Miasta Ziem Pruskich, na zawsze konserwowane będą, *circa jura legitima* ich, *&* *conformiter, ad Privilegium Incorporationis.*

XIV.

Województwo Jnflantskie, przy Paktach *Subjectionis & Unionis*, tudzież przy Ordynacyach, y Prawach, temuż Województwu służących, w Konstytucyah opisanych, na zawsze konserwowane bydź ma.

XV.

Xięstwo Kurlandzkie, y Semigalskie, na zawsze, *circa Pacta Subjectionis de Anno* 1561 *&* *circa Formam Regiminis de Anno* 1617. zostawać powinny, bez żadney na wieczne czasy, *in Forma Regiminis* ich aktualnie *existentis* odmiany.

XVI.

Powiat Piltyński przy Prawach, z ktoremi od Krola JMci Duńskiego, *de Anno* 1585. iako część

qualitati nulli honorum tituli tenebras offundere, ac derogare poterunt.

XII.

Dissidentibus, Græcisq; Non-Unitis Orientalibus, Nobilibus Reipublicæ Civibus asserta, primô Actu separato, suo loco eadem æqualitas, libertatesque exercendæ Religionis suæ concessæ, plenam vim nancisci, perpetuoque servari debent.

XIII.

Palatinatibus Civitatibusque Terrarum Prussiæ, integra perpetuo manebunt Jura, quæ habent Legitima, & congruenter, ad Privilegium Incorporationis eorum, in unū Reipublicæ corpus.

XIV.

Palatinatui Livoniæ Pacta subjectionis, & unionis, nec non ordinationes, & leges eidem servientes, in Constitutionibus descriptæ, sartæ tectæ semper conservabuntur.

XV.

Ducatui Curlandiæ & Semigalliæ perpetuo integra permanebunt Pacta subjectionis Anno 1561. *& forma Regiminis Anno* 1617. *præscripta, amota omni in ævum formæ regiminis, quæ in præsens existit mutatione.*

XVI.

Districtus Piltinensis, suas Leges, quibuscum, à Serenissimo Rege Daniæ, Anno 1585. *uti Livo-*

część Jnflant był Polszcze przywrocony, przy Stanie Swieckim na zawsze zostanie, y *circa formulam Regiminis, de Anno* 1617 wieczyście zachowany bydź powinien.

XVII.

Liberum veto, na Seymach wolnych, *in materiis Statûs*, w zupełney mocy zachowane bydź zawsze powinno, à te materye *Statûs unanimitate* zawsze decydowane bydź maią, zachowuiąc na wieczne czasy każdey Osobie składaiącey Seym moc zniszczenia *Activitatis* Seymowania, *in materiis Statûs*, przez iedną szczegulnie kontradykcyą wolnego głosu ustnie, albo przez Manifest uczynioną.

XVIII.

Jus Emphyteusis, iak iest w prawie opisane po wszytkich Państwach Rzpltey, na gruntach prawdziwie pustych, & *cum evidenti utilitate directi Domini* pozwalane bydź ma, a nadanie Jego przez Krola Jmci, w Dobrach stołowych, przez Starostow, y Dzierżawcow w Krolewszczyznach, za konfirmacyą iednak Krolewską, w Dobrach zaś Duchownych, przez Duchowieństwo, *praecedente assensu* zwierzchności Duchowney Kraiowey za konfirmacyą Krolewską, generalnie *in omnibus Beneficijs Collationis, & nominationis Regiae*, a w Dobrach Szlacheckich za wolą Dziedzica dotrzymane każdemu bydź po-

Livoniae pars, restitutus Poloniae fuit, integras semper habebit, & penes Statum Saecularem permanebit, neq; circa Formam Regiminis Annô 1617. *praescriptam, ulla unquam, in eodem mutatio fiet.*

XVII.

Liberum veto in Comitiis liberis, circa materias Statûs, integram in perpetuum vim obtinere debet, porro, de materiis illis Statûs, unanimi suffragio statui debebit, cuivis autem Personae Comitia ingredienti, in aevum asseritur libertas impediendae in iisdem activitatis in materiis Statûs, unius tantum vocis liberae, contradictione ore, aut protestatione in scripto interposita.

XVIII.

Jus Emphyteuseos, eâ quae in Legibus circumscriptum est Ratione in omnibus Ditionibus Reipublicae, in fundis revera incultis, & cum evidenti utilitate directi Domini concedendum erit, haec autem Concessio á Rege, in Bonis Mensae Regiae, á Capitaneis, & Tenutariis, in Bonis Regalibus subsequenda tamen Confirmatione Regia, in Bonis vero Ecclesiasticis, ab ipsismet Ecclesiasticis praevio assensu Jurisdictionis Ecclesiasticae Nationalis, & accedente Confirmatione Regis, in omnibus generaliter Beneficijs Juris Patronatûs & Nominationis Regiae, & in Bonis Nobilium, cum consensu Haeredis inviolabiter manuteneri debet; Ju-

ris

powinno, ktorego to Prawa otrzymywanie, nie tylko Obywatelom Polſkim, ludziom iednak wolnym, ale y z obcych Kraiow przychodniom, także wolnym, Mieſzczanom, y Rolnikom po Miaſteczkach, y wſiach będzie wolne; A takowy Emphiteuta przychodzeń, po trzech Lat mieſzkania w Państwach Rzeczypoſpolitey, za rodowitego w Kraiu Obywatela, w ſwoim Mieyſkim, lub Rolniczym ſtanie, ma bydź poczytany. Propinacya po mieyſcach, in *Emphyteuſim* danych circa *Dominos directos Fundi* zoſtawać powinna.

XIX.

Całość *Dominii & proprietatis* Stanu Szlacheckiego, nad Dobrami Ziemſkiemi Dziedzicznemi, y ich Poddanemi, według Praw Statutowych nigdy odeymowana, ani zmnieyſzana bydź niema. *Jus* iednak *Vitæ, & necis* Poddanego w ręku Dziedzica, bydź niema, lecz gdy Poddany krimynał popełni, do Sądu Ziemſkiego, lub Grodzkiego, lub Mieyſkiego, w miaſtach większych, oddany bydź powinien.

XX.

Gdy nie tylko Prawa Boſkie, ale też uſtawy Oyczyſte Narodowe mianowicie Statut W. X. Litt: w Artykule pierwszym, w Rozdziale dwunaſtym, y Konſtytucya 1726. *ſub* *Titu-*

ris autem huiusmodj obtinendi facultas, non modò à Civibus Polonis liberis tamen, ſed & ab advenis ex Exteris Nationibus, pariter liberis, Civitatum Jncolis, aut agricolis in oppidis, villisque adipisci poterit; Huiusmodi vero Emphyteuta advena, poſt tres elapſos Annos Domicilij, in Ditionibus Reipublicæ, pro vero Regionis Jncola iuxta ſuam, aut Civitatenſis, aut plebeiæ Conditionis rationem habendus erit. Jus propinandi liquores, in locis in Emphyteuſim conceſſis, penes directos Fundi Dominos erit.

XIX.

Jntegritas Dominij, & proprietatis Nobilium, in Bona Terreſtria Hæreditaria, annexosque ijsdem Subditos congruenter ad præſcripta Statutorum, nunquam auferenda erit, aut minuenda. Jus tamen vitæ & necis, in Subditum, penes Hæredem non eſt, futurum, ſed ſubditus criminis alicujus reus, Terreſtribus, aut Caſtrenſibus, aut Civitatenſibus, majorum Civitatū Judiciis, ſubiiciendus erit.

XX.

Cum & Legibus Divinis, & Patriis Conſtitutionibus, præſertim Statuto M. D. Litt: Articulo primo, Capite duodecimo, & Conſtitutione Anni 1726. *Titulo: Homicidia cautum ſit, ne quis-* *quam*

Titulo: Mężoboystwa — mieć chcą y nakazuią, ażeby się nikomu, swywolnie, zuchwale, rozmyślnie, y dobrowolnie, w nadzieię okupu pienięźnego krwi ludzkiey rozlewać, y za głowę zabitego szacunku stanowić nie godziło, waruie się iak nayuroczyściey; iż odtąd, iako Szlachcic, za Szlachcica, y Chłop za Chłopa gardłem karany bydź ma, tak gdyby się trafiło, żeby Szlachcic Chłopa złośliwie, y nie przypadkowo, ale dobrowolnie, rozmyślnie na śmierć zabił, tedy takowy, nie iuż zapłaceniem, y głowczyzną temu, czyim on był poddanym, lecz utratą własney głowy swoiey, karany bydź w Sądzie przyzwoitym powinien: Zachowuiąc w tey mierze dowod y postępek prawny, oraz obrony stronom *in toto* według przepisow, w tymże Statucie W. X. Litt: y Konstytucyach Seymowych. A co się ściąga, do zranienia, skaleczenia, lub ochromienia, *alias* mutylacyi, na ktorymkolwiek członku, tedy w takowych Sprawach, iak nayściśleysza sprawiedliwość, dla ukrzywdzonych, rostropności y sumienney surowości Sędziow, y Sądow *in Foris competentibus* zostawuie się, ażeby podobne wystęki, *pro qualitate* zadanych ran, & *Conditione* osob, ktorym zadane będą, sądzili, y karali.

quâ temerè arroganter, consulto & voluntarie, spe redimendæ, pecuniâ culpæ, humano se se contaminare sanguine audeat: statuatque hominis occisi pretium, perquam solemniter decernimus, ut dehinc, sicut Nobilis pro Nobili, Colonus pro occiso Colono, ultimo supplicio mulctandus est, ita si posthac acciderit, ut Nobilis Rusticũ, per malitiam, non casu fortuito, sed deditâ operâ interficiat; non jam pecuniæ repræsentatione, & pretio, pro Capite interfecti, illi, cujus subditus erat persolutione, sed extremo pro cæde perpetratâ supplicio, à congruis Judicibus puniatur: Volumus tamen probationum Judiciorum Constituendorum, & defensionum rationes illibatas, partibus lite disceptantibus servari conformiter ad præscripta ejusdem Statuti Magni Ducatûs Lithvaniæ, & Constitutionum, in Comitiis latarum. Jam quod attinet vulnera membrorum quorumcunq́, sautiationes, & mutilationes, his in Casibus, æquitatis quam strictissimæ læsis præstandas rationes prudentiæ, & religiosæ severitati Judicûm & Judiciorum, ad quæ causæ hujusmodi deferentur relinquimus, volumusque ab iis hujusmodi crimina pro diversa ratione inflictorum vulnerum, & personarum Conditione judicari & puniri.

XXI.

Jako *Jura Majestatica*, utrzy-

XXI.

Quemadmodum Jura Majesta-

trzymywane zawsze bydź powinny, y według nich posłuszeństwo Norodu Krolom JchMciom na zawsze iest winne; tak gdyby ktory z Krolow, co z Spraw Kardynalnych Narodowych, lub *ex Pactis Conventis* z tymże Narodem pod przysięgą zawartych złamał, y zachowywać niechciał, na ten czas według porządku Konstytucyi 1607. opisanego, tenże Narod od posłuszeństwa Krolowi JMci wolnym będzie: ktoby zaś Krola JMci, niesprawiedliwie na Seymie, publicznie obwiniał, według Konstytucyi 1609. sądzony, y przykładnie karany bydź ma.

XXII.

Dobra, y Possessye Duchowne, y Szlacheckie, *sub jus Majestaticum* bez konwikcyi prawem, pociągane bydź nie maią, y Pzywiley na nie przed dowiedzeniem *liquidi juris Regij, & ante cognitionem naturæ Bonorum* biorący, do possessyi takowych Dobr brać się nie powinien.

XXIII.

Jus Caducum na Maiątek Cudzoziemca w Państwach Rzeczypospolitey bezdzietnie *& sine testamento* zmarłego, dotąd *ad jura Regalia* należące, na przyszły czas dawane nie będzie, ale Sukcessorowie *demortui substantiam & omnem supellectilem* iego *repetere* będą mogli, *relictâ* z tego wszystkiego deci-

jestatis semper defendere, & ad eorum præscriptum Nationem Serenissimis Regibus semper obtemperare est necesse, ita si quis Regum legem aliquam Nationis ex Cardinalibus, ac ex Pactis Conventis cum eadem Natione factam, & jurejurando confirmatam pessumdedisset, & observare detrectaret, ex præscripto Constitutionis Anni 1607. *eadem Natio, vinculo præstandæ Regi obedientiæ exolvetur: qui vero injustè Regem publiceque in Comitiis accusârit, is secundum præscriptum Constitutionis Anni* 1609. *in jus vocari, gravissimeque puniri debebit.*

XXII.

Bona, Possessionesq; Ecclesiasticorum, & Nobilium, ad jus Majestaticum non discussâ prius lite, nequaquam trahi debent, & Privilegium super iis ante comprobationem liquidi juris Regij, & cognitionem naturæ eorundem Bonorum impetrans, illorum possessionem adire non audeat.

XXIII.

Jus Caducum ad Bona Peregrini in ditionibus Reipublicæ, nullâ relictâ prole, & sine testamento demortui, ad hæc tempora Regijs Juribus annexum, nemini deinceps concedetur, sed Successoribus vitâ functi integrum erit bona ipsius & omnem supellectilem repetere, relictâ eorum omnium decima parte, vel in re- bus

decima parte in natura vel in pecunia juxta taxam rerum, Miaſtu lub Panu mieyſca, na ktorym ten Cudzoziemiec mieſzkał; To iednak *beneficium* dla Cudzoziemcow nie ma *currere*, tylko *ad triennium*, *a die obitûs* Krewnego ich w Polſzcze; Dla czego trzykrotnie co rok obwieſzczono będzie, iako Cudzoziemiec, ten a ten, w tym a w tym mieyſcu umarł, y pozoſtała po nim fortuna, iako ſię z Jnwentarza zaraz *poſt fata* urzędownie ſpiſanego pokaże, ſukceſſorom iego wydana będzie; byle ſię w rzeczonym czaſie z autentycznemi dowodami bliſkoſci Pokrewieńſtwa z umarłym przed przyzwoitą zwierzchnością popiſali, po wyiſciu albowiem trzech lat, *ad fiſcum Regium devolvetur.*

XXIV.

Termin ſzeſcio Niedzielny wyznaczony na Seymy Ordynaryine, a dwu Niedzielny na Seym extraordynaryiny, nie będzie mogł bydź przedłużony, ani Seymy nie będą bydź mogły limitowane, tylko *per unanimitatem* w czaſie wolnego Seymu.

Wſzyſtkie te Prawa kardynalne w żadnym czaſie, pod żadnym pretextem, przez kogokolwiek, ani przez ſameKonfederacye, ani nawet pod czas Bezkrolewia udziałane, ani *per unanimitatem* nie będą mogły bydź odmieniane, y wzruſzane. Kto

bus ipſis, vel æſtimatione facta in pecunia, Civitati aut Domino Loci, in quo Peregrinus ille eſt verſatus; Hoc tamen beneficio dicti exteri ad triennium duntaxat a die obitûs propinqui ſui in Polonia gaudere poterunt; Quâobrem ter quot annis publice proclamabitur hunc vel illum Advenam, in hoc vel illo i loco fatis ceſſiſſe, relictasque ab eo fortunas juxta illarum indicem deſcriptum, ſtatim a morte per Magiſtratum, ceſſuras ejus hæredibus; qui conſtituto tempore authenticis documentis proximitatem Cognationis probantibus muniti convenientem ſe ſe ante Jurisdictionem ſiſterint, elapſis namque tribus Annis, bona illa memorata ad fiſcum Regium delabentur.

XXIV.

Spatium ſex Septimanarum Comitiis ordinarijs, duarum verô hebdomadarum extraordinariis præfixum protendi, neque Comitia limitari poterunt aliter, quam omnium in Comitijs Liberis conſpirantibus ſententijs.

Hæ univerſæ Leges Cardinales, nullo tempore, nullove prætextu a quocunque, nec per ipſaſmet Confæderationes, illas etiam, quæ Jnterregni tempore fieri conſveverunt, nec unanimi omnium conſenſu immutari, aut labefactari poterunt. Jtaque qui

Kto by więc przeciwko tym Prawom, albo iednemu z nich postępował, takowy za nieprzyiaciela Oyczyzny ma bydź poczytany, y iako taki ukarany.

qui contra hasce Leges, vel earum aliquam quidquam molitus fuerit, pro Patriæ hoste habeatur, pænisq; hosti Patriæ congruis mulctetur.

MATERYE STATUS

MATERIÆ STATUS

I.

Nie będzie można na Seymie wolnym bez iednomyslnego zezwolenia Stanow Rzeczypospolitey, powiększenia żadnego lub odmiany podatkow raz ustanowionych, iako też odmiany Taryff stanowić pod iakimkolwiek bądź pretextem.

I.

Integrum non erit in Liberis Comitijs, citra omnium Ordinum Reipublicæ, & unanimem consensum augere tam ipsamet semel constituta tributa, quam eorundem percipiendorum tributorum tabellas ullo prætextu immutare.

II.

Nie będzie pozwolono na wolnym Seymie, tylko za iednomyslnoscią pomnażać liczby Woyska Rzeczypospolitey raz ustanowionego, w iakieykolwiek stronie Krolestwa, y pod iakimkolwiek bądź imieniem y pretextem.

II.

Fas non erit in Liberis Comitiis absq; unanimi consensu numerum Exercitûs Reipublicæ semel constitutum, in quacunque Regni parte, & quocunque nomine ac colore augere.

III.

Nie będzie się godziło na wolnym Seymie bez iednomyslnego zezwolenia Stanow Rzeczypospolitey, żadnego Przymierza, ani Konwencyi, związku, przyiaźni, lub handlu z postronnemi Potencyami zawierać.

III.

Non licebit in Comitijs liberis citra Suffragiorum Ordinum Reipublicæ, unanimitatem, Fœdera, Conventiones, pactionesque amicitiæ, & Commerciorum, cum Externis Potentijs inire.

IV.

Wypowiedanie Woyny, y zawieranie Pokoiu, nie będą mogły bydź uczynione na wolnych Seymach tylko za iednomyslnością.

IV.

Bella indici, pax stabiliri, in liberis Comitijs non poterint, nisi Universorum conspirantibus Sententijs.

V.

Nie będzie można dawać Jndygenatu, y przypuſzczać do Nobilitacyi na wolnych Seymach, tylko za iednomyſlnością, y ten ktory otrzyma Jndygenat, ma zawſze Szlachectwo ſwoie wywieść wyprowadzaiąc ie aż od Dziada, ażeby mogł bydź przypuſzczony, do Urzędow, Jurizdikcyi, powinien bydź dobrze *Poſſeſſionatus* w Państwach Rzeczypoſpolitey.

V.

Nemo Jndigenatu donari, & Nobilibus accenſeri in liberis Comitijs poterit, niſi omnium in id conſenſerint ſuffragia, is vero, qui Jndigenatu donabitur, Nobilitatem ſuam perducta ad Avum generis ſerie comprobare debebit, utque adipisci poſſit Dignitates, Jurisdictiones, bene Poſſeſſionatus, in ditionibus Reipublicæ eſſe debebit.

VI.

Liga, Kurs, y walor wewnętrzny kraiowey monety, nie będą mogły bydź odmienione na wolnym Seymie, tylko za iednomyſlnością, ani żadna Redukcya, iako też podwyżſzenie teyże monety, nie będą mogły bydź uczynione, tylko za takąż iednomyſlnością na wolnym Seymie. Monety także Zagraniczne za dobre od Kommiſſyi Skarbowey uznane, także *ſine unanimitate* redukowane bydź nie mogą.

VI.

Pes, Curſus, valorque interior monetæ nationalis, immutari in Liberis Comitijs non poterunt, niſi omnium conſentientibus ſuffragijs, par quoq; in liberis Comitijs unanimitas requiretur, ad faciendas pecuniæ Reductiones, & augendum eiusdem valorem. Moneta quoque extera, quam Commiſſio Theſauri probaverit, citra unanimitatem imminui, quo ad valorem non poterit.

VII.

Pomnożenie lub umnieyſzenie władzy y Prerogatyw, Miniſtrow *Pacis & Belli* w Koronie, y W. X. Litt: iako też Urzędow Sądowych, y Sądow w Kraiu, nie będzie można poſtanowić na Seymie wolnym, tylko za iednomyſlnością. Nie będzie także można, kreować nowych Urzędow, ani Koronnych, ani Litewſkich, ani Woiewodzkich, ani Powiatowych,

VII.

Augeri vel minui poteſtas & prærogativæ Miniſtrorum Pacis & belli, tam in Regno, quam in Magno Ducatu Lithvaniæ, itemque Officia Judicûm & Judiciorum, in Ditionibus Reipublicæ non poterunt in liberis Comitijs, niſi omnium conſpirantibus Sententijs. Novas etiam conſtituere Dignitates, tam in Regno, quam in Magno Ducatu Lithvaniæ, Palatinatibusq;,

&

wych, tylko za iednomyślnością na wolnym Seymie.

VIII.

Porządek Seymowania y Seymikowania, ktory przez Konstytucyą na tym Seymie ustanowiony iest, nie będzie mogł bydź odmieniony na Seymie wolnym, tylko *per unanimitatem*.

IX.

Posłuszeństwo należyte, każdey Juryzdykcyi, ważność Dekretow, prerogatywy Trybunałow, iako też y moc Dekretow Oczywistych w Trybunale W. X. Litt: będą zachowane na zawsze we wszystkim iak dotąd; y ieżeliby w tym chciano iaką odmianę uczynić na potym, wypaść to nie będzie mogło, na Seymie wolnym tylko za iednomyślnością.

X.

Konstytucya Roku 1717. *Tit:* _ *Reassumptio* _ opisuiąca *Senatûs Consilia*, trwać na zawsze nienaruszenie powinna; ale że w punkcie zakazu niedysponowania Skarbem Rzpltey dołożona klauzula, bez oczywistey, y nieuchronney potrzeby, szkodliwe dla tegoż Skarbu, pociągać może tłumaczenie; więc na każdym Seymie, w Trakcie *materiarum Æconomicarum*, ma bydź iaka Summa naznaczona, do dyspozycyi *Senatûs Consiliorum*, na potrzeby nieodbite, y nieprzewidziane, między ie-

& Districtibus integrum non erit, nisi consentientibus Omnibus in liberis Comitiis.

VIII.

Ordo Comitiorum, & Comitiolorū celebrandorum, in praesentibus Comitijs constitutus, immutari in liberis Comitiis, citra unanimem omnium consensum non poterit.

IX.

Obligationi obtemperandi cuivis Jurisdictioni, sententiis in Judicijs latis, praerogativis Tribunalium, nec non valori evidentium Decretorum in Tribunali M. D. Litt: sua perstabit in perpetuum vis, ut ad haec tempora; quod si immutatio aliqua in his erit deinceps facienda, non aliter illa fieri poterit, quam consentientibus omnium in liberis Comitijs suffragiis.

X.

Constitutio Anni 1717. *Tit:* _ *Reassumptio* _ *qua Senatûs Consilia describuntur, illibata in perpetuum servanda est; sed quoniam clausula inhibitionis usus aerarij publici in ea adjecta est, ne scilicet pecuniae ex eo certis usibus destinentur, citra evidentem, quaeque devitari non possit necessitatem, eaque clausula in aerarij praejudicium accipi posset; itaque in omnibus Comitijs, ubi de Æconomicis materiis agetur, certa pecuniae Summa designanda erit, quae pro arbitrio Senatûs Consiliorum, in urgentes minimeq; prae-*

dnym Seymem a drugim; A ieżeliby Rzeczpoſpolita, chciała powiękſzyć, albo pomnieyſzyć moc, y Prerogatywy *Senatûs Conſiliorum*, nie będzie tego mogła uczynić na wolnym Seymie, tylko za iednomyślnością.

XI.

Jako według opiſu danych Praw Rzeczypoſpolitey, Krolowie nie mogli kupićDobr, y Poſſeſſyi, w Państwach Rzeplitey dla ſwych Sukceſſorow *de lumbis*, y że pozwolenie dane J.K.Mci ſzczęśliwie panuiącemu *in Pactis Conventis*, Jemu ſamemu tylko ſłużyć powinno, y takowy Maiątek nabyty na Sukceſſorow Krwi Jego ſpadać ma. Tak gdyby na przyſzły czas Krolowie Jch-Mć naſtępcy teraźnieyſzego Nayiaśnieyſzego Stanisława Augusta, o rzeczonym nabywaniu Dobr, na Sukceſſorow ſwoich *de lumbis* myśleli, tedy tego zamyſłu doſtąpić nie będą mogli na Seymie wolnym, tylko za iednomyślnością.

XII.

Poſpolite Ruſzenie Rzeczypoſpolitey, nie ma bydź zwołane, tylko mocą Seymu, y za iednomyślnością w czaſie wolnego Seymu.

XIII.

Nigdy nikomu w żadnym czaſie, nie ma bydź wolno bezprawnie zaieżdżać iakieykolwiek natury Dobra, to ieſt: *ſine authoritate Judicij, cujus Jurisdicti-*

viſas neceſſitates, eo tempore, quod inter Comitia intercedit, erogari queat. Quod ſi Respublica augere, vel minuere voluerit, poteſtatem, & prærogativas Senatûs Conſiliorum, non aliter id præſtare, quam unanimi omnium in liberis Comitiis conſenſione poterit.

XI.

Quoniam ex præſcripto veterum Reipublicæ legum, ſublata Regibus poteſtas erat coemendorum Bonorum, quæ poſthac ad eorundem Succeſſores de lumbis devenirent, conceſſaque eſt Sereniſſimo Regi nunc feliciter regnanti in Pactis Conventis, hujusce rei facultas, illi, uni, ſervire debet, ita ut quæcunque hâc ratione obtinuerit, ad Familiæ ejus Hæredes ſpectabunt. Si qui temporibus futuris Reges Succeſſores Sereniſſimi moderni Stanislai Augusti, *dictam aſſecutionem Bonorum, etiam optarent pro ſuis Succeſſoribus de lumbis, id eis integrum non erit, niſi ſi unanimis omnium in liberis Comitiis accedat conſenſus.*

XII.

Convocationi Generalis Nobilitatis Reipublicæ expeditionis locus non erit, niſi ex communi ſanctione Comitiorum, eorumq; liberorum.

XIII.

Nemini unquam licebit Bona, cujuscunque tandem illa ſint generis occupare illegitime, hoc eſt: non interpoſita Judicij, cujus Jurisdictioni Bona illa ſubſunt

au

...e Dobra *subsunt*, y przed przewidzionym Prawem, *sub succubitionem* pretensyi, w ktorey byłby uczyniony tenże bezprawny zaiazd; Co się iednak do pretensyi, z kontraktow zastawnych, y arendownych wynikaiących ściągać nie ma; Komu albowiem z Dzierżawcow Kontrakt wyszedł, y ktoremu Zastawnikowi w Koronie, Summa w Grodzie, y według zapisu, *in termino solutionis*, à w Wielkim Xięstwie Litewskim, według opisu na Gruncie, à gdy tam, nie będzie przyięta, w Grodzie złożona będzie, z Possessyi ustępować powinien. A potym, ieżeliby miał, co *ad repetendum* Dzierżawca, lub Zastawnik od Diedzica, albo ten od nich *è converso, in Foro competenti præcisâ appellatione* rozsprawić się im będzie wolno, gdzie *ante omnes alias causas* Sprawy o pretensye z Arendy, lub zastawy Dobr pochodzące, sądzone bydź powinny, pod bezprawny iednak zaiazd podciągane bydź nie powinny, zaiazdy Dobr, *juxta obloquentiam* karty lub Tranzakcyi roborowanych. Tey całey ustawy, od Urodzonych Posłow Koronnych, na Koronę przyiętey, à zaś od Urodzonych Posłow W. X. Litt: Statutu Litewskiego opisu, w takowych Sprawach zachowania, ostrzeżonego, odmiana na Seymie wolnym *ad unanimitatem* należeć będzie.

authoritate, & ante litem obtentam, sub amissione ejus prætensionis, cujûs ratione per illegitimam inæquitationem illa occupata fuissent; Quod tamen nequaqum extendendum est, ad prætensiones ex contractibus Hypothecariis, & locatoriis exortas; ille etenim Tenutarius, cui præfinitum Stipulatione tempus effluxit, nec non Hypothecarius, cui in Regno redhibita est in Castro pecunia, convenienter, ad obligationem, & in termino solutionis, in Magno vero Ducatu Lithvaniæ, cui ad normam stipulationis, eadem pecunia in fundo, aut si recipere illam detrectavorit, in castro reponetur, possessione cedere debet, deinde vero, si quid repetendum Tenutarius, aut Hypothecarius, ab Hærede habuerit, aut è contra, Hæres ab illis, competens Judicium provocare, omni appellatione sublatâ licebit; in eo autem Judicio causæ ex Stipulatione locati, aut Hypothecæ profluentes, ante alias omnes discuti debent, illegitima etiam illa occupatio Bonorum censeri non debet, quæ fit ad præscriptum Chyrografi, aut Transactionum, in Actis publicis roboratarũ. Hujûs Constitutionis à Nuntiis Regni, pro Regno receptæ, à Nuntiis vero M. D. Litt: ad præscripta Statuti M. D. Litt: in similibus causis restrictæ immutatio, ad unanimitatem suffragiorum in liberis Comitiis pertinebit.

XIV.

Te Materye Statûs, wyżey wyrażone pod żadnym pretextem, y tłumaczeniem, w żadnym Czaſie, ani od nikogo, *ſub pluralitatem* pociągane bydź nie mogą, ale na wolnych Seymach, *unanimitate* decydowane bydź powinny.

Ten Oſobny Akt drugi, będąc pod Gwarancyą podpiſanego dziś Traktatu, między Nayiaśnieyſzym Krolem JMcią, y Nayiaśnieyſzą Rzpltą Polſką, z iedney, a Nayiaśnieyſzą Jmperatorową Jęymością Całey Roſſyi z drugiey ſtrony, powinien mieć wſzęlką takowąż moc, ſkutek, y obowiązek, iak gdyby tenże w ten Traktat ſłowo w ſłowo był wpiſany; Więc ma tenże w wzaiemnych Ratyfikacyach oboyga Nayiaśnieyſzych Traktuiących Stron, we wſzyſtkim ſwoim określeniu, bydź pomieſzczonym. *In quorum fidem* My oboyga Stron uroczyście umocowani, ten oſobny Akt, własnemi Rękoma podpiſawſzy, pieczęciami Herbow naſzych ſtwierdziliśmy; w Warſzawie Dnia *Dwudzieſtego Czwartego według nowego Kalendarza* / Trzynaſtego, według ſtarego Kalendarza. Mieſiąca Lutego, Roku Tyſiącznego, Siedmſetnego, Sześćdzieſiątego Oſmego.

(L.S.) Gabryel Jan Junosza Podoski, *Prymas y Pierwſzy Xiąże Kor: Polſkiey y W. X. Lit:* mp.

XIV.

Hæ materiæ Statûs ſupra expreſſæ, nullô unquam prætextu, aut interpretatione à quopiam ſub deciſionem pluralitatis trahi, ſed in liberis Comitiis, unanimi conſenſu decidi debent.

Hic ſeparatus Actus ſecundus, cum ſit, ſub Garantia ſubſcripti hodie Tractatûs, inter Sereniſſimum Regem, Sereniſſimamque Rempublicam Polonam ab una, & Sereniſſimam Imperatricem totiûs Ruſſiæ, parte ex altera, habere debet eam omnem vim, effectum, & vinculum, ac ſi idem actus de verbo ad verbum, huic Tractatui inſertus eſſet, proinde hujusmodi Actus, in mutuis Ratificationibus, Sereniſſimæ utriusq; Partis Tractantis in tota ſua extenſione comprehendi debet. In quorum fidem nos utriusque Sereniſſimarũ Partium plena poteſtate ſolemniter inſtructi, hunc ſeparatũ Actum, propriis manibus ſubſcriptum, ſigillis armorum Noſtrorum Communivimus. Varſaviæ Die *Vigeſimâ Quarta Novi Styli.* / Decimâ Tertiâ, Veteris Styli. *Menſis Februarij, Annô Milleſimô, Septingenteſimô, Sexageſimô Octavô.*

(L.S.) KNIAZ NIKOŁAJ REPNIN.

(L.S.) An-

(L.S.) Antoni Ostrowski, *Biskup Kuiawski y Pomorski.*

(L.S.) Antoni Xże z Prussow Jabłonowski, *Woiewoda Poznański*, mp.

(L.S.) Jgnacy Twardowski, *Woiewoda Kaliski.* mp.

(L.S.) Jozef Antoni Junosza Podoski, *Woiewoda Płocki, Kawaler Orderow Orła Białego y S. Stanisława, Starosta Pokrzywnicki.* mp.

(L.S.) Tadeusz z Lipego na Lipsku Lipski, *Kasztelan Łęczycki.* mp.

(L.S.) Andrzey Staniss: Młodzieiowski, *Biskup Przemyski, Kanclerz Wielki Koronny.*

(L.S.) Franciszek Salezy Potocki, *Woiewoda Generał Ziem Kijowskich.*

(L.S.) Jgnacy Cetner, *Woiewoda Bełzki,* mp.

(L.S) Stan: Bernard Gozdzki, *Woiewoda Generał Ziem Podlaskich.*

(L.S.) Roch Michał Jabłonowski, *Kasztelan Wiślicki,* mp.

(L.S.) Xion Stefan Gedroyc, *Biskup Jnflantski.* mp.

(L.S.) Michał Ogiński *Woiewoda Wileński.*

(L.S.) Jozef Dewoyna Sołłohub, *Woiewoda Witebski-* mp.

(L.S.) Tadeusz z *Burzyna* Burzyński, *Kasztelan Woiewodztwa Smoleńskiego.* mp.

(L.S.) Adam Brzostowski, *Kasztelan Połocki Sta Sądowy Wołkowyski.*

(L.S.) Michał Xiąże Czartoryski, *Kanclerz W. W. X. Litt.*

(L.S.) Jan Borch, *Podkanclerzy Koronny.* mp.

(L.S.) Teodor Wessel, *Podskarbi Wielki Koronny.*

(L.S.) Jozef Xiąże Sanguszko, *Marszałek Nadworny W. X. Litt.*

(L.S.) Karol Xiąże Radziwiłł, *Marszałek Konfederacyi Generalney y Seymowy.*

(L.S.) Stanisław Brzostowski, *Sta Bystrz: Marszałek General: Konfederacyi W.X.Litt.*

(L.S.) Władysław Gurowski, *Pisarz Wielki Kor: Poseł Woiewodztwa Poznańskiego.*

(L.S.) Karol Malczewski, *Pułkownik Regimentu B. W.K. Poseł Wdztwa Poznańskiego.*

(L.S.) Adam Łodzia Poniński, *Kuchmistrz W. Kor: Poseł Wdztwa Kaliskiego.* mp.

(L.S.) Stanisław Wessel, *Starosta Golubski Poseł Woiewodztwa Łęczyckiego.*

(L.S.) Woyciech Grzymała Ostrowski *Podsędek y Poseł Wwodztwa Łęczyckiego.* mp.

(L.S.) Kasper Lubomirski, *Poseł Wwodztwa Mazowieckiego Ziemi Czerskiey.*

(L.S.) Teodor P. *na Szydłowie* Szydłowski, *Chorąży Ziemi y Poseł Warszawski, Starosta Sekocin:* mp.

(L.S.) Kazimierz *na Szydłowie* Szydłowski, *Stolnik Powiatu Przasnyskiego, Poseł Xięstwa Mazowieckiego Ziemi Wizskiey.* mp.

(L.S.) Kazimierz X. Poniatowski, *Podkomorzy Koronny Poseł Ziemi Zakroczymskiey.*

(L.S.) Jan Chryzostom Kraiewski, *Instygator Koronny Poseł Ziemi Rożańskiey,* mp.

(L.S.) Walenty z *Piętk* Sobolewski, *Łowczy Ziemi Warszawskiey Poseł Ziemi Liwskiey.*

(L.S.) Staniſław Radzimiński, *Sſta Janowſki, Poſeł Ziemi Nurſkiey.*

(L.S.) F. Xawery Branicki, *Ł. W. K. Poſeł Ziemi Sochaczewſkiey.*

(L.S.) Staniſław Gadomſki, *Podkomorzy y Poſeł Ziemi Sochaczewſkiey.*

(L.S.) Antoni Czapſki, *Podkomorzy y Poſeł Woiewodztwa Chełmińſkiego.*

(L.S.) Waleryan Piwnicki, *Miecz. Z. P. Woiewodztwa Chełmińſkiego Poſeł.*

(L.S.) Franciſzek Wielopolſki, *Poſeł Wdztwa Krakowſkiego.*

(L.S.) Jozef Wielopolſki, *Poſeł Wdztwa Krakowſkiego.*

(L.S.) J. Małachowſki, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Eliaſz Wodzicki, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Piotr Ożarowſki, Generał Lieutenant, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Maciey Skorupka, *Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.*

(L.S.) Antoni Potocki, *Starosta Lwowski Poseł Wdztwa Ruskiego.* mp.

(L.S.) Jgnacy Bukowski, *Poseł Sanocki.*

(L.S.) Jozef Ant: *z Błazowa* Błazowski, *Podstoli y Poseł Powiatu Zydaczewskiego.*

(L.S.) Maryan Potocki, *Delegat y Marszałek Ziemi Halickiey.*

(L.S.) Jozef Sosnowski, *Pisarz P. W. X. Litt. Poseł Ziemi Chełmskiey.*

(L.S.) Jozef Stępkowski, *Oboźny Polny Kor: Poseł Wdztwa Lubelskiego.*

(L.S.) Stanisław Karwowski, *Podstoli Ziemi Bielskiey z Wdztwa Podlaskiego, z Ziemi Mielnickiey Poseł.*

(L.S.) Jozef Wilczewski, *Podkom: Ziemi Wizskiey, Poseł z Woiewodztwa Podlaskiego, Ziemi Bielskiey.*

(L.S.) Celestyn *z Szpanowa* Czaplic, *Podkomor: Łucki, Poseł z Jnflant Koronnych.*

(L.S.) Jan Łodzia Poniński, *Poseł Jnflantski* mp.

(L.S.) Michał Jan Pac, *Starosta Ziołowski Poseł Wdztwa Wileńskie:*

(L.S.) Staniſław Xiążę Radziwiłł, *Podkomor: W. W. X. Litt: Poseł Powiatu Lidzkiego.*

(L.S.) Marcyan Janowicz, *Poseł Powiatu Wilkomirſkiego.*

(L.S.) Stefan Dominik Romer, *Chorąży y Poseł Wdztwa Trockiego.*

(L.S.) Antoni Zabieło, *Łowczy W. W. X. Litt: Poseł Powiatu Kowieńſkiego.*

(L.S.) Marcin Czerniewicz, *Horodn: Sędz: Grodz: y Poseł Kowieńſki.*

(L.S.) Jan Pakoſz, *Piſarz Grodzki, y Poseł Woiewodztwa Smoleńſk:*

(L.S.) Kazimierz Zabłocki, *Poseł Powiatu Starodubowſkiego.*

(L.S.) Franciſzek Giedroyc, *Podczaſzy y Poseł Wołkow: Obożny Polny Litt.*

(L.S.) Piotr Bohomolec, *Piſarz Ziemſki y Poseł Wdztwa Witebſk:*

(L.S.) Michał Szyſzko, *Chorąży Huſſarſki, Poseł Wdztwa Witebſk:*

(L.S.) Michał Xżę Radziwiłł, *Krayczyc W.X.Litt: Poseł z Wwdztwa Brzeſkiego.*

(L.S.) Michał Domańſki, *Poseł z Powiatu Pińſkiego.*

(L.S.) Mikołay Tadeuſz Łopaciński, *Piſarz W. W. X. Litt: Poſeł Woiewodztwa Jnflantſkiego.* mp·
(L.S.) Adam Czartoryſki, *Poſeł Jnflantſki.*
(L.S.) Antoni Tyzenhauz, *P. N. W. X. L. Poſeł Wwdztwa Jnflantſkiego.*

MOC RATYFIKACYI TRAKTATU.

PRzychylaiąc ſię do Aktu Limity Seymu teraźnieyſzego, ktorym wyznaczyliśmy Delegacyą z Panow wierney Rady y UU. Poſſow Ziemſkich złożoną, do umowienia y zawarcia Traktatu y innnych Aktow z Dworem Roſſyiſkim względem intereſſow w tymże Akcie Limity wymienionych, iako też do Plenipotencyi za powſzechną zgodą zgromadzonych na tym Seymie Skonfederowanych Stanow teyże Delegacyi daney; Tenże Traktat zawarty, y z Aktami dwiema Oſobnemi, y z iedney Strony przez J. W. Xcia Mikołaia Repnina Wielkiego Poſſa Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy JMci Całey Roſſyi według Plenipotencyi Jemu przyſſaney, y za Plenipotencyą Naſzą podług zwyczaiu przy Traktatach partykowanego zamienioney; A z drugiey Strony przez całą Naſzą Delegacyą podpiſane, na tymże ſamym Seymie do approbacyi Naſzey podane y przeczytane w wſzyſtkim approbuiemy, y za powſzechną tychże Stanow Skonfederowanych zgodą, ratyfikacyą tego Traktatu y Aktow dwoch Oſobnych w wſzyſtkim, ſpoſobem zwyczaynym ſobie zoſtawuiemy; Ktorey ratyfikacyi Jnſtrument przez Naś Krola y przez Miniſtrow Naſzych Oboyga Narodow podpiſany, Pieczęciami Większemi Koronną, y W. X. Litt: ztwierdzony, za podobny Jnſtrument ratyfikacyi Nayiaśnieyſzey Jmperatorowy JMci Całey Roſſyi, na termin w Traktacie położony, lub y prędzey ieżeli będzie można zamięniemy.

Odnowienie Konstytucyi Seymu *Coronationis* względem Kommissyi do Traktowania z Dworem Rossyiskim.

POnieważ Konstytucya Seymu Koronacyi Naszey pod Tytułem: Kommissya do Traktowania z Dworem Rossyiskim ieszcze skutku swego nie wzieła, więc tęż samą *in toto* reassummuiemy, y do Kommissarzow na ten czas wyznaczonych, dla zeyścia z tego świata Xcia Stanisława Czartoryskiego Łowczego Koronnego, y potrzeby do tego wielkiey wagi Dzieła, większey liczby Osob, pod Naywyższą zwierzchnością Naszą, przy Prezydencyi Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xcia JMci Prymasa, oraz przy Ministrach Oboyga Narodow; *Z Senatu*: WW. Antoniego Barnabę Jabłonowskiego Poznańskiego, Stanisława Bernarda Gozdzkiego Podlaskiego Woiewodow, Adama Brzostowskiego Kasztelana Połockiego: *Z Stanu Rycerskiego*, UU. Kazimierza Raczyńskiego Starostę Czerwonogrodzkiego, Piotra Ożarowskiego Generała Lieutnanta w Woysku Naszym Koronnym, Antoniego Potockiego Starostę Lwowskiego, y Stanisława Xcia Radziwiłła Podkomorzego W. X. Litt: przydaiemy, y naznaczamy: Oraz dla bespieczeństwa Traktowania ostrzegamy, żeby Kommissarze Nasi tylko z umocowanym lub umocowanemi od Nayiaśnieyszey Jmperatorowy Jeymci *per Credentiales* do Nas y Rzeczypospolitey traktowali.

Uwolnienie Kupcow Rossyiskich od płacenia Cełł partykularnych.

CHcąc w wszystkim zachowania Traktatu Pokoiu 1686. z Dworem Rossyiskim zawartego: Zalecamy wszystkim Obywatelom Rzpltey, ażeby *ad mentem Articuli* 18 rzeczonego Traktatu, y Konstytucyi 1764. uwalniaiącey od Cełł, y Myt partykularnych Kupcow Rossyiskich; do płacenia partykularnego Cła y Myta nie pociągali, na co Kommissye Skarbowe Oboyga Narodow pilne baczenie dadzą, y za uskarżeniem się o takową opłatę, nieodwłoczną sprawiedliwość ukrzywdzonemu każda Kommissya w swoim Kraiu uczynić będzie powinna. Na mo-

stach

ſtach iednak, przeprawach y przewozach za potrzebne uznanych od Kommiſſyi Skarbowych, dla konſerwacyi tychże Moſtow, przepraw y przewozow Prawem zaleconey, przeieżdżaiących Kupcow od płacenia nie uwalnia; Wſpomnieni Kupcy Roſſyiſcy rowno iak y Kupcy Kraiowi płacić powinni będą.

Płacenie *tranſitûs* od Kupcow Roſſyiſkich.

LUbo dla każdego Kupca przeieżdżaiącego z towarem przez Państwa Rzpltey, ale tego towaru przedać w nich nie myślącego, ta ſprawiedliwość być powinna, żeby tylko *tranſitum* na Komorze Rzpltey zapłaciwſzy, wolny był od wſzelkiey inney Skarbowi opłaty: Przecięż tę ſprawiedliwość dla Kupcow Roſſyiſkich wodą lub lądem towary prowadzących przez Państwa Rzpltey, y tychże towarow przedać w nich nie maiących wyraźnie oſtrzegamy, y Kommiſſyom Skarbowym, żeby tylko *tranſit* ułożony w Kommiſſyach Skarbowych zapłaciwſzy: od Statku lub konia bez rewizyi y wypakowania towarow iako też żadnego inſzego Cła, y bez zatrzymywania Ich, wolno na wodnych y lądowych Komorach przepuſzczani byli: Nakazuiemy.

Odnowienie Deklaracyi Traktowania z Dworem Berlińſkim.

GDy Konſtytucya Seymu *Coronationis* 1764. *Titulo:* Deklaracya do Traktowania z Dworem Berlińſkim dotąd dla rożnych przyczyn do ſkutku przyprowadzona nie ieſt, ſzczerze zaś ſpokoyność Sąſiedzką z tymże Dworem Berlińſkim opatrzyć y zachować pragniemy; Więc też ſamą Konſtytucyą *in toto* reasſummuiemy, y do Kommiſſarzow na ten czas naznaczonych, dla zeyścia z tego świata Xcia Staniſława Czartoryſkiego Łowczego Koronnego, y potrzeby do tego wielkiey wagi Dzieła, większey liczby Osob, pod Prezydencyą Nayprzewielebnieyſzego w Bogu Xcia JMci Prymaſa, y w przytomności *Miniſterij*; *Z Senatu:* WW. Andrzeia Moſzczeńſkiego, Wojewodę Jnowrocławſkiego, Tadeuſza Burzyńſkiego Smoleńſkiego, y Leona Moſzyńſkiego Lubelſkiego Kaſztelanow. *Z Stanu Rycerſkiego:* Xcia Kazimierza Poniatowſkiego Podkomorzego Koronnego, Jozefa Soſnowſkiego Piſarza Polnego W. X. Litt: Franciſzka Kwileckiego Staroſtę

Wſchowſkiego przydaiemy, & *unius vel plurium abſentiâ non obſtante*, aby tylko ſześciu Kommiſſarzow znaydowało ſię, do zaczęcia tegoż Dzieła przyſtąpić pozwalamy; Kommiſſyom zaś Skarbowym Oboyga Narodow, delegowanie z pomiędzy ſiebie po dwoch Kommiſſarzow z każdey, ktorzy by wſpolnie z naznaczonemi od Nas Kommiſſarzami w Materyach handlowych, y układaniu Taryffy Nowey, końcem dla Obodwoch Państw Kupcow wygodnego handlu przykładać ſię mogli; Zalecamy, y to dla beſpieczeństwa Negocyacyi oſtrzegamy, żeby Kommiſſarze Naſi tylko z umocowanym lub umocowanemi od Nayiaśnieyſzego Krola JMci Pruſkiego *per Credentiales* do Nas y Rzpltey, traktowali, y konkludowali; A co umowią y zkonkluduią, na Seymie o tym relacyą uczynili, żeby approbacya przez Stany zgromadzone teyże negocyacyi naſtąpiła.

Aſſekuracya Poſſeſſyi Domowi Saſkiemu w Polſzcze.

GDy podług Konſtytucyi Seymu 1764, ktorą Rzplta zdała na Nas, ażebyśmy przyzwoitych zażyli ſrzódkow do otrzymania ſkuteczney ſatysfakcyi w pretenſyach Rzpltey y Obywatelow Jey, do Nayiaśnieyſzego Domu Saſkiego, iako Sukceſſorow Nayiaśnieyſzych Auguſtow Drugiego y Trzeciego Krolow Polſkich Predeceſſorow Naſzych; wkroczywſzy w porozumienie ſię z tymże Nayiaśnieyſzym Domem Saſkim, znaleźliśmy Jego wzaiemne do Rzpltey pretenſye; tych zaś ściſłe z Obodwoch Stron roztrząſanie, mogłoby dobrey przyiaźni ſprawić zmnieyſzenie. Tego więc unikaiąc, zobopolnie pretenſye wſzelkie tak Państw Naſzych, iako y Nayiaśnieyſzego Domu Saſkiego umarzamy, prywatnych iednak Obywatelow Oboyga Krajow pretenſye ucalamy, zoſtawuiąc ie przy Opiſie umowy między Nami y Dworem Saſkim w tey mierze uczynioney. Poſſeſſye także tegoż Nayiaśnieyſzego Domu Saſkiego w Państwach Rzpltey znayduiące ſię, y Konſtytucyą 1726. utwierdzone, & *quocunq, alio titulo* dotąd nabyte, iako też *Emphyteuſes* iedną wieczyſtą na grunt na Szolcu przez Kontrakt Dnia 5. Stycznia Roku 1736 zawarty, Drugą na lat Trzydzieści na Wyſpę Oſtrow nazwaną przez Kontrakt Dnia 1. Października Roku 1761 uczyniony, nabyte, w całości ſwoiey zoſtawuiemy, y utwierdzmay.

Pen-

Pensya Dwom Krolewiczom Polskim Xaweremu y Karolowi.

PRzychylaiąc się do chwalebnego żądania Narodu Naszego, ktory zawsze oświadczał miłość y przychylność Nayiaśnieyszym Predecessorom Naszym Krolom, y zachowywał pamięć starań Jch o Dobro Rzpltey opatruiąc Potomstwo Jch; iako się to wydaie w dyspozycyach Rzpltey na Seymach 1620, 1626. 1631. 1632. 1633. 1635. Pragnąc oraz uroczyście oświadczyć trwaiące w Nas poważenie Krwi Nayiaśnieyszych Augusta II. y Augusta III. Poprzednikow Naszych, w ktorych Przodkowie Nasi wszystkie dobrych Krolow szacowali Przymioty; Nayiaśnieyszym Krolewiczom Jchmciom Xaweremu y Karolowi na przyzwoitą Oprawę wyznaczamy, każdemu z Nich po dwanaście Tysięcy Czerwonych Złotych coroczney pensyi, ktorą Skarb Koronny Rzpltey co puł roku po Czerwonych Złotych Sześć Tysięcy każdemu, lub temu wypłacać będzie powinien, ktory pokaże Kwit albo assygnacyą od tychże Nayiaśnieyszych Krolewiczow Jchmościow. Podobnież opatrzenie Dwunastu Tysięcy Czerwonych Złotych Rzeczpospolita obmyśli dla przyszłych (ieżeli Jch Bog da) Krolewiczow Jchmciow Polskich *de Lumbis* teraz szczęśliwie Nam Panuiącego Nayiaśnieyszego Krola JMci pochodzących, co tylko Dzieciom teraźnieyszego Krola JMci służyć ma, Krolewnom zaś *per Medium.* A w takowym przypadku Rzplta sposob uiszczenia się w tym przyrzeczeniu iako nayskutecznieyszy *pluralitate votorum* determinować będzie.

Xięstwo Kurlandzkie, y Semigalskie.

1. POnieważ przez Konstytucyą Seymow Konwokacyinego, *Titt:* Xięstwo Kurlandzkie, iako też Koronacyinego, *Titt:* Xięstwo Kurlandzkie, y Semigalskie w Roku 1764. zaszłych, Xiąże JMć Ernest Jan z Potomstwem, męskiey płci przy Possessyi Xięstw pomienionych, Rzpltey hołdownych, zupełnie zachowany został, y to wszystko co w czasie unieszczęśliwienia tegoż Xiążęcia, na przeciw Jego Prawom, bez wiadomości y zezwolenia, na to Stanow Rzpltey stało się, iest skassowane, y zniszczone, a Szlachcie przerzeczonych Xięstw, pod Rygorem Praw przykazano, aby Xiążęciu własnemu powinne homagium oddali, y Onemu wierni, y posłuszni byli, Część zaś Szlachty Kurlandzkiey,

dzkiey, Xiążęciu JMci nie przychylna, na przeciw temu, wiele rozróżnienia, kłotni y niepossuszeństwa popełniła, co przez Proceis ordynaryiny, dostatecznie rozsądzone być nie mogło. Przeto cożkolwiek na fundamencie pomienionych Konstytucyi, za wstawieniem się Nayiaśnieyszey Jmperatorowy Jeymci Całey Rossyi, dla przywrocenia, y ugruntowania Pokoiu, w tych Xięstwach *Kurlandij*, y *Semigallij*, iako też niemniey dla ugodzenia Xięcia JMci z Szlachtą, podług Opisow Rewersalnych, od Szlachty, *die* 3. *Octobris* 1766. danych stało się, to wszystko, aby było w swoim wigorze, y mocy zachowane, przykazuiemy. Nad to mocą ustawy teraźnieyszey, wszystkie Akta Seymu Kurlandzkiego, ktore Szlachta, bez powagi Xiążęcey, czynić poważyła się, za nieprawne uznaiemy, tudzież wszelkie Pisma, iakowe przez tę Szlachtę, od czasu szczęśliwego przybycia, do Kurlandyi Xięcia JMci na pzeciw Jego godności osobistey, także Prawom Xiążęcym, y Kraiowym, *in publicum* powychodziły; nie mniey y Relacyą przed Stanami Kurlandzkiemi dnia pierwszego Lipca w Roku 1767. podczas Seymu Narodowego uczynioną, a po wyżey wspownionym Rewersałom przez Szlachtę danym przeciwną wieczyście umarzamy; A Temuż Xiążęciu JMci Kurlandzkiemu, y następuiącym po nim Płci męskiey Sukcessorom, mocą Konstytucyi teraźnieyszey, spokoyną Possessyą Xięstw wymienionych, Kurlandzkiego y Semigalskiego, ze wszystkiemi Prawami, iakie tylko *per Pacta primævæ subjectionis* Konwencyą Gdańską, & *Privilegia Investiturarum*, onemu służą, y iakie dawnym Xiążętom Kurlandzkim Predecessorom Jego służyły, zupełnie y wiecznie zachowuiemy. To zaś wszystko, co na przeciw tymże Prawom, iakożkolwiek wkroczyło, znosiemy, Xięstwa Kurlandzkie y Semigalskie, przy Prawach fundamentalnych, tudzież *circa Formulam Regiminis*, iako y Szlachtę, przy Jch właśnych Przywileiach y wolnościach, niemniey, y Miasta przy Jch dawnych Prawach, aby na zawsze zachowane były, mieć chcemy.

2. Gdyby w przypadku, ktory z Sukcessorow, Xięcia JMci teraźnieyszego Kurlandzkiego, za uprószonym sobie od Krola JMci y Rzpltey na to zezwoleniem, aby nie sam w Osobie właśney, lecz przez Plenipotencyaryusza, Homagium oddał; w takowym razie Szlachta Kurlandzka, nie ma się żadnemi pretextami zasłaniać, lecz Temuż Xięciu JMci, skoro przez Plenipotencyaryusza swego Jnwestyturę weźmie, natychmiast Homagium z Osob swych oddać, y onemu posłuszną, być powinna.

3. Wolno także będzie Xciu JMci, gdyby aktualny Fiskał

Jego, lub zachorował, lub też w inszych Interessach był zatrudnionym, na mieyscę Jego Substytuta z Adwokatow *Iudicii Aulici* wyznaczyć.

4. Juryzdykcya Naywyższa Xcia JMci, podług Praw dawnych, y cokolwiek się do tych więcey ściąga, wcale się zachowuie, y gdyby sam w osobie swoiey z przyczyn słusznych wraz z Konsyliarzami, *in Iudicio Aulico* chciał zasiadać, nikt mu tego na potym przeczyć niepowinien; A iako Xiąże JMć Kurlandzki, ma *Jus Aggratiandi* w Xięstwach Kurlandzkim y Semigalskim, tak gdy go w iakim przypadku użyć zechce, wolno mu to na zawsze będzie, byle to, *sine praejudicio Tertij* było.

5. Także Dobra Xiążęcia JMci tak Stołowe, iako y inne, dla powiększenia przez lepsze Gospodarstwo z nich intrat zostawać maią, na zawsze w wolney Dyspozycyi y rozrządzeniu tegoż Xiążęcia JMci, y nikt w Jego Dyspozycye Ekonomiczne, mieszać się nie powinien.

6. Gdy Konstytucya Roku 1766. *Tit:* ⸗ Odnowienie Granic Xięstwa Zmudzkiego, y innych Powiatow, z Xięstwami Kurlandzkim, y Semigalskim ⸗ dotąd Exekucyi nie wzięła, y czas w niey zasundowania Juryzdykcyi Kommissarskiey iuż przeminął; więc zniosszy się z J. W. Xięciem Kurlandzkim, tę samę Konstytucyą odnawiamy, y z Strony Rzpltey, tych samych Kommissarzow, ktorzy tamże są wyrażeni, iako to: WW. Gabryela Wodzińskiego Biskupa Smoleńskiego, Jana Gorskiego Zmudzkiego, Tadeusza Burzyńskiego Smoleńskiego Kasztelanow. UU. Michała Bitowta Marszałka Powiatu Upitskiego, Michała Ogińskiego Brasławskiego, Jana Junoszę Dombrowskiego Wilkomirskiego, Jerzego Leparskiego Upitskiego, Jana Nagorskiego Xięstwa Zmudzkiego Podkomorzych, Jozefa Prozora Starostę Grodowego Powiatu Kowieńskiego, Antoniego Łopacińskiego Sędziego Ziemskiego Powiatu Upitskiego, Antoniego Giełguda Ciwuna Twerskiego, Antoniego Kwintę Pisarza Ziemskiego Powiatu Brasławskiego, Kazimierza Zawiszę Stolnika Powiatu Kowińskiego, Tomasza Mirskiego Generała Adjutanta Buławy Polney W. X. Litt: naznaczamy. J. W. zaś Xiąże Kurlandzki, y Semigalski, z Strony Xięstw Kurlandzkiego y Semigalskiego, takąż samę liczbę Kommissarzow, iaka z Strony Rzepltey iest naznaczona, wyznaczyć ma; Ktorzy to Kommissarze czas y mieysce (nie poźniey iednak, iak *Primis Maij* da Bog, w Roku 1769.) do ziechania, y teyże Kommissyi Expedyowania, umowic powinni będą, y ziechawszy na mieysce umowione,

za poprzedzeniem *Innotescentialium* (*absentiâ nonullorum non obstante, dummodò tres vel plures*, w rowney iednak liczbie, *ex utraque Parte adsint*,) Juryzdykcyą Kommissarską ufundować, y Komissyą według przepisu wspomnioney Konstytucyi (maiąc *pro Basi* Rozgraniczenia przyszłego, Kommissyą Radziwiłłowską, do ktorey się Traktat Pozwolski, y *Pacta subjectionis* odwołuią) odprawić *tenebuntur*.

Już to iest iaśnie opisano, *in Pactis subjectionis*, Xięstw Kurlandzkiego, y Semigalskiego, & *in Investituris* J. WW. Xiążąt Kurlandzkich, y Semigalskich, że appellacya do Sądow Naszych Relacyinych, samemu tylko Stanowi Szlacheckiemu iest pozwolona, à zaś *in decisione Commissoriali Anni* 1717. do tey wolności, y *Advocati Causarum* są przypuszczeni, Jnni zaś Obywatele pod Juryzdykcyą J. W. Xięcia Kurlandzkiego będący do rzeczonych Sądow Naszych Relacyinych, appellacyi nie maią pozwoloney, à zatym wolność appellowania, przy samey Szlachcie, Kurlandzkiey, y Semigalskiey, iako też *penes Advocatos Causarum* zostawuiemy, y innym Obywatelom, teyże appellacyi, zakazuiemy.

7. Zabiegaiąc zakłuceniom długim, y kosztownym, między Obywatelami W. X. Litt: y Obywatelami Xięstw Kurlandzkiego y Semigalskiego, o zbiegłych Poddanych, y z rozmaitych innych przyczyn zachodzącym (w ktorych Nayiaśnieysi Predecessorowie Nasi, w latach 1601. 1611. 1615. 1638. Kommissye wyznaczali, à te skutku swoiego nie wzięły) za porozumieniem się z J. W. Xiążęciem Kurlandzkim, na przyszłym da Bog Seymie, takowe przedsięweźmiemy srzodki, aby dla każdego z wspomnionych Obywatelow, należyta, y nieodwłoczna uczyniona była sprawiedliwość; A tym czasem zakazuiemy, Kurlandczykow maiących, lub nie maiących Possessyą w Litwie pozywać do Sądu W. X. Litt: o rzeczy, Dobra, lub ludzi, w Kurlandyi będących, iako też zakazuiemy, Obywatelow Litewskich maiących, lub nie maiących Possessyą, w Kurlandyi o rzeczy, Dobra, lub ludzi w Litwie będących pozywać.

Chcąc każdego przy Prawach swoich zachować, ustanowioną Komorę Celną W. X. Litt: w Xięstwie Semigalskim w Jłłuxcie znosiemy, y na przyszły czas w Xięstwach Kurlandyi y Semigallij, ustanawianie tychże Komor Kommissyi Skarbu Litewskiego, zakazuiemy. Będąc Stan Szlachecki Xiestw Kurlandzkiego y Semigalskiego, od czasu *Pactorum subjectionis, ad praerogativas Ordinis Equestris*, w naszey Rzpltey przypuszczony, z

tego

tego Powodu wolność Szlachcie Rodowitey Polſkiey y W.X.Lit: od płacenia Cła Kupieckiego, ſłużącą, y Szlachcie Kurlandzkiey zawſze należytą, na żądanie J. W. Xiążęcia, y tychże Szlachty odnawiamy.

Porządek Seymowania.

TAk dawnieyſze Prawa, iako na Seymie Konwokacyi 1764. obſzerniey, y iaśniey porządek Seymowania opiſuiące, że podług przeyrzanych, à niedołożonych niektorych warunkow, ktore czas dalſzy, y doświadczenie pokazuią, koniecznie być potrzebne, nie ſą tak dokładne, aby wątpliwości y oboiętnemu tłomaczeniu nie podpadały, przeto ſtoſuiąc ſię do tychże Konſtytucyi, znoſząc to tylko, coby teraźnieyſzey uſtawie było przeciwnego, à co nie było dołożonego, przydaiąc, takowe, na potomne czaſy, nigdy y niczym niewzruſzone, porządku Seymowania czyniemy poſtanowienie.

Nayprzod dniem, albo dwiema dniami przed zaczynaiącym ſię Seymem, wſzyſtkie objekcye przeciwko Poſſom, Marſzałkowi przeſzłego Seymu, lub gdyby ſię ten nie znaydował, albo przez Proceſs, na ſobie otrzymany, od zagaienia Seymu był oddalony, pierwſzemu Poſſowi tey Prowincyi, w ktorey zoſtawała ſtara Laſka powinny być pokazane, iako to: Manifeſta przeciwko nieprzyzwoitey Elekcyi w czaſie należytym, autentycznie zanieſione, Kondemnaty prawnie otrzymane; *Series* tych Objekcyi, od zarzucaiących na piśmie ma bydź podana, na ktore do Laſki podanie, Marſzałek podaiącemu Rewerſa dawać powinien, zarzucanie zaś, nie ma być żadnemu z Poſſow, tylko od Tego ſamego, ktory Proceſs otrzymał, lub Jego ſpecyalnego Plenipotenta, od tego, albo ktory z przewiedzionym Proceſſem Prawa od kogo, *per Officioſam Ceſſionem* nabył.

Po zagaieniu zatym Seymu, przez przeſzłego Seymowego Marſzałka, albo przez zaſtępuiącego mieyſce Jego, pierwſzego Poſſa, z Prowincyi, z ktorey był przeſzły Marſzałek, z obowiązkiem pilności dozoru, y nieſkażytelności w ſprawowaniu Rugow na zagaiaiącego w takim razie Poſſa, iak żeby Przyſięgą był obowiązany, y nie przypuſzczaiąc żadnych Głoſow, pod iakimkolwiek uroſzczeniem zabieranych przyſtąpi, Tenże *Semotis Arbitris* do Rugow ktore w przytomności Obiekcye czyniących być powinny, à ktoryby Poſeł doſtatecznie *pluralitate votorum* Poſłow *concludente* był przekonany, od Funkcyi Poſelſkiey odda-

lony będzie. Ktoby zaś na Rugach nie znaydował się z Posłow tych przeciwko ktorym do Laski podane będą Obiekcye legalne, y tych (iako wyżey namieniono iest) nie uspokoił, taki potym pokazał się w Jzbie y mieysce swoie zabrać chciał *activitate carere* powinien, y za Posła znany bydź niema, chyba żeby wyprobował *legalitatem infirmitatis.*

Po zakończonych Rugach y za ustąpieniem z Jzby Poselskiey tych ktorzy Processa Posłom zarzucali, nieprzypuszczaiąc także żadnych Kontradykcyi, ktore wszelkie pod iakimkolwiek pretextem wnoszone, iako przed Obraniem Marszałka zachodzące nic nieważące, a zatym słuchane y przypuszczane bydź niemaią. Zacznie zaraz podnoszący Starą Laskę od dania Głosu Pierwszemu *ex Ordine* Województwu do wotowania na Marszałka, ktory iako chciały mieć dawnieysze Prawa, z zachowaniem Alternaty, raz z Prowincyi Wielkopolskiey a drugi raz z Małopolskiey, zaś trzeci raz z Prowincyi W. X. Litt: na ktorą na dochodzący w teraźnieyszym Roku Seym, alternata przypada, obierany ma bydź: To zaś Województwo *ad Turnum* naypierwsze będzie ktore iest naypierwsze w tey Prowincyi, z ktorey należy obierać Marszałka Seymowego, a Jego zaś obraniu ieżeliby na Pierwszym dniu podane *in scripto* od Obicyentow, Posłom zarzuty nie mogły bydź uspokoione, a odpowiedzi na Obiekcye y Decyzye onych czas wszystek na drugim dniu wyczerpać miały, dzień trzeci naydaley aby na nim koniecznie y nieochybnie ieżeli nie iednostaynością to liczbą przewyższaiącą Głosow Marszałek był Obrany, *determinatur.*

Obrany zatym Marszałek po przypuszczeniu do Jzby Poselskiey Arbitrow w przytomności wszystkich odbierać będzie Laskę od przeszłego Marszałka lub zastępuiącego mieysce iego, przed ktorym następuiącą Rothą wykona przysięgę.

Ja NN. Przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu, iako żadney Konstytucyi, ktoraby in Materijs Status *iednostaynością głosow bez Kontradykcyi o ktorą trzykroć spytać się powinien będę, a w Materyach pod większość głosow podpadaiących* pluralitate votorum lege praescripta *ustanowiona niebyła, nie przyimę, niepodpiszę, ani* ad Acta, *ani* in Volumen legum *niepodam.* Ad Casum *zaszłey Kontradykcyi* in materijs Status *choćby tylko od iednego Posła tamuiącego* activitatem *Seymowania, żadnych innych Projektow przyimować nie będę, Dependencyi ni od kogo mieć nie będę, tylko od całey Rzpltey na Seym zebraney,* Pluralitatem *w Materyach Ekonomicznych rzetelnie konnotować będę, podpisaney*

 zaś

zaś y przyiętey Konstytucyi, rekwiruiącym przepisania bronić niebędę y z podpisem swoim wydam, à po skończonym Seymie ustanowione Konstytucye z Jzby Senatorskiey wyszedłszy zaraz do Grodu podam, y we wszystkich powinnościach przez Funkcyą Marszałkowską na mnie włożonych y do mnie ściągaiących się, według Boga, Prawa y sumnienia sprawować się będę.

Po odebraniu Laski y wykonaniu przysięgi Marszałek Seymowy podług swego wybrania, Rodowitego iednak Szlachcica Sekretarzem Seymowym wyznaczy, ktory zaraz w Jzbie Poselskiey Rothą na Seymie *Coronationis* 1764. przepisaną przysięgę wykona, potym nominować będzie Deputatow do Konstytucyi, z każdey Prowincyi po Dwoch, ktorzy na tę Rothę przysięgać maią.

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu, iż z pilnością przestrzegać będę, aby żadna Konstytucya in Volumen Legum *niewchodziła, y podpisywać iey nie będę na ktorą by* in Materijs Statûs *zupełna wszystkich Seymuiących zgoda, a w Materyach Ekonomicznych* pluralitas *niezaszła.*

Do Sądow Seymowych z każdey Prowincyi po sześciu, ktorzy na tę Rothę przysięgać będą.

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu, iako w Sprawach na Sądach Seymowych przywołanych nieuwodząc się żadną obietnicą, ani datkiem, ani przyiaźnią, ani nienawiścią, według Boga, Prawa y sumnienia sprawiedliwie decydować będę.

Po czterech do Rachunkow Kommissyi Skarbowey iako y Woyskowey, ktorzy także Rothą następuiącą przysięgę wykonaią, Pierwsi:

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu, iako pilnie, uważnie, y rzetelnie Percepty y Expensa Skarbowe przeyrzę, przeyrzane adnotować będę, a w rozrządzeniu Skarbowey Kommissyi iakie się mogą znaleść pożytki lub uszczerbki (nic nieopuszczaiąc ani przydaiąc) wiernie Stanom Rzeczypospolitey doniosę.

Drudzy podobnież: *Ja NN. przysięgam* &c: *Jako pilnie, uważnie y rzetelnie wszelkie Transakta Kommissyi Woyskowey, Jey Dyspozycye, Lustracye, Likwidacye, oraz rozrządzenie Summ do niey wchodzących examinować y adnotować będę, a w tym wszystkim iakie się znaydą, w Istocie Jey Czynności, nic nieopuszczaiąc ani przydaiąc, wiernie Stanom Rzplitey doniosę.*

Jzba zatym Poselska po zaszłych według dawnego zwyczaiu

 od

od siebie do Senatu y od Senatu do Jzby Poselskiey Poselstwach, oddawszy na Piśmie przez Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty każde w szczegulności zalecenie Osob do rozdawnictwa Wakansow w ręce Seymowego Marszałka, uda się do powitania J. K. Mci y złączenia z Senatem, ktore to złączenie bez zabierania głosami y Kontradykcyami pod żadnym pretextem czasu, naydaley drugiego dnia po obraniu Marszałka, nastąpi.

Po Powitaniu J. K. Mci, zaczynać się powinno czytanie *Pactorum Conventorum*, z wolnym domowieniem się do tychże Paktow, czytanie potym Propozycyi od J. K. Mci, do Seymowania, tudzież Materyi przez recess odesłanych z przeszłego Seymu, *Resultatorum Senatûs* Obrad, Nominowanie Delegowanych od J. K. Mci z Senatu do układania Konstytucyi, y tychże Ustanowionych podpisania; Jako też Delegowanie do Skarbowych Rachunkow, ktorzy to Nominowani z Senatu Delegaci na Te Rothy iakie dla Delegatow z Stanu Rycerskiego są przepisane przysięgać będą.

Po ktorey Nominacyi, Relacye Posłow do Postronnych Monarchow ieżeliby zachodziły, *Semotis Arbitris* nastąpić maią, ktorzy to Posłowie będą odbierać zlecenia y Instrukcye we wszystkich Interessach publicznych od Ministrow Naszych y Rzpltey, prowadzić przez czas bawienia się u Zagranicznych Dworow z Tymże *Ministerium* korrespondencyą, y czynić Mu uwiadomienia w każdych publicznych traktuiących się Materyach, a takowa z obu Stron korrespondencya, iak Listow pisanych *à Ministerio* Rzpltey do Posłow Jey u Dworow Cudzoziemskich, wzaiem od Nich na odwrot mianych, powinna bydź kommunikowana na Radach Senatu rezyduiącym *ad Latus* J. K. Mci Senatorom dla zniesienia się wspolnego y zasiągnienia Jch zdań w Negocyacyach tychże Poselstw, co także wszystko Ciż Posłowie Zgromadzonym Stanom Rzpltey odpowiedzieć y dowodnie pokazać będą powinni. Ministrowie od Postronnych Monarchow ieżeliby chcieli iakowe Propozycye albo żądania od Rzpltey zanosić, powinni bydź w Senacie przyimowani, a w ktorymkolwiek czasie Ciż Ministrowie żądać będą Audyencyi od Stanow Rzpltey, na takowe od Nich zdarzaiące się żądanie, Jzby Obydwie złączą się do kupy dla wysłuchania Jch propozycyi.

Przez ktory to czas wyżey opisanego porządku Seymowania, Delegaci do wysłuchania Rachunkow, y weyrzenia w Dyspozycye Kommissyi Skarbowych y Woyskowych Oboyga Narodow wyznaczeni, Tychże Kommissyi Rachunkow wysłuchać powinni

winni będą. Dochody y wydatki iako też rozrządzenia onych iaśnie y wyraźnie opiszą, przed Stanami Rzpltey opowiedzą, y dostatecznie pokażą, a po zakończeniu onych, Kommissarzow Nowych do czasu Seymu przyszłego Ordynaryinego obiedwie Jzby złączone *per pluralitatem* obierą.

Na ostatek nastąpią Wotowania *Senatu & Ministerij* dla dostatecznego informowania w potrzebach publicznych, ale to Wotowanie *non ex Turno*, lecz *pro libertate* każdego Senatora y Ministra, ktory głos zabrać zechce, y będzie miał co do Proponowania, bydź ma. Co wszystko czyniono będzie przez czas cały złączenia Jzby Poselskiey z Senatem, nieprzerywaiąc zabieraniem Głosow, y nieprzyimuiąc żadnych Proiektow, aż do zakończenia wszystkich wyżey opisanych czynności, a tamże dłużey nie ma bydź czas przeciągniony, iak do końca drugiego Tygodnia. Gdy zatym naypoźniey na początku Trzeciego Tygodnia powroci Marszałek z Posłami do Jzby Poselskiey, przystąpią nieodwłocznie do Proiektow Konstytucyi, w Materyach Ekonomicznych, zawieraiąc w Nich umnieyszenie Podatkow, między ktoremi *Materye Status* wnoszone bydź nie maią; Wszystkie zaś Projekta od kogokolwiek z Seymuiących zaniesione, maią bydź oddane Marszałkowi Seymowemu, ktory nie będzie ie mogł odrzucić, y powinien kazać czytać, nic w Nich nieodmieniaiąc. Zagradzaiąc iednak sprzeciwianiu się innym Prawom y dwoiakiemu rozumieniu, ktoreby mogło się znaleść w opisaniu, powinny bydź wprzod przed Nim y Delegatami do Konstytucyi przeczytane, a w przypadku takowych defektow, maią bydź nayprzod pokazane Temu, co Projekt podał, z poprawami, ktore w nich potrzebne będą. Ale ieżeli tenże nalegać będzie, aby koniecznie tak Jego Projekt był czytany, iak on napisał, nie będzie można pod żadnym pretextem odmowić, lecz w takowey okoliczności Marszałek Seymowy z Deputatami do Konstytucyi uczynić mogą przełożenia Stanom w tym, w czym iaką przeciwność lub potrzebę do obiaśnienia, albo co szkodliwego w Projekcie znaydować będą, y Stany o tym decydować maią sposobem przepisanym podług wymagania rodzaiu Materyi, czyli *Status*, czyli Ekonomicznych; Takowym więc sposobem Projekta przez Sekretarza Seymowego czytane y przepisane, a od Marszałka Seymowego, Marszałkom Wielkim, lub w niebytności Onych Nadwornym Koronnym, pod czas agituiącego się Seymu w Koronie, Litewskim w Litwie dane, albo mieysce Jch zastępuiącym, iako też Posłom *ad delibe-*

randum podawane będą, daiąc czas do deliberacyi nad iednym lub więcey proiektami do dnia drugiego.

Z tych zaś każdy z osobna Proiekt po czasie deliberacyi Marszałek Wielki, bądź Nadworny w Jzbie Senatorskiey, à Marszałek Seymowy w Jzbie Poselskiey, ieżeliby na niego iednostayna nie zaszła zgoda, do Wotowania podadzą, y Jzby obiedwie pod ieden czas na iedneż Proiekta y iednakież Propozycye *per Turnum*, ktore do trzech razy czynić, gdy tego kto z Seymuiących żądać będzie, à trzeci raz przez wota sekretne *forma judiciaria* iak w Trybunałach wotować będą.

Jeżeli Proiekt ktory będzie w sobie zawierał kilka propozycyi, czyli Kathegoryi czyście ułożonych, ktoreby potrzebowały iakiey modyfikacyi, lub odmiany w opisaniu, na ten czas na każdą z tych Kathegoryi czyście ułożoną, y żadney oboiętności nie podpadaiącą ma być *Turnus* dawany, gdy o niego kto prosić będzie z Seymuiących. Obiedwie Jzby obowiązane będą, kommunikować sobie wzaiemnie przez Delegatow większości głosow, à dopiero ta złączona większość formować będzie decyzyą.

Promulgacya *pluralitatis votorum*, lub iednomyślney zgody, iednegoż czasu w obydwoch Jzbach następować powinna przez Marszałkow; gdyby zaś *paritas votorum ex totalitate suffragiorum* pokazać się miała, na ow czas Marszałek Koronny, w Koronie, Litewski w Litwie *exquiret sensum* J.K.Mci, y zdanie Jego rezolwuiące *paritatem* ogłosi. Po skończonym *Turnum* y ogłoszeniu przez Marszałkow większości głosow, Ciż Marszałkowie iuż decydowany proiekt podpiszą z Deputatami.

Po skończonych Materyach Ekonomicznych, traktowane będą Materye *Status*, y iednomyślnością głosow, z mocą zatamowania *per liberum veto activitatis* Seymowania w Materyach *Status*, y inwalidowania iuż ugodzonych, ktorym ieżeli Poseł w Jzbie Poselskiey w tychże Materyach *Status*, czyli to przez głos, czyli przez Manifest opponować się będzie, iuż na ten czas żadnego rodzaiu interessa traktowane więcey być nie mogą; Ktore to Materye *Status*, ieżeli zakończą się, lub przed pierwszym dniem ostatniego tygodnia przez wolny głos niedopuszczone będą, w takowym razie, kiedy więcey w swey Jzbie Posłowie do czynienia mieć nie będą, łączyć się prędzey z Senatem mogą, nigdy iednak poźniey, iak pierwszego dnia szostego tygodnia, w ktorym naydaley dniu ostatniego tygodnia Sześćniedzielnego wolnego Ordynaryinego Seymu, ktorego przewlec lub Limitować, chyba za iednomyślnym zezwoleniem Stanow wolno będzie.

Gdy

Gdy ſię złączy Jzba Poſelſka z Jzbą Senatorſką, Marſzałek Seymowy czytać każe Konſtytucye przez Deputatow podług Proiektow podpiſanych ułożone, konfrontuiąc one, ieżeli tego potrzeba będzie z oryginalnemi proiektami: Zadnych innych nie przyimuiąc proiektow od czaſu złączenia ſię.

Inquantum żeby do ułożenia żadnego *in materijs Statûs* dla zaſzłey Kontradykcyi nie przyſzło: Czytane ſzczegulnie będą te tylko proiekta, co *pluralitate votorū in materijs Æconomicis* poſtawały, à temu czytaniu y nieprzytomność Poſła, co zatamował *activitatem* Seymu, chociażby z mieyſca Seymowania odiachał przeſzkodą być nie powinna. Po ułożeniu y przeczytaniu Konſtytucyi, gdy ſię zgadzaiące z oryginalnemi Proiektami pokażą; Marſzałek Seymowy, y Deputaci do Konſtytucyi tak z Senatu iako y z Stanu Rycerſkiego wyznaczeni, w obecności Stanow zgromadzonych też Konſtytucye podpiſzą, à Marſzałek Seymowy, zaraz do Aktow Grodu mieyſca tego, gdzie ſię Seym odprawować będzie poda, y takowym ſpoſobem zakończy ſię Seym.

Na Seymach Extraordynaryinych Dwuniedzielnych wolnych, co ſię tycze *legitimitatis* Poſłow, Elekcyi Marſzałka, łączenia ſię z Senatem, tenże ſam czas y ſpoſob, iaki na Seymach Ordynaryinych Sześćniedzielnych wolnych zachowany być ma. Po złączeniu ſię Jzby Poſelſkiey z Senatorſką, na pierwſzym dniu Propozycye od Tronu czytane być powinny; Deputaci do Konſtytucyi od J.K. Mci nominowani przyſięgę wykonać maią; Potym zaraz Stan Rycerſki z Marſzałkiem Seymowym wroci ſię do Jzby Poſelſkiey, gdzie pod ieden czas obiedwie Jzby podług Propozycyi od J. K. Mci z Uniwerſałem na Seym wydanym zgadzaiących ſię, Proiekta według rodzaiu Materyi *Statûs*, lub Ekonomicznych, ſpoſobem w porządku Seymow Ordynaryinych opiſanym, układać y podpiſywać będą, po ktorych ułożonych na dni dwa nieochybnie przed kończącym ſię Seymem, obiedwie Jzby złączą ſię, à po powtornym złączeniu, żadnego proiektu przyimować więcey nie będzie ſię godziło, y porządkiem Ordynaryinego Sześćniedzielnego Seymu, Seym extraordynaryiny zakończą.

Seymy *Convocationis* pod czas Bezkrolewia zwyczaiem dotąd zachowanym odprawować ſię będą, z tą iednak rożnicą, że Materye *Statûs* nie inaczey, tylko *unanimitate* głoſow decydowane być mogą; Wtym zaś czaſie Bezkrolewia dawniey *uſitatam praxim* Sądow Kapturowych tak prywatnych po Woiewo-

dztwach, Ziemiach y Powiatach iak y Generalnych pod czas Seymu Elekcyi odtąd na potym *tollendo* abroguiemy, à natychmiast wszystkie *Subsellia* Trybunalskie, Ziemskie y Grodzkie, oprocz Zadwornych Sądow iak w Koronie tak y w Wielkim Xięstwie Litewskim *in Plena activitate sub Interregno* zachowuiąc mieć chcemy; aby Juryzdykcya Marszałkowska z przydaniemi do niey przez Seym sześcią Assessorami Kaptur Generalny, przed tym pod czas Seymu Elekcyi praktykowany, *quod ad securitatem Publicam* mieysca Elekcyi zastępowała.

Po ogłoszeniu przez Uniwersał Xcia Prymasa Wakancyi Tronu, Juryzdykcye wyiąwszy Assessorye co pod Imieniem Krolewskim Pozwy wydawać y sądzić zwykły, w Niedziel dwie potym, zaczną iuż Tytułu = *Nos Proceres Regni & M. D. Lithvaniæ* na wszystek czas *Interregni* używać.

Trybunały, Ziemstwa y Grody sześć Niedziel przed Elekcyą, pod czas samey Elekcyi, y sześć po skończoney Elekcyi Krola, Sprawy tylko miedzy Stronami osobiście stawaiącemi sądzić będą mogły, Kondemnaty zaś y wszelkie *Judicata* coby od nich ferowane były, na tych ktorzy na Elekcyi będą, *nullitati* podpadać maią: *ad casum* żeby przez Starosty śmierć, lub Sądowego, miał zawakować ktory Grod ku zachowaniu nieprzerwaney sprawiedliwości biegu, *sub Interregno* tym bardziey potrzebney, ostrzega się, aby *Officia* Sądu Grodzkiego, choć po zmarłym Staroście do czasu nowego Starosty, Sądy Grodzkie expedyowały, przez co niema bynaymniey upadać Prawo nowo uprzywileiowanemu Staroście kreowania Osob Grodu swego *pro libitu suo ad obloquentiam* dawnych Praw.

A ieżeliby się miało kiedy zdarzyć pod czać agituiącego się Seymu, żeby Marszałek Seymowy zachorował, y przez upadek na zdrowiu, nie był mocen czynić zadosyć obowiązkom Funkcyi swoiey; w takowym przypadku Pierwszy *in ordine* Poseł z tey Prowincyi, w ktorey na ten czas z Alternaty znaydować się będzie Laska, wykonawszy Przysięgę Marszałkowską, zastępować ma Urząd y mieysce chorego, à ten ieżeli przed zakończeniem Seymu ozdrowieie, powrocić znowu do Laski y mieysca swego może.

Termin zaczynania Seymu Ordynaryinego z przepisu Prawa, w Pierwszy Poniedziałek po S. Michale przypadaiący, z powszechnego doświadczenia wielce niewygodny, na Pierwszy Poniedziałek po S. Bartłomieiu mocą teraźnieyszego Seymu przenosiemy, dla czego y Poselskim Seymikom na Sześć niedziel

przed

przed Seymem Ordynaryinym, także z przepiſu Prawa bywaiącym. Termin *pro Feria Secunda post Festum S. Margarethæ Virginis & Martyris* naznaczamy, y gdyby w Poniedziałek to Swięto przypadło, *non obstante die Festo*, dawny zwyczay do Seymikowania, tenże dzień zachowuiemy.

Seſſye Seymowe aby nigdy dłużey nie trwały, iako naydaley do Godziny oſmey w wieczor, chyba żeby *Turnus* był zaczęty, na ow czas Seſſya nie ma bydź przed ſkończeniem Jego ſolwowana, tak w Jzbie Senatorſkiey, iako y w Jzbie Polſkiey, Krzeſeł Senatorom y Ławek Poſłom naznaczonych Arbitrowie zaſiadać nie maią, ani ſię w ſrzodku znaydować.

Porządek Rady Senatu Miniſtrow, y Urzędnikow Oboyga Narodow.

POniewaž Porządek Rady Senatu za Panowania Nayiaśnieyſzego Zygmunta Auguſta Predeceſſora Naſzego *de Anno* 1569. ułożony z czaſem zoſtał pomieſzany; y z tąd ſprzeczki o mieyſca w Senacie trafiać ſię zwykły; Urzędnikow zaś Koronnych, iako też Narodowych, ktorzyby w przypadku nieprzytomności Koronnych zaſtępować mogli, dotąd nie było ułożonego Porządku, przez co o Precedencyą na Funkcyach publicznych, lub na Dworze Naſzym między niemi bywaią upory, więc żeby ta okoliczność nikogo nierożniła, na przyſzłe czaſy wieczyście zachowany bydź maiący Porządek uſtanawiamy.

A iako Senator, Miniſter y Urzędnik także przyſięgły obligowani ſą według ſwoiey Przyſięgi, każdy ſprawować ſwoią godność Senatorſką, *Miniſterium*, lub Urząd, tak żeby nikt od ſprawowania ſwoiey powinności przez nikogo niebył wſtrzymywany, y niemiał przeſzkody, mieć chcemy.

PORZĄDEK
Senatûs & Miniſterij.

ARCY BISKUPI.

Gnieźnieńſki
Lwowſki

BISKUPI.

Krakowſki
Kujawſki
Wileńſki } *Alternata.*
Poznańſki
Płocki.
Warmińſki. } *Alternata.*
Łucki.
Przemyſki.
Zmudzki.
Chełmińſki.
Chełmſki.
Kijowſki.
Kamieniecki.
Jnflantſki.
Smoleńſki.

Kaſztelan Krakowſki.

WOIEWODOWIE.

Krakowſki. } *Alternata.*
Poznańſki.
Wileńſki.
Sendomirſki.
Kaſztelan Wileńſki.
Kaliſki.
Trocki.
Sieradzki.
Kaſztelan Trocki.
Łęczycki Woiewoda.
Staroſta Zmudzki.

Woiewoda Brzeſki Kujawſki.
Kijowſki.
Jnowrocławſki.
Ruſki.
Wołyńſki.
Podolſki.
Smoleńſki.
Lubelſki.
Połocki.
Bełzki.
Nowogrodzki.
Płocki.
Witebſki.
Mazowiecki.
Podlaſki.
Rawſki.
Brzeſki Litewſki.
Chełmińſki.
Mściſławſki.
Malborſki.
Bracławſki.
Pomorſki.
Mińſki.
Jnflantſki.
Czerniechowſki.
Gnieźnieńſki.

MARSZAŁKOWIE
Wielcy Oboyga Narodow.

HETMANI WIELCY.

KANCLERZE
Oboyga Narodow.

PODKANCLERZE
Oboyga Narodow.

POD-

PODSKARBIOWIE
Wielcy Oboyga Narodow.

MARSZAŁKOWIE
Nadworni Oboyga Narodow.

HETMANI
Polni Oboyga Narodow.

KASZTELANOWIE
Więkſi.

Poznańſki.
Sendomirſki.
Kaliſki.
Woynicki.
Gnieźnieńſki.
Sieradzki.
Łęczycki.
Zmuydzki,
Brzeſki Kujawſki.
Kijowſki.
Jnowrocławſki.
Lwowſki.
Wołyńſki.
Kamieniecki.
Smoleńſki.
Lubelſki.
Połocki.
Bełzki.
Nowogrodzki.
Płocki.
Witebſki.
Czerſki.
Podlaſki.
Rawſki.
Brzeſki Litewſki.
Chełmińſki.
Mściſławſki.
Elbląſki.
Bracławſki.
Gdańſki.
Mińſki.
Jnflantſki.
Czerniechowſki.
Mazowiecki.

KASZTELANOWIE
Mnieyſi.

Sandecki.
Miedzyrzecki.
Wiślicki.
Biecki.
Rogozińſki.
Zawihoſtki.
Lędzki.
Srzemſki.
Zarnowſki.
Małogoſki.
Wieluńſki.
Przemyſki.
Halicki.
Sanocki.
Chełmſki.
Dobrzyńſki.
Połaniecki.
Przemęcki.
Krzywińſki.
Czechowſki.
Nakielſki.
Roſpierſki.
Biechowſki.
Bydgoſki.
Brzezińſki.
Kruſzwicki.
Oświecimſki.
Kamieńſki.
Spicimirſki.
Jnowłocki.
Kowalſki.
Santocki.
Sochaczewſki.
Warſzawſki.
Goſtyńſki.

Wizki.
Raciązki.
Sierpski.
Wyszogrodzki.
Rypiński.
Zakroczymski.
Ciechanowski.
Liwski.
Słoński.
Lubaczewski.
Konarski Sieradzki.
Konarski Łęczycki.
Konarski Kujawski.
Buski.

PORZĄDEK

URZĘDNIKOW WIĘKSZYCH

Oboyga Narodow, ktory po ktorym, na Funkcyach Publicznych, y na Dworze Naszym mieysce mieć maią.

Sekretarze Duchowni.
Sekretarze Swieccy.
Referendarze Duchowni.
Referendarze Swieccy.
Podkomorzowie Koronny y Litewski.
Pisarze Wielcy Koronni y Litt:
Podskarbiowie Nadworni, Kor. y Litewscy.
Chorążowie Koronny y Litt:
Miecznikowie Koronny y Litt:
Kuniuszowie Koronny y Litt:
Kuchmistrzowie Koronny y Litewski.
Stolnikowie Koronny y Litt:
Podczaszowie Koronny y Litt:
Krayczowie Koronny y Litt:
Podstolowie Koronny y Litt:
Cześnikowie Koronny y Litt:
Łowczowie Koronny y Litt:
Pisarze Polni, Koronny y Litt:
Straźnikowie Koronny y Litt:
Oboźni Koronny y Litt:

PORZĄDEK

URZĘDNIKOW NADWORNYCH

Koronnych, y Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

Jnstygator Koronny y Litewski.
Chorążowie Koronny y Litewski Nadworni.
Podkoniuszy Koronny y Litt:
Łowczowie Nadworni, Koronny y Litewski.
Straźnicy Polni Koronny y Litewski. } na przyszły czas *Creabuntur* od WW. Hetmanow Wielkich,
Oboźni Polni Koronny y Litewski. } ale tak będą dożywotni iakby z Kancellaryi Naszey Przywileie mieli.

Ten porządek iak w Senacie, tak, y na wszystkich Ceremoniach, y wiazdach publicznych aby był zachowany ostrzegamy, *salvâ voce & Stallô* Rady Naszey w Senacie, iak dotąd było.

Porzą-

Porządek Seymikowania.

ZE z Seymikow Poſelſkich, przed Seymowych, Deputackich, y Elekcyinych na Urzędy Ziemſkie, po Woiewodztwach Ziemiach, y Powiatach w Koronie y w W. X. Litt:, tak otwarcia publicznych Całey Rzpltey Obrad iako też ſprawowania, y dopełnienia Sądowych Juryzdykcyi wypływa początek; Więc aby porządek Seymikow, ubeſpieczał pożądany onych ſkutek, takowe czyniemy poſtanowienie

A nayprzod, iako właſnością wſzyſtkich w oſobności Woiewodztw, Ziem, y Powiatow ieſt, aby ſzczegulnie w każdym z nich prawdziwe tylko Obywatelſtwo, z natury Stanu Szlacheckiego maiący, na Seymiku, czy *in Ordine unanimitatis*, czy też *pluralitatis* głoſie wotowali; doświadczenie zaś ieſt, oſtrzeżeniem, iaką krzywdę prawdziwym Obywatelom, iednego Woiewodztwa czyni wdzieranie ſię *ad vocem activam* przybyłych, tylko na czas z innych Woiewodztw, Ziem, lub Powiatow, a nad to częſtokroć Tumultow, y zamieſzania bywa przyczyną, tak zabiegaiąc praktykowanym, nie raz z tąd Jnkonweniencyom, ubeſpieczaiąc oraz właſności Obrad, każdego Woiewodztwa, takowe czyniemy wolnego głoſu obiaśnienia. Jż Ci, tylko w ſwoim Woiewodztwie, Ziemi lub Powiecie, za iſtotnych Obywatelow rozumiani być powinni, ktorzy z Urodzenia Szlachta, & *Indigenæ* w nim prawdziwe Dziedziczne, lub Zaſtawne, lub Dożywotne, bądź na Ziemſkich Dobrach, bądź na Krolewſkich, lub na koniec *ex jure Emphiteutico etiam* na Duchownych Dobrach, y na Dobrach Naſzych Stołowych, *ex eodem Iure Emphiteutico* maią poſſeſſye. *Item* Synowie Obywatelow Poſſeſſyonatow w tymże Woiewodztwie iako naturalni na Poſſeſſye Oycow Sukceſſorowie.

Takoż Bracia *Poſſeſſionatorum* chociaż nie Poſſeſſyonaci, z Oyca Poſſeſſyonata w tymże Wojewodztwie urodzeni. Na koniec dawni Familianci tegoż Woiewodztwa choćby nie Poſſeſſyonaci, iednak przyznani od Poſſeſſyonatow tegoż Woiewodztwa za Ich Jmiennikow, y takowi wſzyſcy na Seymiku ſwego Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu, iako Obywatele *dandorum Suffragiorum*, byle lat Ośmnaście dopełnionych mieli, ſą *capaces*, z wyłączeniem iednak nie Poſſeſſyonatow *à jure Eligibilitatis*, na Urzędy y Funkcye, Prawo ſamym tylko Poſſeſſyonatom Dziedzictwo ſwoie według Prawa maiącym, y to lat Dwadzieścia trzy wieku ſkończonych maiącym, ſłużyć będzie. Po obiaśnieniu

własności wolnego Głosu na Seymiku dla wszystkich Woiewodztw, Ziem, y Powiatow połączonych Narodow, postępuiąc *ad regulam* Seymikowania; Nayprzod, poniewaź w Wielkim XięstwieLitewskim, czasy Seymikow Deputackich y Elekcyinych na Urzędy Ziemskie po Woiewodztwach y Powiatach oraz dla Xięstwa Zmudzkiego, y co do sposobu Seymikowania. Konstytucye Seymow *Convocationis* Roku 1764. *Titulo* — Sądy Ziemskie: y *Coronationis* tegoź Roku. *Tit:* Seymiki Elekcyine Deputackie y Ziemskie — oraz co do zagaienia Dyrekcyi y Assessorow *sufficientem normam* przepisały; tak one *in omni Sonantia* reassumuiąc ztwierdzamy, według ktorych, aby y Seymiki Poselskie przed Seymowe w czasie swoim przypadłe w Wielkim Xięstwie Litewskim odprawowane były Stanowiemy.

W Koronie zaś zachowawszy po Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach czasy y dni, oraz mieysca y alternaty z Prawa postanowione, tak Seymikom przed Seymowym, y Deputackim, iako też Seymikom Urzędow Ziemskich Elekcyinych (na ktore ostatnie *post fata* Urzędnika Ziemskiego naydaley w Niedziel Sześć Uniwersały wydane, y do Oblaty w Grodzie właśnym Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu, gdzie Urząd zawakuie na Niedziel dwie przed wyznaczonym dniem Seymiku, podane bydź maią) mieć chcemy, aby wszystkie Seymiki, tak Poselskie, Deputackie, iako y Elekcyine Urzędow Ziemskich, ieźli nie będą mogły iednostaynością Głosow, tedy *Pluralitate votorum* tak w obieraniu Marszałka, iako też Assessorow przy Nim, à potym Posłow lub Deputatow, lub Urzędnikow Ziemskich, konkludowane były, à to tym porządkiem:

Po zagaieniu przed Południem przez pierwszego *ex ordine* Senatora Swieckiego, lub ieźliby się nieznaydował na Seymiku, przez pierwszego *in ordine* przytomnego Urzędnika, przystąpią Obywatele do obrania Marszałka, y *in ratione* Powiatow Assessorow do Niego, à oraz po wykonaney przez obranego Marszałka y Assessorow, *super realem adnotationem votorum*, y Projektow do Instrukcyi *&* *ad Laudum* przysiędze; naypierwey Marszałek regestr Kandydatow spisawszy, od ktorego żadnego, Prawo po sobie maiącego Pretendenta exkludować nie powinien, tenże przeczyta, y *unanimitatem* Obywatelow *exquiret*. *In casum vero* nie znalezienia *unanimitatis*, papier do konnotowania *Suffragiorum* wygotuie, w Materyach zaś *resolvendorum* podług Prawa przez Woiewodztwa. Ziemie y Powiaty, papier drugi *in affirmativum & negativum votum* rozdzieli, na ktorym każdy z Oby-

wate-

watelow Seymikuiących za wezwaniem przez Marszałka, *votum* swoie *circa attendentiam* Assessorow zapisze, lub znakami wyrazi, z tych zaś zapisanych y znakami wyrażonych Wotow, Marszałek z Assessorami, przy dokładnym wyrachowaniu kresek podług rodzaiu Seymikow, czy to na Posłow, czy na Deputatow, czy też na Urzędnikow Ziemskich Elekcyinych, czyli też na Proiekta do Instrukcyi, *& ad Lauda pluralitatem* ogłosi, y stosuiące się do niey *Laudum* lub Instrukcyą *junctim* z Assessorami na mieyscu y w czasie Seymikowania przeczytawszy głośno, podpisze. A gdyby *Paritas votorum* zaszła; Marszałek drugą kreską swoią *paritatem* rezolwować będzie: *hôc per omnia præcauto*; że na Urzędy Ziemskie Elekcyine, nie Urzędnicy aktualni podług Prawa Xięstwu Litewskiemu tylko służącego, lecz Kandydaci Czterech do każdego Ziemskiego Elekcyinego Urzędu obierani bydź maią.

Ponieważ zaś Konstytucye Litewskie, Konwokacyina y Elekcyina pod Rokiem y Tytułami swemi w ninieyszym porządku Seymikowania reassumowane dla Wielkiego Xięstwa Litewskiego, dostateczny przepis *quo ad Capacitatem dandorum suffragiorum* oraz *Eligibilitatis* na Funkcye Poselskie, Deputackie, y na Urzędy Ziemskie Elekcyine, także do dostąpienia Urzędow Grodzkich, *in ratione competentiæ Annorum & possessionum*, tudzież co do objekcyi Deputatom *& ad circumscriptionem* w dawaniu kresek na Seymikach w sobie zawieraią, zaczym wyrazy, tych Konstytucyi co do takowych obserwacyi dla Woiewodztw, Ziem y Powiatow Koronnych ubespieczamy y przyimuiemy. Na ostatek Konstytucyą Koronną Seymu *Coronationis Anni* 1764 o Seymikach Urzędow Ziemskich Elekcyinych *in Supplementum* ninieyszey Konstytucyi dla Korony reassumuiemy.

Insuper przy zawieraniu teraźnieyszego porządku Seymikowania *totam ulteriorem* onego *continuationem* dla Oboyga Narodow waruiemy tym sposobem:

Na Seymikach osobliwie Poselskim wszelkie materye, gdy się *per unanimitatem* niezgodzą, *per Turnum pluralitate* traktowane bydź maią bez wtrącenia żadnych głosow, ktoreby Decyzyą zaczętey materyi przerywały.

Podatki iakiegokolwiek gatunku y natury aby na Seymikach uchwalane nie były, zakazuiemy. Ze zagaienie Seymikow wszelkiego rodzaiu przy Stanie tylko Swieckim iest obwarowane, więc WW. Biskupow od rygoru Prawa za nieprzytomność na Seymikach uwalniamy.

A że Ziemie Pruſkie oſtrzegaią ſobie dawną formę trzymania Generałow ſwoich; Więc na Seymikach partykularnych po Woiewodztwach, Powiatach, iako y na Generaliku Woiewodztwa Pomorſkiego, ktore zwykły poprzedzać generalny Stanow Ziem Pruſkich Kongreſs. Zgromadzona za Uniwerſałem Woiewodzińſkim, albo ieżeliby Woiewodztwo wakowało, albo Woiewoda był nie przyſięgły, za Uniwerſałem drugiego przyſięgłego Senatora, lub Podkomorzego, Szlachta Marſzałka Seymikowego y Aſſeſſorow do ułożenia Jnſtrukcyi na Generał *pluralitate votorum* obiorą, y z takową Jnſtrukcyą Poſłow na generalny Kongreſs *in certo numero*, tak iednak aby liczba onych, liczby Ośmiu Oſob z każdego Powiatu nie przewyżſzła, także *pluralitate votorum* obranych wyſzlą. Na generalnym zaś Kongreſſie żaden inny Szlachcic, ktoryby nie był Poſłem z partykularnego Seymiku obranym, *Activitatem in Ordine Equeſtri* mieć nie powinien. Porządek zaś odprawowania Generału *ad præſcriptum Ordinationis* Roku 1647. Nayiaśnieyſzego Krola Władyſława Czwartego Poprzednika Naſzego *in toto* zachowany bydź ma. Seymiki Deputackie w Woiewodztwach Pruſkich co do liczby Deputatow na Trybunał, aby tylko ieden Deputat był z każdego Woiewodztwa według przepiſu Seymu teraźnieyſzego, co do porządku według Konſtytucyi 1764. odprawowane bydź powinny.

Co ſię tknie beſpieczeńſtwa Seymikow, iakie ieſt dla Juryſdykcyi Sądowych oboſtrzone, takie y dla Seymikow oſtrzegamy. A ktoby ſię ważył pod te, y na tychże Seymikach tumult wzniecić, ranić, à tym więcey zabić kogo, takowy *ſecundum delictum* podług rygoru w dawnych Prawach opiſanego, na pierwſzey zaraz po tych Seymikach Kadencyi Sądow Ziemſkich lub Grodzkich, ſądzony bydź ma, y takowe zaraz Sprawy na pierwſzym Dniu zaczynaiącey ſię Sądow Kadencyi, przed innemi wſzyſtkiemi Sprawami wpiſane, przywołane y ſądzone bydź powinny, *Salvâ* iednak *appellatione* do Trybunału *gravamen Sentienti*.

Na koniec wſzyſtkie dawnieyſze o Seymikach Prawa, ktore teraźnieyſzemu uſtanowieniu nie ſą przeciwne, w zupełney mocy zoſtawuiemy.

CZOPOWE y SZELĘZNE Generalne w Koronie.

LUbo na zniesienie Pogłownego y Podymnego, niektore tylko Województwa obciążaiącego, dla rowności podatkowania uchwalone iest na przeszłym Seymie Czopowe y Szelężne generalne, lecz że sposob tam opisany wybierania iego nie czyni nam nadziei, aby toż Czopowe y Szelężne Podatek Pogłownego y Podymnego zastąpiło; oraz Expensom Skarbu Koronnego teraz ułożonym wydostarczyć mogło; przeto pragnąc, aby na wszystkie Województwa tak Wielkiey, iako y Mało-Polskiey, rowny rościągał się Podatek, tenże sam rodzay podatkowania Czopowego y Szelężnego (odmiennym iednak sposobem niż na ostatnim uchwalono Seymie) à od dawnych u nas czasow praktykowany, Possessorom naymniey uciążliwy, bo za podwyższeniem Ceny trunkow *per ultimum consumentem* opłacać miany, po wszystkich generalnie iakieykolwiek natury Dobrach Stołowych, Krolewskich, Starostwach, Dzierżawach, y innych wszelkich Krolewszczyznach, tudzież Duchownych, Szlacheckich, y Mieyskich bez wszelkiey excepcyi, procz szczegulnie Starostwa Spiskiego, przez wzgląd na Prawa iemu służące, ustanawiamy.

Ktorego to opłacenia Czopowego y Szelężnego te fundamenta zakładamy: Nayprzod Czopowe opłacane bydź ma przez tego, ktory Gorzałkę pali, Miod, Wiśniak, Malinnik, y Piwo robi, bądź w Browarach, Gorzelniach, Winnicach, y innych iakichkolwiek Budynkach. Szelężne od Wodki tam płacone będzie, gdzie ią na wyszynk, nie maiąc własney, kupuią.

W Wielkich zaś Miastach Krolewskich od przywoźnych Piw, Szynkarze także Szelężne płacić będą; à Piwo, y Wodka opłacone w Browarze będącym przy Mieście, lub Wsi, rozwiezione na Karczmy tegoż Miasta, y Wsi własne tegoż Pana, iuż do inney opłaty należeć nie ma.

Powtorny ninieyszey Ustawy zakładamy fundament: aby w Miastach y Miasteczkach generalnie wszystkich Stołowych, Krolewskich, Duchownych, y Szlacheckich, niczyia pod żadnym pretextem konsumpcya potrącona nie była, ale aby wszystek wyrobek, wyszynk, lub sprowadzenie pod opłatę Czopowego czy

Szelężnego wyżey namienionym podpadał sposobem. We Wsiach zaś konsumpcya Piwa y Miodu Szlachecka, pod opłacenie Czopowego lub Szelężnego podpadać nie ma. Wyrobek zaś na przedaż y wyszynk tymże sposobem co y w Miastach opłacony bydź powinien.

W tych iednak Miasteczkach na ktore od Roku 1760. Przywileie wyszły, y dotąd ieszcze uskutecznienia Przywileiu, oraz istoty Miasteczka nie okazuią, że Czopowe y Szelężne, tak iak we Wsiach miarkowane bydź powinno ostrzegamy, à to aż do Roku 1780. od ktorego iuż rowno z innemi Miastami, iako wyżey, ogolnie Czopowe y Szelężne opłacać będą powinni.

A dla obrachowania podług tey Ustawy wielości wyrobku, y wyszynku trunkow Krajowych, y uformowania Taryff, aby Kommissya Skarbowa po Wojewodztwach, Ziemiach, y Powiatach zdatnych y osiadłych Lustratorow wyznaczyła, moc zupełną daiemy; Ktorych Lustratorow Przysięgą Kommissya obowiąże, aby Regestra Browarow, Gorzelni, y wszelkich Domow do robienia Trunku Krajowego używanych iak naypilniey spisali, tudzież osobne Regestra, lub karby wyrobku, y wyszynku wyżey opisanego Piw dubeltowych, y ordynaryinych, Gorzałek okowitych, y prostych, oraz Miodow kopowych, y ordynaryinych, także wszelkiego trunku Krajowego przez Possessorow, lub Dyspozytorow, albo Pisarzow Prowentowych, Burmistrzow, y przez kogo tylko należeć będzie, przed Lustratorami za poprzedzaiącą przysięgą podać, Indagacye przysięgłe Lustratorom czynić naznaczy, y obszerniey ogolny sposob czynności Lustratorskiey na fundamencie iednak teraźnieyszey uchwały opisze; Taryffy porządne okazuiące wielość wyrobionych, wyszynkowanych, y przywiezionych w Miastach y Miasteczkach Trunkow, to iest: Piwa dubeltowego, y ordynaryinego, Gorzałek Okowitych y prostych, Miodow Ordynaryinych y Kopowych, Malenniku, Wiśniaku. A zaś we Wsiach wyszynkowanych na gruncie lub Beczkami przedanych Piw y Trunkow miodowych, także Gorzałki wypaloney, bądź na Szynk, czyli własną potrzebę kupioney, redukuiąc Piwa na Beczki 72. lub puł Beczki 36. bądź Gwiartowki 18. Garcy nowych podług Prawa trzymać powinne; Gorzałki zaś y Trunki miodowe na Garce, dostatecznie Lustratorom sporządzić, dysponować będzie, z ostrzeżeniem aby Ciż Lustratorowie w potrącenie Expens y Ustanowienie Płacy Czopowego y Szelężnego niewdawali się, ani na Zaarendowanie Szynku zapatrywali się.

Aby

Aby zaś dzieło tey Lustracyi, dnia naypoźniey pierwszego Miesiąca Apryla, Roku teraźnieyszego zaczęte, a na dzień pierwszy naydaley Miesiąca Octobra Roku tegoż koniecznie skończone bydź mogło, Kommissyi zalecamy, ktorey wszelkie doniesione od wyznaczonych Lustratorow trudności na fundamencie ninieyszey ustawy rezolwowania moc zupełną daiemy.

Te zaś Taryffy wielość Beczek y Garcy okazuiące, gdy od Lustratorow wyznaczonych do Kommissyi Skarbowey komportowane będą, Kommissya na tenczas zapatrzywszy się na Expensę ogulną Skarbu Koronnego teraz ułożoną, a skomputowawszy wszystkę pozostałą perceptę, procz Pogłownego Generalnego Chrześciańskiego, y Podymnego (ktore za pierwszą wchodzącą Czopowego y Szelężnego Marcową w Roku 1769 Rathą nieodmiennie ustawać ma) resztę niedostarczaiącey Summy percepty, do Expensy teraz ułożoney, na podatek ustanowiony Czopowego y Szelężnego rozłoży, y po czemu od beczki piwa, garca gorzałki, tudzież innych trunkow opłacać każdemu przyidzie, ustanowi, a tak ułożone porządnie Taryffy wyrażaiące ogulnie Czopowego y Szelężnego Summę Kommissya Skarbowa Stanom Rzpltey na przyszłym da Bog Ordynaryinym Seymie poda; My zaś z Stanami Rzpltey Skomputowawszy Generalną perceptę naten czas iuż Taryffami podaną Czopowego y Szelężnego, inkluduiąc importancyą zweryfikuiemy, czy się z ułożoną teraz na tym Seymie expensą zgadza, a według zweryfikowanych Taryff wybieranie Podatku Czopowego y Szelężnego nakażemy.

A ponieważ Lustracya pierwsza do ustanowienia Czopowego y Szelężnego w tym roku wyznaczona, spodziewać się nie można, aby we wszystkim dokładna y dostateczna była, więc takie względem ponowienia Lustracyi czyniemy rozrządzenie, y czasu umiarkowanie; Pierwszey Lustracyi zaczęcia czas iako wyżey dzień pierwszy naydaley Kwietnia Roku ninieyszego naznaczamy, a ta aby na Seym Ordynaryiny w tymże roku przypadaiący Stanom Zgromadzonym, namienionym iuż sposobem podana była, Kommissyi Skarbowey zalecamy. Drugiey Lustracyi Rok 1770. ostrzegamy, ktorey także Taryffy na Seymie Ordynaryinym na tamten Rok przypadaiącym przez Kommissyą Skarbową Stanom Rzpltey aby podane były mieć chcemy. Trzeciey Lustracyi Rok 1772. postanawiamy z podobnymże Kommissyi Skarbowey obowiązkiem podania Taryff z teyże Lustracyi wynikaiących Stanom Zgromadzonym na Seymie Ordynaryinym w tym roku. Po skończonych trzech Lustracyach wyżey wyra-

żonym ſpoſobem, będzie wolno Rzpltey Kontynuacyą Luſtracyi nakazać, albo na oſtatniey przeſtać do czaſu, gdzie nowey Luſtracyi pozna Rzplta potrzebę, y tę wyznaczyć zawſze będzie mogła *per pluralitatem votorum.* W układaniu zaś Taryff zawſze tę oſtrzegamy baczność, aby Summa ogulna percepty Symmy ogulney expenſy nie przewyżſzała.

Staroſtow, Dzierżawcow, y *quocunque titulo* Poſſeſſorow Dobr Naſzych Krolewſkich od Kwarty z propinacyi pochodzącey uwalniamy, y aby odtąd z teyże całey propinacyi Czopowe y Szelężne ſpoſobem wyżey wyrażonym płacili nakazuiemy.

Układanie Taryff tego Podatku gdzie między dwoma lub więcey Poſſeſſorami Kweſtyą o własność Arendy lub propinacyi Browarow, albo Gorzelni zaſtanie, chociaż iednego aktualnego Poſſeſſora zapiſze, to iednak Prawom drugich *præjudicare* nie ma.

Względem podwyżſzenia trunkow, nie formowania pretenſyi przez Zaſtawnikow lub Arendarzow Dobr z okazyi Czopowego y Szelężnego do Dziedzicow czyli ſwych Prawodawcow, punkt uchwały Seymu przeſzłego *in toto* zachowuiemy; a gdyby ktory Dziedzic lub Poſſeſſor iakiegożkolwiek Stanu y kondycyi bądź Swiecki bądź Duchowny teraźnieyſzemu uſtanowieniu ſprzeciwiać ſię ważył, regeſtrow ani karbow pokazać, ludzi do indagacyi ſtawić nie chciał, lub Browar, Gorzelnią, y tym podobne domy utaił; takowy na Kommiſſyą Skarbu Koronnego *ad inſtantiam* Luſtratora zapozwany karze podlegać będzie, to ieſt zapłaceniu *in duplo* prowentu Czopowego y Szelężnego, z tych Dobr, gdzieby ſię ſprzeciwiał wynikaiącego; ta zaś wzaiemnie kara rozciągać ſię ma na tego Luſtratora, ktorenby nieſprawiedliwie y *vexatorie* tylko kogo o ſprzeciwianie ſię wyżey opiſane zapozwał.

Aże ten Podatek *in ultimo conſumente* zależy y przez podwyżſzenie Trunkow opłacaiącym nadgrodzony zoſtaie, przeto, aby Sąſiad Sąſiadowi zniżeniem Trunkow krzywdy nieczynił, mocą ninieyſzey Uſtawy zalecamy; aby Podwojewodzowie, z ktorążkolwiek Urzędu Grodzkiego Oſobą, wraz y Luſtratora Czopowego w czaſie trwaiącey Jego funkcyi, dla zupełnieyſzey tylko przybrawſzy informacyi, do Miaſta pryncypalnego Ziemi lub Powiatu ſwoiego, ziechawſzy dwarazy do Roku, to ieſt w Poniedziałek Srzodopoſtny, y w Poniedziałek po S. Franciſzku, Cenę Trunkow Krajowych, w inne żadne niewdaiąc ſię Taxy, ſprawiedliwą według ſytuacyi Kraju y mieyſca, uſtanawiali, tak aby uſta-

nowiona Cena opłacenie Podatku y zyſk przyzwoity proporcyonalnie zaſtąpić mogła.

Nieczyniący zaś zadoſyć ninieyſzey Uſtawie, Podwoiewodzy y Urząd Grodzki, albo wyciągaiący pod iakimkolwiek pretextem od Miaſta datku, lub nieſprawiedliwą ſtanowiący Trunków Cenę, w Grodzie lecz nie w właſnym ale naybliżſzym *ad Inſtantiam* ukrzywdzonego odpowiedzieć będzie powinien, a w tym przekonany, Tyſiącem Grzywien y ſiedzeniem Wieży Niedziel Cztery ſkarany bydź ma. Do ktorey Ceny Trunku pryncypalnego Miaſta, inne Miaſta, Miaſteczka y Wſie w tym Powiecie leżące referować ſię powinny, a Cenę takową Trunkow uſtanowioną, aby nikt zniżać nieważył ſię oſtrzegamy, a to pod winą Stu Grzywien w Sądzie Grodzkim wſkazać mianą.

Nad to Luſtrator Dziedzicom y Poſſeſſorom na uſzczerbek Skarbu Koronnego fawor czyniący, lub też onych ſwą Luſtracyą uciążaiący, zapozwany o to do Kommiſſyi y Pokonany, utraceniem Penſyi y ſiedzeniem ſześć Niedziel wieży ſkarany bydź ma.

Co zaś do Zagranicznych wſzelkich Likworow rożność Ceny Czopowego w Uniwerſałach Poborowych *Annorum* 1564. 1578. 1627. & 1703. kombinuiąc, a zabiegaiąc aby pod żadnemi wſzelkich Jmion protekcyami y Paſzportami, bądź Duchownych, bądź Swieckich Oſob nawet y pod Naſzym Krolewſkim Jmieniem Skarb Koronny pokrzywdzony niebył, poſtanawiamy, aby wſzyſcy bez wyłączenia Stanu y Kondycyi, wſzelkie Likwory na właſną potrzebę lub na handel z Zagranicy ſprowadzaiący, od Garca Wina Węgierſkiego wſzelkiego gatunku po dwa groſze Srebrne Polſkie nowey Monety, to ieſt: od Beczki teraz ordynaryinie Garcy 40. w ſobie maiącey, po groſzy Srebrnych 80. a od Antału po Groſzy takichże 40. od Garca Wina Ordynaryinego Francuſkiego, tudzież Hiſzpańſkiego, Włoſkiego y Ryńſkiego, iako też Cypryiſkiego, oraz wſzelkich Wodek Zagranicznych iakimkolwiek nazwiſkiem mianowanych, po iednym groſzu Srebrnym, od Garca Wina Burguńſkiego y Szampańſkiego po groſzy dwa Srebrnych, a od Garca Piwa Angielſkiego, Wina Wołoſkiego, Wina Poberezkiego y Miodu Węgierſkiego, po pięć groſzy Miedzianych Złotem lub Monetą Kurs w Kraju maiącą, oprocz Cła zwyczaynego y ſkładnego *in vim* Czopowego y Szelężnego, na ieden Podatek złożonego, na pierwſzych Komorach Pogranicznych wypłacali, Kommiſſya zaś zaleci Piſarzom na Komorach Celnych, aby oni iako oſobny prowent Skarbu, reguluiący ſię do Czopowego y Szelężnego odbierali, y w Regeſtra

Celne iako do Cła nie należący nie indukowali, ale do Regestrow umyślnie sporządzonych Czopowego y Szelężnego tę perceptę wpisywali. Po Miastach zaś y Wsiach od opłaconych tak Trunkow Szynkarze iuż więcey do takiegoż Podatku pociągani bydź niepowinni.

A iż oprocz Naczyń Szklannych łatwą miarę okazuiących, tudzież Beczek y Antałow Węgierskich oraz zwyczaynych Oxeftow Francuskich, ktorych rowna zawsze miara rożności innych Bzeczek, Kuff, Pip, Antałow, Barył, y innemu Trunkowemu Naczyniu z Zagranicy przychodzącemu, pewna y iednakowa miara przez wyznaczenie liczby Garca dana bydź nie może, owszem umnieyszenie lub powiększenie tychże Statkow od Zagranicza zawisło, zkąd nie mogła by bydź pewność wiele od iakiego naczynia należy. Przeto ubespieczaiąc na zawsze sprawiedliwość w tey mierze, ponieważ Garniec iednaki na Całą Polskę ustanowiony, w okrągłym naczyniu na Cale przemierzony, zawiera w sobie Calow łokcia Polskiego 51. z ktorych Cali dwa na ubytek przez podroż Likworu, y dolewkę onego odtrąciwszy, do wymiaru na Garce wszelkiego Naczynia, zostaie w Garniec Cali 49, więc Skarb Koronny do każdey Pograniczney Komory ma wydać z giętego metallu miary na Cale podzielone, ktoremiby Beczki, Antały, Pipy, Buty, Kuffy, Baryły y wszelkiego nazwiska przychodzące z Likworami Naczynia, niewiadomą liczbę Garcy zawieraiące w zdłuż przeginaiąc, do przegięciny Beczki, y nie inkluduiąc w tę długość mieysca, ktore dna zabieraią, a wszerz do dna między wątorami tęż miarę przykładaiąc, sprawiedliwie mierzone były, z ktorego przemiaru, gdy przez multyplikacyą liczby Calow z szerokości wynikłych, przez liczbę Calow z długości pochodzącą pokaże się, iak wiele każde naczynie Calow Kwadratowych zamykać będzie, Diwizya tych Calow przez 49. wielość Garcy niezawodną pokaże.

Zabiegaiąc oraz wszelkiemu miar takowych fałszowaniu, przez coby wyprowadzaiący Trunki z Zagranicy szkodować mogli, taż Sama Kommissya Skarbu Rzpltey ma wydać drukowaną Trzyłokciową miarę na Cale podzieloną, Podpisami y Pieczęcią Autoryzowaną, ktoraby w każdey Pograniczney Komorze zawieszona, służyła do wolnego każdemu doświadczenia, ieżeli Metallowa miara skażoną nie iest.

Z Naczyń Szklannych Winu Burguńskiemu, Szampańskiemu, y Piwu Angielskiemu zwyczaynych Butelek Cztery, à zaś z Li-

z Likworami Wodek, małych Butelek Ośm na Garniec rachowane bydź maią.

To *Czopowe* z *Szelężnym* połączone od Zagranicznych Trunkow Skarb Rzpltey od dnia pierwszego Miesiąca Kwietnia, w tym Roku przez swoich Officyalistow wybierać zacznie, y pieniężną Jmportancyą z tego przy podanych Taryffach, wielości Beczek y Garcy Krajowych Trunkow, na przyszłym da Bog Ordynaryinym Seymie Kommissya Skarbowa Stanom Rzeczypltey wyrazi. Co się zaś tycze nadgrod za usługi *per Lauda* Woiewodztw, Ziem czyli Powiatow z Czopowego y Szelężnego dotąd *ad ærarium* Jch wchodzących, Ziemianom upewnionych, à nie zisczonych, dla uskutecznienia tego dyspozycyą przeszło Seymowey Konstytucyi *in toto* zachowuiemy, tudzież że wiele znayduie się Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, ktore właśnie na potrzeby swoie zaciągnąwszy Summ, oddanie ich z Czopowego y Szelężnego, iako do tych czas do siebie należącego zakładały; ponieważ to Im teraz odięte będzie, aby na przyszły Seym Ordynaryiny, Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty, takowych właśnie na Jmie y potrzebę swoią zaciągnionych Summ podały Tabellę, à My z Stanami zgromadzonemi satysfakcyą tych nakażemy długow, wprzod Kommissyi Skarbowey *per Debitores* zaprzysiąc mianych, że przed Prawem ieszcze 1766. ostatniego Ordynaryinego Seymu, iako iuż o Czopowym Woiewodztwom odebranym obwieszczaiącym, y że rzetelnie na własną Woiewodzką dług ten iest zaciągniony potrzebę.

A że *publicum* dla ustanowionego na przeszłym Seymie Ordynaryinym, lubo odmiennym sposobem Czopowego y Szelężnego, iuż gotowość nieiaką porządnego opłacenia mieć musi; więc Lustratorowie wyznaczeni w spisywaniu teraźnieyszych Taryff Rok 1767. od Miesiąca Marca do Roku teraz będącego 1768. podobnież do Miesiąca Marca za Prawidło spisywania wezmą.

Ten zaś podatek, aby Ziemie Pruskie w rowney proporcyi z Koroną, według zwyczaiow swoich na Miasta y Wsie rozdyspartymentowały, y sposob wykonania Lustracyi sprawiedliwey dla Skarbu Koronnego, z tego podatku Proweniencyi, iako nayprędzey obmyśliły, Onym *eo fine* Kongress generalny iako nayprędzey będzie mogło bydź, po skończonym teraźnieyszym Seymie naznaczemy; à przy zaczęciu wypłacenia pierwszey Rathy tego podatku do Skarbu, Pogłownego podatek ustawać będzie.

Seym Ordynaryiny.

POnieważ niektore Ustawy Ekonomiczne na Seymie teraźnieyszym za powszechną zgromadzonych Zkonfederowanych Stanow zgodą uchwalone, przed Seymem przyszłym Ordynaryinym exekucyą swoią wziąść powinny, iako to Lustracye Czopowego y Szelężnego w Koronie, à w Wielkim Xięstwie Litewskim Czopowego y Podymnego abjuraty według swoich opisow przed tymże Seymem maią być expedyowane, à na termin na przyszły czas Seymom wyznaczony, w porządku Seymowania, to iest na pierwszy Poniedziałek po S. Bartłomieiu nie będą mogły być wygotowane, bo dopiero na pierwszy dzień Października Lustratorowie też lustracye do Skarbow Narodowych *respective* podać *tenebuntur*: Więc zaczęciu Seymu Ordynaryinego w tym Roku Dzień siodmy Listopada naznaczamy; Po tym zaś Seymie Ordynaryinym następuiące Seymy Ordynaryine w czasie porządku Seymowania wyrażonym odprawiać się powinny będą. W Polszcze w tym Roku 1768. w W. X. Litt: w Roku 1770. znowu w Polszcze w Roku 1772. à w Litwie w Roku 1774. następuiących na przyszły czas alternata; to iest w Polszcze dwa Seymy Ordynaryine ieden po drugim, à w Litwie trzeci także Ordynaryiny odprawiać się maią.

Ubespieczenie nowey Krajowey Monety.

MOneta Nasza Srebrna w iak naydoskonalszey co do szacunku wnętrznego ze Złotem proporcyi uregulowana, z naylepszemi teraz w Europie, y niegdyś w Polszcze za Zygmunta Pierwszego, y Zygmunta Augusta bitemi monet gatunkami porownana, lubo by sama istotną dobrocią swoią dostatecznie zalecać się powinna; gdy iednak mimo te wszystkie rzetelne iey zalety industrya Lichwiarzow z osłabienia kredytu oney, zysku prywatnego szukaiących, przez rożne po Kraju rozsiane wieści *publicum* zatrwożyć, y wnętrzny tey monety szacunek nie poznawaiącym wstręt nieiaki wrazić potrafiła, że niektorzy nie dowierzaiąc dobroci tey Monety, inni przebicia Jey prożno obawiaiąc się, z niemałym dodatkiem nad opisaną w Konstytucyi 1766. Kurrencyą złoto opłacali. Przeto My tak tey *privatorum*, iako też y publiczney Całego Narodu zabiegaiąc szkodzie, aby ta tak

dobra,

dobra, przeciągiem wieku żądana, à do wnętrznego handlu wielce potrzebna Moneta, z okazyi otanienia iey w Kraju, za granicę wykupioną nie była, dla zupełnego kurrencyi iey ubespieczenia, za powszechną wszech Stanow zgodą stanowiemy: Iż ustawa nowey Monety Konstytucyą 1766. utwierdzona, co do gatunkow srebrney Monety proby, y wagi każdemu gatunkowi przepisaney, w zupełney mocy nieodmiennie zachowana być ma. A dla zupełnieyszego Akkredytowania tey monety, y ułatwienia cyrkulacyi iey, według porownaney z walorem złota kurrencyi, reassumuiąc *in toto* Konstytucyą 1766. mieć chcemy, aby po Całey Koronie Polskiey y W. X. Litt: *cum annexis Provinciis*, tak w Naszych Krolewskich, iako też y Rzpltey dochodach *signanter* zaś za Cło, od wszelkiey Kondycyi ludzi Moneta nowa, iako y redukowana podług prawa 1766. w Kraju teraz kurs maiąca, z rowną łatwością iak złoto wszędzie przyimowana była, rachuiąc Złoty Pruski po Złotych Polskich dwa, oraz aby wszystkie publiczne wydatki nową Monetą płacone były, to ieszcze waruiąc, iż tak każdemu przy płaceniu dochodow publicznych, iako y Kommissyom Ekonomicznym przy wypłacaniu wydatkow Skarbowych, dziesiątą część przychodzącey Summy w Miedzianey Monecie wyliczać wolno być ma. Inne zaś wszelkie w Kraju kurs pozwolony maiące monety Kommissye Skarbowe do Mennic Naszych za ich rekwizycyą dla przysposobienia Materyału do nowey Monety ku przetopieniu oddawać, y zapłatę za Czerwone złote według Kurrencyi Prawem naznaczoney, à za srebro podług proby, wagi, y taxy Menniczney, z Mennic Naszych odbierać maią: Zeby zaś Kupcy z towarami z za granicy przybywaiący trudności nie mieli w nabywaniu Monety Kraiowey do opłacania Cła na Komorach pogranicznych, wywoz tey nowey Monety za granice, y powrot do Kraju, odtąd nikomu broniony być nie ma, *prævia* iednak na Komorach pogranicznych oney *præsentatione*, & *Strictâ* Osob Kupieckich *revisione*.

Kassacye Monet Zagranicznych, przez Uniwersały Kommissyi Ekonomicznych Oboyga Narodow publikowane, *in toto* approbuiemy.

A iako przy początkowym Rozrządzeniu Mennic Naszych do Piąciudziesiąt Millionow Złotych, w Srebrney Monecie, sześć Millionow Zł:, w Monecie Miedzianey, z dokładem Kommissyi Ekonomicznych wybić pozwoliliśmy, tak gdy dla wygody Kraju, ieszcze Nowe Mennice, kosztem Naszym fundować, y do Sta Millionow Złotych *massam* Monety Srebrney, pomnożyć umy-

 ślili-

ſliliſmy; Deklaruiemy: Jż nie więcey ogolnie, nad dwanaście Millionow Monety Miedzianey, bić pozwolemy, y żeby bicia Miedzianey Monety, przed ſrebrną nie poſpieſzano, do wzwyż wyrażoney proporcyi, reguluiąc ſię; ten w Mennicach Naſzych porządek uſtanawiamy: iż nie pierwey pierwſza Summa, ſześć Millionow Monety Miedzianey ma być dopełniona, aż poki pięćdzieſiąt Millionow, w Srebrney Monecie wybite będą, a po wybiciu ſześciu Millionow Miedzianey monety, znowu nie pierwey bicie trzech Millionow w Miedzianey Monecie ma być dokończone, poki korreſponduiąca Jey w założoney wzwyż proporcyi, Summa Dwadzieścia pięć Millionow w Srebrney Monecie będzie dopełniona, y co też y w oſtatnich trzech Millionach Miedzianey, y Dwudzieſtu piąciu Millionach Srebrney Monety rozumieć ſię ma, w czym dozor Kommiſſyom Ekonomicznym zalecamy: Jeżeliby zaś za czaſem Kray, Monety Miedzianey więcey potrzebował, Seymow przyſzłych Decyzyi to zoſtawuiemy. A Kurrencyi Tynffow, y Szoſtakow Polſkich Konſtytucyinych, także w Cenie Redukcyi 1766. Roku uczynioney utwierdzaiąc, że dalſzey Redukcyi, y Kaſſacyi podlegać nie maią, waruiemy, y oſtrzegamy.

Jako zaś Dobru poſpolitemu, wiele zalega na tym, aby Krajowa Moneta, iak nayprędzey, do Regularney przyiść mogła Kurrencyi, tak chcąc ninieyſze, o ubeſpieczeniu Kraiowey Monety Prawo, iak nayprędzey powſzechney podać wiadomości, zalecamy Kommiſſyom Ekonomicznym, aby one nieodwłocznie przez Uniwerſały ſwoie, w Oboygu Narodach ogłoſiły.

Oſtrzeżenie Percepty y Expenſy, wſzyſtkich Jntrat Skarbow Oboyga Narodow, podług niżey Opiſanych Tabell.

EXpenſa z Jntrat Rzpltey będąc wyznaczone w Tabellach tu przyłączonych, żądamy, ażeby ułożenie ich zupełnie do ſkutku przyprowadzone było; Chcemy przytym, ażeby te wſzyſtkie Podatki na Extraordynaryine poſtanowienie Expenſa wybierane nie były, tylko potąd, pokąd tych wydatkow potrzeba będzie; to ieſt: pokąd długi Rzpltey wypłacone nie będą, pokąd żyć będą Oſoby, ktorym Penſye w tych Tabellach ſą naznaczone, pokąd

ſkoń-

ſkończone nie będą, Reparacye w nich także wyrażone, ale iak prędko wydatki ſię zakończą, przez zakończenie Jch przyczyn, Jntraty podobnież y w proporcyi Expens uſtaiących uſtawać, także y kończyć ſię powinny, ktorych to umnieyſzenia Podatkow zachowuiemy ſobie moc ułożenia, na każdym Seymie Ordynaryinym, w Trakcie Materyi Ekonomicznych, wypłacanie Expens w tychże Tabellach, y Oſobnemi Konſtytucyami wyznaczonych naſtępować nie powinno, pokąd Percepty, z Czopowego y Szelężnego w Koronie, a w W. X. Litt: z nowo ułożonych Podatkow, na tym Seymie uſtanowionych, do Skarbow, wchodzić nie zaczną. Daklaruiemy także, iż *Subſidia* Nam przez Rzpltą ofiarowane, y na teraźnieyſzym Seymie uchwalone nam tylko, a nie Naſzym Naſtępcom Krolom Polſkim, ſłużyć powinny.

TABELLA

Jntrat Corocznych Skarbu Koronnego ułożona, do Proporcyi tegorocznych dochodow, y ktora na przyſzłe czaſy, zoſtać ma.

1. Hyberna z Dobr Krolewſkich, y Duchownych. - - - - -	1063939.
2. Cło biorąc miarę z dochodow tegorocznych przez dziewięć mieſięcy, ktore wynoſzą 1780758. Złotych, co uczyni na Rok. - - - - -	2374344.
3. Kwarta z Staroſtw, y innych Dobr Krolewſkich, biorąc miarę z Raty Marcowey, ktora w Rachunkach teraźnieyſzych wyrażona ieſt. - - - - -	2314404.
4. Pogłowne Zydowſkie. - - -	859312.
5. Łanowe biorąc miarę z Raty Marcowey.	74962.
6. Przewoz na Wiśle pod Warſzawą według teraźnieyſzego Roku. - - -	26302.
7. Kwadrupla według proporcyi Prowenięncyi tegoroczney. - - -	100000.
Summa ogolna, dawnych Intrat ktore zoſtaną. - - - -	6813263.

TABELLA.

Intrat Skarbu Koronnego, ktore powinny ustać, kiedy nowy Podatek Czopowego wybierać się zacznie.

1.	Pogłowne. - - - - -	3924000.
2.	Remanent Pruski, biorąc miarę z iedney Raty, ktora teraz do Skarbu weszła. -	10982.
	Summa Ogolna, dawnych Intrat, ktore powinny ustać. - - - -	3934982.
	Obiedwie Summy dochodow Koronnych, uczynią razem złożone. - - -	10748245.

TABELLA.

Roczney Ordynaryiney Expensy Skarbu Koronnego.

1.	Na Woysko generalnie z Pensyami Generałow Inspektorow, z Addytamentem Płacy Prawem 1766. ustanowionym. -	807013 0. - 23½
2.	Garnizon Krakowski, *ad mentem* Prawa.	20000.
3.	Garnizon Spiski, *ad mentem* Prawa. - -	37193. - 22.
4.	Milicya Skarbowa tak Piesza, y Konna. -	262500.
5.	Na powiększenie Piechoty Węgierskiey do Straży, y Urzędu Marszałkowskiego, *ad mentem* Prawa. - - - - -	28086.
6.	Na Kadetow *Corpus*, wraz y na murowanie Domu dla nich, *ad mentem* Prawa.	600000.
7.	Hetmanowi Wielkiemu Koronnemu. -	120000.
8.	Hetmanowi Polnemu Koronnemu. - -	80000.
9.	Pisarzowi Polnemu, y według opisu Prawa Straźnikowi Polnemu 8000. Obożnemu 8000. y na inne Expensa Kommissyi Woyskowey, pod Tytułem: Largicye.	100000.
	To iest Expensa Ogolna na Woysko.	9317910. - 15½

Expen-

Expensa Cywilne.

1.	Pensya J. W. JMć Panu Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu, *ad mentem* Prawa. - - - - -	120000.
2.	Pensya dziewięciu Kommissarzom Skarbowym y Jnstygatorowi Koronnemu także. - - - - -	120000.
3.	Pensya Officyalistom wszystkim Skarbu. - - - - - -	94612.
4.	Pensya Kommissarzom, Sześciu Woyskowym. - - - - -	72000.
5.	Pensya Sędziom Pogranicznym, *ad mentem* Prawa. - - - -	34666. - 20.
6.	Opłacenie Cła w Dobrach Krolewskich, Prawem zniesionego, a nakazanego Konstytucyą. - - - -	73897.
7.	Na Officyalistow Marszałkowskich, Koronnych. - - - - -	40000.
8.	Pensya Tłumaczom Języków Oryentalnych, Krucie, Hebertowi y Czerkies. -	20100.

Summa Expensy Cywilney Latus facit. 575275. gro. 20.

9.	Pensya Metrykantom. - - -	6000.
10.	Na Bruki Warszawskie. - - -	40000.
11.	Na Reparacyą y utrzymanie Zamku Krakowskiego. - - - -	30000.
12.	Na Reparacyą Ratusza Lubelskiego. - -	5000.
13.	Na Reparacyą Ratusza Piotrkowskiego. -	5000.
14.	Na Expensa Extraordynaryine J. K. Mci *ad mentē* Prawa, dwie Części z Skarbu K.	66666. 20.
15.	Na utrzymanie Szkoły, Języków Oryentalnych w Konstantynopolu - -	30000.
16.	Na Lustratorow PogłownegoZydowskiego Expensa ogolna wynosi Złł: 74000. to na Dwadzieścia Lat Rozdzieliwszy uczyni na Rok. - - -	3700.
17.	Na Reparacyą drog, a mianowicie pod Krakowem, y na Lustratorow, Mostow y Grobel, tudzież na czyszczenie Rzek do Nawigacyi. - - - -	200000.
18.	Na Tam bicie, y na Reparacyą Spicy Montawskiey. - - - -	50000.
19.	Marszałkowi Seymu Ordynaryinego, miarkuiąc co dwa lata 80000. Złł: więc na Rok. - - - - -	40000.
20.	Sekretarzowi Seymowemu, miarkuiąc tymże sposobem, co dwa lata Zł: 20000. więc na Rok. - - - -	10000.
21.	Possom Xięstw Zatorskiego, y Oświecimskiego, *ad mentem* Prawa, co dwa lata Zł: 6700. więc na Rok. - -	3350.
22.	Assessorom sześciu do Sądow Assessorskich. - - - - -	72000.
23.	Assessorom Sześciu, do Sądu Marszałkowskiego. - - - -	72000.
24.	Sędziom Siedemnastu *Iudicij mixti*, wraz z trzema Prezesami, dwoma Pisarzami y y dwoma Regentami. - - -	63000.
25.	Na Lustratorow Hyberny, y Łanowego, czyli też iakiego innego Podatku, ktoryby mogł być ustanowiony, biorąc Proporcyą z Lustratorow, do Kwart wyznaczonych. - - - - -	308000.
	Latus facit Złotych - - - -	1004716. gr: 20.

26.	Deputatom Trybunalſkim na 29. Oſob.	290000.
27.	Marſzałkowi Trybunalſkiemu. - - -	20000.
28.	Prezydentowi Trybunalſkiemu. - - -	20000.
29.	Piſarzom dwiema po 14000. Złotych iednemu. - - - -	28000.
30.	Piſarzowi Dekretowemu Aſſeſſorſkiemu. - - - - -	6000.
31.	Piſarzowi Ziemſkiemu Warſzawſkiemu, z tym co mu dawniey było naznaczono. - - - - -	8000.
32.	Na uſtanowienie, y utrzymanie *Conſilij Sanitatis*. - - - -	300000.

Summa Expenſy Cywilney - - 2251992. 10.

Summa Expenſy ogolney na Woyſko - - 9317910. 15½

Summa Summarum - - - 11569902. 25½

TABELLA

Expenſy Extraordynaryiney Roczney Skarbu Koronnego.

1.	Na Reparacyą Zamku Warſzawſkiego. -	400000.
2.	Na Reparacyą Pałacu Rzeczypoſpolitey. -	200000.
3.	Na allewiacye Prawem nakazane, Pogłownego Krakowowi, Elblągowi, Lublinowi, tudzież Hyberny, Kozienicom, Niepołomicom, &c. - - - - -	37723. - 13.
4.	Na naięcie Pałacu, dla Poſſa Roſſyiſkiego. -	25125.
5.	Na Luſtratorow Staroſtw, *poſt ceſſum vel deceſſum* Staroſt do Luſtrowania nakazanych.	20000.
6.	Na przypadkowe expenſa, Skarbowe, iako to zeſſania Officyaliſtow do Jnweſtygacyi, tudzież na Kondeſcenſye z Dekretow przypadaiące, Expenſę na Więźniow, Druki Konſtytucyi, Uniwerſałow, Oprawy, Swiece &c. *circiter.* - - - - - -	50000.
7.	Na uſpokoienie Długow, Prawem oznaczonych, iako to Domow Jabłonowſkich, Potockich, Leduchowſkich, tudzież Miaſta Krakowa, Lipſkiego Kaſztelana Łenczyckiego y wielu innych na rok. - - - -	600000.
8.	Na Brukowanie Ulicy na Pradze do Przyiazdu, bądź do moſtu, bądź do przewozu teraz niepodobnego y na utrzymanie oney y na moſt na Wiśle &c. - - - - -	40000.
9.	Na Reparacyą Fortec y opatrzenie Arſenałow. - - - - - - - -	200000.
10.	Na Poſſow po Dworach poſtronnych, to ieſt na wyprawowanie Jch y utrzymywanie przyzwoite, tudzież na Rezydentow, Sekretarzow Legacyi, Kawalerow Poſelſtwa, y na inne Expenſa Kaſſy Poſelſkiey, na Prezenta, y przyimowanie Oryentalnych Poſſow. - -	1000000.
11.	Penſya Dwom Krolewiczom Xaweremu y Karolowi. - - - - - -	402000.
	Summa Expenſy Extraordynaryiney Latus facit	2974848. - 13.

12. Na

12. Na wypłacenie Długow Xciu Radziwiłłowi. - - - - - 600000.

13. *In subsidium* J. K. Mci. - - - 1000000.

14. Powiększenie Pensyi J. W. JMci Panu Podskarbiemu, dożywocia dla Jego szczegulnie Osoby. - - - 180000.

15. Dla J. W. JMci Xiędza Kierskiego Sekretarza W. K. *ad interim* poki nie będzie miał *Beneficium æquivalens*. - - 16750.

16. Miastu Elblągowi. - - - 20000.

17. Na expensy Extraordynaryine, nieprzeyrzane na Rok. - - - - 688498. 21½

Summa expensy Extraordynaryiney - -	5,480,097.	4½
Summa Ordynaryiney Expensy - -	11,569,902.	25½
Summa ogolna Expensy - - - -	17,050,000.	-

Summa ogolna Expensy iuż ustanowioney y uprojektowaney - - -	17,050,000.	-

Trzebaby dla wystarczenia tey Expensy podwyższyć Intraty Koronne do Złotych 6,301,755. Lecz gdy trzeba ieszcze do tego dodać dawne Intraty, ktore powinny bydź zniesione, więc nowy Podatek powinien wynosić. - - - - - 10,236,737. -

TABELLA

Intrat corocznych Skarbu W. X. Litt: ułożona do proporcyi Dochodow tegorocznych y ktora na przyszłe czasy zostać ma.

1.	Cło według nayścisleyszego Rachunku po zniesieniu Cła generalnego uczyni do Roku. - - - - -	600,000.
2.	Kwarta ze Starostw y innych Dobr Krolewskich czyni do Roku. - - -	809406. 12½
3.	Pogłowne Zydowskie, - - -	315298.
4.	Kwadrupla ze Starostw y innych Dobr Krolewskich, może uczynić na Rok. - -	15296.
5.	Hyberna z Dobr Krolewskich. - - -	487661.
	Summa Intraty roczney Złotych - -	2,227,661. 12½

TABELLA

Intrat Skarbu W. X. Litt: ktore maią ustać, za zaczęciem wybierania Nowego Podatku Czopowego.

1.	Podatek Czopowego y Szelężnego w Woiewodztwach, Wileńskim, Nowogrodzkim, Brześciańskim, w Powiatach Wilkomirskim, y Grodzieńskim, y w Xięstwie Zmudzkim, zawieraiąc w nich y Miasta, Wilno, Nowogrodek, Brzeście, Wilkomierz, Grodno y Rosien, uczyni na Rok według Starey Taryffy. -	260,000. -
2.	Podatek Podymnego ze wszystkich Woiewodztw y Powiatow, - - -	926,666. - 20.
3.	Reszta Podatku z Trunkow. - -	232,300. -
	Summa Intraty ustaiącey - - - -	1,418966. - 20.

TABELLA

Coroczney Ordynaryiney Expensy Skarbu Litewskiego.

Expensa Woyskowe wynoszą ogolnie. - 3,798,892. - 15½

Expensa Cywilne.

1.	Pensya Instygatorowi podług Prawa. - -	8000.
2.	Pisarzowi Sądow Assessorskich podług Prawa.	6000.
3.	Staroście Brzeskiemu podług Konstytucyi 1766. Roku, dla uczynienia Jemu Bonifikacyi Jntraty Drągowey. - - -	4000.
4.	Na Expensa Gabinetowe J. K. Mci podług Prawa. - - - - - -	33333. - 10.
5.	Do wyczyszczenia Rzek podług Konstytucyi 1766. - - - - -	100000.
6.	Na utrzymanie Szkoły dla Języków w Konstantynopolu podług Prawa. - -	10000.
7.	Pensya Lustratorom Pogłownego Żydowskiego co 20 lat wynosi Złotych 45000. co uczyni w Rok. - - - - -	2250.
8.	Pensya czterdziestu dziewięciu Deputatom Trybunalskim 3000. Złł: - - -	147000.
9.	Pensya Marszałkowi Trybunalskiemu. - -	20000.
10.	Dla Sześciu *Assessores eligendos* à Złł. 8000. każdemu. - - - - - - -	48000.
11.	Na expensa Marszałka Wielkiego na Rok agituiącego się Seymu w Litwie Złł: 40000. co sześć lat, wynosi na rok: - - - -	6666. - 20.
12.	Na utrzymanie Zamku Grodzieńskiego. -	10000.
13.	Na Jnwalidow Wileńskich *recenter* erygowanych. - - - - - -	25000.
14.	Pensya Kommissarzom Woyskowym Sześciu po Złotych 8000. - - - -	48000.
15.	Pensya Podskarbiemu Wielkiemu podług Prawa. - - - - - - -	80000.
16.	Pensya Podskarbiemu Nadwornemu Litt: -	10000.
17.	Na Szpital w Wilnie. - - - - -	25000.
18.	Pensya Kommissarzom Skarbowym Sześciu po Złotych 8000. - - - - -	48000.
19.	Na Kancellaryą Skarbową, to iest dwom Regentom. - - - - - -	6000.
20.	Sekretarzowi Kommissyi Skarbowey. - -	3000.
21.	Kassyerowi Skarbowemu. - - -	3000.
22.	Plenipotentowi Skarbowemu. - - -	2000.
	Summa Expensy Cywilney Latus	645250.

23. Na

23. Na małe Expensa Kommissyi Skarbowey iako to: zesłanie Officyalistow Skarbowych do rożnych Komor Celnych, y na rożne mieysca, dla uczynienia tam Jnkwizycyi, Expensa, na utrzymanie więźniow, Druki Uniwersałow, oprawy Xiąg, świece, drwa, &c. - 20000.
24. Na utrzymanie, y ustanowienie, *Consilii Sanitatis.* - - - - - - 100000.

Summa Expensy Cywilney - -	765250.	
Expensa Ogolna na Woysko - -	3798892.	- 15½
Summa Summarum - -	4564142.	- 15½

TABELLA

Roczney Extraordynaryiney Expensy Skarbu Litewskiego.

1. *Subsidia* J. K. Mci. - - - - - 500000.
2. Dla Xiążęcia Radziwiłła, ażeby umorzyć Summy Jemu należące, od Rzpltey na Rok. - 300000.
3. Na umorzenie innych Długow, Prawem opisanych, iako to: Biskupa Wileńskiego, Hrabi Flemminga, Woiewody Pomorskiego; JMci P. Kocieła Sfty Markowskiego, Hetmana Wielkiego Litt: Ogińskiego, Michała Puzyny, Pis: Lit: Chrzanowskiego, Podk: Brzeskiego, Sulistrowskiego, Romera, Paca, Platera, y innych. 500000.
4. Na Expensy Extraordynaryine nieprzeyrzane na Rok. - - - - - - 494000.
5. J. W. JMci Panu Podskarbiemu Wielkiemu Dożywocie. - - - - - - 120000.

Summa Expensy Extraordynaryiney. - -	1914000.	
Summa Ordynaryiney Expensy. - - -	4564142.	- 15½
Summa Ogolna Expensy. - - -	6478142.	- 15½
Summa Ogolna Expensy iuż ustanowioney y uprojektowaney. - - - - - -	6478142.	- 15½

Trzebaby dla wystarczenia tey Expensy, podwyższyć Jntraty Litewskie do 2831514. Złotych 13. groszy, lecz gdy do tego trzeba ieszcze, oddać dawne Jntraty, ktore powinny być zniesione; więc nowy Podatek powinien wynosić. - 4250481. - 3.

Szkole

Szkole Rycerſkiey, Dziedziczne Prawo do Pałacu Kazimierzowſki zwanego.

Przez Konſtytucyą Seymu walnego Ordynaryinego Warſzawſkiego przeſzłorocznego, pod tytułem Szkoła Rycerſka uchwalona, *Corpus* Kadetow w Dziedzicznym Pałacu Naſzym Kazimierzowſki zwanym, z wrodzoney Nam Narodowey miłości bez żadney bonifikacyi umieściliśmy; Aby zaś y po zeyściu Naſzym z tego świata pewne mieſzkanie mieli, na kupienie Pałacu y wymurowanie na nim budynkow do takowey Szkoły Rycerſkiey potrzebnych Summę Trzechkroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich ze Skarbow Oboyga Narodow corocznie przez lat dzieſięć po ſobie idących, za powſzechną Stanow Rzpltey zgodą naznaczyliśmy.

Lecz że do tego czaſu nie mogło ſię upatrzyć wygodnego przyſzłey Fabryce dla Szkoły Rycerſkiey placu, y do kupna przyiść iego, przeto iuż y wyrażony wyżey Pałac Naſz dziedziczny Kazimierzowſki zwany razem z Koſzarami w takim ograniczeniu, iakie przez Delegowanych od Skarbu Naſzego y Skarbu Koronnego oznaczone y wymierzone będzie, za Summę Siedemkroć pięćdzieſiąt Tyſięcy Złotych Polſkich Korpuſowi Kadetow wiecznemi czaſy dziedzictwem uſtępuiemy.

Takowe uſtąpienie Naſze, à prawo iuż takowe Korpuſu Kadeckiego dziedziczne utwierdzamy, y oneż za wiecznotwrałe mieć chcąc, ten Pałac z Koſzarami od wſzelkich impetycyi, y pretenſyi czyichkolwiek zkądkolwiek wynikaiących wiecznie uwalniamy.

Końcem zaś przyſpoſobienia więcey budynkow na placu tegoż Pałacu wymurowania, à Nam też Krolowi zwyż napiſaney Summy Siedemkroć pięćdzieſiąt Tyſięcy Złotych Polſkich na dziedzictwo Pałacu zaſpokoienia, dopełniaiąc namienioną wyżey, Seymu przeſzłorocznego Konſtytucyą, à ſam czas dzieſiecioletni wypłacenia corocznie Trzechkroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich ſkracaiąc, na to mieyſce Summę Sześćkroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich, corocznie przez lat pięć po ſobie idących, zacząwſzy à *die prima Martij Anni* 1768. ze Skarbow Oboyga Narodow z Koronnego dwie części, z W. X. Litt: trzecią część do płacenia dwiema Ratami, w Marcu połowę, à w Septembrze drugą połowę do rąk Prezyduiącego nad fabryką (kto-

rego wyznaczenie od Nas Krola należeć będzie) za powszechną Stanow Rzpltey zgodą naznaczamy ; z ktorey Summy aby wydatki ná wspomnioną fabrykę czynione, każdego Roku przed Kommissyami Skarbowemi pokazywane, y dokumentami autentycznemi dowodzone były, ostrzegamy.

Podwyższenie płacy Generałowi Artyleryi Koronney.

POnieważ Rzplta Generałowi Artyleryi Litewskiey gażę Jego do Złotych Polskich trzydziestu Tysięcy pomnożyła, Generał zaś Artyleryi Koronney żadney Kompaniy, Kopfgeldu, ani iakiegokolwiek bądź awantażu z koni nie maiący, tylko ma gaży swoiey roczney Zł: Pol: 25000. Więc postanawiamy, aby kiedy wszystkich Urzędow tak w Koronie iak w Litwie rowna się płaca, aby także do płacy Generała Artyleryi Koronney Zł: Pol: 5000. ieszcze dołożone były. Ktora to Summa w pierwszym Roku być ma wzięta z percepty na expensa extraordynaryine wyznaczoney, a napotym ma być przyłączona do Summy wyznaczoney na płacą dla Woyska.

Pensya UU. Strażnikom y Obożnym Polnym Koronnym.

NIe chcąc aby usługi publiczne UU. Strażnikow y Obożnych Polnych Koronnych, do ktorych *ex officio* są obowiązani bez nadgrody y płacy zostawały, Summę tak dla pierwszego Ośm Tysięcy Złotych Polskich, iako y dla drugiego z Largicyi Hetmańskiey z Skarbu Koronnego naznaczamy.

Powiększenie Pensyi Urodzonemu Jnstygatorowi Koronnemu.

MAiąc zaleconą pilność Urodzonego Jnstygatora Koronnego w znaydowaniu się na Kadencyach Kommissyi Skarbowey, y przez wzgląd na Jego przy Boku Naszym prawie ustawiczne mieszkanie, pensyą iego Sześć Tysięcy Złotych Polskich, ktorą przy ustanowieniu Kommissyi Skarbowey miał naznaczoną, do Dwunastu Tysięcy Złotych Polskich powiększamy, y wypłacenie Jey pod temi warunkami iakie są dla Kommissarzow Skarbowych teyże Kommissyi zalecamy.

Pen-

Pensya Sędziom Pogranicznym.

ZWażaiąc na prace y kosżta, ktore Sędziowie pograniczni Woiewodztw Kijowskiego, Podolskiego, y Bracławskiego w zieżdżaniu na Kadencye czynić są obowiązani, więc aby ten publiczny Urząd nie był onym uszkadzaiącym, dla każdego Trzy Tysiące Złotych Polskich według Opisu *Senatûs Consultorû* w tey okoliczności wypadłych corocznie ze Skarbu Koronnego naznaczamy; Co w ogolney Summie dla wszystkich na Rok 34666. Złotych Polskich wynosi, ktore to pensye aby *inter præsentes* tylko na Kadencyach dzielone były miec chcemy.

Pensya Tłomaczom ięzykow Oryentalnych.

POnieważ wszelka wymaga potrzeba trzymania tłomaczow ięzykow Oryentalnych, tak przy Kommissyi Woyskowey Koronney, iako y przy Kancellaryi Naszey, a takowych ludzi ile umyślnie sprowadzonych bez przyzwoitey płacy mieć nie podobna, w ktorey to aktualney służbie Urodzeni Cruta, Habert y Cerkies zostaią, więc na nich trzech Summę ogolną Dwadzieścia Tysięcy Sto Złotych Polskich wypłacać postanawiamy, dwie części z Skarbu Koronnego, a trzecią z Litewskiego,

Pensya Urodzonym Metrykantom Koronnym.

MAiąc wzgląd na obowiązki y prace Urodzonych Metrykantow Koronnych, ktore *ex officio* przy Kancellaryach Naszych czynić są obowiązani, iako y na wydatki w trzymaniu potrzebnych przy *Archivum* Koronnym ludzi, każdemu z nich Summę Trzy Tysiące Złotych Polskich, ktora w iedno zebrana uczyni Sześć Tysięcy Złotych Polskich, ze Skarbu Koronnego corocznie wypłaconą mieć chcemy.

Bruki Warszawskie.

WYgoda, y przyzwoitość ozdoby w Mieście Naszym rezydencyonalnym Warszawy wyciągaią, aby między innemi opatrzeniami, y na to mieć baczność, y staranie, aby ulice dobrze były brukowane, więc na to ze Skarbu Koronnego Czterdzieści Tysięcy Złotych Polskich, za oddaniem z tego na Seymie rachunku, corocznie naznaczamy.

Reparacya Zamku Krakowſkiego.

POnieważ Zamek Naſz w Krakowie znaczney podlega ruynie, y co raz by bardziey upadał gdyby temu nie zabieżono, więc y z przyzwoitości, y z potrzeby wſzelkiey, aby na reparacyą Jego poki zupełnie taż dokończona nie będzie, Trzydzieści Tyſięcy Złotych Polſkich corok z Skarbu Koronnego wyliczyć nakazuiemy.

Reparacya Ratuſzow Trybunalſkich.

ZA widoczną Ratuſzow Piotrkowſkiego, Lubelſkiego, Kaliſkiego, y Lwowſkiego dezolacyą, y na ponowione corocznie przez Delegatow od Trybunałow do Nas wyſyłanych inſtancye o reparacye tychże Ratuſzow dla wygody Trybunalſkich Sądow; chąc dogodzić tak ſprawiedliwym wſzyſtkich w tey mierze żądaniom, Summę corok ogolną Dzieſięć Tyſięcy Złotych Polſkich, to ieſt do każdey Prowincyi pięć Tyſięcy na Rok dla tego Miaſta z wyrażonych wyżey, w ktorym będzie Trybunał, Skarbowi Koronnemu wypłacać zalecamy; a rzeczone Miaſta z tych to odebranych na reparacyą Kwot Kommiſſyi Skarbowey Koronney rachować ſię będą powinny. Wypłacona zaś z Skarbu dotąd Summa na reparacyą Ratuſza Lubelſkiego z wyznaczenia *Senatûs Conſilii*, w rachunkach generalnych przyięta być ma.

Penſya Luſtratorom Pogłownego Zydowſkiego w Koronie.

WIele na tym należy, aby uſtanowione Podatki porządnie, y bez uprzykrzenia wybierane były; Poſtanawiamy aby co do Podatku Pogłownego Zydowſkiego, iuż nie co pięć Lat, ale co Dwadzieścia nowe wypadały Luſtracye rachuiąc od czaſu odprawioney przeſzłey Luſtracyi; w czym żeby takową publiczną ſprawuiący prace bez przyzwoitey nie zoſtawali nadgrody, z Skarbu Koronnego, Siedmdzieſiąt y cztery Tyſiące Złotych Polſkich naznaczamy, co na rzeczone Dwadzieścia Lat dzieląc, przypadnie na Rok Trzy Tyſiące Siedmſet; Więc tenże Skarb, to Roczne *quantum* zgromadzać, na Lat dwadzieścia y do czaſu Luſtracyi co dwadzieścia lat konſerwować będzie, y żeby na

Seymach, w Rachunkach Percepty, iako też w Expensie, gdy Lustracya (iako wyżey) nastąpi, podawał rozkazuiemy.

Naprawa Drog, Mostow y Czyszczenie Rzek.

NIe tylko dla powszechney wygody, ale y dla pożytku Kraiu, przez ułatwienie osobliwie dla handluiących złych Traktow, y Drog przykrości, konieczna wymaga potrzeba naprawy onych przykładem wszystkich rządnych Państw; przeto, aby takowych złych drog reperacya, a mianowicie, pod Krakowem, iako też Lustracya Mostow, y ich także naprawa, tudzież czyszczenie Rzek, podług uznania potrzeby, od Kommissyi Skarbowey Koronney, następować mogła, corocznie na to ze Skarbu Koronnego Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich wypłacać nakazuiemy.

Reparacya Tam, y Szpicy Montawskiey.

RZecz powszechnie znana, że od utrzymania Tam na Wiśle, a naybardziey Szpicy Montawskiey, Defluitacya do Gdańska zależy. Więc gdy taż znaczną, y bliską grozi ruiną, na reparacyą tak oney, iako y Tam, ze Skarbu Koronnego, co Rok Summę Pięćdziesiąt Tysięcy Zło: Polskich wypłaconą mieć chcemy.

Upewnienie Nadgrody Marszałkom, y Sekretarzom Seymowym.

ZEby raz na zawsze pewna dla Marszałkow, y Sekretarzow Seymowych wyznaczona była płaca, stanowiemy, aby dla pierwszego Summę Ośmdziesiąt Tysięcy Złotych Polskich, a dla drugiego Dwadzieścia Tysięcy Złotych Polskich, Skarb Koronny, w czasie Kadencyi swoich wyliczał, ktora to Summa, kiedy się na dwa lata rozdziela, przypadnie do odkładania co Rok, w Skarbie tymże na ten Expens, na Marszałka Czterdzieści Tysięcy Złotych Polskich, a na Sekretarza Dziesięć Tysięcy Złotych Polskich, y takowy w tym coroczny Rozdział, aby Kommissya Skarbowa Koronna zachowała, mieć chcemy.

Ustanowienie Pensyi Assessorom Sądow J. K. Mci Zadwornych w Koronie.

STosuiąc się do Konstytucyi Seymu *Convocationis* 1764. na ktorym Skonfederowane Stany Rzpltey przydania Assessorow, do Sądow Naszych Zadwornych, uznały potrzebę, a wraz do szafunku łask Naszych Krolewskich, albo do Pensyi ze Skarbu, w nadgrodę tey usługi publiczney zaleconych mieć chciały; na Seymie Szczęśliwey Koronacyi Naszey w tymże Roku, a potym na Seymie Ordynaryinym 1766. tychże Assessorow, sposobem w Prawie tamże przepisanym wyznaczyliśmy, w szafunku zaś łask Naszych Krolewskich, pomieścić ich nie przyszło, ani Pensyi naznaczonych nie mieli, z tąd dla nieuczęszczania ich na Sądy Kompletu bywać nie mogło, y Konstytucyą, ostatniego Seymu 1766. WW. Kanclerze, w niebytności Assessorow, od potrzeby Kompletu dyspensowani zostali, przeto na przyszły czas na Assessorow do Sądow Naszych Zadwornych, między ktoremi dwoch tylko Senatorow być może, Summę coroczną Siedmdziesiąt, y dwa Tysiące, nad to na Pisarza Naszego Dekretowego Sześć Tysięcy naznaczamy, ktora to Summa, na Assessorow Sześciu, każdemu po Złotych Dwanaście Tysięcy rachuiac służyć ma; a Ci tylko *præsentes pro Ratha præsentiæ*, tak iak w Kommissyach Naszych Skarbowey, y Woyskowey ustanowione, partycypować z niey powinni będą. Y że komplet do Spraw Ordynacyą Naszą w Konstytucye Seymu *Coronationis Nostræ* inserowaną przepisanych potrzebny, do Osob *ad minimum* czterech redukuiemy; więc *ex portione absentium, portionem præsentium augeri* chcemy, y tych Pensyi wypłacanie, na końcu każdey Kadencyi, za Assygnacyą W. Kanclerza Prezyduiącego, Skarbowi Koronnemu roskazuiemy.

Lustratorowie Podatku, nowo ustanowionego.

KIedy Rzplta, za potrzebne osądziła, aby dla ostrzeżenia Podatkow nowo postanowionego Czopowego, y Szelężnego, według opisow osobney Konstytucyi, Lustratorow wyznaczyła; więc dla podeymuiących tę pracę, ze Skarbu Koronnego, do

pro-

proporcyi wziętey od Lustratorow Kwart, Trzykroć Ośm Tysięcy Złotych Polskich corocznie wypłacać dla uczynienia według potrzeby podziału nakazuiemy, y aby się na Seymach, z niey, z innemi wydatkami rachowali, mieć chcemy.

Powiększenie Pensyi, Urodzonemu Pisarzowi Warszawskiemu.

POnieważ Konstytucyą *Anni* 1766. UU. Pisarze mieysc Seymow obowiązani są do osobistego przez cały czas Zgromadzonych Rzpltey Stanow Obrad, tamże siedzenia, y do chowania Subalternow dla wydania Rekwiruiącym, pierwszym z Woiewodztw Senatorom, lub Posłom, bez płacy Extraktow, na co naznaczona Jemu, Summa Dwa tysiące Złotych Polskich, nie iest wystarczaiąca, przeto, ażeby Urodzony Pisarz Ziemski y Grodzki Warszawski, przez wyrażone dla swey publiczney usługi wydatki nie szkodował, rzeczoną Kwotę w Ośm Tysięcy Złotych Polskich powiększamy, y onęż mu co Rok, ze Skarbu Koronnego wypłacać postanawiamy.

Akademia Lekarska.

GDy zdrowie y dostatki Obywatelow pierwszym uszczęśliwienia, a przeto mocy Państwa wszelkiego są fundamentem; Mamy za iedną z naycelnieyszych Panowania Naszego, Oycowskich starannośći, obmyślec naylepsze sposoby, do odwracania, y umnieyszenia chorob, tak w ludziach, iako y do gospodarstwa potrzebnych dobytkow; Zaczym mocą ninieyszego Seymu, za zgodą Stanow Skonfederowanych, na ustanowienie, y osadzenie w całym Państwie Rzpltey zgodnych y wyprobowanych do lekarstwa ludzi, pod zwierzchnością, y dozorem Akademiy tu w Warszawie otwartey być, y nauczać maiącey, nie tylko tych nauk, ktore do lekarstwa *directè* ściągaią się, ale y wszystkich Fizycznych umieiętności, ktore do ulepszenia rolnictwa, y wszelkich przemysłow Ekonomicznych służyć mogą, wzorem naybiegleyszych obcych Narodow, pozwalamy: Do czego *Diploma Erectionis* z Kancellaryi Naszey dokładnie opatruiące z tego ustanowienia pożytki Krajowe wydamy, ktorego zachowanie y trwałość na zawsze ubespieczamy; Na Fundusz zaś przerzeczoney Akademiy, y opatrzenie oney *in perpetuum*,

 iako

iako też na zapłatę Nauczycielow iey, y po całym Kraju służących do lekarstwa *omnis generis* potrzebnych Osob, ktore gdzie się znaydować będą, chorych ratunkowi *gratis consulere* maią, naznaczamy corocznie Czterykroć Sto Tysięcy Złotych Polskich ze Skarbow Rzpltey, to iest z Koronnego Trzykroć Sto Tysięcy, à z Litewskiego Sto Tysięcy, ktore aby Kommissye Skarbowe do rąk wysadzoney y umocowaney od Nas *per perpetuum Diploma* zwierzchności, pułrocznemi Ratami, *ultimâ Martij, & ultimâ Septembris* wypłacały, nakazuiemy: z tym ostrzeżeniem, aby ta zwierzchność Lekarska do Kommissyi Skarbu Koronnego, corocznie rachunek, z wydatku wyrażoney całey Summy oddawała, à zaś Kommissya Skarbowa relacyą na Seymie o tym rachunku czynić obligowana będzie. To także dla spokoyności Doktorow y Cerulikow Nadwornych, po Miastach pryncypalnych, aktualnie będących y za Doktorow poczytanych Lekarzow ostrzegamy, że od tey Akademiy dependować nie powinni.

Prorogacya czasu wypłacenia coroczney Summy na Zamek Nasz Warszawski.

KIedy Konstytucya Roku 1766. przez wielce sprawiedliwe powody, na reparacyą Zamku Naszego w Warszawie, Czterykroć Sto Tysięcy Złotych Polskich corocznie przez lat dwie, do Seymu Ordynaryinego wypłacić ze Skarbu zleciła, w tey nadziei, że się w tym przeciągu potrzebne w nim pokończyć miały reparacye, à tym czasem przez przypadek pożaru ognia, znaczna część tegoż Zamku wielkiey podpadła ruynie; Więc My dogadzaiąc potrzebie y przyzwoitości tey reparacyi, postanawiamy, aby rzeczone Czterykroć Sto Tysięcy Złotych Polskich dotąd corocznie ze Skarbu Koronnego na nią wypłacane były, dokąd za nabyciem placow potrzebnych do tego Zamku według planty Architekta przez tęż Kommissyą Skarbową examinowaney, należycie dokończona nie będzie.

Wyznaczenie Summy na reparacyą Pałacu Rzeczypospolitey w Warszawie.

POniewaž Pałac Rzeczypospolitey w Warszawie dla czterech Juryzdykcyi *ultimæ Instantiæ* kupiony, bez znacznych reparapara-

paracyi *ad suos usus*, do ktorych iest wyznaczony, nie mogł być zdatny, więc na tęż, Summę coroczną Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich ze Skarbu Koronnego, poki ta cała Fabryka zupełnie dokończona nie będzie, naznaczamy.

Subsidium niektorym Miastom Naszym.

PRzychylaiąc się do sprawiedliwey dobroczynności Rzeplitey przez dawnieysze ustawy okazaney, Miastom Naszym Krakowowi y Lublinowi dla ulżenia włożonym na nich Pogłownym, à Kozienicom y Niepołomicom y innym dla sfolgowania w Hybernie, iako też zadosyć czyniąc Konstytucyom Seymow *Pacificationis* 1736. & *Coronationis* 1764. *favore* Miasta Elbląga; Summę coroczną ze Skarbu Koronnego Trzydzieści y Siedem Tysięcy, Siedemset dwadzieścia y trzy Złotych Polskich wypłacaną dotąd, y na dalszy czas wypłacać z Skarbu Koronnego zlecamy.

Naięcie Pałacu dla Posłow Rossyiskich.

LUbośmy iuż Konstytucyą teraźnieyszego Seymu pod tytułem Wieczystość Pałacu dla Rzpltey: Summę Trzydzieści Tysięcy Czerwonych Złotych na kupienie Domu w Warszawie dla Posłow Rossyiskich wyznaczyli, że iednak nim do tego kupna przyidzie, y reparacya (ieżeli w nim potrzebna będzie) nastąpi, kwota na naięcie pod ten czas dla tychże Posłow mieszkania potrzebna iest, Więc na to Dwadzieścia pięć Tysięcy Sto dwadzieścia pięć Złotych co rok Skarbowi Koronnemu, poki rzeczonego Pałacu kupienie nie wypadnie, pod obowiązkiem oddania z takowey Summy przez tenże Skarb na Seymie rachunku, wypłacać nakazuiemy.

Płaca Lustratorom Starostw.

ZE *post cessum*, lub *decessum* zachodzi czasem potrzeba Lustracyi Starostw, Dzierżaw, y innych Dobr Naszych Krolewskich, à to bez rekompensy dla wypełniaiących takową usługę obeyść się nie może; Przeto Skarbowi Koronnemu na to, Dwadzieścia Tysięcy Złotych Polskich naznaczamy, ktore według

proporcyi tey potrzeby rozdzielać, y na Seymach rachować się z nich będzie powinien.

Przypadkowe Expensa Kommissyi Skarbowey Koronney.

POnieważ nieuchronne potrzeby Kommissyi Skarbowey Koronney rożnych nadzwyczaynych wymagaią wydatkow, iako to na zessanie Officyalistow do inwestygacyi w wypadaiących interessach, tudzież na Kondescensye z Dekretow nakazane, na więźniow, druki Konstytucyi, Uniwersałow, oprawy Protokołow, Swiece, *&c:* Więc na takowe expensa dla Skarbu Koronnego Pięćdziesiąt Tysięcy Złotych Polskich, z ktorych się na Seymach rachować ma, wyznaczamy.

Uspokoienie Długow Prawem wyznaczonych w Koronie.

KIedy ścisłą dla każdego Kraiu powinnością iest długi za słuszne osądzone wypłacać; Naznaczamy zatym Skarbowi Koronnemu *ad rationem* zniesienia Summ osobnemi teraźnieyszego Seymu Konstytucyi assygnacyami, dla wyrażonych w nich *respective* Obywatelow przyznanych, corocznie Sześćkroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, aż poki wszystkich tych pretensyi nie uspokoi, żądaiąc żeby takowe długi wypłacane były, proporcyonalnie do każdego długu, to iest, żeby Kommissya Skarbowa Koronna przypadaiące na swoy Skarb długi w iedną Summę skomputowała, y też Summę do proporcyi wyznaczonego corocznego na długi, *quantum*, na lata podzieliła, a potym każdemu Kredytorowi proporcyonalnie do przyznaney iemu kwoty, tę część ktora z podziału na lata całey Summy do wyliczenia Jemuż przypadnie, wypłacała.

Brukowanie na Pradze drogi od Wisły.

DOgadzaiąc publiczney wygodzie, dla przybywaiących do tego Rezydencyonalnego Krolow Miasta, osobliwie dla Obywatelow W. X. Litt: na wybrukowanie na Pradze drogi od Wisły, podczas wielce dla przeieżdżaiących przykrey, począ-

wſzy od mieyſca, ktore Kommiſſya Skarbowa wyznaczy, y na utrzymanie tegoż raz na zawſze bruku, że Skarbu Koronnego Czterdzieści Tyſięcy Złotych Polſkich corocznie wypłacać zalecamy, ktora Summa gdy droga wſpomniona wybrukowana będzie, na Moſt przez Wiſłę, konſerwacyą iego, iako też rzeczonego bruku obracana bydź powinna.

Reparacya Fortec y Domow Arſenałowych.

ZE Fortece Domy Arſenałowe Rzeczypoſplitey dotąd zaniedbane, y coraz do gorſzego przychodzące ſtanu potrzebuią koniecznego wſparcia, więc na reparacyą onychże w Koronie y opatrzenie amunicyami, Summę Dwakroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich ze Skarbu Koronnego corocznie za Kwitami Kommiſſyi Woyſkowey Koronney wypłacać nakazuiemy. A ta Kommiſſya Woyſkowa przy oddawaniu rachunkow percepty Expens Woyſkowych, na Seymach rachować ſię z tey kwoty będzie powinna.

Summa na Legacye do Dworow Poſtronnych

WIele każdemu rządnemu Krajowi na tym zależy, aby dla popierania, lub pilnowania intereſſow ſwoich u Dworow poſtronnych, według oſądzoney u ſiebie potrzeby iakimkolwiek bądź zaſzczyconych Charakterem, Poſſow lub Rezydentow do nichże wyſyłał; więc y My chcąc uczynić w tey mierze na przyſzłe czaſy opatrzenie na Poſſow, Rezydentow, Sekretarzow, y Kawalerow Legacyi ktorych do Dworow Cudzoziemſkich wyprawiać przyidzie, na podarunki y przyimowanie Oryentalnych Poſſow y na inne nieuchronne wydatki Kaſſy Poſelſkiey tyczące ſię, Summę Million Złotych Polſkich ze Skarbu Koronnego corocznie naznaczamy, ktorey wypłacanie za aſſygnacyami z Rady Senatu naſtępować będzie powinno.

Summy Oświeconym Xiążętom Radziwiłłom, *ad Exolvendum* ze Skarbu Rzpltey należące, y determinowane.

SUmmy z Zaſtawy niegdyś przez Rzpltą Dobr Stołu Krolewſkiego Szawle nazwanych, w Wielkim Xięſtwie Litewſkim

 ſytu-

ſytuowanych wynikłey, *ad Bonificandum* Jntrat przez Konſtytucyą Roku 1661. Stołowi Krolewſkiemu ze Skarbu publicznego Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, *quotannis* warowaney, za Panowania Nayiaśnieyſzego Predeceſſora Naſzego Krola Jana III. zaległey, Konſtytucyami, *Annorum* 1677. 1678. 1683. y 1690, *ad Exolvendum, pro Re* Skarbu Krolewſkiego nakazaney, Likwidacyą poślednieyſzą ieſzcze za życia tegoż Nayiaśnieyſzego Krola Jana III. w Metryki Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego wprowadzoną, *ad quantitatem* Złotych Polſkich Trzykroć Sto Czterdzieści y ieden Tyſięcy, Dziewięćdziesiąt Siedm, wyrachowaney; Drugiey Summy przez tegoż Nayiaśnieyſzego Predeceſſora Naſzego Jana III. Krola Polſkiego, z miłości ku Oyczyźnie zaſtępuiąc, Skarb Koronny na Woyſko Oyczyſte, *in prementi neceſſitate* znacznie Erogowaney, w części przez Skarb Koronny Bonifikowaney, a w większey części należącey Kommiſſyą Radomſką Likwidowaney *Quantitatem* Sto Siedmdzieſiąt Siedm Tyſięcy Czteryſta Sześćdzieśiąt y Dziewięć, Talerow bitych, a oſobliwie Lewkowych Talerow Dwieście zawieraiącey, Konſtytucyą Traktatową Roku 1717. dla Nayiaśnieyſzych Krolewiczow Polſkich ubeſpieczoney, *Ex vi* niefruktyfikacyi, od teyże Summy, przez Lat kilkadzieſiąt, *cum altero tanto ad præſens* przez Nas Krola, y zupełne Skonfederowane Stany, decydowaney; *Reducendo* tenże Kapitał weſpoł *cum altero tanto* na Złote Polſkie, *Quantitatem* dwoch Millionow, Ośmkroć Czterdzieści dwoch Tyſięcy, Trzydzieſtu Siedmiu Złotych, y groſzy dzieſięciu wynoſzącey.

Trzeciey Summy, niegdyś *ex dono Nuptiali* Nayiaśnieyſzey Maryi, Krolowy Polſkiey, Konſtytucyą Roku 1678 po Dwa tyſiące Czerwonych Złotych corocznie naznaczoney, à w Skarbie Rzpltey *per Tractum* lat dziewietnaſtu zaległey, Uniwerſalny Ryczałt Złotych Polſkich Sześćkroć Sto Ośmdzieſiąt Cztery tyſiące wynoſzącey. Tych Wſzyſtkich Summ, *ex Capite* Krola Jana III. y Maryi Krolowy Polſkich, *Jure Competenti, ac legitimo*, Oświeconym Xiążętom Karolowi Marſzałkowi teraźnieyſzey Konfederacyi Generalney, Prowincyi Koronnych, y Seymowemu, y Hieronimowi Wojewodzicowi Wileńſkiemu w małości lat zoſtaiącemu Radziwiłłom, należącey, *ſalvis Quietationibus*, ieśli iakowe na wyż rzeczoną Summę, *ab Actoribus præceſſerunt* Skarbowi.

Czwartey Summy, niegdyś przez Rzepltą, Oświeconemu Xciu Michałowi Kazimierzowi Radziwiłłowi, Podkanclerzemu, y Hetmanowi Polnemu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego zawinio-

nioney, y Konstytucyami *Annorum* 1661. 1662. 1670. 1673. 1676. 1677. 1683. za życia tegoż Xiążęcia, à potym *post Fata* onego Konstytucyami *Annorum* 1685. y 1703. Xiążęciu Karolowi Stanisławowi Radziwiłłowi, Kanclerzowi Wielkiemu W. X. Litewskiego Assekurowaney, *ad quantitatem* Ośmiudziesiąt Tysięcy Złotych Polskich skomputowaney, Sukcessorom pozostałym tego O. Xcia Kanclerza, *idque* Michałowi Kazimierzowi, Staroście Przemyskiemu, y Hieronimowi, na ten czas Staroście Kryczewskiemu, Radziwiłłom, Konstytucyami *Annorum* 1717. *&* 1736. klarygowaney, *ad præsens* tymże wyż rzeczonym Oświeconym Xiążętom, Karolowi Marszałkowi Konfederacyi Generalney Prowincyi Koronnych, y Wojewodzicowi Wileńskiemu, Radziwiłłom, *jure legitimô* należącey.

Piątey Summy, *ex Ratione subsecuta, non in Termino Triennij*, Konstytucyami Roku 1662. y 1678. *præscripti* Dobr Szawel do Stołu Naszego, przez Skarb Litewski *Exemptionis*, (*salvâ Seorsivâ Actione Rationis*, *&* *vindicationis* Summy samey Kapitalney Sześciukroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, z Wielk: Flemmingiem, *ad præsens* Woiewodą Pomorskim) szczegulnie w nadgrodę tylko Damnifikacyi, z tegoż Okupna, *non attentô Trienniô*, OO. Xiążętom Radziwiłłom, wynikłey, *in Quantitate* Czterechkroć Sta, y Czterdziestu tysięcy Złotych Polskich, przez Nas Krola, y zupełne Stany decydowaney.

Szostey Summy, z Dymow abjuratowych, Dobr własnych dziedzicznych, OO. Xiążąt Karola Marszałka Konfederacyi Generalney Prowincyi Koronnych, y Hieronima Woiewodzica Wileńskiego, Radziwiłłow, przez Wielmożnego Michała Brzostowskiego, Marszałka przeszłey Konfederacyi, Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, *in Quantitate* Sześćkroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, *in usum* teyże Konfederacyi wybraney.

Siodmey Summy, tak za Legacyą niegdyś przez Oświeconego Xiążęcia Michała Kazimierza Radziwiłła, Podkanclerzego y Hetmana Polnego W. X. Litt: do Stolicy Rzymskiey Apostolskiey, do Dworu Wideńskiego, y Rzeczypospolitey Weneckiey, od Rzpltey Polskiey, własnym kosztem odprawioną, *ad Bonificandum* Kostytucyami Roku 1710. y 1726. assekurowaną, jako też za znaczne Expensa Nam, y Zkonfederowanym Stanom, w usługach Dobra publicznego, Oświeconego Xcia Karola Radziwiłła Marszałka Konfederacyi Generalney, Prowincyi Koronnych, y Seymu ninieyszego, widome *ad Quantitatem* Złotych Polskich Dwa Milliony Siedmkroć Sto Tysięcy udecydowaney,

y determinowaney, takowe wszystkie Summy, *superius* specyfikowane, *pro Liquido Debito* uznawszy, & *ad Quantitatem Generalem* Siedmiu Millionow, Trzykroć Czterdzieści, y Sześć tysięcy, Trzydzieści y siedm Złotych Polskich skomputowawszy, *Exolutionem* oney *Quotannis* przez Skarb Koronny, po Sześćkroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, à przez Skarb Litewski, po Trzykroć Sto tysięcy Złotych Polskich z Prowentow Rzpltey publicznych, na uspokoienie długow, oneyże determinowanych, aż do wypłacenia *Quantitatis superius expressæ*, Oświeconemu Xiążęciu JMci Karolowi Radziwiłłowi iak Aktorowi, y Brata swego małoletniego Opiekunowi, *prævia* przez się, lub przez Plenipotenta onego *quietatione*, Percepty na to ustanowioney, My Krol z zupełnemi Skonfederowanemi Stanami determinuiemy, & *in casu* zawodu, *actionem ad vindicandum* tych Summ, z Skarbem Oboyga Narodow, na każdym Seymie, *ante omnes materias*, & *Causas*, przy Likwidacyi tychże Skarbow, przerzeczonym OO. Xiążętom Radziwiłłom zostawuiemy. *Adeoque* W. Michała Brzostowskiego Marszałka przeszłey Konfederacyi Prowincyi Litewskiey, *ad præsens* Podskarbiego W. X. Litt:, od Pretensyi, y Prozekucyi prawney, OO. Xiążąt, Karola Marszałka Generalney Konfederacyi, Prowincyi Koronnych, y Hieronima Woiewodzica Wileńskiego Radziwiłłow *in puncto* Podatku dwuTalerowego, z Dymow abjuratowych Dobr onych wybieranego, *in perpetuum* kwituiemy, y uwalniamy, y zaszłe *hâc in Re* w Konfederacyi Generalney Dekreta, *Authoritate præsentis Conventûs* podnosiemy.

Assygnacya, do Skarbow Oboyga Narodow *favore* O. Xcia Karola Radziwiłła Marszałka Konfederacyi Generalney Koronney, y Seymowego.

JAko iuż osobną Konstytucyą pod Tytułem: Summy Oświeconym Xiążętom Radziwiłłom *ad Exolvendum* z Skarbu Rzpltey, dług O. Xcia Karola Radziwiłła, Marszałka Konfederacyi Generalney Koronney, y Seymu teraźnieyszego, wraz z Bratem Jego małoletnim Hieronimem odesłaliśmy, tak wypłacenie tegoż długu obmyślaiąc, naznaczamy z Skarbu Koronnego

Sześć-

Sześćkroć Sto Tyśięcy Złotych Polſkich, à z Litewſkiego Trzykroć Sto Tyśięcy Złotych Polſkich, coroznie, y dotąd, pokąd cały dług, tym ſpoſobem wypłacony nie będzie.

Ofiarowanie Nam Summy od Stanow Rzeczypoſpolitey z Skarbu Koronnego.

KIedy Stany Rzeczypoſpolitey maiąc ſobie dobrze znaiomą ſzczupłość dochodow z Dobr Stołu Krolewſkiego à wraz ſzczerą ochotę Naſzą do zażycia Ich na pożytek kochaney Oyczyzny, ofiaruią Nam Krolowi na każdy Rok z Skarbu Koronnego Summę Millión Złotych Polſkich wypłacać śię maiącą, My Krol tę ofiarę z wdzięcznością przyiąwſzy, nie inaczey wyliczoną, tylko za dyſpozycyami Naſzemi mieć chcemy, y że Nam tylko ſłużyć ma, à nie Nayiaśnieyſzym Krolom po Nas naſtępuiącym, deklaruiemy.

Względy na WW. Teodora Weſsla, y Michała Brzoſtowſkiego Podſkarbich Wielkich Oboyga Narodow.

PRzy uſtanowieniu Kommiſſyi Skarbowych na Seymie *Convocationis* 1764. y zlaniu władzy Podſkarbiego ſamego na Całą Kommiſſyą, naznaczenie penſyi WW. Teodorowi Weſslowi Podſkarbiemu Wielkiemu Koronnemu Sto dwadzieścia Tyśięcy, Michałowi Brzoſtowſkiemu, do życia W. Fleminga predeceſſora iego, dziśieyſzego Wojewody Pomorſkiego, Sto dwadzieścia tyśięcy, à *poſt fata*, tylko Ośmdzieśiąt tyśięcy ponawiamy; A przez wzgląd na zaſługi, y przewyżſzenie poprzednikow ſwoich na tym Urzędzie w porządnym trzymaniu Skarbu, y do Aukcyi prowentow pokazanych ſpoſobow, przez W. Teodora Weſsla Podſkarbiego W. Kor: temuż rzeczoną penſyą do Trzechkroć Sto Tyśięcy Złotych Polſkich powiękſzamy, y te Trzykroć Sto Tyśięcy Jemu tylko ſamemu płacone być maią, naſtępcom zaś Podſkarbim, tylko Seymem *Convocationis* naznaczona penſya należeć będzie. A iako w wſpomnionym na Seymie *Convocationis* uſtanowieniu, nie ieſt tenże W. Teodor Weſſel *ad continuam* na

Kadencyach Skarbowych *præsentiam* obligowany, tak y na przyszły czas obligowany nie będzie.

W. zaś Michałowi Brzostowskiemu Podskarbiemu Wielkiemu Litt: do Summy na Urząd Podskarbstwa przez wspomnioną Konstytucyą 1764. Ośmdziesiąt Tysięcy Złotych naznaczoney, à czterdziestą Tysięcy, do życia W. Fleminga teraźnieyszego Wojewody Pomorskiego służącey, przez wzgląd na zasługi teraźnieyszego Wielm: Podskarbiego W. Litt: w Rzpltey, ieszcze Ośmdziesiąt Tysięcy przydaiąc *in universum* Summę Dwakroć Sto Tysięcy Złotych naznaczamy; Ktore to Dwakroć Sto tysięcy, tylko teraźnieyszemu Podskarbiemu Wielkiemu z wolnością także nie bywania na Kadencyach służyć maią, Następcom zaś Podskarbim W. Litt:, tylko Seymem *Convocationis* naznaczona pensya należeć będzie, deklaruiemy.

Nadgroda zasług W. w Bogu Xiędza Jozefa Kierskiego Sekretarza Koronnego.

GDy do nadgrodzenia zasług w Oyczyźnie y Kościele Bożym W. w Bogu Xiędza Jozefa Kierskiego Sekretarza W. Koronnego iako też y Nam okazanych zgodna nie podała się dotąd sposobność, a dawniey, iako y na teraźnieyszym Seymie Panow Rad Naszych y UU. Posłow zachodzi za Nim prozba, przeto Summę Szesnastu Tysięcy Siedemset Pięćdziesiąt Złotych temuż W w Bogu Xiędzu Jozefowi Kierskiemu Sekretarzowi Naszemu Koronnemu naznaczamy; Ktorą Skarb Koronny corocznie za Kwitami Jego dotąd wypłacać ma, pokąd od Nas Duchownym Chlebem proporcyonalnie opatrzony nie będzie.

Rekompensa Miastu Elblągowi.

MAiąc sprawiedliwy wzgląd, na okoliczności Miasta Elbląga, ktore nie zażywaiąc *ex Patrimonio suo* dochodow, w niedostatnym zostaie stanie, nie rachuiąc Summy Ośmiu Tysięcy Złotych Polskich, ktore Konstytucyą Seymu *Coronationis*, temu Miastu były naznaczone, y brać ie daley ma, Summę Złotych Polskich Dwadzieścia Tysięcy corocznie, z tegoż Skarbu Koronnego, dwiema Ratami, wyliczoną być maiącą, naznaczamy.

Sum-

Summy na Expensa Extraordynaryine Rzeczypospolitey, z Skarbu Koronnego.

KIedy wszystkich, nieodbitych wydatkow, ktore Rzplta, na rożne okoliczności, y Jnteressa potrzebować może, przeyrzeć nie podobna, przeto aby w tych, bez wczesnego opatrzenia nie zostawała; Summę na takowe Expensa nadzwyczayne, z Skarbu Koronnego 688498. Złotych, groszy 21½ Polskich naznaczamy, ktorą to Summę, a nie więcey, za Dyspozycyą *Senatûs Consiliorum*, na takowe nieprzewidziane potrzeby obracać, y wydawać pod obowiązkiem rachowania się na Seymach, pozwalamy.

Wdzięczność Oświeconemu Xiążęciu, Generalney Konfederacyi Koronney y Seymowemu Marszałkowi.

NAypewnieyszy wielkości, y wspaniałości Duszy iest dowod wiernie z ofiarą życia, Substancyi służyć Oyczyźnie, dobrze, dla samey istoty Dobra, czynić, z wielkich Dzieł, przykład Potomnym Wiekom dawać, a żadney nadgrody, y nawet chlubney nieszukać sławy. Taki iest nieśmiertelney, a rzetelney pochwały, y sprawiedliwey od Całey Rzpltey godzien wdzięczności wielki umysł Oświeconego Xiążęcia Karola Radziwiłła, Generalney Konfederacyi Koronney, y Seymowego Marszałka, ktory drogie zdrowie swoie, Oyczyźnie potrzebne y żądane, wielkie koszta, y Expensa, w czasie teraźnieyszey Konfederacyi łożone, chętnie dla miłości Oyczyzny ofiaruiąc, y kontentuiąc się tym, że po części Wielkich Antenatow swoich, dla Rzpltey znaczne usługi, y sprawiedliwe koszta, tudzież pretensye Konstytucyami Seymowemi assekurowane, w rownym z drugiemi Pretensorami stanie, oraz własne Pretensye swoie, ma teraźnieyszym Seymem do satysfakcyi upewnione; a innych żadnych, od Rzeczypospolitey chętnie ofiarowanych nie wyciąga nadgrod, y w samych Obywatelskich Braterskich Sercach, więcey niżeli w iakowych okazałych monumentach, nayzupełnieyszą swoię zakłada satysfakcyą. Przeto Rzplta tey wspaniałości y skromności, a przeto prawdzi-

wey miłości Oyczyzny, w zamilczeniu, oney nie czyniąc ukrzywdzenia, y tę tak cnotliwą, y chwalebną akcyą, potomnym do sławienia podaiąc wiekom, w tey ninieyszey Konstytucyi, taką, iaka tylko nayzacnieyszym w Oyczyźnie Mężom, należy wdzięczność, obowiązaną Temuż Oświeconemu Xiążęciu, y znamienitemu wielkiemi zawsze czynami, y cnotami Domowi Jego zapisuie pamięć.

Nadgroda Urodzonym Marszałkom Konfederacyi Toruńskiey y Słuckiey.

GDy z samego Prawa natury, y z Konstytucyi Rządu Narodowego, Cnotliwym Obywatelom iest rzeczą chwalebną, obstawać przy swoich wolnościach sumnienia, y prerogatyw; przeto iż tymże Celem Konfederacye w Toruniu y Słucku, w Roku przeszłym 1767. dnia 20. Marca są podniesione, Nayiaśnieysza Rzplta one approbowawszy, *justis desiderijs* Grekow Oryentalnych, NieUnitow, y Dyssydentow, łaskawe okazała względy. A że też wzwyż wspomnione Konfederacye, pod rządem Urodzonych Marszałkow swoich, w powinney ku Nayiaśnieyszemu Panu, wierności, w granicach modestyi, spokoyności, bez krzywdy y uciemiężenia Krajowego, w całym czasie związku swego zachowały się; przeto niechcąc tych znakomitych zasług, bez nadgrody zostawić, Urodzonemu Augustowi Stanisławowi z Golczewa Golczowi, Staroście Grudziąckiemu, Generałowi Majorowi w Woysku Koronnym, Regimentu Pieszego Szeffowi, Marszałkowi Konfederacyi Toruńskiey, ze Skarbu Koronnego 100000. Złotych Polskich, à Urodzonemu Janowi z Konopnice Grabowskiemu Generałowi Maiorowi w Woysku Litewskim, y Pułkownikowi Regimentu konnego J. W. Ogińskiego Woiewody Wileńskiego, Marszałkowi Konfederacyi Słuckiey, takoż Sto Tysięcy Złotych ze Skarbu Litewskiego wypłacić ofiarowaliśmy. Gdy iednak UU. Marszałkowie w Cnocie swoiey nadgrodę zakładaiąc wyrażoney Rekompensy przyiąć niechcieli, przeto tak My w Osobie Naszey Krolewskiey, iako y Obydwa Rzpltey Stany, ten Ich chwalebny y daleki od własnego zysku y Interessu postępek, iako godny naśladowania wyznaniem publicznym Potomności podaiąc, UU. Marszałkow o łasce Naszey Krolewskiey upewniamy.

Grati-

Gratitudo Urodzonemu Xiążęciu Podkomorzemu Koronnemu.

POnieważ Konstytucya Seymu 1766. uchylenie niektorych Podatkow dla Miast konflagratą zruinowanych naznaczaiąca, niemoże się rozciągać do Miast Sokala y Stoianowa, bo te podczas samego tegoż Seymu zgorzały kiedy ieszcze rzeczona Konstytucya nie była Prawem; A że U. Xiąże Podkomorzy Koronny wiele łożył, y łoży z własney Fortuny na Reparacyą tychże Miast, żadney niedopominaiąc się za to nadgrody; Więc przez wzgląd Dobra Publicznego y dla zachęcenia Drugich Possessorow do wprowadzania podobnego w Krolewszczyzny Porządku, Trzy Tysiące Czerwonych Złotych Temu Urodzonemu Xiążęciu Podkomorzemu Koronnemu naznaczamy, y oneż aby Skarb Koronny wypłacił zlecamy.

Zawdzięczenie Uro. Janowi Łodzia Ponińskiemu Posłowi Jnflantskiemu.

NAdgradzaiąc zasługi y podięte prace U. Jana Łodzia Ponińskiego Wojewodzica Poznańskiego Posła Jnflantskiego, ktory w teraźnieyszey Traktatowey Kommissyi Delegatem będąc y Pioro trzymać podiąwszy się, wiernie, pilnie y użytecznie dla Rzeplitey sprawował się, nim Nam uroczyściey wdzięczność Naszę oświadczyć przyidzie, za fatygę y koszta Jego, Summę 45000. z Koronnego, à 15000. z Litewskiego Złotych Polskich naznaczamy, ktorą ażeby Skarb Koronny y Litewski z naypierwszych Rzpltey prowentow bez odwłoki wypłacił, teraźnieyszym Prawem nakazuiemy.

Wypłacenie Długu Sukcessorom W. niegdyś Alexandra Lipskiego Wojewody Kaliskiego.

UIszczaiąc Sukcessorom W. niegdyś Alexandra Lipskiego Wojewody Kaliskiego Summę Dziesięć Tysięcy Złotych Polskich Recessami *Annorum* 1690. 1717. do wypłacenia przez Stany Rzpltey assekurowaną, aby wspomnioną Summę Dziesięć

Tyſięcy Skarb Koronny z Prowentow Rzpltey W. Granowſkiemu Wojewodzie Rawſkiemu, wſpomnionego W. Lipſkiego Wojewody Kaliſkiego Wnukowi y Sukceſſorowi zapłacił, nakazuiemy.

Dług Wielmożnego Lipſkiego Kaſztelana Łęczyckiego.

GDy podług *reſultatum Senatus Conſilij* 1763. Trzydzieści Tyſięcy Tynfow Wielmożnemu Lipſkiemu Kaſztelanowi Łęczyckiemu naznaczaiącego, Skarb Dwadzieścia Tyſięcy Tynfow zapłaciwſzy, Dzieſięć Tyſięcy onychże ieſzcze nie oddał, więc mocą teraźnieyſzey Konſtytucyi wypłacenie pomienionego długu, to ieſt Złotych Polſkich Dwanaście Tyſięcy Sześćſet Sześćdzieſiąt Sześć, Groſzy Dwadzieścia, do Rąk pomienionego W. Lipſkiego, lub za Kwitem Jego komu innemu, Skarbowi Koronnemu nieodwłoczne zlecamy.

Nadgroda Urodzonym Popielom.

POnieważ ſprawiedliwość wyciąga, żeby każdy od Nas y Rzeczypoſpolitey pozyſkał co mu ſię należy, zaſługi zaś u Nas y Rzeczypoſpolitey nie powinny zoſtawać bez nadgrody, ażeby ochota do czynienia ich w Obywatelach pomnażać ſię mogła. Więc za przełożeniem Panow Rad Naſzych y Urodzonych Poſłow, iako UU. Popielowie dziſieyſzy Kaſztelan Sierpſki y Staroſta Tuczapſki Synowie niegdyś U. Popiela Staroſty Tuczapſkiego *Internuntij* do Porty Ottomańſkiey za Panowania Nayiaśnieyſzego Predeceſſora Naſzego Krola Auguſta Drugiego *de Anno* 1725. znaczny upadek na fortunie ponieśli przez tę Oyca Jch Legacyą nad zamiar długo y w czaſie powietrza w Turczech trwaiącą, od Rzepltey, dla niedochodzących Seymow tak co do wydatkow z własności Jego do 120000. Złotych wynoſzące, iako co nadgrody w Receſſie Seymu 1726. za Prace *cum diſpendio vitæ* y fortuny (ſą ſłowa tegoż Receſſu) ponieſione, a dotąd ani właſności ani nadgrody nieodebrali. Tymże Urodzonym Popielom uſpokaiaiąc *præmiſſa*, Summę Dwakroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich naznaczamy, y wypłacenie Jch Kommiſſyi Skarbu Koronnego z Percepty na uſpokoienie długow wyznaczoney zalecamy.

Nad-

Nadgroda dla Urodzonego Tomasza Alexandrowicza Podkomorzego Naszego.

UZnaiemy rzecz sprawiedliwą aby zasługi Urodz: Tomasza Alexandrowicza Podkomorzego Naszego, ktore czynił dla honoru Naszego y Rzpltey będąc od Nas do Stambułu w Charakterze Posła Extraordynaryinego wysłanym, a przez niemały czas tak przy Granicy na Ferman czekaiąc, iako też y w samym Stambule bawiąc y tamże przyzwoicie rangę Poselską z honorem Narodu utrzymuiąc, swoie odebrały nadgrody. Więc nim się Nam zdarzy *ex Pane benè merentium* prace Jego y koszta nadgrodzić, naznaczamy Mu Cztery Tysiące Czerwonych Złot: z Skarbu Koronnego, y za Kwitem na to od niego danym wyliczyć rozkazuiemy, z Summy na długi Rzpltey destynowaney.

Uspokoienie pretensyi WW. Jabłonowskich.

NA okazanie sprawiedliwey wdzięczności, ktorą wielorakie zasługi Domu WW. Jabłonowskich w Nas y Rzeczypospolitey wzbudziły, Summę im od Rzpltey należącą tyle Recessami Seymow ztwierdzoną, y Kommissyą od Nas wyznaczoną weryfikowaną, *& per legitimos Successores* zaprzysiężoną, Kommissyi Skarbu Koronnego wypłacić nakazuiemy, według czasu y sposobności ktora w ułożeniach Skarbowych znaleść się może.

Rekompensa Urodz: Kickiemu.

POnieważ Urodzony Jan Kicki Starosta Okniński Marszałek Trybunału Koronnego, Prowincyi Małopolskiey, Expens Izby Sądowey Trybunalskiey w Kadencyi Lwowskiey, ktory zawsze ze Skrzynki Sądowey czyniony był, w tym zaś Trybunale z przyczyny Suspens przez KonfederacyąGeneralną Koronną dla Konfederatow ostrzeżonych, adjudykat żadnych w skrzynce nie było, swoiemi własnemi zastąpił pieniędzmi, czego żaden Marszałek czynić nie iest obligowany, przeto za słuszną rzecz maiąc przywrocenie mu znacznego na to wydatku, Summę Trzydzieści Tysięcy Złotych Polskich do odebrania ze Skarbu Koronnego naznaczamy. A zasług Jego w odbytych publicznych

Funkcyach, mianowicie w pilnym Marszałkostwa Trybunalskiego sprawowaniu, wdzięczną pamięć do łaskawych względow zachowuiemy.

Assekuracya Summy Sukcessorow Urodzonego Niemierzyca Podkomorzego Kijowskiego.

PONieważ Summa 52000. Zł. Pol. Konstytucyą Roku 1659. 1662. y 1690. resztuiąca Sukcessorom U. Jgnacego Niemierzyca Podkomorzego Kijowskiego do zapłacenia z Skarbu W. X. Litt: zlecona, Konstytucyą zaś Konwokacyiną Roku 1764. Wielkiego X. Litt: *Tit:* Summa Ur: Niemierzyca Podkomorzego Kijowskiego, Ur. Augustowi Niemierzycowi Chorążemu Sandomirskiemu, mimo właściwych Potomkow Ur. Jgnacego Niemierzyca Podkomorzego Kijowskiego iest przyznana, y z Skarbu W. X. Litt: temuż zapłacić oznaczona, ażeby między Ur: Andrzeiem Dubrawskim Podstarostą Grodzkim Owruckim przedtym Pisarzem, Posłem na Seym Extraordynaryiny Warszawski z Wojewodztwa Kijowskiego, swym y innych wspoł-Uczestnikow swoich, po niegdy Ur: Jerzym Niemierzycu Podkomorzym Kijowskim z iedney, à Ur: Augustem Niemierzycem Chorążym Sandomirskim z drugiey strony, Roku 1765. Dnia 7go Maja w Lwowie y tegoż Roku Miesiąca y dnia przez też Strony Roborowane, za dowiedzeniem właściwego pochodzenia od Ur: Jerzego Niemierzyca Podkomorzego Kijowskiego tegoż Ur: Andrzeia Dubrawskiego z wspoł onego uczestnikami Przyiacielskie nastąpiło o tęż Summę pomiarkowanie. Przeto reassumuiąc dawnieysze Konstytucye, y do skutku osobliwie ostatnią Konwokacyiną przywodząc Roku 1764. Skarbowi W. X. Litt: zlecamy, aby za wywiedzeniem się z dawnieyszych rachunkow Podskarbińskich, tudzież okazać się maiącemi Kwitami ieżeliby się iakowe w Skarbie znaleść mogły, Summa ta 52000. Złł: Pol. podług obowiązku nadmienioney ugody Ur: Andrzeiowi Dubrawskiemu Podstaroście Grodzkiemu Owruckiemu Trzydzieści y Siedm Tysięcy, Ur: zaś Andrzeiowi Niemierzycowi Chorążemu Sandomirskiemu Pietnaście Tysięcy Złotych Polskich, za poprzedzaiącemi Kwitami y wszelkim bespieczeństwem zapisać się od tychże maiącym, była zapłacona.

Mia-

Miasto Krakow.

POnieważ Miasto Krakow Summę na potrzebę Rzpltey wydaną przez Konstytucyą Roku 1710. na Likwidacyą do Trybunału Radomskiego od ſłaną, à przez pomieniony Trybunał na Summę 49541 3. Złł. Pol: redukowaną y uznaną, Konstytucyą zaś Konwokacyiną Roku 1764. wylikwidowaną, *in Puncto* Satysfakcyi, do Seymu przyszłego ma odesłaną, więc tey Summy wypłacenie, Skarbowi Kommissyi Koronney, z Prowentow w Tabelli Expens Ordynaryinych, na długow uspokaianie determinowanych, *salvis Quietationibus* zalecamy; aby zaś ku pożytkowi Miasta, przerzeczona Summa obrocona była, dozor tego WW. Kanclerze Koronni mieć powinni.

Ułatwienie Pretensyi Urodzonego Leduchowskiego, Starosty Włodzimirskiego.

POnieważ Konstytucya *Anni* 1717. dwie Summy, pierwszą Trzykroć sto Tysięcy, à drugą Pięćdziesiąt Tysięcy Złł. Pol. Urodzonemu Stanisławowi Leduchowskiemu, Podkomorzemu Krzemienieckiemu, Konfederacyi Tarnogrodzkiey, y Seymowemu Marszałkowi, potym Wojewodzie Wołyńskiemu, w nadgrodę czynionych dla Dobra Oyczyzny, z ażardem własney fortuny, Kosztow, y zasług przyznała; A że z okazyi szczupłości Prowentow Rzpltey, dotąd wypłacone, y uspokoione, te Summy nie są; Przeto krom winney od teyże Rzpltey, Wnukowi Jego, Urodzonemu Franciszkowi Leduchowskiemu Staroście Włodzimirskiemu, y innym Sukcessorom wzwyż rzeczonego Stanisława Leduchowskiego, Marszałka Konfederackiego Tarnogrodzkiego, wdzięczności, zadosyć uczynienie onym, przez ogolney Summy Trzechkroć Pięćdziesiąt tysięcy Złł. Pol: wyliczenie, Kommissyi Skarbowey, z ustanowioney na uspokoienie długow Summy zalecamy, *Salvis Quietationibus*, przez Skarby Koronny, y Litewski *producendis*, *in casum* (według namienienia w Konstytucyi 1718. że Wojewodztwa niektore, *ex suo interesse*, zadosyć uczyniły, albo przez kogożkolwiek innego) nastąpioney Exolucyi, *in toto, vel in parte*, ieżeliby się iakie, po Konstytucyi Roku 1717. znaleść miały.

Nadgroda U. Wągrodzkiemu.

GDy Urodzony Adam Wągrodzki, Pisarz Ziemski, y Grodzki Zakroczymski, Podkomorzy Nasz Nadworny, Prawo na Cło wodne, pod Zakroczymiem wybierane, za konsensem Poprzednika Naszego od UU. Koszkulow Małżonkow nabywszy, od tegoż Cła Dekretem Kommissyi Skarbu Koronnego odsądzony został, y tym sposobem, Summę swoią, na nabycie Cła takowego wyliczoną utracił; Więc My znaiąc, y zalecone maiąc, wierne Tegoż U. Wągrodzkiego dla Nas usługi, z względu oraz aby na własney niesżkodował Substancyi, za powszechnym Zgromadzonych Stanow zezwoleniem zlecamy Kommissyi Skarbu Koronnego, żeby wylikwidowawszy siedmioletnią, nieochybną, y czystą z tego Cła Jntratę, za poprzedzaiącą, *etiam*, od kogo będzie należało przysięgą, w nadgrodę tego Cła utraconego, Summę tey Siedmioletniey Intracie rowną, z przychodow publicznych, na uspokoienie Długow wyznaczonych, Temuż Ur: Wągrodzkiemu, lub od niego, wyrażne zlecenie maiącemu, wyliczyć dysponowała, co w przyszłym Rachunku przyięto być ma.

Rekompensa Uro. Matuszewicowi Generalney Konfederacyi Koronney, y Seymowemu Sekretarzowi.

ZWażaiąc prace, y zasługi *in Publico*, Urodzonego Marcina Matuszewica, Sedziego Ziemskiego Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego, Generalney Konfederacyi Koronney, y Seymowego Sekretarza, Summę Pięćdziesiąt Tysięcy Złot: Pol: aby Mu, ze Skarbu Koronnego wypłacona z naypierwszych dochodow była, naznaczamy.

Gratitudo U. Pawłowi z *Konopnice* Grabowskiemu Staroście Czchowskiemu.

GDy U. Paweł z *Konopnice* Grabowski, Starosta Czchowski, zadosyć czyniąc Konstytucyi Seymu ostatniego 1766. *Tit:* Ordynacya Sądow Ziemskich Wwdztwa Krakowskiego, nie tylko *ad mentem* oney Sklep obszerny, na konserwacyą Xiąg Ziemskich, w Czcho-

w Czchowie wymurował, y Izbę Sądową postawił, ale przytym, y mieszkania dla Sędziow, y Susceptanta, ze wszystkiemi wygodami pobudował. Więc informuiąc się z Relacyi, y podaney specyfikacyi, naznaczonych Reskryptem Naszym Krolewskim, *de die 10. Januarij, Anni Currentis*, teyże Fabryki Lustratorow, UU. Stanisława Kotkowskiego, Sędziego Ziemskiego, y Franciszka Rychtera, Podstolego Krakowskiego, iż Urodzony Starosta Czchowski dostatecznie w tym Wyrokowi Seymu Ostatniego zadosyć uczyniwszy, Szesnaście Tysięcy, Dwieście Złot: Pol: Groszy 26. *de proprio* wyłożył. Więc też Summę 16200. Złot: Pol: gr: 26. z Skarbu Koronnego naznaczamy, y tę U. Staroście Czchowskiemu wyliczyć nakazuiemy z Percepty na Expensa Extraordynaryine nieprzeyrzane wyznaczoney.

Rozeznanie Pretensyi UU. Taube, Spart, Korff, y Groében.

ZA przełożeniem przed Nami, od Ministra Dworu Berlińskiego z Familii Taube, Spart, Korff, Gròében, Obywatelow Krola JMci Pruskiego, Pretensyi do Rzpltey z służby Woyskowey pochodzących, zlecamy Kommissyi Skarbu Koronnego, tych Pretensyi, podług Dokumentow y dowodow, rozeznanie, y o tym na Seymie Relacyi uczynienie, ażeby sprawiedliwość dla wspomnionych Obywatelow Sąsiedzkich nakazana być mogła.

Kommissye Skarbowe Oboyga Narodow.

LUbo porządek Skarbow Koronnego y W. X. Litt: na Seymie *Convocationis* pod Tytułami: Kommissya Skarbu Koronnego y Kommissya Skarbu W. X. Litt: iako też na Seymie szczęśliwey Koronacyi Naszey w Roku 1764. co do Korony pod Tytułem: Obiaśnienie Władzy Kommissyi Skarbowey; a co do Litwy pod Tytułem: O czynieniu dyspozycyi Skarbowey *extra Cadentias*, uczyniony, znayduiemy dla Rzpltey pożyteczny, & *utrumque in suo robore*, co do sprawowania Juryzdykcyi Sądowey, y rządu Ekonomicznego na zawsze zostawuiemy, przecież co do liczby całey Osob tę Kommissyą składaiących, y Prerogatyw Pierwszeństwo trzymaiących, za powszechną Stanow Skonfederowanych zgodą, ustanawiamy, y na zawsze zachowane mieć chcemy *sequentia*.

1mo. Kommissarze Skarbowi powinni być Szlachta y *bene possessionati* Koronni w Koronie, Litewscy w Litwie. Possami na Seym bywać nie będą, w odmianie zaś tychże Kommissarzow co dwie lecie, żeby z Possow żaden na Kommissarstwo podawany od Nas, ani od Stanow Zgromadzonych obierany nie był; Jako zaś w liczbę Kommissarzow nie wchodzą Urodzeni Podskarbiowie Nadworni y Jnstygatorowie, chociaż w Kommissyi mieysce maią, tak temu Prawu podpadać nie będą, w Interessach iednak Skarbowych *in pluralitatem votorum* wchodzić nie mogą.

2do. Kommissarzow Skarbowych liczbę na Seymie *Convocationis* postanowioną, do Osob dziesięciu w Koronie, a do Osob Sześciu w Litwie (nierachuiąc w to WW. Podskarbich Wielkich ani UU. Podskarbich Nadwornych) redukuiemy; w ktorych to Kommissarzow liczbie w Koronie Senatorow naywięcey trzech, a w Litwie naywięcey dwoch znaydować się ma. A zatym komplet Kommissarzow do sprawowania tak Juryzdykcyi Sądowych, iako y *ad Æconomica* podczas Kadencyi, *& extra Cadentias* w Osobach Pięciu, rachuiąc z Prezyduiącym w Koronie, a w Litwie podczas Kadencyi w Osobach czterech rachuiąc z Prezyduiącym, ktory *in Casu paritatis votorum* dwie kreski mieć będzie, *extra cadentiam* zaś w Osobach trzech rachuiąc z Prezyduiącym zamykamy, y za dostateczny deklaruiemy.

3tio. Pensya na dziewięciu Kommissarzow w Koronie, á na szesciu w Litwie przypadaiąca tylko *inter præsentes* dzielona bydź powinna, *absentes* albowiem dla swoich a nie Skarbowych Jnteressow, y bez dyspozycyi Kommissyi pretendować iey nie będą mogli.

4to. WW. Podskarbiowie Wielcy *Præsides nati* Kommissyi Skarbowey Oboyga Narodow będąc, chociażby się nie znaydowali Koronny w Warszawie, Litewski w Grodnie, Raporty o Dochodach y Expensach Skarbowych takie same, iak y Kommissye Skarbowe, od wyznaczonych do tego Officyalistow punktualnie miewać powinni.

5to. Z powodu tey Prezydencyi Zołnierstwo Kommissyi Skarbowey, ktorego liczba rachuiąc w to Jazdę, y Piechotę, w Koronie Osob pięćset, w Litwie Osob sto przenosić nie powinna, ani Kommissyom tey liczby powiększać wolno będzie, pod dyspozycyą WW. Podskarbich Wielkich, gdy Koronny w Warszawie, à Litewski w Grodnie będą przytomni, zostawać będzie, pod niebytność zaś Ich, prezyduiący zawiadywać nim maią.

6to.

6to. Dla czego wyiąwszy Kommendanta, ktory za Patentem Naszym Krolewskim postanowiony bywać powinien, wszystkich innych Officyerow WW. Podskarbiowie Wielcy Koronny w Koronie, Litewski w Litwie kreować moc mieć będą, a kreowanemu od W. Podskarbiego Officyerowi Kommissya Woyskowa forsztellacyą dać *tenebitur*. Kommendant nie tylko raporty Woyskowe W. Podskarbiemu Koronnemu w Warszawie, Litewskiemu w Grodnie, iako *immediatis Superioribus*, ale też wartę przyzwoitą, tak w Warszawie Koronnemu, a w Grodnie Litewskiemu, iako y na innych mieyscach gdzieby się Kommenda Woyska Skarbowego pod przyiazd y bytność tamże WW. Podskarbich Wielkich znaydowała, do straży rezydencyi Ich dawać powinien.

7mo. Superintendentow w całey Koronie do W. Podskarbiego W. Koronnego, à w Litwie Kontraregestrantow do W Litewskiego kreacya należeć będzie; Ktorzy to Superintendenci w Koronie, à Kontraregestranci w Litwie maią być *bene possessionati*, Szlachta wiary godna, y od dyspozycyi Kommissyi dependować powinni, oraz gdyby się *ad hoc officium* niezdatnemi pokazali, złożenie ich z Superintendencyi, y Kontraregestrancyi do Kommissyi należeć ma, wszystkich zaś innych Officyalistow Skarbowych, Kommissya dobierać y ustanawiać będzie.

8vo. Skarbowe Kommissye za cel powinności swoich mieć zawsze będą samą exekucyą Praw, y administracyą dochodow Rzpltey, według przepisu Ordynacyi Skarbowey, Prawodawstwa zaś żadnego pod żadnym pretextem w mocy swoiey mieć nie powinny, ale to iako w ręku samey Rzpltey na Seymie zgromadzoney zostawać ma, tak gdyby toż Prawodawstwo w czymkolwiek sobie Kommissya ktora Skarbowa przywłaszczyła, każdemu zapozwać ią na Sądy Seymowe iest wolno, gdzie iako przestępcy Prawa karani być powinni, ktoby zaś obwinił tę Kommissyą à niewyprobował zarzutu, *pœnam talionis subire* ma.

9no. Ponieważ zaś iako wyżey postanowiliśmy, Kommissarze Skarbowi nie będą bywali Posłami, à przy rachunkach pod czas całego Seymu iest potrzebna Osob Skarbowych przytomność do odpowiedzi, gdyby było potrzeba na iakie pytania albo zarzuty; Więc wolno będzie Kommissyom Skarbowym wyznaczyć każdey z nich dwoch z pomiędzy siebie Kommissarzow *Ordinis Equestris* (bo Senatorowie, y Podskarbiowie Wielcy *ex stallo suo* wchodząc w Radę, y Seym, wyznaczenia nie potrzebuią, y zawsze w Skarbowych materyach *vocem repræsentativam* mieć mogą) kto-

rzy by po Posłach Ziemskich mieysce wyznaczone zasiadszy, *cum voce responsiva & explicativa tantum*, do odpowiedzi na pytania lub zarzuty znaydowali się w Izbie Seymowey. Senatorowie zaś y Podskarbowie Wielcy, chociaż na Seymach w Senacie *activi* będą, y *vocem repræsentativam* w materyach Skarbowych mieć mogą; przecięż na Sądach Seymowych gdyby sprawy Skarbowe zachodziły, znaydować się nie powinni.

10mo. Pisarze na Komorach kwity na expedyowane towary iak nayiaśniey dawać powinni, kładąc w nich, kiedy, kto, wiele, y iakiemi pieniędzmi zapłacił.

11mo. Pieczęć Kommissyi Skarbowey pod Herbem Narodowym Herb W. Podskarbiego Wielkiego w sobie zamykać powinna.

12mo. Urodzeni Instygatorowie Oboyga Narodow w czasie ustanowienia Kommissyi Skarbowey, do liczby Assessorow *votum decisivum* maiących *cum voto informativo* przydani, odtąd *in defectu* iednego Kommissarza do Kompletu potrzebnego *votum decisivum* mieć będą.

13tio. Jeżeliby kto w przyznaniu y oddawaniu dochodow publicznych czynił trudności, y niechciał płacić puktualnie na czas, wiele na niego według Prawa włożono iest, taki sprzeciwiaiący się ma bydź pozwany do Grodu dla przyciśnienia go do prętkiego wypłacenia, à Sędziowie Grodzcy nie wchodząc w roztrząśnienie rozdziału uczynionego, w nakazanym dochodzie, powinni będą w przeciągu dni 21. naypoźniey, weyrzeć w to tylko czyli Podatek był zapłacony, à *in casu* ieżeli nie był zapłacony przymusi opieraiącego się do oddania, bez wszelkich wymowek przyięcia; Jeżeliby zaś ktory Sędzia sprawy w czasie przepisanym nierozsądził, będzie na ten czas wolno pozwać prosto do Kommissyi Skarbowey, *prævia Manifestatione* przeciwko Sędziemu nieskładaiącemu Sądow, to iednak tylko dla Korony służyć ma, bo w W. X. Litt: według dawnego Prawa Kancellarye Grodzkie, niepłacących Podatkow na Delatę Woysku do Exekucyi podawać będą.

Obiaśnienie Władzy Kommissyi Skarbowey Oboyga Narodow.

POnieważ teraźnieyszą Ustawą przez zamknięty do wyraźnych Rzpltey potrzeb w liczbie ułożonych Millionow expens iuż wyciągaiącey, w wynalezieniu sposobow nowych Podatkow nie

będzie potrzeby, więc iak nayrozrządnieyſzy tylko, y naymniey Kray cały uciążaiący w rodzaiu Podatkow tym Seymem potwierdzonych y uſtanowionych, zoſtawiwſzy Kommiſſyom Skarbowym Oboyga Narodow dozor, nie tylko wſzelkiego bądź pod iakimkolwiek pretextem nowego ſtanowić y wynaydować tymże Kommiſſyom Skarbowym niedozwalamy Podatku, ale też w czaſie uſtawaiących niektorych Expens publicznych zalecamy Kommiſſyom, aby o umnieyſzeniu Expenſy zgromadzonym donoſiły Stanom. Co zaś należy do Juryzdykcyi Sądowey, obiaśniaiąc Konſtytucyą Konwokacyiną 1764. razem Ordynacyą Kommiſſyi Skarbowych Seymem Koronacyinym approbowaną ſtanowiemy, aby wſzyſtkie ſprawy y długi *modo ſimplicis debiti* pozaciągane, z kimkolwiek bądź z Kupcami zachodzące w Sądach Kommiſſyi Skarbowey ſądzone niebyły, wyiąwſzy wſzelkie Wexle, ktore w tych Sądach Kommiſſyi *Forum* mieć powinny, y aby tam bez odwłoki odſądzone były; Regeſtr oſobny Spraw Wexlowych przed wſzyſtkiemi Regeſtrami każdego czaſu *etiam extra cadentiam in numero tamen Completo Judiciario* brać miany przyczynić Kommiſſyom Skarbowym zalecamy.

Nad to Sprawy wſzelkie Szlacheckie Duchownych y Swieckich Oſob, o długi za Towary oraz względem konwencyi Handlownych tak ręcznych iako y Urzędownych między ſamą Szlachtą czyli Kupcem Krajowym à Szlachcicem *Forum* zapiſanego Kommiſſyi niemaiące mieć chcemy, aby ſię w Grodach odſądzały. Co ſię ma y o Sprawach z Manufaktur pochodzących rozumieć, *ſalva tamen appellatione* do Kommiſſyi Skarbowey *cum decernenda pœnalitate* na nieſſuſznie appelluiących. A gdyby takowe Sprawy w Niedziel Dwanaście od wydanego Pozwu rachuiąc, w Sądach Grodzkich odſądzane nie były, że mogą bydź *prævia Manifeſtatione* proſto do Kommiſſyi wyprowadzone oſtrzegamy; Kommiſſya iednak Skarbowa choćby relewowała Dekret Grodzki w Sprawie, bądź to *per gravamen* do Sądu ſwego wytoczoney, niema mieć nigdy mocy karać Oſoby Sądu tego, lecz tylko Stronom *ſalvam viam agendi cum Judice gravaminoſo in Foro Competenti* zoſtawiać ma. Kupcy iednak zagraniczni z Szlachtą w Sprawach Kredytowych y handlownych proſto w Kommiſſyi ſądzić ſię maią. Zaś Kupcy Krajowi, Obywatele Miaſt między ſobą takież z handlu ſprawy maiące powinni ſię zapozywać *ad primam Inſtantiam* Miaſta, gdzie pozwany mieſzka y tam ſię rozſądzić *ſalva appellatione* do Kommiſſyi *&* *pœnalitate* na nieſſuſznie appelluiącego. Gdyby zaś *in ſpatio* Niedziel Dwunaſtu

ſtrony tamże Decyzyi doczekać ſię niemogły, wolność daiemy Stronom *prævia Manifeſtatione* proſto do Kommiſſyi ſię zapozwać, y tam *Judicatum pati, exceptis cauſis inſcripti Fori* w Sądach Kommiſſyi, ktore tamże rozſądzać ſię maią. Sprawy zaś z Officyaliſtami Skarbowemi nietyczące ſię Funkcyi y obowiązkow Skarbowych, tak prawne iako y uczynkowe w Ziemſtwie lub Grodzie aby odſądzone były ſtanowiemy. Spraw Trybunałom, Ziemſtwom, y innym Juryzdykcyom oprocz appellacyinych wyżey wyrażonych należących, Kommiſſye Skarbowe przyciągać ſobie niepowinny; ani ſię *in Cognitionem* Dekretow do Juryzdykcyi ſwoiey nienależących wdawać nie maią *ſub nullitate* Dekretow y Proceſſow w tymże Sądzie Kommiſſyi Skarbowey naſtąpionych. Jeżeliby zaś ſtrona iakażkolwiek w ſprawach do ſądzenia Kommiſſyi Skarbowey należących, *circa Judicatum* ukrzywdzoną bydź ſię rozumiała, tedy *plenis Ordinibus* na Seymach takowych Dekretow zoſtawuiemy roſtrząśnienie; Exekucya iednak onych *ſuſpendi* nie powinna, w innych zaś Punktach teraz nie dotkniętych, Konſtytucyą Konwokacyiną y Ordynacyą Roku 1764. y 1766. *Tit:* Obiaśnienie Penſyi Kommiſſarzow Skarbowych względem teyże Kommiſſy uchwalone, *in toto* utwierdzamy, y aby też Prawa Kommiſſya we wſzyſtkich *adimpleat* obowiązkach tam opiſanych, y teraźnieyſzym Uſtawom nieodmiennych zalecamy.

Jntraty Stołu Naſzego.

GDy Konſtytucyą Seymu Konwokacyinego Roku 1764. *ſub Tit:* Kommiſſya Skarbu Koronnego, warowano ieſt; aby taż Skarbowa Kommiſſya y pod czas Bezkrolewia wſzelkie Rządy tak Skarbu Rzepltey, iako też Dobr y dochodow Stołu Krolewſkiego *poſt fata Regia* ſprawowała. Zaczym rozrządzaiąc takowe dochody ſtanowiemy: Jż po zeyściu Naſzym y Naſtępcow Naſzych Sol Remanentowa na Żupach y Składach znayduiąca ſię, à raczey wydatek na wyrobienie y opuſzczenie oney, Sukceſſorom Krwi zmarłego Krola powinien bydź ze Skarbu Koronnego nadgrodzony y zapłacony. Także Jnwentarze, ſtada y ſprzęty przez Krola wprowadzone, Tymże Sukceſſorom wydane lub zapłacone bydź maią. Podobnież Jntraty y Remanenta *ad Fata Regnantis* z Ceł y Dobr Ekonomicznych, tak w Koronie, iako też w W. X. Litt: pochodzące, Sukceſſorom Krwi należeć maią, wyiąwſzy zaſiewy Gruntowi wyſtarczaiące, gdyby Kroluiący

przed

przed zaśiewem zupełnym umrzeć miał, *pro lege perpetua* postanawiamy.

Podwyższęnie Ceny Mostowego y Grobelnego.

CEna Mostowego y Grobelnego naywyższa po trzy grosze od Konia y Wołu, przez Seym Konwokacyi *Anni* 1764. ustanowiona, że od wielu Obywatelow Państw Naszych sprawiła użalenia, ktorzy dla publiczney wygody zbyt wielkie przeprawy tak małym Mostowego Prowentem utrzymować nie mogąc, chętnie ofiaruią odstąpienie tego Prowentu, byleby od konserwacyi Mostow y Grobel uwolnieni byli; Przeto sprawiedliwości y publiczney wygodzie razem dogadzaiąc, dyspensuiemy Kommissyą Skarbową, aby na Mostach y Groblach nad pułtorasta łokçi długości maiących Cenę pomienioną (nie więcey iednak iak *ad alterum tantum*) oprocz ciężarow Wielkich ktore iako bardziey Groble y Mosty psuią, tak aby *proportionate* wyżey płaciły, Kommissya Skarbowa na to wzgląd mieć będzie, podług sprawiedliwey proporcyi długości każdego Mostu lub Grobli podwyższać mogła *in rem & emolumentum* Possessorow Mostow y Grobel. Jako zaś Mosty na Rzekach będące prędzey zepsuciu przez lody podlegaią, a przeto więcey wyciągaią kosztu, dla tego wzgląd większego opłacenia od Mostow na Rzekach niż błotach y przeprawach innych Kommissyom Skarbowym zalecamy, co y W. X. Litt. ma służyć.

Porownanie Cła Naszego w Koronie, iako w W. X. Litt.

JAko iest ostrzeżono dawnemi Prawami, żeby dochody Stołu Krolewskiego zmnieyszane nie były; Więc mocą teraźnieyszego Seymu postanawiamy, żeby od tąd *methodô* Prowincyi W. X. Litt., gdzie z Cła trzeci grosz do Skarbu Krolewskiego idzie, także z Cła Koronnego, iako y Litewskiego dwie Części na Skarb Rzpltey, a trzecia na tenże Skarb Krolewski, od wszystkich Towarow wybierana była.

Porownanie sprawiedliwości względem Kwarty.

KOnstytucye Seymu *Convocationis*, dopełniaiąc dawne Prawa o sprawiedliwey Kwarcie, przez rozesłanych Lustratorow,

dopełniła ſprawiedliwości względem Skarbu, gdy z pewnego rachunku Prowentow, wyznaczone pewne *Quantum* z każdego Staroſtwa, y Dzierżawy uſtanowiła, lecz że rożne doświadczone przypadki umnieyſzaiąc na czas opiſaną w Luſtracyi wielość Starościńſkich dochodow, umnieyſzać ſprawiedliwie powinny wielość naznaczoney Kwarty. Przeto też ſprawiedliwość y względem płacących zachowuiąc, Punkt drugi Konſtytucyi W. X. Litt: na oſtatnim Seymie pod Tytułem: Poſtanowienie o Luſtracyach Staroſtw, na Koronne Prowincye rozciągamy, obowiązuiąc teraźnieyſzych Kommiſſarzow Skarbowych *nexu expleti juramenti*, a żeby za ſprawiedliwym deceſſu na prowentach dowodem uczynioną w Kwarcie ulgę, nie dłużey prorogowali, iak tylko poki dobre, y pilne goſpodarſtwo czaſu potrzebuie do dopełnienia wielości prowentow oſtatnią Luſtracyą wyrażonych; Co przyśli Kommiſſarze Skarbu Obyga Narodow aby tym ściśley zachowywali, ten punkt do Roty Jch przyſięgi przyłączamy.

Gdyby zaś kto o takową ulgę, bez żadney lub dla bardzo małey ſzkody oſmey części całoroczney intraty niedochodzącey Skarb inquietował, y w niepotrzebny expens na Luſtratora wprowadzał, takowy za dowodnym przekonaniem, expens na Luſtratora łożony *in duplo* Skarbowi powrocić, y piąciuſet grzywien w Sądzie Kommiſſyi Skarbowey karany być ma, a zeſłany do niego Luſtrator weryfikuiąc pretendowany deceſs gdyby znalazł prowenta nad oſtatnią Luſtracyą pomnożone, o wielości tego pomnożenia Kommiſſyą informować będzie; A Kommiſſya czwartą część ſłuſznie pomnożonych prowentow do Kwarty przyłączywſzy, do Skarbu wypłacać nakaże.

Pomnożenie Dochodow Rzepltey przez Loteryą.

Wiele na tym Dobru powſzechnemu Obywatelow Rzepltey zależy, żeby podatki publiczne mogły bydź iaknayſżeyſze; Więc za rzecz pożyteczną dla ulżenia w tychże podatkach uznawſzy, wynalazki takowych dochodow, ktore z dobrey woli tylko, nie z nakładu wynikać mogą, z tego rodzaiu Loteryą Włoſką, *Lotto di Genua* nazwaną być ſądziemy; Przykładem tedy inſzych Kroleſtw y Państw tę Loteryą, ktora wſzędzie przyczynia publicznych Intrat, wprowadzić w Państwa Naſze dozwalamy, y Kommiſſyi Skarbowey za dołożeniem ſię Nas Krola, Kontrakty doczeſne z Konkurrentami Genuenczykami, o adminiſtracyą teyże

teyże Loteryi, według planty od Nas Krola examinowaney, y za pożyteczną uznaney, a z woli Naszey przez Wielebnego Kanclerza W. K. podpisaney, a co się z tey Kontrahencyi pokaże importaty do Skarbu Koronnego, Ten Skarb z niey czwartą część Skarbowi Litewskiemu oddawać będzie zawsze, zlecamy, a Skarby Obadwa tey intraty zażyć maią nayprzod na wypłacenie długow Rzpltey, w Tabellach na tym Seymie ułożonych, a potym gdy iuż ustanowiona zostanie ta Loterya, y pewny z niey coroczny będzie dochod, obracania iego na ulgę w podatkach publicznych, y czynienie o tym relacyi na Seymach nakazuiemy.

Uwolnienie od płacy Łanowego z Sołectwa Kościołowi Topolskiemu służącego.

POnieważ we Wsi Topla w Woiewodztwie Łęczyckim sytuowaney, Sołectwo Kościołowi Topolskiemu przez Konstytucyą Seymową *Anni* 1678. inkorporowane iest: Przeto *ab onere* płacenia Łanowego z tegoż Sołectwa iednego, *tam moderunum, quam Succedaneos Parochos* na zawsze uwalniamy.

Obiaśnienie Dziesięcioletnich Lustracyi Starostw, y Krolewszczyzn.

MAiąc wzgląd na expens Skarbu Publicznego z częstych, a nie wielki pożytek przynoszących Lustracyi, naznaczamy: aby odtąd, te Krolewszczyzny, ktorym czas *post cessum vel decessum* ostatnich, lub teraz, y nie dawno odprawionych Lustracyi dziesięciu lat nie wyszedł, Lustrowane nie były, ale tylko podług ostatnich Lustracyi przez ktoregokolwiek od Skarbu wyznaczonego Dworzanina, bez expensu Skarbu podane były. Skoro zaś *post spatium* wyszłey dziesięcioletniey Lustracyi Krolewszczyzna *post cessum vel decessum* zawakuie, lub ustąpiona będzie, na ten czas Kommissya Skarbowa sposobem Konstytucyi 1766. opisanym Lustratora zeszle, y Lustracyą nakaże, na ktorą gdyby się Possessor użalał, dla zprawdzenia pierwszey powtorną naznaczy, a to kosztem o nię proszącego, a to Prawo y dla W. X. Litt: służyć ma.

A że Seymem 1766. Roku zlecona iest Kommissyi Skarbowey Lustracyi Łanow exekucya, te zaś Łany iuż podciągnione pod Possessyą Starostw, y do Kwarty opłacania zaindukowane są;

Przeto tym ſpoſobem, nakazaną obiaśniamy Łanow Luſtracyą, aby Łany będące w Poſſeſſyi dotąd Staroſtow nakazaney Prawem (wzwyż zmiankowanym) Kommiſſyi Skarbowey do exekucyi zleconey Luſtracyi nie należały, nie będących zaś dotąd Łanow w Poſſeſſyi Staroſtow, exekucya Luſtracyi przez Kommiſſyą Skarbową do ſkutku przyprowadzona bydź ma.

Szyba Solna Kunegunda zwana.

SZyba Solna na gruncie Wſi Swiercze W. W. Lubomirſkich dziedziczney wyrobiona, przez Konſtytucyą Roku 1635. do Zupp Wielickich przyłączona, gdy za inne Dobra *æquivalentia* przez wyznaczonych Rewizorow zamieniona bydź miała, ta iednak zamiana ſwego ſkutku nie wzieła, y dla tego przez Konſtytucyą Roku 1726. do obmyślenia rekompenſy *per Commutationem ex diſtributiva juſtitia* Domowi W. W. Lubomirſkich za tenże Szyb Solny & *pro carentia* prowentow Kommiſſarze wyznaczeni zoſtali, a w nadzieię tey zamiany, czynſze od Summy Wyderkaſowey na Wſi Swiercze zapiſaney, z prowentow Wielickich wypłacać deklarowano; Ktora to rekompenſa *juxta Conſtitutionem Anni* 1726, *Pactis Conventis* Nayiaśnieyſzego Auguſta Trzeciego, w Konſtytucyi *Anni* 1736. oſtrzeżona, y Receſſami Seymowemi *Annorum* 1764. & 1766. ponowiona gdy dotąd ſkutku nie wzieła; Zaczym dla doſtąpienia *in præmiſſo* ſatysfakcyi, Intereſs cały do Kommiſſyi Skarbowey odſyłamy, nakazuiąc: aby przeyrzawſzy dokumenta wſzelakie do tego ściągaiące ſię, tudzież Rewizye y Kommiſſye, ieżeli podług przepiſu pomienionych Konſtytucyi naſtąpiły, należytą relacyą o tym na Seymie uczyniła, *in ordine* do wyznaczenia ſprawiedliwey nadgrody.

Wieczyſtość Pałacu dla Rzeczypoſpolitey na mieſzkanie dla Poſłow Roſſyiſkich.

POnieważ naymy Pałacow w Mieście Rezydencyi Naſzey Warſzawie coraz w gorę idą, à Poſłom Dworu Roſſyiſkiego przez wzaiemność, ktorey Naſi Poſłowie w Roſſyi doświadczaią, dawanie Pałacu ieſt przyzwoite, więc ochraniaiąc koſztu Rzeplitey na rzeczone naymy Pałacu, Kommiſſyi Skarbowey zlecamy, żeby Pałac, ktory dziſieyſzy J. W. Poſeł tegoż Dworu Roſſyiſkiego za wygodny dla ſiebie, y naſtępcow ſwoich upatrzy, *hæreditate*

dla

dla Rzpltey nabyła, *non excedendo* iednak na to kupno Summy Trzydziestu Tyśięcy Czerwonych Złotych, y żeby tak na reparacyą, iako też konserwacyą tego Pałacu potrzebny koszt łożyła y baczność na to miała, nakazuiemy.

Uwolnienie Wśi Chłapowa od Ewikcyi Czopowego dawnego.

POnieważ Czopowe Woiewodztw Wielkopolskich *in evictione* Dobr Chłapowa *cum attinentiis* w Woiewodztwie Kaliskim, w Powiecie Pyzdrskim leżących, przez też Woiewodztwa *in rem* Urodzonego Szołdrskiego odprzedanych będące, *ad ærarium publicum* Prawem Roku 1766. iest obrocone; Więc *reassumendo* Konstytucye *Annorum* 1641. 1647. oneż *in toto* approbuiąc, Urodzonego Piotra Korytowskiego przy dziedzictwie Dobr tych niewzruszenie mieć chcemy.

Zamek Warszawski.

LUbo bliskoprzeszłemi Konstytucyami Konwokacyiną y szczęśliwey Koronacyi Naszey w Roku 1764. zaszłemi, niektore place y domy z Murami Zamkowemi ztykaiące się, Kommissyi Ekonomiczney Skarbu Koronnego do kupienia zlecone były, że iednak nie we wszystkim wzieły swoią exekucyą, więc aby się onym zadosyć stało nakazuiemy: A ponieważ oprocz Domow y placow, w pomienionych Konstytucyach wytkniętych, znayduią się ieszcze niektore między Zamkiem y Bramą Krakowską położone, iako też y sama Brama przerzeczona, zaczym aby y ta reszta dla dostatecznego rosprzestrzenienia tegoż Zamku y Dziedzińca według podanego od Architektow Abryssu, ku ozdobie, y też wygodzie publiczney, przez Kommissyą Skarbową *justo pretio*, tak z Summy na Zamek Nasz wyznaczoney, iako też y z innych dochodow za sposobnością nabyta y zkupiona była (co *in rationibus* przyięto bydź ma,) postanawiamy.

Kommissye Woyskowe Oboyga Narodow.

UStanowienie Kommissyi Woyskowych na Seymie *Convocationis* 1764. w opisie swoim zostawuiąc: co do liczby Kommissarzow, y prerogatywy WW. Hetmanow na przyszły czas za

powszechną Stanow zgromadzonych zgodą, rozrządzenie następuiące czyniemy, y na zawsze w exekucyi mieć chcemy.

1. Zeby W.W. Hetmani Wielcy, à w niebytności Jch Polni zawsze Kommissyi Woyskowey prezydowali, gdyby zaś obydwa nie znaydowali się na Kadencyi, w tedy *Primus in Ordine ex praesentibus* prezydować powinien.

2. Zeby WW. Hetmanom Wielkim od wszystkich Regimentow Cudzoziemskiego Autoramentu, y od Chorągwi, od Polskiego raporty takie oddawane były, iakie do Kommissyi zwyczaynie względem ludzi, koni znayduiących się w korpusie przychodzą.

3. Do WW. Hetmanow Wielkich, Forsztellacya Officyerow Subalternow, y Kapitanow; Konferowanie Kompaniy w Regimentach Cudzoziemskiego Autoranentu za rekommendacyą iednak Szeffow Regimentow należeć będzie, y Patenta na rzeczone Szarze Officyerskie, Kompanie, W.W. Hetmani Wielcy wydawać z Kancellaryi swoich y podpisywać wolność mieć będą, wyiąwszy Regimenta Gwardyi *per Pacta Conventa ad Custodiam Corporis Nostri* Nam Krolowi przez Rzplą oddane, w ktorych Szarze Officyerskie wszystkie, y rozporządzenie wewnętrzne od Nas Krola samych dependować powinno, iako y raporty od tychże Regimentow szczegulnie do Nas Krola należeć maią.

4. Kommissarze Woyskowi, Posłami bywać nie będą mogli, ani z Posłow, w czasie przypadaiącym odmiany Jch, na Kommissarzow podawać, y obierać będzie się godziło.

5. Liczbę Kommissarzow Woyskowych, w pierwszym Ustanowieniu tey Kommissyi naznaczoną, do Osob Sześciu Szlachty Redukuiemy, między ktoremi, więcey nad dwoch Senatorow znaydować się nie ma, dla czego komplet pod czas Kadencyi w Osobach czterech rachuiąc, Prezyduiącego zamykamy, y za dostateczny deklaruiemy. A ten Prezyduiący, *incasu paritatis votorum*, dwie kreski mieć będzie. Pensye dla Kommissarzow Woyskowych naznaczone, tylko *inter praesentes* na Kadencyach dzielone być maią, *absentes* albowiem, dla swoich, à nie Woyskowych interessow, y bez Dyspozycyi Kommissyi pretendować Partycypacyi nie będą mogli, dla czego zachodzącą między Kommissyami, Skarbową y Woyskową Litewskiemi sprzeczkę *tollendo*, to *Beneficium* za należące *praesentibus* na Kadencyach Woyskowych, nie tylko *pro futuro*, ale *etiam pro praeterito* deklaruiemy, y wypłacenie tymże *Quanti*, ktore *pro absentibus* zatrzymane iest, nakazuiemy.

6. Kom-

6. Kommiſſya za Cel czynności ſwoich, maiąc ſamą Exekucyą Prawa, y dozor nad Woyſkiem, żeby w porządku, *& in Diſciplina militari* utrzywywane było, pod żadnym pretextem w ſprawowaniu Funkcyi ſwoich, przywłaſzczać ſobie nie powinna mocy Prawodawſtwa, a gdyby toż Prawodawſtwo w czym okazała, lub bez Dyſpozycyi Stanow Zgromadzonych, iaki nowy Regulament w Woyſku odważyła ſię zrobić, tedy każdemu tęż Kommiſſyą, na Sądy Seymowe zapozwać dozwalamy, gdzie iako przeſtępcy Prawa, karani być powinni, a ktoby obwinił Kommiſſyą Woyſkową, a zarzutu nie wyprobował, *pœnam Talionis ſubire* powinien.

7. Chociaż Kommiſſarze Woyſkowi nie będą mogli bywać Poſłami, iako wyżey poſtanowiliśmy, przecięż oprocz Senatorow, Kommiſſarzow, y Hetmanow, ktorzy w Senacie, y na Seymie zawſze ſą *activi*, y w materyach Woyſkowych *vocem Repræſentativam, & Explicativam* mieć mogą, wolno będzie z pomiędzy ſiebie wyznaczyć dwoch Komiſſarzow na Seym, ktorzyby zaſiadłſzy mieyſce po Poſłach Ziemſkich, y Kommiſſarzach Skarbowych, *cum voce Reſponſiva, & Explicativa*, byli na pogotowiu do odpowiedzenia, y explikacyi, gdyby w Woyſkowych intereſſach byli zagadnieni, albo iaki zarzut Kommiſſyi Woyſkowey uczyniono. Senatorowie zaś, y Hetmani chociaż na Seymach w Senacie *activi* będą, y w Materyach Woyſkowych, *vocem Repræſentativam* mieć maią, przecięż w Sądach Seymowych na Sprawach Woyſkowych znaydować ſię nie maią.

8. WW. Hetmani, gdy im ſię podoba, mogą mieć z każdego Regimentu, Cudzoziemſkiego Autoramentu Officyera, y z każdego Polſkiego Pułku, po dwoch Towarzyſzow na ordynanſie.

9. Straźnika, y Oboźnego Polnych, kreować na przyſzły czas w ręku ſamych WW. Hetmanow Wielkich zoſtawać będzie, z tym iednak dokładem, że komu raz *poſt ceſſum, vel deceſſum* teraźnieyſzych UU. Straźnika, y Oboźnego dadzą Patent na rzeczone Urzędy, iuż go nazad odebrać, y cofnąć nie będzie Im wolno.

10. WW. Hetmani Wielcy na aſſyſtencyą ſwoią, nie tylko Regimentow Dragonii Buław Wielkich zażywać mogą, ale też Kommiſſye, dwie Chorągwie letkie na tęż aſſyſtencyą przydawać Im będą, Węgrow do tego, y Janczarow kompanie, iakie dotąd mieli WW. Hetmani Wielcy, y na potym miewać powinni.

11. WW. Hetmani Polni, także z Regimentow Konnych,

do Buław Polnych należących, iako też Piechotę Węgierſką, podług przepiſu w Prawie 1766. na aſſyſtencyą ſwoią mieć będą.

12. Pieczęci Kommiſſyi Woyſkowych, pod Herbem Narodowym Herby WW. Hetmanow Wielkich zamykać maią w ſobie.

13. Ponieważ Nayprzewielebnieyſzemu w Bogu Xięciu JMci Prymaſowi, nie pozwalaią ſzczupłe dochody tzymać ludzi Nadwornych, *ad aſſiſtentiam ſui*, ile to Doſtoieńſtwo zdaie ſię potrzebować; Więc Kommiſſyi Woyſkowey Koronney zalecamy, żeby na tę aſſyſtencyą uſtawiczną, Xiążęciu JMci Prymaſowi, za Rekwizycyą Jego, ludzi Sześćdzieſiąt z Regimentu Konnego wyznaczała, y od Ordynanſow Jego, przez czas na ktory ciż ludzie przydani mu będą, dependować nakazała.

Buławy Oboyga Narodow.

M*Iniſteria* Woienne, ponieważ zacnością ſwych Urzędow, *cum Miniſteriis Pacis*, wielu Prawami zrownane, *& pro Incompatibilibus*, w iedney Oſobie Konſtytucyą *Anni* 1669. to ieſt: Buławy z Laſką, Pieczęcią, lub Podſkarbſtwem, deklarowane; a przecięż dotąd podług ſwey Rangi, *inter Miniſterium* w Senacie mieyſca wyznaczonego nie maią. Przeto za zgodą powſzechną Stanow Zgromadzonych; WW. Hetmanom Wielkim Oboyga Narodow, po WW. Marſzałkach Wielkich, a Polnym po Marſzałkach Nadwornych, tychże Narodow wyznaczamy, y na potym *Salvis modernis* Buław *Poſſeſſoribus*, te Miniſteria z Godnością Senatorſką, aby ſię nigdy w iedney Oſobie nie mieściły, uſtanawiamy.

Znieſienie Milicyi Ziemi Halickiey.

POnieważ Rzeczpoſpolita, w ogolności na wſzelkie wynikaiące, y oczywiſte potrzeby podatek ułożyła, przeto, że iuż dla Milicyi Ziemi Halickiey, uchylony ieſt ſpoſob płacenia, a więc tęż Milicyą znoſiemy, y kaſſuiemy.

Pozwolenie Chorągwi Ziemiańſkiey Woiewodztwom Wielkopolſkim.

PRzychylaiąc ſię, tak do żądania Woiewodztw Wielkopolſkich, Poznańſkiego, Kaliſkiego, y Gnieźnińſkiego, iako też
do

do *Laudum* onychże, Szredzkiego w Roku zaszłego, Chorągiew Ziemiańską, pod dependencyą W. Generała Wielkopolskiego, na Exekucye Prawne Siedmiogrodowey Juryzdykcyi oneyże, z wszelkich przyczyn potrzebną, iako też na posługi, y bespieczeństwo wewnętrzne, tychże trzech Woiewodztw Erygowaną approbuiemy, owszem onęż, zważaiąc rozległość Juryzdykcyi Generalskiey y Woiewodztw, do 50. koni powiększoną mieć pozwalamy. Woiewodztwa zaś na Generale swoim, podatek z Wietrakow, y Młynow proporcyonalny ułożą, tak aby na dostateczne trzymanie tych 50. ludzi wystarczało. Y tę Chorągiew pod Dyspozycyą Genarała Wielkopolskiego *juxta mentem Laudi* tychże Woiewodztw stanowiącego oddadzą y utrzymywać będą.

Złączenie Trybunału Koronnego.

PRzychylaiąc się do żądania Obywatelow, na Seymie teraźnieyszym, przez Posłow swoich, o złączenie Trybunałow dopraszaiących się, a zważaiąc iż przez rozdzielenie onychże, potrzebna między Ziemiany iednegoż Narodu, ustawać zdaie się znaiomość, y Konfidencya; słuszną nie mniey, nad tym maiąc uwagę; aby w przenoszeniu Xiąg y Regestrow Trybunalskich, z mieysca na mieysce, Substancye, y Honory Obywatelow Koronnych, iakowego nie odniosły szwanku; takowym na przyszłe czasy sposobem (*non derogando quidquam* dokończeniu teraźnieyszym Trybunałom w swoich mieyscach, y Kadencyach) czyniemy rozrządzenie Trybunału Koronnego.

Tego Trybunału Kadencye dwie, obserwuiąc Alternatę, ustanawiamy, to iest: w Prowincyi Wielkopolskiey, między Piotrkowem, a Kaliszem; w Prowincyi zaś Małopolskiey, między Lublinem, a Lwowem. Zaczynaiący się Trybunał w Piotrkowie, na drugą Kadencyą do Lwowa przenosić się ma.

W drugim zaś Roku reassumuiący się w Kaliszu, powtorną swoię Kadencyą w Lublinie kończyć będzie.

Następuiący *immediatè* Trybunał w Piotrkowie, ze Lwowem Kadencye poczynać ma; Kadencye Prowincyi Wielkopolskiey w Piotrkowie, y z Alternaty w Kaliszu, *à die prima Septembris* zaczynać się zawsze będą, y kończyć się *ultima Mensis Aprilis*; Kadencye w Małey Polszcze, w Lublinie, y Lwowie obserwuiąc Alternatę, zaczynać się maią, *à die* 12. *Maij, non obstante die Festo*, y kontynuować się, *ad ultimam Martij*.

W ktorych to Kadencyach, takowy sposob Regestrow Wo-

iewodztw na zawſze ſtanowiemy. Ktore Regeſtra Woiewodzkie; ponieważ tylko, co Lat dwie Kadencyą do rozſądzenia mieć będą, a mogłby ſię znaleść kto, żeby *in protractionem Iuſtitiæ conſultó* dawał ſię wzdawać; przeto, ku przyſpieſzeniu ſprawiedliwości, Regeſtr oſobliwy *Conſervationis Remiſſarum, Cauſarum Contumacialium, in ordine continuandi Proceſsûs*, dla tych Woiewodztw, ktore na Kadencyi ſądzącego ſię Trybunału, mieyſca do ſądzenia nie maią, poſtanawiamy, y ten na końcu, każdey Kadencyi brany będzie. Na przypadaiącey zatym Kadencyi pierwſzey w Piotrkowie, Regeſtr Woiewodztwa Sieradzkiego, z Ziemią Wieluńſką, od ſamey Jnchoacyi, aż *ad diem Vigeſimam Octobris*. Czas do ſądzenia przepiſany ma Regeſtr Woiewodztwa Łęczyckiego, *à die* 20. *Octobris, ad diem* 20. *9bris*.

Regeſtr Woiewodztwa Płockiego, y Ziemi Dobrzyńſkiey, *à die* 20. *9bris, ad diem* 20. *Januarij*.

Regeſtr Woiewodztwa Mazowieckiego, *à die* 20. *Januarij, ad diem* 20. *Martij*.

Regeſtr Woiewodztwa Rawſkiego, *à die* 20. *Martij, ad diem* 12. *Aprilis*.

A die 12. *Aprilis*, do końca tey Kadencyi Regeſtr pod Tytułem: *Cauſæ Remiſſarum, Contumacialium Proceſſuum Omnium Palatinatuum, tum Suſpenſionum, & Paritatis Votorum Tribunalis Cadentiæ Caliſſienſis* ſądzony będzie.

Po ſkończoney Kadencyi w Piotrkowie, Trybunał tenże do Lwowa przenioſſzy ſię, takowy ſpoſob Regeſtrow obſerwować ma.

Woiewodztwo Kijowſkie, *à die* 21. *Maij, ad diem* 20. *Julij*.

Woiewodztwo Ruſkie z Ziemiami: Lwowſką, Przemyſką Sanocką, y Halicką, *à die* 20. *Julij, ad diem ultimam Septembris*.

Woiewodztwo Wołyńſkie, *à die* 1. *Octobris, ad ultimam Novembris*.

Woiewodzrwo Podolſkie, *à die* 1. *Xbris, ad* 20. *Januarij*.

Woiewodztwo Bracławſkie, *à die* 20. *Januarij, ad diem* 25. *Februarij*.

Woiewodztwo Czerniechowſkie, *à die* 25. *Februarij, ad diem* 10. *Martij*.

A die 10. *Martij, ad ultimam Ejusdem*, Regeſtr pod Tytułem: *Cauſæ Remiſſarum, Contumacialium Proceſſuum, Omnium Palatinatuum, tum Suſpenſionum, & Paritatis votorum Tribunalis Cadentiæ Lublinenſis*.

Na

Na Kadencyi, *ex alternata* Reassumuiącego się w Kaliszu Trybunału, Regestra niżey opisanym sposobem rozporządzaią się.

Regestr Woiewodztwa Poznańskiego, *à die* 1. *Mensis Septembris, ad diem* 20. *Mensis Octobris.*

Regestr Woiewodztwa Kaliskiego, *à die* 20. *Octobris ad* 20. *Mensis Decembris.*

Regestr Wdtzwa Brzeskiego Kujawskiego, z Jnowrocławskim, *à die* 20. *Xbris, ad diem* 10. *Februarij.*

Regestr Woiewodztw Ziem Pruskich, *à die* 10. *Mensis Februarij, ad diem* 6. *Aprilis.*

A die 6*ta. Aprilis, ad ultimam Mensis Ejusdem,* Regestr pod Tytułem: *Causarum Remissarum, Contumacialium Processuum Omnium Palatinatuum, tum Suspensionum, & Paritatis votorum, Tribunalis Cadentiæ Petricoviensis.*

Na Kadencyi, *ex alternata* w Lublinie w ten sposob Regestra przesądzone być maią.

Woiewodztwo Krakowskie z Xięstwem Oświecimskim, *à die* 21. *Maij, ad diem* 10. *Julij.*

Woiewodztwo Sendomirskie, *à die* 10. *Julij, ad* 20. *7bris.*

Ziemia Chełmska, *à die* 20. *7bris, ad diem* 10 *Octobris.*

Regestr *Ordinationis Zamoyscianæ, à die* 10 *Octobris, ad diem* 20. *Ejusdem.*

Woiewodztwo Lubelskie, *à die* 20. *Mensis Octobris, ad ultimam Novembris.*

Woiewodztwo Bełzkie, *à die* 1. *Xbris, ad* 20. *Januarij.*

Woiewodztwo Podlaskie, *à die* 20. *Januarij, ad* 12. *Martij.*

A die 12. *Martij,* aż do skończenia Kadencyi Regestr pod Tytułem: *Causæ Remissarum, Contumacialium Processuum, Omnium Palatinatuum, tum Suspensionum, & Paritatis votorum Tribunalis Cadentiæ Leopoliensis.*

Na ktory to Trybunał Deputaci po Woiewodztwach, obserwuiąc Alternatę niżey opisaną, *die* 15. Miesiąca Lipca, *non obstante die Festo* obierani bydź maią, w Prawie teraźnieyszym opisanym sposobem, y tamże zaraz na mieyscu Elekcyi przysięgę *in eam Rotham* wykonaią.

Ja N. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu, iż Wota na tym Seymiku, na mnie dawane, ani przezemnie, ani prze kogokolwiek, z moią wiadomością, datkiem, lub obietnicą uymowane nie były. A na Sądzie Trybunalskim zasiadaiąc, podług Prawa pisanego, y dowodow stron, wykonywaiąc toż Prawo, à nie według upodobania oneż tłumacząc, maiąc samego

Boga przed oczyma, ſprawiedliwie ſądzić, Stron Roſprawy y Sporow, pilnie ſłuchać będę, bez żadnego względu na Bogatego, y ubogiego, Przyiaciela, y Nieprzyiaciela, Obywatela, y przychodnia, przyiaźnią też, ani nienawiścią, łaſką ani nadgrodą, promocyą, ani obietnicą, groźbą, ani inſtancyą uſtną lub liſtowną, uwodzić ſię niedam; podarunkow iakichkolwiek, y od kogokolwiek, tak teraz w przeciągu Funkcyi, iako y po ſkończoney, z przyczyny teyże obiecanych, nie wezmę, Sekretu Izby nie wydam, ani mową, ani liſtem, ani iakimkolwiek ſpoſobem, Praktyk wſzelkich, w każdych Sprawach, y z kimkolwiek czynić, ani Rady dawać nie będę, ale podług poprawy przepiſow Trybunałowi uczynionych, ſprawowáć ſię, y zachowáć ſtarać ſię będę, á w obieraniu Marſzałka Dependencyi od nikogo mieć nie będę, o Kondemnacie, ieżeliby iaka na mnie od kogo otrzymana była, y ktoraby mi teraz do Funkcyi ſzkodzić miała, nie wiem. Tak mi Panie Boże dopomoż, y niewinna Męka Chryſtuſa Pana.

A że przez złączenie Trybunałow, liczbę obieranych zwyczaiem dawnym Deputatow, za rzecz ſprawiedliwości mniey użyteczną ſądziemy, przeto też liczbę zmnieyſzaiąc, obieranie tychże Sędziow, niżey opiſanym determinuiemy ſpoſobem, to ieſt:

Woiewodztwo Krakowſkie, Alternatę obſerwować ma z Xięſtwami, Zatorſkim, y Oświecimſkim, obieraiąc przez dwie lecie w Proſzowicach, trzeciego Roku w Zatorzu Deputata.

Woiewodztwo Poznańſkie z Kaliſkim, wraz Seymikuiąc w Sredzie, iednego z Poznańſkiego, drugiego z Kaliſkiego Deputatow, obierać będzie.

Woiewodztwo Sendomirſkie, iednego obierać ma Deputata, w Opatowie y w Radomiu Alternatą.

Woiewodztwo Sieradzkie, obierać ma także iednego, Alternatę zachowuiąc z Ziemią Wieluńſką, to ieſt przez dwie lecie, w Sieradzkim, raz w Sieradzu, drugi raz w Piotrkowie, à trzeciego Roku w Wieluniu, y tak *conſequenter.*

Woiewodztwo Łęczyckie, iednego w Łęczycy obierać ma.

Woiewodztwo Brzeſkie Kuiawſkie z Jnowrocławſkim, iednego także Deputata obierać będzie, nie odmieniaiąc mieyſca w Radzieiowie.

Woiewodztwo Kijowſkie, iednego tylko w Zytomierzu.

Woiewodztwo Ruſkie Seymikuiące z trzema Ziemiami; to ieſt: Lwowſką, Przemyſką, y Sanocką, przez trzy pierwſze lata we Lwowie, iednego, obſerwuiąc Alternatę Ziem, obierać ma, czwartego zaś Roku w Haliczu, à piątego w Chełmie.

Woie-

Woiewodztwo Wołyńſkie iednego, zachowuiąc Alternatę, raz w Łucku, drugi raz w Włodzimierzu, a trzeci raz w Krzemieńcu.

Woiewodztwo Podolſkie, iednego w Kamieńcu Podolſkim.

Woiewodztwo Lubelſkie, iednego w Lublinie.

Woiewodztwo Bełzkie, iednego w Bełzie.

Woiewodztwo Płockie, z Ziemią Dobrzyńſką iednego, obſerwuiąc Alternatę, iednego Roku w Raciążu, drugiego w Lipnie.

Woiewodztwo Mazowieckie, tak iako dawniey iednego Generałem tu w Warſzawie obierać ma, obſerwuiąc Alternatę Ziem, y zaczynaiąc teraz od Czerſkiey.

Woiewodztwo Podlaſkie iednego, obſerwuią Alternatę, raz w Drohiczynie, drugi raz w Mielniku, trzeci raz w Brańſku, zaczynaiąc od Drohickiey Ziemi.

Woiewodztwo Rawſkie iednego, na ſwoim Generale, w Bolimowie, obſerwuiąc Alternatę w Ziemiach.

Woiewodztwo Chełmińſkie, w Radzynie iednego.

Woiewodztwo Malborſkie, iednego w Sztumie.

Woiewodztwo Bracławſkie, iednego w Winnicy.

Woiewodztwo Pomorſkie, iednego w Starogrodzie.

Woiewodztwo Czerniechowſkie, iednego w Włodzimierzu.

A zaś Duchowne Kapituły, ſiedmiu tylko Duchownych Deputatow obierać maią na Trybunał, waruiąc to na zawſze, aby z Kapituły Gnieźnieńſkiey Prezydent bywał; a to obieranie Deputatow na Kapitułach tegoż ſamego dnia, kiedy y Seymiki po Woiewodztwach dla obierania Deputatow ſą opiſane, to ieſt *die* 15. Mieſiąca Lipca, zawſze ma niżey opiſanym ſpoſobem naſtępować, choćby *ad hunc actum ſpecialiter* ſkładane były Kapituły.

Primo. Na naſtępuiący Trybunał do Piotrkowa & *per conſequens* Lwowa, maią obierać z Kapituły Gnieźnieńſkiey iednego, iako Prezydenta, z Lwowſkiey iednego, z Krakowſkiey iednego, z Poznańſkiey iednego, z Łuckiey iednego, z Chełmſkiey iednego, y z Kamienieckiey iednego.

Secundo. A na drugi Trybunał zaczynaiący ſię od Kaliſza, będą znowu obierani z Gnieźnińſkiey, ieden iako Prezydent, z Krakowſkiey ieden, z Kujawſkiey ieden, z Płockiey ieden, z Przemyſkiey ieden, z Kijowſkiey ieden, y z Chełmińſkiey ieden, y tak *conſequenter* Rok po Roku w zachowaniu takowey Alternaty, w Kapitułach obierać maią, ktorzy Przyſięgę według Roty dla Deputatow Swieckich opiſaney, zaraz po Elekcyi w Kapitularzu przy obecnych *etiam* Swieckich Ludziach wykonać będą

dą powinni. Po ktorey wykonaney, na dzień, y czas Reassumpcyi Trybunału przybyć maią, y swoie mieysca *in Ordine* do obrania Marszałka zasieść, y Sprawy te Sądzić, do ktorych *ex præscripto* należeć będą, tak z Regestrow Duchownych, na ktore Komplet z Osob Czterech zachowany będzie powinien. A gdyby na takowym Regestrze, Czterech Deputatow Duchownych znaydować się nie miało, wszyscy Deputaci Swieccy, z przytomnemi mniey, nad Komplet oznaczony, Duchownych Sprawy w tym Regestrze przydadłe sądzić maią. W czasie zaś przytomnego Kompletu z czterech Duchownych Deputatow, tyleż Swieckich tylko, wotować wraz z Niemi będą.

Regestr Taktowy tak przez Duchownych iako y Swieckich wszystkich Deputatow sądzony być ma. Do żadnych zaś innych Spraw y Regestrow Duchownym Deputatom mięszać się nie będzie należało, oprocz Prezydenta, lub w niebytności Jego innego przy Krzyżu siedzącego, ktory z Kompletem Swieckim zawsze *ad vota activa* (kiedy będzie przytomnym) mieć Prawo uznaie się.

Ktorzy to Deputaci tak Duchowni iako y Swieccy wykonawszy Jurament Rothą wyżey opisaną, na mieyscu Elekcyi, y *testimonium Authenticum de præstito juramento*, Swieccy Deputaci z Grodu *per extractum Laudi*, a Duchowni z Kapituł swoich z sobą przywiozszy do Piotrkowa teraz, a na drugą Kadencyą do Kalisza, y tak *consecutivè* na dzień pierwszy Miesiąca Września ziadą się, y tamże tegoż samego dnia *usitatâ praxi Votis Secretis* Marszałka z pomiędzy siebie obierą, obserwuiąc Alternatę Prowincyi do Laski, ktora Alternata od Prowincyi Wielkopolskiey zaczynać się ma.

A zważaiąc, że liczba Dwudziestu dwoch Deputatow porządkiem teraźnieyszym wyrażonych, gdyby zawsze wszyscy na każdey Kadencyi przytomnemi być mieli, w Wotowaniu na Sprawy do przyspieszenia sprawiedliwości przeszkodą byłaby, y pensya Deputatom wyznaczona siedzącym na Kadencyach wystarczaiącą być nie może; Przeto postanawiamy, aby wszyscy Deputaci Swieccy zaraz po obraniu Marszałka, *non recedendo à Mensa*, na swoich mieyscach siedząc, czekali na wyciągnienie Kałkułow, ktore dzielić Sędziowskie Osoby będą, to iest Dziesięciu y Marszałka, na Kadencyą Prowincyi Wielkopolkiey, a iedynastu z Marszałkiem na Kadencyą Prowincyi Małopolskiey wyznaczaiąc. To zaś Kałkułow wybieranie, niżey opisanym odprawiać się będzie powinno sposobem.

Na czas przypadaiącey teraz w Piotrkowie reassumpcyi, a napo-

napotym z Alternaty w Kaliszu, pod Pieczęcią Skarbową Ziemstwu Trybunałowi assystować maiącemu, też Kałkuły Kommissya Skarbowa przesłać ma, a do odpieczętowania takowych Kałkułow od Kommissyi Skarbu Koronnego przysłanych, *per Vota Secreta* maią być dwoch Deputatow Swieckich, y dwoch Duchownych obierani y Delegowani, Jnni zaś Deputaci wszyscy na mieyscach swoich koniecznie siedzieć obligowani będą.

Delegowani zaś Deputaci wezwać każą do Jzby Sądowey Trybunalskiey Dziecię płci Męskiey lat siedem à naywięcey ośm maiące, ktore stanąwszy za Kratkami w posrzod Jzby otoczone będzie z sześcią Zołnierzy Trybunałowi assystuiących z przytomnym Kommendantem, iako y Deputatow samych tylko Delegowanych.

Ziemstwo Trybunałowi assystuiące Deputatow *ex Turno* Woiewodztwami, zachowuiąc Alternatę między Prowincyami czytać będzie, à za każdym przeczytaniem Woiewodztwa, Dziecię w Jzbie będące, kałkuł zawieraiący w sobie kartkę wypisuiącą Prowincyą, w ktorey Deputat do sądzenia zasiadać ma, z worka do tychże Kałkułow umyślnie sporządzonego wyimować, y oddawać Delegowanym Deputatom będzie, à Ci przy Prezydencie, y Marszałku siedzących dobyć kartkę z Kałkuł, y głosić maią, ktora Prowincya na teyże kartce iest wyrażona.

Ziemstwo zaś przytomne *in continenti* w Feryarzu, tym sposobem na Prowincye rozdzielonych Sędziow zapisywać ma; po wyszłych zaś wszystkich Kałkułach według liczby Deputatow w Feryarzu zapisanych, zaraz Prezydent z Marszałkiem podpiszą, y toż zapisanie z Feryarza zaraz w Akta Trybunalskie ingrossowane będzie powinno. Po wypadłey *eo ordine* z Kałkułow co do zasiadania na Kadencyach decyzyi, toż Dziecię z ustępu odprowadzone być ma; tudzież Kommendant y Warta z Jzby ustąpić. Ziemstwo zaś y Kommendat Trybunalski pilną na to mieć maią baczność, aby nikt, tylko Osoby Deputackie zaczynaiącego się Trybunału, Ziemstwo iako Trybunałowi assystuiące, Kommendant, sześciu Zołnierzy kommenderowanych, y toż Dziecię w Jzbie pod ten czas znaydować się *ullo modo* nie mogł. A po odbytey tey Ceremoniy, Ziemstwo też Kałkuły pod pieczęcią Ziemską zapieczętowane, *in Archivo Terrestri* w Szkatułce do tego sporządzoney, a przez Prezydenta y Marszałka zapieczętowaney, y pod kluczem na zawsze Prezydenta będącey, zastawić ma, aż do przyszłey reassumpcyi, y ten sposob na zawsze zachować nakazuiemy.

 Depu-

Deputaci żadną miarą mieniać ſię na zaſiadanie w Kadencyi ſobie determinowaney nie będą mogli, ale koniecznie wypadłey z Kałkułow decyzyi podlegać, *ſub pæna irremiſſibilis abjudicationis* powinni. Deputaci przeto wſzyſcy tak Duchowni, iako y Swieccy na reaſſumpcyą Trybunału z Alternaty przypadaiącą ziezdżać ſię koniecznie obowiązani będą. A ktory by prawdziwą złożony chorobą nie mogł na dzień reaſſumpcyi ziechać, y o tym ſię liſtownie do ktoregokolwiek z Kollegow zgłoſił, tedy przybywſzy, zaraz *realitatem veræ infirmitatis*, lub *casûs fortuiti* w drodze *accidentis* poprzyſiądz ma; iednak dla nieprzytomnego *eo ex caſu* Deputata Kałkuł do ſądzenia, ktora mu przypadnie Kadencya wyciągniony będzie, a Deputat choć nieprzytomny na wyciągnionym tym Kalkule przeſtawać powinien.

Gdyby zaś Deputat tak Duchowny iako y Swiecki *realitatem* choroby, albo przypadku w drodze dla ktorego na dzień reaſſumpcyi y Elekcyi Marſzałka ziechać nie mogł poprzyſiądz nie chciał, takowy *à participatione* penſyi Jemu należącey, na całey Kadencyi oddalony bydź ma.

Marſzałek zaś w Piotrkowie z Prowincy Wielkopolſkiey, à w Kaliſzu z Małopolſkiey obrany, na wſzyſtkich Kadencyach pod bytność ſwoią Urząd Marſzałkowſki odbywać ma, *&* *ad ſortem* Kałkułow *ex re & perſona* nie będzie obligowany.

Po takowych wykonanych Preliminaryach, tenże Trybunał Ordynacyą Jzby, y podzielenie Regeſtrow na dni, nie przepiſuiąc Prawa teraźnieyſzego, y zoſtawuiąc trzy dni oſtatnie Regeſtru każdego Woiewodztwa na Regeſtr Duchowny, ktory ieden tylko *ſub Titulo mixti* bydź ma, uczynią.

Regeſtra zaś w Trybunale na wſzyſtkich Kadencyach takowe ſię poſtanawiaią.

Regeſtr Woiewodzki *ſine beneficio Areſti*, w ktorym wſzyſtkie Sprawy, bądź *ex remiſſione*, bądź *ex apellatione* mieścić ſię maią Woiewodzkie.

Drugi Regeſtr *Expulſionum*, we Srzody y we Czwartki *ante alias omnes cauſas* do ſądzenia brany bydź ma, w ktorym gdyby takiey natury Spraw nie było lub nie ſtało, Regeſtr Woiewodzki ordynaryiny czas iego zaſtąpi.

Trzeci Regeſtr *& reſpective* na Kadencyi Lubelſkiey *Ordinationis Zamoyſcianæ* wyżey opiſanym ſpoſobem y w czaſie iemu oznaczonym brany będzie; w ktorym ſame tylko Sprawy *tam ex actoratu, quam reatu*, Dobr teyże Ordynacyi tyczących ſię umie-

ſzczo-

ſzczone będą, a *in defectu* takowych Spraw, Regeſtr Woiewodztwa Lubelſkiego zacząć ſię powinien.

Czwarty Regeſtr *Cauſarum Remiſſionum, Contumacialium, Proceſſuum Tribunalitiorum, Palatinatuum, tum Suſpenſionum, & Paritatis votorum, ſcilicet* na Kadencyi Piotrkowſkiey, *Palatinatuum* Kadencyi Kaliſkiey; na Kadencyi Lwowſkiey *Palatinatuum* Kadencyi Lubelſkiey; Na Kadencyi Kaliſkiey, *Palatinatuum* Kadencyi Piotrkowſkiey, na Kadencyi Lubelſkiey, *Palatinatuum* Kadencyi Lwowſkiey.

W ktorym to Regeſtrze Sprawy tylko mieścić ſię maią, w ktorych *Litis pendentia* zatrzymała ſię, na otrzymaney w Trybunale poprzedzaiącey *immediate* Kadencyi Kondemnacie, y tak kto otrzymał Kondemnatę na kim, ma exekucyą ſprowadzić *cum remiſſione*, albo *loco peragendæ executionis* pozew wydać do tey Kadencyi ſwoiey Prowincyi y tegoż Regeſtru. Rowmież kto miał na ſobie proces w teyże Prowincyi otrzymany, może *ad caſſandam* wydać do tegoż Regeſtru, y teyże Kadencyi; w ktorym Regeſtrze gdyby Strony ſtawaiące *ſiſtendo ulteriorem proceſſum* do rozſądzenia przyſzły, y Dekret naſtąpił, po takowym dekrecie Sprawa gdyby daley kontynuowana bydź miała, iuż nie na tey Kadencyi, y nie z tego Regeſtru, ale z Regeſtru właſnego Woiewodztwa y Kadencyi kończona bydź ma: W tymże Regeſtrze ſzczegulnie *cauſæ juris, non involvendo cauſas facti* mieścić ſię mogą, ani też Sprawy choć *Iuris*, ale w inſzych terminach prawnych będące, do tegoż Regeſtru promowowane *ſine pænis ullo modo* bydź nie mogą. Do tegoż Regeſtru należeć będą Sprawy, w ktorych była wzięta ſuſpenſa, *ex quo Senator, Miniſter, Nuntius*, lub Dekret zaſzedł *paritatis votorum*. Tudzież Sprawy żądaiące Dekretu *executionis*. Na koniec Sprawy *rebellis impugnationis*, zawſze iednak Sprawy tyczące ſię Dobr będących w Woiewodztwach Kadencyi na tytule tego Regeſtru wyrażoney, w ktorych Sprawach, rowniez iako ſię wyżey rzekło, do tegoż Regeſtru *ſpecificè* przypozwy bydź czynione maią, a ktoby *ſeorſive* nie przypozwał do tego Regeſtru, zyſkać *judicatum ullo modo* niebędzie mogł. Rownie *extra Provinciam* do tego Regeſtru kogo wywoławſzy winom prawnym podpadnie.

Gdyby zaś Spraw w tym Regeſtrze nie ſtało, Taktowy Regeſtr nie odwłocznie przywołany y przez cały czas Regeſtrowi temu wyznaczony ſądzony będzie.

Piąty Regeſtr *Terminorum Tactorum, violatæ Securitatis*, ktoremu nie przywięzuiąc ſię do godziny ſzoſtey wieczorney, każde-

żdego dnia po południu, byle Sprawa zaczęta skończyła się, czas przepisuiemy: a wziąwszy ten Regestr, inny iuż po nim brany być nie może; chyba by w onym wpisow nie stało, na ten czas Woiewodzkie Regestra *non interrupte* sądzić się maią. W tenże Regestr Taktowy Kategorye *Causarum Iuris ullo titulo & praetextu* mieścić się nie mogą, iedynie tylko Sprawy *mere violatae Securitatis, recentium Criminum, aut gravis excessûs*, tudzież *Incarceratorum, & actualiter in Carceribus existentium*; Tamże wpisywane y rozsądzane być maią.

Szosty Regestr *Directi Mandati*, w ktorym iedynie Sprawy *violatae Securitatis Tribunalitiae intra Maenia Civitatis*, Osobom Sędziow Trybunalskich, lub Ich *actualiter* służącym popełnione, w ktory *includi penitus* nie maią Sprawy *aliarum violentiarum* z procederow prawnych *emanantium*, ale tylko szczegulnie Sprawy gwałcące bespieczeństwo Osob Sędziowskich, & *eorum familiae* bądź to w Trybunale będących, bądź na Trybunał przyieżdżaiących albo z Trybunału powracaiących.

Siodmy Regestr *Executionum processûs*, w każdą Sobotę z rana brać się może, z ktorego *Decreta executionis*, wypadać będą, bądź to *post plenariam Convictionem* otrzymanych trzech Kondemnat, bądź *in re judicata* za iedną Kondemnatą. *In causis* zaś *Expulsionum*, tak gdyby *post Decretum agniti regestri*, Strona od Komparycyi odstępowała, y Kondemnować się dopuściła, iako też *simpliciter sine Comparitione* wzdawała się, na ten czas z tegoż Regestru *Expulsionum*, iedna otrzymana Kondemnata *pro plenaria convictione* rozumiana bydź ma.

Zapobiegaiąc przy tym wszelkim wybiegom, ostrzegamy; iż gdyby kto będąc *plenarie convictus, in elusionem lucrandi Decreti Executionis*, tranzfuzyą lub donacyą fortuny, o ktorą rzecz idzie uczynił, na ow czas nowa *acquisitio juris*, przeszkadzać nie ma do otrzymania Dekretu *Executionis*, byle proces zupełnie przewiedziony, być się w Sądzie pokazał; Wpisy zaś do tego *specialiter* Regestru czynione tak bydz maią; *Contra Capitaneos & Partem seu Partes in negotium intrantes specifice expressas, praevia tamen earundem partium adcitatione pro obtinendo Decreto, & Termini quatuor Septimanarum expiratione ab actu recognitae relationis computando*, y wpisy takowe w iedną Sobotę wpisane, y przez Marszałka podpisane, dopiero w drugą Sobotę wołane y sądzone bydź maią.

Przypozwy do tego Regestru czynić się powinny *non involvendo quidquam negotium principale*, ani *pro cassando processu*, szczegul-

gulnie tylko *pro ſimplici juſtificatione ejusdem proceſsûs*, chocby y ſtrona przypozwana nie ſtawała, iednakowoż *cum Capitaneis* powodowa ſtrona *Decretum executionis* zyſkiwać może, à gdzieby ſię *inſufficienter & illegaliter* otrzymany proceſs pokazał, Trybunał nie dopuſzczaiąc *traditionis decretum, continuationem proceſsûs ſufficientioris* nakaże, gdzieby zaś *Decretum executionis ad tradenda Bona* naſtąpić miało, à chciałby kto *rebellem* czynić *oppoſitionem*, na ten czas *Pars jure vincens* ma ſię udać do Trybunału, dla otrzymania powtornego Dekretu *executionis, cum adhibitis Copijs militaribus*, czego Kommiſſya Woyſkowa za wyraźnym przepiſem Trybunału *denegare* nie powinna, y owſzem takowy ſukkurs *in ſatisfactionem legi & juſtitiæ* uczynić *ad requiſitionem partis* dekret takowy maiącey powinna. Waruiemy przytym iak nayuroczyściey, aby ſię nikt nie ważył zebraną kupą ludzi Kozakow &c. Dobr nikomu zaieżdżać, zkąd zaboie, y rożne inkonweniencye dziać ſię zwykły; ale *gradu juris* ma ſobie każdy poſtępować, y *Decreta executionis*, iako ſię wyżey napiſało, *adhibitis etiam Copijs militaribus* otrzymywać, y takim ſpoſobem prawnym do Urzędowey zabierać ſię intromiſſyi, à gdyby kto zuchwale, à nie maiąc ieſzcze doſkonale przewiedzionego proceſſu kupę ſwawolną zebrawſzy *violenter* do poſſeſſyi zabierać ſię chciał, iako też y ten, ktory prawnie należącey tradycyi *rebelliter* nie dopuſzczaiąc chciał ſię opponować, & *judicato reſiſtere*, dopieroż gdyby ſię na Woyſkową pomoc dekretem nakazaną chciał targnąć; takowy *pro ſola rebelli* czyli to *inequitatione*, czyli *oppoſitione*, *ultra delictum facti*, gdyby ſię iakowy zaboy ſtać miał, *pœna ſeſſionis Turris in fundo* dwunaſtu niedziel, y dwiema Tyſiącami grzywien ma bydź karany, z Regeſtru Taktowego *ut in gravi exceſſu*. Kaſſaty zaś proceſſu otrzymane bydź nie mogą *ſub pœnis arbitrarijs*, niemniey Kaſſata takowa *nullitatis* bydź ma.

Oſmy Regeſtr *pœnalium* do ſamych *purè* Jnſtygatorow Skrzynkowych należący, także w Sobotę po południu każdego tygodnia, w ktory iedynie wpiſy o grzywny nie oddawane *ex effato Judicij* do Sądu należące, lub ſtronie przez tenże Sąd przyſądzone mieścić ſię maią: Te zaś wpiſy *pridie* w tenże Regeſtr przez Jnſtygatorow wpiſane, y od Marſzałka podpiſane, *ad valvas Stubæ* na Wokandę podane, dopiero nazaiutrz w Sobotę wołane y odſądzone bydź maią, *non involvendo* w takowy regeſtr ſpraw otrzymania Dekretow *executionis* lub innych iakichkolwiek.

A gdy przez teraźnieyſze Prawa do złączenia Trybunałow przyſtąpiliśmy; Przeto zapobiegaiąc inkonweniencyom ztąd wynikaiącym, Urodzonych Piſarzow Wojewodzkich od zieżdżania na Regeſtra Woiewodztw ſwoich uwalniamy, y Deklaracyą na Urodzonego Piſarza Zawſkrzyńſkiego od Trybunału Piotrkowſkiego wydaną znoſiemy. Pioro zaś Trybunalſkie na Kadencyi w Piotrkowie przy Urodzonym Piſarzu Ziemſkim Woiewodztwa Sieradzkiego, lub *in abſentia ejus* przy Urodzonym Sędzim, lub Podſędku Woiewodztwa tegoż mieć chcemy. A na Reaſſumpcyi drugiey *ex alternata* w Kaliſzu, aby podobnym ſpoſobem Piſarz Ziemſki Kaliſki, *in abſentia ejus* Sędzia, albo Podſędek pioro trzymał Trybunalſkie poſtanawiamy, z tym *inſuper* dokładem, aby gdy ſię Regeſtr Sieradzki ſądzić będzie, do piſania na nim Dekretow, Piſarz Kaliſki zieżdżać ma, à na Kaliſkim Regeſtrze Piſarz Sieradzki dekreta piſać będzie, à *in abſentia* ktorego Piſarza, Sędzia lub Podſędek zaſtępować ma. Podobnież w Prowincyi Małopolſkiey, na Kadencyi pierwſzey z Alternaty we Lwowie, też pioro Piſarz Ziemſki Lwowſki, à w niebytności Jego, Sędzia lub Podſędek Ziemſki Lwowſki trzymać ma. A na drugiey Kadencyi z Alternaty w Lublinie, rownież iak we Lwowie dla Piſarza Ziemſkiego Sędziego, lub Podſędka trzymać pioro maiącego też Prawo ſtanowi ſię, y podobnym ſpoſobem na Regeſtrze Lubelſkim Piſarz Lwowſki, à na Regeſtrze Wdztwa Ruſkiego Piſarz Lubelſki piſywać Dekreta powinien będzie, ktorym to wyżey wyrażonym Piſarzom Ziemſkim, aby żadney Solucyi od piſania Dekretow nie brali, Sieradzkiemu iednego Roku y Kadencyi w Piotrkowie, Kaliſkiemu drugiey Kadencyi w Kaliſzu, kiedy ktory piſać będzie dekreta, *Salarium* za pracę piſania Dekretow, Summę 14000. Złotych Polſkich ktora z Skarbu Koronnego wraz z Penſyą Deputatom wypłacona będzie, tudzież y na Kancellaryą ze Skrzynki, kiedy w Piotrkowie to z Piotrkowſkiey, kiedy w Kaliſzu, to z Kaliſkiey 4000. Złot: Pol. naznaczamy, co ſię rozumieć ma y o Piſarzach Prowincyi Małopolſkiey; Ciż Piſarze Lwowſcy na Woiewodzkich Regeſtrach Kijowſkich, Wołyńſkich, Bracławſkich, y Czerniechowſkich, Polſkim Oyczyſtym Językiem Dekreta piſać maią, à po ſkończoney Woiewodztwa każdego Kadencyi, Protokoł Dekretowy, ktory ma bydź oſobny każdego wyżey wyrażonych Woiewodztw w niedziel dwie przepiſany, y autentycznie do *Archiwum* każdego Woiewodztwa do Jngroſſacyi oddawać maią, a Oryginał przy Aktach Trybunalſkich zoſtawią, dozor zaś Aktow każdego Woiewo-

iewo-

iewodztwa, przy Regentach tychże Woiewodztw być powinien. A iako w naypierwszym y naymocnieyszym mieliśmy staraniu, iak naygruntowniey sprawiedliwość Swiętą ustanowić, y wszelkim dotąd praktykowanym zapobieżeć Jnkonweniencyom w Trybunałach, tak naypierwsze to źrzodło, z ktorego pochodziły, do nieprzyzwoitey chciwości przywiązania, à zatym y rożne bezprawia, z uciążliwością dla Pacyentow działy się; Skrzynkę Trybunalską, przez ustawę teraźnieyszą, ktorą *pro perpetua lege* mieć chcemy, *quo ad solam participationem* z niey Deputatom zamykamy. A sposob inny, dla nadgrody pracuiącym Deputatom obmyślamy, naznaczaiąc dla każdego Sędziego, Deputata, tak Duchownego, iako y Swieckiego, ze Skarbu Koronnego, po dziesięć tysięcy Złł: Polskich. A zaś dla Prezydenta y Marszałka oprocz Sędziowskiey, y Deputackiey Pensyi, naznaczamy każdemu po Dwadzieścia tysięcy Złł: Pol. ktore Pensye co kwartał *Ratatim*, na Kadencye gdzie się Trybunał sądzić będzie, Kommissya Skarbowa starać się ma przesyłać, lub do Komory pobliższey Celney Assygnacyą na wypłacenie, za Kwitem Prezydenta, y Marszałka wydawać ma, to iest: w Prowincyi Wielkopolskiey, na dziesiąciu Deputatow Swieckich, y Marszałka, y na siedmiu Duchownych z Prezydentem, ktorzy Duchowni Deputaci, Marszałek y Prezydent, ponieważ z Prowincyi Wielkopolskiey, przenosić się będą do Małopolskiey, na sądzenie spraw; więc na każdego Duchownego, iako y Prezydenta, tudzież Marszałka, połowa Pensyi w Trybunale Wielkopolskim, à druga połowa w Trybunale Małopolskim, sposobem, iako wyżey wyrażono iest, wypłacona będzie.

A w Prowincyi Małopolskiey, na Jedenastu Swieckich Deputatow, y Marszałka, y na Siedmiu także Duchownych z Prezydentem, druga połowa Jchże Pensyi. Tę zaś Pensyą, dla każdego Deputata Duchownego, czyli Swieckiego, oraz Marszałka y Prezydenta ustanowioną, nie inaczey do wypłacenia mieć chcemy, tylko *juxta præsentiam* każdego na Kadencyi, nie tylko w Mieście, gdzie się Trybunał sądzi, ale w zasiadaniu przy Sprawach na Ratuszu, chcąc aby pracuiący, za niepracuiących nadgrodę brali; Przeto Ur: Pisarze Trybunałowi assystuiący, iako *nexu* przysięgi obowiązani, pilną na to mieć będą baczność, aby każdego dnia, przy Sprawach *præsentiam* Deputatow Duchownych, y Swieckich, Prezydenta y Marszałka na Ratuszu przytomnych w Feryarzu zapisywali, a to dla pomiarkowania podzielenia Pensyi, w Kwartałowey Racie, ze Skarbu Koronnego wypłaconey, komu się wie-

le, z Pensyi zapisanych dostać ma, z tym iednak ostrzeżeniem, iż gdyby ktory Deputat Duchowny, lub Swiecki, Prezydent, albo Marszałek, ktorego dnia, lub przez ktory czas chorować miał, y ta choroba była nie zmyślona, a wiadoma Całemu Trybunałowi, takowemu Sędziemu, *ex eo* tylko *casu* przyznana być powinna Prezencya, y w Feryarzu zapisywana, iako dla chorego, inne zaś wynalazki, y Pretexta służyć do zapisania Prezencyi nie mogą, lecz ktorego dnia, oprocz choroby, ktory Deputat, na Ratuszu nie będzie, Pensyą Tygodniową utracać ma. Ktore to Pensye *absentium*, *in praesentes*, Sądzących Sprawy, *in Decursu* Kwartału, przy wypłaceniu podzielone bydź maią, y ten Podział, każdego Kwartału, przy podpisaniu Feryarza przez Prezydenta, y Marszałka, wpisany bydź ma. O czym, y w niższych Artykułach tey ustawy opisano ieszcze dostateczniey będzie.

Trybunał zaś maiąc przyzwoitą że Skarbu Koronnego, za pracę nadgrodę, *in poenalitatibus* Stron nayściśleyszy *moderamen* zachować powinien, to iest: choćby sprawiedliwie Stronę iedną dla drugiey ukarać miał, *juxta demeritum*, *tam in causa Juris*, *quam Facti* gdzie ukaranie *in Vadiis* będzie; tam choćby naywięcey Wadiow Strona na Stronie zyskać miała, *pro Parte* zaś *Iudicii*, tylko iedne *Vadium* przyznane bydź ma. A gdzie *juxta demeritum* choćby Strona na Stronie, kilka tysięcy Grzywien zyskać miała, w takowych Sprawach *pro Parte Iudicii* tylko 500. Grzywien przysądzone bydź powinny. *Adjudicata* zaś partykularne, te *juxta Correcturam Anni* 1726. do Skrzynki przychodzić maią, *seriò* to wszystko w Trybunale zachować zalecamy. A iako nic bynaymniey *in partem* Deputatow, z przysądzonych *pro Parte Iudicij* Grzywien dostawać się nie powinno, tak Grzywny te, y wszelkie *Adjudicata* przez Jnstygatorow Skrzynkowych, ktorych Trybunał, dla dopilnowania dwoch mieć powinien przysiężnych, co tydzień, *praeviâ strictâ Calculatione* przez U. Pisarza Ziemskiego, przy dwoch Deputatach Swieckich, *peragenda*, *ad Cassam* Ur: Pisarzowi Ziemskiemu, *pro Loco* zawsze w swoiey Prowincyi będącemu, za Kwitem Jego, y dwoch Deputatow, Jnstygatorom danym oddawane y w Feryarzu zaraz zapisywane, a przez Prezydenta, y Marszałka podpisywane bywały. Z ktorych to Grzywien, *pro Parte Iudicij* przysądzonych, & *in Cassa* Pisarza Ziemskiego zostaiących, Tenże Ur: Pisarz Ziemski Expensa Jzby Trybunalskiey raz na całą Kadencyą iako to na Papier, Swiece, Sukno do Stołu Trybunalskiego y na Ławki, na zapłatę Jnstygatorom Skrzynkowym Dwom y drugim Dwom *Securitatis*, Woźnym,

Drwa

Drwa y inne *indispensabiliter ex casu* potrzebne ustanowione przez Prezydenta y Marszałka podpisane, tudzież na Kancellaryą Ur: Pisarzowi Ziemskiemu aby wszystkie Regestra, D kretarze porządnie były oprawne, na Feryantow y Aktykantow Cztery Tysiące Złotych z teyże Kassy *Adjudicatorum* naznaczywszy, zastępować ma. Wielę zaś przy kończącey się Kadencyi Trybunału *demptis præmissis expensis in Cassa* Ur: Pisarza zostanie, Prezydent y Marszałek wezwawszy Prezydenta Miasta tego do siebie z Dwoma Ławnikami y Dwoma Gminnemi gdzie się Trybunał Sądzić będzie, resztuiącą Summę Ur: Pisarzowi Ziemskiemu aby tymże Prezydentowi y Ławnikom oddał nakaże.

Ktory to Prezydent z Magistratem tegoż Miasta zapisawszy *ad Acta sua Civilia* odebraną od Ur: Pisarza Ziemskiego Summę, obrocić ią nie inaczey y dysponować powinni, tylko na reparacyą brukow Miasta, na utrzymanie Ratusza y porządku w nim *pro decore* sądzącego się Trybunału, a kalkulacyą z wydanych pieniędzy *prævio Juramento* przed Starostą lub Urzędem Jego Prezydent z Magistratem corocznie czynić powinien, y tęż kalkulacyą przy Reassumpcyi drugiego Trybunału pokazać; a ta w Akta Trybunalskie zapisana być ma, w czym pilne Trybunałowi zlecamy zawsze mieć około tego Staranie y rozporządzenie. A gdyby się temu Prawu zadosyć stać nie miało, Trybunał *de negligentia* Miasta ma donieść Sądowi Naszemu Assessorskiemu, ktory *indilate negligentem Magistratum* Sądzić y ukarać będzie powinien.

Deputaci zaś przysądzonych Grzywien *pro Parte Iudicij* nie będą mieli mocy nikomu darować lub ustąpić, chybaby była bardzo *miserabilis Persona* nie maiąca żadnego sposobu, lecz wszelkie Grzywny *etiam per executionem Militarem*, gdyby kto uszedł z Trybunału przez Jnstygatora exekwować y odbierać każe, albo nie mogąc za swoiey Funkcyi odebrać, na Delacie Ziemstwu Trybunałowi assystuiącemu podać, aby y potym mogły być windykowane, iako y Patronowie *Vadimonia* w Sprawach brać powinni, z ktorych obligowani będą za Grzywny odpowiedzieć.

Urodzeni Pisarze będąc *salariati, ullo titulo & prætextu* ani przez się ani przez subordynowane Osoby zapłaty od Dekretow ani od *extradit* Pieczęci y korrektow pretendować niemaią, oprocz od Extraktow piszącemu Feryantowi Złoty od arkusza *Strictiori Charactere* Dwadzieścia cztery wiersze na iedney stronie maiącego płacono być ma przez rekwiruiących a nie więcey. Dla czego Ciż Ur: Pisarze lub *in absentia* onychże, ktoryby z Jego Kollegow

Ziemſkich toż Pioro trzymać miał, przyſięgę Rotą ninieyſzą wykonać maią w te słowa:

Ja N. przyſięgam Panu Bogu Wſzechmogącemu w Troycy S. Jedynemu, iż maiąc ſobie naznaczoną od trzymania Piora Trybunalſkiego od Rzpltey Penſyą, tąż ſię iedynie kontentować będę, ſolucyi żadney bądź to od Dekretow, bądź od Pieczęci, bądź od korrekty pretendować ani przez ſiebie lub inne ſubordynowane Oſoby, tak w podarunkach iako y w innych wynalazkach wymagać nie będę ani ab ultro Offerentibus *akceptować mam. Feryantow pod moią dependencyą będących, aby nad Opis Prawa depaktować nieważyli ſię, zwłoką extradycyi lub innemi wynalazkami na Pxcyentach niewymagali* etiam ab ultro Offerentibus *nad należytość niebrali, baczność ſurową mieć będę. Wſzyſtkie kontrowerſye Stron, y Dokumenta* ad Normam *Summaryuſzow* nullis penitus exceptis, *w Dekreta wpiſywać będę, wſzyſtkie zaś Dekreta* per extenſum *y Summaryuſze od Stron podane Ręką Marſzałka podpiſane wiernie aktykować będę. Prezencyą Deputatow zaſiadaiących ſprawiedliwie y pilnie w Feryarzu zapiſywać będę. Praktyk żadnych lub intereſſowania w Sprawach czynić, ſekretow* Stubæ *nikomu bądź to uſty bądź liſtem y iakimkolwiek ſpoſobem wydawać niemam, y wſzyſtkie obowiązki Urzędu Piſarza wedle Boga ſumnienia odbywać będę.*

A maiąc polecone ſobie przez Prawo wyſłuchanie Inſtygatorow Skrzynkowych Trybunalſkich kalkulacyi z Adjudykatow pro Parte Judicii *przyſądzonych, rzetelnie y ſprawiedliwie one odbywać będę. Expenſa Izby Trybunalſkiey z teyże prowenіencyi Skrzynkowey według przepiſu y dyſpozycyi tak Prawa iako y Izby zaſtępować powinienem, nie czyniąc dyminucyi w tey Prowenіencyi, ale tylko na Kancellaryą Moię według uſtawy Prawa wziąwſzy, Cztery Tyſiące Złł: Pol: à nie więcey, co ſię zoſtanie nad expenſa Izby y Kancellaryi reſztę u ſiebie w Kaſſie konſerwować będę, à przy końcu Trybunału komu będzie należało według Prawa oddać powinienem, tak mi Panie Boże dopomoż y niewinna Męka Jego.*

A gdyby ktory z tychże trzymaiących Pioro *ultra præſcriptum* tego Prawa y przyſięgi ſobie poſtąpił, y to mu przez kogożkolwiek dowiedzione było, takowy *ad inſtantiam cujusvis etiam* z Roku *Conventus* ſądzony y *pœnæ irremiſſibilis abjudicationis* podpadać ma, co do oſobiſtych obowiązkow Piſarza należeć ma.

Akta Trybunalſkie pod dozorem tychże Piſarzow mieć chcemy, w ktorych aby Xięgi Dekretow Trybunalſkich porzą-

dnie oprawne *serie annorum observata*, *cum distinctione* Woiewodztw pisane były, Dekreta wszystkie y Kondemnaty, *omnino* aktykowane, y Regent ieden od Pisarza kreowany przysięgły, ktoryby temiż zawiadywał Aktami, aby nad opis Prawa żadnym wynalazkiem nikogo niedepaktował postanawiamy. *Onus* odpowiadania za tegoż Regenta sposobem wyżey rzeczonym Pisarzom determinuiąc, ktorzy to Regenci lubo od Pisarza dependuiący y iuż przed nim przysięgli Regestra do wpisow spraw Woiewodzkich y innych trzymać maiący, przysięgę powtorną *in facie Judicij & respective* każdy na swoiey Kadencyi wykonać *in eam Rotham* maią.

Ja N. Przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy Swiętey Jedynemu, iż maiąc powierzone Regestra do przyimowania Wpisow spraw wszelkich, sam swoią ręką one nie na kartki, ale zaraz w Regestr per extensum, ac cum specificatione expressa *powodow y pozwanych iako y przypozwanych z wypisem o co rzecz do Sądu ma przychodzić, pilnie y wiernie pod numerami wpisywać bez żadney odwłoki będę, y na każdą rekwizycyą potrzebuiącego one wydawać, od ktorych wpisow depaktacyi żadney tylko po Złotemu od iednego wpisu biorąc czynić niemam, ani nadto cokolwiek* etiam ab ultro offerentibus *przyimować obowięzuię się, y przy tey straży Regestrow aby się iakiekolwiek niedziały inkonweniencye albo fabrykacye pilność y należytą ostrożność zachowam, tak mi Panie Boże dopomoż y niewinna Męka Chrystusa Pana.*

Wpisy przeto wszystkie dawne w Regestrach znayduiące się iako teraźnieyszemu rozporządzeniu mogłyby być przeciwne anihiluiemy y znosiemy, à nowe Regstra sporządzić na następuiący Trybunał w Piotrkowie Urodzonemu Pisarzowi Ziemskiemu Sieradzkiemu, iako y Kaliskiemu, Lwowskiemu, Lubelskiemu Pisarzom według opisu teraźnieyszego zlecamy, y wpisy do nich przez Regentow sposobem opisanym przyimować.

Zakazuiemy iak nayfurowiey, tymże Pisarzom Piora ustępować komużkolwiek, tym bardziey ktoremu z Deputatow, Sentencyonarz iednemu z Deputatow od Marszałka dany bydź ma, to iest: na Kadencyi Wielko-Polskiey Prowincyi, Deputatowi z Prowincyi Mało-Polskiey, *&* è *Converso*, w ktorym po skończonych zupełnie Sędziowskich Wotach, zaraz Sentencya zapisana przez Sentencyonarz trzymaiącego zostanie, à ten odbieraiąc od Marszałka Sentencyonarz, nieodwłocznie procz Sędziowskiey swoiey przysięgi, *in facie Judicij*, na wierność pisania Sentencyi, Jurament *in eam Rotham* wykona.

Ja N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu &c. Jż maiąc ſobie powierzony Sentencyonarz,wypadłą ex eff:to Judicii *Decyzyą, zaraz nie odwłocznie, choćby zdaniu memu przeciwną, wiernie wpiſywać będę,* permoventes Rationes Judicati *inſerować będę, Sentencyonarza do ſtancyi brać nie będę, ale tenże Piſarzowi,* ad Acta Tribunalitia *kommunikować, a żądaiącym Stronom nie wprzod, aż po Promulgacyi Dekretow wpiſywać dozwolę, Offerencyi żadnych przyimować nie zechcę, y obowiązki moie, wedle Boga, y ſumnienia wypełnię, tak mi Panie Boże dopomoż. &c.*

A gdyby ten Deputat, ktoremu na całą Prowincyi Kadencyą Marſzałek Sentencyonarz odda, miał *de conſenſu Stubæ*, gdzie wyiechać, drugi Deputat, ktoremu Marſzałek Sentencyonarza powierzy, do czaſu powrotu pierwſzego, takąż przyſięgę wykonać ma. W tymże Sentencyonarzu wſzyſcy Sędziowie, ktorzy przytomni Decyzyi ſprawy byli, zaraz przed przywołaniem, y zaczęciem drugiey, *omnino ſub pœna abjudicationis*, choćby byli przeciwnego *Effato Judicij* zdania, podpiſać ſię maią. Dekretarz, w ktorym Dekreta, *in extenſo*, z wypiſaniem Dokumentow wſzyſtkich, w Summaryuſzu będących, bydź koniecznie Aktykowany ma, y co tydzień tenże Dekretarz, w Sobotę podpiſywany, przez wſzyſtkich Deputatow będzie, ktorzy na ſprawie ktorey byli. Regeſtr Woiewodzki, iako y inne, ktore pod czas tegoż Woiewodztwa brane bywaią, Deputat tegoż Woiewodztwa trzymać ma, y w nim Kondemnaty dyktowane *per longum* wypiſywać, a *in abſentia ejus*, pierwſzy *ex ordine* Wowoiedztwa, po tymże Woiewodztwie Deputat, tenże obowiązek wykonywać będzie powinien, y Regeſtr przy ſkończeniu Seſſyi trzymaiący Laſkę, wraz z trzymaiącym Regeſtr, podpiſywać zaraz maią.

Feryarz także przy trzymaiącym pioro Trybunalſkie Piſarzu zoſtawać ma, w ktorym nie tylko komparycyę ſtron porządnie piſane bydź maią, ale y przytomność Deputatow Sędziow na każdey Seſſyi; Tenże Feryarz przy ſkończeniu każdey Seſſyi, *ſub pœna amiſſionis* penſyi tygodniowey, podpiſywać Ci ktorzy będą na Seſſyi Deputaci maią.

Dekreta Kondyktowe przez ſtrony oſobiście ſtawaiące lub przez ſpecyalnych Plenipotentow *cum ingroſſatione de Actu & data* plenipotencyi Jm ſłużący zgodnie umowione bydź maią, *per illationem publicam Judicio* ogłoſzane, a po zanieſioney, *in Publico* Jllacyi, nie wprzod aż *poſt expletum triduum*, za powtorną Jllacyą Sądową maią bydź w Sentencyonarz ingroſſowane, a z niego w Dekretarz inſerowane; W tychże Dekretach Kondyktowych

ktowych gdziekolwiek nakazana będzie adcytacya kogo, ma bydź zostawiona wraz *eidem adcitato optio formandi reciprocè sui Actoratûs*, co się ma rozumieć y przy wszelkich Dekretach *remissionis* przez Strony umowionych; A gdyby strona ktora z ułożonego proiektu y umowy zgodney cofać się miała, y Sądowey potrzebować rezolucyi, na ten czas *ad solam illationem partium* sprawa *ex serijs controversiis* sądzona, y rezolwowana będzie, w tych punktach, w ktorych by się strony między sobą ugodzić nie mogły. Dekreta zaś pod owym wpisem y Feryą, iak była przywołana sprawa wpisywane bydź powinny. Regestra wszelkie arkuszowe oprawione bydź maią, y w nich wpis tylko ieden na każdey stronie karty, dla wygodnie umieszczenia Kondemnaty, lub Sentencyi, wpisywany bydź ma, y też wpisy pod numerami *ordine servato*, z wypisaniem Imion y nazywisk stron, tak Powodowey, iako y Pozwaney, oraz przypozwaney, tudzież y gatunkow spraw, iako wyżey opisano iest, czynione, y wpisywane bydź maią, y *eo ordine* iak będą wpisane, koniecznie wołane, nie dozwalaiąc przeskakiwać, lub przewoływać wpisow, albo *motu Judicij* onych spychać y przedzwoniać *per non sunt* przez Prezyduiącego. Wpisow zaś przypadać maiących do sądzenia *Vocanda ad valvas Stubæ* dla wszystkich wiadomości przybita bydź ma, o ktore przestępstwo, *etiam ex termino tacto* Komornik albo Regent, *ad cujusvis illationem* powołany, 500. grzywien ukaraniem *delatori cedenda* sądzony będzie; Wpisuiący zaś wpisy w Regestr, nie więcey iak Złoty od wpisu iednego wyciągać ma, *sub pæna sessionis Turris quatuor septimanarum etiam* z Roku *ad cujusvis instantiam irremissibiliter extendenda*. Sessye *in elusionem* Stron, nie prędzey, iak o godzinie siodmey zrana, à po południu o drugiey zaczynać się maią, y byle Komplet był, ktory w sześciu Osobach z Marszałkiem, lub trzymaiącym Laskę mieć chcemy, do sądzenia spraw, nie czekaiąc na nikogo, sprawy koniecznie maią bydź sądzone. A po przeczytanym Dekrecie Jllacye przez Patronow, *instantaneè* tylko dopuszczane bydź maią. A gdyby ktożkolwiek z Palestry drugiego albo trzeciego dnia po przeczytanym Dekrecie, *propter solam elusionem & tentationem Judicij in re decisa*, dla przewrocenia, lub odmienienia Dekretu Jllacyą wnosić ważył się, y Dekret przemieniać, takowy *unà cum Parte, sessione Turris ad instantiam alterius Partis*, przez cztery Niedziele y Tysiącem grzywien karany bydź ma. Przewrocony zaś *per illationem in essentiali* Dekret *ipsô factô nullitatis* poczytuiemy. Listow wszelkich Jnstancyalnych do Trybunału pisać, y w sprawach interesso-

wać się zakazuiemy, *sub pæna Mille Marcarum ad instantiam cujusvis irrogandarum*, tak na piszącego, iako y na tego, za ktorym by pisane były Listy.

Ostrzegamy, iż z pod iednego wpisu, iedna tylko Kondemnata otrzymana bydź może, *sub nullitate* drugich, y Strona otrzymuiąca dwie lub trzy Kondemnaty z pod iednego wpisu, *pænâ mille Marcarū* karana bydź ma, a też Kondemnaty *ipso facto nullitatis* sądziemy. Wotowanie w sprawach *ad Normam* Seymu Konwokacyinego 1764. takowym mieć chcemy sposobem, iż po wyszłych pierwszych Wotach iawnych, ieżeli żaden z Deputatow o drugie prosić nie będzie, *judicatum stare* powinno; Jeżeliby zaś ktory Deputat o drugie Wota prosił, y te się skończą, choćby iuż nikt o sekretne nie prosił, Marszałek sam przystąpić do nich powinien, aby były *indispensabiliter*. Dekreta naydaley *in triduo* czytane bydź powinny wolnym głosem *ad captum* słuchaiących pacyentow, mieć chcemy. Deputaci tak Duchowni, iako y Swieccy *sine consensu Stubæ*, y bez podpisu trzymaiącego Laskę y Prezydenta, absentować się nie maią, *sub pæna privationis* pensyi, a dane dozwolenie wyiazdu Deputatowi *cum specificatione* czasu na ktory ma powracać, ma bydź w Feryarzu *omninò* zapisane, a nieprzytomny Pensyi brać nie ma. Deputat, choc na Seymiku przysięgły, maiący na sobie Proces, przed Terminem Funkcyi swoiey otrzymany, za Jllacyą wniesioną *in Iudicio*, do poki Kwitu Autentycznego nie pokaże, *à Functione* wstrzymać się ma, wyiąwszy tego Deputata, ktoryby *in actu* Elekcyi zaprzysiągł, że o otrzymaney Kondemnacie nie wie, takiego objekcya, *arcere* od Funkcyi nie może. *Obijciens* zaś Kondemnatę, ktoraby iuż zakwitowana, lub zniesiona była, ma *pænæ subesse Sessionis Turris* 12. *Septimanarum, & mille Marcarum*, nikt zaś nikomu Kondemnatą cudzą szkodzić nie może chyba specyalną do tego maiący Plenipotencyą, lub nabywszy Prawa na Interes, *cum toto Processu*. Kondemnaty na Woiewodztwie otrzymane, Funkcyi Poselskiey, iako y Deputackiey, szkodzić nie maią, ani na Staroście otrzymany Procesś, Juryzdykcyi Grodzkiey tamuie, y Officyaliście tegoż Grodu *obijci* nie może, każdy iednak *ex Persona sui*, maiący na sobie Procesś do Funkcyi wszelkiey zabierać się nie ma, dla czego dołożono iest *signanter* Deputatowi w przysiędze, iako w czasie Elekcyi na Funkcyą, o żadney Kondemnacie otrzymaney niewiedział. A gdyby się to pokazać, y dowieść miało, że wiedząc o Kondemnacie na sobie, *dolosè* śmiał przysiądź, takowy za słusznym dowodem, nie tylko *pænâ de perjurio* karany bydź ma,

w tym-

w tymże Trybunale, *Ex Regestro Directi mandati*, ale też *à Voce Activa & Passiva in perpetuum* odsądzony. Gdyby zaś takowy przypadek, kiedy przytrafić się miał, że obrani Deputaci pod Processem, ktorychby *Iusta Objectio* oddalać miała *à Functione*, y przez to oddalenie, nie miało bydź Kompletu na Trybunale, na ten czas Woiewodowie tychże Woiewodztw, lub Kasztelanowie, w Jch nieprzytowności na ten czas w Woiewodztwach, z ktorych oddaleni byliby Deputaci, bez wszelkiey odwłoki Uniwersały na Seymik obrania innych Deputatow wydać maią. A Duchowni Deputaci, gdyby ktory wiedział, że na Kapitule Jego, z ktorey on ma Funkcyą Deputacką odprawić, otrzymał kto Kondemnatę, nie ma się, ani on sam, ani Kapituła Jego exponować na Funkcyą Deputacką, lecz w takowym razie, gdzieby na ktorey Kapitule iawna, y wiadoma była Kondemnata, Kapituła ta, nie ma na ten czas obierać Deputata, lecz do drugiey pobliższey w swoiey Prowincyi napisać Kapituły, y reprezentować *casum* otrzymaney Kondemnaty, aby *in Locum* Wakansu, taż Kapituła Sąsiedzka drugiego obrała Deputata, z czego się wymawiać nie ma, *sub pœnâ duorum millium Marcarum indispensabiliter* w Trybunale *Irrogandarum*, postanawiamy. Jeżeli zaś Kapituła niewie o otrzymaney Kondemnacie y Deputat przy Elekcyi zaprzysiągłby *ignorantiam*, na ten czas iużby obiekcya w Trybunale mieć nie mogła mieysca. Konstytucyą 1726. o nie zieżdżaniu na Reassumpcyą Trybunałow Ministrow *Pacis & Belli in toto* reassumuiąc, *Forum* na zieżdżaiących gromadnie Ministrow y Panow z Zołnierzami, *ad Instantiam Nobilis Possessionati* w Sądach Seymowych determinuiemy. Ze przewrotność ludzka na Prawa dawnieysze o nie nabywaniu Dobr przez Deputatow pod czas Funkcyi mniey zważała, y pod cudzemi Jmionami Deputaci Dobr nabywali, przeto postanawiamy, iż komuby takowa *Legis defraudatio* bydź się na potym dowodnie pokazała, ma nie tylko od nabytego odpadać Prawa, ale y podpada karze siedzenia Wieży Dwunastu Niedziel, y dwoch Tysięcy Grzywien *Delatori* przysądzić mianych. Ze nawet y w przedaniu nadtocennym Dobr korrupcya trafić może: Więc zakazuiemy, żeby będący na Funkcyi Deputacyi Sędziowie, Dobr przedawać lub przezastawiać nie mogli, *sub simili Rigore*. Ustępy *in Extenuationem* czasu upraszane być nie maią, y trzymaiący Laskę, proszącemu o Ustęp, negować go nie może, ale upraszaiący sobie Ustęp, koniecznie tego przyczynę słuszną proszonego Ustępu opowiedzieć ma. Prożno zaś wymyślonemi Ustępami niszczyć czasu Sędziowie nie maią.

Kompoftacye wfzelkie, y Jnkwizycye, *fuo coram Judicio per omnia* znofiemy, y te *per Judicia, feu Officia*, expedyowane być powinny, ani Deputat, pod czas fwoiey Funkcyi, żadney Kondefcenfyi, Kommiffyi, ani Exekucyi Dekretow, tudzież Kompromiffow odprawiać nie ma, *fub nullitate* Dekretu czyli Kondemnaty. Toż fię rozumieć ma, y o Ziemftwach Trybunałom affyftuiących, aby na Kondefcenfye w fwoiey Prowincyi nie ieździli, à Ziemftwo w Sprawie, nie tylko Ofob Ich, lecz y w fprawach *ex vi gravaminis*, lub *appellationis* od Sądu Jch do Trybunału wytoczonych, na uftęp wychodzić ma. Deputat w Sprawie ktora od Sądu Jego Ziemfkiego, lub Grodzkiego, *per Gravamen, aut appellationem* do Trybunału wyprowadzona będzie, lub gdyby był do Sprawy Przypozwany, Sentencyi dawać nie ma, y na uftęp wychodzić powinien.

Deputaci Duchowni, tylko w Regeftrach fwoich Duchownych, y Taktowym *ad vota* należeć maią, iednak pod czas uftępu, choć nie wotuiąc, z mieyfc fię aż po fkończonych wfzyftkich krefkach, rufzać nie będą mogli, *fub pœna abjudicationis*, ani przed podpifaniem Sentencyi, nikt do uftępu wpufzczany być nie ma; ani Pacyent żaden pod czas uftępu, gdy *vota* w iakiey fprawie ferowane będą, znaydować fię. Dopieroż pod czas tychże uftępow, Wina y Likworow, *ullô Titulo & prætextu* przynofić do Jzby nikomu, à tym fzczegulniey Pacyentowi, *fub pœna* 1000. *Marcarum ad inftantiam Cujusvis Delatori cedenda*, nie będzie fię godziło. W tym reaffumuiąc Konftytucye, tak 1669. iako 1726. poftanawiamy, aby żaden tak Deputat, iako y ktożkolwiek z Paleftry, tudzież y Pacyent piiany na Ratufz przyiść nie ważył fię *fub fimili Rigore, ex Terminô Directi Mandati Tactô* odpowiedzieć powinien.

Rzeczeni Deputaci z uftępu *fub pœna Privationis* penfyi całodzienney przed podpifanemi Wotami wychodzić nie maią, à ktoryby na Jnduktach nie był, *ad votum* należeć nie będzie. Deputaci Swieccy iako y Duchowni z Regeftrow Duchownych, y Taktowego, *per Turnum* nie odwołuiąc fię ieden na drugiego wotować powinni, ani Marfzałek takowych Sentencyi, ktoreby *per Turnum* nie fzły, dopufzczać nie ma, ani fam Spraw Rekapitulować powinien. *Oppofitionem unius circa latam Sententiam, & præfentem Ordinationem, ac Regeftrum* waruiemy *per omnia*; Potwierdzaiąc w tym dawnieyfze Prawa, aby Deputat Swiecki, pod czas przywołania, y fądzenia Sprawy z Woiewodztwem całym, z ktorego obranym Deputatem ieft, à Duchowny pod czas

Spra-

Sprawy tey Kapituły, z ktorey Deputatem będzie, Sentencyi dawać *omnino sub pœna privationis activitatis*, y w Jzbie znaydować się nie mogą, y niepowinni, owszem na ustęp wychodzić.

Rygor Konstytucyi *Anni* 1726, na zrywaiącego Komplet *in toto* reassumuiemy. A iż częstokroć y to z zwłoką sprawiedliwości trafia się, że chociaż Laska, y Krzyż, o zwyczayney według dawnego Prawa o Siodmey Godzinie z rana, à o Drugiey po południu, na Ratusz zanoszone bywaią, y niektorzy Deputaci o teyże Godzinie zeydą się, precięż za Kompletem czekać muszą, przeto odtąd dla przyspieszenia sprawiedliwości postanawiamy, iż gdy Prezydent, iako y Marszałek, albo *ex Turno* Duchowny do Krzyża, à Swiecki do Laski pod letnią porę o godzinie Siodmey, à pod zimową o Osmey z rana; po południu zaś naydaley, o trzeciey godzinie na Ratusz przyidą, à nieprzytomnych do Kompletu, przez Jnstygatora rekwirować będą, Ci więc *instantanee* przyiść na Ratusz maią, inaczey unikaiący przyiścia Prezencyą Całotygodniową w pensyi utracą, y takowa utrata zaraz, w Feryarz wpisana bydź powinna, wyiąwszy gdyby rekwirowany do Kompletu Deputat, chorobą przypadkową był złożony, z czego powinien dać *strictam rationem* w Jzbie.

Ex Officia dla Deputatow, Marszałka, lub ich służących, *omnino* znosiemy. Na niedziel zaś Cztery, przed Reassumpcyą Trybunału, Urzędy Starościńskie, Taxę sprawiedliwą Stancyi dla Deputatow stanowić maią, y tey Taxie Obywatele *parere* koniecznie, *sub pœna centum Marcarum* powinni.

Zakazuiemy oraz Trybunałom, wdawać się w Rządy miasta tego, gdzie się sądzić będą, y do Juryzdykcyi z Prawa Urzędom należących, ustanawiać taxy *mercimoniorum & Liquorum*, y wszelkie nakłady, narzuty, y Rozrządzenia, *sub nullitate* onych. A Urzędy, ktoreby ważyły się takowe Prawu przeciwne Exekwować *Judicata*, na drugim Trybunale *ad instantiam cujusvis* maią *subesse Pœnæ Sessionis Turris*, przez niedziel dwie, *& solutionis mille Marcarum Delatori adjudicandarum*, o czym Konstytucye 1598. 1601. & 1726. reassumuiemy, wolność iednak dla dowożenia żywności, Trybunał przez dwa dni w Tydzień obwołać każe, y dowozić każdemu dozwoli, dla powszechney wygody, à tego *ad victualia* dowozu Juryzdykcya Mieyska, lub czyiażkolwiek bronić nie ma, *sub pœna* dwochset Grzywien, *ad instantiam cuiusvis irroganda.*

Reassumuiąc Konstytucyą 1726. deklaruiemy, aby tak Marszałek, iako y wszyscy Deputaci, nie wprzod wyieżdżali z mieys-

Kadencyi, dopoki Kupcom y Rzemieślnikom należytości nie wypłacą; Gwoli czemu dozwalamy Obywatelom Miasta, przed Limitą Trybunału na dwie Niedziele podać do Jzby Trybunalskiey, Regestra swoich pretensyi, y z Regestru *Pœnalium*, dopomnieć się o nie, *etiam ex Propositione*.

Reassumuiemy dawne Prawa, aby Deputat żaden aż *post Expletum Triennium*, choć z innego Woiewodztwa Deputatem znowu, ani Marszałek iednego Imienia, aż w lat 4. obierany bydź nie mogł; Oraz Reassumuiąc Konstytucyą 1726. zakazuiemy, aby żaden Deputat w Sprawie, lub własney, lub Zony, lub Dzieci swoich, albo w Sprawie *viâ evictionis* do siebie należącey, tudzież w sprawie *Pupillorum*, ktorychby był opiekunem, *tam ex Actoratu, quam Reatu* sądzić się nie mogł, y Sprawy takowe na drugi Trybunał odesłane bydź maią. Wolność iednak zostawiamy Stronie, ktora z Deputatem maiąc Sprawę, sama osobiście, a nie przez Plenipotentow stawaiąca, *Judicato* by się poddać chciała, sprawę promowować, y Deputat w takowym przypadku Remissy *ex quo Judex* upraszać nie może, *in Casum Recessûs*, Stronie na Deputacie Kondemnatę zyskiwać pozwala się. Deputat zaś w czasie Funkcyi swoiey, bądź przytomny, bądź nieprzytomny, nikogo wzdawać nie ma, y takowa Kondemnata, gdyby otrzymana była, szkodzić nikomu nie powinna, ani *in Sublationem Processûs* wchodzić, wyiąwszy Sprawy *ex Re læsæ securitatis* na Osobie Deputata, *stante ejus functione*, w ktorych nie stawaiącą Stronę wzdawać Deputatowi moc się udziela. Waruiemy to iak nayfurowiey, aby Sprawy z żadnego Regestru, dopoki iedna osądzona nie będzie, inne zaczynać się nie mogły; oprocz Spraw, w ktorych Dekreta Kondyktowe, umowione będą. Nie mniey zakazuiemy, aby *non Cognito Negotio Processûs*, *resolvi* lub *suspendi* nie mogł, y wszelkie Dekreta, Deklaracye, uchylaiące ważność Processow, *sine resoluto negotio* wypadłe, że *ullatenus validitatem Processûs* umnieyszać nie mogą, waruiemy; iż Strona takowe Dekreta, czyli Deklaracye otrzymuiąca, ma *subesse pænæ* 1000. *marcarum*.

Rokować Marszałek, ani Prezydent, *sine decisione Stubæ* nie ma mocy, rokować zaś tylko, *in sola causa violatæ securitatis, intra mœnia* Trybunały moc mieć będą. A Strona zyskuiąca w Trybunale rokowanie w inney sprawie *subesse* ma *pænæ sessionis Turris Sex Septimanarum, & solutionis* 1000. *Marcarum Delatori cedendarum*.

Ze wielkie działy się Jnkonweniencye, przez nieskończoną liczbę biorących na się Imie Palestry, y z tey przyczyny sprawie-
dli-

dliwość Retardacyą miała, młodź zamiast nauczenia się Prawa, do swawolney przyuczyła się zuchwałości; przeto deklaruiemy: aby nie więcey, iak 30. Mecenasow do każdey Kadencyi bydź mogło, y Ci w Feryarzu *de Nomine & Cognomine*, przez Ziemstwo na Regestrze podani, *cum specificatione* dnia wykonaney przysięgi zapisani byli. Ci oraz Mecenasi, każdy Dependentow swoich zaraz na Piśmie Imionia y Przezwiska podać maią, za występki onychże *in Responsione* będąc, każdemu *Delatori*, tak dalece, że gdyby ieden z zapisanych w Feryarzu Mecenasow umarł, lub poprzestać Patronizacyi miał, w ten czas *ad illationem Publicam* to mieysce przez Trybunał przytomny, *viro Capaci* oddane będzie, y każdy *accedens* do Palestry, Jurament publicznie wykonać ma niżey opisaną Rotą, choćby dawnieyszą był przysięgły, aktualnie w Palestrze zostaiący.

Ja N. przysięgam Panu BOGU, &c. *Jż Stronie, ktora mię do Sprawy swey wokować będzie, wiernie służyć mam,* Salarium *zbytecznego, czyli Pensyi wyciągać nie bedę, ale się danym przez Pryncypała kontentować, a oneż wziąwszy, od Sprawy, nie tylko nie odstąpię, ale y Rady, y Papierow Stronie przeciwney, ani przez siebie, ani przez subordynowane Osoby nie wydam, y Stronę przeciwną informować nie będę. Także Rady, na zwłokę sprawiedliwości przeciwko Prawu, na winiszczenie Stron pozywaiących się, Pryncypałom moim żadnym pretextem, lub kolorem dawać nie będę. Dokumentow, ktore mi powierzone będą, na uniknienie, lub przytłumienie sprawiedliwości taić nie mam, ale Spraw przypaść maiących* in longo *wypisywane,* merita *Sądowi rzetelnie bez uszczerbienia cudzey sławy, wcześnie wygotowawszy, podawać będę. Summaryusze* sedulo *y wiernie spisywać, y one własną podpisywać Ręką zawsze będę. Za Dependentow moich, w odpowiedzi bydź obowiązuię się. Tak mi Panie Boże dopomoż*, &c.

Takowe wypełnione Juramenta w Feryarzu zaraz zapisywane bydź maią. Roty zaś Juramentow, tak Sędziow, Deputatow, Pisarzow, y Palestry, dla wszem łatwey wiadomości, na Stole przy Krzyżu zostawać będą.

Nikomu zaś *omnino*, tylko z liczby teyże Palestry będącemu, y w Feryarzu zapisanemu, od Krzyża odzywać się nie wolno.

Pryncypałowi iednak wolność do przymowienia się w własney Sprawie zachowuiemy.

Mecenasowie za naymnieyszy tumult tak swoy, iako y Dependentow swoich, będą *ad delationē cujusvis* podlegać *pæne duorū millium marcarum, & Sessionis Turris*, Sześciu Niedziel.

 Spraw

Spraw wszystkich wypisane *merita* z Konkluzyą także Summaryusze od Patronow podpisane, każdemu Deputatowi, y Stronie przeciwney, tudzież do Piora dawane bydź maią. A tak Deputat, iako y Strona, niemniey Pisarz, *meritum*, lub Summaryuszu nie podpisanego Ręką Stawaiącego, *ullatenus* przyimować nie ma.

Reassumuiąc Konstytucyą 1726. deklaruiemy *insuper*, iż ktoby dowiodł zapisanemu w Feryarzu Palestrantowi, bądź to Mecenasowi, bądź Dependentowi, że on będąc w Palestrze, ma *insuper Officium* iakiezkolwiek *Executivum*, bądź to Komornika tak Ziemskiego, iako y Granicznego, bądź Vices-Gerenta, Sub-Delegata, Regenta, a coż dopiero Sędziego, takowy Delator nie tylko zyskiwać za Delacyą 2000. Grzywien na obwinionym, ale y oskarżony, utraci oba Urzędy, wyiąwszy tych, ktorzy *ad praesens* są Mecenasami, Ktory Rygor na wszystkę Palestrę Ziemską, y Grodzką rozciągamy. Tenże Rygor y na służących Woynę, czyli tylko Mundury noszących Palestrę *in omni* postanawiamy.

Ze oraz żadna Osoba, dwoch Urzędow Juryzdycznych, wraz na Osobie swoiey, bądź to Ziemskiego, Granicznego, Podwoiewodzkiego, lub Grodzkiego, *sub amissione* onychże zażywać nie może, dawne w tym Prawa Reassumuiemy.

Deklaruiemy oraz, iż żaden dopoki w liczbie Palestry Trybunalskiey zostawać będzie, y w Feryarzu mieysce jego inny nie zastąpi, Cessyi y Transfuzyi na Dobra nabywać nie będzie mogł, ani Dobr *in lite* będących, *à litigantibus* kupować, y Tranzakcye, ktoreby mimo tego Prawa następować miały, nie tylko *nullitatis Vitio subjacere* maią, ale, y Strona czyniąca Transfuzyą, czyli Cessyą Palestrantowi, *ad Delationem cujusvis* wraz z nim ma podpadać karze siedzenia Wieży Niedziel Sześciu, y zapłacenia *Delatori* dwoch Tysięcy Grzywien.

Do Sprawy pomnieyszey ieden tylko lub dwoch Patronow, a do naywiększey iużto y z replikami ze trzech tylko Patronow należeć może Trybunały w tym baczność mieć maią, a postrzegłszy przestempstwo temu Prawu, *ad Illationem cujusvis*, y Strona y Patronowie maią podpadać *paenae* zapłacenia Tysiąca Grzywien.

Waruie się y to, aby Palestra *in honorariis* Stron nie depaktowała, *sub paena abjudicationis à Patrocinio*, w Sprawach zaś *pure personarum miserabilium, & Incarceratorum* przydawanie Patrona, Trybunał naznaczać ma, a naznaczony *sub animadversione Judicij* od stawania wymawiać się nie powinien.

O buntach Palestry *reassummitur* Konstytucya 1726. *cum hoc adjecto, & irremissibili rigore*, iż gdyby *ex ausu temerario* od Kratek

tek y od ſtawania w Trybunałach *Patrocinantes* ważyli ſię odſtępować, tedy tych wſzyſtkich *numerus*, exceſs takowy popełniaiących, z Feryarza wymazany, *& ex Cœtu* Paleſtry na zawſze odſądzony, *ex ſola declaratione Judicii* bydź powinien. Autor zaś wſzczętego buntu wieżą Niedziel ſześciu, y Tyſiącem Grzywien *inſtantaneè* karany będzie; w czym *ſeria* daie ſię *admonitio* Paleſtrze, aby *quam modeſtiſſimè omni cũ reverentia* dla Trybunału zachowywali ſię, *ſub inſtantanea abjudicatione* od Patronizacyi. Nakazuiemy oraz, aby żaden z Paleſtry po realnym z niey wyiściu, Funkcyi Deputackiey nie mogł ſię podeymować, aż *poſt exſpirium* lat czterech, a choćby gdzie, przed przeciągiem tego czaſu obranym był, *ad Illationem & deductionem cujusvis ab executione Functionis* wſtrzymany bydź ma.

Zapobiegaiąc enerwacyom Stron prawuiących ſię, ſtanowiemy: Aby w Sprawach zadawnionych od lat dzieſiąciu y wyżey, *in primo Termino*, tak w Grodach iako y w Ziemſtwie *locô dilationis ad munimenta*, nakazywana była Kommunikacya *documentorum*, *per partes utrasque*, *mediante Comprobatione juratoriâ* przez Strony oſobiście ſtawaiące, *pro ſequenti Cadentia Judiciorum:* Ktora Kommunikacya, co ſię tycze Dokumentow Oryginalnych ręcznych, *per Copias in Cancellaria* przez iedną Oſobę z Sędziow *confrontatas*, *per partem* y tęż Sądową Oſobę *ſubſcriptas*, czyniona bydź ma. Co ſię zaś tycze extraktow, to *per Summarium ſufficienter conſcriptum*, *& modo præmiſſo ſubſcriptum*, zawſze na Kadencyi *peragi* powinno. *Disjudicatio* zaś *cauſæ*, *ex ijsdem Documentis Communicatis*, dopiero na przyſzłey Kadencyi *ſubſequi* ma. *Inſtantia* ta *Communicationis Documentorum*, *in quavis prima inſtantia transgredi* nie powinna, *ſub nullitate ſecusfactorum.*

Obſerwuiąc *quam rigidiſſime gradum Inſtantiarum*, nakazuiemy, aby żadna Sprawa, ktora w Grodzie lub w Ziemſtwie ſądzona nie będzie, albo *per viam gravaminis aut appellationis* do Trybunału z Ziemſtwa lub z Grodu nie wytoczy ſię, takowa w Trybunale *ex cruda Citatione* ſądzona być nie może, *& pars provocans*, ma bydź ukarana 500. Grzywien *pro Evocatione*, a Sprawa z Trybunału odeſſana będzie gdzie *meretur Forum*, *ad primam inſtantiam*, wyiąwſzy te Sprawy, w ktorych iuż Dekreta Trybunalſkie pozachodziły A gdyby komu Ewokacya, *extra Provinciam* dowiedziona była, takowa Strona Rygorowi dawnego Prawa podpadnie, y ukaraną 1000. Grzywien zoſtanie. Trybunały zaś Spraw Sądom Seymowym, Zadwornym, Kommiſſyom Skarbowey, y Woyſkowey, Sądom Marſzałkowſkim właściwych, tudzież *ad*

 Iudi-

Iudicium mixtum należących, *ſub nullitate Decretorum* ſądzić nie maią, ale Je *præcedente eadem Evocationis extra Provinciam pænalitate irroganda*, *ad Forum Competens* odeſzlą.

Appellacye z Grodu, lub Ziemſtwa, według opiſu Konſtytucyi 1670. *à Sola* tylko *definitiva Sententia*, dopuſzczane bydź maią do Trybunału. A Grody w Sprawy Ziemſkie, ktore *ſapiunt Cognitionem* wſzelkich Tranzakcyi, y Manifeſtow, *ullo modo* wdawać ſię nie maią *ſub pæna* 1000. *marcarum*. Ale takowe Sprawy, ktore *aliquam* w ſobie *præſeferunt Cognitionem Tranſactionum*, do Ziemſtw odſyłać powinni. A gdyby ſię zaś tak trafiło w Sprawie, ktora *competit* do rozſądzenia tak Grodowi, iako y Ziemſtwu, a Strony ſię w niey, iedna do Grodu, druga do Ziemſtwa zapozwały, w takim razie ktora ſtrona pierwey drugą zapozwie, w tym ſądzie roſprawić ſię maią, gdzie wpierwey Pozew zaſzedł. Tak Ziemſtwa, iako y Grody kadencye ſwoie *omnino* w ſądzeniu zachować maią, *ſub amiſſione Officij*. Kadencye Ziemſkie, tak iak w Prawach ſą opiſane, odmienione bydź nie maią, a zacząwſzy ie ſądzić, Limitować Jch, y prorogować, od czaſu do czaſu zakazuiemy, a Grodzkie Kadencye koniecznie cztery razy do Roku (nie przeſzkadzaiąc iednak Kadencyom Ziemſkim) aby ſądzone były, *ſub pæna* 1000. *Marcarum in Judicio Tribunalitio ad Inſtantiam cujusvis, ex Regeſtro Pænalium Vindicandarum* mieć chcemy, a gdzieby ſię Sprawy Kryminalne trafić miały, ktore *moram non patiuntur*, takowe według potrzeby, *etiam extra Cadentiam*, ſądzone bez odwłoki bydź maią. Te zaś Kadencye, Cztery w Roku, Staroſtowie ſami, lub Urzędy Jch uregulować, *poſt promulgatam hanc Legem* maią, *ſub pæna* 1000. *Marcarum*, *ad Inſtantiam cujusvis*, *ex Regeſtro Pænalium* w Trybunale *irroganda*. Przed każdą zaś Kadencyą Sądow Grodzkich, proklamacya onych, na dwie Niedziele przez Urząd Grodzki, dla wiadomości wſzyſtkim bydź powinna. A Urzędnicy Grodzcy, w ſwoim Woiewodztwie lub Ziemi, niezmyśloną maią mieć Poſſeſſyą, w ktoreyby oſiadać mogli, *ſub amiſſione Officii*, *ad Inſtantiam cujusvis Nobilis*, w Trybunale *inter Cauſas Officij decernendas*, dla nieziechania zaś, tak na Kadencyą Ziemſką, iako y Grodzką, żadna inna racya (wyiąwſzy niezmyśloną chorobę, ktorą zaraz na przyſzłey Kadencyi Oſoby Sędziowſkie zaprzyſiądz maią, albo publiczna Funkcya) ſłużyć nie ma, Aby iednak Kadencya Ziemſka upadać nie mogła, y ſprawiedliwości zwłoki nie cierpiała, Konſtytucyą *Anni* 1764. pod Tytułem: O Sądach ſtanowioną, o obieraniu *ad hunc Caſum per Nobilitatem* Surrogatow, kilku tylko Woiewodztwom Pro-

wincyi

wincyi Wielkopolskiey służącą, na Całą Koronę rozciągamy. Sprawy wszystkie, ile bydź mogą, na Kadencyi Sędziowie odsądzać maią, choćby, y z przewleczeniem czasu. Regestra tak w Ziemstwach iako y Grodach, aby oprawne, y według opisu dla Trybunału znaydowały się. Te zaś tylko w Ziemstwach y Grodach Regestra mieć chcemy, to iest: Jeden Regestr Spraw wszelkich Ziemiańskich, *sine beneficio aresti;* Drugi *ex Remissione* z Trybunału, ktory *ante alias causas* brany bydź ma; Trzeci Taktowy; Czwarty *Pænalium*, dla odzyskania Grzywien, w ktorych po trzy tylko wpisy, na karcie *in Folio*, mieć chcemy, *sine quibusvis arestis.*

Dilationem pænæ Contumaciæ, odtąd abroguiemy, iako mniey potrzebną. Znosząc także *abusum* w Sprawach Kryminalnych, że po dowodach oczywistych, y zaprzysiężonych Skrutyniach, osądzonego na śmierć, Sąd powodowey Stronie samosiodm poprzysięgać każe. Zważaiąc przeto niepotrzebne zaprzysięganie dawnym zwyczaiem na śmierć, determinuiemy, aby gdy Sąd obwinionego Winowaycę na śmierć skaże, zaprzysięgać Strona śmierci nie powinna, gdy osądzony *per scrutinia* dosyć iest poprzysiężony.

W sprawach ktore *pro Relevatione Decreti Tribunalitij* Strony promowuią, zachowuiąc powagę tychże Dekretow *ultimæ instantiæ*, Trybunały Remiss żadnych, tak do Ziemstw, iako y Grodow czynić nie maią, lecz ie *omnino* rozsądzać, w wszelkich zaś innych sprawach, *motu Judicij* Remissy czynione nie będą, chyba gdyby Strony same się ugodzić miały, y Proiekt do Remissy, *per se, seu speciales suos Plenipotentes* Sądowi podały.

A że Seymem *Convocationis*, na rozpisuiących się po Kondescensyach Officyalistow ułożony rygor *pænalitatis*, zdaie się *metum incutere* Sędziom, zgodzenia się czasem na niesprawiedliwą Sentencyą, unikaiąc responsyi w promocyi *per Activiorem Partem* w Trybunale Sprawy; Zaczym obiaśniaiąc Konstytucyą Konwokacyiną, tak rozumianą mieć chcemy: Iż gdyby się z oboiętnych dowodow, y probacyi, takowe trafiły *per aliter sentientes Officiales* rozpisy, a w Trybunale z tych dwoch Sentencyi, iedna *ex potiori justitia* pokazała się bydź sprawiedliwszą, na ow czas drugiego Officyalisty Sentencya nie ma pociągać *pænalitatem* za sobą na rozpisuiącego się: Lecz w takowym tylko razie podpadać maią rozpisuiący się ukaraniu, gdyby *contra Documenta*, lub *aliter obloquentibus inquisitionibus*, albo *contra regulam Decreti Tribunalitij*, oczywiście *favorabilis* pokazała się ktorego z nich Sentencya.

Insuper, gdyby Ciż Officyaliſtowie zgodziwſzy ſię *in reſolutione jurium*, ſzczegulnie *in puncto* nakazania terminu ſatysfakcyi rozpiſać ſię mieli, na ow czas y z tych przyczyn maią *ſubeſſe pænalitati per Conſtitutionem* 1764. *impoſitæ*, à przez Trybunał *irrogandæ*. Rozpiſowa zaś ſentencya *nullitatis* bydź ma.

Ze w Trybunałach naywięcey czaſu zabierać zwykły ſprawy Graniczne, y tych decyzya częſtokroć przez niedokładne y złe deliniowanie Mappy, w Sądzie produkowane, ſzwankować ſprawiedliwość zwykła: Przeto uſtanawiamy *lege præſenti*, aby takie ſprawy *primam inſtantiam* koniecznie w Sądzie Ziemſkim miały, ktory Sąd *non intrando in cognitionem* teyże Sprawy, ani przepiſuiąc reguły, na grunt *cum præfixione Termini Condeſcenſorialis Granitialis*, & *optione conducendi Geometræ jurati* zſyłać maią, à tam Urząd Podkomorſki, bądź to ſam Podkomorzy (ktorzy wſzyſcy Rothą w Konſtytucyi 1588. przyſięgli bydź maią) bądź to Komornik Jego, nie dopuſzczaiąc appellacyi żadney *in præliminariis Cauſæ*, *prævia adcitatione Collateralium*, *attentis Documentis*, & *ſignis Granitialibus vel Limite naturali*, a *in defectu* tych oczywiſtych, *prævia inquiſitione*, & *teſtimonio ſenum*, Sprawę tę, *finaliter* oſądzić ma.

Mappę, ieżeli potrzebna będzie, na gruncie uformowaną podpiſze, à od takowego Sądu ſprawa *per appellationem à definitiva*, *aut in caſu non admiſſæ*, *per gravamen* iść dopiero do Trybunału ma, ktory Trybunał, ieżeliby z iakowych permowencyi ſłuſznych Dekretu Podkomorſkiego approbować nie mogł na ſtole, tedy na powtorną *ad Fundum* odeſzle Kondeſcenſyą, y innego Podkomorzego à nie Komornika naznaczy; A gdyby, na takowey powtorney Kondeſcenſyi na Grucie expedyowaney, Dekret pierwſzy Graniczny approbowany zoſtał, więc ta Decyzya *tranſire* ma *in rem plenè judicatam*, y ſtronę wzruſzać chcącą takowe Dekreta *pœnis convulſionis Decretorum* ukaraną mieć chcemy.

Sprawy *delineationem Mappæ*, & *exequitationem Ductuum* nie maiące, choćby zaczęte były w Trybunale, w Ziemſtwie *ante omnia* ſądzone bydź powinny, *cum decernenda Condeſcenſione ad Campum*. Zaczynaiący zaś Kweſtyą o Granicę przez Sąſiada poſſydowaną, żadną miarą *violenter* do gruntow czyli Laſow pretendowanych, zabierać ſię nie ma, ani ſzkod żadnych czynić *ſub pœnis* ſiedzenia wieży czterech Niedziel, & *mille marcarum ex Regeſtro Terminorum Tactorum vindicandarum*, & *reſponſione* za takie ſzkody y wiolencye, *etiam ante deciſionem Cauſæ Granitialis*

ex-

extendendæ. A Strona possyduiąca grunt, czyli Las w sporze będący, po przysądzeniu go Stronie drugiey, oddać *unà cum calculo, seu bonificatione* powinna będzie. Komornikowie Graniczni possessyonaci w Woiewodztwie, lub Ziemi bydź powinni, *sub amissione officij*, a w Wojewodztwach Kijowskim, Wołyńskim, Podolskim, Bracławskim y Bełskim, z przyczyny rozległych Powiatow, w każdym Powiecie, po trzech Komornikow Granicznych Urodzonym Podkomorzym mieć pozwalamy. Zapobiegaiąc Fabrykacyom wszelkim, naprzod *onus responsionis* w Xięstwie Mazowieckim, Pisarzom Ziemskim wraz y Grodzkim, za Regentow, y Susceptantow swych; w innych zaś Wojewodztwach, gdzie są osobni Pisarze Ziemscy, osobni Grodzcy, co należy do Xiąg Ziemskich Pisarze za swych Regentow, y Susceptantow, w Grodzkich zaś Regenci za swych Susceptantow odpowiadać powinni, z tym dokładem, iż gdzieby *vacuum spatium*, w Xięgach tak Ziemskich iak y Grodzkich było doyrzane, tedy *Delator* tego dowodzący, ma zyskać na Pisarzu Ziemskim, ieżeli w Ziemstwie, a w Grodzie na Regencie Grodzkim, Dwa Tysiące Grzywien. Nad to dozwalaiący *spatium* Pisarze lub Regent, *sessione Turris* Niedziel sześciu ukarany będzie, a *vacuum in instanti* Kancellowane bydź powinno, Starostwie zaś Sądowi tak Regentami, iako y inne *officia executiva* na sobie noszącemi Osoby w Powiecie osiadłe, y zdolne stanowić maią.

Ze częstokroć *in expressione Feriarum*, pod ktoremi Kancellarye tak Trybunalskie, Ziemskie, Grodzkie, iako y *Actus Condescensionum, Commissionum*, swoie Akta zapisuą, wynikaią *ambiguitates* w poznawaniu pierwszeństwa Tranzakcyi y terminow; Prawem ninieyszym *in perpetuum* uchwalamy, aby tak co do Sądow wszelkich, iako y do Suscept, nie tylko *Feriæ*, ale y dni Miesiąca y Roku *specificè* koniecznie zapisywane były.

Ze korrektury *Anni* 1726. słowa, *de Decretis vim Legis Sapientibus*, dały pochop pieniactwa, y wzruszania kilku lub kilkunastu Dekretow. Przeto obiaśniąiąc to deklaruiemy. Jż po wypadłych *observatis gradibus instantiarum* dwoch Dekretach Trybunalskich, *ex Serijs Controversiis conformiter* decyduiących, ktoby wzruszać więcey chciał Sprawę, ma bydź skarany *pœnis convulsionis Legum*, nawet Grody, y Kancellarye takowych relacyi pozwow, przyimować nie maią, *sub pœnis Sessionis Turris per spatium quatuor Septimanarum, ac pœna quingentarum Marcarum Parti provocatæ adjudicandarum;* tudzież y takowych Dekretow *ullatenus* wzruszać nie będzie się godziło, w ktorych akceptacya zaszła, *sub pœna Sessionis*

Turris przez Niedziel dwie, *& mille Marcarum irremissibiliter adjudicandarum.* Co się zaś tycze Spraw *ex noviter repertis Documentis*, tak na przyszłe czasy postanawiamy: Jż Strona wynalazszy iakowe nowe Dokumenta, ktore rozumie bydź *rem evincentia*, powinna zapozwać drugą Stronę, z ktorą Dekret miała do Ziemstwa, *ad attendendum & justificandum eadem noviter reperta documenta*; Ktore Sąd Ziemski *ante omnia* zważyć powinien, ieżeli te *Documenta rem evincunt*, a uznawszy, że *evincunt*, Stronę *ad juramentum* przypuści: że te Dokumenta, ktore *pro noviter repertis* pokłada, przedtym nie miała, *& circa Communicationem Documentorum*, nie utaiła, ani o nich wiedziała, ktory Jurament, gdy Strona wykona, nakaże Sąd Ziemski *restituere Causam in integrum*, y rozsądzi według dowodow przez te Dokumenta okazanych. A gdyby *vexatoriè* tylko *sub prætextu noviter repertorum* Strona Stronę zapozywała, y nie zdały by się *Documenta rem evincentia*, *Partem indebitè provocantem* Sąd Ziemski ukarze *pœna Sessionis Turris per spatium quatuor Septimanarum & mille Marcarum, cum impositione perpetui silentij.* A tak Dekretu iuż więcey nie będzie się godziło wzruszać *sub simili rigore.*

A lubo dawny Praw opis, y rygor nie mogł powściągnąć niezbożnych ludzi od brania w Trybunałach Korrupcyi, ani przysięgi powtarzane tey zuchwałości zagrodzić potrafiły, a częstokroć iedni drugim Sędziowie w takowym występku folgować zwykli. Więc odtąd gdyby komu z Deputatow zadana bydź miała korrupcya, *Forum* iuż nie w Trybunale, lecz w Sądach Relacyinych takowym sprawom przepisuiemy; Sądy iednak Relacyine sądząc sprawę Deputata o korrupcyą, *in cognitionem* Dekretu Trybunalskiego wdawać się nie maią *sub nullitate*, y gdyby zadana Korrupcya, od kogożkolwiek dowiedziona bydź miała, *rigor perpetuæ abjudicationis*, nie tylko od wszelkiey Funkcyi, ale *& ab omni activitate* zaznaczamy. Takaż sama kara *in temerè obicientem extendi* ma. Kommendant Trybunałowi *in præsidium* przydany, aby do subordynacyi zupełnie należał do Trybunału, *& in causa delicti*, mogł bydź *ex consensu Stubæ* aresztowany, sądzenie zaś onegoż, iako y wykraczaiących Officyerow, należeć ma do Kommissyi Woyskowey; A Kommissya Woyskowa destynowane *Corpus* na Kommendę, *& in præsidium* Trybunału, iuż go wyciągać nie ma, aż do skończenia Kadencyi onego, chyba za zezwoleniem Trybunału odmienić może.

A gdy coraz większe z niespokoyności y niestałości ludzkiey w uczynieniu à potym reklamowaniu Tranzakcyi wzmogły

gły się prawne kłotnie, ktore nayważnieyszą niechęć między Obywatelami sprawuią, onym chcąc iak nayskuteczniey zapobieżeć, *pro lege perpetua, & irrevocabili* mieć chcemy; aby Donacye, Zastawy, Zapisy, Jntercyzy, Kwity, y wszelkie inne tranzakcye *ex actu bonæ voluntatis*, autentycznie nastąpione, w Xięgach zeznane, wieczyscie trwałe y niewzrußzone były. Gwoli czemu postanawiamy, aby Każdy w Leciech y rozumie zupełnym podług opisu dawnych Praw będący; to iest: *quò ad donationem, & resignationem* aby miał Lat dwadzieścia y cztery zupełnych, lub ich nie maiąc, przyszedszy *ad hanc competentiam*, approbował. *Quo ad obligationē* aby miał, także lat dwadzieścia cztery skończone, takowy zawarłszy z kim Tranzakcye, Donacyą, lub Rezygnacyą, uczyniwszy Kontrakt, lub Komplanacyą spisawszy, y onęż roborowawszy, nadto ieszcze w akceptacyą swoiey czynności wszedłszy, czyli sam przez się, czyli specyalnego swego *ad Actum* umocowanego Plenipotenta *præmissa* uczyniwszy, mocy żadney mieć nie będzie, takowe tranzakcye manifestami reklamować, onych wzruszać, *sub pœna sessionis Turris* przez Niedziel 12. *& mille Marcarum in foro competenti adjudicandarum*, Ktore Tranzakcye *& actus Officiosos* według Statutu za niewzruszone mieć chcemy: chyba żeby strony obydwie same się dobrowolnie z tranzakcyi zawartey zrzucały, y oney między sobą nie przyimowały, takowe *nullius valoris* bydź maią. Ci zaś młodzi, ktorzy do zawarcia tranzakcyi, nie maią *competentiam* Dwudziestu czterech, albo przy naymniey *discretionem annorum* dwudziestu Lat, dopieroż w opiekach (poko nie maią Lat osimnascie) u Opiekunow zostawać maiący, aby nie mieli mocy summ na Dobra zaciągać, Zapisy czynić, y ręczne karty dawać, także u Bankierow, Kupcow, wszelkiego gatunku towary, y Kleynoty brac na kredyt, a to pod przepadkiem Summ y Towarow, napotym ostrzegamy.

Zapobiegaiąc iednak ukrzywdzeniu *juris naturæ*, y zażywanym na wyzucie z fortuny podeyściom, wszystkie ogolnie tranzakcye między Opiekunami, y Pupillami, między Starszemi, y młodszemi Bracią, w ufności, rzetelności y sprawiedliwości zawarte, a w ktorych się podeyscie lub *læsio juris naturæ* iawnie, y dowodnie pokaże choć by *in omni forma, & cum omnibus solennitatibus* czynione, były Kassowane, *& nullius valoris* bydź powinny.

Ponieważ rożne podstępy y oszukania między Obywatelami Korony Pol: zagęściły się, przez zeznawanie w obcych Grodach

y Ziemſtwach wieczyſtych Tranzakcyi, y onych w czaſie Prawem opiſanym, oſobliwie Statutu W. X. Litt. w Rozdziale ſiodmym, Artykule drugim, *Titulo:* ieżeliby komu trzeba zapis czynić krom Rokow Ziemſkich, do Xiąg właſnego Woiewodztwa, lub gdzie na Powiaty rozdzielone, do właſnego Powiatu, gdzie Dobra leżą nie przenoſzenia; Przeto odnawiaiąc pomieniony Statut, nie tylko dla Woiewodztw, ktorym ſię ſądzić zwykły, lecz y na całą Koronę rozciągaiąc poſtanawiamy. Jż Tranzakcye wſzelkie, tak wieczyſte, iako y doczeſne, ręczne, dożywocia y zapiſy, w obcych Grodach lub Ziemſtwach zeznane, a podług pomienionego Statutu W. X. L. na pierwſzych lub powtornych Rokach, w czaſie pokoiu, ſpoſobem Oblaty do Xiąg właſnego Woiewodztwa lub Powiatu, gdzie ſię Dobra znayduią, a w czaſie niepokoiu lub graſsuiącego powietrza po uſpokoieniu tego, w Rok y Niedziel ſześć nie będą przenieſione, takowe Tranzakcye niſzczemy, y za nieważne w każdym Sądzie mieć chcemy.

Zapobiegaiąc wielorakim inkonweniencyom, ktore ſię przez nieporządek w Ziemſkich, y Grodzkich Kancellaryach, oraz przez depaktacyą dzieią, y gdy według opiſu Konſtytucyi Roku 1726. do tego czaſu nie maſz zachowania, y ſprawowania ſię, poſtanawiamy odtąd *& ſub infra ſcripto rigore* mieć chcemy; Aby Staroſtowie, do ktorych, gdzie Kancellarye, y ſtanowienie Piſarzow, Regentow, Vice-Regentow, y Suſceptantow należy, a w Xięſtwie Mazowieckim, gdzie Piſarze Akta ſprawować y Regentow przyſięgłych mieć powinni; Uſtawę niżey opiſaną w Kancellaryach zachowali. Aby ſię nikomu nie godziło Tranzakcyi do Xiąg przyimować, tylko przyſięgłey Oſobie, gwoli czemu zalecamy Staroſtom Grodowym, iako y Piſarzom Mazowieckim, aby *poſt promulgatam hanc Legem*, do Grodu y Kancellaryi ziachawſzy, czyli to Regenta, czy Vice-Regenta, lub Suſceptanta, *ad ſuſcipiendas tranſactiones* poſtanowili, ktory *in eam Rotham jurament* wykonać powinien.

Ja N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu, &c: *Jż mając powierzone Akta* ad ſuſcipiendas quasvis Tranſactiones, *one wiernie ſprawować będę*, Recognitiones *wſzelkie* juxta mentem & aſſenſum recognoſcentis *przyimować, y oſzukania wſzelkiego* inter recognoſcentes *przeſtrzegać będę, Tranzakcye wſzelkie y rekognicye, ſam ſwoią ręką, nikomu Protokułu nie pozwalaiąc, w Kancellaryi, a nie w goſpodzie wpiſywać będę, y rekwiruiącym zaraz wydawać bez depaktacyi nie omieſzkam. Od ſuſcepty więcey wymagać nad to iak ieſt w teraźnieyſzey uſtawie nie będę, od Extraktow więcey płacić, iak*

od Arkuſa ściſłym charakterem po Złotemu iednemu nie dopuſzczę, y Paleſtrantow przy Kancellaryi będących w tym pilnie przeſtrzegać będę, a nie poſłuſznych temu Prawu, Sądowi donieść powinienem, żadnego nie maiąc względu, tak na bogatego, iako y ubogiego, każdemu według Boga y ſumnienia przyimować, y nic przeciwnego Prawu, w Tranſakcyach popiſywać obliguię ſię. Tak mi Panie Boże dopomoż, &c.

Po ktorey wykonaney przyſiędze, Staroſtowie lub Piſarze Tabellę w tym Prawie przez Nas uſtanowioną, y za Prawo zachować mianą, wypiſać każą; y w Kancellaryi każdemu dla wiadomości zawieśić *& obſervantiam* oney przyimuiącym, y Extrakty wydawaiącym zalecą, a gdzieby ieden Regent, lub Suſceptant w Kancellaryi do ſuſcepty wyſtarczać nie mogł, iako też *ad caſum* choroby, wolno będzie Staroſtom lub Piſarzom dwoch lub naywięcey Trzech takowych *circa Acta* zoſtawić przyſięgłych Vice-Regentow lub Suſceptantow, za ktorych *onus reſponſionis* bądź na Staroſtow, od ktorych oni dependować będą, bądź na Piſarzow ktorzy Akta ſprawuią, wkładamy; Jż gdyby przeſtępny teraźnieyſzemu Prawu, miał w czymkolwiek *contra juratam fidem* poſtąpić, y Ordynacyi teraźnieyſzey zadoſyć nie czynić, wolno będzie każdemu nie tylko tego Suſceptanta, ale też Staroſtę lub Piſarza zapozwać do Trybunału *ad Regeſtrum Terminorum Tactorum*, gdzie takowy *transgreſſor Legis cum ſuo Principali, pœnâ Seſſionis Turris* przez Niedziel ſześć *& mille Marcarum* karany bydź ma. Gwoli czemu oſtrzegamy, aby Staroſtowie y Piſarze, takowych Regentow, Vice-Regentow, Suſceptantow *Viros capaces, & bene Poſſeſſionatos* mieli ktorym maią Xiąg y Suſceptę powierzać: Waruiemy oraz, *& ſub indiſpenſabili rigore* mieć chcemy, aby Staroſtowie, ktorym to *ex Lege incumbit*, Archiwa dla konſerwacyi Xiąg beſpieczne, tudzież Kancellarye porządne w ſwych Staroſtwach mieli, a gdzie Jch dotąd nie maſz, aby one, iako y Archiwa erygowali, *ſub pœna abjudicationis & amiſſionis* Staroſtwa, *ad inſtantiam cujusvis* w Trybunale *ex Regeſtro Terminorum Tactorū decernenda*, co ſię ma rozumieć y o wieżach na Delinkwentow.

TABELLA

Z Taxą *Jurium Cancellariæ.*

OD Rezygnacyi, Donacyi, Ceſſyi, Transfuzyi Zł: Pol: 2.
Od Roboracyi Kontraktow, Skryptow - Zł: Pol: 1.

Od Zapisow, Kwitow, Wizyi, Jntromissyi, Aresztow, Obdukcyi, Prezent, Manifestow, Dożywocia - - - - Zł: Pol: 1.
Od Relacyi Pozwow tak Ziemstwa, Grodu, iako y Trybunału. - - - - Gro: 20.
Od Pieczęci na iakiżkolwiek Extrakt, lub Pozew, - Gro: 6.
Od Plenipotencyi czy Specyalney czy Ordynaryiney choćby na kilka lat uczynioney albo Wadyalney. - - - - Zł: Pol: 2.
Od publikacyi *circa Manifestationem* samemu Woźnemu. - - - - - Gro: 15.
Od prezenty pieniędzy, Bydła, Koni ze szkody wziętych. - - - - Zł: Pol: 2.
Od przeliczenia Summ Kapitalnych od Tysiąca po - Gro: 3.

A gdy Nam iuż na tym Seymie do opisania korrektury Praw nie przyszło; Więc *in Ordine* do ułożenia Proiektu na następuiący *immediatè* Seym Ordynaryiny, naznaczamy Deputatow pod Prezydencyą Xcia Prymasa, ieżeliby się tu znaydował, & *in præsentia* Ministrow *utriusque Gentis* ktorzy tu będą przytomni: WW. Antoniego Ostrowskiego Kujawskiego, Hieronima Szeptyckiego Płockiego Biskupow. Ant: Xcia Jabłonowskiego Poznańskiego, Jgnacego Twardowskiego Kaliskiego Wojewodow. Tadeusza Lipskiego Łęczyckiego, Jana Czarneckiego Bracławskiego, Jozefa Malickiego Sanockiego Kasztelanow, Antoniego Kossowskiego Sekretarza, Jacka Małachowskiego Referendarza, Władysława Gurowskiego Pisarza, Jana Chryzostoma Krajewskiego Jnstygatora Koronnych, Tomasza Dłuskiego Lubelskiego, Andrzeia Gostomskiego Malborskiego, Jozefa Wilczewskiego Wiskiego Podkomorzych, Teodora Szydłowskiego Warszawskiego, Kajetana Hryniewieckiego Czerwonogrodzkiego. Jozefa Mikorskiego Gąmbińskiego Chorążych. Kazimierza Wykowskiego Czerwonogrodzkiego, Jana Tymowskiego Piotrkowskiego Stolnikow. Macieia Skorupkę Drohickiego, Jozefa Radzickiego Zakroczymskiego, Pieńkowskiego Nurskiego Podczaszych. Woyciecha Ostrowskiego Podsędka Łęczyckiego, Macieia Sobolewskiego Warszawskiego, Adama Kownackiego Nurskiego Pisarzow. Stanisła Wołłowicza Starostę Przyłuskiego; Ktorzy ziachawszy się *in Mense Oct.bri* tu do Warszawy w tym Roku, *absentiâ nonnullorum non obstante*, Proiekt korrektury Praw czerpaiąc Prawa nayprzod z Statutu Lit: potym z korrektury Pruskiey, a na ostatku y z powszechnego Cywilnego Rzymskiego, lub innych

nych Obcych Praw wſzelkich, na naſtępuiący Seym napiſzą, y podpiſzą, y Stanom do uwagi, wybrania, odmiany, lub poprawy podadzą; W czym Zgromadzone Stany *deciſionem pluralitate Votorum, uti in Materia Juridica* zachowaią. Exekucya tego Prawa o Trybunałach ma ſię zacząć od Reaſſumpcyi naſtępuiącego *immediatè* Trybunału.

Jurysdykcya Marſzałkowſka.

PRzez wzgląd, y Rozliczność obowiązkow, ktore Prawo do WW. Marſzałkow przydało Urzędu, y chcąc wraz ſprawiedliwe z innemi tegoż *Miniſterium* uczynić porownanie; à ten Nam, y Narodowi miły y potrzebny Marſzałkowſki urząd zaſłonić od tey nieufności, y niechęci, ktorą arbitralna iedney Oſoby władza w wolnych Obywatelach wzniecać przywykła, ieſzcze na oſtatnim Seymie *Anni* 1766. ſtaraliśmy ſię przez nowe w tey mierze ułożenie, żądanie naſze żyścić; Gdy iednak z czaſem wſzyſtko okazuiącym tę uſtawę Naſzę, ani żądaniu Narodu, y ſprawiedliwości doſtarczaiącą, ani WW. Marſzałkom przyzwoicie pomocną znaleźliśmy, więc chcąc teraz ſkutecznieyſzym żyścić to ſpoſobem: Tymże WW. Marſzałkom, za powſzechną zgodą ſześciu Aſſeſſorow przydaiemy, y wieczyście iak nayściśley, do tego Marſzałkowſkiego Urzędu przyłączonemi mieć chcemy. Ktorzy od Seymu, do Seymu, przed powrotem UU. Posłow do Jzby Poſelſkiey, tak iako Kommiſſarze Woyſkowi y Skarbowi obierani będą; A przeto dyſpenſuiemy tychże WW. Marſzałkow, od zapraſzania Aſſeſſorow, w dawnieyſzey Konſtytucyi Jmże wyznaczonych na Kadencyą Seymu w W.X.Litt: z Seymu Ordynaryinego w Koronie, przed tą Kadencyą przypadaiącego, maią także być obierani Aſſeſſorowie, z Prowincyi Litt: w takieyże liczbie, ktorzy, że tylko przez czas Seymu, y bytności Naſzey, w mieyſcu Seymowania potrzebni będą, bez nadgrody z Skarbu, z pewnością iednak wdzięczności Naſzey tę uſługę Aſſeſſorſką odprawiać maią, y w wſzyſtkim, to, co Aſſeſſorowie Sądow Marſzałkowſkich w Koronie, zachować ſię obowiązani będą. Ci zaś UU. Aſſeſſorowie z Seymu naznaczeni, ażeby do wſzelkich Spraw rownie, iak WW. Marſzałkowie należeli, mieć chcemy, y poſtanawiamy. Wſzyſtkie także uſtawy, według okoliczności, y czaſu wypadaiące, *pluralitate* konkludowane być powinny, tak iako Sądy w Sprawach Kryminalnych Marſzałkowie Wielcy, à *in abſentia* tych, Nadworni ſą zawſze, gdy ſię przy Boku Naſzym

znayduią; *Præsides nati* Sadu Marszałkowskiego, podług dawnych Praw, Ustaw, y zwyczaiow.

Do Sądu zaś Marszałkowskiego, te tylko Sprawy, ktore w Artykułach Marszałkowskich Prawem stwierdzonych znayduią się opisane, przyimowane, y tam *per pluralitatem* decydowane będą. Jnne Sprawy Cywilne wszelkie, iako w wspomnionych Artykułach Marszałkowskich nie znayduiące się, pod nieważnością Dekretow, *ad competens Forum* odsyłane będą, oprocz ieżeliby sobie wzaiemnie strony *Forum* Marszałkowskie zapisały, albo się temu dobrowolnie poddały. Sprawy także Cudzoziemcow podrożnych, ktorzy tu ani Obywatelstwa, ani ustawicznego pomieszkania nie maią *tam ex Actoratu, quam ex Reatu*, o długi, albo tym podobne Pretensye do Sądu Marszałkowskiego należeć będą; Jako też y Sprawy, o Stancye, w ktore Szlachta wchodzą. Do ktorego także y Zydzi do Warszawy przyieżdżaiący, à dotąd od Juryzdykcyi Marszałkowskiey dependuiący należeć nie maią, chyba żeby Miasto o to rekurs do WW. Marszałkow czyniło, ale iako nie są nikomu większą przeszkodą iako Miastu, tak odtąd zwierzchności Magistratu Miasta Starey Warszawy, zupełnie, y szczegulnie podlegać będą. Ktorym iednak, dla publiczney wygody y umiarkowania drożyzny Towarow, według starego zwyczaiu pod czas Seymu, nie ma bydź zabroniony handel Kupiecki.

Wszelkich zaś ustaw, bądź porządku, bądź bespieczeństwa, bądź taxy tyczących się, *pluralitate* decydowanych, Exekucyą iednym szczegulnie WW. Marszałkom Wielkim, à w niebytności tych WW. Marszałkom Nadwornym, gdyby się zaś Ci nie znaydowali, pierwszemu *in Ordine* Assessorowi przyznaiemy, y oddaiemy; Prezencyą wszystkich UU. Assessorow w czasie Kadencyi Cztery razy do Roku przypadaiącey, y w ninieyszey tu Ordynacyi wymienioney, pod utratą pensyi, ktora się między przytomnych dzielić będzie, nakazuiemy. Czterech zaś z nich, ażeby ustawicznie przy Boku Naszym zostawali, pod Rygorem Prawa *contra Convulsores Legum*, y pod utratą także Pensyi, mieć chcemy. Dla czego y Komplet, ażeby ze Czterech Osob był złożony postanawiamy. Urodzonego zaś Sędziego Marszałkowskiego, iedynie *cum voce Consultiva* między Assessorami, mieć chcemy, dla czego w Komplet rachować się nie powinien. Ktoremu iednak *Forum primæ instantiæ* zostawuiemy, y od niego appellacya do Sądow *Supremæ instantiæ* Marszałkowskich iść powinna.

Jeżeliby się trafiło, ażeby Szlachcic Obywatel W. X. Litt.; był

był pozwany do Sądow Marszałkowskich Koronnych, na ow czas W. Marszałek Koronny przytomny, WW. Marszałkow Litewskich, do Sądu swego wezwie, y zasiadłszy, podług dawney Ordynacyi tak z niemi, iako y przytomnemi Assessorami *pluralitate votorum* tę sprawę decydować będzie, niebytność iednak WW. Marszałkow Litewskich, nie ma tamować biegu sprawiedliwości przyzwoitey; A co się tu mowi o Marszałkach, y Obywatelach Litewskich w Koronie, to się ma rozumieć, y o Koronnych w Litwie.

W sprawach zaś *violatæ Securitatis*, lub *ex appellatione, vel Remissa* przypadaiących, ktoreby były przeciwko Sędziemu, lub innemu Officyaliście Marszałkowskiemu, y innym iakimkolwiek Urzędom, do tey Juryzdykcyi obowiązanym, albo przeciwko ludziom Dworu Marszałkowskiego, sąd Marszałkowski *ultimæ instantiæ* sam wyprowadzi Jnkwizycye, albo one wyprowadzić zleci Officyalistom swoim, lub Grodzkim. A gdyby kiedy Marszałek sam co wykroczył, *violando Securitatem publicam* przy Boku Naszym, *non ex vi* iednak *prolatæ sententiæ*, albo nastąpioney Exekucyi Ustaw; lub Dyspozycyi swoich, tam gdzie mu należą, albo wraz z Assessorami uczynionych, na ow czas stosuiąc się do Prawa, innym Ministrom służącego, mieć chcemy, aby w Sądzie Marszałkowskim, nie znayduiąc się sam na swoiey sprawie odpowiedał, y był sądzony *pluralitate votorum*. *In reliquo* zaś Urząd Marszałkowski przy wszelkich Prerogatywach ktore wyżey wyrażonym Punktom nie są przeciwne, zachowuiemy. Ktore we wszystkim ustanowienie, za powszechną zgodą Zgromadzonych Stanow, za niewzruszone, y nieodmienne Prawo postanawiamy.

Zaaresztowanie także Osob, dla zapobieżenia, y przeszkodzenia złemu, lub ucieczce obwinionego, samym WW. Marszałkom zostawuie się, rozsądzenie zaś, gdyby przyszło aż do sprawy, wraz z Assessorami ma nastąpić.

Ostrzeganie bespieczeństwa Posłow, y Ministrow Cudzoziemskich, y Charakterem podobnym zaszczycaiących się Osob, y zachowanie w tym Punkcie Prawa Narodow, tak co do wzwyż pomienionych Osob, iako też y do Ich Dworow, stosuiąc się do dawnych zwyczaiow, pieczy samych WW. Marszałkow polecamy.

Wyznaczenie Asserrorow Sądom Juryzdykcyi Marszałkowskiey.

JAko Krolowie Poprzednicy Nasi, przez dawnieysze ułożenia z Rzplitą, ofiarowali się we wszelkich Radach, y Sądach, *ad pluralitatem* łączyć swoie zdania, tak y sama Rzplta potym w każdych *ultimæ Instantiæ* Subselliach, do podzielenia takowey władzy, między więcey Osob, rożnemi czasami przystępowała, tak dalece, że y Sądom Juryzdykcyi Marszałkowskiey (ktore ostatnie były, gdzie Decyzya y ferowanie Dekretow bez appellacyi wypadały) na ostatnim Seymie Ordynaryinym Assessorow przydano; Więc My, abyśmy tym bardziey sprawiedliwym w tey mierze powodom dogodzili, *ad normam* Sądow Naszych Zadwornych Sześciu Assessorow wyznaczamy, w ktorych liczbie dwoch Senatorow, bywać będzie mogło, y żeby dla publiczney, ktorą będą czynić usługi, szkody przez koszta, na siedzenie przy mieyscu teyże Juryzdykcyi nie ponosili, Summę Siedmdziesiąt, y dwa tysiące Złotych Polskich, corocznie ze Skarbu Koronnego wypłacać Im zlecamy. Co zaś do innego wszelkiego tychże Sądow Rozrządzenia, Ordynacyą na ten koniec ułożoną potwierdzamy, *in Volumen Legum* inserować zlecamy, y żeby we wszystkim moc Prawa zabierała, mieć chcemy.

Assessorowie Sądow Naszych Marszałkowskich, y Zadwornych, Posłami bydź nie mogą.

GDy za powszechną Zgromadzonych Skonfederowanych Stanow zgodą, w ustawach dla Kommissyi Skarbowych, y Woyskowych Oboyga Narodow, to ostrzeżono iest, żeby Kommissarze Skarbowi y Woyskowi, Posłami na Seymach nie bywali, z tegoż samego powodu, y Assessorom Sądow Naszych Marszałkowskich, y Zadwornych, *Capacitatem* do Funkcyi Poselskich odeymuiemy, a iako Assessor Sądow Rzeczonych Posłem nie będzie mogł bydź, tak żeby, ani Poseł Assessorem mogł bydź obierany, postanawiamy.

Ordy-

Ordynacya Sądow Naſzych Juryzdykcyi Referendaryi Koronney przywroconey.

POnieważ Władza Naſza Sądowa Krolewſka w Referendaryi Koronney, nie tylko Jey przyłączeniem do Sądu Naſzego Aſſeſſorſkiego Koronnego, przez Konſtytucyą Seymu Konwokacyinego Roku 1764. ale też od niego rozłączeniem, y Juryzdykcyi Referendarzom przywroceniem, przez Konſtytucyą Seymu Ordynaryinego Warſzawſkiego Roku 1766. ieſt iawnie uznana; Przeto, aby w teyże Prerogatywie *cum declarata* wyrazem przywiedzioney Konſtytucyi Roku 1766. *inappellabilitate Decretorum*, Sąd Naſz Referendarſki Koronny, y na potym zoſtawał, iako też w tey Izbie Sądowey, w ktorey ſię Aſſeſſoria Koronna odprawiać będzie Kadencyami tą ſamą Konſtytucyą 1766. ſobie wyznaczonemi, bądź w obecności Naſzey Krolewſkiey, lub też *ſub abſentia Noſtra* odprawował ſię, poſtanawiamy. Juryzdykcya zaś Raferendarſka, y odprawowanie Sądow, ma zoſtawać przy tym Referendarzu, ktory dawnieyſzy na ten Urząd ma Przywiley, a w niebytności iego, drugi Referendarz mieyſce, y Juryzdykcyą zaſtępować będzie. A gdy do Sądow Naſzych Referendarſkich Koronnych, Sprawy *Iuris Colonarij* zdawna należały, a te ſą Poddanych, przeciwko Poſſeſſorom Dobr Naſzych, wzaiemnie ich przeciwko Poddanym, także o Wybraniectwa na Dwudzieſtym Łanie *Iuris Colonarij* o Sołtyſtwa, Lemańſtwa, *per Privilegia Iuris Succeſſivi* chodzące, y tą *Succeſſivi Iuris* iſtnością, *naturam Fundi Colonarij* maiące, o młyny z trzeciey miary zaprzywileiowane, także Sprawy Dzieſięcinne, z gruntow Namienionych *Iuris Colonarij* pochodzące, Appellacye od Zamkowych Pruſkich, tudzież Naſzych Ekonomicznych Juryzdykcyi, z Poddanemi zachodzące, zgoła, cokolwiek *Quæſtionis ex Perſonali, aut Reali*, Grunta *Iuris Colonarij* wynika, to wſzyſtko pod wydział Spraw Sądow Naſzych Referendarſkich podpadało, y mieściło ſię. Przez Konſtycucyą zaś Roku 1766. Sąd Naſz Referendarſki do Spraw Gromadzkich y pomiarowych Wybranieckich ſciśniony. Przeto też Juryzdykcyą Sądow Naſzych Referendarſkich Koronnych, ile rownie na Władzy Naſzey Krolewſkiey ugruntowaną, do dawnieyſzey Jey poſtawy, wyżey opiſaney, zupełnie przywracamy. Y iako namienione Sprawy Juryzdykcya Referendarſka *cum Re-*

solutione Przywileiow ſądzić zwykła, tak aby ſię zwłoka ſprawiedliwości nie działa, y na potym mieć to chcemy.

Ubeſpieczaiąc także Juryzdykcyą tych Sądow, aby w Sprawach wyżey wyrażonych, *extra Forum* Jey, nie ważył ſię nikt drugiey Strony *evocare, ſub pœnis Evocationis*, w tychże Sądach *decernendis, & nullitate Iudicatorum*, lub *Condemnationum evocatoriè obtentarum*, oſtrzegamy.

Exekucyą Dekretow Sądow Naſzych Referendarſkich Koronnych, aby Staroſtowie, y Urzędy Grodzkie czynili, pod rygorem, *contra non Exequentes* w Konſtytucyach wyrażonym, tak iako Dekretow Naſzych Aſſeſſorſkich, *ad mentem* Ordynacyi Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich pod Tytułem: O Exekucyi Dekretow Krolewſkich: obowiązuiemy.

A ponieważ Konſtytucyą 1766. dla pieczętowania Dekretow Juryzdykcyi Referendarſkiey, Pieczęć mnieyſza, od Koronney pod Orłem Polſkim z napiſem: Pieczęć Referendaryi Koronney, ieſt wyznączona; Przeto aby pod tą, a nie inną Pieczęcią *ſalvi Conductus* Poddaňſtwu, y Mandaty, czyli Pozwy, na Sądy Referendarſkie wychodziły, mieć chcemy. Z tey Konſtytucyi 1766. punkt, że w przypadku nieprzytomności Aſſeſſorow, ſami Referendarze ſądzić będą mogli, z przyczyn tamże wyrażonych, ponawiamy.

Dla niewielości zaś Spraw, dwa tylko Regeſtra, ieden dla Spraw *Experimenti* Ordynaryiny, na pierwſzy Mieſiąc każdey Kadencyi, drugi Regeſtr, na drugi w każdey Kadencyi Mieſiąc, dla Spraw Kommiſſyinych(ktore iednak po wywiedzioney Kommiſſyi do Regeſtru Ordynaryinego iść będą powinny) także dla Spraw *Evocationis extra Forum Referendariale*, tudzież Kontrawencyinych poprzedzaiącym Dekretom Referendarſkim, iako też Expulſyinych, gdyby ſię komu w przepiſanym Spraw Rodzaiu, gwałtowne z Poſſeſſyi wybicie ſtało, poſtanawiamy.

Przykładem też Ordynacyi Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich, aby odtąd Areſzta na wzdanie nie ſzły, ani na Munimenta, Dylacye, lecz na mieyſce tych Dylacyi, Kommunikacya była Dokumentow w Sprawach *Iuris* do przyſzłey Kadencyi, deklaruiemy.

Także też, aby Stron *Patrocinantes* (ktorych nie więcey, iak tylko Dwunaſtu, przez Wielebnego, czy Urodzonego Referendarzow Koronnych przyimowani bydź maią) ieżeli nie ſą przyſiegli, aby Przyſięgę *Rothâ præſcriptâ* Patronom Aſſeſſorſkim wykonali, y Ciż *Patrocinantes*, aby Summaryuſze Dokumentow

ſwo-

ſwoich, z wiernym w nich iſtoty każdego Dokumentu wyłuſzczeniem, przy Indukcie Sprawy podawali, ſtanowiemy.

A ponieważ żadna Juryzdykcya Sądowa, bez Piſarza obeyść ſię nie może, lubo ten Urząd Piſarzow do Spraw w Sądach Referendarſkich naznaczonych wyraźnym tych ſamych ſłow napiſem, w Konſtytucyi Seymu Koronacyinego Roku 1764. abrogowaliśmy, iednak za przywroceniem iuż do ſwoiey Poſtawy, tychże Sądow Referendarſkich, y Urząd też Piſarſtwa przywracamy.

Ubeſpieczenie tychże Sądow, y Oſob w nich ſtawaiących, takież iakie ieſt w Ordynacyi Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich oſtrzeżone, poſtanawiamy.

Ordynacya *Judicii Mixti*, albo Sądu wſpolnego.

STosuiąc ſię do Artykułu II. §. XIII. uſtanowionego Traktatu, względem uformowania *Judicij Mixti*, z Oſob Siedemnaſtu, *pro exacta Juſtitiæ adminiſtratione*, takowe czyniemy rozporządzenie. Nayprzod, gdy naſtąpi od J. K. Mci każdorocznie w Mieſiącu Lipcu, do Sądu tego Nominacya, Oſob Sądowych Szeſnaſtu, to ieſt Ośmiu Swieckich, Rzymſkiey Katolickiey Religii, tak z Korny, iako y W.X. Litt:, à także ośmiu z Grekow Nie Unitow, lub z Dyſſydentow. Ci zatym, ktorzy wyznaczeni będą do pierwſzey Kadencyi, ziechać ſię powinni, na dzień pierwſzego Oktobra, w Roku przyſzłym 1768. tu do Warſzawy, w liczbie ośmiu, *alias* czterech Katolikow Rzymſkich, à czterech Grekow Nie-Unitow, lub Dyſſydentow, y wykonawſzy przed Grodem Warſzawſkim, a *vacante pro tunc Officio Caſtrenſi*, przed Urzędnikami Ziemſkiemi Sądowemi lub iednym z nich, à w niebytności tychże, przed Regentem, lub Suſceptantem, *Actorum eorundem Officij*, czyli *Judicij*, *non obſtante die Feſtiva* przyſięgę w Rotę naſtępuiącą:

Ja NN. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu, w Troycy Swiętey Jedynemu, że w tym Sądzie Mixti, *według ſumnienia y Prawa Rzpltey, nie maiąc względu na Rożność wiary, na Bogatego, lub ubogiego, Przyiaciela, Krewnego, y Nieprzyiaciela, każdą ſprawę ſprawiedliwie ſądzić będę, podług kontrowerſyi, probacyi, y Dokumentow Stron, darow żadnych od nikogo, przed Sprawą, pod czas ſprawy, y po ſprawie brać, praktyk żadnych w ſprawach toczących ſię czynić, ſekretu Izby Sądowey, y zdania wotuiących, czyli to* per directum, *lub* indirectum *wydawać, ani Kompletu, procz*

prawdziwey choroby, y gwałtownych potrzeb, pod żadnym pretextem zrywać nie będę. Tak mi Panie Boże dopomoż y niewinna Męka Syna Jego.

Po wykonanych zatym przez tych Sądowych iednego po drugim Juramentach, y zapisaniu onychże *in Actis*, Grod Warszawski spisawszy iedną ręką, z Imieniem y Przezwiskiem Regestr wszystkich obecnych Sędowych Religii Rzymskiey Katolickiey, każdemu z Oboyga Religii Sądowemu do rąk odda. A ci dopiero zasiadłszy sobie w mieyscu sposobnym, po ogłoszeniu Woźnego zafundowaney Juryzdykcyi, y uczynionym ustępie, sami tylko *in Conclavi* zostaiąc, *methodô* w Trybunałach *practicatâ*, z pomiędzy siebie przystąpią do obrania Prezesa Katolika Rzymskiego, do odbywania zaś teyże Elekcyi *Ceremonialium* pierwsi *ex ordine* oboyga Religii należeć maią, à po obranym Prezesie, przystąpią do postanowienia Sądowi swemu (nie z pomiędzy siebie, lecz z innych Osob Szlachty à Religii na ten czas Greckiey Nie-Unickiey lub Dyssydentskiey) Pisarza do pisania Dekretow, à Regenta do trzymania Regestrow Sądowych, *&* *propter inspectionem Archivi Judicialis*, acz tych *Capaces & Expertos* dobieraiąc, ktorzy tak postanowieni, wysłuchani być maią przysięgi przez tenże Sąd, *& quidem* Pisarz *in eam Rotham.*

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu, iż Stron Kontrowersyi pilnie słuchać, à Dekreta wszystkie konformuiące się pluralitati votorum Judicij Mixti *z opisaniem potrzebnych Cyrkumstancyi, wyrażeniem oboiey Strony dokumentow, pisać będę, Sekretu Jzby y zdań Sądowych tam* directè quam indirectè *nikomu niewydam, kontentuiąc się zaś naznaczonym mi* Salarium, *od Dekretow y Stron żadnego datku* etiam ab ultro offerentibus *brać nie będę*, in Officio *zaś* meo *pilnie się y wiernie sprawię, tak mi Boże dopomoż y niewinna Męka Syna Jego.*

A zaś Regent, *Rotha sequenti : Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu, iż trzymaiąc Regestra* Judicij Mixti, *wpisy Spraw porządnie* secundum numerum, *nie na kartki lecz zaraz w Regestra, kto wprzod rekwirować będzie wpisywać będę*, Archivi *Sądu tego* diligentem inspectionem *zachowam, y Stron od Extradyty nad przepis Prawa Ordynacyi depaktować y więcey brać nie będę, y wiernie się* in officio meo *sprawię, tak mi Boże dopomoż y niewinna Męka Syna Jego.*

Tak zaś wypełnione przez Pisarza y Regenta Juramenta być maią w Protokule *Decretorum* zapisane, y przez Prezesa podpisane, iako zaś pilność y *Exactitudo* przyzwoitemi być maią *in*

hisce Officijs, więc do tych poczuwać się powinni tak Pisarz iako Regent, ktorych odmiana à innych postanowienie od tegoż samego Sądu dependować ma.

Instygatora zaś *pro attendentia securitatis & fidelitate servanda Judicio juratum* Prezesowi *constituere* y od siebie *salariandum*, oraz y Woźnego *stipendiarum* miec będzie należało.

Po odbytey więc tey naypierwszey pod Prezesem Katolickim Rzymskim Kadencyi, zaczynać się powinna druga Kadencya w Roko 1769. *in Crastino Circumcisionis Christi Domini*, to iest *secunda Januarij*, na ktory Dzień także tu do Warszawy ziechawszy się nominowani od Jego Krolewskiey Mości Sądowi, w rowneyże liczbie Czterech Katolikow Rzymskich y tyloż Grekow Nieunitow lub Dyssydentow, po wykonanych przez siebie Juramentach, zafundowaniu *in loco solito* Juryzdykcyi *ante omnia* obiorą *è medio sui* Prezesa Dyssydenta, Pisarza zaś y Regenta na tey Kadency postanowią z Rzymskiey Katolickiey Religii, y od nich Juramenta odbiorą, podobnież *adimplendo omnes solennitates & exigentias* iak pierwszey Kadencyi iest Sądowi przepisano. Tak tedy determinowane *Judicio Mixto* Kadencye, to iest naypierwsza à do tego y iedna tylko w Roku 1768. A zaś w następuiących latach każdorocznie dwie Kadencye sześć Miesięcy do sądzenia maiące, à iedna w rozdzielności po trzy Miesiące trwać maiąca: Zaczynać się powinny raz *à secunda Januarij* kończąc się *ultima Martij inclusivè*, powtore *à prima Octobris* z determinacyą *ultima Decembris*, à to *consecutivè* co rok zachowuiąc alternatę Prezesow, Pisarzow, y Regentow, podług obmowy Traktatowey, odprawiać się raz na zawsze w tych czasach tu w Warszawie maią.

Prospiciendo zaś *Authoritati & securitati* Sądu tegoż, ma bydź przydana *assistentia militaris*, z ktoreykolwiek Milicyi Rzeczypltey do Ordynansu Prezesa należąca, w czasach przypadaiących y trwaiących Kadencyi.

A że Ciż Sądowi *Judicij Mixti* nominowani do Kadencyi *adesse* zawsze powinni; Więc w przypadaiących pod ten czas *in aliis quibusvis Subselliis* Sprawach, czyli to *ex reatu*, czyli *actoratu beneficio suspensionis* każdy z nich *assidens judicio gaudere* ma, ktore im na dwa Tygodnie przed y po skończoney Kadencyi tylko służyć powinno, *prævio attestato* od Prezesa Sądu tego *in termino ex Dilatione incidenti reproducendo.*

To zaś *Judiciū Mixtū* bynaymniey nieprzypuszczaiąc przed siebie spraw innych, szczegulnie gatunku w Traktacie wyrażo-

 nego,

nego, y owſzem w takowych *evocatoriè* do ſiebie wyciągnionych ukarawſzy Stronę piąciuſet grzywien, oneż *parti evocatæ* przyſą-dzi, y Sprawę *ad Forum competens* odeśle.

A że w tym Sądzie nie tylko *interveniente paritate votorum* iedne y drugie kreſkowanie ſię, lecź y *ſecreta vota* pozwolone; Więc że y w innych Sprawach *etiam pluralitate* rezolwowanych, gdyby ktory z Sądowych proſił o drugie lub trzecie kreſki, dopuſzczone bydź maią.

Dekreta zaś Sadu tego, w Protokule przez Prezeſa y dwoch Sądowych *ex utrisque Religionibus* po iednemu podpiſowane bydź powinny.

Gdy albowiem uſtanowieniem Sądu tego *Publico bono & Tranquillitati inter Concives conſulitur;* Więc ſłuſznie tychże Urodzonych Sądowych *ex Publico ærario ſalariandos* uznawſzy, naznaczamy każdemu w ſwey y cały Kadencyi Prezeſowi, lub *ſtallum* Jego poſiadaiącemu, po Złotych Polſkich Dwa Tyſiące na Mieſiąc; à zaś Sądowym iednemu po Złotych Polſkich Trzy Tyſiące na Kadencyą. Podobnież *ſalariandos* mieć chcemy, Piſarzow y Regentow, wyznaczaiąc Piſarzowi każdemu po Złotych Polſkich Trzy Tyſiące na Rok, à zaś Regentowi po Złotych Polſkich Tyſiąc pięćſet na Rok z Koronnego Skarbu. Aby zaś takowe penſye bez naymnieyſzego zawodu za podpiſaną przez Prezeſa Atteſtacyą kto był przytomny z nich, wypłacane, a przez każdego penſyą ſwoią odbieraiącego zakwitowane były, bez żadney *ſub pretextu* Kwitowego od Skarbu tegoż detrunkacyi. A ieżeli ktorzy z Sądowych ſądzić nie będą ktorego Mieſiąca, tym ma być *ad proportionem* uchybionego czaſu *ſalarium* odcięte.

Urodzeni przeto Sądowi *feriatim* zapiſuiąc *Actus* w ſądzeniu, *non interruptè* odbywać powinni w czaſach ſwych Kadencyi zaſiadaiąc co dzień, *Exceptis diebus Feſtivis*, z rana tylko od godziny oſmey do pierwſzey, takowey w zaſiadaniu przeſtrzegaiąc Alternaty, żeby pod Prezeſem Katolickim Rzymſkim z prawey Strony Katolicy Rzymſcy, podobnież pod Prezeſem W. Biſkupem Greckim lub Diſſydentem zaſiadali, y z pilnością ſądząc od zaczętey Sprawy chocby *ſupernumerarij* nad Komplet nieodchodzili, pod czas zaś Sentencyi żaden z mieyſca ſwego nie wſtawał pod animadwerſyą Sądową.

Gdyby zaś ktory Sądowy znayduiąc ſię w Warſzawie, Komplet zrywać, lub dla zerwania onegoż (*præter ſolum veræ infirmitatis juramento coram eodem Judicio proximè venturo comprobandū caſum*) umyślnie na mieyſce Sądom naznaczone po obwieſzczeniu

niu iednym y drugim przez Prezesa teyże Kadencyi nie ziechał, takowy odsądzeniem od Funkcyi ukarany bić powinien, *&* *amplius* do Sądu tego *admitti* niemoże.

Sessye też ani przywołane ani odwołane *nisi de unanimi consensu* być nie mogą przed czasem y godzinami wyżey wyrażonemi, ale za nadoyściem godziny, y byle Komplet był Aktem Osobnym opisany, nieczekaiąc na nikogo, Sądy się zacząć y kontynuować maią, żaden oraz z Osob zasiadaiących, darmo o Ustęp y *in extenuationem* czasu prosić nie powinien, a uprosiwszy, słuszność y racyą tego Ustępu powiedzieć ma.

A iako sprawiedliwość w tym naywiększą odnosi krzywdę, gdy tak Prawa iako Decyzye w exekucyach, zpoźniane bywaią, więc chcąc aby Dekreta *Iudicij Mixti* należytą stateczność miały, postanawiamy, aby *Contravenientes* Sądu tego Dekretom, podlegali rygorowi na sprzeciwnych Dekretom Trybunalskim, rozciągaiącemu się.

Gdy zaś z rezolucyi Sądu wypadać będzie gdzie *in fundum seu in Bona* Kondescensya lub Jnkwizycya, do takowych expedyowania żaden z Prezesow y tychże Sądowych nie ma bydź naznaczony, ani zieżdżać może, lecz Ziemstwa y Grody *ad hæc exequenda* naznaczone bydź powinne, *à pro Parte Dissidentium in pari numero* Subdelegaci od Jego Krolewskiey Mości *creandi*, ażeby w liczbie *per Provincias* po sześciu byli naznaczeni; oraz ażeby żadnych sobie prerogatyw tak w Prowincyach iako y po Woiewodztwach, Ziemiach, Powiatach nieuzurpowali, ale szczegulnie tylko *ad solas Condescensiones* za Dekretami w Sprawach Religii tyczących się należeli y używani byli, teraźnieyszą Ordynacyą *præcavetur*. Ci zaś Subdelegaci *ante exercitium Officij sui* przysięgę wypełnić powinni *Rotha Iudicum*.

Od Sądu Tego Kondescensoryalnego *à definitiva sententia*, wolna ma być appellacya, *parti gravatam sentienti, ad Iudicium Mixtum, & connotari admittique* powinna.

Gdy zaś *Lege positiva cautum*, ażeby Sprawy wszelkie *primam* nie pomiały *Instantiam, & ex Cruda Citatione ad Subsellia Ultimæ Instantiæ* nie przychodziły; Więc tak *in Fundamento* dawnieyszych Praw, iako świeżo ustanowionego Traktatu mieć chcemy, aby tak w Koronie iako y W. X. Litt. w tych wszystkich Sprawach ktore *Iudicio Mixto conveniunt*, Strony pierwey do Ziemstw y Grodow zapozywały się (*pensata* iednakże *qualitate negotij* iakowe *resolutioni* tychże Juryzdykcyi *competit*) a ztamtąd dopiero *post definitivam* gdyby ktora Strona nie była kontenta

z Dekretu, *per Appellationes ſeu Remiſſiones* od Sądu tego *Iudicij Mixti* przychodzić ma *ſub ultimam deciſionem.*

Miaſta zaś Pruſkie *ſecundum ſonantiam Tractatûs* w Sprawach ſwych poſtępować ſobie maią.

W ktorym to Sądzie wſpolnym *præcludendo litigijs viam ex vi Legis* poyść przeciwko Dekretowi nie będzie ſię godziło Stronom; ſzczegulnie *ex re noviter repertorum Documentorum*; *Actio reſervatur agendi*, na ieden raz tylko, *ſalva comprobatione* iako w Trybunałach *rem evincentium*. Ażeby zatym takowe Sprawy obrocone wprzod do Ziemſtw y Grodow tamże długo nie więzły; *propter accelerationem Iuſtitiæ* uſtanawiamy po Ziemſtwach y Grodach oſobliwe Regeſtra pod Tytułem: *Cauſæ injuriarum Pacem & tranquillitatem Diſſidentibus Cautam lædentium*, Jeden *Antiquiorum ab Anno normali* 1717. Drugi *Recentiorum poſt modernum Tractatum*; ktorym to Ziemſtwom w Koronie dla Spraw takowych nad przepiſane Kadencye pozwala ſię dłużey ſądzić iednym Tygodniem w każdey Kadencyi naypryncypalnieyſzego Powiatu; a Grody *in determinatione* ſwych Sądow podobnież obrocić maią czas Tygodniowy do Spraw rzeczonych w W. X. Litt; Ponieważ Sądy Ziemſkie y Grodzkie maią czas ſobie więkſzy do Sądzenia Spraw ſwych wyznaczony, więc takowym Sądom nie przydaiąc czaſu więcey do Sądzenia na Kadencyi iedney, tylko w Roku tak Ziemſkiey iako y Grodzkiey Tydzień ieden, dla odwoływania tych Regeſtrow zachowuiemy.

A gdyby gdzie Kondeſcenſya *ex Deciſione* wypadła, do tey expedyowania *in Pari numero* tak z Sądu ſwego Urzędnikow, iako *à Parte Diſſidentium, Subdelegatos* od J. K. Mości *creatos Privilegiatosque* naznaczać maią; *Inquantum* by przeſtać *ſuper Iudicio ſolo Terreſtri vel Officio Iudiciali Caſtrenſi Condeſcenſoriali* niechciała *Pars Diſſidentium.*

Jeżeliby też ktożkolwiek *cujuscunq; Statûs & Conditionis Romano Catholicæ & Græco-Unitæ Religionis*, kogożkolwiek z Grekow Nie-Unitow lub Dyſſydentow *in quacunque Cauſa Spirituali Pacem & tranquillitatem tangente*, przeciw wyraźnemu Traktatowi *ad aliud quodvis Forum*, *a ſpecialiter* do Trybunałow Koronnego y Duchownego Litt: lub wſzelkich Sądow Duchownych Rzymſkich Katolickich pozywać ważył ſię, tedy pozwany tam nieſtawaiąc co mu naymniey ſzkodzić y nidzie Proceſſem zarzucono ani w żadnym Sądzie akceptowano być niepowinno; Takowego *Viciſſim* zapozwać może ſtrona o Ewokacyą *ad Iudicium Mixtum*, ktore uznawſzy Sprawę nie przyzwoicie do innych

Jury-

Juryzdykcyi wytoczoną, ukarawszy *partem pro Parte Partis pœnis* iako wyżey *Evocatorijs*, Sprawę zachodzącą decydować będzie.

Regestra też *Judicio Mixto* takowe *determinantur:* Jeden *sub titulo: Causæ Antiquarum injuriarum Pacem & tranquillitatem Dissidentibus cautam lædentium ab Anno Normali* 1717 Drugi *Recentiorum injuriarum post Ratificationem Tractatûs Anni* 1768. *Pacem & tranquillitatem Dissidentibus cautam lædentium ex appellationibus & remissionibus;* a Trzeci Regestr Miast Pruskich, pod tym Tytułem tylko: *Causæ injuriarum Pacem & tranquillitatem Dissidentibus cautam lædentium;* Obydwa *sine beneficio Aresti.* Czwarty zaś *Directi Mandati Judicij violatæ securitatis Judiciariæ, atque adeuntium & redeuntium.* Pierwszy brany być ma w Poniedziałki, Wtorki, Srzody; Wtory w Czwartki, Piątki, y Soboty; a *Directi Mandati* każdego dnia wołany bydź może, w ktorym Sprawy z danego Roku y napisaney Propozycyi, czyli też wydanego *in vim termini tacti* Pozwu o niebespieczeństwo y lezyą powagi Sądu, o Wiolencyą Osobom Sądowym *in actuali obsequio* funkcyi będącym, y Ich sługom pod bokiem Sądowym, to iest w Jzbie Sądowey lub na ustępie, iakoliteż *adeuntibus* do Sądu tego & *redeuntibus* poczynione takowe tylko mieścić się maią. Regestrowi zaś Miast Pruskich, determinuie się w każdey Kadencyi Tydzień ostatni *genuinè* Dzień po Dniu do sądzenia, na ktorymto Regestrze z Podanych J. K. Mci od Miasta Torunia, Elbląga y Gdańska, Czterech oboiey Konfessyi Kandydatow, nominowany Sądowy *ad hoc Judicum Mixtum cum voto Decisivo post expletum Juramentum Rotha Judicum* przed Prezesem, *aperta Stuba* ma *adesse conclavi*, podług obmowy Traktatu, *servato* iednakże *ordine* pierwszeństwa Miast tychże, & *hoc adjecto*, aby tylko ieden z tych Kandydatow Czterech nominowany w każdey Kadencyi zasiadał.

Gdyby zaś w Regestrze *Recentiorum injuriarum* niemiało się wiele Spraw znaydować, natedy Sąd w dniach wyżey determinowanych też wpisy odbywszy, coby zbyło czasu, uda się do sądzenia Spraw z Regestru *antiquarum injuriarum*, & *e converso*, *casum* obserwuiąc, zawsze iednak *ab antiquioribus* to iest od osądzoney Sprawy następuiące y pozostałe z pierwszey y drugiey Kadencyi sądzić powinien, niepuszczaiąc w żadne Dylacye spraw, ani *immutando numerum* wpisow przez przywołanie, lecz ieden po drugim iak się w Regestrze znaydować będą, wpisu nawet bez zezwolenia Stron obecnych lub od nich należących *propriâ authoritate per non sunt* spuszczać nie ma.

Regestra zaś Sądowe dla konnotowania pod każdym wspisem Decyzyi trzymać będzie, Pierwszy *ex ordine* teyże Religii Sądowy, ktorey y Pisarz w ten czas. Ktorzy to Pisarze *conformando se pluralitati in decisivis*, à *per controversias* Stron *&* *omnes Circumstantias atque juxta sonantiam documentorum tum alias Probationes* w wszystkich sprawach po Polsku (oprocz na Regestrze Pruskim pod czas ktorego *Latino & forensi stylo*) Dekreta *quam accuratissimè* pisać maią, à Patronowie ktorzy być mogą *cujuscunque Status Secularis* aby tylko prysięgli przychodzić do Sądu maią, z wszelką gotowością y z Summaryuszami, oraz gotowemi *in scriptis* Konkluzyami.

Aby zaś wielomowstwem niewycieńczali czasu, do Spraw większych nad Dwoch należeć nie powinno, y Ci nawet mowiąc co do interessu, wystrzegać się maią w Induktach cobykolwiek miało *tangere* cudzego honoru, à to *sub animadversione judicij*. Pacyentom też wolne ma być przymowienie się do Spraw swych, w ktorych gdy nastąpią Repliki, żadne nowe Spraw Rekapitulacye być pozwolone niemaią, à Illacye iedynie *ad omissa non vero decisa* wniesione być mogą.

Gdy zaś w Sprawie zaydzie ustęp, nikt się więcey procz Sądowych y Pisarza tamże *in conclavi* znaydować y bydź przy Decyzyi choćby też naydystyngwowańszy nie powinien.

Co się tycze *formalitatis* Processu y Postępku prawnego, nayprzod Pozwy, terminy, maią być po Polsku pisane z iasnym wyrażeniem rzeczy samych, co się do Miast Pruskich ściągać nie ma, à wychodzić powinny pod Imieniem J. K. Mci. a *sub interregno* pod Tytułem; *Nos Proceres Regni & M. D. Litt. à Celsissimo Primate ad Judicium Mixtum nominati Judiciales*, zawsze zaś pod Pieczęcią, na ktoreyby wysztychowane były Herby Koronny y Litewski z napisem zaś około; *Sigillum Judicij Mixti*: Relacye też wydanych *ad propria citatorum Bona* pozwow przez Woźnych, *coram Actis proprij Districtûs* gdzie Dobra *consistunt* zeznawane bydź powinny; A w Prusiech podług Prawa y zwyczaiu tamteyszego, od ktorych zeznania czyli Aktu Relacyi dopiero w Tygodni cztery Termin do rozsądzenie się dostateczny uznany być ma, inaczey Strona nie może *stringi* do odpowiedzi. Co się ma rozumieć y o Terminach *ex Appellationibus sive Remissionibus*.

Agdyby takowemu Terminowi czas wymieniony nie wyszedł, a Stronaby Stronę wzdała, Kondemnata *nullius valoris* y *absque pœnis in sublationem* skassowana bydź ma.

Jako

Jako zaś Indykcye *prætextuosis connexionibus & motivis* czynić zwykły rożne inkonweniencye, przeto takowych Sąd *non admittet*, lecź aby każdy z swego wpisu promowował Aktorat, *animadvertet*. Co się y o otrzymaniu Kondemnat pod cudzym wpisem rozumieć ma.

A że Konstytucya 1726. *de Progressu & juris gradibus* iaśnie informuie, więc, y w tym Sądzie po trzech Kondemnatach *in contumaciam*, à iedne *post rem judicatam*, *plenaria convictio* zachowana bydź powinna; Ktorych to Processow *executionem* Starostowie Grodowi, czyli *competentia officia requisiti subterfugere* nie maią, *sub pœnis de negligentibus Officialibus sancitis*.

A ponieważ Prowincye Korony Polskiey, y W.X.Litt: , tudzież Miasta Pruskie w raz *in hoc judicio Mixto* sądzić się będą, zaczym Koronne Koronnemi, à Litewska Litewskiemi, Miasta zaś Pruskie mieyskiemi zwyczaiami, Prawami *in suis Juridicis & progressu* obchodzić się maią. Gdy zatym Urodzeni Sądowi *Judicij Mixti salariati* zostaią, więc iuż tenże Sąd adjudykatow żadnych niema pretendować, ani bynaymniey *pœnalitatis* od Stron przysądzać sobie, lecz tylko samym Stronom ukrzywdzonym *pro exigentia demeriti & justitiæ*.

Podobnież Pisarze *salariati*, pod żadnym pretextem od Dekretow *à partibus* brać nic nie mogą. A że y Regentom przy ktorych Pieczęć y Regestra Sądowe *alternatim* w Jch Kadencyach być maią, *assignatur pensio*, więc od rekwiruiących tak Blankietow na Pozwy iako zapieczętowania Extraktow tudzież y korrektow, pod iakimkolwiek pretextem naymnieyszey zapłaty brać nie powinni, oprocz Extraktow od ktorych Arkusza *strictiori charactere* po Dwadzieścia wierszey na iedney stronie pisać maiących nie więcey iak po Złotemu iednemu brać maią.

A zaś od wpisow w Regestra Sądowe od iednego takowego Złotych dwa.

Do każdego zaś z Regentow swey Kadencyi ma należeć Extradyta z Dekretow y Regestrow szczegulnie, (ponieważ suscepty żadney mieć nie mogą) aby zaś *Archivum Judiciale securè maneat circa inspectionem* Dwoch Regentow, à każdego w szczegulności do swey Kadencyi postanowionego, oraz aby kommunikacya *Actorum* iednemu przez drugiego nie była *refragaria*, toż *Judicium Mixtum* na naypierwszey Kadencyi uczyni rozporządzenie. Gdy do tego Regenci trzymaiący Regestra Sądowe , Pacyentom y w tym *prodesse* maią, aby wiedzieli bliskość lub dalekość ich Spraw, zaczym *debitæ eorum diligentiæ* rzecz będzie ka-

Nnn zać

zać przybić Wokandę na drzwiach Jzby Sądowey, a to dla powszechney wiadomości y pewności o wpisach w Regestrach się znayduiących.

Reassumptio Konstytucyi Approbuiących Traktat Welawski, y Oliwski *pro re* OO. Xiążąt Radziwiłłow.

AMnestye, pierwszą Traktatem *Titulo:* Welawskim w Roku 1657. zawartym, a Konstytucyą 1658 approbowanym niegdyś O. Xciu Bogusławowi Radziwiłłowi, Drugą Traktatem *Tit:* Oliwskim w Roku 1660, zawartym, Konstytucyą *Ejusdem Anni* approbowanym, w Stopniu zmarłego O. Xcia Janusza Radziwiłła Wojewody Wileńskiego Hetmana W. W. X. Litt: Corce Onego Xiężnicce Annie Maryi Radziwiłłownie pozwolone, reassumuiąc, mocą Seymu ninieyszego *in toto ac integro* approbuiemy. Przeto wszelkie Dobra *post Capita* przerzeczonych Oświeconych Xiążąt *quocunque Titulo* Spadłe y nabyte, do Dziedzicznego Aktorstwa *ad præsens* Oświeconych Xiążąt Karola Marszałka Konfederacyi Generalney y Seymowego y Hieronima w małości lat zostaiącego Wojewodzica Wileńskiego Radziwiłłow należące, od wszelkich Pretensyi *ex occasione* na ten czas *motûs publici*, y rożnych *exinde* przypadkow przed temi Traktatami wynikłych, temiż przerzeczonemi Traktatami uwolnione, y teraz uwalniamy.

Sądy Pograniczne Woiewodztwa Bracławskiego z Tatarami Krymskiemi.

POnieważ dla zachowania powszechnego między Naszemi a Tatarskim Hana Krymskiego Państwami spokoyności y Sąsiedzkiey Przyiaźni, aby dla nieczynienia ukrzywdzonym sprawiedliwości nie naruszyła się, Sądy Woiewodztwa Bracławskiego Pograniczne z Tatarami dla dochodzenia sprawiedliwości y czynienia satysfakcyi ukrzywdzonym są *per Conclusum Senatûs* Rady w Warszawie Dnia Siodmego Marca Roku 1763. odprawioney postanowione, y Konstytucyą Szczęśliwey Koronacyi Naszey Roku 1764. approbowane, do odprawowania ktorych Nayiaśnieyszy Antecessor Nasz August Trzeci przychylaiąc się *ad Conclusum*

clusum teyże Rady Senatu, reſkryptem wydanym Dnia 25. Kwietnia Roku 1763. w Warſzawie, Urodzonych Jozefa Urbanowſkiego Woyſkiego Owruckiego, Staniſława Ortyńſkiego Podczaſzego Zwinogrodzkiego, y Ludwika Wirſkiego Skarbnika Bracławſkiego za Sędziow Pogranicznych wyznaczył y poſtanowił, ktorym tylko moc y władzę Sądzenia Cywilnych a nie kryminalnych Spraw *ex Inſtantia* Obywatelow Państwa Tatarſkiego przeciwko Obywatelom Polſkim do tegoż Sądu przychodzących dał, do ktorego iż Sprawy kryminalne od wſpomnionych Obywatelow Tatarſkich o rożne exceſſa Obywatelom y Mieſzkancom Państw Rzpltey intentowane być ſię trafiaią, przeto tymże Uro: Sędziom y Jch Naſtempcom zupełną moc y władzę Sądzenia wſzyſtkich Cywilnych potocznych y kryminalnych Spraw *juxta præſcriptum* Praw Koronnych (*præciſa appellatione*) daiemy. Dla czego mieć chcemy, że ieżeli Ciż Urodzeni Sędziowie ieſzcze Juramentow Sędziom przyzwoitych na ſwoie Sęſtwo niewykonali, aby w Grodzie Winnickim Rothą w Statucie dla Sędziow opiſaną tenże Jurament wykonali, y odtąd wſzyſcy Sędziowie Pograniczni zawſze Przyſięgli byli, ktorych to Sędziow Dekretom wſzyſcy Państw Rzpltey Obywatele *cujuscunq; Conditionis & Status juxta præſcriptum* Konſtytucyi 1666. o Sądach Pogranicznych Podolſkich y Bracławſkich będący, w zachodzących z Obywatelami Zagranicznemi Sprawach ferowanym poſłuſzni być maią, a te Dekreta y Proceſſa exekwować, y z nich Tradycye Dobr *in re Judicata* za Jedną, a zaś *vigore Proceſsûs Contumacialiter obtenti* za Dwoma dla prędſzego ukrzywdzonym Zagranicznym Obywatelom dochodzenia ſprawiedliwości Kondemnatami, czynić Urodzeni Staroſtwie Grodowi ſami lub przez Urzędy ſwoie Grodzkie *adhibito etiam Militari brachio* nieodwłocznie *ſuper renitentibus & non Obedientibus* Dekretom Sądow Pogranicznych, pod ſwoią Juryzdykcyą *manentibus*, nie tylko *ſub pæna de Negligentibus Officialibus ſancita*, ale też *ſub refuſione damnorum Parti injuriatæ*, powinni będą.

Ktorym to Urodzonym Sędziom Pogranicznym dawniey naznaczoną Penſyą approbuiemy, aby Jmże z Skarbu Koronnego wypłacana była; Kommiſſyi Skarbowey zalecamy, Ci zaś Ur: Sędziowie obowiązani będą aby nie tylko na dwie Kadencye Sądow ſwoich w każdym Roku zwyczaynie być powinne, ale też w przypadku uſilney potrzeby *extra Cadentias* dla rozſądzenia Spraw zieżdżali, dla beſpieczeńſtwa ktorych na każdą odprawę

Sądow zieżdzaiącym, ma być z Woyſka Koronnego Prezydyum dawane, Kommiſſyi Woyſkowey zalecamy.

Odnowienie Statutu Kazimierza względem Synow.

JAko Syn za życia Rodzicow według Statutu 1346. nie ma Państwa, y na Subſtancyi Rodzicow żyiących nie dziedziczy, ani żadnych Długow na tęż Subſtancyą żyiących Rodzicow zaciągać nie może, tak przychylaiąc ſię do pomienionego Statutu, Stanowiemy, aby Rodzice do odpowiedzenia za Syna lata doſtatecznie maiącego y Długow przez niego zaciągnionych, do płacenia w żadnym Sądzie pociągani nie byli.

Przenieſienie Brańſkich y Suraſkich Rokow do Miaſta Bielſka.

ABy ſprawiedliwość tym łatwiey y dogodniey adminiſtrowana była, przeto do żądania Urodzonych Poſłow Ziemi Bielſkiey Woiewodztwa Podlaſkiego przychylaiąc ſię, za powſzechną Stanow Rzplitey zgodą na zawſze uſtanawiamy: Aby Sądy Ziemſkie teyże Ziemi Bielſkiey dotąd z wielkim utrudnieniem na trzech mieyſcach, w Brańſku, Surażu, y Tykocinie Expedyowane, iuż odtąd tylko w Bielſku y w Tykocinie ſądzone były, to ieſt: te Roki czyli Jch Kadencye z Parafiami do ſiebie przyłączonemi, ktore w Brańſku y Surażu według opiſu dawnieyſzych Praw ſądzić ſię zwykły, w iedno łącząc do Bielſka przenoſiemy, y aby trzema Kadencyami wkażdym Roku odprawowały ſię: Pierwſza *Feria Secunda poſt Feſtum Circumciſionis Chriſti Domini.* Druga *Feria Secunda poſt Dominicam Conductûs Paſchæ.* Trzecia *Feria Secunda poſt Feſtum Sancti Michaelis Archangeli* waruiemy.

A rownie trzy Kadencye także z Parafiami ſobie dawno aplikowanemi w Tykocinie z mocy tegoż Prawa, a mianowicie Konſtytucyi Roku 1611. przepiſane, nienaruſzenie zoſtawuiemy, oraz Parafiom Kuleſkiey, Jabłońſkiey, Sokołowſkiey y Płońſkiey dla bliżſzego mieyſca y wygody Obywatelow; Excypuiąc Jch od Kadencyi w Bielſku wyznaczone, y także w Tykocinie ſądzić ſię dozwalamy. Xięgi zaś y Akta wſzelkie Ziemſkie tak w Brańſku iako y w Surażu będące, ſtaraniem y pieczołowitością z Urzędu Ziemſkiego wcześnie przed pierwſzą Kadencyą *abhinc* przypadać maiącą, do tegoz Miaſta Bielſka przenieſione być powinny,

winny, y tamże leżenie Xiąg dawnych Ziemſkich w obydwoch mieyſc Zgromadzonych iako y Aktow wſzelkich odtąd naſtępować maiących, na zawſze naznaczamy.

Mieſzczanie zaś Bielſci w przyzwoitym y beſpiecznym mieyſcu, Plac na *Archivum* na konſerwacyą tychże Xiąg y Aktow Ziemſkich wyznaczą, ieżeli taki wolny y tylko do całego Miaſta należący znayduie ſię, *alias* o ten Plac y zapłacenie iego, iako też reparacyą Ratuſza Mieyſkiego *pro commoditate* Sądow, do Skarbu Koronnego odſyłamy, a konſerwacyą na potym Magiſtratowi tamecznemu z Dochodow Mieyſkich nakazuiemy.

Archiwum zaś porządne *in ſpatio* Dwoch lat Urodzony Staroſta Bielſki wymurować ma.

Po odprawionych Rokach każdey Kadencyi y przed zaczęciem teyże na mieyſcach ordynowanych, Komornicy czyli ieden y Regent lub Vices-Gerent znaydować ſię maią przy Xięgach dla wypiſania y wydania rekwiruiącym Extraktow.

Co przez Niedziel dwie *interruptè effectuari* powinno. Urzędnicy zaś Ziemſcy wſzyſtkie Kadencye podług oznaczenia teraźnieyſzego y dawnieyſzego Prawa, aż do oſtatniey Sprawy w Regeſtrach Sądowych znayduiących ſię odſądzać, pod Winami w Prawie oſtrzeżonemi obligowani, a niczym więcey, iak prawdziwą chorobą na naypierwſzey naſtępuiącey Kadencyi Sądow, *in præſentia Nobilitatis* zaprzyſiężoną wymawiać ſię będą mogli.

Surrogacya Podſędkoſtwa Lwowſkiego.

POnieważ Ziemſtwo Lwowſkie y Powiatu Zydaczewſkiego przez ſłabość nieuſtanną Urodzonego Łoſia Podſędka Lwowſkiego ſwoiey powinności Prawem przepiſaney przez Kadencyi wiele opuſzczonych upośledza ſprawiedliwości, więc *attentis meritis* Urodzonego Podſędka Lwowſkiego wyżey wſpomnionego na tymże Urzędzie *ad vitæ tempora ejus* zachowuiąc, za Surrogata dla akceleracyi ſprawiedliwości, Urodzonego Jozefa Antoniego Błazowſkiego Podſtolego Zydaczewſkiego naznaczamy.

Ubeſpieczenie Urodzonego Staniſława Karłowſkiego.

URodzony Staniſław Karłowſki Proceſſem w Sądach Kapturowych y innych zaocznie toczonym dotąd przyciśniony y

przytłumiony zostaiąc, y nie maiąc się gdzie przytulić, będąc z własney wyzuty fortuny, aby sprawiedliwości bespiecznym mogł dochodzić stopniem, uchyliwszy ogolnie tenże Process y Dekreta na nim w ktorymkolwiek Sądzie otrzymane, bespieczeństwo życia dla Niegoż y dochodzenia swey własności w każdym Sądzie y Urzędzie, aż do ostatecznego rozsądzenia nayuroczyściey y naymocniey ostrzegamy y waruiemy.

Uspokoienie Sprawy Graniczney Ur. Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego Starosty Naszego Sekocińskiego z Dobrami Duchownemi.

USpakaiaiąc dyfferencyą Graniczną między Wsią Choyny Zawiesiuchowę zwaną do Probostwa Stanisławowskiego należącą, a Wsiami Dziedzicznemi Ur. Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego, Kropki, Czarna, Ruda, Pustelnik y Łęka zwanemi, w Woiewodztwie Mazowieckim a Ziemi Warszawskiey leżącemi, dozwalamy temuż Ur. Teodorowi Szydłowskiemu Chorążemu Warszawskiemu też Wieś Choyny Zawiesiuchowę, od tegoż Probostwa Stanisławowskiego Prawem Dziedzicznym *praecedente consensu quorum de Jure* za Summę Proporcyonalną z Proboszczem Stanisławowskim *& cum loci Ordinario* ugodzoną nabyć, lub zamianę *in aequivalenti* uczynić; Gdyby zas *pro parata pecunia* nabył, tedy Proboszczowi Stanisławowskiemu za te same pieniądze inszych Dobr Ziemskich nabyć pozwalamy, a takową zamianę lub wzaiemne kupno *mediante consensu* zwierzchności Duchowney nastąpione, wieczyście utwierdzamy.

Evocatio extra Forum.

WIelkie z tąd wynikaią niesłuszności, że Obywatele Państw Naszych *extra Possessiones suas* do nienależytego Sądu, y nie tam gdzie Dobra albo grunta o ktore iest sprawa przeciwko wyraźnym Prawom bywaią pociągani, przeto Konstytucye a mianowicie Roku 1662. 1678. 1726. y Roku 1764. *de Evocatione* postanowione reassumuiemy y ostrzegamy, aby żaden z Wielkipolski Obywatel na Kadencyą Małopolską *extra Possessionem*, ani

ani z Mało-Polſki na Kadencyą Wielkopolſką *extra Poſſeſſionem*, pogotowiu, Obywatel W. X. Litt: do Koronnego Trybunału *&* *è converso* od Koronnego do Litewſkiego, ani też o fortuny iakowe w Pańſtwach zagranicznych leżące, do żadnego Sądu Pańſtw Naſzych pod żadnym pretextem pozywać y pociągać neważył ſię, *ſub pœna mille marcarum & Proceſsûs ac Decretorum etiam emanatorum nullitate*.

Forum Oſob Swieckich z Duchownemi.

DUchowni z Dobr Dziedzicznych od Szlachty zapozywani bez zaſłaniania ſię Przywileiami *in præjudicium* Szlachty otrzymanemi, *in foro Terreſtri ſive Caſtrenſi* z Dobr ſwych naturę Ziemſką maiących, *in Cauſis ſimplicium injuriarum* według dawnieyſzych Konſtytucyi odpowiadac maią.

O Dzieſięcinach w Koronie y W. X. Litewſkim.

F*Orum* przepiſane dawnieyſzemi Prawami w Sprawach o Dzieſięciny, aby iedynie w Sądzie Ziemſkim mieścić ſię y rozſądzać *ſalva* do Trybunału *Apellatione* mogły, upewniamy, a *evocantes* do Sądu Duchownego w takowey Sprawie, *ſubeſſe* maią *pœnæ* Tyſiąca Grzywien *irremiſſibiliter irrogandæ*; A *in Caſum* gdyby Sprawa z Regeſtru *Mixti* Duchownego przypaść miała, w ten czas gdyby Czterech Duchownych y Czterech Swieckich na tymże Regeſtrze zaſiadło, *in Caſum paritatis Votorum* w Sprawach tych o Dzieſięciny, Marſzałek Swiecki Drugą ſwą kryſką *hanc paritatem reſolvet*; A gdyby Sprawa była z Oſobą Sądową Ziemſtwa, *eo in Caſu* Sprawa do Ziemſtwa pobliżſzego intentowana być ma ſpoſobem wyżey opiſanym.

Exekucya Dekretow.

STaroſtowie Grodowi lub ich Urzędy w Koronie, a Urzędy Ziemſkie tudzież Staroſtowie Grodowi lub ich Urzędy w W. X. Litt., powinni będą wſzyſtkich Juryzdykcyi Krajowych Dekreta podług Praw Exekucyi podpadaiące exekwować. Jeżeliby zaś nie mogli przez oppozycye iakie przyprowadzić onych do należytey exekucyi, rekwirować będą Kommiſſyi Woyſkowey przez

list y Manifest Urzędownie uczyniony *de impedita Executione*, aby im do takowego Aktu dodała ludzi, co Kommissya Woyskowa bez żadney zwłoki uczynić będzie obowiązana.

Zniesienie Kondemnat.

JAako w każdymSądzie *prementes* zważać się zwykły *legalitates*, tak że na rożnych Ziemianach pod czas zaszłych Roku przeszłego Konfederacyi Kondemnaty stanęły, więc ażeby przez takowe Processa fortun Szlacheckich nie stał się uszczerbek, wszelkie Kondemnaty lub publikaty przeciw zaszłym Suspensom y Manifestom od Konfederacyi Koronnych y Litewskich wyniesionym, *a die* 20. *Martij* Roku przeszłego 1767. otrzymane, uchylamy y znosiemy.

Pozwolenie odprawowania Kommissyi Województwu Kijowskiemu bez Senatora.

POnieważ dla trudności sprowadzenia Senatora naKommissyą między Dobrami Ziemskiemi y Krolewskiemi częstokroć Obywatele Województwa Kijowskiego w Sprawach swoich przewłok doznaią;Przeto zapobiegaiąc dalszemuSpraw onych przedłużeniu, według przepisu Konstytucyi Roku 1613. Województwu Bracławskiemu służącey, w Województwie Kijowskim Kommissye między Dobrami Ziemskiemi y Krolewskiemi choćby też bez Senatora (byleby Kommissarze byli przysięgli) odprawiać się mogą, deklaruiemy.

Grod w Szreńsku.

PRzychylaiąc się do żądania Obywatelow Województwa Płockiego, ktorzy w Rozległości znaczney tego Województwa Ziemią Zawkrzyńską, z trzema Powiatami, maiąc, na Sądy Grodzkie do Płocka, o mil pietnaście y daley zieżdżać muszą, dogadzaiąc przeto wygodzie odległych od Grodu Płockiego Obywatelow, pozwalamy Urodzonemu Staroście Płockiemu y to mieć *de Lege præsenti* chcemy, aby w Ziemi Zawkrzyńskiey tegoż Województwa, wMieście Szreńsku, Grod od siebie dependuiący ustanowił, y Urzędnikow Grodzkich osobnych, Podstarostę, Pisarza, y Regenta kreował, ktorzy na Kadencye punktualnie zie-
żdża-

żdżaiąc, Sprawy Ziemi Zawſkrzyńſkiey trzech Powiatow odſądzali, zalecamy.

Uſtanowienie Grodu w Rypinie.

POnieważ Grod Bobrownicki, od niektorych Powiatow Ziemi Dobrzyńſkiey, ieſt odległym, tak dalece, że Obywatele tey Ziemi przez czynienie rożnych Tranzakcyi po inſzych *extra Territorium* Grodach, tudzież po bliſkich Miaſteczkach, znaczney Fortuny ſwoiey ſzkodzie ſą podległemi, dogadzaiąc tych konieczney potrzebie, w Mieście Rypinie J. K. Mci P. N. Miłoś: *in meditullio* teyże Ziemi leżącym, przy upatrzeniu y opatrzeniu mieyſca, dla Akt, y Xiąg konſerwacyi ſpoſobnego, Uſtanowienie Suſcepty, do przyimowania wſzelakich Tranzakcyi *Perpetuitatis & Relationum etiam* za Dekretami Rożnemi Ziemſkiemi, lub Grodu Bobrownickiego, bądź Trybunalſkiemi, ieżeliby ktore zapadły, *cum præfixione Termini ibidem* do zadoſyć uczynienia onymże, Urodzonemu Ziemi Dobrzyńſkiey, Generalnemu Bobrownickiemu Staroście zlecamy, ktoremu Sędziego, Piſarza, y Regenta z zaſług, y przymiotow, do trzymania Suſcepty, y przyimowania Tranzakcyi zdatnego, kreowania moc daiemy.

Poſtanowienie Suſcepty Grodzkiey w Praſznyſzu.

DOgadzaiąc żądaniu Obywatelow, Ziemi Ciechanowſkiey, że ieden tylko Grod ma ta Ziemia, tak obſzerna, do ktorego odległym, ieſt z przykrością ieździć Ziemianom, zaczym poſtanawiamy Grodzką Suſceptę w Mieście Naſzym Praſznyſzu, y tey Suſcepty ufundowanie, Urodzonemu Piſarzowi Ziemſkiemu, y Grodzkiemu, teyże Ziemi zlecamy.

Uſtanowienie Juryzdykcyi Sądowey w Grodzie Goniądzkim.

GDy z względow ſprawiedliwych, Konſtytucyą Roku 1667. Grod wieczny w Goniądzu Mieście Naſzym, do Staroſtwa Knyſzyńſkiego należącym, dla Suſcepty wſzelkich Tranzakcyi ieſt naznaczony; Teraz zaś *recenter* Konſtytucyą Roku 1764. ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey ſtwierdzony, z poſtanowieniem, aby Urodzeni Podſtaroſta, y Piſarz Grodzcy Brańſcy, do Miaſta

Goniądza, na iednę Kadencyą do sądzenia Spraw Obywatelow Traktu Zatykockiego zieżdżali, y sądzili; Gdy tedy Urodzeni Posłowie Ziemi Bielskiey dokładnie remonstrowali, że iedna Kadencya Sądow, rzeczoną Konstytucyą *Coronationis* przepisana, nie iest *pro satisfactione publica* wystarczaiąca, sprawom wynikaiącym, ani pomienieni Urzędnicy Sądowi Grodzcy Brańscy, wygodnie, y bez naprzykrzenia się własnego, zieżdżać do Miasta Goniądza nie mogą; żądaiąc dla punktualnego administrowania sprawiedliwości, aby osobni Sędzia, y Pisarz do pomienionego Grodu Goniądzkiego wyznaczeni byli; Zaczym z takowey konsyderacyi, *Authoritate praesentis Conventûs*, Sędziego, y Pisarza Grodzkich Goniądzkich *perpetuò* mieć chcemy, y postanawiamy, aby Urodzony Starosta Grodzki Brański na też Urzędy, Szlachtę teyże Ziemi Bielskiey, Possessyonatow kreował, y Jnstytuował, à Ciż przysięgę, przed tymże Urodzonym Starostą Brańskim, czyli Jego Podstarostą, albo w Sądach Ziemskich Rotą zwyczayną wykonać powinni, à dopiero w Mieście Goniądzu, Czterma Kadencyami do Roku; Pierwszą *Feriâ Secundâ post Festum Purificationis Beatissimae Virginis Mariae*; Drugą *Feriâ Secundâ post Dominicam Rogationum*; Trzecią *Feriâ Secundâ post Festum Nativitatis Sancti Joannis Baptistae*; Czwartą *Feriâ Secundâ, post Festum Sanctorum Simonis & Judae Apostolorum*, Sprawy wszystkie Grodom należące Obywatelow Traktu Zatykockiego, y Raygrodzkiego, aż do ostatniego wpisu odsądzać maią, pod winami w Prawie opisanemi.

Przemienienie Kadencyi Sądow Ziemskich Woiewodztwa Krakowskiego na inny czas.

LUbo na ostatnim Seymie Ordynaryinym 1766. R. przez Konstytucyą *Titulo*: Ordynacya Sądow Ziemskich Woiewodztwa Krakowskiego tegoż Woiewodztwa Ziemstwu, trzy Sądow Kadencye; Pierwsza *Feriâ Secundâ, post Festum Circumcisionis Christi Domini*; Druga *Feriâ Secundâ, post Dominicam Invocavit Quadragesimalem*; Trzecia *post Festum Sanctissimae Trinitatis* w Krakowie niedziel trzy trwaiących dla Powiatow Zawiślańskich, iako to: Krakowskiego, Sczerzeckiego, Proszowskiego, Xiążkiego, y Lelowskiego, w Czchowie zaś Niedziel dwie, dla Powiatow Podgorskich, Czchowskiego, Sądeckiego, y Bie-

ckiego, ſą poſtanowione, przez co Grodowi Krakowſkiemu, w ktorym znaczna Spraw liczba, ſzcupłość czaſu do ſądzenia zoſtaie. Na ſprawiedliwe Poſłow tegoż Woiewodztwa żądanie, aby przedłużenie ſprawiedliwości Obywatelom nie działo ſię, y owſzem chcąc *ſitientibus Juſtitiam, ſubvenire*, Kadencye Sądow Ziemſkich Woiewodztwa Krakowſkiego, te *in futurum* do ſądzenia Spraw, Urzędowi ſwemu przyzwoitych, y Prawem opiſanych; Pierwſzą *Feriâ Secundâ poſt Feſtum Circumciſionis Chriſti Domini*; Drugą *Feriâ Secundâ poſt Dominicam Conductûs Paſchæ*; Trzecią *Feriâ Secundâ poſt Feſtum Nativitatis Beatiſſimæ Virginis Mariæ*, naznaczamy.

Ządanie Uro. Wielogorſkiego Woyſkiego Bracławſkiego.

PONieważ Urodzony Andrzey Wielogorſki Woyſki Bracławſki, Pograniczny Bracławſki, y Grodzki Winnicki Sędzia, dla Proceſſu otrzymanego, Sądow ſądzić nie może, przeto ten Proces do ſądzenia Sądow Pogranicznych tylko, ſzkodzić mu nie ma,

Odeſłanie do Trybunału na nowe naznaczenie Rozgraniczenia.

AZe Urodzony Goleiowſki, Podſtaroſta Halicki, nie uważaiąc na dwie Wſie, Dołputow, y Przewoziec Krolewſkie, opponuiące ſię, gwałtowne bez Kommiſſyi Krolewſkiey, iako też bez przytomności Urodzonych Podoſkich Podkomorzych Dobrzyńſkich, między Ich Dziedzicznemi Dobrami uczynił Rozgraniczenie; więc one, *non obſtante Juramento* na Kopce, ſuſpenduiemy; A na nowe naznaczenie Rozgraniczenia, *viam agendi, ubi de Jure* zoſtawuiemy.

Znieſienie Proceſſu na Obywatelach Ziem Pruſkich.

UCalaiąc Prawa Ziem Pruſkich, Proceſs na obſtawaiących przy Prawach Kardynalnych, przez W. Pawła Moſtowſkiego, na owczas Pomorſkiego, teraz Mazowieckiego Woiewodę, w Trybunale Piotrkowſkim, *præjudicioſè* otrzymany, mocą Seymu teraźnieyſzego znoſiemy,

Warunek Tranzakcyi Szlacheckich, y Juryzdykcyi Grodowych, w Woiewodztwach Ziem Pruskich.

PRzychylaiąc się do dawnych Konstytucyi stanowiemy, aby w Woiewodztwach Pruskich, Tranzakcye wszelkie Szlacheckie, nie gdzie indziey, tylko w Xięgach, Ziemskich, lub Grodzkich własnego Woiewodztwa, *sub nullitate earundem* zeznane, y przyimowane były. Dla czego publicznemu Woiewodztwa Pomorskiego, ile rozległego dogadzaiąc Dobru, Przygrodek w Mieście Tucholi, *cum omni Prærogativa*, tak co do przenoszenia Juryzdykcyi Grodowey tegoż Woiewodztwa *alternatim*, raz w Skarszewach, drugi w Tucholi, w czasie opisanym odprawiać się maiącey, iako też innych obrządkow Grodom służących naznaczamy, ktore to Grody, *etiam non obstantibus fatis* ktoregokolwiek z Woiewodow, moc przyimowania Tranzakcyi wszelkich, mieć będą.

Uwolnienie od Processu, U. Wężyka Generał Majora.

OKazuiąc litość nad Obywatelem tey Rzpltey, Uro. Woyciechem z Widawy Wężykiem, z okazyi Dekretu, w sprawie niegdyś z Wielmożnym Zygmuntem Kretkowskim Woiewodą Chełmińskim wypadłego, uciśnionym, do czci, Honoru, Tegoż U. Woyciecha z Widawy Wężyka przywracamy, y z okazyi rzeczonego Dekretu wzrusz nia Prawa komużkolwiek zakazuiemy, y ten Cały Process uchylamy.

Roczki Ziemskie Woiewodztwa Sieradzkiego.

DOgadzaiąc żądzy Obywatelow Woiewodztwa Sieradzkiego, Roczki Ziemskie Woiewodztwa Sieradzkiego, ktorych Kadencye, pod czas agituiącego się w Piotrkowie Trybunału przypadały, na inny czas naznaczamy; to iest w Sieradzu dnia drugiego Miesiąca Maja, Roczki Powiatow Sieradzkiego, y Szadkowskiego, zaczynać się, y do dnia 20. Miesiąca tegoż Maja kontynuować się maią. W Piotrkowie zaś Roczki Powiatow Piotrkowskie-

wſkiego, y Radomſkiego, dnia 15, Mieſiąca Lipca zaczynać ſię, y *nec interruptè*, aż do dnia Szoſtego Mieſiąca Sierpnia kontynuować ſię maią.

Odmienienie czaſu Rokom Ziemſkim Poznańſkim.

POnieważ iuż Trybunał w Poznaniu agitować ſię nie będzie, dla ktorego czas Rokom Ziemſkim Poznańſkim był odmieniony, przeto Kadencyą onych *Feria Secunda poſt Feſtum Sanctiſſimæ Trinitatis*, a drugą *Feria Secunda, ante Feſtum Nativitatis Beatiſſimæ Virginis Mariæ*, według dawnieyſzego poſtanowienia determinuiemy.

Uſpokoienie Procederu *in Cauſa facti* między Urodzonym Weyſenhoffem, a UU. Rykami, y innemi *in Proceſſu* będącemi w Xięſtwie Jnflantſkim.

CHcąc uczynić uſpokoienie Procederu zaczętego *in Cauſa facti*, między Urodzonym Michałem Weyſenhoffem, Piſarzem Grodzkim Jnflantſkim, a UU. Felicyanem, Podkomorzym Naſzym Nadwornym, y Jozefem Chorążym Huſſarſkim Rykami, tudzież U. Michałem Beniſławſkim Regentem Ziemſkim Jnflantſkim, y Adamem Skirmontem Komornikiem Jnflantſkim y innemi *in hoc Proceſſu Juris* będącemi, takowy Proceder, *cum toto ſuo effectu, non derogando* Procederowi *in Cauſa Juris*, na zawſze umarzamy, Dekreta w tey mierze wypadłe podnoſiemy, y *perpetuum ſilentium* Stronom *ad invicem* nakazuiemy.

O Przyſiędze Urzędnikow Grodzkich w Koronie y w W. X. Litt.

DOświadczenie uczy, iak częſtokroć śmierć iednego z Officyaliſtow Grodzkich Sądowych, zwłoką ſprawiedliwości bywa, gdy odległy od ſwoiego Grodu Staroſta, laty, lub ſłaboſcią, albo publicznym Urzędem obciążony, aktualnie go wykonywaiąc, ziechać do Grodu nie może, dla wyſłuchania przyſięgi nowe-

go Officyalisty, przeto ubespieczaiąc niezawodność Kadencyi Sądow Grodzkich dla czynienia sprawiedliwości wyznaczonych, pozwalamy Starostom Grodowym, aby w przypadku niesposobności osobistego ziechania do swoich Grodow, przez uproszonego Senatora, lub pierwszego *in Ordine* Urzędnika tego Woiewodztwa, Ziemi, albo Powiatu, w ktorym się Jch Urząd Starościński rozciąga, przysięgi od Officyalstow, ktorych na mieysce ubyłego postanawiać będą, odbierali, a tak wykonane Juramenta za niewątpliwe mieć chcemy. To iednak pozwolenie Nasze służyć nie ma Starostom do pierwszego ufundowania Juryzdykcyi, gdzie y sami *in Persona* w własnych Grodach przysięgać, y Officyalistow, gdyby nowych kreować chcieli, słuchać przysięgi winni.

Naznaczenie Sądow, *Ultimæ Instantiæ*, między OO. Xiążętami Radziwiłłami, a rożnemi Korony Polskiey. y W. X. Litt. Obywatelami.

GDyśmy wszystkie Dobra publicznego żądze, do chwalebnego przywiedli porządku, y postanowienia, z myśli Konfederacyi Generalney Oboyga Narodow, rowne do czynności Nam stawa *obiectum*, obmyślenie sprawiedliwości, y skuteczney, a nieodwłoczney satysfakcyi OO. Xiążętom Karolowi Marszałkowi Konfederacyi Glney Prowincyi Koron: y Seymowemu, y Hieronimowi w małości lat zostaiącemu, Woiewodzicowi Wileńskiemu Radziwiłłom, ktorych gdy Konfederacye Generalne Oboyga Narodow, dla wielości zabaw publicznych, dotąd do skutku przywieść nie mogły; Więc My Krol, za iednostayną Skonfederowanych Oboyga Narodow zgodą, podnosząc wszystkie przeszłey Konfederacyi, tak Korony Polskiey, iako y W. X. Litt. w Roku 1764. zaczętey, a w Roku 1766. skończoney, *sancita*, Uniwersały, Edykta, Ordynacye, Dekreta, iako *in Contumaciam*, *ac si* oczywiście, przeciwko OO. Xiążętom Radziwiłłom, Dobrom, y Majętkom onych ferowane, y stosuiące się, *in contra* zaś wszelkie *Sancita*, Dekreta oczywiste Akcessoryine, y kontumacyine, Uniwersały, Edykta, Ordynacye Konfederacyi Generalney teraznieyszey Oboyga Narodow *approbando*, y one *ad ultimam Executionem* przywodzić, przez wszelkie Urzędy Ziemskie, y Grodzkie pozwalaiąc, *pro Continuatione* rozpoczętego, przez Konfederacyą

Gene-

Generalną teraźnieyszą Sądu, y dopełnienia dalszey, tak w pretensyach tychże Xiążąt Radziwiłłow, do Kuratorow, y Tutorow, przez przeszłą Konfederacyą, do rządu Dobr OO. Xiążąt Radziwiłłow naznaczonych, mianowicie ktorzy powinni byli administrować Rzeczone Dobra, *vigore* Nakazow, Dekretow, y wyrokow, przeszłey Konfederacyi, dla odpowiedzi z Administracyi swoiey, iako też do rożnych Obywatelow Wielkiego Xięstwa Litewskiego *cujuscunque Status*, *Praeeminentiae*, *Religionis*, *& Conditionis*, tudźież wzaiemnie od tychże rożnych Obywatelow, do Oświeconych Xiążąt Regülowanych, sprawiedliwości zadość uczynienia, Kommissyą Sądową do rozsądzenia wszelkich, y wszystkich *tam in Causa facti*, *quam in Causa Juris*, tak tych, ktore pod czas przeszłey Konfederacyi, w nieprzytomności w Oyczystym Kraju O. Xcia Marszałka teraźnieyszego Konfederacyi Generalney Prowincyi Koronnych, y Seymowego, wynikły, iako y tych, ktore w Trybunałach, y rożnych Subselliach są zaczęte, à przez tęż niebytność O. Xcia w Oyczystym Kraiu, w innych Subselliach pokończone zostały, y tych ktorekolwiek w przeszłey Konfederacyi sądzone były, y w teraźnieyszey rozpoczęte zostały, między OO. Xiążętami, à rożnemi Obywatelami W. X. Litt: zaszłych, y zachodzących, postanawiamy. Do ktorey Kommssyi, za Prezydenta Wielebnego w Bogu Xiędza Wodzińskiego Biskupa Smoleńskiego, à za Vice-Prezydenta Urodzonego Stefana Romera Chorążego Trockiego, à za Kommissarzow *à parte* OO. Xiążąt Radziwiłłow, UU. Hołowczyca Podstarostę Orszańskiego, Soroka Miecznika Oszmiańskiego, Baykowskiego, Tutlickiego, Koziełła, Deśmiańskiego Starostow; Oranowskiego Komornika W.X. Litt. Paszkowskiego, Pułkownika J. K. Mci, Koziełła Porucznika, Korsaka Pisarza Woyskowego, Ciechanowieckiego Starościca Mścisławsk: Korsaka Stolnikowicza Połockiego; à *parte* zaś WW. Kuratorow, Tutorow, Possessorow, Pretensorow, y wszystkich *cujuscunque Tituli* W. X. Litt: Obywatelow, *Jus & Interesse*, do OO. Xiążąt Radziwiłłow, y Dobr onych ścielących, UU. Bystrego, Łowczego Nadwornego W. X. Litt: Chmarę Jnstygatora W. X. Litt: Leparskiego Powiatu Upitskiego, Bychowca Wołkowyskiego Podkomorzych; Giełguda Zmudzkiego, Kaczanowskiego Wołkowyskiego Chorążych, Narburta Chorążego Lidzkiego, Buynickiego Stolnika, Odachowskiego Starostę Botockiego, Downarowicza Cześnika Oszmiańskiego, takowym do sądzenia y zasiadania naznaczamy sposobem: Jż

Wielmożny Prezydent, à *in casu, quo fatô absentiæ* onego, Ur: Vice-Prezydent, iako *ab utraque parte* determinowani, à zaś z UU. Kommissarzow dwoch, à *parte* OO. Xiążąt Radziwiłłow, à dwoch à *parte Curatorum, Tutorum, Possessorum, & Prætensoru, mutuô* Stron *Sumptu* sprowadzonych, *atque per Tractum* całey Kommissyi, *simili mutuô Sumptu salariari & sustentari* powinnych, w Roku teraźnieyszym 1768. od zakończenia Seymu teraźnieyszego Extraordynaryinego, w tygodni Dwanaście, licząc każy tydzień po dni siedm, do Miasta Wilna ziechawszy, tamże po zagaieniu przez Prezydenta, lub *in casu absentiæ* onego Vice-Prezydenta, tylko z Czterema Kommissarzami, z naznaczonych po dwoch z każdey strony sprowadzonemi, à *in casu* niesprowadzenia, przez ktorą stronę, tedy *etiam* z iedney strony nie więcey, iak z Czterema Kommissarzami, piąty Prezydent, lub *in Casu absentiæ* Prezydenta, Vice-Prezydent naypierwey Jurament *supra justè judicandum*, Rotą przez Konstytucyą Roku 1726. Deputatom Trybunalskim opisaną, *adeundo* Kancellaryą Grodzką mieysca tego, *in casu* wakuiących Sądow Ziemskich, lub Grodzkich, tamże przed Przysięgłym Regentem wykonaią, y dowod takowego wykonania Juramentu, do Protokułu tamecznego, ku zapisaniu podadzą, *post quod peractum* powrociwszy do mieysca Sądow swoich, przez Prezyduiącego Pisarza do tey Kommissyi, *è mediô sui nihil quidquam derogando voto decisivo* onego, *pluralitate votorum salvâ Resolutione in Casu Paritatis, duplicatô votô*, Prezyduiącego obiorą, à tak zagaiwszy tę swoią Kommissyą tegoż dnia, czyli *in Crastino*, w tymże, à nie większym Komplecie, nie zrywaiąc onego *sub pænis* o wszelkich Subselliach *circumscriptis*, zasieść, y sądzić maią; à gdyby strzeż Boże, po zagaieniu, y zaczęciu takowey Kommissyi Sądow, *& in tractu* onych Wielmożny Prezydent umarł, zachorował, lub z iakich nieuchronnych przyczyn oddalić się od tych Sądow musiał, tedy Ur. Vice-Prezydent wykonawszy Jurament przed tymże Kommissarskim Sądem, takowe wykonanie Juramentu w Protokuł Sądowy, przez Urodzonego Pisarza dawszy zapisać, *simili activitate*, iako y Prezydent, tym Sądom prezydować, y one sądzić ma. *Similiter*, gdyby z tych Urodzonych Kommissarzow, ktorzy przy zagaieniu Kommissyi przysięgną, *& in exercitium* Funkcyi swoiey weydą, *in Tractu* tych Sądow, Ktoryby z nich umarł, zachorował, lub z nieuchronney przyczyny od tych Sądow oddalić się musiał, tedy ten Defekt ubytych Kommissarzow, z ktorey strony wyniknie, taż Strona ma *substituere* z naznaczonych *superius*, ktorychby iednego czy
dwoch

dwoch według potrzeby do Kompletu *superius* wyrażonego sprowadzić będzie mogła, czyniąc to po tyle kroć razy, ile *casus*, y potrzeba wyciągać będzie, aż do zupełnego tych Sądow *ultimæ instantiæ* zakończenia. Gdyby zaś ktora Strona *per Renitentiam, aut Impossibilitatem* z strony swoiey *superius præsenti Constitutione* wyznaczonych, *ad substitutionem* nie sprowadziła Kommissarzow, tedy drugiey stronie z wyznaczonych tąż Konstytucyą, *à parte sua* Osob, tenże à nie inny Komplet Sądu, *supplere* wolno będzie, ktorzy to Urodzeni *in Supplementum* ubyłych dostarczeni Kommissarze, *eadem Rothâ*, iako y pierwsi przy zagaieniu przysięgli, przed tymże Sądem Kommissyi *ultimæ instantiæ* przysiągłszy, *eadem* w sądzeniu maią *gaudere activitate*, iako y pierwsi, ustępuiąc iednak mieysca, *&* *semovendo* od sądzenia, *in casu* Rekonwalescencyi, lub przybycia pierwszych przy zagaieniu przysięgłych Kommissarzow, *similiter* y U. Vice Prezydent, W. Prezydentowi, à tak w nieżerwanym nigdy Komplecie sądzić maią, pilnuiąc godzin Sądowych *modô quô* w Trybunale, bez żadnych Limit, Suspens, y odroczeń, oprocz Limity, ktora *secundum exigentiam rei*, za niestaniem do sądzenia Spraw, nim się Inkwizycye, Kalkulacye, y Weryfikacye wyexpedyuią, *ex arbitrio* Sądu *pluralitate votorum* determinowana bydź może, z naznaczeniem czasu, y dnia *determinatè* do Reassumpcyi teyże Kommissyi, oprocz ktorego Terminu wyraźnie naznaczonego reassumpcya tychże Sądow bydź nie powinna, *Continuô Tractu*, bez żadney Dylacyi, godzin, obmow, y munimentow, procz iedney Dylacyi, Kopij Spraw wszystkich, na ieden raz, czy to *simpliciter*, czyli też *in spatio* Inkwizycyi, Kalkulacyi, Weryfikacyi, Komportacyi, lub Statuicyi, sądzić maią, *salvâ in casu Paritatis votorum in Sententiando* przez Prezyduiącego, y we wszystkich akcessoryinych, y Pryncypalnych Judykatach *Resolutione, nec non omni securitate, & modestiâ*, w tych Sądach postępkiem, przeciwko tak Sądowym, iako y prywatnym Osobom, *modô quo* w Trybunale. *Quo in tractu* naznaczoney Kommissyi, aż do finalnego oney zakończenia, ażeby żaden z Obywatelow W. X. Litt: OO. Xiążąt Radziwiłłow, w Sprawach teraźnieyszey Kommissyi podanych, do żadnego Sądu innego, *sub nullitate attentatorum, & sub pœnis Evocationis* pozywać nie ważył się, ostrzegamy. Sąd zaś Kommissarski, w żadne innego gatunku Sprawy wdawać się, y Dekretow *cujuscunque Subsellij* przed Konfederacyą Roku 1764. ferowanych, dotykać nie powinien; Ktorym to Sprawom, wolne *Competens Forum, & prosecutio Litis, non attentâ præscriptione, ad invicem*

 reser-

reservatur. Y lubo tak Aktem Konfederacyi, iako też Uniwersałem publicznym dla wszystkich Obywatelow W. X. Litt: pretensye swoie, do OO. Xiążąt Radziwiłłow reguluiących, iest ostrzeżono, iż ktorybykolwiek z onych, *in spatio* dwunastu Tygodni, od zaczęcia Konfederackich Sądow, z swoią przed tymże Sądem nie odezwał się pretensyą, tedy *in amissionem causæ* popada, iednak *indulgendo contravenientibus*, aby ten wyrok Konfederacyi nie przeszkadzał nikomu, do probowania ważności sprawiedliwych do OO. Xiążąt Radziwiłłow pretensyi, u teyże Kommissyi mieć chcemy. A że Sądy Kommissyi teraźnieyszey *ultimæ Instantiæ in natura Supremi Subsellij* mieć chcemy, więc ażeby *certitudo, & subsistentia* onych, w niczym *vacillare*, albo ubroń Boże zrywać się, y ustawać nie mogły, *præveniendo* postanawiamy: Jż *ad præsens* wyznaczeni Urodzeni Kommissarze, w naznaczonym komplecie zasiadaiący, iako w Sądzie *Ultimæ Instantiæ*, appellacyi do żadnego *Subsellium*, *etiam* do Sądow Seymowych dopuszczać nie powinni lecz sami *secundum æquitatem, & Justitiam* rezolwować, y tę Kommissyą *nullo obstante Casu, etiamsi Fato*, ktorego z Aktorow, lub zapozwanych, *non obstante minorennitate* Potomstwa onych, *aut quâvis Fatalitate, non obstante etiam Contumaciâ, aut Recessu* ktoreykolwiek Strony, *prævijs si opus fuerit Inquisitionibus, Calculationibus, & Verificationibus, plenâ Activitate* definiować, *principaliter* rozsądzać, à iak nayprędzey y nayskuteczniey konkludować, z obowiązku Przysięgi, ktorą na te Sądy wypełnią, moc maią, y powinni będą, Ktorzy UU. Kommissarze, nie tylko *Exolutionem Summarum, Cassationem quarumvis Illegalium, & præjudiciosarum, tum læsivarum Transactionum, amotionem* przeszłey Konfederacyi Dekretow, chociażby Juramentem zaszczyconych, iako iuż Aktem Konfederacyi Generalney, y Kōstytucyą ninieyszą podniesionych, *Restitutionem, & Adjudicationem Bonorum*, lecz *etiam Pœnalitatum personalium, & Bonificationem Litis Expensarum, atque omnium Damnificationum*, przez kogożkolwiek *Causatarum* uczynić y nakazać, zniesienie Kondemnat Konfederacyi teraźnieyszey, według Ordynacyi *Processûs Judiciarij* od teyże Kommissyi, *atque methodo* Praw dawnych, y zwyczaiow Stronom pozwolić. Urzędy Ziemskie, lub Grodzkie ieżeliby na Kondescensye, Inkwizycyi, Kalkulacyi, y Weryfikacyi, zsyłać przyszło, *Terminos præfixos ad condescendendum* wyznaczyć, peny *contra negligentes Officiales* zakładać, wolni będą, *& sub eodem vinculo Juramenti tenentur.* A cokolwiek w staniu czyli niestaniu Stron osądzą, y Dekre-

tami

tami ſwemi promulgować będą, to My nienaruſzenie zachowanym mieć chcemy, y nikomu takowych Dekretow, *in quovis Subſellio, in dubium vocare*, niedopuściemy, owſzem one *ad Executionem,& Satisfactionem Rei Judicatæ* przywieść wſzelkie *Subſellia* Urzędow Ziemſkich, Grodzkich, y Trybunalſkich, nie wdawaiąc ſię w żadne kognicye, y przyſądzenia onych, powinne będą. A że UU. Kommiſſarze, Powagą Seymu teraźnieyſzego, *ad publicum Officium* ſą naznaczeni, przeto we wſzyſtkich W. X. Litt. y Korony Polſkiey Subſelliach, tak od naznaczenia teraźnieyſzego, do ziechania na Sądy Kommiſſyine, iako też *in Actu* Sądow za pokazaniem atteſtacyi przytomności ſwoiey, na tey Kommiſſyi przez Prezyduiącego, a Prezyduiący za atteſtacyą Kommiſſarzow, za pokazaniem atteſtacyi przytomności ſwoiey na tey Kommiſſyi przez Kommiſſarzow, y Piſarza przy Pieczęci podpiſaney, Suſpenſy Spraw, po zakończeniu tey Funkcyi ſwoiey, do Tygodni Czterech uznawane mieć powinni. Przeto iakieybykolwiek czy to przed naznaczeniem *etiam* do tych Sądow *ultimæ Instantiæ*, czyli też *in tractu*, onych *in quocunq̃ Subſellio* otrzymane, na Urodzonych Prezydenta, Vice-Prezydenta y Kommiſſarzow pokazały ſię Kondemnaty, że *Activitati* onych w zaſiadaniu y Sądzeniu ſzkodzić nie maią, y nikt za onymi żadney obiekcyi czynić nie może, *Authoritate* Seymu ninieyſzego waruiemy y ubeſpieczamy, Regeſtra Sądowe, Xięgi y Protokołły wſzelkie tey Kommiſſyi U. Piſarz po zakończonym zupełnie Akcie naydaley *in ſpatio* puł Roku powinien będzie komportować do Xiąg Ziemſkich lub Grodzkich Woiewodztwa Wileńſkiego, z ktorych Kancellarye tameczne wyięcia Widymuſow y Extraktow ktoreby nie były wydane, *ſimiliter* excerptow nikomu potrzebuiącemu bronić niepowinne będą.

Do Dobr także Koronnych obydwoch Prowincyi podobnąż Kommiſſyą *cũ ſimili poteſtate ac facultate* uznaiąc być potrzebną, za Prezydenta, Wielmożnego Adama Brzoſtowſkiego Kaſztelana Połockiego, za Vice-Prezydenta, U. Czarneckiego Staroſtę Koraliſkiego, za Kommiſſarzow zaś *à parte* OO. Xiążąt Radziwiłłow, UU. Padlewſkiego Sędziego Ziemſkiego Lwowſkiego, Kawieckiego, Stolnika Latyczewſkiego, Skorupkę Podczaſzego Drohickiego, Bogatka Piſarza Ziemſkiego Bracławſkiego, Sarneckiego Skarbnika Ziemi Bielſkiey, Hordyńſkiego Brzodzkiego, Krzemienieckiego Grodzkiego Sędziow, Lipińſkiego Piſarza Grodzkiego Pomorſkiego, Lnińſkiego Podwoiewodzego Pomorſkiego, y Wybickiego; *A parte* WW. Kuratorow, Tutorow *& omnis tituli* do

OO. Xiążąt y Dobr onych pretensorow, UU Worcella Sędziego Ziemskiego Halickiego, Antoniego Moniewskiego Stolnika Zydaczewskiego, Lewickiego Przemyślskiego, Koziobrodzkiego Halickiego Podsędkow, Droiewskiego Miecznika Lwowskiego, Janickiego Pisarza Ziemskiego Lwowskiego, Walewskiego Sanockiego, Adama Białoskurskiego Halickiego Woyskich, Witosławskiego Sędziego Grodzkiego, Rafała Zurowskiego, naznaczaiąc do zasiadania y Sądzenia, tudzież sprowadzenia Kompletu Sądu *eandem Methodum.* iako y w Kommissyi Litewskiey waruiemy, ktorzy *juxta præscriptam superius regulam, modo in legibus Regni præscripto*, ziachawszy do Miasta Lwowa w Roku 1768. także od zakończenia Seymu tegoż za Niedziel Dwanaście, ten Akt *præcisa quavis appellatione finaliter* expedyować maią, dla ktorych UU. Kommissarzow *simile beneficium* Suspens być ma, po ktorey skończoney Kommissyi Akta y wszelkie tegoż Sądu Dekreta maią być *ad Acta Authentica Regni Leopoliensia per Oblatam* oddane.

Ordynacya Sądow *ultimæ Instantiæ* między Oświeconemi Xiążętami Radziwiłłami, a między WW. Urodzonemi Kuratorami, Tutorami, Possessorami y Pretensorami w W. X. Litt: naznaczonych.

1mo. TErmin Pozwom czy to za oczywistym czyli za zaocznym podaniem od zeznania w Kancellaryi Grodzkiey ma być trzy tygodniowy rachowany, Pozwy zaś rekonwencyonalne *non attento Termino* podawać wolno.

2do. Kancellarya tych Sądow *Juribus suis* niema Stron *gravare*, lecz tak Dekreta, Dokumenta wydawać y w dochodach się zachować, iako iest Prawami pospolitemi o Kancellaryach Trybunalskich ostrzeżono.

3tio. Pieczęć tych Sądow Juryzdyczna ma bydź iedna pod Herbem Prowincyi W. X. Litt.

4to. Regestr tych Sądow ma być dwoma Stronicami, iedna pod Tytułem Prezydenta, druga pod Tytułem Pisarza, à Protokuły Dekretowe tylko u Pisarza *modo quo* w Trybunale.

5to. W tychże Sądach ma być Regestr Taktowy *cum delinquentibus contra securitatem Judiciorum* także dwoma Stronicami iako y pierwszy.

6to. Regestr Ordynaryiny ma być wołany *ordine sequenti non trascendendo* porządku numeralnego wpisow przez Prezyduiącego.

7mo. Turnus ma być dawany w zawartym Kole *in casu* potrzeby po trzykroć tak iako w Trybunałach.

8vo. W. Prezydent lub *in absentia* onegò Vice-Prezydent maią oprocz Roty Deputatom Trybunalskim opisaney, prysiądz ieszcze przed samą Kommissyą Rotą Marszałka Trybunalskiego.

9no. In simili Urodzony Pisarz tych Sądow *ultimæ instantiæ* y Urodzeni Regenci onego ile ich kreować zechce, maią przysiądz, Pisarz Rotą Pisarza Trybunalskiego, à Regenci Rotą Regentow Trybunalskich.

10mo. Kontrowersye od Stron tak produkta iako y Repliki przed tym Sądem maią być *in scriptis* tak iako w Trybunale.

11mo. Jnstygatora tych Sądow *Securitatis* W. Prezydent lub *in absentia* iego Vice-Prezydent od siebie wyznaczyć y kredensować ma,

12mo. Na te Sądy tak z Prezyduiących iako też Kommissarzow y Stron samych nikt przyieżdżac ani przychodzić *in numerosa Cohorte* Pryiacioł y ludzi swoich,tak iako iest o Trybunałach opisano, nie powinien.

13tio. Tak *pro Securitate* iako y dla powagi tych Sądow ma zwierzchność WoyskowaW.X.Lit. przez Ordynanse swoie dodać assystencyi z ludzi Woyskowych bliską Konsystencyą maiących, o co Prezyduiący w Kommissyi Woyskowey dopomnieć się obowiązany.

14to. Naznaczenie mieysca w Mieście Wilnie dla odprawowania tych Sądow *ultimæ Instantiæ* każdego czasu *pro cōmoditate* ma dependować od Prezyduiących z tą iednak kaucyą, ażeby przenosząc *quo casu* Sądy z mieysca na mieysce, przy odwołaniu ostatniey Sessyi było ogłoszono przez Woźnego na ktorym mieyscu następuiąca po niey ma być expedyowana.

15to. Ugoda między Stronami do tych Sądow należącymi nie tylko przed zaczęciem, lecz *etiam in tractu* tych Sądow kontrowersyi y ustępu do namowy zawsze iest wolna y zabroniona być nie może, z wolnym przyznawaniem y Aktykacyą wszelkich Tranzakcyi *inter Partes Pacificentes & procedentes*, przez się lub przez Plenipetentow onych *ad Jure agendum & componendum* umocowanych, tak iakoby w Trybunale.

16to. A co się tycze Kondemnat chociażby *in ultimo gradu Convictionis* w Sądach teraźnieyszey Konfederacyi wypadłych, na

te wszystkie każdey Stronie za incydencyą y przywołaniem Wpisu swego *Activitatem loci standi* warować bez żadney solucyi wolno będzie.

17*mo.* Summy nadatkowe przez *Sancitum* teraźnieyszey Konfederacyi odesłane do Kuratorow, tak y teraz odsyłaią się, a to się tak ma rozumieć: Jeżeliby Kuratorowie nie na uspokoienie Długow sprawiedliwych OO. XX. Karola Marszałka Generalney Konfederacyi y Seymowego, y Hieronima Wojewodzica Wileńskiego Radziwiłłow też Summy obrocili, y z tychże Xiążąt krzywdą postąpili, tedy *Curatores* Possessorom zastawnym *in ordine refusionis* odpowiadać *tenebuntur*, a ieżliby zaś Kuratorowie realnie dowiedli iż też Summy na uspokoienie sprawiedliwych długow OO. Xiążąt obrocone były, tedy iuż te Summy nie Kuratorowie wypłacą, ale OO. Xiążęta na siebie przyiąc *tenebuntur*. A przed takowym rozsądzeniem gdyby O. X. Radziwiłł Marsz: Gener: Konfeder: Kor: y Seymowy Dobra swoie y Brata swego od Possessorow wykupować chciał, tedy Possessorowie Oryginalnemi Summami Kontentować się powinni, dopoki Kommissya natury nadatkowych Summ przez kogo maią być wypłacone nierozsądzi.

18*vo.* Cudzoziemcy każdego Kraju y iakieykolwiek bądź kondycyi ktorzy pretendować będą od OO. XX. Karola Marszałka Gener: Konfeder: Kor. y Seymowego, y Hieronima Woiewodzica Wileńskiego Radziwiłłow zapłacenia długow *legitime* im należących, powinni się odzywać z pretensyami swoiemi w tey wyznaczoney Kommissyi, ktora będzie obowiązana roztrząsnąć ich żądania y należytą uczynić im sprawiedliwość.

Kanclerze lub Podkanclerzowie Duchowni.

MAiąc wzgląd na szczupłe dochody tych Biskupstw ktore *pro compatibilibus* wraz z Pieczęcią dla Duchownego Ministra przez Statut Alexandra 1504. są zostawione, a oraz na znaczne wydatki iakowe takowyż Minister nieopatrzony wystarczaiącą Intratą przy boku Naszym z obowiązku *sui Ministerij* ustawicznie znayduiąc się znosić musi, zaczym Statut pomieniony Alexandrowski w tym punkcie deklaruiąc, same tylko Prymasostwo y Biskupstwo Krakowskie y Kujawskie *abhinc pro incompatibilibus* dla Ministrow Duchownych przy Pieczęci za zgodą Stanow powszechną ustanawiamy.

Expe-

Expedycye Seymowe.

ZWyczay Nadgrody Skarbu Koronnego Kancellaryi Koronney za expedycye przed Seymowe uznaiąc z ſprawiedliwością zgodny, żeby według tegoż zwyczaiu za expedycye przed-Seymowe za Panowania Naſzego czynione Kommiſſya Skarbu Koronnego tę Nadgrodę po Sto Czerwonych *Złotych* czyniła, zalecamy.

Dom Nacyonalny y z Kościołem w Rzymie.

UZnaiąc coraz lepiey użyteczność Kościoła y Domu Nacyonalnego Polſkiego w Rzymie, tenże oraz z wſzelkiemi do niego przyległościami y wſzyſtkiemi fundacyami mimo wſzelkie przeſzłe o tym rozrządzenia, do właſney Naſzey *immediate* Protekcyi y dyſpozycyi *pro bono Reipublicæ & decore Coronæ* mocą Seymu teraźnieyſzego odtąd wracamy y rezerwuiemy, *in perpetuum* pod tąż Protekcyą y dyſpozycyą Naſzą mieć chcemy.

Opactwa.

GDy ludzi Duchownych zdatnych *ad uſus publicos & in Miniſterijs Noſtris ac Reipublicæ* zoſtaiących pomnaża ſię liczba, à pod ſzafunek Nas Krola tyle łaſk nieprzypada, żeby wſzyſtkich zasłużonych przyſtoynie opatrzyć można. Biſkupſtw do tego niektorych zbyt ſzczupłe ſą dochody, à Senatorſka z Biſkupią złączona godność doſtatecznieyſzego potrzebuie funduſzu. Więc w ufności że Stolica Apoſtolſka uznać raczy ſprawiedliwą przyczynę do podania *in Commendam* Opactw wſzyſtkich ktorych intraty na podział *in Menſam Commendatariam & Clauſtralem* wyſtarczą, z tąż Stolicą Apoſtolſką traktować o to będziemy, y potym rzeczone Opactwa à nayprzod Nayprzewielebnieyſzemu w Bogu Xciu JMci Prymaſowi dziſieyſzemu (mocą tego Seymu uchylaiąc Prawo *de incompatibilitate*) ieſzcze dwa *ex primis vacantibus* konferować będziemy, y do Akademyi Krakowſkiey intratę z iednego Opactwa w Dyecezyi tameczney leżącego *exnunc protunc* przyłączamy, y w czaſie ſwoim Przywiley na to wydamy. Jnne zaś Biſkupom y Prałatom ſzczupłe intraty maiącym *habita ratione* zasług ich dawać przyrzekamy. Opactwo zaś Parądyiſkie *etiam* pod obcym panowaniem Dobra do ſiebie należące

maiące, za zdarzemiem się inszego dla Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xcia Prymasa dziśieyszego, do wolney Elekcyi *Monachorum Cistercienfium* wrociemy.

Rekwizycya do S. Stolicy Apostolskiey o przeniesienie Swiąt na Niedzielę.

LUbo iuż za przykładem y doświadczeniem Sąsiedzkich Państw Katolickich wyiednane są od czasu niemałego przez WW. Biskupow na Dyecezye Korony Polskiey y W.X.Litt. pozwolenie S. Stolicy Apostolskiey przeniesienia Swiąt na bliższe Niedziele, iednak że takowe pozwolenie dotąd powszechney w Kraju niewzięło Exekucyi, a uważaiąc że Krajowe Bogactwa z pomnożeniem czasu do robot powiększaią się, że pomnieyszeniem liczby Swiąt większe ich sprawuie się uszanowanie, uymuią się powody prożnowania y ztąd wynikaiących zbytkow, piiaństwa y swywoli, oddalaią się okazye gwałcenia Praw Kościelnych przez potrzeby naglące, niemniey że każda praca y robota dla pożytku Kraju y bliźniego czyniona iest pobożnością, na prozby Stanow Rzpltey za rzecz pobożną, potrzebną y pożyteczną być sądziemy wdać w to starania Nasze, ażebyśmy od S. Stolicy Apostolskiey wyiednać mogli powszechne pozwolenie na wszystkie Dyecezye Państw Naszych & *Annexarum Provinciarum*, tak *pro Ritu Latino* iako też *pro Ritu Græco Unito*, przeniesienia sposobem w innych Katolickich Krajach praktykowanym Swiąt niektorych Uroczystych na Niedzielę) ktore to pozwolenie iak będzie wyiednane, ażeby WW. Biskupi do swoich Dyecezyi publikowali, y w Exekucyą *etiā cum adminiculo potestatis sæcularis* dla pożytku y wygody Obywatelow wprowadzili, po ich dla Dobra Narodowego gorliwości mieć chcemy.

Obieranie Stanu.

JAko w obieraniu Stanu sobie na całe życie *requiritur* wiek doyrzały, tak zakazuiemy *sub pœnis* tak Rodzicom, Opiekunom czyli wszelkim nazwiskiem władzę nad Młodzieńcami czyli Pannami maiącym, iako y tym samym ktorzy albo iuż Rodzicow niemaią, albo z Opieki wyszli, aby niewstępowali Młodzieńci, tylko lat Dwadzieścia y Cztery skończone maiący, Panny zaś lat szesnaście maiące, do Zakonu y Zakonną niebrali sukienkę, w

czym

czym aby to ninieyſze rozrządzenie tym dokładnieyſzą miało Exekucyą, nieomieſzkamy *ad præmiſſa* wezwać powagi S. Stolicy Apoſtolſkiey, ażeby Zakonom nie wolno było przyimować. Ta iednak Konſtytucya niema *ligare* idących do Zakonow XX. Jezuitow y Piiarow. Zakon zaś żaden ſukienki Zakonny dawać niepowinien ludziom, ktorzyby nie tylko niemieli lat wyżey wyrażonych, ale też niebyli *ſui juris*, y gdyby przyiął *non ſui Juris* Oſobę bez pozwolenia *cujus intereſt*, do Ziemſtwa naybliżſzego zapozwany *Superior* Klaſztoru, *pæna* Tyſiąca Grzywien z Dobr albo z Wyderkaffow Klaſztornych *ſolvenda pro inobedientia* Prawu, ukarany być powinien.

Opatrzenie Arcy-Biſkupa Ormianſkiego.

ZE Arcy-Biſkupſtwo Ormiańſkie ktorego *Sedes* ieſt we Lwowie niema żadnego Funduſzu, Wielebny Arcy-Biſkup tylko na Opatrzności Boſkiey, y łaſce pobożnych tego obrządku Ormiańſkiego owieczek ſwoich zawiſł, więc *ex primis vacantibus* iedno Opactwo *Ritûs Unitorum pro fundo* tegoż Arcy-Biſkupſtwa nadamy.

Obwarowanie Szpitala Gnieźnieńskiego.

POnieważ WW. XX. Krzyżacy Miechowſcy *Sacratiſſimi Sepulchri Cuſtodes*, Szpital Gnieźnieńſki ſzczegulnie dla ſuſtentacyi Ubogich Studentow y żebrakow podeſzłych ufundowany, *contra mentem* Oryginalney Erekcyi, ſwoich w nim Zakonnikow konſerwuią; à przez to wyznaczoney od pierwſzego Fundatora dla Ubogiey Młodzi Szlacheckiey edukacyi, y dla żebrakow podeſzłych ubliżaią żywności; dochody z onego *ſuis applicando uſibus;* zaczym Nayprzewielebnieyſzy Arcy-Biſkup Gnieźnieńſki y Jego Kapituła iako nadmienionego Szpitala y Dobr wſzyſtkich do niego należących *ex mente primævi Fundatoris* Dziedzicami poſtanowieni, y mieć baczność nad Rządem oraz Prowentami onego ſą obligowani, tak gdy przerzeczony Szpital przeciwko woli ſwoiego Fundatora wzwyż nadmienieni XX. Krzyżacy na Klaſztor odmienić uſiłuią, y iuż kilkanaście Oſob Zakonu ſwego do onego wprowadzili, zaczym *abuſum hunc* fundacyi znoſiemy, y dla utrzymania Rządow y funduſzu wſpomnionego Szpitala

Nayprzewielebnieyszemu w Bogu Xciu Prymasowi Arcy-Biskupowi Gnieźnieńskiemu y Jego Kapitule podług Erekcyi y Przywileiow Szpitalowi nadanych, o nimże zaradzenie y administracyą iego oddaiemy ze wszystkiemi Dobrami y Summami Szpitalnemi. A podług przepisu Erekcyi y funduszu w edukowaniu Młodzi Szlacheckiey, iako też w pożywieniu żebrakow Ubogich zachowanie się zalecamy; Ze zaś Erekcya mieć chce żeby *de gremio* Konwentu Miechowskiego *Ordinis Sacratissimi Sepulchri* Zakonnik *tanquam Magister hospitalis* był przełożonym edukuiących się w Szpitalu Studentow, y Ubogich żebrakow, y w tym zadosyć uczynienie Erekcyi ostrzegamy.

Odnowienie y Ucalenie Prawa Kollacyi tak Naszey Krolewskiey iako y Szlacheckiey względem wszystkich Archi-Mandryi R. G.U. w Koronie y W. X.Litt: znayduiących się.

ARchimandrye R. G. U. Ławrowska w Prowincyi Koronney, à w Woiewodztwie Ruskim, Ziemi Przemyskiey będąca, podług Konstytucyi *Anni* 1641. Prawu Kollacyi Nayiaśnieyszych Monarchow Polskich podległa, à *successu Temporis* przez Zakon Bazyliański umorzona, y w proste Klasztory obrocona, zaś w W.X.Litt: Wileńska Ławryszowska Pustyńska pod Mścisławem Minika, Torokanie, y inne wszystkie mieysca, ktore od Naszego Prawa *Juris Patronatûs* dependowali, maią *ad Gratiam Nostram Distributivam* należeć, *sub pœnis in violatores Juris Nostri sancitis*, na tych wszystkich, ktorzyby Nominacyom od Nas wyszłym sprzeciwiać się, y Possessyi nominowanym Osobom bronić, y niedopuszczać odważyli się. Przeto administracyą Dobr Kościelnych R.G.U. wakuiących, z dawnego zwyczaiu, *Juri Majestatis* przyłączoną, à od Nayiaśnieyszych Przodkow Naszych, Przewielebnym Metropolitom Ruskim zleconą, tymże Przewielebnym Metropolitom stwierdzamy, z obowiązkiem, ażeby Kancellarye Nasze, o zaszłych Wakansach od nich obwieszczane bywały, z zaleceniem Osob, ze Krwie Szacheckiey pochodzących, z cnot, y innych chwalebnych przymiotow zgodnych do otrzymania Łaski Naszey, y tak Nominowanych, ieżeliby Im co osobi-

stego

ſtego Prawom Duchownym, y Oyczyſtym przeciwnego zarzucono nie było, na oſtrzymane od Nas Wakanſe Inweſtyowali, y w aktualną Poſſeſſyą według zwyczaynego porządku wprowadzali, *ſalvô jure agendi*, po wykonaniu zaſzłych Nominacyi Naſzych, w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich, tym wſzyſtkim, ktorzyby cokolwiek przeciwko temu Prawu przywodzić chcieli.

Proboſtwo S. Jerzego w Warſzawie, y drugie w Błoniu.

PRoboſtwo zwane Swięto Jurſkie w Warſzawie, y Proboſtwo w Błoniu, iako w Miaſtach Naſzych zoſtaiące, *Collationi Noſtræ Regiæ, & Juri Patronatûs* poddaiemy.

Proboſtwo Piotrkowskie.

ZE na teraźnieyſzym Seymie, wyznaczyliśmy Deputatom Trybunalſkim, tak Duchownym, iako y Swieckim Penſye; Więc Proboſtwo Piotrkowſkie, przez Konſtytucyą Seymu *Convocationis* 1764. *favore* Funkcyonaliſtow z Kapituły Gnieźnińſkiey teyże Kapitule Inkorporowane, y inne *Beneficia eo fine* innym Kapitułom nadane, *ad Jus Patronatûs Regium* przywracamy.

Woiewoda Gnieźniński.

CHcąc ſprawiedliwą zaſſuguiącym uczynić nadgrodę, ktorych wielość dla ſzczupłey Urzędow liczby, w ſzafunku bydź pomieſzczona nie może; a nie mniey żądaniu Obywatelow Woiewodztw Wielkopolſkich w dochodzeniu ſprawiedliwości dogodzić; Woiewodztwo Gnieźnińſkie z Urzędami Ziemſkiemi, począwſzy od Podkomorzego, aż do Skarbnika, iako też Ziemſtwo Gnieźnińſkie ſtanowiemy. Staroſta iednak Gnieźnińſki Powiatowym, iak dotąd był, zoſtawać ma; ktoremu to Woiewodzie Nowemu, y Urzędnikom Gnieźnińſkim teraz kreowanym, y na potym bydź maiącym, iako też Ziemſkim Sędziom, po odprawioney za Uniwerſałem Woiewody Elekcyi, Przywileie z Kancellaryi Naſzey wydawać rozkażemy; a mieyſca dla Woiewody w Senacie po wſzyſtkich Woiewodach, a zaś Urzędnikom na Seymiku po Urzędnikach Woiewodztwa Kaliſkiego naznaczamy. Aże na tenże koniec prędſzey ſprawiedliwości y Sąd Grodzki w Gnieźnie ieſt potrzebny, więc otwarcie iego y Sędziow poſtanowienie Uro: Generałowi Wielkopolſkiemu zlecamy.

Ustanowienie Kasztelana Mazowieckiego.

XIęstwo Mazowieckie z dziesiąciu Ziem y wielu Powiatow złożone, że od Jmienia Woiewodztwa swego niema Kasztelana, więc na prożbę Possow y Obywatelow tegoż Xięstwa Mazowieckiego, za powszechną zgodą dla sposobnieyszey *in publicis Consessibus* czynności, Kasztelanią Mazowiecką ustanawiamy, na ktorą gdy Przywiley na Osobę Nam y Rzpltey zasłużoną w tymże Xięstwie Mazowieckim osiadłość maiącą z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy, Temuż mieysce w Radzie Naszey z większemi Kasztelanami po Czerniechowskim Kasztelanie teraz naznaczamy.

Obiaśnienie Konstytucyi pod Tytułem: Rozwiązanie Recessu w Interessie Dobr Ostrogskich uczynionego.

LUbo Konstytucya Seymu ostatniego 1766. Roku, Prawa dożywotnie przed Tranzakcyami Sandomirskiemi w Grodach Kijowskim, Zytomirskim, lub Łuckim, Krzemienieckim, Latyczowskim, y Winnickim Zaoblatowane, od Xięcia Janusza Sanguszka przeszłego Marszałka Nadwornego W. X. Litt: przed Tranzakcyami Sandomirskiemi podpisane y zeznane za ważne y nieporuszone mieć chciała; Jednak zabiegaiąc wszelkiey interpretacyi z tych Terminow Possessorow aktualnych w teyże Konstytucyi położonych wynikaiącey; żeby Sukcessorowie Possessorow maiący sobie służące y nadane przed temiż Tranzakcyami Sandomirskiemi Prawa, od dzierżenia Dobr Prawu Jch dożywotniemu podległych oddaleni niebyli, mocą teraźnieyszey Konstytucyi ostrzegamy. *In reliquo* Konstytucyą Seymu przeszłego 1766. y Prawa Possessorow w niey wyrażonych, y Summy *sine præjudicio* Praw Uro: Jana z Dukli Przyłuskiego *in toto* approbuiemy; *salvo explendo juramento* przez tegoż Uro: Przyłuskiego *super realitatem* Summy przed Tranzakcyami Sandomirskiemi importowaney. Tudzież Prawo Dożywocia na Wsie Krasnosiołkę y Michałowkę Uro: Michała Skrzetuskiego *prævio juramento* (iako przed temiż Tranzakcyami Sandomirskiemi ma Prawa nadane y Summę do Skarbu Xiążęcia Sanguszka importowaną) ubespieczamy, uśmierzaiąc tak-

także wſzczętą kollizyą o Dobra Kuźmin z przyległościami, Wſie Woronkowce, Michałowce, Łobodyńce większe y mnieyſze, Kałamarynki, Holinki, Mołczany, Motrunki, Sciborowka, za niewątpliwe Dziedziczne y należące Xiężnie Maryi z Lubomirſkich Radziwiłłowy Miecznikowy W. X. Litt. (*non attentis quibusvis Juribus ex Parte* rzeczonego U. Staroſty Uſzyckiego *in rem* kogożkolwiek *ſubſecutis*) uznaiemy. Wſie zaś Horodec, Swarzyn, Hrebeninka, Semerynki, Pienki, za niewątpliwe Dziedziczne tegoż U. Szydłowſkiego Staroſty Uſzyckiego bydź deklaruiemy. *Inſuper* naznaczoney Summy z Dobr Oſtrogſkich Konſtytucyą Seymu oſtatniego 1766. na Regiment, rathę pierwſzą puſrocznią to ieſt Summę Sto Pięćdzieſiąt Tyſięcy Złot: Pol: przez Kommiſſarzow do tego wyznaczonych, na Miaſteczka, Wſie y wſzelkie należytości rozłożoną, teyże Xiężnie Maryi z Lubomirſkich Radziwiłłowy Miecznikowy W. X. Litt: wyliczoną y zapłaconą mieć chcemy. Prawo Dożywocia na klucz Zwiachelſki ſłużące U. Kaſprowi Lubomirſkiemu Generałowi Woyſk Roſſyiſkich, według Tranzakcyi *die* 26. *8bris* 1766. ſpiſaney, y *per Oblatam* do Grodow gdzie *bona conſiſtunt* podaney z tego Intereſſu wynikaiące, y tegoż U. Lubomirſkiego w wſzelkich Jego do Dobr Oſtrogſkich pretenſyach uſpokaiaiące, *in toto* umacniamy. Dobra Cudnow *cum attinentiis* w Tranzakcyi w Sandomierzu Roku 1753. uczynioney ſpecyfikowane U. Teodora Lubomirſkiego Cześnika Koronnego iako *originaliter à fœmello capite* pochodzą, tak gdy *per Succeſſionē poſt Sterilem deceſſum* U. Teodora Lubomirſkiego Cześnika Koronnego na Braci y Sioſtry ſpadaią; Więc ażeby do rownego działu ſzczegulnie tych Dobr Cudnoſkich *cum attinentiis* tak Sioſtry iak y Bracia należeli, *lege præſenti* mieć chcemy. *In reliquo* Donacye inne przez Xiążęcia Januſza Sanguſzka zeznane, powagą Seymu oſtatniego umocnione, (*non attentis quibusvis Proſecutionibus*) niewzruſzoney mocy bydź determinuiemy.

Przepis Seymikom Woiewodztw Wielko-Polſkich.

Chcąc w iakonaylepſzy porządek wprawić przed Seymowe Woiewodztw Wielko-Polſkich Seymiki, y dla rozległości Powiatow od niewygody ziezdzaiących uchronić, ſtanowiemy; aby Seymiki Powiatowe poprzedzały w każdym Głownym Powiatu ſwego Mieście niżey opiſanym z wſzyſtkich trzech Woie-

wodztw, Poznańſkiego, Kaliſkiego y Gnieźnieńſkiego Ziazd Poſſow, na ktorych podług przepiſu Seymu *Coronationis Anni* 1764. Ziemianie po Dwoch Poſſow z Powiatu obierać maią, à Ci we dwie Niedziele po Seymikach Powiatowych ziechawſzy ſię do Poznania na mieyſcu dawnym obradom zwyczaynego, *Deſideria* ſwoich Powiatow kommunikować ſobie będą, z ktorych do iedności większością przyprowadzonych, ſkonfrontowanych y utartych między ſobą Artykułow, iedna tylko z wſzyſtkich Powiatow wſpolnie z Senatem tych trzech Woiewodztw ma być ułożona Inſtrukcya, ktorą Poſſowie tym porządkiem obrani y od ſwoich Powiatow Kredenſowani na Seym zanioſą; Na Zieździe zaś Generalnym w Poznaniu, Senatorow Trzech Woiewodztw Poznańſkiego, Kaliſkiego, y Gnieźnieńſkiego, pierwſzy w porządku Senator Swiecki przezydować będzie, ktore to przedgeneralne Seymiki w niebytności Wojewody *reſpectivè* Woiewodztw tych, Wiell: y Urodzeni Kaſztelanowie, to ieſt: w Woiewodztwie Poznańſkim w Poznaniu W. Poznańſki, lub U. Rogoziński; w Kościanie, U. Sremſki lub Krzywińſki; w Wałczu, Miedzyrzecki, lub Santocki; w Ziemi Wſchowſkiey, Przemendzki, w Woiewodztwie Kaliſkim w Kaliſzu W. Kaliſki; w Koninie, Ur: Lędzki, w Pyzdrach, Biechowſki; w Nakle, Nakielſki; w Woiewodztwie Gnieźnieńſkim, W. Gnieźnieńſki; w Kcyni U. Kamiński; albo w Jch Legalney niebytności, ktorą oſtrzegamy, Pierwſzy w Woiewodztwie przytomny Urzędnik lub Officyaliſta Grodzki, gdyby Urzędnika nie było. Co ſię zaś tycze Seymikow Deputackich aby na dawnym mieyſcu przez Zgromadzone trzy Woiewodztwa w Srzedzie odprawowane były, mieć chcemy, à obieranie to ma bydź podług Opiſu Seymu *Convocationis* 1764. co zaś do liczby Deputatow ta ma bydź według Ordynacyi Trybunału na tym Seymie poſtanowioney, ieżeliby zaś Obywatele tych trzech Woiewodztw baczyli potrzebę, Seymikow dobrego porządku, wolno im będzie na Generalnym ſwoim zieździe wraz z Senatorami namowić mieyſce y ſpoſob czyli to wſpolnego czyli oſobnego Seymikowania. Aby zaś te Woiewodztw podzielenie iakowey Juryzdykcyi Uro: Generała Wielkopolſkiego nieprzynioſło uymy, ktora mu zdawna ſłużyła na Woiewodztwa Wielkopolſkie przy dawnych Prerogatywach należących do Generalſtwa Wielkopolſkiego, na zawſze ubeſpieczamy; co ſię ma rozumieć y dla Urodzonych Poſſow Wielkopolſkich względem ich przednictwa.

Loka-

Lokacya Tátarow.

MAiąc wzgląd na zasługi Tatarow w Woysku W.X.Litt: służących, ktorych Predecessor Nasz Krol Jan Trzeci doczesnie w Ekonomij Brzeskiey y Grodzińskiey z obowiązkiem w Przywileiach wyrażonym Chorągwianie ulokował, innym zaś w Ekonomiach Naszych Litewskich Przywileie Antecessora Naszego Augusta Trzeciego ztwierdzaiąc niektore dawnieysze, y postępuiąc nowe Dzierżawy zwyczaiem Donataryuszowskim doczesne także nadały Lokacye, w ktorych Possessyach gdy przeciwko naydawnieyszym a licznie ponawianym Prawom y Paktom Konwentom przez Nas zaprzysiężonym, *avulsa* Ekonomiczne uszczerbiać zakazuiącym, zachować y utwierdzać Ich niemożemy; przeto zachęcaiąc do wiernych Nam y Rzpltey usług, à chcąc mieć nieodwłoczną Dobr Naszych Stołowych reintegracyą, ustanawiamy: iż iedne Starostwo w Koronie Polskiey, à drugie w W. Xięstwie Litewskim, każde zaś z nich Intraty podług wyprowadzonych Lustracyi Dziesięć Tysięcy Złotych czyniące, po zaszłey Wakancyi czyli Rezygnacyi Possessorow, do Dyspozycyi Naszey przypadłe, tymże Tatarom oddane, ktore im samym teraz w Ekonomiach Naszych Litewskich mieszkaiącym à odtąd Ekonomicznych Dzierżaw y Gruntow trzymać niemogącym, y Ich Sukcessorom wieczystym Prawem służyć maią. Dla dostąpienia zaś tych Starostw y uczynienia między niemi podziału, Kommissarzow od Nas instrumentowanych z opisaną do takowego umiarkowania mocą w Reskrypcie Naszym wyrażoną ześlemy, y na fundamencie takowego przez zesłaną Kommissyą każdemu z nich dostąpioney Possessyi wydzielenia, Przywileie wieczyste z Pieczęcią Kancellaryi Naszych, wydamy, obowiązki zaś służby na potrzebę Rzpltey w Przywileiach *Locationis* wyrażone, że Ciż Tatarowie z Dobr teraz Prawem wieczystym nadanych y sobie postąpionych wypełniać, à Kwartę Intraty y Hibernę z tychże Starostw należącą wiecznemi czasy do Skarbu Rzpltey wypłacać powinni będą, waruiemy y iako nayuroczyściey ostrzegamy.

Ubespieczenie dla Tatarow w Koronie Polskiey y w W. X. Lit.

TAtarowie w Koronie y w W. X. Litt: na Dobrach Naszych Krolewskich Hibernowych y Ziemskich mieszkaiący, ażeby

przy dawnych Prawach y Wolnościach Narodowi swemu *legitimè* nadanych nienaruszenie zostawali, y do rownego z Stanem Szlacheckim należąc Rzpltey Podatku, żadną uciążliwością pod iakimkolwiek pretextem przyciskani niebyli, oraz ażeby wolne na swych lokacyach Erekcye y konserwacye Meczetow bez przeszkody od nikogo mieli, za zgodą wszech Stanow teraźnieyszym Prawem ustanawiamy.

Kompania Manufaktur.

PRzełożeniem użytecznych Kraiowi skutkow z Manufaktur wypływaiących, znaczna część Obywatelow zachęcona, gdy między sobą ustawy Kompanią Manufaktur Wełnianych sporządziła, y tychże ustaw od Nas zyskawszy Roku przeszłego ztwierdzenie, Manufaktury rożne Wełniane przez sprowadzonych Rzemieślnikow z nadzieią przyszłych zyskow rozpoczęła; Zaczym My Kompanią tę Manufaktur Krajowych w swey istocie, mocy y czynnościach nie tylko teraźnieyszą Kostytucyą utwierdzamy, ale dogadzaiąc żądzom oneyże dla zdatnieyszego y trwalszego Manufaktur wspomnionych rozkrzewienia y utrzymywania pozwalamy.

1mo. Aby do Dwunastu lat Skarby Koronny y W.X.Lit: od Cła uwolnić mogli, Instrumenta, farby, Rzemieślnice sprzęty y inne potrzeby ktore iako tańsze, lepsze albo w Kraiu Naszym ieszcze nieznayduiące się à do tychże Fabryk potrzebne y używane być maiące, *Kompania* sprowadzać będzie musiała z Zagranicy, za poprzedzaiącą przysięgą od Kompanii na to wyznaczoney Osoby, iako te wszystkie sprowadzone rzeczy do Manufaktur wspomnionych potrzebne y użyteczne być maią.

2do. Kompanii teyże Dobra Ziemskie iakie sobie do Manufaktur sposobne w ktorymkolwiek Woiewodztwie upatrzy, na Imię Kompanii kupić y w nich fabryki rozporządzić *salvis oneribus publicis* pozwalamy, byle ze wszystkim nieprzenosiły Summy Dwochkroć sto tysięcy Złotych Polskich, ktore Dobra w Koronie lub w Litwie Skarby Koronny albo W. X. Lit: skonfiskować maią, ieżeliby nad zwyż wspomnioną Summę cokolwiek więcey Kompania nabyć ważyła się.

3tio. Konfraternia pod Tytułem: S. Benona w Roku 1629. erygowana, miała obowiązek fundowania Szpitala dla Sierot ku wychowaniu y cwiczeniu onych w Manufakturach, zastępuiąc ten obowiązek niegdy Nayprzewielebnieyszy Xiąże Prymas Szembek wystawił Szpital, a Wielebny Xiądz Rostkowski Suffragan

gan do tego Szpitala przyfundował Cuchtauz z nadaniem Wioski za Wisłą leżącey; Prowizorstwo Szpitalu y Direkcyą Cuchtauzu Roku 1720. oddane są Konfraternii wyżey wspomnioney, te nadanie Przywilejem Nayiaśnieyszego Augusta III. iest approbowane, a Przywiley Konstytucyą *Anni* 1736. został ztwierdzony, gdy więc skutki tych Dwoch fundußzow Spitala y Cuchtauzu przy Warszawie przez Kompanią teraźnieyszą Manufaktur dostateczniey y zręczniey zyiszczone, y Samey Kompanii w dziele rozpoczętym mogą bydź użyteczniey sze; Przeto obowiązki fundußzow w mocy swey nienaruszaiąc, Kompanii Manufaktur ze wszytkiemi dochodami y należytościami one nadaiemy, z warunkiem, aby wszystkie Kondycye fundußzow *in ante* przez Konfraternią, S. Benona pełnione być maiące zachowała Konfraternii, y teyże Konfraternii w nadgrogę tego co z rzeczonych fundußzow *obveniebat* dla Kościoła S. Benona, *quantum*, przez WW. Kanclerzow Koronnych *determinandum* punktualnie wypłacała.

Postanowienie Zupnikow w Województwach y Ziemiach Koron.

GDy do wydawania Soli Województwom y Ziemiom przychodzącey, obieranie na Seymikach Dystrybutorow bywało okazyą kollizyi w usiłowanym domieszczaniu się *ad hoc munus*; Zaczym z powodu spokoyności Obywatelskiey po Całey Koronie Polskiey y wszystkich Województwach y Ziemiach gdzie Tar ff Solnych nie masz y Dystrybutorowie bywaią obierani; Zupnikow odtąd postanawiamy, y onychże Uprzywilejowanych od Nas Krola mieć chcemy; Ktorzy to Urodzeni Zupnici zachowuiąc Dispozycye dawne Województw y Ziem do rozbierania Soli ustanowione, za swoie prace y fatygi nie więcey brać powinni, od wydawania Ziemianom Soli, iako od iedney Beczki po puł złotego Polskiego, a *inquantum* by nad postanowioną Płacą mieli kogożkolwiek depaktować, *ad Instantiam injuriati* zapozwani do Ziemstwa czyli Grodu Województwa tego czyli Ziemi, maią *Subesse pænalitati* zapłacenia *Vadij Capitanealis cum restitutione in triplo præsuperanter* wziętey opłaty; a w Województwie Łęczyckim teraz postanowiony a od Nas Krola Uprzywilejowany Zupnik, zamiast Pieniężnego salarium kontentować się ma takową kwotą Beczek Soli, iakowa dawniey dla Dystrybutorow iest postanowiona, y podobnież do Aukcyonowaney Województwu Soli *Concernens* swoie brać powinien. Dystrybutorow zaś powinność *abrogatur*, y iuż *cessare* ma. Toż Prawo ma się ściągać y do Ziemi

mi Bielskiey w Województwie Podlaskim sytuowaney, a Zupnik kontentować się powinien Trzydziestu trzy Beczkami Soli za rozdawanie assygnacyi na Sol Suchedniową.

Bespieczeństwo Summ Cudzoziemcow.

Zachęcaiąc Cudzoziemcow do wprowadzenia w Państwa Rzeczypospolitey Summ Pieniężnych, ktore dotąd dla trudności y przewłoki sprawiedliwości lokować nie śmieli, ninieyszym Prawem mieć chcemy, ażeby Sprawy o oddanie Kapitałow albo Prowizyi Cudzoziemcom Zagranicznym tu nie mieszkaiącym, odtąd nie gdzie indziey tylko szczegulnie do Kommissyi Skarbowey należały, iako Sprawy y o Wexle, ktora ażeby w tych okolicznościach iak nayprędszą y *præscindendo* wszystkie *diffugia Iuris* czyniła sprawiedliwość, iak nayuroczyściey przykazuiemy, dla czego Regestr osobliwy w Ordynacyi Kommissyi wyznaczać nakazuiemy.

Warunek Miast y Miasteczek Niszych Krolewskich w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim.

Wielorakiemi Prawami swobody y wolności Mieyskie lubo zdawna y świeżo przez Nas są ugruntowane, gdy iednak przez rożne uciąźliwości y przeszkody powstać nie mogą, więc aby tak Obywatele iako handle y Rzemiosła ubespieczone zostały; Statuta, Konstytucye, Przywileie od Przodkow Naszych onym *legitimè* nadane y *legitimè* zażywane ponawiamy. A nayprzod dawne Prawa tyczące się porządku y Juryzdykcyi w całości y istoście swey zachowuiąc: Postanawiamy, aby Mieszczanie przed swym Magistratem, à potym tak Mieszczanie iako y Magistrat *in Civilibus* przed Starostą, à w Miastach Naszych Stołowych przed Administratorem, (*salva appellatione* do Sądow Naszych Asseſſorskich) odpowiadali, do innych zaś ktorychkolwiek Sądow tak Duchownych względem Dobr, Gruntow, Długow y Czynszow, iako też Trybunalskich, Ziemskich, Grodzkich, y innych wszelakich pod iakimkolwiek pretextem y wynalazkiem pociągani niebyli, *sub nullitate Judicatorum & sub pœnis contra Evocantes* postanawiamy, à na przestępcę *forum* w Sądach Naszych Asseſſorskich naznaczamy; Wyiąwszy szczegulnie przy-

padki

padki takowe: iż z Dobr Ziemskich przez Mieszczanina trzymanych w Ziemstwie, w Sprawie też uczynkowey, à tym bardziey Kryminalney w Dobrach Ziemskich popełnioney, w Grodzie *ex loco Delicti*, iako też w Sprawach względem Taxy Woiewodzińskiey sądzeni być maią, także też z okoliczności Skarbowych y handlowych świeżą *Convocationis* Konstytucyą przepisanych, (wyiąwszy gdyby interess między samemi Krolestwa tego Mieszczaninami zachodził) w Sądzie Kommissyi Skarbowey podobnież *in Casibus novella lege descriptis* (wyiąwszy gdyby między samemi Mieszczaninami, gdyby też z kłotni y pobicia się *intra Mœnia* Miasta pochodząca Sprawa uczynkowa zachodziła) w Sądach Marszałkowskich gdzie bytność Nasza Krolewska będzie, sprawować się y odpowiedać powinni. Ze przeszkodnicy w handlu y Rzemiosłach bez przyięcia Prawa Mieyskiego, ktore odmowione bez uznaney od Nas za sprawiedliwą racyą przeszkody bydź nie powinno, też handle y rzemiosła prowadzący nie mały uszczerbek Miastom sprawuią; Zaczym ktoryby *in jus Civile* niebył wpisany, nikomu ani handlow prowadzić (oprocz Jarmarkow pod czas ktorych y dla obcych Wolnica bydź powinna) pod wolną Towarow przez Urząd Mieyski Sekwestracyą y konfiskacyą, ani Rzemiosła robić, pod wolnym takowey osoby Więzieniem nie wolno będzie. Y dla tego wszelkie Serwitoraty choćby od Nas samych wyproszone ważności mieć nie powinny. Ci zaś wszyscy w Miastach Naszych osobliwie też w Warszawie Mieszkańcy Cudzoziemcy, ktorzy dla tego tylko pod zasłoną Serwitoratow bawili się handlem albo Rzemiosłem, że z racyi broniących dotąd Praw Mieyskich przyimować do Mieszczaństwa tych coby niebyli Katolicy, Mieszczaninami bydź nie mogli, odtąd Prawo Mieyskie przyiąć powinni. Miasto iednak ani Cechy żadney opłaty za przyięcie wymagać od nich nie będą mogli, pod surową na to bacznością WW. Kanclerzow.

Jako zaś iest Prawem ostrzeżona Dobr Ziemskich y Mieyskich *in manus mortuas* alienacya, tak Prawa wszystkie w tey mierze potwierdzaiąc y tego co *ad alienationem* Miasta przyprowadzało czynić, to iest *legata ad Causas pias* na Kamienicach, Domach y Gruntach swoich Mieyskich Mieszczanom odtąd *sub nullitate* zapisow y Testamentow zakazuiemy, y Kancellarye ktoreby takowe Zapisy y Testamenta *ad Acta* przyimowały, karze *in contravenientes* Prawu, odtąd podpadać maią. A względem dawnieyszych alienacyi, Kommissarzom Naszym, ktorych na Kommissye *Boni Ordinis* wyznaczać będziemy, pomiarkowanie

cum Ordinariis locorum zaleciemy, żeby wraz *cum Ordinarijs locorum*, w Fundacye Szpitalow wſzelkich po Miaſtach, Miaſteczkach y Wſiach weyrzeli, czyli im ſię zadoſyć dzieie? uznali y na przyſzły czas porządek ku wygodzie chorych y uboſtwa według przepiſu Fundatorow y ſpoſobności *ex Statu præſenti* tychże fundacyi wynikaiącey pomnożeniu Dochodow przez iak nay. lepſzą adminiſtracyą, iako im to Inſtrumentem oſobliwym przepiſano będzie, uſtanowili.

A ponieważ Zydoſtwo nieznośne Miaſtom y Mieſzczanom ſprawuie krzywdy, y ſpoſob do pożywienia odeymuie, zaczym przychylaiąc ſie do Statutu Zygmunta Pierwſzego *Anni* 1538. tudzież Konſtytucyi *Annorum* 1562. 1565. 1567. 1588. y innych wielu, aby po Miaſtach y Miaſteczkach Naſzych Zydzi handle nieinſze y nie na innych Mieyſcach ſprawowali, tylko co im z ułożenia Paktow z Miaſtami zawartych wyraźnie ieſt pozwolono. Y dla tego Zydzi po wſzyſtkich Miaſtach y Miaſteczkach, gdzie Przywileiow Konſtytucyą approbowanych nie maią, aby ſię podług Paktow z Miaſtami zawartych zachowali, y więcey ſobie wolności nieprzywłaſzczali, pod ſurowemi karami zakazuiemy; Gdzie zaś Przywileiow Konſtytucyą approbowanych lub Paktow z Miaſtami nie maią, tam *Pacta ad normam* innych Miaſt gdzie ſą poczynione poczynią, à gdzieby Miaſta takowych Paktow robić niechciały, Ciż Kommiſſarze wyſłuchawſzy przyczyn y ſporow obodwoch Stron, takowe *Pacta* między niemi *mediante authoritate ſua* do uſtanowienia iak nayſprawiedliwſzego przyprowadzą. Bez tych zaś Paktow ani handlow, ani Szynkow prowadzić, ani Rzemioſł robić nie powinni pod rygorem wyżey opiſanym, w czym nikt Zydom na przeciw Prawu nineyſzemu Protekcyi dawać niema, *ſub pœna* Piąciu tyſięcy Grzywien w Sądach Naſzych *vindicanda*; Zydzi iednak w Miaſtach ſwoich Zydowſkich za Przywileiami ulokowanych, według opiſu tychże Przywileiow w tych ſwoich Miaſtach bez przeſzkody handlować wolność mieć powinni.

A gdy wymyślone Juryzdykcye na przeſzkodzie Miaſtom będące iuż ſą zniesione, że iednak przy Miaſtach na Gruntach Dziedzicznych przeciwPrawu Statutowemu Zygmunta Pierwſzego *Anni* 1507. & 1538. nie tylko Targi, ale też y Towary Mieſzkańcy przedaią, onemi handluią bez wpiſania ſię w Ceoh Mieyſki; Zaczym rygor przerzeczonych Statutow *Confiſcationis rerum* ponawiamy. Gdy zaś Miaſteczka w bliſkości ſtarodawnych Miaſt wyſtawione, też Miaſta do upadku przyprowadzaią, za-
czym

czym aby bliżey iedno od drugiego nad mil dwie na przyszły czas erygowane nie były, stanowiemy: Tam iednak gdzie Rzeki Miasta dzielą, *distantia* iedney mile tylko zachowana być ma.

Chcąc zaś Miasta Nasze y Miasteczka do dobrego przyprowadzić Stanu przez Ustawy handlow y rzemiosł, Kommissye *ad praemissum effectum* z ludzi, z cnoty, umieiętności, zaleconych y Przysięgą wprzod obowiązanych wyznaczemy, w ktorych liczbie Starostow y Dzierżawcow Naszych tychże Miast y Miasteczek albo od nich na mieysce swoie rekommendowanego nam Kommissarza mieć chcemy, y bez przytomności Ich *Actum Commissionis deducere* (byle tylko nie byli *contumaces*) zakazuiemy. Aby zaś Ci Kommissarze doskonałe rozrządzenie uczynić mogli, onym Przywileiow, y ktoreby się iedne drugim przeciwne pokazały, uznawania moc daiemy.

Ci tedy Kommissarze, według przepisu teraźnieyszego sprawić się maiąc, dochody zkądkolwiek dla Miasta pochodzące opiszą, onych rozmiarkowanie uczynią, na Stancye w Miastach większych, gdzie bywaią ziazdy, y Trybunały, Taxy proporcyonalne, *ad pretium* Domow do naięcia, z bacznością na wszystkie okoliczności sprawiedliwie ułożą, y dozor, żeby się temu ułożeniu, zadosyć działo, na Urzędy Starościnskie zdadzą. Ordynacyą dostatecznego Rządu, bez krzywdy Juryzdykcyi y Prowentu Starościńskiego napiszą, y tey Exekucyą niezawodną opatrzą. A gdyby Starosta, lub Dzierżawca Nasz, tey Ordynacyi był przeciwny, appellacyi do Sądow Naszych dopuszczą, *effectum* Ordynacyi zawieszą, y do Decyzyi tychże Sądow Naszych Zadwornych odeszlą: Gdzie *extra Ordinem Regestri*, za Jllacyą od Starosty, albo Dzierżawcy Naszego, lub z Strony Miasta, Rezolucya y Decyzya Sądowna nastąpić ma.

A ponieważ w wielu Miastach, y Miasteczkach, dla wolności każdemu Mieszczaninowi, robienia, y szynkowania Trunkow, Handle, y Rzemiosła upadły, gdy ledwie nie wszyscy samą tylko bawiąc się Propinacyą, potym się rozpiiaią, y tym samym Kupiectwa, y Rzemiosła zarzucaią, Przedmieszczanie zaś y Wsie Mieyskie prawnie, czy nie prawnie, Trunkow robieniem, y szynkow bawiąc się, Roli nie pilnuią, y Miastom, lub Miasteczkom tych nie czynią usług y pożytkow, dla ktorych im były nadane. Zaczym wysadzeni Kommissarze, na poprawienie tey szkodliwey wolności, wszelką baczność mieć będą w Miastach, (zostawiwszy Miasto Nasze Warszawę przy Propinacyi, według Konstytucyi Seymu *Convocationis* 1764. *Tit:* = Warunek Miast, y Miasteczek=

gdzie liczby determinowaney Piwowarow nie masz, y gdzie są Mieszczanie w aktualney Possessyi robienia Trunkow) aby pewną tylko liczbę Piwowarow, podług Proporcyi, y liczby Obywatelow wyznaczyli. Przedmieszczanow, y Wsie Mieyskie, do Subordynacyi iak naysprawiedliwszey, Miastom lub Miasteczkom, do ktorych należą przyprowadzili, a tym Miastom, lub Miasteczkom ustawy przepisali, składkę na Dobro publiczne Miasta, z zysku wynikaiącą postanowili, albo też Browar Mieyski, *pro utilitate publica* Miasta, lub Miasteczka wystawić kazali, z ktoregoby na pożytek, y potrzeby Miasta szła Intrata, lub na resztę, gdyby *ad utrumque* nie zdawali się Mieszczanie, y Miasteczka sposobni, żeby z Starostą, lub Dzierżawcą Naszym zgodę *super quanto annuo pro utilitate* Miasta *solvendo* umowili, y zrobili; Gdzie zaś Miasta nie są *in usu* Propinacyi y przez Konstytucye od nich są od lalone, ktore y teraźnieyszą ustawą potwierdzamy, żeby ich do teyże Propinacyi nie wracali, y uszczerbku w niey czynić zakazali. A gdzie przez zgody z Starostami, albo Dzierżawcami Naszemi, lub przez zaniedbanie, y niedochodzenie całości Praw, y Przywileiow swoich, od niey odpadli, y w Sądach Naszych Zadwornych Spraw o tęż Propinacyą wiszących nie maią; Już takowych Mieszczan, iako iawnie do tego sposobu życia niezdatnych zażywania, Prawa Propinacyi nieprzyznawali, ale Starostow, albo Dzierżawcow, w Possessyi Jey zostawili, a to tylko ostrzegli. *sub amissione Juris acquisiti* do Propinacyi, żeby Starosta, lub Dzierżawca, według zgody, *super quanto* z Miastem, lub Miasteczkiem za Propinacyą sobie ustąpioną *Convento*, punktualnie tenże Starosta, lub Dzierżawca Nasz Miastu, lub Miasteczkowi toż *quantum* wypłacali. A gdzie *ab immemorabili*, y do końca Panowania Nayiaśnieyszego Predecessora Naszego, Augusta III. Starostowie, lub Dzierżawcy byli w spokoyney Possessyi Propinacyi, y żadney z Miastem, lub Miasteczkiem *super quanto* zgody nie mieli, do żadney ugody z takowym Miastem lub Miasteczkiem obligowani bydź nie powinni. Gdzie zaś *conniventibus, & negligentibus Civibus*, od wspomnionego czasu śmierci Nayiaśnieyszego Predecessora Naszego Augusta III. Starosta, lub Dzierżawca Nasz, przywłaszczył sobie Mieyską Propinacyą; Tam Kommissarze Nasi *pro utilitate* Miasta, lub Miasteczka konwencyą o tę Propinacyą uczynią, y *super quanto Convento*, między Miastem, lub Miasteczkiem zgodę spiszą y podpiszą. Miasta y Miasteczka wszystkie z tego Propinacyi, y wszelkiego innego prowentu Mieyskiego kalkulacyą coroczną przed Starostami lub Dzierżawcami

wcami naſzemi, lub *coram quo de jure* dotąd należało; a w Miaſtach Naſzych Stołowych przed Adminiſtratorami Naſzemi corocznie oddawali, a Ci do Kancellaryi Naſzych Narodowych corocznie *relationem* o tych rachunkach *ſinopticè* przyſyłali, onym pod karami przykazali, y co tylko do doſkonałego Rządu ku powſtaniu, y polepſzeniu Miaſt zciągać ſię może, ażeby należyte w tym wſzyſtkim rozrządzenie, za zgodą na to Staroſty, lub Dzierżawcy Naſzego uczynili zalecamy. Za oppozycyą albowiem tego, do Sądow Naſzych Zadwornych po Decyzyą iako wyżey poſtanowiliśmy odeſłać będą powinni; w Miaſtach y Miaſteczkach Duchownych, że czynienie *boni Ordinis* do Duchownych poſſeſſorow należeć będzie, ktorym ten porządek uſtanowić *etiam* z uznaniem Przywileiow od Nayiaśnieyſzych Predeceſſorow Naſzych nadanych temu przeciwnych, mocą teraźnieyſzego Seymu pod approbacyą Naſzą pozwalamy, bez ktorey takowy porządek ſkutku brać nie powinien. Jako zaś Konſtytucyą Konwokacyiną od Juryzdykcyi Miaſta Warſzawy wyłączone zoſtały te Juryzdykcye ktore albo oſobliwą Konſtytucyą, albo też *Privilegio Heredum Principum & Ducum* były uſtanowione, więc podobnież y teraz takowe Juryzdykcye, a oſobliwie Miaſteczko Alexandrya *cum attinentiis* W. Barbary z Małachowſkich Gozdzkiey Woiewodziney Podlaſkiey iako cale Dziedziczne, od władzy Miaſta Warſzawy y wſzelkich Juryzdykcyi do ktorych Dobra Ziemſkie Dziedziczne nie należą, *in perpetuum* wyimuiemy.

Wzgląd na Ludzi *Conditionis Civilis* w Koronie, y w W. X. Litt.

Gdy nie wſzyſcy Kroleſtwa Naſzego Obywatele maią ſzczęście bydź Kleynotem Szlachectwa przez Urodzenie, albo Łaſkę Naſzą zaſzczyconemi, a wielu ieſt, ktorzy przez cnotliwe przymioty, y applikacyą do nauk, oſobliwie zaś do Prawa, ſą do uſług publicznych przydatni; Więc zachęcaiąc takowych Kondycyi Mieyſkiey ludzi Rodzay, do tym większego ſpoſobienia ſię *ad uſus publicos*, Konſtytucyą Seymu *Convocationis* 1764. oddalaiącą Jch *a Patrocinio* w wſzelkich Sądach, obiaśniamy, pozwalaiąc, żeby wyiąwſzy Trybunały Głowne Koronne, Ziemſkie y Grodzkie, w Sądach Naſzych Zadwornych, w Kommiſſyach Skarbowych, Woyſkowych, w Sądach Marſzałkowſkich, & *in Judicio Mixto, Patrocinio fungi* mogli.

Miaſto Gdańſk.

POnieważ Koſzta z okazyi Woyny Szwedzkiey przez Miaſto Gdańſk znieſione do tych czas ſwego nie wzięły końca, zaczym aby intereſs pomieniony był doſtatecznie roztrząśniony, y uſpokoiony, Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu, lub w niebytności Jego Podkanclerzemu Koronnemu z Aſſeſſorami Sądu Naſzego Krolewſkiego, *extra Cadentias* temuż Sądowi do Sądzenia *præſcriptas captato tempore, præviis Innoteſcentialibus* Stronom, roztrąśnienie iego, nie referuiąc ſię do Inſtrumentu Liquidacyi za Nayiaśnieyſzego Jana Kazimierza w Roku 1661. przez Kommiſſarzow ułożonego, zlecamy: Dokumenta zupełnie rozeznać, nową kalkulacyą ułożyć, ſprawiedliwe pretenſye wylikwidować, tę na pewney kwocie uſtanowić, y na Seymie relacyą uczynić nakazuiemy. A gdy Wielebny Biſkup Kujawſki y Pomorſki maiąc przyſądzone Dekretami od tegoż Miaſta Gdańſka przynależące Summy dotąd nie ieſt *ſatisfactus*; Zaczym y ten intereſs, tenże Naſz Sąd Aſſeſſorſki, *viſis Decretis & omnibus documentis* zważy, Likwidacyą wſzelkich pretenſyi, *non obſtante contumacia* Miaſta Gdańſka, uczyni, o Summie iaka ſię pokaże ſprawiedliwą na Seymie *in plenibus Ordinibus* relacyą uczyni, dla nakazania ſatysfakcyi, gdy ſię będzie należała.

Miaſto Toruń.

WDzięczną obchodząc pamięcią wierność Miaſta Torunia dla Majeſtatu Krolewſkiego y Rzeplitey w przykrych okolicznościach Kroleſtwa Naſzego, dawnieyſzemi czaſy okazaną, Pierwſzeńſtwo iego między wſzyſtkiemi Miaſtami Pruſkiemi od kilku wiekow uznaiąc, przy tymże na zawſze toż Miaſto Toruń zoſtawuiemy, y *in contrarium* wypadłe kiedykolwiek z Kancellaryi Naſzey przyznania umarzamy. A że z dawnych zachodzącemi między Miaſtami większemi Pruſkiemi obowiązkow, toż Miaſto Toruń po wſzyſtkich Pruſkich Portach, y Miaſtach Portowych handle z Cudzoziemcami prowadzić, y ſpławy morſkie czynić może: przy tey wolności na zawſze zachowane mieć chcemy. Do tego że to Miaſto moſtow przez Wiſłę dla publiczney wygody Koſztem ſwoim wyſtawiać, ile razy potrzeba, y utrzymywać nie przeſtaie, na Moſtowe zaś od przeieżdżaiących y przechodzących nie maiąc mocą Rzpltey żadnego uſtanowienia, uſtawicznego o toż Moſtowe doświadcza zakłocenia, Więc odtąd

poſta-

poſtanawiawy, żeby wſzelkiey Kondycyi Stanu ludzie toż moſtowe, od Oſob, koni, bydła rogatego y nierogatego ſamemu Miaſtu Toruniowi płacili: od oſoby groſz ieden, od konia groſzy dwa, od bydlęcia groſzy dwa, od barana lub owcy ſzeląg ieden, od wieprza, lub świni ſzeląg ieden. Wyſpa na Wiśle między dwiema moſtami leżąca w poſſeſſyi Staroſtwa Dybowſkiego zoſtaiąca, konſerwacyi uſtawiczney oſobliwie z zimy potrzebna, żeby coraz urywaiąca Krami, do reſzty kiedy wodą zalana nie zoſtała, Urodz: Staroście Dybowſkiemu dziſieyſzemu tę konſerwacyą zalecamy, *poſt ceſſum* zaś *vel deceſſum* Jego, tę Kempę w Poſſeſſyą ſwoią Miaſtu odebrać pozwalamy, à Miaſto według Intraty, ktora na ten czas wyprowadzona będzie przez Luſtratorow od Kommiſſyi Skarbowey, z tey Kempy, *pro re* Staroſty Dybowſkiego *quantum* przychodzące, każdemu Staroście Dybowſkiemu wypłacać będzie Powinna.

Srzeńſk Miaſto.

PRzychyliwſzy ſię do prozb Nayprzewielebnieyſzego w Bogu Xiążęcia Prymaſa, za zgodą wſzech Stanow Rzpltey, pozwalamy Mu wydać Przywiley *Locationis* na zdawna założone Miaſto Srzeńſk y Budzyn w kupie iedno z drugim dotykaiące ſię, w Woiewodztwie Płockim w Ziemi Zawſkrzyńſkiey leżące, à ten Przywiley gdy przez Nas approbowany będzie, tę moc y wagę mieć powinien będzie, iak gdyby go Cała Rzplta approbowała: Jakoż go ninieyſzą uſtawą *tam quo ad Forum* Mieſzczan z Dziedzicami, iako y w innych punktach approbuiemy, tudzież y inne dyſpozycye, ktore tenże Nayprzewielebnieyſzy w Bogu Xiążę Prymas, tak w tych Miaſtach, iako y w należących do nich wſiach y przyległościach porobił, albo porobi, *pro approbatis & irrevocabilibus* mieć chcemy.

Kamienica Czamerowſka w Warſzawie.

GDy Dekreta *potioritatis, ſeu concurſus Creditorum* na Kamienicy *quondam* Czamerowſkiey tu w Warſzawie na krzywym Kole leżącey zaſzły, *ſine certo hærede* ruynie, y ſpuſtoſzeniu tey Kamienicy ieſt okazyą, à Urodzony Szydłowſki Chorąży Warſzawſki, Staroſta Naſz Sekocińſki, też długi *in majore parte* uſpokoił, y reſztę *prævio Decretô* w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich *emana-*

manato uſpakaia, więc onemuż tę Kamienicę z placami puſtemi do niey zdawna należącemi, także z placem puſtym między Kamienicą Urodzonych Narzymſkich y Szpitalną S. Benona, na teyże Ulicy leżącym, *jure hæreditario* nadaiemy *ſalvis oneribus Civitatenſibus*: A ieżeliby do tego placu iakowe znaydowały ſię czyiekolwiek pretenſye, tych *prævia taxatione* przyſądzenie na Sąd Naſz Aſſeſſorſki Koronny, *etiam extra Cadentiam Regeſtri* wkładamy.

Ubeſpieczenie Synagogi Łobżenickiey.

PONieważ Synagoga Łobżenicka, Summami Duchownemi y Swieckiemi obciążona zoſtaie, à Zydzi z tey Synagogi po pogorzeli Miaſta, do Wſi Wyrzyſka ſprowadziwſzy ſię, rozrodzeni, (lubo ſą Taryffą oſtatniey Luſtracyi do teyże Synagogi affigowani) do długow na tęż Synagogę przed pogorzeniem zaciągnionych należeć nie chcą; Przeto aby Kredytorowie na Summach lokowanych nie ſzkodowali, Zydzi w Wyrzyſku teraz mieſzkaiący do płacenia długow y prowizyi należeć maią, dokładaiąc ſię corocznie do długow Synagogi tym ſpoſobem, iakim ſię według regeſtrow teyże Synagogi, *Annorum* 1761. 1762. 1763. 1764. & 1765. dokładali, z poſłuſzeńſtwem Starſzym Synagogi Łobżenickiey tak iako parafianom przyſtoi, *hoc tamen præcauto*, aby Starſi Łobżeniccy większych układow na Zydow Wyrzyſkich iak na ſwych mieſzkańcow nie wkładali, à to *ſub pæna* piąciuſet Grzywien *ſupra utraque parte legi contra faciente in quovis foro repetenda*.

Wzgląd na Kahał Miaſta Liſka w Ziemi Sanockiey leżącego.

PONieważ Pogłowne Zydowſkie od Kahału Liſkiego za przeſzłą Marcową y Septembrową *Anni* 1767. Rathy Złot: Pol: 3312. wynoſzące, Jzraelowi Jozefowiczowi z temiż Pieniędzmi do Lwowa poſłanemu przez zboycow w Leſie Janowſkim odebrane zoſtały, iako o tym Manifeſta w Grodzie Sanockim tegoż Roku 1767. o ten przypadek uczynione świadczą. Przeto *ſubveniendo* Kahałowi Liſkiemu, od opłacenia wyż rzeczonego Pogłownego uwalniamy. A że Ur. Jgnacego Romera Staroſty Tyrawſkiego

przez

przez tegoż *Zyda* Jzraela Jozefowicza Kwarta z tego Starostwa należąca *Złot.* 782. groszy 12. y puł razem z Pogłownym Zydowskim zabrana została; Więc y U. Starostę Tyrawskiego od płacenia wyż rzeczoney Kwarty *pro hac sola vice* uwalniamy, y ażeby Kommissya Skarbu Koronnego Kwit *pro persoluto* tak z Kwarty, iako y Pogłownego wydała zlecamy.

Miasto Leszno.

PRzychylaiąc się do pomnożenia Krajowych wygod, y szczęśliwości przez ratunek Miasta, tak co do Mieszczan Chrześcianow, iako y dla Mieszkańcow Zydow y Dziedzica Leszna, pożarem do znacznego nachylonego upadku, od wszelkiey Skarbowi Naszemu y Rzyltey powinney do lat sześciu uwolnione płaty mieć chcemy, Kommissyi Skarbu Koronnego w tym baczność oddaiąc.

Dłużnikom pewność corocznego *ad mentem* ustaw ubiespieczywszy procentu, wszelkie za Prawem Jch teraz uchylaiąc Possessye, po wyiściu lat sześciu *in subsidium* tak znaczney stracie, *Via juris* do odebrania swych Kapitałow każdemu się wolna zostawuie. To zaś *beneficium* nie ma się ściągać do Summ posagowych na tychże Dobrach lokowanych.

Ubespieczenie Jarmarkow Miasta Dubna.

PRzywilely od Nayiaśnieyszego Krola Michała Antecessora Naszego na Jarmarki, mianowicie na Wodochryszcze według Starego Kalendarza Czteroniedzielny Miastu Dubnowi w Woiewodztwie Wołyńskim Powiecie Łuckim leżącemu naznaczony, y wiecznemi czasy postanowiony, z wolnością do tegoż Miasta zieżdżadnia sposobem y zwyczaiem dawnym, Kupcom tak postronnym, iako y Domowym, z towarami y onemi handlowania w nim wyrażoną nadany, *in omnibus punctis Authoritate præsentis Conventûs* approbuiemy.

Ubespieczenie Jarmarkow Miasta Sokala.

PRzywiley od Nayiaśnieyszego Krola Augusta III. Antecessora Naszego w Roku 1754, Dnia 30. Listopada Nadany, przydaiący wiecznemi czasy do dawnieyszych Jarmarkow, Nowy

Jarmark na Swieto Trzech Krolow Ruſkich Miaſtu Sokalowi w Wojewodztwie Bełzkim leżącemu, z wolnością Kupcom tak poſtronnym iako y Domowym do tegoż Miaſta zieżdżania z towarami, y onemiż handlowania, *in omnibus punctis Authoritate præſentis Conventûs* approbuiemy.

Wzgląd na pogorzałe Miaſto Naſielſk.

POnieważ Miaſteczko Dziedziczne Naſielſk w Poſſeſſyi Urodzoney Weſslowey Staróściny Gołubſkiey zoſtaiące, ognia pożarem zniſzczone, nie podobną czyni w opłacie Podatkow Rzpltey ſatysfakcyą, z ogołocenia Obywateli tegoż Miaſteczka w ich Maiątkach; Przeto *ſubveniendo* w takowym Kazuſie ſprawiedliwą allewiacyą, zlecamy Kommiſſyi Naſzey Skarbowey, ażeby do czaſu iakowego, Ciż Obywatele rzeczonego Miaſteczka od płaty Podatkow wolnemi zoſtawali.

Kadencye Rokow Ziemſkich Kaliſkiego y Gnieźninſkiego Wojewodztw.

POnieważ Roki Ziemſkie Wojewodztwa Kaliſkiego podług dawnego Kadencyi Jch uſtanowienia w ſamym czaſie Trybunału ſądzić ſię maiącego w Kaliſzu, przypadały by; Przeto czas ſpoſobnieyſzy do ſądzenia ich obmyślaiąc poſtanawiamy, aby Rokow ZiemſkichKaliſkich pierwſza Kadencya Sądzona była *poſt Feſtû S. Margarethæ*, a druga *poſt Dominicã Conductûs*; Te zaś Roki ſądzić ſię maią Niedziel dwie w Kaliſzu, Niedziel dwie w Pyzdrach, w Koninie Tydzień. Rokom także Ziemſkim Wojewodztwa Gnieźnieńſkiego, pierwſzą Kadencyą *poſt Feſtum Sancti Martini*, Drugą *poſt Dominicam Invocavit Quadrageſimalem* wyznaczamy, ktore także Niedziel dwie w Gnieźnie, w Kcyni tydzień ſądzić ſię maią. A lubo Powiat Nakielſki do Wojewodztwa Kaliſkiego należeć powinien, dogadzaiąc iednakObywatelow żądaniu, w pobliżſzym Ziemſtwie Gnieźnieńſkim ſądzić ſię pragnących, poſtanawiamy, aby wſpomnione wyżey Roki Ziemſkie Gnieźnieńſkie po odſądzonych Rokach Powiatu Kcyńſkiego ſądziły ſię Tydzień w Nakle. Grod zatym Kaliſki ſądzić ma Powiaty Kaliſki, Konińſki, y Pyzdrſki, pod rzekę Wartę, a to dla złych przepraw; Grod także Gnieźnieńſki, Powiaty Gnieźnieńſki, Kcynſki y Pyzdrſki, od rzeki Warty z drugiey Strony ſądzić będzie.

Dworek w Mieście Naſzym Rawie.

DWorek z gruntami w Mieście Naſzym Rawie ieſzcze przez niegdyś W. Lipſkiego Wojewodę Kaliſkiego dzierżony, a dotąd w aktualney Poſſeſſyi Sukceſſora W. Granowſkiego Wojewody Rawſkiego zoſtaiący, onemuż tenże Dworek wraz z Gruntami, Dziedzicznym Prawem nadaiemy, *ſalvis oneribus Civitatenſibus*, & *ſine præjudicio* tych, ktorzyby mieli ſprawiedliwe pretenſye do tego Dworku, lub gruntow do niego należących.

Obiaśnienie Prawa Dziedzicznego do Wſi Plaſzowy.

POnieważ Dobra Wieś Plaſzowa w Woiewodztwie Wołyńſkim à Powiecie Krzemienieckim leżące, Dekretami, pierwſzym Sądow Naſzych Kommiſſarſkim ieſzcze przed Unią Woiewodztwa Wołyńſkiego do Korony w Roku 1566. naſtąpionym; powtornym, Roku 1737. Seymowanym, trzecim Roku 1753. Trybunalſkim y innemi, za Dobra Ziemſkie do Dobr Pryncypalnych Kozina należące, przyſądzone, Luſtracyą oſtatnią na fundamencie Konſtytucyi Roku 1764. y wyż wyrażonych Dekretow od wciągnienia do Kwarty uwolnione pokazuią ſię. Przeto Przywiley w Roku 1766. Dnia 2. Mieſiąca *Junij tanquam ad male narrata* otrzymany, iako też y inne, ieżeli kiedy wychodziſy, one kaſſuiemy, à Urodzonego Jana Hrabiego Tarnowſkiego Sukceſſora Domu Urodzonych Kozińſkich przy Dziedzictwie teyże Wſi Plaſzowy *perpteuum* zachowuiemy.

Wyznaczenie Penſyi Urodzonemu Regentowi Pogranicznemu, Wojewodztwa Kijowſkiego.

DLa Urodzonego Regenta Pogranicznego, Woiewodztwa Kijowſkiego, za konſerwacyą y attencyą Akt Pogranicznych Złł: Pol: 666. Groſzy 20. corocznie oznaczamy, ktore w pierwſzym Roku, z expenſy Extraordynaryiney nie przeyrzaney wypłacone, à potym do Ordynaryiney Expenſy regulowane bydź maią.

Approbacya Fundacyi Xięży Jezuitow Zytomirſkich.

FUndacyą Welmożnego Kazimierza Steckiego Kaſztelana Kijowſkiego w Receſſie Seymowym *Anni* 1726. do approbacyi pozoſtałą dla Xięży Jezuitow, iako nie tylko co do Miſſyi w tamtym Kraju, ale y co do Szkoł bardzo potrzebnych *ad publicam utilitatem cum omnibus Juribus eorum* approbuiemy.

Miaſto Grzybow.

PRzywileie Miaſtu Grzybow przy Warſzawie leżącemu ogolnie y Obywatelom Jego w ſzczegulności *legitime* nadane approbuiemy.

Nadgroda Zaſług Urodzonemu Stefanowi Ciołkowi Komorowſkiemu Pułkownikowi Pancernemu w Woyſku Koronnym.

MAiąc wzgląd na zaſługi w Rzeplitey Urodzonego Stefana Ciołka Komorowſkiego, Pułkownika Pancernego w Woyſku Koronnym, z azardem zdrowia y właſney Fortuny czynione pod czas Rezydencyi ſwoiey w Krymie u Hana Tatarſkiego, ieſzcze za Panowania S. P. Predeceſſora Naſzego Auguſta III. chwalebnie y z pożytkiem Krajow Naſzych pogranicznych odprawioney, w nadgrodę ſtraty Jego przez tę okazyą, *& in præmium* zaſług naznaczamy mu Summy Dwa Tyſiące Czerwonych Złotych, ktorą Summę, aby Skarb Koronny z Summy na Expenſa Extraordynaryine nie przeyrzane wypłacił zalecamy.

Kommiſſye do Ekonomii.

ABy Kommiſſye Konſtytucyą ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey *Tit*: Dobra Stołu Krolewſkiego, do Ekonomij wyznaczone, ſkuteczny otrymać mogły koniec, y uſpokoienie. Więc na przyſzły czas, Kommiſſarze w rzeczach wątpliwych do Nas y Sądow Naſzych, Remiſſy czynić nie będą, ale raczey *præciſis appellationibus & proſecutionibus*, ażeby zachodzące wątpliwości uznali y oſądzili zupełną moc daiemy.

Zaſpokoienie Sprawy o Staroſtwo Oſieckie, y inne Dobra Naſze Krolewſkie.

POnieważ Sprawa między Urodzonemi Przułubſkim y Łochockim o Staroſtwo Oſieckie, *ex vi abusûs & aliorum objectorum*, reſponſyą nie tylko w Sądach Naſzych Zadwornych, ale też y w Trybunale (iako iuż rozpoczęta) za ſobą pociąga, y Strony do nie małych Unkoſztow prowadzi; Więc dogadzaiąc Swiętey ſprawiedliwości, wyznaczamy do Jey rozſądzenia: Wielebnych w Bogu Antoniego Oſtrowſkiego Kujawſkiego; Pawła Felixa Turſkiego Chełmſkiego Biſkupow; Wielmożnych y Urodzonych, JgnacegoTwardowſkiego Kaliſkiego; Andrzeia Moſzczyńſkiego Inowrocławſkiego Woiewodow; Teodora Weſsla Podſkarbiego Wielkiego Koronnego; Tadeuſza Lipſkiego Łęczyckiego, Kazimierza Karaſia Wiſkiego Kaſztelanow; Antoniego Koſſowſkiego Sekretarza; Jacka Małachowſkiego Referendarza; Władyſława Gurowſkiego; Jacka Ogrodzkiego Piſarzow Wielkich; Adama Ponińſkiego Kuchmiſtrza; Chryzoſtoma Krajewſkiego Inſtygatora Koronnych; Antoniego Czapſkiego Chełminſkiego, Andrzeia Goſtomſkiego Malborſkiego Podkomorzych; Wincentego Modlińſkiego Brzeſkiego; Theodora Szydłowſkiego Warſzawſkiego Chorążych; Waleryana Piwnickiego Miecznika Ziem Pruſkich; Jana Nepomucena Ponińſkiego Woiewodzica Poznańſkiego; Jędrzeia Mokranowſkiego Staroſtę Janowſkiego, Ktorzy na dzień Ośmnaſty Miesiąca Marca w Roku 1768. przypadaiący, tu do Warſzawy przynaymniey w Komplecie Pięciu ziechawſzy ſię, aby też Sprawę *Pluralitate votorum* zupełnie rozſądzili, y nie uważaiąc na nieprzytomność ktoreykolwiek Strony, dla przewłoki Swiętey ſprawiedliwości ſtawić ſię niechcącey, na iedney dowodach Prawnych ſkutecznie zakończyli. A to *Judicatū* gdy naſtąpi, *pro rato grato ac valido* mieć chcemy, à ieżeliby ſtrony zgodzić mogli, aby ie zgodzili. Tudzież ſprawę Urodzonego Karola Zakrzewſkiego o Tenutę Kalnebłota, *ſive* Neberybies, Xawerego Mołſkiego o Wſie Uleyno y Rumieyki, Michała Kurnatowſkiego o Wieś Ticitki, Adama Malczewſkiego o Wſie Trzebieſſawki, y Kleſzczewo Krolewſzczyzny, do tey ſamey Kommiſſyi za poprzedzaiącym Strony przez ſtronę zapozwaniem, *pro finali disjudicatione* odſyłamy, y

rowny rygor do rozſądzenia wkładamy. Odſyłamy także do tey Kommiſſyi ſprawy do rozſądzenia: iako to Urodzonych Jgnacego Trzebińſkiego, z Jozefem Swięcickim, Tenutaryuſzem Miaſteczka Cieſzkowic, lub innemi zakweſtyowanym Prawem cząſtki Woytoſtwa w Cieſzkowicach poſiadaiącemi Poſſeſſorami, Piotra Borzeckiego z Piotrem Potocki Storoſtą Sniatyńſkim; Ludwika Zapłatyńſkiego, z Franciſzkiem Rytcherem Podſtolim Krakowſkim, Antoniego Goſtomſkiego z Mchowſkim, o Woytoſtwo we Wſi Rachutowie, pod podobnymże rygorem iako wyżey.

Wielmożnego Jozefa Podoſkiego Woiewodę Płockiego z Urodzonym Piotrem Małachowſkim Staroſtą Oświecimſkim o Staroſtwo Karaczkowſkie, y wieś Białą, iako też Urodzonego Tomaſza Pruſzaka Pułkownika w Woyſku Koronnym o Staroſtwo Przedborſkie, *pro finali Deciſione* do teyże Kommiſſyi odſyłamy, też ſame warunki do ſądzenia w pomienioney wyżey Kommiſſyi wyrażone, oſtrzegamy, y rygor na Strony obydwie rościągamy.

Przyłączenie Sprawy Uro. Wilczewſkiego o Dobra Czarny Las, do Kommiſſyi między Urodzonemi Łochockim y Przyłubſkim naznaczoney.

SPrawa w Sądach Aſſ. ſſorſkich Koronnych między Urodzonym Franciſzkiem Wilczewſkim Generałem Majorem y Adjutantem Naſzym, à Urodzoną Magdaleną z Mierzeiewſkich *primo voto* Ur: Antoniego Kretkowſkiego Kaſztelanica Kowalſkiego, Pwtornego *ad præſens* Małżeńſtwa, Ur: Michała Mierzyńſkiego Podczaſzego Radziejowſkiego Małżonką o Dobra Czarny Las w Woiewodztwie Pomorſkim, Powiecie Tczewſkim leżące, *in toto* w teyże Kommiſſyi rozſądzona bydź ma.

Kommiſſya o Dobra Oſtrowko Gronkowo y Dębno.

POnieważ Urodzony Jędrzey Orłowſki Miecznik Ziemi Dobrzyńſkiey w Sprawie z Urodzonym Janem Grabianką Podkomo-

komorzycem Czerſkim o Dobra Naſze Oſtrowko, Gronkowo y Dębno idzie *ex noviter repertis Documentis*; Więc ſkracaiąc poſtępek Prawny, y prędſzemu dogadzaiąc rozſądzeniu, naznaczamy z Strony Ur: Jędrzeia Orłowſkiego; Przewielebnego w Bogu Wacława Sierakowſkiego Arcy-Biſkupa Lwowſkiego. Wielmożnych, y Urodz: Antoniego Jabłonowſkiego Woiewodę Poznańſkiego; Jozefa Podhorodyńſkiego Czerniechowſkiego, Dydyńſkiego Lubaczewſkiego; Adama Chołoniewſkiego Buſkiego Kaſztelanow; Jgnacego Chołoniewſkiego Staroſtę Kołomyiſkiego, Jana Golejowſkiego Chorążego Kołomyiſkiego Podſtaroſtę Grodu Halickiego; Marcina Koziobrodzkiego Podſędka Halickiego; Leona Wydzgę Piſarza Ziemſkiego Buſkiego, Tomaſza Tyborowſkiego Miecznika Podlaſkiego; Michała Radeckiego Podſtaroſtę Grodu Buſkiego; Pawła Gębarzewſkiego Sędziego Grodu Buſkiego; Antoniego Kobylnickiego Chorążego Wyſzogrodzkiego; Konradzkiego Sędziego Grodzkiego Nowogrodzkiego; Adama Bukara Cześnika Nowogrodzkiego; Jozefa Poradowſkiego Komornika Granicznego Halickiego; Antoniego Głoſkowſkiego Regenta Ziemſkiego Halickiego; A z Strony Ur. Grabianki Podkomorzyca Czerſkiego, WW. y UU. Michała Sufczyńſkiego Kaſztelana Czerſkiego; Andrzeia Mokronowſkiego Generała Jnſpektora Woyſk Koronnych; Jana Chryzoſtoma Krajewſkiego Jnſtygatora Koronnego; Teodora Szydłowſkiego Warſzawſkiego; Antoniego Strzemboſza Raciążkiego; Antoniego Kickiego Zakroczymſkiego Chorążych; Jozefa Radzickiego Podczaſzego Zakroczymſkiego; Staniſława Karwowſkiego Podſtolego Bielſkiego, Karwowſkiego Cześnika Wiſkiego; Kazimierza Jaſińſkiego Czerſkiego; Macieia Sobolewſkiego Warſzawſkiego Piſarzow; Karola Malczewſkiego Pułkownika Woyſk Koronnych; Samuela Turowſkiego Miecznika Czerſkiego; Antoniego Brzozowſkiego Aſſeſſorſkiego; Michała Mrozowſkiego Referendarſkiego Piſarzow; Łukaſza Pudłowſkiego Woyſkiego Nurſkiego, ktorzy, Przewielebny, Wielmozni y Urodzeni Kommiſſarze na dzień Ośmnaſty Mieſiąca Sierpnia Roku teraźnieyſzego do Lwowa na mieyſce od Prezyduiącego naznaczone ziachawſzy, *abſentia aliquorum non obſtante dummodo quinq; adſint*, Dokumenta wſzyſtkie, Stron obydwoch do ſprawy ſłużące, tudzież te ktore *pro noviter repertis* Urodzony Orłowſki Miecznik Ziemi Dobrzyńſkiey pokładać będzie, odebrawſzy w przod od niego podług Ordynacyi Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich Koronnych, Jurament *de noviter repertis* Rotą tamże opiſaną, zupełnie zważą, roztrząſną, y

rozeznaią, a z rozeznania co sprawiedliwego *ex noviter repertis* y na Prawie pospolitym ugruntowanego wynikać będzie, rozsądzą y ułatwią, albo Dekret Sądow Naszych Assessorskich Koronnych *in salvo* zostawią, *alias* ktorey Stronie sprawiedliwie dzierżenie Dobr pomienionych wyniknie, nie uważaiąc na nieprzytomność drugiey Strony, lub iakiekolwiek wybiegi, Jey przysądzą y oddać nakażą. A to przysądzenie aby takowey ważności było, iak gdyby na Seymie nastąpiło, postanawiamy; Ku uczynieniu zaś sprawiedliwości Urząd Ziemski czyli Grodzki, albo iednego Urzędnika do ziechania na Grunt wyznaczą, ktorzy aby podług przepisu do wykonania okryślonego sprawili się, pod obowiązkiem Prawa zalecą.

Kommissya do Rozgraniczenia Starostwa Niechorowskiego.

KOmmissye Graniczne Seymu *Convocationis* 1764. pozwolone, ktore skutku swego nie wzięły, *virtute præmissæ legis* dopełnione bydź maią, *non obstante absentia* Kasztelana & *contumacia Partis*, aby tylko było Pięciu Kommissarzow y Urząd Podkomorski, o co *in casu* sprzeciwienia się ktoreykolwiek Strony, *Forum* Sądow Assessorskich & *injungendæ pœnalitatis* naznaczamy.

Kommissya do rozsądzenia Sprawy o Dobra Rokitno:

DLa rozsądzenia Sprawy o Dobra Rokitno z przyległościami w Woiewodztwie Kijowskim za Białocerkwią leżące, między Urodzonym Duninem Karwickim Regentem Kancellaryi Koronney, à Sukcessorami Surynowskiemi y Juris-Kwezytorami od nich, Dekretem Trybunału Lubelskiego Roku 1759. na Seym odesłaney, Kommissyą y Kommissarzow, Wielebnych w Bogu Andrzeia Młodzieiowskiego Przemyskiego, Kanclerza W. Koron: Felixa Turskiego Chełmskiego Biskupow; Krzysztofa Szembeka Koadjutora Biskupa Chełmińskiego; Urodzonych Jozefa Potockiego Kamińskiego; Bazylego Walickiego Sochaczewskiego Kasztelanow; Jacka Małachowskiego Referendarza Koronnego; Jozefa Sosnowskiego Pisarza Polnego Litt: ; Szczesnego Czackiego Padczaszego Koron: ; Jozefa Stępkowskiego Oboźnego Polnego Koron: ; Celestyna Czaplica Łuckiego ; Mikołaia Piaskowskiego

wſkiego Krzemienieckiego, Tomaſza Dłuſkiego Lubelſkiego Podkomorzych; Piotra Ożarowſkiego Generała Lieutenanta Woyſka Koron:, Teodora Szydłowſkiego Warſzawſkiego, Woyciecha Kluſzewſkiego Praſnyſkiego, Kajetana Hryniewieckiego Latyczewſkiego Chorążych; Marcina Matuſzewica Sędziego Ziemſkiego Brzeſkiego Litt:; Antoniego Małachowſkiego Staroſtę Oſtrołęckiego; Jana Kroſnowſkiego Podſtolego Opoczyńſkiego; Jozefa Swieykowſkiego, Łowczego Trębowelſkiego; Jana Darowſkiego Latyczewſkiego, Marcina Libiſzewſkiego Opoczyńſkiego Woyſkich; Michała Skrzetuſkiego Staroſtę Mogilnickiego; Władyſława Dunina Mieczyńſkiego Piſarza Kommiſſyi Woyſkowey wyznaczamy, ktorzy w Roku teraźnieyſzym 1768. Dnia dziewiątego Grudnia tu do Warſzawy ziechawſzy, byleby w liczbie Siedmiu Oſob, wſzełkie Prawne obydwu Stron dowody zważą, z ktorych ieżeliby ſię niewątpliwe Dziedzictwo Surynowſkie Dobr rzeczonych Rokitna przed Konſtytucyą Roku 1590. pokazało, y ciż Surynowie od tychże Dobr przed wſpomnioną Konſtytucyą prawnie nieodpadli, *prævia adcitatione reliquorum pro Comportatione Documentorum ad Bona præmiſſa ſpectantium, ſub nexu Juramenti, & ſub pæna Bannitionis pro termino præſentis Commiſſionis comparendorum ſubſequenda*, pomienioną Konſtytucyą rozdawawać puſtynie pozwalaiącą, co do tey tylko Sprawy uchylą, y Sukceſſorow Surynowſkich za niewątpliwych Dziedzicow uznawſzy, Dobra Rokitno z przyległościami *præciſo Calculo, ac quibusvis mutuis prætenſionibus*, oddać dla nich nakażą, à Urodzonego Karwickiego do Jego Ewiktorow odeſzlą. Jeżeli zaś ciż Sukceſſorowie Surynowſcy, Dziedzictwa ſwoiego, albo nie dowiodą, albo ie przed tąż Konſtytucyą Roku 1590. ſłuſznie utracili, pokaże ſie: Ciż Kommiſſarze nie naruſzaiąc przerzeczoney Konſtytucyi, Urodzonego Karwickiego za niewątpliwego Dobr wſpomnionych z przyległościami Dziedzica uznaią, y przy Poſſeſſyi zachowaią. A ponieważ wyż rzeczone Dobra Rokitno z przyległościami, z Dobrami NaſzemiStaroſtwa Białocerkiewſkiego zchodzą ſię; Przeto aby toż Staroſtwo ukrzywdzone nie było, pomienioney Maiętności Rokitna, komu ona przez Dekret Kommiſſyi będzie przyſądzona; takowe ograniczenie zaczynaiąc od gruntow Hermanowſkich od wierzchu Rzeki Uzina, tąż Rzeką Uzinem idąc na doł aż do uyścia w Rzekę Roś, à po nad Rzeką Roſią brzegiem Gruntow Rokitańſkich przez rzekę Rokitną, daley po nad tąż Rzeką Roſią do uścia Rzeki Olſzańki w Rzekę Roś, aż do Gruntow Staroſtwa Bochuſſawſkiego naznaczamy, na kto-

tey Rzece Rosi żadnych Młynow, Possessorowie Dobr Rokitna mieć y wystawiać nie powinni; A ta Konstytucya nie ma *ullomodo præjudicare* Granicom, y rozległościom należącym z Prawa a Dokumentow Starostwa Bohusławskiego. Wszelkie zaś Processy, Inwolucye prawne, Dekreta, Komplanacye, Reskrypta, Pozwy, Mandaty, Ziazdy Urzędowe, Tradycye iakie tylko z okazyi przerzeczonych Dobr Rokitna od Urodzonego Karwickiego y Sukcessorow Surynowskich na uszczerbek Gruntow y Dobr Starostwa Naszego Białocerkiewskiego *in quovis Subsellio* pozachodziły, znosiemy, kassuiemy, y toż Starostwo y Urodzonego Starostę teraźnieyszego Białocerkiewskiego od Impetycyi Stron wyż rzeczonych uwalniaiąc, cokolwiek *prætextu* skassowanych *ad præsens* Dekretow, Processow y Inwolucyi prawnych za Rzeką Rosią *sub Titulo* iakoby attynencyi do Rokitną Dobr, Gruntow y Lasow zabrano, to wszystko *ad Corpus* Starostwa Naszego Białocerkiewskiego, *ex nunc* przywracamy: y za nierozdzielne od Starostwa bydź deklaruiemy. A względem rozgraniczenia Dobr Ziemskich Torczyna W. Brzostowskiego Podskarbiego W. Litt: Dziedzicznych, Kommissyą na Grunt tychże Dobr Torczyna naznaczamy, y Reskrypt na też Kommissyą za zniesieniem sie Stron obydwu, o czasie y Kommissarzach, z Kancellaryi Naszey Koronney wydać rozkazuiemy; z innemi zaś gdzie iakie Komplanacye do Starostwa Białocerkiewskiego ściągaiące się pozachodziły, *in suo robore* zachowuiemy.

Kommissya do Dzierżawy Tarnowy.

PONieważ Urodzony Jerzy Balthazar Blankemburg, Woyska Naszego Pułkownik, Dzierżawę Tarnową, w Wwodztwie Poznańskim, Powiecie Wałeckim cale zruynowaną (za Naszym nabywszy Przywileiem) z gruntu pobudował; Więc na uznanie Erogowanych Unkosztow Kommissyą (*præviô* z Kancellaryi Naszey *Instrumento*) naznaczamy. Ktorey to Kommissyi y w Rozgraniczeniu, między Dzierżawami Tarnową, y Wysotką, uczynić umiarkowanie, moc daiemy. Z tych zaś Nakładow, Symmę, iaka przez naznaczonych Urodzonych Kommissarzow uznana będzie, U. Jerzemu Blankemburgowi, y Sukcessorom Jego na teyże Dzierżawie ubespieczamy, y Konstytucyą ninieyszą za przysądzoną mieć chcemy, ktora kiedy *post Fata* U. Blankiemburga, przez Uprzywileiowanego Donataryusza Sukcessorom onego wypłacona będzie, iuż ta Summa więcey nie ma się zostawać na tych Dobrach Naszych.

Przy

Przyſpieſzenie rozſądzenia Sprawy o Staroſtwo Borzechowſkie.

SKracaiąc Proces, od lat kilkunaſtu, między UU. Jakubem Przependowſkim, y Alexandrem Potulickim, względem Staroſtwa Borzechowſkiego w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich Koronnych toczący ſię, dla zbliżenia Stronom Obiema ſprawiedliwości, Kommiſſarzow, na rozſądzenie Jch Praw, do pomienionego Staroſtwa mianych, wyznaczamy, to ieſt: WW. y UU. Jgnacego Twardowſkiego, Kaliſkiego, Kazimierza Granowſkiego, Rawſkiego Wojewodow, Bazylego Walickiego, Sochaczewſkiego, Szymona Szydłowſkiego, Słońſkiego Kaſztelanow, Piotra Ożarowſkiego Generała Lieutnanta, Jozefa Mikorſkiego, Chorążego Gąmbińſkiego, Macieia Sobolewſkiego Warſzawſkiego, Adama Wągrodzkiego, Zakroczymſkiego, Adama Kownackiego Nurſkiego, Piſarzow Ziemſkich, Jgnacego Łembińſkiego Generała Majora, Michała Lniſkiego Podwoiewodzego Lipińſkiego, Piſarza Grodzkich Skarſzewſkich Wdztwa Pomorſkiego. Y onym byleby ich tylko pięciu z wyznaczonych było, powagą Seymu teraźnieyſzego zlecamy, aby za wydaniem innoteſcencyi Dwoma Niedzielami przed Terminem po zafundowaney tu w Warſzawie Jurysdykcyi ſwoiey Kommiſſarſkiey, Sprawę tę *in Terminis* w iakich ona w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich zawiſła, przedſięwziąwſzy, Prawa z Strony Oboiey należycie przeyrzeli y zważyli, tudzież Inkwizycye na Kommiſſyi wywiedzione *ac reviſionem* przez Kommiſſarzow *Protocolli* przeczytali, y całe to *negotium pro Jure & Juſtitia, Partis alterutrius Contumacia non obſtante* finalnie rozſądzili mieć chcemy.

Staroſtwo Wartſkie.

ZAgradzaiąc drogę do dalſzey kłotni między UU. Władyſławem Chorążym Sieradzkim y Pawłem Biernackiemi Bracią Rodzonemi z okazyi Ceſſyi Staroſtwa Wartſkiego przez tegoż U. Chorążego temuż U. Pawłowi Bratu ſwoiemu uczynioney, *& non ob præſtitam ſatisfactionem* zadyſputowaney przez odebranie nazad w Poſſeſſyą ſwoię Intrat Starościńſkich wynikaiących, do rozſądzenia tey Sprawy Kommiſſarzow, Wielmożnego Jana Mączyńſkiego Kaſztelana. UU. Tomaſza Błeſzyńſkiego Podkomorzego Sieradzkich, Franciſzka Walichnowſkiego Sędziego Ziemſkiego

Kaliſkiego, Woyciecha Walewſkiego Sędziego, Pawła Załuſkowſkiego Podſędka, Jana Nepomucena Gołebowſkiego Piſarza Ziemſkich Sieradzkich, Antoniego Morzkowſkiego Sędziego Ziemſkiego Wieluńſkiego, Woyciecha Męcińſkiego Staroſtę Radomſkiego, y Jgnacego Lipſkiego Łowczego Wſchowſkiego naznaczamy, ktorzy Kommiſſarze *captato tempore ſine mora tamen* za poprzedzeniem *innoteſcentialium* do Miaſta Naſzego Warty ziadą, *& abſentia aliquorum dummodò quinque adſint non obſtante* Juryzdykcyą ufunduią, y *meritum cauſæ* od obudwoch Stron wyſłuchawſzy, *nihil intactum* w teyże Sprawie o Ceſſyą zadyſputowaną *ob non præſtitam ſatisfactionem* zachodzącey, zoſtawią, Dekret ferować będą, na ktorym Strony przeſtać będą powinny y żadne appellacye ani Prozekucye od tego Dekretu w żadnym Sądzie *attendi* nie będą mogły.

Kommiſſya na rozgraniczenie Dobr Dziedzicznych Chrzeſna z Dobrami Naſzemi Sulejowem.

POnieważ między Dobrami Dziedzicznemi Chrzeſnem Urodz Antoniego Michała Paca Piſarza Wielkiego W. X. Litt. a Dobrami Naſzemi Sulejowem w Ziemi Nurſkiey w Powiecie Kamienieckim leżącemi, w Dożywotnim *ad præſens* dzierżeniu U. Antoniego Oſſolińſkiego Kaſztelanica Goſtyńſkiego zoſtaiącemi, niemałe w Granicach zachodzą dyfferencye, więc na rozſądzenie y uſpokoienie onych za Kommiſſarzow, *ex Senatu*, W. Tadeuſza Lipſkiego Kaſztelana Łęczyckiego, UU. Macieia Sołtyka Kaſztelana Warſzawſkiego, Jana Nowoſielſkiego Kaſztelana Ciechanowſkiego, Szymona Szydłowſkiego Kaſztelana Słońſkiego. *Ex Equeſtri* zaś *Ordine* Staniſława Narzymſkiego Podkomorzego Ciechanowſkiego, Klemenſa Nakwaſkiego Podkomorzego Wyſzogrodzkiego, Walentego Puchałę Podſędka Warſzawſkiego, Zygmunta Grabowſkiego Podſędka Ciechanowſkiego, Dominika Zambrzuſkiego Podſędka Nurſkiego, Kazimierza Modzeleſkiego Sędziego Ziemſkiego Wizkiego, Franciſzka Wołuńſkiego Woyſkiego Warſzawſkiego, Tomaſza Mchowieckiego Piſarza Ziemſkiego Ciechanowſkiego, Kazimierza Zaranka Chorążego Petyhorſkiego, Onufrego Lackiego Stolnika Trockiego, Jozefa Sienkiewicza Miecznika y Sędziego Grodzkiego W. Trockiego, Jerzego Talwoſza Sędziego Grodzkiego W. Trockiego, Marcina

Czer-

Czerniewicza Horodniczego y Sędziego Grodzkiego Powiatu Kowienſkiego, Antoniego Hryniewicza Staroſtę Kraſuńſkiego, Tomaſza Hryniewicza Koniuſzego Xięſtwa Zmudzkiego, Kazimierza *de* Raeſa Staroſtę Giernakolſkiego, Andrzeia Puchałę Komornika Ziemſkiego Warſzawſkiego, Michała Potrykowſkiego Komornika Granicznego Warſzawſkiego, Jana Skarzyńſkiego Komornika Woiewodztwa Trockiego, naznaczamy, ktorzy to Urzędnicy Kommiſſarze *non obſtante aliorum abſentia* byleby tylko pięciu z nich było, w czaſie iak nayprędſzym ſpoſobność upatrzywſzy, za wydanym przez ſię *ante Terminum* Kommiſſyi Sześcioniedzielami obwieſzczeniem, *etiam ad requiſitionem unius partis* do Dobr Chrzeſna ziechawſzy, Jurysdykę Sądow ſwoich ufundowawſzy, ażeby naypierwey Wizyą Granic y gruntow uczynili, dyfferencye wſzelkie *non obſtante Contumacia aut receſſu* ktoreykolwiek Strony finalnie rozſądzili y uſpokoili, y też Kommiſſyą bez żadnych Limit zakończyli, Grunta, Laſy, *latifundia* w Poſſeſſyą Stronom podali, one doſtatecznie ograniczyli, y Kopcamy oſypali, oraz we wſzyſtkim *ad tenorem* Praw o Sądach Kommiſarſkich opiſuiących Dekret ſwoy ferowali, *Authoritate præſentis Conventûs* obowięzuiemy, y że to *pro perpetuo inviolabiliter ſine quibusvis ulterioribus motionibus & proſecutionibus* zachowane bydź powinno, ſtanowiemy. *Interea* ieżliby ktorykolwiek z Kommiſſarzow lub ich kilku przed expediowaniem y dokończeniem tey Kommiſſyi umrzeć miał, *in eo caſu* inſzych naznaczamy.

Kommiſſya do uznania natury Wſi Salnika w Wojewodztwie Bracławſkim leżącey.

LUboli Urodzony Chołoniewſki Kaſztelan Buſki Wſi Salnika w WoiewodztwieBracławſkim leżącey, tak, *ante hoſticum* iako y *poſt hoſticum* probuie *hæreditariam ſui Poſſeſſionem*, U. zaś Staroſta Winnicki *ad Corpus* Staroſtwa Winnickiego, też Wieś Salnik należyć pretenduie, y *eo nomine* między temiż Stronami rożne *in varijs Subſellijs* pozachodziły Proceſſa; Przeto cały Proceder prawny *inter litigantes* ſkracaiąc, naznaczamy, Kommiſſarzow Wielmożnego Michała Leduchowſkiego Wołyńſkiego, Urodzonego Boguſława Uſtrzyckiego Inowłodzkiego Kaſztelanow; UU. Celeſtyna Czaplica Łuckiego, Makarego Kurdwanowſkiego Buſkiego Podkomorzych; Kajetana Chryniewieckiego Czerwonogrodzkiego, Antoniego Debolego Lubaczewſkiego Chorążych;

Jana Darowſkiego Podſędka Ziemſkiego Latyczewſkiego, Jgnacego Węglińſkiego Piſarza Ziemſkiego Bełzkiego Staniſława Ortyńſkiego Zwinogrodzkiego, Tomaſza Tyborowſkiego Podlaſkiego, Orłowſkiego Dobrzyńſkiego, Stefana Białobłockiego Smolińſkiego Miecznikow; Macieia Polityłę Grodzkiego Brańſkiego, Sebaſtyana Gawrońſkiego Latyczewſkiego, Marcina Lipſkiego Bełzkiego Podſtaroſtow; Pawła Gębarżewſkiego Buſkiego, Antoniego Wielogorſkiego Winnickiego, Sędziow Grodzkich; Michała Włoſkiewicza Ziemſkiego Bracławſkiego Komornika, Jakuba Moczulſkiego, Ludwika Wirſkiego Bracławſkiego Regentow, na Dzień Piętnaſty Miesiąca Maja w Roku ninieyſzym 1768. ktorzy to Kommiſſarze *abſentia unius vel plurium non obſtante dummodo quinque adſint*, na grunt w ſporze będący ziechawſzy, *naturam* Wſi Salnika *Contumacia Partis non obſtante* rozeznaią y rozſądzą, Granice między tąż Wſią y innemi Urodzonego Chołoniewſkiego Dziedzicznemi a Wſią Naſzą Krolewſką Miziakowem *in Annis* 1752. & 1754 ſporządzone, *cognitis quibusvis prætenſionibus ac probabilibus Documentis & reſolutis Summis Conſtitutione* 1616. *aſſecuratis finaliter* determinować będą, y cokolwiek Ciż Kommiſſarze poſtanowią, Strony obie *indiſputabiliter præciſa omni appellatione* trzymać maią, mocą ninieyſzey uſtawy nakazuiemy.

Kommiſſya do Staroſtwa Kolſkiego.

REaſſumuiąc tak Konſtytucyę 1674. iako też 1764. do Staroſtwa Kolſkiego wypadłą, rezolwuiąc Dekret Kommiſſyi Skarbu Koronnego 1766. *ex Actoratu* Urodzonego Rafała Gurowſkiego Kaſztelana Przemęckiego Staroſty Kolſkiego, naſtąpiony Intereſs cały przez niego zaprzyſiężony do Stanow Rzeplitey odeſłany, do uſpokoienia onego we wſzyſtkich zaſzłych pretenſyach Komiſſyą z ponowieniem innych wyznaczamy, a za Kommiſſarzow Wielmożnych y Urodzonych Antoniego Barnabę Jabłonowſkiego Poznańſkiego, Jgnacego Twardowſkiego Kaliſkiego Wojewodow; Rocha Zbijewſkiego Kaliſkiego; Rafała Gajewſkiego Rogozińſkiego, Michała Miaſkowſkiego Lędzkiego Kaſztelanow, Kaſpra Rogalińſkiego Staroſtę Nakielſkiego, Błeſzyńſkiego Podſtolego Bilickiego Łowczego Smolińſkiego, Czyżewſkiego Skarbnika Oſtrzeſzowſkiego, Wiktora Boianowſkiego Generała Woyſk Koronnych Klińſkiego Chorążyca Sieradzkiego,

Jemiętkowskiego Oberszteleutnanta Woysk Koronnych, Miroszewskiego, Stawowskiego naznaczamy, daiąc zupełną moc tymże Kommissarzom *dummodo quinque adsint* aby ten interess wyexaminowawszy, finalne uspokoienie onegoż ustanowili y Akt swoy Kommissarski *in forma authentica* do Kommissyi Skarbu Koronnego odesłali.

Wsie Dubrniow y Pukow à *Corpore* Starostwa Rohatyńskiego oderwane.

POnieważ Wsie Dubrniow y Pukow *ad Corpus* Starostwa Rohatyńskiego należące, a przez Konstytucyą 1662. Urodzonemu Sielnickiemu Stolnikowi Podolskiemu *in Empitheusim* puszczone, powtorną zaś Konstytucyą 1667. na wieczność temuż samemu oddane, a dotąd od tegoż Starostwa nieodgraniczone zostały, przeto na odgraniczenie onychże od Dobr Starostwa Naszego Rohatyńskiego w Ziemi Halickiey y Lwowskiey leżącego Kommissyą wyznaczemy, a Instrument Jey z Kancellaryi Naszey Koronney wydać rozkażemy, a co Kommissarze od Nas wyznaczeni postanowią *in fundo* względem tegoż rozgraniczenia, to wiecznemi czasy będzie zachowano.

Kommissya między Dobrami Ziemskiemi a Starostwem Lucyńskim.

POnieważ Wielmożny Jan Borch Podkanclerzy Koronny otrzymawszy z nadania Nayiaśnieyszego Predecessora Naszego Dobra pewne Jsnauda y Plusyn zwane w Xięstwie Inflantskim w Trakcie Lucyńskim leżące Prawu Ziemskiemu Dziedzicznemu podległe, y one w spokoyną *per Officiosam Traditionem* obiąwszy Possessyą, należytego Granic onych z Starostwem Lucyńskim, iako też y innemi Kollateralnemi Dobrami niema rozprowadzenia. A będąc sam Starostą Lucyńskim procederu w tey mierze prawnego, w Sądach Naszych sam z sobą czynić y prozekwować nie mogł, więc chcąc mieć Miasteczko Nasze Lucyn iako też Woytostwo Nerzańskie Starostwa Lucyńskiego z Dobrami Dziedzicznemi Jsnaudą y Plusynem Wielmożnego Jana Borcha Podkanclerzego Koronnego rozgraniczone, approbowawszy onemu wzwyż wspomnione nadanie y przy Possessyi Dziedzi-

czney tych Dobr, na zawſze zachowuiąc, Kommiſſyą do Rozgraniczenia tych Dobr Jsnaudy y Pluſyny z Miaſteczkiem Lucynem y Woytoſtwem Nerzańſkim Staroſtwa Lucyńſkiego, oraz innemi wſzyſtkiemi Sąſiedzkiemi Dobrami, z ktoremi Granice Dobr Jsnaudy y Pluſyną zachodzą, *Authoritate* Seymu teraźnieyſzego poſtanawiamy, y na odprawienie oney Kommiſſarzow Urodzonych Jana Zyberka Podkomorzego Inflantſkiego, Staniſława Wawrzeckiego Sędziego Bracławſkiego, Jana Weyſenhoffa Sędziego Ziemſkiego Inflantſkiego, Antoniego Kwintę Piſzarza Ziemſkiego Bracławſkiego, Jozefa Jodkę Sędziego Grodzkiego Inflantſkiego, Marcina Beniſławſkiego Sędziego Grodzkiego Inflantſkiego, Felicyana Zarembę Podczaſzego Czerniechowſkiego, Andrzeia Karniewſkiego Łowczego Inflantſkiego, Jana Krzywca Moſtowniczego Inflantſkiego, Michała Beniſławſkiego Regenta Ziemſkiego Inflantſkiego, Antoniego Zebrowſkiego Rothmiſtrza Inflantſkiego naznaczamy, z ktorych ieżeliby przed wykonaniem lub dokończeniem tego Aktu Kommiſſyi nie ktorzy umrzeć mieli, innych na mieyſcu zmarłych oſobliwym reſkryptem Naſzym *ſubſtituere* gdy potrzeba będzie obiecuiemy, ktorzy to Urodzeni Kommiſſarze *Captato tempore præviis* Czterema tygodniami *innoteſcentiis & adcitationibus*, do pomienionych Dobr ziechawſzy, *mutuo partium ſumptu non obſtante nonullorum abſentia* (byleby ich pięciu było) dyfferencye wſzelkie między wſzyſtkiemi Stronami rozſądzą, oraz Granice pewne tak między Miaſteczkiem Lucynem y Woytoſtwem Nerzańſkim Staroſtwa Lucyńſkiego (nieżaymuiąc zgoła Wſi y gruntow tegoż Woytoſtwa Nerzańſkiego w Luſtracyi oſtatniey *Anni* 1765. opiſanych) iako też innemi wſzyſtkiemi Sąſiadami, à Dobrami Jsnaudą y Pluſynem poſtanowią, oznaczą y opiſzą, y zupełne na zawſze w Granicach uſpokoienie uczynią, *vigore* ktorego Dekretu Kommiſſarſkiego Grunta do Woytoſtwa Nerzańſkiego y Miaſteczka Lucyna przypadłe, iako Hibernowe przy Poſſeſſyi dożywotniey Wielmożnego Jana Borcha Podkanclerzego Koronnego y Małżonki Jego *jus inſolidum* maiący ; à zaś do Dobr Jsnaudy y Pluſyny przyſądzone za Dziedziczne Ziemſkie ſpolnie z pomienionemi Dobrami na zawſze mieć chcemy y ubeſpieczamy.

A że w Miaſteczku Lucyńſkim nayduie ſię Plac ſtaremi Murami opaſany, ktore ku publicznemu pożytkowi iako *in ruderibus* będące, obrocone bydź nie mogą. Przeto takowy Plac y temiż Murami do Plebanij Lucyńſkiey na Erekcyą na onym Kościoła y Plebanij na zawſze oddaiemy y im inkorporuiemy.

Kom-

Kommiſſya na uſpokoienie dyfferencyi między Dobrami Dziedzicznem U. Szadurſkiego a Staroſtwem Lucyńſkim.

POnieważ między Dobrami Dziedzicznemi U. Jana Szadurſkiego Chorążego Jnflantſkiego z Wirdzynem, Małnowem, Nagalſzem, y Cecynem w Xięſtwie Jnflantſkim leżącemi a Staroſtwem Lucyńſkim, iako też Gruntami Plebanij Lucyńſkiey zachodzą z rożnych Stron dyfferencye Granic, oraz przyczyny pomieſzanych gruntow częſte między Poddanemi kłotnie y nieſnaſki do Procederow Prawnych nieuchronną ſprawuią przyczynę. O ktore to dyfferencye Granic ciągnący ſię od nie małego czaſu z Staroſtwem Lucyńſkim proceder w Sądach Naſzych zupełnego uſpokoienia niewziął; przeto zachowuiąc, y utwierdzaiąc zupełnie U. Szadurſkiego przy Prawach na te Dobra onemu ſłużących, na uſpokoienie onych *authoritate* Seymu teraźnieyſzego Kommiſſyą poſtanawiamy, y na odprawienie oney Kommiſſarzow Naſzych UU. Jana Zyberka Podkomorzego Jnflantſkiego; Staniſława Wawrzeckiego Sędziego Ziemſkiego Bracławſkiego, Jgnacego Jeſmana Sędziego Ziemſkiego Połockiego, Antoniego Kwinta Piſarza Ziemſkiego Bracławſkiego, Euſtachiego Chrapowieckiego Podſtarościego Starodubowſkiego, Marcina Beniſſawſkiego Sędziego Grodzkiego Jnflantſkiego, Jozefa Brzeżinſkiego Koniuſzego Jnflantſkiego, Antoniego Felkierzamba Chorążyca, Jana Krzywca Moſtowniczego Jnflantſkiego, Alexandra Semeroka, Regenta Ziemſkiego y Sędziego Pogranicznego Połockiego, Michała Bieniſſawſkiego Regenta Ziemſkiego Jnflantſkiego, Antoniego Zebrowſkiego Rothmiſtrza Jnflantſkiego, naznaczamy, z ktorych ieżeliby przed wykonaniem lub dokończeniem tego Aktu Kommiſſyi niektorzy umrzec mieli, innych Kommiſſarzow na mieyſcu zmarłych oſobliwym reſkryptem Naſzym *ſubſtituere* gdy tego potrzeba bydzie obiecuiemy; Ktorzy to U.U. Kommiſſarze *Captato tempore, prævijs* Czterma Tygodniami *Innoteſcentijs & adcitationibus*, do pomienionych Dobr *& ad loca controverſa* ziechawſzy, *mutuo Partium ſumptu, non obſtante nonnullorum abſentia*, byleby ich piąciu było, dyfferencye wſzelkie tak z Saroſtwem Lucyńſkim, iakoteż Plebanią Lucynſką *finaliter* rozſądzą, Granice pewne bez Szachownic podług zaſzłych *in ante* na Kommiſ-

 ſye

ſyę w Sądach Naſzych Dekretow poſtanowią, oznaczą y opiſzą, oraz zupełne na zawſze w Granicach uſpokoienie uczynią.

Vigore ktorego Dekretu Kommiſſarſkiego grunta do Staroſtwa Lucyńſkiego przypadłe, na zawſze przy Staroſtwie iako Hibernowe, a zaś do Dobr Zwirdzyna, Małnowa, Nagalſza, y Cecyna przyſądzone za Dziedziczne Ziemſkie ſpolnie z pomienionemi Dobrami *pro perpetuò cenſendo* mieć chcemy y ubeſpieczamy.

Sprawa Mozarowska.

W Sprawie Mozarowſkich ktorych W. Kapituła Wileńſka Mozarami bydź mieni, z tąż Wielebną Kapitułą Wileńſką po rożnych Subſelliach Sądowych przez długi czas agitowaney, y dotąd między Stronami w ſporze Prawnym będącemi nieuſpokoiney, dla roztrząśnienia Przywilejow, Praw, Dokumentow, Dekretow y Całego Proceſſu, nie mniey zupełnego rozſądzenia całey Sprawy względem Dziedzictwa Dobr Mozar z przyległościami Kommiſſyą wyznaczamy, y za Kommiſſarzow a to na Stronę Urodzonych Mozarowſkich Nayprzewielebnieyſzego w Bogu Xcia JMci Prymaſa Korony Polſkiey y W. X. Litt. Arcy-Biſkupa Gnieźnieńſkiego, Wielebnego w Bogu Xiędza Andrzeia Młodzieiowſkiego Biſkupa Przemyſkiego, Kanclerza W. Kor: Wielmożnych Xcia Stanisława Lubomirſkiego Marſzałka Wielkiego Koron:, Lipſkiego Kaſztelana Łęczyckiego, Karaſia Kaſztelana Wiſkiego, Urodzonych Hyacyntha Małachowſkiego Referendarza, Xcia Kazimierza Poniatowſkiego Podkomorzego, Stępkowſkiego Obożnego Poln: Koronnych, Gadomſkiego Sochaczewſkiego, Piaſkowſkiego Krzemienieckiego Podkomorzych, Małachowſkiego Staroſtę Oſtrołęckiego, Xcia Kaſpra Lubomirſkiego Generała Woyſk Roſſyiſkich, Mikorſkiego Piſarza Skarbu Koron: Boczkowſkiego Staroſtę Ulanickiego, Dzierżanowſkiego Chambellana Naſzego, Jgnacego Nowickiego Metrykanta Kancellaryi Wielkiey Koronney, Stankiewicza Pułkownika; na Stronę W. Kapituły Wileńſkiey, W. Nieſiołowſkiego Kaſztelana Nowogrodzkiego UU. Chreptowicza Sekretarza W. W. X. Litt. Łopacińſkiego Piſarza W. W. X. Litt:, Soſnowſkiego Piſarza Polnego W. X. Litt:, Jundziłła Marſzałka Grodzinſkiego, Jozefowicza Staroſtę Orizańſkiego, Narbuta Chorążego Lidzkiego, Politalſkiego Sędziego Grodzinſkiego, Horaina Woyſkiego Wileńſkiego, Alexandrowicza Lidzkiego, Bohomolca Witebſkiego, Piſarzow Ziemſkich, Koſſakowſkiego Podczaſzego Kowinſkiego, Giedroyca Podczaſze-

czaſzego Wołkowyſkiego,Pomarnackiego Horodniczego Wilkomirſkiego, Białopiotrowicza Straźnika Upitſkiego, Chomińſkiego Chorążyca Oſzmiańſkiego, wyznaczamy, Ktorzy to WW. y UU. Kommiſſarze *abſentia reliquorum non obſtante*, byleby Siedmiu znaydowało ſię, tu w Warſzawie w Roku teraźnieyſzym 1768. Dnia Pietnaſtego Mieſiąca Liſtopada bez odłożenia y Limity Juryzdykcyą Kommiſſarſką ufundowawſzy, nieuważaiąc na nie ſtanie, upor albo odſtąpienie ktoreykolwiek Strony lub rozpis Kommiſſarzow, *ante omnia* W. Kapitułę Wileńſką według Konſtytucyi 1631. w Dobra o ktore *vertitur actio* reindukować będą, y zaraz nieodſtępnie Komportacyą Praw, Przywileiow, Funduſzow, Dokumentow y Dekretow wſzelkich do Dobr Wſi Mozar y innych attynencyi do nich należących ściągaiących ſię, za poprzedzaiącym Juramentem przez Strony oboie pod upadkiem ſprawy nakażą, Przywileie, Prawa,Dokumenta, Dekreta, y Proceſſa wſzelkie rozeznaią, prawdziwe y ſprawiedliwe utwierdzą, à podeyrzane y nieſłuſzne uchylą. A kiedy ſłuſzne y należyte wſpomnionych Dobr dla Kapituły Wileńſkiey z Przywileiow y Tranzakcyi Ziemſkich okaże ſię Dziedzictwo, à Urodzonych Możarowſkich fałſzywy do tychże Dobr y nieſprawiedliwy dowiedzie ſię proceder, przytym Szlachectwa (iak od Kapituły Wileńſkiey *objectum eſt*) niegodziwe przez nich pokaże ſię używanie, Urodzonych Mozarowſkich *pro imparibus* deklarowawſzy, teyże Wielebney Kapitule Wileńſkiey w Dziedziczne Poddańſtwo oddadzą, y Dobra według Konſtytucyi 1631. wieczyście przyſądzą. Jeżeliby zaś pomienione Dobra z rozeznanych Praw, Przywileiow, Dokumentow, y Tranzakcyi Ziemſkich komportować ſię maiących, właſne Dziedziczne UU. Mozarowſkich pokazały ſię, oraz Stan y Kondycya onych wywiodła ſię Szlachecka, przeto nieodſtępnie wraz z nakazaniem kalkulacyi od kogo y od ktorego czaſu należeć będzie uczynić ſię maiącey, UU. Mozarowſkim Dobra Mozary *cum attinentiis* przyſądzą, wieczyście utwierdzą y w Poſſeſſyą oddadzą, niemniey pochodzenie onych Szlacheckie obiaśnią y za prawdziwą Szlachtę uznaią, tudzież Sprawę całą podług Prawa y ſprawiedliwości za wyprowadzeniem Inkwizycyi tyle ile razy y gdzie będzie zachodziła okoliczność bez dopuſzczenia Appellacyi, zupełnie y doſtatecznie decydować będą. A po zakończeniu y doſtatecznym Sprawy Prawney *per omnes Circumſtantias* rozſądzeniu, ſprawę uczynkową względem wiolencyi krzywd y pretenſyi wſzelakich, Manifeſtami y terminami obiętych, za poprzedzaiącemi

Pozwami *præviis Juratoriè educendis inquisitionibus* y rygorem winy Banicyi wieczney na przypozwanych niestawaiących rozciągnieniem podobniez nieodstępnie osądzą, przestępnych ukarzą, ukrzywdzonym szkody, krzywdy, y przezyski Prawne do pewney wylikwidowane liczby nadgrodzić y zapłacić pod rygorem Prawu Pospolitemu zwyczaynym nakażą, y nic nierozsądzonego *non derogando* Kommissyi do rozgraniczenia między Powiatami Owruckim do Woiewodztwa Kijowskiego, y Mozyrskim do W. X. Litt: należącemi zostawią.

Ostrzeżenie Dobr idących w Zamianę w Koronie y W. X. Litt.

GDy wiele Dobr Naszych Krolewskich ninieyszą Konstytucyą Zamienionych zostaie, zaczym aby sprawiedliwa rowność dochodow zachowana była, Kommissarze na ten koniec wyznaczeni, skoro się tylko na innotescencye podpiszą, do Grodu *propriy Districtûs* tych Dobr, ktore zamieniać będą za Krolewskie, ziadą, *non obstante absentia aliquorum dummodo quinque adsint, coram pleno Officio Terrestri sive Castrensi* Przysięgę *in eam Rotham* : (*Jż będąc do Zamianych Dobr NN. wyznaczony Ziemskich J Mci NN. Dziedzicznych, dochody y prowenta wszelkie* considerata positione Bonorum *sprawiedliwie miarkuiąc wyprowadzę, o prawdziwey y niezawodney Dobr Ziemskich własności aby Processami lub Długami zawiedzione nie były, dostateczną indagacyą czynić będę, w uznawanie Spraw Granicznych gdzieby zachodziły iako do Sądu przyzwoitego należących niewdam się. Prowent zaś z tychże Dobr Ziemskich wyprowadzony aby był wyrownywaiący Prowentowi Dobr Krolewskich na zamianę idących ostatnią Lustracyą ustanowionemu (wytrąciwszy z niego podług teraźnieyszego Prawa dochody z Propinacyi wynikaiące) ubespieczę, Kwartę w Koronie takąż iaka była w Dobrach Krolewskich oprocz wzmiankowanego Dochodow propinacyinych wytrącenia z Dobr zamienionych, do płacenia Skarbowi Koronnemu wyznaczę, Sołectwa y wybraniectwa, iezeliby były iakie w Dobrach Krolewskich na zamianę idących, Przywileiami Krolewskiemi nie konsensami Starościńskiemi z approbacyą lokowane pod temiż Przywileiami* locationis *zostawię, y Prowent z nich iaki był albo być powinien ostrzegę, y to wszytko opisawszy w ieden exemplarz do Xiąg ninieyszych, Drugi zaś do Kommissyi Skarbowey podam, y zważywszy dostatecznie* æquivalentiam *dochodu teraźnieyszego Rzpltey z Dobr N. Krolewskich wynikaiącego, zamianę uczynię y przyznam, a iezeliby*

liby Dobra Ziemskie na zamianę proponowane niedostarczały Dochodowi podług Lustracyi z Dobr Krolewskich w zamianę iść maiących, albo pewnego Dziedzictwa nie miały, albo Processami zakłocone były, tedy gdyby chcący czynić zamianę innych Dobr Proporcyonalnych nie pokazał, zamiany nie uczynię, y o tym na Seym doniosę) aby wykonali, *& non obstante absentia aliquorum* aby ich tylko pięciu było, *Actum* Kommissyi swoiey expedyowali, nakazuiemy. Ponieważ zaś między Dobrami ku Zamianie determinowanemi y Miasteczka zawieraią się na Prawach Krolewskich ufundowane; więc aby te w okrągu tylko swoim będące pod Protekcyą Naszą Krolewską podług Przywileiow *locationis* zostawały y do Sądow Naszych Assessorskich należały mieć chcemy.

Approbacya Zamiany Dobr Prusinowice, Szlacheckich za Duchowne.

ZAmianę Dobr Prusinowice Szlacheckich za Dobra Popow Duchowne w Woiewodztwie Kaliskim leżące *mediante beneplacito Apostolico* nastąpioną, oraz Tranzakcye względem tychże Dobr zaszłe *in toto* approbuiemy, Hibernę zatym z Dobr Popowa na Dobra Prusinowice przenieść Kommissyi Skarbowey zlecamy.

Rekompensa Urodzonemu Unrugowi Staroście Hamersztyńskiemu.

NAdgradzaiąc z wielu pryczyn pokrzywdzenie Familii Uro: Unrugow, osobliwie Uro: Zygmuntowi Unrugowi niewinnie uczynione, y maiąc wzgląd na zasługi Uro: Alexandra Unruga teraźnieyszego Starosty Hamersztyńskiego Nam y Rzpltey okazane, uwalniamy to Starostwo od płacenia Kwarty y innych wszystkich Podatkow z Dobr Krolewskich Naszych Rzpltey należących, y oneż pomienionemu Uro: Alexandrowi Unrugowi z iego należytym Oboyga Płci Sukcessorom, Prawem Dziedzicznym na wieczne czasy daiemy, z zupełną mocą y wolnością tak iak Jemu y Sukcessorom Jego podobać się będzie tychże Dobr Dziedzicznym Prawem nadanych przedania, Alienowania, wyiąwszy iednak Miasto same Hamersztyn z Jego Prawami, Przywileiami y wolnościami ktore Miastom Naszym Krolewskim w ogolności są służące albo w szczegulności Miastu temu należą. Chcąc aby na zawsze przy swoich Prawach y wolnościach zostawało, żeby zaś

przez zamianę natury Dobr Starościńſkich Juryzdykcya Starościńſka nie wakowała, Teraźnieyſzy Poſſeſſor z Mocy Przywileiu Naſzego one *ad vitæ tempora* adminiſtrować będzie, po śmierci zaś onego appellacya od Magiſtratu Miaſta tego proſto do Sądow Naſzych Zadwornych iść ma.

Pozwolenie Kapitule Gnieźnieńſkiey Zamiany.

POnieważ *medietas* Dobr Opieczek do Kapituły Gnieźnieńſkiey należących ieſt *in contiguitate* Dobr w Poſſeſſyi Wielmożney Działyńſkiey Wojewodziny Malborſkiey. Więc pozwala ſię też Dobra Opieczki Kapitule, Wielmożney Wojewodziny Malborſkiey przedać lub zamianę z nią uczynić *mediante beneplacito Romano & ſalvis oneribus Reipublicæ.*

Approbacya Zamiany Urodzonemu Łukaſzowi Bętkowſkiemu Podczaſzemu Ziemie Stężyckiey z OO. Jezuitami Kollegium Krakowſkiego.

ZAmianę części we Wſi Trzciankach za części we Wſi Borkach w Woli Haydackiey, w Białkach obudwoch, tudzież połowy Młyna y Stawu na Rzece Ryczy nazwiſkiem Bakiera w Wojowodztwie Sandomirſkim à Ziemi Stężyckiey leżących, między Urodzonym Łukaſzem Bętkowſkim Podczaſzym Ziemi Stężyckiey z iedney, a Kollegium Krakowſkiego OO. Jezuitow przy Kościele SS. Apoſtołow Piotra y Pawła mięſzkaiących z drugiey ſtrony, podług opiſu między temiż Stronami komplanacyi Grodownie uczynioney approbuiemy, y Tranzakcye rezygnuiące ſobie wzaiemnie wzwyż wyrażone części, ktore z obowiązku teyże komplanacyi naſtąpić maią *in præſentia* Ziemſtwa Stężyckiego aby uznało *æquivalentiam*, y że nikt trzeci w tym kzywdy niema, za ważne mieć chcemy.

Pozwolenie Zamiany Urodzoney Weslowey Starościnie Golubſkiey.

WIeś Nowa w Ziemi Zakroczymſkiey zoſtaiąca, przeſzłemi czaſy na Funduſz wieczyſty, od Urodzonych Weſslow Kon-

Konwentowi Czerwińskiemu XX. Kanonikow Regularnych ustąpiona y oddana, ktorą że *adpræsens* dla stykaiących się Jey Gruntow z Miastem Nasielskim Dziedzicznym Urodzona Wessłowa Starościna Golubska chce przez zamianę inney Wsi Dziedziczney od Konwentu Czerwińskiego odzyskać, przeto na takową zamianę byleby tylko *non excedat* Proporcyi Intraty pomienioney Wsi Konwentckiey, za zgodą Stanow Zgromadzonych zezwalamy, y onęż skoro do skutku przyidzie *authoritate* Seymu teraźnieyszego stwierdzamy.

Uspokoienie Granic między Dobrami Dziedzicznemi Slubowem.

POnieważ Grunta Nasze puste, nazwane Lewice w Ziemi Zakroczymskiey leżące od innych Dobr Naszych Krolewskich odległe, między Dobrami Szlubowem y innemi Urodzonego Jozefa Radzickiego Podczaszego Zakroczymskiego Podkomorzego Naszego Dziedzicznemi w Granicach czynią kontrowersyą, przeto ułatwiaiąc te zamiany *in æquivalenti* za Grunta nazwane Lendy Urodzonego Radzickiego Dziedziczne w teyże Ziemi leżące pozwalamy, do ktorych uznania *æquivalentiæ*, za Kommissarzow UU. Jana Szydłowskiego Cześnika, Bonawenturę Łempickiego Łowczego, Szymona Kazłowskiego, Adama Worowskiego, Komornikow Zakroczymskich, Pawła Łempickiego, naznaczamy, ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się będą powinni.

Zamiana Wsi Krolewskiey Modrza za Wieś Dziedziczną Rumianek.

GDy Wielmożny Jgnacy Twardowski Wojewoda Kaliski Wsi Naszey Krolewskiey Modrza w Woiewodztwie Poznańskim Powiecie Kościańskim leżącey Possessor, maiąc Prawu dożywotniemu swemu podległą Wieś, tę zaniosł prozbę do Nas y Seymuiących Stanow, aby onęż mogł za Wieś swoię Ziemską Dziedziczną Rumianek, w Woiewodztwie y Powiecie Poznańskim leżącą *modo Commutationis* Zamienić z przyczyny przyległości tey Wsi do Dobr Dziedzicznych, My maiąc wzgląd na zasługi tegoż W. Twardowskiego Woiewody Kaliskiego Nam y Rzpltey wielu dowodami okazane, za Powszechną Stanow Rze-

czypltey zgodą, takowey zamiany z wszystkiemi przyległościami cumque *Jure Patronatûs* pozwalamy, y dla poznania *æquivalencij* Jey, Kommissarzow z Senatu WW. Antoniego Jabłonowskiego Woiewodę Poznańskiego, Jozefa Mielżyńskiego Poznańskiego, UU. Antoniego Zakrzewskiego, Biechowskiego, Jozefa Potockiego Kamińskiego Kasztelanow, Franciszka Kwileckiego Wschowskiego, Kaspra Rogalińskiego Nakielskiego, Kazimierza Raczyńskiego Czerwonogrodzkiego Starostow, Tadeusza Zakrzewskiego Podsędka Ziemskiego Kaliskiego, Jana Niegolewskiego Cześnika Poznańskiego, Sebastyana Zbijewskiego Podstarostę Wschowskiego, Stanisława Trąbczyńskiego Pisarza Grodzkiego Kaliskiego, Xawerego Małachowskiego Regenta Grodzkiego Pyzdrskiego, Franciszka Swięcickiego, y Jozefa Molskiego naznaczamy. Ktorzy to Kommissarze podług Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w Zamianę, sprawić się powinni będą, a po nastąpioney Zamianie przerzeczoney Wsi Naszey Krolewskiey Modrza, aby przy Possessyi Wsi Rumianek w Krolewszczyznę obroconych y przy Prawie takowym iakie miał do Wsi Modrza W. Twardowski Woiewoda Kaliski wraz z Małżonką swoią był zachowany, mieć chcemy, Prawo ich oboyga Dożywocie na wspomnione przyszłe Dobra Nasze Krolewskie Rumianek przenosiemy.

Zamiana Dobr Jarugi z Attynencyami Dziedzicznych U. Teodora Potockiego, za Dobra Miasto Smotrycz z Attynencyami.

MAiąc wzgląd tak na zasługi Antecessorow, iako też y samego Ur. Teodora Potockiego Starosty ninieyszego Smotryckiego, zamiany Dobr Miasta Jarugi, Wsiow Michałowki, Sabatowki, Biały, Teodorowki, Jwanowki, Pietraszowki, y innych attynencyi Dziedzicznych, za Dobra Krolewskie Miasto Smotrycz, Wsie Rutkę, Smetryczowkę, Słobodkę, Hryczkow, Rzypince, Stare Hutę, Strychowce, Andrejowkę, Antenowkę, Kryniczany, pozwalamy y na uskutkowanie ostateczne teyże Zamiany WW. y UU. Kommissarzow Michała Rzewuskiego Woiewodę Podolskiego, Bartłomieia Giżyckiego Wyszogrodzkiego, Marcyana Dydyńskiego Lubaczowskiego, Adama Hołoniewskiego Buskiego Kasztelanow, Adama Darowskiego Podsędka Ziemskiego

ſkiego Podolſkiego, Antoniego Starzyńſkiego Podſtolego Latyczowſkiego, Antoniego Dembowſkiego Cześnika Podolſkiego, Chrzanowſkiego Staroſtę Biłeckiego, Antoniego Orzeſzka Podſtolego Owruckiego, Wincentego Lipińſkiego Skarbnika Drohickiego, Jakuba Moczulſkiego Regenta Ziemſkiego Kijowſkiego, Ludwika Olſzewſkiego Vicesgerenta Grodzkiego Kamienieckiego, Staniſława Lewikowſkiego Stolnika Ciechanowſkiego, Jozefa Kawienieckiego Podczaſzego Dzwinogrodzkiego, Piotra Krukowieckiego Regenta Ziemſkiego Chełmſkiego naznaczamy, Ktorzy to WW. y UU. Kommiſſarze *abſentia nonnullorum non obſtante* byle ich Pięciu na grunt ziechało, według Konſtytucyi na tym Seymie *titulo:* Oſtrzeżenie Zamiany Dobr Naſzych, ſprawić ſię powinni będą, à gdy odmiana naſtąpi, Staroſtę Smotryckiego w Poſſeſſyi *vita ſua durante* przy Dobrach Dziedzinych w Naſze Krolewſkie zamienionych bez nowego na to Przywileiu byle z nich płacił należącą Kwartę zoſtawuiemy.

Zamiana Dzierżawy Krolewſkiey Wſi Sielca za Wieś Dziedziczną Wolicę Baryłowſką.

PRzychylaiąc ſię do żądania U. Jozefa Miera Staroſty Buſkiego y przez wzgląd na Jego zaſługi, za powſzechną Stanow Rzeplтey zgodą dla uſpokoienia Graniczney kweſtyi między Dobrami Naſzemi Wſią Sielcem Bienkowym, à Dobrami Miaſteczkiem Chołojowem tegoż U. Jozefa Miera Staroſty Buſkiego Dziedzicznemi w Woiewodztwie Bełzkim à Ziemi Buſkiey leżącemi, od dawnych czaſow razem trzymanemi, *in caſu* odpadnienia w dalſzym czaſie wyniknąć mogącey, tudzież że cała Intrata Dobr Naſzych Wſi Sielca na Rudni zawiſła y Grobli na Rzece Bugu, à ta być nie może utrzymana dla małości oſady tylko przez Dziedziczne Dobra Chołojow na zamianę Dobr Naſzych Wſi Sielca za Wieś Dziedziczną Wolicę Baryłowſką tegoż U. Jozefa Miera Staroſty Buſkiego w Woiewodztwie Bełzkim à Ziemi Buſkiey leżącą, pozwalamy, y dla poznania *æquivalentiæ* oney Kommiſſarzow WW. y UU. Andrzeia Kuropatnickiego Bełzkiego, Adama Chołoniewſkiego Buſkiego, Jana Hrabię Tarnowſkiego Konarſkiego Kaſztelanow, Felixa Swieżawſkiego Sędziego Ziemſkiego Bełzkiego, Antoniego Węglińſkiego Piſarza Ziemſkiego Bełzkiego, Kazimierza Horocha Stolnika Kraſnoſtawſkiego, Jakuba Komorowſkie-

wſkiego Sędziego Ziemſkiego Buſkiego, Gębarzewſkiego Sędziego Grodzkiego Buſkiego naznaczamy. Ktorzy to Kommiſſarze według Konſtytucyi pod Tytułem: Oſtrzeżenie Dobr idących w zamianę, ſprawić ſię będą powinni. Ze zaś Sprawa o tęż Dzierżawę Sielec między W. Rzewuſkim Woiewodą Podolſkim Staroſtą Kamionackim a U. Mirem *pendet* w Sądach Aſſeſſorſkich, przeto tą zamiana dopiero w ten czas mieyſce mieć będzie, gdy U. Mier w Sądzie Aſſeſſorſkim tęż Dzierżawę ſobie przyſądzoną mieć będzie.

Zamiana Wśi Brzuzy z Woytoſtwem, y Brzuſkiey Woli na inne Dobra Dziedziczne.

MAiąc wzgląd na zaſługi U. Adama Ponińſkiego Kuchmiſtrza Koronnego, pozwalamy, ażeby Brzuzą, y w niey Woytoſtwo, tudzież Brzuſką Wolą, za Dobra Jego Dziedziczne, Falenicę, y Nową Wieś z Kępą w Woiewodztwie Mazowieckim leżące, *in æquivalentia* Intraty zamienić, do czego Kommiſſarzow WW. y UU. Antoniego Jabłonowſkiego, Poznańſkiego, Jgnacego Twardowſkiego Kaliſkiego Woiewodow, Rafała Gurowſkiego Kaſztelana Przemęckiego, Jacka Małachowſkiego Referendarza, Władyſława Gurowſkiego Piſarza W. Koronnych, Staniſława Gadomſkiego, Sochaczewſkiego, Celeſtyna Czaplica, Łuckiego, Podkomorzych, Teodora Szydłowſkiego, Chorążego Warſzawſkiego, Tadeuſza Zakrzewſkiego, Podſędka Kaliſkiego, Kazimierza Raczyńſkiego, Staroſtę Czerwonogrodzkiego, Walentego Sobolewſkiego Łowczego, y Macieia Sobolewſkiego, Piſarza Ziemſkiego Warſzawſkich, naznaczamy. Ażeby Ciż Kommiſſarze, według przepiſu Konſtytucyi teraźnieyſzey, pod Tytułem: Oſtrzeżenie Dobr idących w zamianę ‒ ſprawili ſię, y żeby przed tą zamianą Kommiſſya Graniczna iuż od Nas wydana, między Staroſtwem Ryczywolſkim, a Dzierżawą Brzuzą ſkutek ſwoy wzięła nakazuiemy.

Zamiana Dzierżawy Krolewſkiey w Modlny.

POnieważ we Wſi zwaney Modlna między częściami Ziemſkiemi a Dziedzicznemi U. Woyciecha Grzymały Oſtrowſkiego Podſędka Woiewodztwa Łęczyckiego znayduie ſię Dzier-

żawa

żawa Krolewska na połczwarta Łanach, a iako ostatnia Lustracya *Anni* 1765. obmawia, sam tylko grunt bez ludzi zdawna dawności z niektorą przecięż budownią *virtute Privilegiorum* w Possessyi tegoż U. Podsędka wraz y Zony Jego U. Balbiny z Czarneckich zostaiący, z ktorey to Dzierżawy całoroczney Kwarty, tylko Zł: Pol: Sześćdziesiąt y Sześć y Pieniążkow trzy wypłacaią; Przeto na żądanie tegoż U. Podsędka y Posła Wwdztwa Łęczyckiego, zapobiegaiąc dalszym *in distincta* onychże kiedykolwiek *Possessione* kłutniom, przez zamięszanie Gruntow y Rol Ziemskich z Krolewskiemi, wyniknąć mogących; Rzeczoną Dzierżawę *Iure Terrestri & perpetuo* całością do Wsi Jego Dziedziczney Modlny, czyli części Ziemskich przyłączamy y inkorporuiemy. A to na zamian Dziedzictwa wspomnionego Podsędka w Kożubach *propè* Topola nazwanego Zarnowizna, w tymże Wwdztwie Łęczyckim leżącego, na ktore *exnunc onera Reipublicæ* z wyżey wyrażoney Dzierżawy Krolewskiey *Salvo Iure Possessorio* tymże UU. Podsędkostwu Łęczyckim Małżonkom, na teyże Zarnowiznie *ad vitæ eorum tempora reservato* przenosiemy, a na uznanie *æquivalentiæ* za część Naszą Krolewską w Modlny, za część w Kożubach Dziedziczną Zarnowszczyzna nazwaną, na zamian idącą, Kommissarzow UU. Stanisława Kożuchowskiego Podczaszego Orłowskiego, Wincentego Skarzyńskiego Łęczyckiego, Marcina Przyborowskiego Liwskiego Podstolich; Jozefa Dobrskiego Jnowłodzkiego, Marcina Kraśnickiego Brzezińskiego, Felicyana Wyrzykowskiego Jnowrocławskiego Cześnikow; Stefana Grabskiego Woyskiego Łęczyckiego, Antoniego Dzierzbickiego Miecznika Łęczyckiego, Stefana Dąbrowskiego Komornika y Franciszka Jrzmanowskiego Burgrabiego Łęczyckich naznaczamy. Ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem = Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się powinni będą.

Zamiana Dobr Paniowiec Murowanych *cum attinentiis* Dziedzicznych, za Dobra Krolewskie Mierzwica *cum attinentiis*.

PRzychylaiąc się do proźby y żądania Urodzonego Pawła Starżyńskiego Generała Lieutenanta w Woysku Naszym Koronnym, supplikuiącego Nam y Zgromadzonym Stanom Rzplitey, Dobra Jego Dziedziczne, iako to Paniowce murowane Miasteczko,

czko, Paniowce niżne y wyżne, Draczkowkę Szutniowce, y Terreſſowkę w Woiewodztwie Podolſkim, a Ziemi Kamienieckiey bliſko Fortecy leżące, aby mogł one za Dobra Naſze Krolewſkie, za Przywileiem w Poſſeſſyi tegoż Urodzonego Starżyńſkiego, y Małżonki Jego będące, to ieſt: Wſie Mierzwica, Mokrofyn, Błyſczywody,Smereków, części w Przedrzymiechach *cum attinentiis* w Woiewodztwie Ruſkim a Ziemi Lwowſkiey leżące, z Łaſki Naſzey za Dobra ſwoie Ziemſkie wyżey wzmiankowane, *modo commutationis* pozyſkać; Przeto maiąc wzgląd na zaſługi Jego za powſzechną Stanow Rzepltey zgodą tey zamiany pozwalamy, *Salva advitalitate* w Zamienionych Dobrach *Modernorum Poſſeſſorum* Małżonkow; a do uznania *æquivalentiæ* Kommiſſarzow *ex Senatu*, Wielmożnych Macieia Lanckorońſkiego Kiiowſkiego, Ludwika Bożydar, Podhorodyńſkiego Czerniechowſkiego, Urodzonych Marcina Dydyńſkiego, Lubaczewſkiego Kaſztelanow, Antoniego Boguſza Podolſkiego, Kazimierza Lipińſkiego Latyczewſkiego Podkomorzych, Sebaſtyana Gawrońſkiego Stolnika, Adama Darowſkiego Podſędka Ziemſkiego Podolſkiego, Kazimierza Kaczkowſkiego Kamienieckiego, Jana Darowſkiego Latyczewſkiego Woyſkich, Waleryana Biełowſkiego Piſarza Ziemſkiego, Tomaſza Dorożyńſkiego Piſarza Grodzkiego Latyczewſkich, Jozefa Humieckiego Podſtolego Czerwonogrodzkiego,Juliana Czermońſkiego Podczaſzego Łomżyńſkiego, Alexandra Haleckiego Podſtolego Buſkiego, Kajetana Kaczkowſkiego, Zuromſkiego Porucznika Pancernego, Antoniego Roſnickiego Pułkownika w Woyſku Koronnym, Wincentego Goradowſkiego, Jana y Jozefa Sobolewſkich, Rozniatowſkiego Vices-Geren: Grodzkiego Kamienieckiego, Walickiego, Gumowſkiego, Darowſkiego Komornika Granicznego, Antoniego Bielawſkiego Woyſkiego Latyczewſkiego, Nikodema y Mikołaia Pokutyńſkich, Jgnacego Dłużniewſkiego, naznaczamy, ktorzy to Kommiſſarze według Konſtytucyi pod Tytułem = Oſtrzeżenie Dobr idących w zamianę = ſprawić ſię będą powinni.

Zamiana Połowy Wſi Woli Dziedziczney, za Wieś Młociny Krolewſzczyznę.

POłowa Wſi Woli Urodzonego Fryderyka Aloizego Brühla w Woiewodztwie Mazowieckim Ziemi Warſzawſkiey bliſko Mia-

Miasta Warszawy leżąca, a Sąsiedztwem z Krolewszczyzną drugiey połowy Wsi Woli łącząca się, aby dla spokoynego zachowania iednemu panowaniu podlegaiąca, ziednoczona została, w Zamianę teyże Połowicy Dziedziczney z przyległościami, Wieś Młociny Krolewszczyznę także z przyległościami, iak się zdawna miała, dotąd ma, y mieć na potym może w Woiewodztwie Mazowieckim Ziemi Warszawskiey leżąca, Urodzonemu Fryderykowi Aloizemu Brühlowi Generałowi Artylleryi Koronney zamienić pozwalamy, y dla poznania Ekwiwalencyi Jey Kommissarzow naznaczemy, ktorzy to Kommissarze, według Konstytucyi, pod Tytułem: „ Ostrzeżenie Dobr idących w Zamiane, „ sprawić się będą powinni.

Zamiana Dzierżawy Obornik y innych Wśi Krolewskich za Wśie Dziedziczne Kadzew y inne.

URodzony Kasper Rogaliński Starosta Nasz Nakielski, maiąc przyległe sobie Dobra Nasze Krolewskie, Dzierżawę Oborniki z Woytostwem, y innemi do niey należącemi Wśiami, ostatnią y dawnieyszemi Lustracyami opisaną, w Woiewodztwie y Powiecie Poznańskim leżące, Prawu swemu dożywotniemu podległe, gdy Nam y Stanom Seymuiącym supplikował, aby one mogł za Dobra swoie Ziemskie Dziedziczne, to iest Wśie, Kadzew, Marszew, Bodzeniow, y Maxymilianow w Woiewodztwie tymże Poznańskim, a Powiecie Kościańskim będące, *modo commutationis* pozyskać; Przeto maiąc wzgląd na zasługi Tegoż Ur: Rogalińskiego Nam y Rzpltey tylu dowodami ztwierdzone, za powszechną Stanow Rzpltey zgodą takowey zamiany z wszystkiemi przyległościami *cumque Jure Patronatûs* pozwalamy, y dla poznania ekwiwalencyi Jey Kommissarzow z Senatu WW. Antoniego Jabłonowskiego Poznańskiego, Jgnacego Twardowskiego Kaliskiego Woiewodow; Urodzonych Antoniego Zakrzewskiego Biechowskiego; Jozefa Potockiego Kamienieckiego Kasztelanow; Franciszka Kwileckiego Wschowskiego; Macieia Mielżyńskiego Wałeckiego Starostow; Ludwika Hersztopskiego Podsędka; Andrzeia Przyiemskiego Podstolego Wschowskich; Jana Niegolewskiego Cześnika Poznańskiego; Stanisława Trąbczyńskiego Pisarz Grodzkiego Kaliskiego, Michała Radońskiego Starostę Powickiego, y Jozefa Molskiego naznaczamy, ktorzy

to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się będą powinni: A po nastąpioney zamianie przerzeczoney Dzierżawy Obornik Naszey Krolewskiey, aby przy Possessyi Wsi Kadzew y innych w Krolewszczyznę obroconey, y przy Prawie takowym iakie miał do Dzierżawy Obornik Urodzony Rogaliński wraz z Małżonką swoią był zachowany mieć chcemy; Prawo ich dożywotnie na wspomnione przyszłe Dobra Nasze Krolewskie Kadzew przenosiemy.

Zamiana Dzierżawy Zelgniowa y innych Wsi Krolewskich za Dobra Dziedziczne Swiątniki y Rogalin.

POnieważ Urodzony Kazimierz Raczyński Starosta Nasz Czerwonogrodzki, o Dobra Nasze Zelgniowo z Woytostwem y Wsiami do niego należącemi w Lustracyi wyrażonym w Woiewodztwie Kaliskim, Powiecie Nakielskim leżące, supplikował Nam, aby mogł sobie dla przyległości większey z łaski Naszey za Dobra swoie Dziedziczne, to iest Wsie Swiątniki, y Rogalin z przyległościami w Woiewodztwie y Powiecie Poznańskim zostaiące, *modo Commutationis* pozyskać; Przeto maiąc wzgląd na zasługi Jego, tey zamiany, z wszystkiemi przyległościami *cumque Jure Patronatûs* za powszechną zgodą pozwalamy, y dla poznania Ekwiwalencyi Jey Kommissarzow z Senatu Wielmożnych Antoniego Jabłonowskiego Poznańskiego; Jgnacego Twardowskiego Kaliskiego Woiewodow; Jozefa Mielżyńskiego Poznań: y Stanisława Chłapowskiego Miedzyrzeckiego Kasztelanow; Urodzonych Kaspra Rogalińskiego Nakielskiego; Franciszka Miaskowskiego Gniez: Starostow; Jana Chłapowskiego Poznańsk: Ludwika Hersztopskiego Wschow: Podsędkow; Jozefa Radolińskiego Podkomorzyca Wschow: Czarnowskiego Komornika Rożańskiego; Xawerego Małachowskiego Regenta Grodz: Pyzdrskiego; Jana Swięcickiego Pisarzewicza Pyzdrskiego; Samuela Kęszyckiego; Stanisława Kwiatkowskiego y Jgnacego Zakrzewskiego naznaczamy, ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę: sprawić się będą powinni; A po nastąpioney Zamianie przerzeczoney Dzierżawy Zelgniowa, aby przy Possessyi Dobr Swiątnik y Rogalina w Krolewszczyznę obroconych, y przy Prawie takowym, iakie miał do Dzierżawy Zelgniowa Urodzony Raczyński

Staro-

Starosta Nasz Czerwonogrodzki był zachowany, mieć chcemy; Prawo Jego dożywotnie na wspomnione przyszłe Dobra Nasze Krolewskie Swiątniki y Rogalin przenosiemy.

Zamiana Dobr Ziemskich Miasta Studenicy *cum attinentiis* Łętowni y Łowiska, za Dobra Krolewskie Kuryłowka *alias* Tarnawiec *cū attinentiis.*

ZAwdzięczaiąc zasługi nietylko Antecessorow lecz y własne U. Jozefa Potockiego Krayczego Koronnego y teraz na aktualnym Possełstwie u Dworu Petersburskiego będącego, zezwalamy: ażeby za Dobra Ziemskie Miasto Studenicę *cum attinentijs* nazwane w Wwdztwie Podolskim leżące, za Dobra Nasze Krolewskie Wsie Kuryłowka *alias* Tarnawiec, Rzuchow, Ożana, Jastrzębiec, Wola Zarzycka, Wolka Niedzwiedza, Ruda, Szarżyna, Hucisko do Starostwa Leżayskiego należące, z wolnym wrębem w Lasach tegoż Starostwa wraz z Jch Woytostwami y Sołtystwami w Wwdztwie Ruskim sytuowane, zamienione zostały; *Salva nihilominus Possessione* aktualnych tych Dobr Oboyga Possessorow, iakoż z łaski Naszey pozwalaiąc tey zamiany, do poznania *æquivalentiæ* Kommissarzow WW. y UU. Ant: Morskiego Lwowsk: Mikołaia Stadnickiego Kamienieckiego, Ludwika Podhorodeńskiego Czerniechowskiego, Jozefa Drohoiewskiego Przemyślskiego Kasztelanow; Antoniego Bogusza Podolskiego; Kazimierza Lipińskiego Latyczewskiego Podkomorzych; Jozefa Skorupkę, Padleskiego Sędziego Ziemskiego Lwowskiego, Jgnacego Zambrzyckiego Chorążego Łomżyńskiego, Antoniego Starzyńskiego Podstolego Latyczewskiego, Antoniego Jałowickiego Chorążego Nowogrodzkiego; Antoniego Baczyńskiego Stolnika Owruckiego, Stanisława Ortyńskiego Podczaszego; Stanisława Zaboklickiego Woyskiego Zwinogrodzkich, Macieia Choynackiego Pisarza Grodzkiego Sanockiego; Xawerego Kaczkowskiego Sędziego Grodz: Podolsk:, Kazim: Kaczkowskiego Łowczego Latyczowskiego, Macieia Buczewicza Burgrabiego Grodzkiego Łuckiego; Jozefa y Jana Komorowskich Pułkownikow w Woysku Koronnym; Jozefa Łupińskiego Cześnika Bielskiego; Cieszanowskiego Regenta Ziemskiego Sanockiego; Jana Horodyskiego Pisarza Grodzkiego Przemyślskiego naznaczamy; Ktorzy to Kommissa-

miſſarze według Konſtytucyi pod Tytułem: Oſtrzeżenie Dobr idących w zamianę, ſprawić ſię będą powinni; A po naſtąpioney zamianie przerzeczonych Dobr Naſzych Krolewſkich, aby przy Poſſeſſyi Dobr Miaſta Studenicy *cum attinentijs* Łętowni y Łowiſka w Krolewſzczyznę obroconych, y przy Prawie takowym, iakie miał do Wſi Kuryłowka, y innych Urodzony Jozef Potocki Krayczy Koronny wraz z Małżonką ſwoią, był zachowany mieć chcemy; Prawo Jch Oboyga Dożywotnie na wſpomnione przyſzłe Dobra Naſze Krolewſkie Studenicę *cum attinentijs* przenoſiemy.

Zamiana Staroſtwa Tyſzowieckiego za Dobra Dziedziczne Miaſto Hermanowka.

POnieważ Urodzony Jan Mier Staroſta Wilkowſki o Dobra Naſze Tyſzowce z Wſiami y przyległościami z Woytoſtwem do niego należącemi *cumque Iure Patronatûs* w Wwdztwie Bełzkim Powiecie Grabowieckim leżące, ſupplikował Nam Seymuiącym Stanom, aby mogł one, dla przyległości ſobie z łaſki Naſzey za Dobra ſwoie Ziemſkie Dziedziczne, to ieſt: Miaſto Hermanowka, Wieś Słobudka, Olſzanka y Semenowka w Woiewodztwie Kijowſkim zoſtaiące, *modo Commutationis* pozyſkać; Przeto maiąc wzgląd na zaſługi Jego, za powſzechną Stanow Rzeplтey zgodą, tey zamiany pozwalamy, y dla poznania Ekwiwalencyi Jey, Kommiſſarzow z Senatu Wielmożnych Macieia Lanckorońſkiego Kijowſkiego; Mikołaia Stadnickiego Kamienieckiego, Andrzeia Korupatnickiego Bełzkiego, UU. Dydyńſkiego Lubaczewſkiego, Adama Chołoniewſkiego Buſkiego Kaſztelanow; Antoniego Węglińſkiego Piſarza Ziemſkiego Bełzkiego, Michała Trypolſkiego Sędziego Ziemſkiego Kijowſkiego; Jgnacego Boczkowſkiego Łowczego Kijowſkiego; Piotra Pruſzyńſkiego Podczaſzego Kijowſkiego; Michała Radeckiego Vice-Staroſtę Buſkiego; Jana Kondrackiego Sędziego Nowogrodzkiego; Stefana Horocha Komornika Granicznego Buſkiego; Kazimierza Stomowſkiego Vices-Gerenta Buſkiego; Felczyńſkiego Vices-Gerenta Horodelſkiego naznaczamy; Ktorzy to Kommiſſarze według Konſtytucyi pod Tytułem: Oſtrzeżenie Dobr idących w zamianę, ſprawić ſię będą powinni; A po naſtąpioney zamianie przerzeczonego Staroſtwa Naſzego Tyſzowieckiego,

aby przy Posseſſyi Miaſta Hermanowka w Krolewſzczyznę obroconego, y przy Prawie takowym iakie miał do Staroſtwa Tyſzowieckiego, Urodzony Mier wraz z Małżonką ſwoią był zachowany mieć chcemy, Prawo Jch Oboyga Dożywotnie na wſpomnione przyſzłe Dobra Naſze Krolewſkie Hermanowkę przenoſiemy. To zaś zamiana nie ma *derogare* Granicom Klucza Duba Dziedzicznego Urodzoney Anny z Rzewuſkich Humieckiey Miecznikowey Koronney.

Nadanie Wioſki Kluſowa w Woiewodztwie Bełzkim.

PRzy wyrażonych wyſokich niegdy ſławney Pamięci Wielmożnego Szczeſnego Potockiego pod ow czas Woiewody Sieradzkiego, potym Kaſztelana Krakowſkiego, y Hetmana W. Koron: w Oyczyźnie Naſzey zaſſugach, w Potomkach Krwie y Jmienia Jego niezgaſſych; Ponieważ Rzplta w nadgrodę Strat onegoż Konſtytucyą *Anni* 1673. Summę Czterdzieſtu Tyſięcy Złotych Polſkich do wypłacenia z Skarbu Koron: nie zawodnie oznaczyła, a ta Summa dopiero wſpomniona tak długim przeciągiem czaſu wypłacona y uſpokoiona nie ieſt, więc na zadoſyć uczynienie Oneyże, Dobra Naſze Krolewſkie Wioſkę Kluſow w Woiewodztwie y Powiecie Bełzkim nad Rzeką Bukiem leżącą, ſzczupły bardzo Prowent według Luſtracyi pokazany czyniącą, Wielmożnemu Franciſzkowi Salezyuſzowi Potockiemu Woiewodzie Generałowi Ziem Kiiowſkich, iednemu z Sukceſſorow niegdy wſpomnionego Szczeſnego Potockiego, Potomkom y Sukceſſorom Jego Prawem Ziemſkim Dziedzicznym, ze wſzyſtkiemi teyże Wioſki, tak iak ſię zdawna w ſwych Granicach y miedzach ogolnemi pożytkami miała y dotąd ma, *de Conſenſu Ordinum* wiecznemi czaſy niewzruſzenie nadaiemy; *Salva* iednak *reliquis Sui Conſucceſſoribus reſtantium ultra Portionum* z wyżey wyrażoney Czterdzieſtu Tyſięcy Złotych Summy, przez tegoż Wielmożnego Woiewodę Kiiowſkiego *exſolutione & pacificatione*,

Wioſka Kozice do Dzierżawy Zyczyńſkiey przyłączona.

LUbo Wioſka Kozice w Woiewodztwie Sandomirſkim, Ziemi Stężyckiey leżąca, od kilku ſet Lat *ad Corpus* Tenuty Zyczyńſkiey podług dawnych Luſtracyi należała; Gdy iednak

 nie-

niegdy Urodzony Dzierżańſki Regent Kancellaryi Kwarcianey, też Wioſkę Przywileiem od Nayiaśnieyſzego Antecessora Naſzego, dla ſiebie wyiednanym (iakoby była *Juris ſeorſivi*, lubo żadnym *hanc ſeorſivitatem* niedowiodł dokumentem) zadyſputował; Więc aby na potym, iakowe względem teyże Wioſki nie wynikały dyfferencye, *hac Lege perpetua* deklaruiemy, iż raz na zawſze *ad Corpus* Tenuty Zyczyńſkiey należeć, y za iednym Przywileiem przez Donataryuſzow Naſzych Zyczyńſkich trzymana bydź powinna, a to podług opiſu oſtatniey Luſtracyi.

Miaſto Tuchola.

Ugodę między Miaſtem Naſzym Tucholą a Urodzonym Staroſtą Naſzym Tucholſkim w Roku 1765. zobopolnie zaſzłą, a przez Nas w naſtępuiącym Roku, 1766. ztwierdzoną, Jako też y Zamianę Wſi Kozlinki y Bladowa, *quondam* Mieyſkich, za Wieś Kiełpin Staróścińſką, podług Jey Opiſu, oraz za Propinacyą po Staroſtwie Tucholſkim, Temuż Miaſtu ſłużącą. Tudzież Zamianę w Roku 1753. między Wielmożnemi Sapiehami Podkanclerzami W. X. Lit. na ow czas Staroſtami Tucholſkiemi, a Urodzonym Franciſzkiem Łukowiczem, Sądowym Ziemſkim Tucholſkim uczynioną, Szołeſtwa Koſſobudzkiego, za Folwarczek Dąbrowę z Rudzinami w Granicach wyznaczonych, a przez Nas approbowaną, Powagą Teraźnieyſzego Seymu wiecznie ztwierdzamy.

Woitoſtwo Zbroiewſkie.

GDy Nas Urodzony Jan Nepomucen Łodzia Ponińſki Woiewodzic Poznańſki, Jnflantſki na teraźnieyſzym Seymie Poſeł, uſilnie proſił, ażebyśmy Mu uwalniaiąc Go od przykrości y koſztow Granicznego Proceſſu, między Staroſtwem Krzepickim y Wſią Jego Dziedziczną Dańkow nazwaną, od pułtora ſta Lat *circiter* wſzczętego, a dotąd ieſzcze zupełnie nie zakończonego, Dobra Naſze Krolewſkie, to ieſt Woytoſtwo Zbroiewſkie, y Puſtkowie Brzuſki nazwane, w Staroſtwie Krzepickim leżące, ze wſzyſtkiemi do nich należytościami, y w tym ſtanie w ktorym ſię w Luſtracyi oſtatniey 1765, y teraz aktualnie znayduie, dziedzicznym Prawem nadali, y *poſt ſera Fata* Urodzonego Adama Miączyńſkiego Staroſty Krzepickiego do pomienionych Dobr Ziemſkich przyłączyli, ofiaruiąc ſię, Kwartę, y Hybernę z tego pomienionego Woytoſtwa Zbroiewſkiego y Brzuſek *poſt ceſſum*
vel

vel decessum Ur: Starosty Krzepickiego, przez Lustratorow w ten czas od Kommissyi Skarbowey naznaczonych wyprowadzoną za Dwadzieścia Lat Skarbowi Koronnemu zapłacić; więc przez wzgląd zasług Ur Jana Nepomucena Łodzia Ponińskiego Woiewodzica Poznańskiego, Nam y Rzeczypospolitey wiadomych, przychylamy się do żądania Jego, y te wspomnione Woytostwo Zbrojewskie nazwane, y Brzuski w Starostwie Krzepickim leżące, ze wszystkiemi Poddanemi, Dochodami, Gruntami, y Przyległościami aktualnie do nich należącemi z Prawa Naszego Krolewskiego wypuszczamy, y w naturę Dobr Ziemskich odmieniaiąc, na zawsze ie y Dziedzicznym Prawem *post Fata* Ur: Miączyńskiego, Starosty Krzepickiego, Urodzonemu Janowi Nepomucenowi Ponińskiemu y Sukcessorom Jego oddaiemy; z tym dokładem, ażeby wyżey wspomnionym zadosyć uczynił kondycyom. Na rozgraniczenie zaś pomienionego Woytostwa Zbrojewskiego, y Brusek od reszty Starostwa Krzepickiego, po Publikacyi teraźnieyszego pozwolenia nastąpić zaraz maiące, Kommissarow Naszych, UU: Adama Myszkowskiego Podkom: Ant: Morzkowskiego Sędz:, Felicyana Sucheckiego Podsędka Ziemskich Wieluńskich, Jgn: Skorzewskiego Podstol: Ostrzesz: Stokowskiego y Tomasza Russyana Komornikow Wieluńskich, *dummodo quinque adsint*, naznaczamy; Ktorzy to Kommissarze, w upatrzonym przez siebie czasie, wprzod obwieściwszy przez Innotescencye Strony, na Grunt ziadą, y to odgraniczenie uczynią, y Kopcami oznaczyć każą, ktore rozgraniczenie ażeby nigdy wzruszone nie było, mocą ninieyszego Prawa mieć chcemy; *Praejudicare* iednak to wspomnione Rozgraniczenie Possessyi Ur: Starosty nie powinno, y dopiero *post decessum* Iego, y Małżonki Iego, ieżeli *Jus Communicativum* ma, albo *cessum in rem Beneficiati*, na ktore mu pozwolenie daiemi, Urodzony Jan Nepomucen Łodzia Poniński, lub Sukcessorowie Jego w Possessyą wspomnionego Woytostwa, iako się wyżey powiedziało, mocą ninieyszego Prawa wchodzić powinien będzie.

Dobra Luboml.

PONieważ Sukcessorowie Ur: Jozefa Wychowskiego, Starosty Wielatyckiego, a od niegdy Ur: Konstan: Wychowskiego, Jana Wychowskiego, Woiewody Kijowsk: naturalnego Potomka Dobr Lubomla *cum attinentijs*, z mocy Prawa w Roku 1734. nabytego, mianuiący się *Juris* Kwezytorowie Przywileiami od Nayiaś:

Hhhh Prede-

Predecessora Naszego Jana Kazimierza w Roku 1658. y 1659. z Kancellaryi Koronney na Osobę niegdy W. Jana Wychowskiego Wdy Kiiowsk: wypadłemi, y Konstytucyą Roku tegoż 1659. *Titulo*: Danina wieczna Lubomla, za zgodą Stanow Rzeplitey ztwierdzonemi, też Dobra Luboml z przyległościami wiecznyście bydź nadane rzeczonemu niegdy W. Janowi Wychowskiemu, zupełnie Stanom Rzeczypospolitey na teraźnieyszy Seym zgromadzonym dowodzą, y że z Dobr Krolewskich w naturę Dobr Ziemskich wieczyście dla tegoż Woiewody Kiiowskiego, y Jego Sukcessorow obrocone, potym zaś Dekretem Seymowym Roku 1666. w ogolności całą Substancyą dla Eustachiego Wychowskiego ucalaiącym ubespieczone dostatecznie probuią, y że Sprawa o też Dobra Luboml z przyczyny exportowanych Jana po śmierci Wychowskiego Przywileiow, po wypadłych *agniti Fori* w Trybunale Koronnym Dekretach, przez poźnieysze *Remissionis* na Seym, na Seymie zaś *Dilationis ad munimenta* zaszłe Dekreta, dotąd nie rozsądzona zostaie, przez co tak wyżey rzeczeni w spomnieni *Juris* Kwezytorowie, iako też ostatnieysi *ad præsens* od tychże w Prawach swoich ukrzywdzonemi się bydź okazuią. Przeto za zgodą wszech Stanow Rzeczyplitey, wszelkie Prawa o Dobrach Ziemskich, iako też Konstytucyą *Anni* 1659. wyżey wyrażoną reassumuiąc, na ostateczne tey Sprawy rozsądzenie, z Senatu, W. Jgnacego Twardowskiego Woiewodę Kaliskiego; z Stanu zaś Rycerskiego, Urodzonych Władysława Gurowskiego Pisarza; Adama Ponińskiego Kuchmistrza Wielkich Koronnych, Jozefa Stępkowskiego Oboźnego Polnego Kor: Celestyna Czaplica Łuckiego, Mikołaia Piaskowskiego Krzemienieckiego Podkomorzych; Walentego Sobolewskiego Łowczego Warszawskiego, Hermenegilda Chrzanowskiego Pisarza Nakielskiego deputuiemy, ktorzy to Wielmożni y Urodzeni Kommissarze obwieściwszy Strony, ktore do tey Sprawy należeć słusznie powinny, Czterma Niedzielami przed Aktem zaczynaiącey się Kommissyi, w Mieście Naszym Stołecznym w Warszawie, w Niedziel ośm *ab Actu* oblatowania Konstytucyi w Grodzie Warszawskim (*absentia reliquorum non obstante*) byleby piąciu z W. y Urodzonych Kommissarzow znaydowało się, przeyrzawszy wszystkie Prawa, Dowody y Przywileie Stron, nayprzod Jnterweniencyą między Sukcessorami Ur: Konstantego Wychowskiego, na tymże terminie pod upadkiem w sprawie od nich pretendowaney stawić się maiącemi, à wyżey rzeczonemi tegoż Urodz: Konstantego Juryskwezytorami rozeznaią, y finalnie rozsądzą: à

potym

potym Sprawę tę całą pomienionych Juryskwezytorow *cum Privilegiatis Possessoribus*, zupełnie y skutecznie, *etiam non obstante Partis cujusvis Recessu, Contumacia, præcisaque quavis Dilatione, & appellatione*, dostatecznie decydować będą, finalnie rozsądzą, y Dobra wyżey rzeczone *cum omnibus attinentiis*, iak zdawna w swoim ograniczeniu były y bydź powinny (ieżeli się Dobrami bydź Ziemskiemi pokażą, y ieżeli od wspomnionego Ur: Konstantego Wychowskiego niegdy Urodzonemu Jozefowi Wychowskiemu Staroście Wielatyckiemu przez urzędowną Donacyą rezygnowane zostały, a mianowicie ieżeliby Redonacya Urodzonego Jozefa Maurycego Kurdwanowskiego na Osobę Konstantego Wychowskiego *legaliter*, nastąpiła:) ostatniemu *ad præsens* od tychże Sukcessorow niegdy Jozefa Wychowskiego Starosty Wielatyckiego *Juris* Kwezytorowi y Jego Sukcessorom na wieczność przysądzą, *& in Possessionem* podać oznaczą; Jeżeliby zaś też Dobra nie były sposobem wyżey opisanym przez Urodzonego Konstan: Wychowskiego Urodzonemu Staroście Wielatyckiemu rezygnowane, tedy Sukcessorom naturalnym tegoż niegdy W. Woiewody Kijowskiego przysądzą, y cokolwiek sprawiedliwego bydź względem Tenuty Dobr pomienionych, y Jch Proweniencyi uznaią, finalnie decydować będą, nietykaiąc Barszczyżny, y wszelkich innych Dobr, *Salva advitalitate* teraźnieyszego Possessora na tychże Dobrach Lubomli *cum attinentijs, & sin secus* zaś strona Uprzywilejowana okaże Prawo y Dowody znoszące toż nadanie wieczyste Dobr Lubomla, tedy takowe Dobra, przy tychże Uprzywilejowanych Possessorach zostawią, ktorey to Kommissyi *Judicatum* nastąpić maiące *Authoritate præsentis Conventûs pro Lege perpetua* deklaruiemy.

Zamiana Wśi Dziedziczney Kruszeniowki za Wieś Krolewską Serebryą.

POnieważ Wielmożny Franciszek Salezy Potocki Woiewoda Kijowski supplikował Nam Krolowi y Stanom Rzpltey Skonfederowanym, abyśmy Mu Wieś Jego Dziedziczną Kruszeniowka nazwaną, w Wwdztwie Podolskim, a Powiecie Kamienieckim leżącą, za Wieś Naszą Krolewską Serebrya nazwaną w Possessyi onegoż będącą zamienić pozwolili, do ktorey Suppliki łaskawie przychylaiąc się, takowey zamiany dozwalamy, a na

 uzna-

uznanie *æquivalentiæ* Kommiſſarzow Naſzych Wielmożnych y Urodzonych Michała Rzewuſkiego Woiewodę Podolſk: Macieia Lanckorońſkiego Kijowſk:, Marcyana Dydyńſkiego Lubaczewſkiego; Adama Chołoniewſkiego Buſkiego Kaſztelanow; Kajetana Hrynięwieckiego Czerwonogrodz:, Sebaſtyana Moſſakowſkiego Trębowelſkiego Chorążych; Franciſzka Złotnickiego Nowogrodz: Jozefa Kamieńſkiego Oſzmiańſk: Podczaſzych; Adama Darowſkiego Podſędka Ziemſkiego Podolſkiego; Antoniego Starżyńſkiego Podſtol: Łatyczewſk:; Antoniego Dębowſkiego Cześ:; Franciſzka Leżyńſkiego Łowcz:; Antoniego Lipińſkiego Piſarza Ziemſk: Podolſkich naznaczamy, ktorzy to Kommiſſarze, według Konſtytucyi, pod Tytułem: Oſtrzeżenie Dobr idących w zamianę, ſprawić ſię będą powinni; Po ktorey zamianie Wieś Kruſzeniowkę w Krolewſzczyznę obroconą pomieniony Wielmożny Woiewoda Kijowſki bez exportowania Przywileiu na nię, do śmierci ſwoiey trzymać będzie, mocą teraźnieyſzego Seymu uſtanawiamy; *Salvis oneribus Reipublicæ*, ktore na tę Wieś włożone będą.

Ubeſpieczenie Dziedzictwa Sukceſſorom W. Sapiehy Woiewody Mściſławſkiego.

DZiedzictwo Dobr Klucza Bazyliſkiego y Kraſiłowſkiego, tudzież y innych Dobr niegdy Wielmożnemu Jgnacemu Sapieże Woiewodzie Mściſławſkiemu, Kontraktami y Donacyami w Roku 1753. od Ur. Xcia Januſza Sanguſzka Rezygnowanych, iako iuż Konſtytucyą w Roku 1766. Sukceſſorom wſpomnionego Sapiehy Woiewody Mściſławſkiego ieſt przyznane, tak toż Dziedzictwo wzmiankowanych wyżey Dobr, między temiż Sukceſſorami *adpræſens* dzielnych, dla tychże na wieczność utwierdzamy.

Oſtrzeżenie względem Wſi Kamienca do Woiewodztwa Kaliſkiego. należącey

WIeś Kamieniec w Woiewodztwie Gnieźnińſkim leżąca, do Woiewodztwa Kaliſkiego przyłączona zdawna, aby zawſze Juryzdykcyi Woiewody Kaliſkiego była podległa, oſtrzegamy.

Secu-

Securitas Dobr Ziemſkich Wśi Serebryſzcze.

WIeś Serebryſzcze w Wwdztwie Ruſkim a Ziemi Chełmſkiey leżąca UU. Łopuſkich Dziedziczna, y za Ziemſkie Dobra Dekretem Seymowym Roku 1746. ferowanym w Warſzawie uznana, co y Kommiſſya Skarbowa wRoku 1766. liſtem podawczym ubeſpieczyła, wyłączaiąc od Przywileiu, na Staroſtwo Rudzińſkie Wśi pomienioney połowę; Zaczym ażeby pod żadne Kweſtye y Przywileie, *ac ſi* na Dobra Krolewſkie nie podpadała, *perpetua & irrevocabili Lege* waruiemy.

Uwolnienie Staroſtwa Medyckiego.

CHcąc Dobra Naſze Krolewſkie od ciężarow wolnemi uczynić: Summę Trzydzieści Tyſięcy Zł: Pol: Konſtytucyą *Anni* 1676. na Staroſtwie Medyckim aſſekurowaną, przez U. Tymoteuſza Podoſkiego Podkomorzego y Staroſtę Dobrzyńſkiego, Wielmożnemu Lubomirſkiemu Wwdzie Lubelſkiemu iako Staroście Medyckiemu wypłaconą przyimuiemy, y toż Staroſtwo *à præmiſſo onere* uwalniamy, za ktorą Summę części do tegoż Staroſtwa należące Koniuſzki y Wituſzyńce zwane w Dobrach Ziemſkich Darowicach, y Kupiatyczach, iako prawdziwych Urodzoney Wiktoryi z Rupniewſkich Podoſkiey Podkomorzyny Dobrzyńſkiey Dziedzicznych zoſtaiące, y z temiż Dobrami Ziemſkiemi grunta pomięſzane maiące, do pomienionych Dobr Ziemſkich Darowicz y Kupiatycz Urodzoney Wiktoryi z Rupniewſkich Podoſkiey, iako y Subſtancyi Fredrowſkiey, y Siemianowſkiey iedyney ſamey Dziedziczki własnych, *ſine præjudicio* iednak Poſſeſſora, przyłączamy y części te wraz z Dobrami pomienionemi, Urodzonym Podkomorzym Dobrzyńſkim za Dziedziczne y wieczyſte uznaiemy; a że z tych Dwoch części Koniuſzek y Wituſzynicc Kwarty 400. Zł: Pol: Staroſtwo Medyckie do Skarbu corocznie wypłacało; więc teraz to Staroſtwo od takowey Kwoty uwalniamy.

Approbacya Prawa Urodzonym Weyſenhoffom.

DObra nazwane Brodayſz w Xięſtwie Jnflantſkim w Trakcie Lucyńſkim Urodzonych Jana Sędziego Ziemſkiego, Michała

ła Pisarza Grodzkiego, Jozefa Podczaszego Urzędnikow Xięstwa Jnflantskiego Weysenhoffow Dziedziczne, onym y Sukcessorom Jch z Prawami na te Dobra służącemi na zawsze utwierdzamy.

Indygenat Urodzonego Antoniego Graffa de Waldstein.

ZAcność wsławionego od tylu wiekow zasługami y wysokiemi stopniami w Krolestwie Czeskim, y Państwie Cesarskim, Domu y Jmienia UU. Graffow de Waldstein, łatwo Nas skłoniła, że na Instancyą wielu Panow Rad Naszych y Posłow Ziemskich, Urodz: Antoniego Graffa de Waldstein, Podkomorzego Nadwornego, Nayiaśnieyszego Cesarza JMci Chrześciańskiego, y Generała Majora w Woysku Jego, własnemi Cnotami y Talentami znakomitego, do Indygenatu Korony Polskiey y W. X. Litt: *&* *Annexarum Provinciarum*, z Sukcessorami *de Lumbis* (ieżeli ich mieć będzie) przyimuiemy, do wszelkich Prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu w Państwie Naszym przyzwoitych, za zgodą Wszech Stanow na przeszłym ieszcze Seymie oświadczoną y na teraźnieyszym ponowioną przypuszczamy, *eoque intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy.

Indygenat Urodzonego Fryderyka Augusta de Cossel.

URodzonego Fryderyka Augusta de Cossel Generała Saskiego, Kawalera Orderu Orła Białego, cnotami y zasługami wielce Nam zaleconego, do Indygenatu Korony Polskiey y W. Xięstwa Litt:, oraz Prowincyi do nich należących, z Sukcessorami przyimuiemy, y do wszelkich prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych przypuszczamy, *Salvô juramento fidelitatis*, Nam y Rzplitey *in manibus* WW. Kanclerzow *præstando*.

Indygenat UU: Brühlow.

POkazuiąc iak wdzięczną pamięć mamy zasług niegdyś Urod: Brühla Generała Artyleryi Koronney, y Syna Jego dzisieyszego teyże Artyleryi Generała, Urodzonym Henrykowi y Maurycemu Brühlom Synom Pierwszego, a Braci rodzonym Drugo, y Stryiecznemu Ich Bratu, Maurycemu Mertz-Kirchen Brühlowi

hlowi, Indygenat Korony Polskiey, W. X. Litt: y Prowincyi do nich należących z Sukcessorami *de Lumbis* nadaiemy, y do wszelkich prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych przypuszczamy, *Salvô juramento fidelitatis* Nam y Rzplitey *in manibus* WW. Kanclerzow *præstando*.

Indygenat Ur: Apraxynowi Generałowi Woysk Rossyiskich.

JEdnomyślne wszystkich Posłow, U. Piotra Apraxyna Generała Woysk Rossyiskich zalecenie zważaiąc, do Jndygenatu *cum omnibus prærogativis lege indigenis concessis* przypuszczamy, *prævio Juramento fidelitatis* w Ręku WW. Kanclerzow *præstando*.

Indygenat Urodzonemu Aschowi,

LUdzie Godni maią wszędzie swoy szacunek, ten gdy cnoty, Talenta, Urodzenie, y sprawowanie się chwały godne Urodzonego Jana Ascha Rezydenta Nayiaśnieyszey Jmperatorowy JMci Rossyiskiey, przy Nas y Rzpltey, iako też Urodzonego Jana Krzysztofa Wildę uznaliśmy bydź godnemi nadgrody, tychże Urodzonych Ascha z potomstwem Jego y Jana Krzysztofa Wildę do Szlachectwa Polskiego przypuszczamy, y wszystkich prerogatyw Szlachectwa *capaces* bydź uznaiemy, *salva* iednak *producti one* przez obydwoch, dowodow swoiey Szlachetności *& salvo juramento super fidelitate Reipublicæ* przed temiż WW. Kanclerzami *præstando*.

Jndygenat Urodzonemu Bazylemu Karowi Pułkownikowi Woysk Rossyiskich.

MAiąc należyty wzgląd na przyzwoite Godnemu Urodzeniu przymioty, y ustawną przy Generalney Konfederacyi Koronney przytomność Ur: Bazylego Kara Pułkownika Woysk Nayiaśnieyszey Jmperatorowy Jey-Mości Całey Rossyi, Jndygenat onemu w Rzpltey Naszey Konferuiemy, y za aktualnego Państw Rzpltey Indygenę, *salva deductione* Szlachetności swoiey, *& salvo juramento super fidelitatem Reipublicæ præstando* uznaiemy.

Uznanie Urodzonego Jakuba Bułhaka za Indygenę.

POnieważ U. Jakub Bułhak Sekretarz Legacyi Nayiaśnieyszey Jmperatorowy Jey-Mości Całey Rossyi, iest tegoż Herbu Serokomli y Imienia Urodzonych Bułhakow, ktorzy w Wielkim Xięstwie Litewskim Ziemskimi possessyami y Urzędami są zaszczyceni, zaczym przerzeczonego Urodzonego Bułhaka Sekretarza Legacyi Rossyiskiey, tak przez wzgląd iednego Herbu, y Imienia z Naszemi Obywatelami Urodzonemi Bułhakami, iako też y z życzeń skonfederowanych Stanow, przez wzgląd Talentow y zasług Jego, społeczności y Obywatelstwa Rzpltey Naszey chętnie przyimuiemy, y iako Obywatela Naszego rekognoskuiemy.

Obiaśnienie Indygenatu UU. Igielstrohmow.

WIele na tym zawisło Rzeczypospolitey, aby w niey godne y dawne Imiona, szacowny Kleynot Szlachectwa Krwią Przodkow swoich nabyty, w niepowątpliwym zachowywały dzierżeniu. Zaszczycony tym Kleynotem zacny Dom Urodzonych Jgielstrohmow od stu kilkudziesiąt lat znaczne Dziedzictwa w Powiecie Bracławskim dzierżący, iako o tym autentyczny wypis z Xiąg Grodzkich Powiatu Bracławskiego Roku 1759. Dnia 14. Miesiąca Marca świadczy, tudzież aktualne Dziedzictwa Dobr Zohden y Bischenhoff w Kurlandyi, y w tymże Xięstwie *vox activa* U. Leonarda Jana Barona von Jgielstrohm aktualnego Pułkownika Artyleryi Litewskiey y Starosty Naszego Gulbińskiego, ktorego w Oyczyźnie Naszey własne, y zacnych Przodkow Jego zasługi, aby tym większą w następcach Jego ku Oyczyźnie wzbudziły miłość, ustanawiamy, y mieć chcemy, aby potomstwo y Linia idąca od Horalda Igielstrohma Possessora niegdyś Dobr Pustyni Hrabstwa Druyskiego Ukla y innych maiętności w Powiecie Bracławskim leżących, była od wszystkich Obywatelow Koronnych y W. X. Litt: uznana za rodowitą Szlachtę à tym samym do wszelkich Urzędow, Dostoieństw, y wszystkich prerogatyw Szlacheckich sposobna, y żadney wątpliwości nie podpadaiąca. Dla czego wynikłe z tey przyczyny iakiekolwiek, y z kądkolwiek *Actus, transactiones, Privilegia, & processus*, na wieczne

czasy

czasy umarzamy, y aby Imieniowi temu Szlacheckiemu, Jego sławie nigdy szkodzić nie mogły, mieć chcemy mocą y powagą Seymu teraźnieyszego.

Przyznanie Szlachectwa Polskiego Urodzonym Redern.

POnieważ iawnie się pokazuie z produkowanych w Kancellaryi Naszey Koronney autentycznych dowodow, iako Urodzony Zygmunt Redern Marszałek niegdyś Nayiaśnieyszey Krolowy Jey-Mci Pruskiey, Podkomorzy Nadworny Krola JMci Pruskiego Panuiącego, *Curator Academiæ Scientiarum*, Prezydent Kompaniy Indyiskiey, z Bracią swoiemi pochodzą od niegdyś Adama Wandalia de Redern, ktory *de Anno* 1641. Indygenat Pruski, à na Seymie *Coronationis* niegdyś Nayiaśnieyszego Jana Kazimierza Predecessora Naszego, tegoż Indygenatu przez Przywiley potwierdzenie otrzymawszy, Dobra Dziedziczne w Powiecie Lemburskim y Bitowskim wspomnionym Zygmuntowi y Braci Jego rodzonym zostawił; A tak na tychże Synow zaszczyt kleynotu Szlachectwa Polskiego rozciągnął. Więc iż UU. Zygmunt Redern z Bracią swoią rodzonemi są *Indigenæ Nostri*, przyznaiemy, y do prerogatyw Szlacheckich Ichże wracamy.

Zachowanie przy Starożytności Polskiego Szlachectwa Uro: Nostytza.

POnieważ Urodzony Godfryd Ertman Nostytz Chambellan Nasz, Procedencyą swoią, y zacność Urodzenia Starożytney Krolestwa tego Familyi Nostytzow Drzewieckich pochodzący Authentycznemi wywiodł dokumentami, zaczym *de unanimi omnium Ordinum Consensu*, tegoż Urodzonego Godefryda Nostytza Familią za niewątpliwą Szlachtę Polską deklaruiemy, y od wszelkiey wątpliwości uwalniamy.

Obiaśnienie y ponowienie Indygenatu UU. Gordonow.

ZNakomite zasługi Urodzonych Gordonow Indygenatem iuż zaszczyconych, y w następcach tegoż Imienia z Szlacheckiey Krwi Angielskiey pochodzących, wiernie w Oyczyźnie

Naszey aż dotąd naśladowane y dopełnione sprawiedliwy znayduią wzgląd, przez ktory za powszechną zgodą Stanow Zgromadzonych, Urodzonych Jozefa Majora, y Fabiana Kadeta w Leyb Regimencie Gwardyi Naszey Konney, tudzież Jozefa Obersztelieutenanta Woysk Koronnych, Jana Towarzysza y Sukcessorow niegdy Piotra Superitendenta Krakowskiego Gordonow z Rodzeństwem y Sukcessorami Jch za prawdziwych Indygenow Korony Polskiey *&* *annexarum Provinciarum* powagą Seymu przyznawamy y przyimuiemy, oraz *capessendorum Bonorum* *&* *Officiorum Capaces* mieć chcemy. *Eoque intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkazuiemy, *salvo præstando* przed Kanclerzami *super fidelitatem Reipublicæ Juramento.*

Zachowanie przy Szlacheckiey Prerogatywie Uro. de Ebertz.

GDy Urodzony Jan Leonard de Ebertz iawnie dowiodł, iako iest Urodzonego niegdy Jana Leonarda de Ebertz nie dawnemi czasy za Granicę Krolestwa wyszłego rodowitego Szlachcica Polskiego Synem; Zaczym Tegoż Urodzonego Jana Leonarda de Ebertz *cum Prole utriusque Sexûs* przy Prerogatywie Kleynotu Szlacheckiego zachowuiemy.

Przyznanie Indygenatu Urodzonemu Stanisławowi Frankemberkowi.

URodzonego Stanisława Frankemberka iako *ex avulsa* Rzpltey *Provincia* pochodzącego, za Indygenę *cum habilitate* nabytych dawniey Dobr Dziedzicznych przyznaiemy, y Areszta *super Substantiam ejus* otrzymane znosiemy.

Indygenaty.

PRagnąc pomnażać w Rzeczypospolitey Godnych Maiętnych Ludzi z Zagranicznych Familii Szlacheckich pochodzących, y do usług Rzplitey zdatnych, Im z Sukcessorami *de Lumbis* Indygenaty Krolestwa tego *capessendorum Bonorum* *&* *honorum, salvo juramento super fidelitate Reipublicæ, & productione documentorum Nobilitatem probantium* przed WW. Pieczętarzami *præstandis*, za zgodą Wszech Stanow nadaiemy: oraz *Diplomata* z Kancellaryi Koronn: wydać rozkażemy. UU. Ludwikowi de Canal

nal Kawalerowi Komenderowi Orderu S. Maurycego y S. Łazarza, Miniſtrowi Pełnomocnemu Krola JMci Sardyńſkiego, u Dworu Wiedeńſkiego, Jozefowi Maryi Jgnacemu Franciſzkowi Xaweremu Julianowi z Brignolow Sale rodowitemu Szlachcicowi Genueńſkiemu, Andrzeiowi Bollo, Miniſtrowi Naſzemu u Rzpltey Genueńſkiey, y Dominikowi Filipowi Synowcowi Jego, Janowi Mikołaiowi Croſa Szlachcicowi Genueńſkiemu, Wielebnemu Tomaſzowi Antici Szlachcicowi Włoſkiemu Miniſtrowi Naſzemu y Rzplitey u Dworu Rzymſkiego, Mikołaiowi Piotrowi Gartemberg, Erneſtowi Fryderykowi Karolowi Coccei, Pułkownikowi Gwardyi Pieſzey Koronney Generałowi Majorowi. Clamorowi Teodorowi Städing Pułkownikowi Gwardyi Pieſzey Litewſkiey, Generałowi Majorowi. Jozefowi Adamowi Sauerzapf Adjutantowi Naſzemu, Generałowi Majorowi. Stefanowi Rieul Generałowi Majorowi, Karolowi Emmanuelowi de Langenhofft Warneri Pułkownikowi y Adjutantowi Naſzemu, Janowi Generałowi Majorowi, Bartłomieiowi Majorowi, Jozefowi Kapitanowi Artyleryi Koronney Wittom. Piotrowi Kônigsfels Pułkownikowi w Woyſku Koronnym, Guwernerowi Paziow Naſzych, Janowi Staniſławowi Mangetom, pierwſzemu w Regimencie pieſzym Gwardyi Koronney, a drugiemu w Regimencie Konnym Generała Skorzewſkiego Oberſzteleytnantom. Jozefowi, Franciſzkowi Epſelwitzom, pierwſzemu w Regimencie Urodz: Podczaſzego Litt: drugiemu w Gwardyi Konney Koronney Oberſzteleitnantom. Antoniemu Olſnitz Oberſzteleitnantowi w Korpuſie Kadetow, Janowi Ludwikowi Katzlerowi Majorowi, Karolowi Boscamp zażywanemu od Nas do intereſſow Rzepltey u Porty. Karolowi Abrahamowi Frytsch Konſyliarzowi y Referendarzowi Dworu Saſkiego, Karolowi Pernigottemu, Szlachcicowi Sardyńſkiemu, Chambelanowi Naſzemu, Wolffowi Henrykowi Chambelanowi Naſzemu, y Janowi Henrykowi Kapitanowi Wikede Braci, Piotrowi Le Fort Generałowi Majorowi w Woyſku Naſzym Koronnym; Janowi Fryderykowi Herrenſchwandt, Eliaſzowi Bertrand Konſyliarzom Naſzym, Wielebnemu Teodorowi Kanonikowi Warſzawſkiemu y Jakubowi Sekretarzowi Naſzemu Morantym, Michałowi Balaſſy, Janowi Lind *ſupremo Directori Studiorum* w Korpuſie Kadetow, Janowi Burgardowi Rittberg Pułkownikowi, Janowi Krzyſztoffowi Bardeleben Oberſzteleitnantowi Generała Schacka, Ferdynandowi Reibnitz Pułkownikowi Gwardyi Pieſzey Koronney, Karolowi Jakubowi Majorowi Regimentu Generała Schacka, Franciſzkowi, Wilhelmowi Kapitanowi Re-

 gimentu

gimentu Gwardyi Pieszey Koronney de Laurans Braci, Karolowi Krzysztofowi Rothenhoff, Krzysztofowi Block Pułkownikowi, Karolowi Maurycemu Franckenberg Kapitanowi Regimentu Gwardyi Pieszey Litewskiey, Janowi Lewingston Porucznikowi w Woysku Saskim, Karolowi Oettingen Generałowi Adjutantowi Nayiaśnieyszego Predecessora Naszego, Augustowi de Essen Rezydentowi Elektora JMci Saskiego, Janowi Rehbinder, Karolowi Antoniemu de Zastrow pochodzącemu z Domu Côlpin w Pomeranii, Karolowi de Simolin, Jerzemu y Józefowi Galera Porucznikowi y Chorążemu Gwardyi Litewskiey, Jerzemu Gentil de Langallerie, Kazimierzowi Desztrunck, Janowi Aloy Pułkownikowi w Woysku Koronnym, Henrykowi Joachimowi Hagen-Meister Kapitanowi w Woysku Rossyiskim, Antoniemu Dorffmayer Kapitanowi w Woysku Cesarskim, Piotrowi Maqueparlant Jrlandczykowi, Michałowi Klementowi Szlachcicowi Węgierskiemu, Fryderykowi, Henrykowi y Karolowi Braci rodzonym Mazanim, Franciszkowi Rotmistrzowi, y Janowi Kapitanowi Regimentu Konnego Buławy Polney Koronney Bałłom Braci rodzonym, Karolowi Jerzemu w Regimencie Krolowy zwanym, Adamowi y Augustowi w Regimencie Krolewiczowskim Infanteryi Porucznikom de Heppen, Patrycemu Midleton, Pułkownikowi w Regimencie Łanowym, Karolowi Ludwikowi Fischer Generałowi Adjutantowi Naszemu, Janowi Fleury de Bachoue, Pułkownikowi Naszemu w Woysku, Wielebnemu Fryderykowi y Urodzonemu Franciszkowi Strauch, Kasprowi du Chene Obersztleitnantowi w Woysku Naszym, Janowi Principatij z Synowcami od Mikołaia, Ludwikowi Adamowi le Roy Bosroger, Karolowi Loelchoeffel. Ktoby zaś z wyrażonych dopiero Osob do Obywatelstwa Szlachetnego w Państwach Naszych dedukcyi Szlachetności Zagraniczney uczynić nie mogł, Temu *Diploma Nobilitatis praeciso Scartabellatu*, wydane z Kancellaryi Naszych bydź ma.

Uwolnienie *à Scartabellatu.*

GDy za zgodą wszystkich Stanow na Seymie szczęśliwey Koronacyi Naszey Zgromadzonych, dla pilnych y dawnych zasług UU. Antoni Brzozowski Pisarz Dekretowy; Jgnacy Nowicki, y Jan Słomiński Metrykanci Kancellaryi Naszych Koronnych, y Łukasz Kozłowski Sekretarz Nasz; tudzież UU. Franciszek Obersztleitnant w Regimencie Gwardy Naszey Koronney,

Piotr

Piotr Kapitan Jndzinier, Wilhelm Kapitan w tymże Regimencie Gwardyi y Sukcessorowie Jana Pułkownika, iako też Wielebny Jozef Kanonik Przemyski Brat Jch rodzony Hiżowie, z potomstwem *Sexûs utriusque* do Kleynotu Szlachectwa Polskiego *&* *annexarum Provinciarum* przyięci y przypuszczeni zostali, y przepisaną przysięgę wykonali. A że coraz pilnieysze y doskonalsze zasług swoich daią dowody; więc wyżey wytknięte Osoby z potomstwem Jch, *à Scartabellatu* uwalniamy, y onychże *cum Prole capaces bonorum & honorum exnunc accedente omnium Consensu* daklaruiemy.

Uwolnienie *à Scartabellatu* Urodzonego Fontany.

MAiąc względy na Talenta, y pożyteczną Kraiowi w Archytekturze umięiętność, Ur. Jakuba Fontany, nam y Rzpltey dobrze zasłużonego, uwalniamy Go *à Scartabellatu, & Capacem honorum & bonorum exnunc (accedente omnium Consensu)* deklaruiemy, y Pensyą iuż naznaczoną, za dozor do Zamku Naszego, y Fabryk Rzpltey 14000. Złot: Pol:, corocznie do wypłacenia z Skarbu Koronnego, *vita durante* Jego, z Summy, na Fabrykę wyznaczoney zlecamy. A gdyby w czasie nie był *in Statu* pracowania, aby z teyże Pensyi Substytuta zastępował ostrzegamy.

Nobilitacye *præcisô Scartabellatu.*

ZNaiąc być powinnym, rownie iak y sprawiedliwym obowiązkiem, ludzi cnotą, y zacnemi Przymiotami ozdobionych dowodem szacunku, y nadgrodą zaszczycać, przeto za zgodą wszech Stanow, Osoby zasługami Nam zalecone, do Kleynotu Szlachectwa Polskiego, z uwolnieniem *à Scartabellatu cum prole utriusque Sexûs nata & nascitura, & Capacitate Bonorum & Honorum* przypuszczamy, y onymże po wykonaney, przed Wielmożnemi Pieczętarzami *super fidelitatem Reipublicæ* przysiędze, Dyplomata z Kancellaryi Naszey wydać roskazaliśmy: Wielebnemu Kajetanowi Ghigiottemu, Kanonikowi Warmińskiemu Sekretarzowi Naszemu, UU. Fryderykowi Weyrauch, Majorowi w Woysku Koronnym, Jakubowi, y Wawrzeńcowi Bernatowiczom, Wielebnemu Franciszkowi, UU. Bogusławowi, y Szymonowi, Braciom Rodzonym Kononowiczom, UU. Jgnacemu Kluczewskiemu, Oberszleutenantowi w Woysku Koronnym, Jozefowi Kapi-

Kapitanowi w Regimencie Gwardyi Konney Koronney, Jgnacemu Porucznikowi Regimentu, U. Generała Goltza, y Janowi Hoffmanom Braci Rodzonym, Fryderykowi Augustowi Leger, Jakubowi Pernetowi Oberſztlieutnantowi w Woyſku Koronnym, Antoniemu Laſkowiczowi, Antoniemu Sikorſkiemu Sekretarzowi Pieczęci Wielkiey Koronney, Janowi Jozefowi dwoch Imion Tillemu, Oberſztlieutnantowi w Woyſku Koronnym, Antoniemu Opelewſkiemu, Patronowi Sądow Naſzych Zadwornych, Marcellemu Bacciarellemu, Janowi Chęckiemu Sekretarzowi Naſzemu, Janowi Dulfuſowi *Equiti Aurato*, Szymonowi de Symonowiczowi, Jozefowi du Hamel, Markowi Rewerdil, Maurycemu Glaire, Janowi Juſtowi Pattenſen Sekretarzom Naſzym.

Nobilitacya Załużonych Oſob.

NAdgradzaiąc załugi ludzi Rycerſtwem, mądrością y innemi cnotami w tym Kroleſtwie dyſtyngwuiących ſię, onych za zgodą wſzech Stanow, do Kleynotu Szlachectwa Polſkiego, *cum prole utriusque Sexûs nata & naſcitura* przypuſzczamy, *Salvô* iednak *Scartabellatu*, y onymże *Diplomata*, z Kancellaryi Koronney (gdzie przed Wielmożnemi Pieczętarzami, *ſuper fidelitatem Reipublicæ* Jurament wykonać będą powinni) wydać roſkazuiemy: Urodzonym Jozefowi, y Melchiorowi Kluczewſkim Braci Rodzonym, Franciſzkowi Floryanowi Czaki Kapitanowi Artylleryi Koronney, Geograffowi Naſzemu, Woyciechowi Kontraregeſtrantowi Generalnemu Skarbu Koronnego, y Andrzeiowi Antoſzewſkim, Braci rodzonym, Fryderykowi Rudolfowi Döbol Oberſztlieutnantowi Woyſka Koronnego, Hermanowi Karolowi Perthees Porucznikowi Artylleryi Koronney Geograffowi Naſzemu, Dominikowi Merlini Architektowi Naſzemu, Janowi Fryderykowi Stetner Kapitanowi Gwardyi Pieſzey Koronney, Antoniemu Poczmayſtrowi Lwowſkiemu, y Krzyſztoffowi Deymom, tudzież Walentemu Ich Synowcowi, Sebaſtyanowi Kazimierzowi Jabłońſkiemu, Jackowi Kralewſkiemu, Franciſzkowi Cyglerowi, Patronom Sądow Zadwornych Aſſeſſorſkich, Sebaſtyanowi Chęcińſkiemu Patronowi Grodzkiemu Krakowſkiemu, Wielebnemu Melchiorowi Kochnowſkiemu Archi-Dyakonowi Chełmſkiemu z Bratem Rodzonym, Pawłowi Dzidowſkiemu, Wielebnemu Jozefowi Kanonikowi Inflantſkiemu, y Staniſławowi Nowickim Braci, Janowi Lochmanowi, Alexandrowi y Jozefowi Brzozowſkim, Michałowi Węgrzeckiemu

Pleni-

Plenipotentowi Kommissyi Skarbowey Koronney, Józefowi, Jędrzeiowi, y Janowi Fontanim, Michałowi Chroniewskiemu Vice Regentowi Kancellaryi Marszałkowskiey Koronney, Ludwikowi Krallowi, Xaweremu Przemyskiemu, Stanisławowi, y Ignacemu Guzowskim, Grzegorzowi Zacharyaszewiczowi Sekretarzowi Poczty, Józefowi Janowi Maiewskiemu, Janowi Michalskiemu, Janowi Kiwalskiemu, Jerzemu Furnier Pułkownikowi w Woysku Koronnym, z Synem Ignacym Porucznikiem Gwardyi Pieszey Koronney, Stanisławowi Rysiewiczowi Pisarzowi Prowentow Wielkorządowych Krakowskich, Jędrzeiowi du Pont Pułkownikowi w Woysku Koronnym, Antoniemu, y Janowi Thelowskim Braci, Janowi Dobrogost Szeńskiemu Majorowi, Fryderykowi Conrady Kapitanowi w Regimencie Pieszym Krolowey, Antoniemu, y Ignacemu Gornickim, Jerzemu Szlichcie, Piotrowi Piramowiczowi Rotmistrzowi pierwszey Straży, Krzysztoffowi Radziłowskiemu, Wawrzyńcowi Mitzlerowi de Kolof, Wilhelmowi Friese, Stanisławowi Łodwigowskiemu Postmaystrowi Radomskiemu, Jackowi Ratajewiczowi, Ludwikowi, y Ignacemu Gabarom, Janowi Alexandrowi Bonneau Sekretarzowi Xiążęcia Prymasa; Franciszkowi Subdelegatowi Grodzkiemu Lwowskiemu, Ignacemu Chorążemu w Korpusie Artylleryi Koronney, Floryanowi Kadetowi w tymże Korpusie, Wielebnemu Pawłowi Kanonikowi Gnieźnińskiemu Soldadynim Braci rodzonym; Franciszkowi y Godefrydowi Baranowskim, Janowi Dworzańskiemu, Ludwikowi Strasserowi, Natanielowi Paulitzowi, Stanisławowi Mroczkowiczowi, Antoniemu Friese, *Equiti aurato*, y Bratu Jego Janowi, Tomaszowi Wernikowskiemu, Natanielowi Mateuszowi Wolffowi, Janowi Morellemu Konsyliarzowi Naszemu, Augustynowi Glińskiemu, Marcinowi Paciorkowskiemu, Ludwikowi Steczkiewiczowi Kapitanowi w Regimencie Pieszym Buławy Wielkiey Koronney, Józefowi Wasielewskiemu, Janowi Robertowi Cienczewiczowi, Janowi Minaszewiczowi Porucznikowi, Janowi Bazanowi Rotmistrzowi Pułku przedniey Straży, Jakubowi Liwickiemu, Dominikowi Wilczkowi Kapitanowi Artylleryi Koronney, Krystyanowi Grossmanowi, Józefowi Chęckiemu, Janowi Zygmuntowi Tolkmit, Fryderykowi de Lesseur, Janowi, y Stanisławowi Greberom Braci, Stanisławowi Montresorowi, Antoniemu de Saby Pułkownikowi Woysk Naszych, Janowi Fryderykowi Gurtlerowi, Szymonowi Bogumiłowi Zug Architektowi, Tomaszowi Kosteckiemu, Tomaszowi Wozniakowskiemu, Augustynowi Woyciechowi,

chowi, y Jozefowi Niklewiczom Braci, Antoniemu Kozłowskiemu, Michałowi Horodeckiemu, Kazimierzowi Wichlińskiemu, Tomaszowi Kaczyńskiemu, Janowi Smoczyńskiemu, Szymonowi Wilczyńskiemu, Michałowi Derefiewiczowi, Chryst: Augustowi, Bormanowi Kapitanowi Regimentu Pińskiego, Leonowi Chylewskiemu Chorążemu w Woysku Koronnym, Ludwikowi Jozefowi la Magdaleine Pułkownikowi w Woysku Koronnym, Teodorowi Krasnopolskiemu, Alexandrowi de Smett, Kazimierzowi Skinderskiemu, Jozefowi Wrzesińskiemu, Franciszowi Ryxowi, Danielowi Belgramowi, Andrzeiowi Cedrońskiemu, Franciszkowi Zyglerowi, Jakubowi Szubalskiemu, Jackowi Leśniewiczowi, Franciszkowi Godziszewskiemu, Jozefowi Glasserowi, Krystyanowi Petermannowi, Janowi Späth Kapitanowi w Woysku Rossyiskim, Janowi Kucharskiemu, Ludwikowi Jsaakowi Obergenoï, Ludwikowi Reymanowi, Franciszkowi Bensa, Grzegorzowi Trublajewiczowi, Xaweremu Rutzkiemu, Jakubowi Stanisławowi Albrechtowi, Karolowi Zanellemu, Mikołaiowi, y Wincentemu Piramowiczom, Chrystyanowi Augustowi Aster, Tadeuszowi Thuille, Łukaszowi Jaworowiczowi, ktoby zaś z uszlachcionych dopiero Osob, uwolnionym à *Scartabellatu* bydź żądał, na Seymie *pluralitate votorum*, tey łaski dostąpić może.

Warunek Prerogatywy Stanu Szlacheckiego, UU. Krasnosielskich.

JAko Prawo rowności y urodzenia Szlacheckiego, chociażby w naywiększym ubostwie, naypierwszym iest w tym Narodzie zaszczytem, tak lubo UU. Jozef, Jan y Alexander, z niegdy Jana, y Katarzyny Odrzechowskiey Krasnosielscy spłodzeni Synowie, dla straty *per varias temporum Calamitates*, przez Oyca swego Fortuny, y Dokumentow, w ubostwie są urodzeni, że iednak Szlachetnemu Ich, *in æqualitate* (chociażby dla ubostwa, *aliquem abusum Nobilitatis* uczynili,) Urodzeniu żadney nie podpadaiącemu wątpliwości, szkodzić to *ad prærogativas Nobilitares* Im, y Potomkom onych nie ma, *authoritate* Seymu teraźnieyszego ogłaszamy, y wszelkich od kogożkolwiek impetycyi zakazuiemy. Inne zaś przeciwne *actus*, ieżeliby się gdziekolwiek znalazły, umarzamy, *Salvâ* iednak *Deductione* Szlachectwa przed WW. Pieczętarzami, *ante Commissum abusum*, y przez WW. Kanclerzow świadectwa, o tey Dedukcyi, do Metryki podania.

Ocale-

Ocalenie Honoru U. Franciſzka Winnickiego.

ZArzuty Jmieniowi Ur: niegdyś Mateuſza Winnickiego uczynione, za wdaniem ſię WW. Miniſtrow Koronnych, maiąc wzgląd na zaſługi Ur: Franciſzka Winnickiego Syna, powagą Seymu teraźnieyſzego znośiemy, y tegoż Urodzonego Franciſzka Winnickiego Herbu Sas, przy nie wątpliwey Prerogatywie Szlacheckiey, z Potomſtwem onego zachowuiemy.

Przywrocenie do Kleynotu Szlacheckiego W. Tomaſza Szczepańſkiego, Kanonika Warmińſkiego z Bracią, Andrzeia Przezdzieckiego, y Urodzonych Droſzewſkich.

MAiąc wzgląd na zaſługi W. Tomaſza Szczepańſkiego Kanonika Warmińſkiego, y Braci Jego, UU. Andrzeia Przezdzieckiego, Droſzewſkich, y Felixa Szubertta, a chcąc ich do dalſzych zachęcić, znioſſszy *abuſum* w Anteceſſorach Ich dla rożnych przypadkow, w czaſach nieſzczęśliwych, z uymą Prerogatywy Szlacheckiey *commiſſum*, onychże wraz z Potomſtwem, do kleynotu Szlachectwa nazad przywracamy, y przypuſzczamy. *Salvâ deductione* przed WW. Pieczętarzami, że Przodkowie Ich byli Szłachta, a WW. Pieczętarze świadectwo ſwoie, na tę dedukcyą uczynioną, do Metryki Koronney, podać będą powinni.

Ubeſpieczenie Honoru y Fortuny UU. Rolbieckich.

UBeſpieczaiąc Honor y Fortunę UU. Rolbieckich, Dekret Trybunału Poznańſkiego *Anni* 1765. *Feriâ Tertia ante Feſtum Præſentationis Beatiſſimæ Virginis Mariæ, in toto* approbuiemy.

Obiaśnienie *Diplomatum* na Szlachectwo UU. Badeniego, y Coiow.

DIplomata na Szlachectwo od Nayiaśnieyſzego Zygmunta Augusta, Urodzonemu Leonardowi Badeniemu, za zasługi w Rzpltey, *de Anno* 1563. a od Nayiaśnieyſzego Stefana Batorego, *de Anno* 1577. w nadgrodę Woyſkowych zasług, Urodz: Benedyktowi Coio nadane, *in omnibus punctis & clauſulis* approbuiemy, y że te *Diplomata* UU. Sebaſtyanowi Badeniemu, Sędziemu Naſzemu Wielkorządow Krakowſkich, od wſpomnionego Urodzonego Leonarda Badeniego, *per directam Lineam* idącemu, *cum Succeſſoribus utriusq̃ Sexûs*, y Krzyſztofowi Oycu, a Jozefowi Synowi Coiom, od wſpomnionego Urodzonego Benedykta procedencyą prowadzącym służą, deklaruiemy. A WW. Kanclerzom Oboyga Narodow *Examen deſcendentiæ*, tychże Urodzonych Badeniego, y Coio, od wyrażonych Przodkow zalecamy, y podanie *ad Acta* Metryki Koronney świadectwa, *de facto examine*, nakazuiemy.

Przywrocenie do pierwſzego Stanu, Vrodz: Macieia Szczeſzyńſkiego.

URodzony Maciey Szczeſzyńſki, niegdy Stanisława Szczeſzyńſkiego Syn, po zmarłym Oycu ſwym, w młodym zoſtawſzy wieku, nie maiąc ſpoſobności Zycia, przez rożne ſpoſoby, daiące Onemuż żywność, popełnił nieco *abuſum* zaſzczytu Kleynotu Szlacheckiego. Gdy iednak *ad uſus publicos* Kraiu ſwego zdatny bydź ſię pokazuie, *Eundem abuſum Nobilitatis* znoſząc, do Kleynotu Szlachectwa Polſkiego, *cum Succeſſoribus* Jego przywracamy, *& Omnium Prærogativarum Nobilitatis, Capacem* bydź uznaiemy, aby tylko dedukcyą uczynił przed WW. Kanclerzami, a Ci świadectwo do Metryki Koronney podali iako pochodzi od Oyca Szlachcica, Rodowitego Polaka.

Vbeſpieczenie Prerogatywy Szlacheckiey Vr. Zacharkiewicza

ZNoſząc ſuppozycye, o każdym dobrze *in æqualitate* Urodzonym, gdy ſię trafi, *& Ratione egeſtatis*, ktoremu Szlachcicowi

cowi, *post procreationem* wprzod Dzieci, *mutare* potym *Statum Nobilitarem in Civilem*, tedy ſpłodzonym *in ante* Dzieciom, nic to ſzkodzic nie powinno; w ktorym razie Urodz: Woyciecha Zacharkiewicza Regenta Ziemſkiego Brzeſkiego Kujawſkiego Herbu Brodzic, *uti ante Parentis ejus ab hac Prærogativa receſſum, & commiſſum abuſum* ſpłodzonego, *in plena æqualitate* mieć chcemy, y wſzelkiey od kogożkolwiek, *intuitu ejusdem indubiæ æqualitatis* Impetycyi zakazuiemy, byle tylko w Kancellaryi Naſzey Koronney, Szlachetności Przodkow ſwoich pokazał Dowody; a WW. Kanclerze, do Metryki Koronney, podali o tym uczynionym dowodzie świadectwo; Proceſſa zaś *eô nomine* przeciwko niemu intentowane umarzamy, y kłocenia o to *adverſarios ſuos* Jemu zabraniamy, a *inquantum* intentowane ſą Proceſſa iakie, tych zaniechać, *& perpetuum Silentium* w tey Sprawie Stronom nakazuiemy.

Warunek Honoru, Vrodzoney Tekli Marcyanny z Nahoreckich Kamińſkiey.

POnieważ rowność Urodzenia w Stanie Szlacheckim Urodzoney Tekli, Marcianny, dwoch Imion, niegdy Urodzonego Fabiana Sebaſtyana Nahoreckiego Miecznika Wołyńſkiego, z Urodzoną Felicianną Rozalią Wołkowſką *matrimonialiter* ſpłodzoney Corki, Urodzonego Kazimierza Kamińſkiego Małżonki, od Oſob pozor oſiągnienia Fortuny maiących, w wątpliwość podana zoſtała; przeto za zgodą wſzech Stanow, tęż Urodzoną Kamińſką *in Legitimo Matrimonio* ſpłodzoną (*non obſtante Conſtitutione Anni* 1578. & 1633. tylko co do Urodzoney Kamińſkiey,) *pro Legitima, & ſuccedendi* w Dobra Oyczyſte *ſtante Orphanitate* zabrane, y pobliſkich Krewnych *Capaces* bydź uznaiemy, od Impetycyi wſzelkich uwalniamy, mocą nineyſzey uſtawy.

Warunek Honoru, Vrodz: Franciſzka Jaworſkiego, Brata, y Sioſtry Jego Rodzonych.

ROwność Urodzenia, w Stanie Szlacheckim Urodzonego Franciſzka, Antoniego, y Anaſtazyi Jaworſkich, niegdy Urodzonego Boguſſawa Jaworſkiego, y Maryanny Nałęczowney *matri-*

monialiter ſpłodzonych Synow, y Corki, gdy od niektorych Oſob, dla ſamey tylko chciwośći Subſtancyi, w nieiaką wątpliwość wprowadzona zoſtała; więc za zgodą Stanow, tychże Urodzonych Jaworſkich *ſtante matrimoniô* ſpłodzonych, *pro Legitimis, & ſuccedendi Capacibus* uznaiemy, y wſzelkich Impetycyi, od kogożkolwiek zakazuiemy.

Vtwierdzenie *Legitimitatis.*

POnieważ Urodzony Maciey y Maryanna z Stawowſkich Łętkowſcy poprzyſiężone ſobie Małżeńſkie Szluby w Parochialnym potwierdziwſzy Kościele, w nierozerwanym Małżeńſtwa związku wieku ſwego dopełniaią przeciąg; Przeto Potomſtwa tychże przy wſzelkich Dobrach Oyczyſtych y Macierzyſtych tylko zachowuiemy.

Obiaśnienie Konſtytucyi *de Illegitima Prole.*

POnieważ wſzyſtkie Prawa Koronne y W.X.Litt: Państw Naſzych funduią ſię na Prawie Boſkim, y nie inſzym końcem ſą ſtanowione, tylko, aby we wſzelkich Interweniencyach ſprawiedliwość zachowana była; A zatym kiedy Prawo Kościelne Potomſtwa z Małżeńſtwa ſzlubem legitymowanego za należyte mieć chce y uznaie, à Konſtytucye *Annorum* 1578. *Vol:* 2*do. Fol:* 971. & 1633. *Vol:* 3*tio. Fol:* 812. nie obiaśniwſzy *hunc Caſum*, tylko znać do Artykułu Prawa Saſkiego *in tenore* = *Quicunque cognoverit publicè Uxorem &c.* przychylaiąc ſię, nawet y po ſzlubie ſpłodzone Potomſtwo od Sukcedowania w Dobra y zaſzczytu Szlachectwa exkludowały, ktory Artykuł *per Sedem Apoſtolicam Romanam*, y przez Krola Alexandra Antecesſora Naſzego Statutem *Anni* 1505. *Vol:* 1*mo. Fol:* 340. ieſt reprobowany; Przeto za zgodą wſzech Stanow, obiaśniaiąc wyżey rzeczone Konſtytucye 1578. & 1633. à zaś Statut Krola Alexandra Antecesſora Naſzego *Anni* 1505. reaſſumuiąc, poſtanawiamy; aby Potomſtwo *utriusque Sexûs* Stanu Szlacheckiego, z Małżeńſtwa ſzlubem ztwierdzonego po Konſtytucyach wyżey wyrażonych ſpłodzone, odtąd w Dobra, tak po Rodzicach, iako y po bliſkich krewnych wſtępowało. Tym iednak, ktorzy Dekretami, lub iakiemiżkolwiek Tranzakcyami autentycznemi z ſwemi zpokrewnionemi zawartemi, przy Dobrach po Rodzicach ſwych na ſiebie ſpadłych zachowani zoſtali, y w aktualnym onych zoſtaią używaniu, Konſtytu-

ſtytucya 1578. *obeſſe* nie powinna, y tychże ſamych przy Dobrach Sukceſſyonalnych y innych *quovis Titulo* nabytych, oraz przy Prerogatywach wſzelkich Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych, y Uczeſtnictwie wſzelakich Sukceſſyi na zawſze konſerwuiemy, *ſalvis per omnia Decretis, Complanationibus & Tranſactionibus ſubſecutis.* A zaś Potomſtwo bezſzlubne *etiam* y teraźnieyſzą Konſtytucyą od wſtępowania w Dobra *& ab omnibus Prærogativis* Stanu Szlacheckiego exkluduiemy mocą teraźnieyſzey Uſtawy.

Vtwierdzenie Działow Vrodzonych Gurowſkich Braci.

JZ wieczyſte Tranzakcye w doſtatecznym wieku, y za poprzedzoną zupełną we wſzyſtkim rozwagą wypadłe, trwałe bydź y gruntowne powinny; Przeto Dział Braterſki Urodzonych Gurowſkich, uroczyście y z obraniem ſobie dobrowolnym, każdego z Braci *Schedarum* zawarty, za nieporuſzony maiąc, utwierdzamy, y Summę na Schedę murowaney Gośliny Czterech kroć ſto tyſięcy uſtanowioną, y do Działu podaną, w zupełności ſwoiey, bez Jey przez Dziedzica zmnieyſzenia mieć chcemy. A *Bona Avialia* Urodzonemu Władyſławowi Gurowſkiemu Piſarzowi W. Koron: na ſkupienie Kredytorow przez Braci oddane uiſzczeniem ſię w Summach y Prowizyach, Kapitałow przecięż nie przechodzących, z oddaniem przychodow Dziedzicowi *per Poſſeſſores* wyſwobodzone mieć chcemy. Punkt także Jntercyz ſzlubnych Cor ſwoich przez W. Działyńſką Woiewodziną Kal. ſką Matkę, a teraz U. Władyſława Gurowſkiego Piſarza W. Koron: Małżonkę Grodownie zaſkarżony znoſząc, oneż we wſzyſtkich innych Punktach za niewzruſzone mieć chcemy. Tranzakcye *in rem* Synow, przed ſzlubem w Grodzie Wſchowſkim teraźnieyſzey Urodzoney Gurowſkiey Piſarzowey W. Kor: czynione utwierdzamy.

Znieſienie Propinacyi, od Sołtyſow y Wybrańcow przywłaſzczoney.

ZE Poſſeſſorowie Sołtyſtw, y Wybraniectw, nieſłuſznie y z uſzczerbkiem Dochodow Starościńſkich, y Dzierżawcow Dobr Krolewſkich Propinacyą po wielu mieyſcach przywłaſzczać ſobie zwykli (o czym uczynione Nam ieſt od Urodzonych Staroſtow Naſzych przełożenie:) Przeto takowe *abuſus* znoſząc, poſtana-

wiamy odtąd, aby żaden z wspomnionych Sołtysow, y Wybrańcow we Wsiach Starostw, Krolewszczyzn, y Wsiach Dobr Naszych Stołowych, pod żadnym Tytułem Propinacyi nie zażywał.

Ordynacya Myszkowska.

REassumuiąc iawne Prawa Ordynacyą Myszkowską w Aktualney Possessyi Urodzonego Karola z Wielopolskich Myszkowskiego Chorążego Koronnego zostaiącą ze wszystkiemi Jey Przywileiami, y Ustawami, na zawsze ubespieczamy, y approbuiemy.

Vcalenie Prerogatywy Starosty Nowomieyskiego.

KOnstytucyą Seymu *Convocationis* co do wyznaczenia Kadencyi Sądom Grodzkim Nowomieyskim w Pilznie, y uznania potrzeby Regenta Pilźnińskiego w mocy zachowuiemy; Co zaś do sposobu ustanowienia Regenta, na Seymiku przez Elekcyą, ten iako Starościńskiey Prerogatywie dawnemi Prawami nadaney ubliżaiący, uchylamy, y aby odtąd Regenci Pilznińscy, rownie iak Nowomieyscy, od Starosty Nowomieyskiego ustanawiani byli, z zupełną od niegoż dependencyą, mieć chcemy.

Vbespieczenie Summ Woiewodztw Wielkopolskich lokowanych na Dobrach Sierakowie.

W rozporządzeniu Summy Wwdztw Wielkopolskich na Dobrach Sierakowie lokowaney, mocą Konstytucyi Seymu ostatniego przez Nas uczynionym, wolność każdemu Uprzywileiowanemu od Nas Donataryuszowi upomnienia się, y windykowania *sui Concernentis* nadaiemy, znosząc Kontrakt, Ewikcyą Woiewodztw, tudzież Areszt położony. Kwit każdego, do tey Summy Prawo maiącego dostatecznym za swoim uspokoieniem *in rem persolventis* mieć chcemy.

Przeprawa pod Kołem.

LUbo Konstytucya Seymu *Coronationis* 1764. postanowiła Mostowe Generalne, według ktorego przepisu Lustracya 1767. Mostowniczych walną przeprawę Iedenastu Mostow wielkich

kich y czterech Kamiennych Grobel w Staroſtwie Kolſkim na Rzecę Warcie dokładnie opiſuie. A ponieważ ta przeprawa, znaczney co Rok potrzebuie Reparacyi; przeto dla wygody, y beſpieczeńſtwa przeieżdżaiących ſtanowiemy, aby *nemine excepto*, każdy od Konia płacił po groſzy dwa Miedziane. Od Wozow ciężary prowadzących, od Konia po groſzy trzy Miedzianych, od Wołu lozem idących, lub Koni, od pary po groſzy trzy. Od każdego ſkopu, lub Wieprza, po groſzu Miedzianym pędzący płacić maią, pod winą *contra Transgreſſores* Grzywien 500. O co *Forum* w Ziemſtwie Kunińſkim, *Salva apellatione* do Kommiſſyi Skarbu Koronnego.

Woiewodztwo Rawſkie.

LUbo Konſtytucyą *Anni* 1766. po ſpaleniu Xiąg Grodzkich Rawſkich było oſtrzeżono; aby ktokolwiek Extrakty, Zapiſy, Karty, lub iakiezkolwiek bądź Tranzakcye, z Xiąg tychże przed Pogorzelą wyięte w właſnych miał Papierach, też na Sądy Ziemſkie, lub Grodzkie Ziemie Rawſkiey, pod nieważnością onych komportował y w Aktach Oblatował. Gdy iednak ſzczupły wymiar czaſu iednorocznego nie wyſtarcza na dopełnienie myśli rzeczonego Prawą; Przeto na prozbę Obywatelow Woiewodztwa Rawſkiego zabiegaiąc ſzkodzie onych z tąd wynikać mogącey; Termin oblatowania tychże Extraktow, iako też y Genealogij Szlachectwa, do lat dwoch, od dnia dziſieyſzego rachuiąc za zgodą wſzech Stanow prolonguiemy.

Przywrocenie Seymikow Włodzimirſkiego y Krzemienieckiego.

LUbo na Seymie *Coronationis* Seymiki Powiatow Krzemienieckiego y Włodzimirſkiego do Łucka ſą przenieſione: za żądaniem Urodzonych Poſłow y Obywatelow Wołyńſkich, mocą teraźnieyſzego Seymu, ażeby Krzemieniecki Powiat w Krzemieńcu, Włodzimirſki w Włodzimierzu Seymiki ſwoie odbywały, mieć chcemy, zachowuiąc Alternatę w Elekcyi Deputata, według teraźnieyſzey Ordynacyi Trybunału.

Vbeſpieczenie Prawa na Drukarnią Mitzlerowſką.

KIedy Urodzony Wawrzeniec Mitzler de Kolof Konſyliarz Naſz, za Przywileiem od Nayiaśnieyſzego Poprzednika Na-

ſzego Auguſta III. otrzymanym, a od Nas approbowanym, założywſzy Drukarnią właſnym koſztom w Mieście Naſzym Warſzawie, Prawo do niey ſobie tylko & *directis Succeſſoribus ex Domo Mitzleriana* zachowuie, a po zeyściu tych, onęż całą, ze wſzelkiemi porządkami, Magazynem do niey należącym & *Officina* do odlewania liter, Korpuſowi Naſzemu Kadetow ofiaruie; Więc na uczynioną w tym do Nas uſilną Jego prożbę, waruiemy; aby taż Drukarnia, ani od rzeczonego Urodzonego Mitzlera, ani Jego Sukceſſorow przedana, y żadnemi obciążona długami bydź nie mogła, za co ani on, ani Ciż Jego Naſtępcy żadney płacy nadgrody y Penſyi od Nas, lub Rzpltey, dla utrzymania, y pomnażania tey Drukarni wymagać nie powinni będą; dla okazania iednak, za toż *erga publicum bene merendi ſtudium*, o wyznaczeniu mieyſca y mieſzkania dla teyże Drukarni z Magazynem & *Officina* do odlewania Liter, My Krol w czaſie dalſzym pomyśleć zechcemy.

Vbeſpieczenie Gruntu przy Mieście Bielinie Vrodzonemu Kępskiemu.

PLac z Ogrodem przez Ur. Franciſzka Bielińſkiego Staroſtę Czerſkiego Urodzonemu Adamowi Kępſkiemu Prawem Dziedzicznym uſtąpiony; a to z Gruntow przez Konſtytucyą *Anni* 1766. do Miaſta Bielina inkorporowanych reſztuiący, aż do placow *antiquitùs* Sakowiczowſkie zwanych rozciągaiący ſię; Tenże wſzyſtek w tey ſzerokości, y długości iako ſię do pomienionych Placow z dawności ciągnąc powinien, dla przerzeczonego Urodzonego Adama Kępſkiego y Jego Sukceſſorow *Iure Terreſtri, perpetuaque hæreditate*, mocą teraźnieyſzego Seymu nienaruſzenie zachowuiemy.

Potwierdzenie Xiążęcego Tytułu Wielmożnym y Vrodzonym Sapiehom.

LUbo Familia Wielmożnych y Urodzonych Sapiehow znakomitemi z cnot y dzielności ſłynąca Mężami, wyżey zawſze ſobie ceniąc ſławę zaſług, nad Luſtr Tytułow, z tey chwalebney Pobudki, należącego ſobie za świadectwem Przywileiow od Predeceſſora Naſzego Nayiaśn: Zygmunta I. Krola Polſkie-

go w Roku 1512. danego, à do Akt Metryki Naſzey Litewſkiey w Roku 1744. podanego, z ktorych Extrakt był Nam prezentowany, Tytułu Xiążęcego używać dotąd nie chciała; My iednak uważaiąc ten Tytuł bydź oney własny, chcąc oraz pokazać, w iakim zasługi tey zacney Familii mamy ſzacunku, za zgodą wſzech Stanow, potwierdzaiąc Przywiley Nayiaśn: Zygmunta Pierwſzego, używanie Tytułu Xiążęcego tak ſamym Wielmożnym y Urodzonym Sapiehom, iako też Osobom Płci Białogłowſkiey Imie Ich noſzącym na zawſze pozwalamy. To zaś oſtrzegamy, iż ten Tytuł rowności Szlacheckiego w Pańſtwach Rzpltey Urodzenia *præjudicare* bynaymniey nie ma, owſzem *conformiter ad præſcripum* Paktow Naſzych zażywany bydź powinien.

Odesłanie Pretenſyi Sukceſſorow Urodzonego niegdyś Jlińſkiego Staroſty Niżynskiego do Kommiſſyi Skarbu Koronnego.

ZĄdanie Ur. Jlińſkiego Staroſty Zytomirſkiego Syna niegdyś Ur: Ilińſkiego Staroſty Niżyńſkiego do Nas wnieſione z pretenſyi do Rzpltey wypływaiące, odſyłamy do Kommiſſyi Skarbu Koronnego, dla wyexaminowania, *& cum re parata* na przyſzły Seym odesłania.

Odesłanie pretenſyi Vrodzonego Koſtewicza do przyſzłego Semu.

PRetenſye Urodzonego Marcina Koſtewicza Skarbnika Ziemi Mielnickiey, iuż to przez *Lauda* dawnieyſze à oſobliwie Ziemi Mielnickiey, à teraz przez UU. Posłow, y Stany Rzeplitey Nam rekommendowane, zaciągnione przez Nayiaśnieyſzego Krola Zygmunta Pierwſzego Anteceſſora Naſzego od Wiel: Januſza Koſtewicza Woiewody Podlaſkiego na wyżey rzeczonego Marcina Koſtewicza z Andrzeia y Anną Jwanicką ſpłodzonego Syna ſpadaiące, maiąc oſobliwy wzgląd na te podupadłe Imię ktore za Anteceſſorow Naſzych dość w Przodkach ſwoich to w Senacie, to *in Miniſteriis*, to w innych usługach Oyczyźnie pożyteczne było, chcąc mieć w baczności, do przyſzłego Seymu odkładamy rozeznanie, y roſtrząśnienie tego całego intereſſu.

Dozwolenie wyiazdu za Granicę

Czas dwuletni między Seymem a Seymem, w ktorym to dla poratowania Zdrowia, to dla inszych interessow Senatorom y Starostom Naszym Grodowym wyiazd zaGranicę potrzebny bydź może, ninieyszym prawem dozwalaiąc waruiemy; Jż potrzebuiący pozwolenia do wyiazdu za Granicę Senator Lub Starosta Grodowy, ieżeli ie na Seymie nie odebrał, od Nas Krola otrzymać będzie mogł; *cum omnibus solitis beneficijs* z wyznaczeniem oraz Surrogatow dla Starostw Grodowych.

Pozwolenie wyiazdu za Granicę do Wod.

Zważaiąc nader potrzebne polepszenie zdrowia Obywatelow Państw Naszych, dla użytecznieyszych w dalszym czasie usług Rzpltey, pozwolony Konstytucyą *Anni* 1766 Wielmożnemu Jozefowi z Tęczyna Woiewodzie Wołyńskiemu Oycu, y Urodzonemu Jozefowi Staroście Naszemu Sendomirskiemu Synowi Hrabiom Ossolińskim wyiazd za granicę do Wod, do dalszego czasu *cum beneficio suspensionis* we wszelkich Sądach *de lego concessibili* prolonguiemy, względem ktorego wyiazdu, *in absentia* Urodzonego Starosty *ad administrandam justitiam*, nominuiemy za Surrogata do Grodu Sendomirskiego, Urodzonego Macieja Kazimierza Skorupkę Podczaszego Ziemi Drohickiey, *cum plena facultate* (*prævio præstando juramentô*) *munus Jurisdictionis Capitanealis obeundi & peragendi*. Tegoż samego wyiazdu za Granicę WW. Antoniemu Lubomirskiemu Lubelskiemu, y Jgnacemu Cetnerowi Bełzkiemu Wojewodom dla poratowania zdrowia pozwalamy.

Pozwolenie odiazdu za Granicę Vr: Alexandrowi Borzęckiemu Podstolemu Koronnemu Staroście Naszemu Przemyslskiemu.

PRzyimuiąc wniesioną Nam prozbę od Uro: Alexandra Borzęckiego Podstolego Koronnego y Starosty Sądowego Przemyslskiego o pozwolenie odiazdu za Granicę, pomieniony

ny mu odiazd *commodo tempore extra fines Regni* wolny deklaruiemy mocą ninieyſzey uſtawy. A na czas tegoż odiazdu Jego, za Surrogata do Grodu Przemyślſkiego *ad adminiſtrandam juſtitiam*, Urodzonego Rocha Wieniawſkiego Podczaſzego Przemyślſkiego nominuiemy, ktory to nominowany Surrogat w pozwolonym Staroſty odieździe, ſprawiedliwość Ziemi, w Grodzie do ktorego naznaczony, *ad tenorem Legum* (*prævio præſtando juramento*) ſprawować ma.

Pozwolenie odiazdu za Granicę Vrodzonemu Adamowi Xiążęciu Czartoryskiemu Generałowi Ziem Podolskich.

Przyimuiąc wnieſioną Nam prożbę od Urodzonego Adama Xiążęcia Czartoryſkiego Generała Ziem Podolſkich o pozwolenie odiazdu za Granicę, pomieniony *extra fines Regni* odiazd *commodo tempore* wolny Mu deklaruiemy, mocą ninieyſzey uſtawy, à na czas tegoż odiazdu Jego za Surrogatow do Grodow *ad adminiſtrandam juſtitiam* nominuiemy, iako to do Kamienieckiego Urodzonych Antoniego Starzyńſkiego Podſtolego Latyczewſkiego, a do Latyczewſkiego Sebaſtyana Gawrońſkiego Podczaſz: Podol: ktorzy to nominowani Surrogatowie *in ſpatio* w odieździe bawienia Urodzonego Adama Xcia Czartoryſkiego Generała Ziem Podolſkich, ſprawiedliwość w Grodach do ktorych naznaczeni ſą, *ad Tenorem Legum* ſprawować maią.

Wyiazdu za Granicę Pozwolenie.

WYiazd za Granicę Urodzonemu Fryderykowi Moſzyńſkiemu Staroście Naſzemu Nowokorczyńſkiemu, Konſtytucyą Seymu ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey dozwolony, na dalſzy czas przedłużamy, z wyznaczeniem na Surrogata do tegoż Grodu Ur: Łukaſza Moſzyńſkiego Łowczego Radomſkiego.

Woytoſtwo Nakielskie.

MAiąc ſobie uczynione przełożenie, o zachodzących trudnościach niektorych między Urodzonym Staroſtą Nakielſkim, y Woytoſtwa Nakielſkiego Poſſeſſorami wynikaiących z przy-

czyny Juryzdykcyi podzieloney, dla ułatwienia onych postana wiamy,aby Urodzony Starosta Nakielski JuryzdykcyąWoytostw a wraz z Starostwem sprawował odtąd. Wsie zaś Bielawki, Olszowka, Karnowo, Satki, Trzeciewnica, z gruntem Kunotop zwanym, & *cum Sylva* Rozwarzyn, młynami Rutkowskim, Paterkowskim, Satkowskim, Karczmą na Paterku, y Karczmą w Mieście Nakle, tudzież przynależytościami wszelkiemi, Prawem dawnieyszym do Woytostwa przyłączone, y podobnym Prawem Possessyi W. Twardowskiego Woiewody Kaliskiego y Małżonki Jego podległe, aby przez Tychże Wielmożnych Uprzywileiowanych Possessorow Małżonkow pod Tytułem Dzierżawy były trzymane, mieć chcemy, y nazwisko Tenuty na zawsze wspomnionym Wsiom nadaiemy.

Vbespieczenie Dobr Dziedzicznych Wieniawy, Czechowki y Goraysczyzny Vro. Andrzeia Tarła Starosty Trześniowskiego.

DObra Wieniawa, Czechowka y Goraysczyzna, ktore Mieszczanie Nasi Lubelscy *Iure Terrestri in Commune* trzymali, będąc *eodem Iure Terrestri* przez toż Miasto Nasze *Iurisdatorom* Ur. Andrzeia Tarła Starosty Naszego Trześniowskiego rezygnowane, tę rezygnacyą mocą Seymu teraźnieyszego *favore* tegoż Ur. Starosty (*salvo Iure advitalitio* Wielmożney Kasztelanowy Lubelskiey Matki Jego) approbuiemy.

Sukcessya Vrodz: Łączyńskich.

JAko Sukcessye Zagraniczne Prawu Naszemu niepodlegaią,y od tamecznych wyrokow pozyskanie ich dependować powinno; Tak Dyspozycya Nayiaśnieyszey Imperatorowy Rossyiskiey dnia Iedenastego Miesiąca Listopada 1753. Roku w Moskwie datowana, Substancyi po niegdyś Ur. Ludwiku Łączyńskim Dworu Rossyiskiego Ministrze, Ur. Łączyńskim Synowcom rodzonym przyznaiąca, nastąpiona, aby nie naruszona została,mieć chcemy. Dekreta iednak Krajowe potym wypadłe Tranzakcyą y Komplanacyą względem całey Substancyi między Konsukcessorami dobrowolnie zaszłe, *in suo robore* zostawać maią.

Approbacya Fundacyi Panien Kanoniczek Warſzawſkich.

NA okazanie wdzięczności Fundatorce Urodzonych Panien Kanoniczek Warſzawſkich Urodzoney Annie z Zahorowſkich Zamoyſkiey Ordynatowy, ktora Corkom Szlacheckim edukacyi, Poloru, bez koſztu Rodzicow z właſney ſwoiey Fortuny obmyśliła doſtateczny ſpoſob, tę Fundacyą w wſzyſtkich ſwoich opiſach, y zapiſach, nie tylko pod Protekcyą Naſzą bierzemy, ale y mocą Seymu teraźnieyſzego approbuiemy.

Approbacya Przywileiow Kapitule Warſzawſkiey ſłużących.

KApituła Kollegiaty Warſzawſkiey przez Konſtytucyą *Anni* 1699. z Kathedrami porownana, że ſzczupłe ma dochody; Więc Przywiley Nayiaśnieyſzego Auguſta III. Funduſze Maſſie teyże Kapitule przyłączaiący, dla rezyduiących na pomnożenie Dyſtrybuty tu w Warſzawie dnia Iedenaſtego Marca Roku 1758. wydany, przez Nas potwierdzony *in omnibus Contentis* approbuiemy.

Przyłączenie Funduſzu Kapitule Sandomirſkiey.

REſkrypt Nayiaśnieyſzych Jana Kazimierza y Auguſta II. Anteceſſorow Naſzych, wyłączaiący trzy części Prowentow ze Wſi Turbia dla Kapituły Sandomierſkiey, a czwartą zoſtawuiący dla Kanonika tego Funduſzu, dla pomnożenia chwały Boſkiey w Kościele Kollegiaty Sandomierſkiey, na wieczne czaſy approbuiemy; *Salva participatione omnis Proventûs* z Funduſzu Turbia dla teraźnieyſzego Kanonika *ad vitæ ejus tempora*.

Approbacya Funduſzu OO. Bazylianow na Ujazdowie.

FUndacyi OO. Bazylianom Prowincyi Koronney na Ujazdowie Placu Naſzym Dziedzicznym z przykupieniem Dobr za Dwakroć Sto Tyſięcy Zł. Pol. a nie więcey, *pro Subſiſtentia* Osob

Zakonnych pozwalamy, a to dla wygody Ludu w obrządku Ruſkim zoſtaiącego, y publiczney uſługi, ktorą uczeniem Językow Greckiego, Słowieńſkiego, Skoropism zwanego, y innych czynić będą.

Approbata Kościoła Katedralnego Dyecezyi Jnflantſkiey w Kraſławiu.

NOwo erygowany Kościoł na Katedrę Biſkupom y Dyecezyi Jnflantſkiey w Kraſławiu wieczyſtych Dobrach W. Platera Wwody Mściſławſkiego z Funduſzem dla OO. Miſſyonarzow y Seminarium Diecezalnym na wieczne czaſy approbuiemy y potwierdzamy.

Approbacya Manaſteru Umańſkiego Oycow Bazylianow y Brahiłowſkiego OO. Trynitarzow Klaſztoru.

NA prozbę Urodzonych Posłow Wwdztwa Bracławſkiego, Manaſtyr Umańſki OO. Bazylianow Unitow Prowincyi Koronney przez W. Potockiego Woiewodę Kijowſkiego *de nova radice* na Szkoły, y Miſſye, tudzież Klaſztor Brahiłowſki Oycow Trynitarzow fundowane, we wſzyſtkim podług teyże Erekcyi aby był na zawſze zachowany approbuiemy.

Approbacya Funduſzu w Xięſtwie Jnflantskim Kościoła w Poſiniu będącego.

ZA poprzedzaiącą Konſtytucyą Roku 1683. Kościołow Lucyńſkiego y Sledziowſkiego *ad præſens* Poſińſkiego zwanego naſtąpił Funduſz w Roku 1686. w Xięſtwie Jnflantſkim, ktory gdy potym dla Xięży Dominikanow ku pomocy Xiędza Plebana Lucyńſkiego przy Kościele Lucyńſkim pracuiących przyczyniony, y z Dobr Ziemſkich Freyzowſzczyzna y Pryſzowſzczyzna zwanych powiękſzony zoſtał; Więc one *præſenti Lege* utwierdzamy.

Approbata Funduszu *Collegij* Düneburskiego OO. Jezuitow w Xięstwie Jnflantskim.

C*Ollegium* Düneburskie OO. Jezuitow w Xięstwie Jnflantskim z Dobrami Aulią y Vzwaldą w Possessyi onych będącemi, tudzież z Placami w Mieście Düneburgu y gruntami przyległemi podług ograniczenia przez Kommissarzow Rzpltey osobliwą Konstytucyą w Ro: 1678. wyznaczonych *in Anno* 1680. zaszłego, *consensu omnium Ordinum* approbuiemy, y przy wspomnionych Dobrach, Placach y Gruntach *ad tenorem* Dekretu Kommissarskiego na zawsze zachowuiemy.

Wyderkaff Xięży Paulinow Konwentu Warszawskiego.

POnieważ Kommissya Nasza *Boni Ordinis* Xiężom Paulinom Konwentu Warszawskiego, zabudowania wszystkie drewniane koło Klasztoru Jch niebespieczeństwem ognia Miastu grożące zdemoliować nakazała, y na Jch mieyscu przystoyne zamurowania wystawić pozwoliła. Więc *ad effectum* tey Fabryki wszystkie Summy Wyderkaffowe wspomnionemu Konwentowi Warszawskiemu należące się na Dobrach Ziemskich y Mieyskich zapisane; A mianowicie Summę Szesnaście Tysięcy na Pawłowicach dolnych w Wwdztwie Rawskim w Ziemi Sochaczewskiey, *Item*: Summę Czternaście Tysięcy na Dobrach Brzoza, Wola Brzelka, Goszewiczyn w Wwdztwie Mazowieckim Ziemi Czerskiey będące, *sine Evictione* podnieść pozwalamy; *Salva Quietatione* od wspomnionego Konwentu takowych Dobr Dziedzicow.

Desiderium Ur. Zaremby Kasztelana Konarskiego Sieradzkiego.

URodzony Szymon Zaremba Kasztelan Konarski Sieradzki, przez zaszłą Konstytucyą 1764. *praecedente Erectionis Decreto Loci Ordinarij Plocensis ac alijs solemnitatibus de Jure requisitis*, założył Konwent w Dobrach swoich Dziedzicznych Zaremby nazwanych w Woiewodztwie Mazowieckim a Ziemi Nurskiey leżących dla OO. Reformatow Prowincyi Pruskiey, ktorego iuż

tak fundamenta wyprowadzone, iako y Materyały wszystkie do tey Fabryki potrzebne znacznym wyłożonym sumptem iuż są przygotowane; Przeto tak na proźby tegoż Urodzonego Kasztelana Fundatora, iako y na żądanie usilne teyże Ziemi Nurskiey wszystkich Urzędnikow y Obywatelow, z ktorych wielu do tego pobożnego Dzieła znacznie się przyłożyło. Tenże Klasztor ku pomnożeniu Chwały Boskiey kontynuować y kończyć pozwalamy, y tę Fundacyą approbuiemy.

Approbacya Kupna Gruntow w Mieście Trembowli przez Urodzonego Joachima Potockiego Podczaszego W.X.Litt: nabytych.

POnieważ Urodzony Joachim Potocki Podczaszy W. X. Litt: Starosta Trembowelski gruntow pewnych w Donacyach wyrażonych w Trembowli nabywszy, na tychże gruntach Pałac dla ozdoby przerzeczonego Miasta wystawił, y Ogrod obszerny uplantował; Przeto My chcąc innych Possessorow do podobnych w Miastach Naszych Krolewskich zachęcić reparacyi, też Kupno Gruntow Donacyami *Annorum* 1765. & 1766. wyrażonych approbuiemy, y też Grunta w tey obszerności, y Granicach iak przez Donacye wyżey wyrażone przez tegoż Urodzonego Potockiego od rożnych Osob są nabyte, za Dziedziczne uznaiemy, *Salvis oneribus Civitatensibus*

Approbacya Sprzedaży y Kupna Cekauzu we Lwowie.

JAko Kommissya Woyskowa przez Decyzyą swoię nieużyteczny iuż teraz Cekauz we Lwowie za poprzedzaiącą Taxą Mieyską sprzedać determinowała, tak gdy iuż Taxa przez Urząd Mieyski Lwowski tegoż Cekauzu z Placami, y Budynkami do niego należącemi nastąpiła, à Urodzony Jan Kicki Starosta Okniński Summę tęż z Taxy wynikaiącą dać ofiarował; Przeto za wyliczeniem tey Summy y oddaniem oney do rąk Urodzonego Generała Artyleryi Koronney, lub Jego specyalnego Plenipotenta, y nastąpionym z niey Kwicie, pomieniony Cekauz Lwowski, tak iako był, y iest w swoiey cyrkumferencyi z Placami y Budynkami wieczystym Prawem Dziedzicznym Urodzonemu Kickiemu Staroście Oknińskiemu y Jego Sukcessorom należeć ma; Urodzony zaś Generał Artyleryi Koronney z odebraney *pro pretio*, tegoż Cekauzu Summy, *rationem* Kommissyi Woyskowey

oddać

oddać będzie powinien, postanawiamy, y nastąpione, iako y nastąpić maiące w tym Dyspozycye *pro approbatis* mieć chcemy.

Ubespieczenie Dworku Urodzonych Potockich.

MAiąc wzgląd na zasługi Urodzonego Wawrzeńca Potockiego Podstolego Zytomirskiego, Dworek w Mieście Zytomierzu na placu Kuzniszcze Stare zwanym niedaleko Jezuitow będącym, łokci sto wzdłuż, à siedemdziesiąt wszerz zawieraiącym, przez wspomnionego Urodzonego Wawrzeńca Potockiego znacznym kosztem ze wszelkim obudowaniem wystawiony, Potomkom tegoż Urodzonego Wawrzeńca Potockiego z wyż rzeczonym Placem wiecznie przyznaiemy, *Salvis Juribus Civitatensibus*

Warunek Possessyi Urodzonego Dołęgi.

LUbo Urodzonego Marcina Dołęgi Obersztlieutnanta w Woysku Naszym Koronnym, Dziad Tomasz Dziedzic części we Wsi Dołęgach Turzatuka y Mażowie, w Woiewodztwie Mazowieckim Powiecie Wąsoskim leżących, przeniosł się *in Anno* 1647. do Prus Brandeburskich, gdzie z Urodzoną Dorotą Gorlewską spłodził Oyca Jego Michała, od ktorego tenże Urodzony Marcin Obersztlieutenant z Urodzoney Katarzyny de Sacken pochodzi (iako *Actis Authenticis* Procedencyą swoię & *originem demonstrat*) gdy iednak Urodzony Obersztlieutnant wrocił się *ad Regnum*, y część swoię Dziedziczną po Dziadu swoim Tomaszu przez Procesś Prawny odzyskał. Przeto dla warunku gruntownieyszego, że wyniesienie się Dziada Jego za Granicę Prerogatywom dawnym Szlacheckim, teraźnieyszemu Potomkowi y Jego *Successoribus* w niwczym ubliżać nie powinno, za zgodą wszech Stanow deklaruiemy.

Uznanie Pretensyi Urodzonych Pugetow.

POnieważ niegdyś Urodzony Puget, Agent Naszey Rzeplitey u Dworu Rzymskiego, miał sobie przez Konfederacyą Generalną w R. 1734. naznaczoną Pensyą, Tysiąc Talarow Courant, y Urodz: Synowie Jego przez lat Dwadzieścia y kilka niedochodzenie tey Pensyi alleguią; Więc chcąc *deservitam mercedem* sprawiedliwie uspokoić; Kommissyi Skarbu Koron: uznanie *Allegatorum*

rum, y gdy będą dokumentalnie dowiedzione, wypłacenie, co się będzie należało, z dochodow na uſpokoienie długow wyznaczonych zalecamy.

O nie oddalaniu Dobr Ziemſkich od Stanu Swieckiego.

KOnſtytucye 1635. 1669. 1726. & 1674. względem nieoddalania Dobr Ziemſkich *favore Communitatum* Stanu Duchownego reaſſumuiemy, y od teraźnieyſzey Konſtytucyi *ſine conſenſu* Rzepltey Fundacyi nowych y zapiſow *ſub nullitate* Ichże czynić zakazuiemy. Gdzie zaś Stanowi Duchownemu *Communitatum Titulo Reemptionis aut Obligationis* zainwadyowane przez Dziedzicow Dobra, te *à Succeſſoribus* czyli *Jurisquæſitoribus exemptibilia* bydź powinny, *præciſis quibusvis reparationibus & prætenſionibus fundi*; Z tym dokładem, aby Duchowni poprzyſięgali *realiter* wyliczone Summy choćby przy Autentycznych Dokumentach, iako Im nic *ullo Titulo* nad wyliczoną ſobie Summę, nie przypiſał Dziedzic; A gdyby tego Juramentu *recuſare* mieli, od tey preſuperaty nad realnie wyliczoną Summę odpadać powinni. Co ſię tycze Teſtamentow? Wolność wſzyſtkim dyſponowania *rebus mobilibus* według Prawa dawnieyſzego *favore* Oſob Swieckich *in omni* zachowuiemy, a wſzelkich Legatow y Zapiſow, przez też Teſtamenta *à Decumbentibus in lecto ægritudinis in rem* Stanu Duchownego, y Kościołow, czynić *omnino* pod nieważnością Onychże zabraniamy. Ze dotąd Oſob Szlacheckich w Stanie Duchownym umieraiących wſzyſtkie pozoſtałe *mobilia* y Summy *ad Diſpoſitionem Loci Ordinariorum poſt inteſtatos* należały, y często Krewni zmarłego oddaleni bywali *à participatione* Sukceſſyi: Przeto temu zapobiegaiąc ſtanowiemy, aby *poſt inteſtatos Nobiles* tak to *Spirituales Eccleſiaſticos*, iako y po Opatach Klauſtralnych, *ad derelicta* po Nich *mobilia, Inventaria, Summas paratas, Succeſſores Sanguinis* należeli tym ſpoſobem: To ieſt: po Opatach Klaſztornych maią ſię trzy Części Zbiorow Ich wſzyſtkich Sukceſſorom, a Czwarta Klaſztorowi doſtawać. *A poſt Eccleſiaſticos Spirituales* uſpokoiwſzy *deſervitam mercedem* y Długi, *demptaq; funebrali & in ſuffragium animæ* (przecięż *proportionaliter*) *expensâ*, oraz ieżeliby ſię deceſs w Inwentarzu Kościelnym z przyczyny zmarłego pokazał *ſubſequenda bonificatione*, iedna część *in gratitudinem* mieyſca & *Eccleſiæ, tanquam Sponſæ* Duchownego, a trzy części dla Sukceſſorow Jego *cedere* powinny; Przeto w takowym razie Dziekanow y *Officia Loci Ordinariorum admone-*

monemus, ażeby po zmarłych Duchownych zaraz *indilate* zą powziętą wiadomością ſpiſywali wſzyſtkie *mobilia*, Inwentarze, *& paratum peculium*, dawſzy znać Sukceſſorom y z niemi rozdyſponowawſzy, iako wyżey *Succeſſoribus*, w trzech częściach Zbiorow wſzyſtkich ma naſtępować ſatysfakcya; a gdyby opodal znaydować ſię mieli Ciż Sukceſſorowie, na tedy wolno będzie *in abſentia* Ich w przytomności Kollatora, a pod niebytność Iego, *etiam* w przytomności Dwoch Godnych Sąſiadow czyli Parafianow ſpiſać takowy Inwentarz, ktoren y przytomni podpiſać maią; A po obwieſzczeniu dopiero Sukceſſorow ma ſię zadoſyć ſtać teraźnieyſzey Dyſpozycyi. *Inquantum* by zaś baczyli Sukceſſorowie w czym krzywdę ſwoię? Na ow czas *recurrendo* do Prawa maią mieć *Forum* z Dziekanem *& cum Officio Loci Ordinarij* w Ziemſtwie, lub Grodzie, w ktorych to Sądach *indilate* odpowiadać powinni: to ieſt tam w ktorym Wwdztwie y Ziemi *demortuus* znaydował ſię.

Chcąc przy tym ubeſpieczyć wſzyſtkich Obywatelow w niezmnieyſzaniu ſię Maiątkow Szlacheckich częſtokroć publicznym Rzeplitey potrzebom użytecznych, ſtanowiemy; aby *abhinc* wſtępuiących do Klaſztoru Mniſzek, to tylko było Domowey Subſtancyi uczęſtnictwo, ktore ſłuży, y Stanowi Duchownemu Zakonnemu według Uſtawy Konwokacyiney 1764. dla Męſkiey Płci, z tym iednak oſtrzeżeniem, iż Mniſzek *expeditio muliebris* do Klaſztorow nie ma być dawana *in paratis Summis*, lecz *comparatis ſupellectilibus*, a *Portio Subſtantiæ* Mniſzkom tylko *uſui ad vitæ tempora* ma ſłużyć, z wracaniem ſię potym *ad Succeſſores Sangvinis*.

Kommiſſya do Rozgraniczenia Staroſtwa Czchowſkiego z Dobrami Druſzkowem y inſzemi.

ZAchodzące Kontrowerſye Graniczne, między Staroſtwem Czhowſkim à Dobrami Dziedzicznemi U. Stadnickiego Staroſty Oſtrzeſzowſkiego, Druſzkowem y Piaſkami nazwanemi, tudzież y inſzemi z tymże Staroſtwem Graniczącemi chcąc uſpokoić, mocą Seymu teraźnieyſzego Kommiſſyą do rozgraniczenia naznaczamy, à za Kommiſſarzy W. y Urodzonych Staniſława Koſtkę Dembińſkiego, Woynickiego; Staniſława Ankwicza Bieckiego Kaſztelanow, Staniſława Kotkowſkiego Sędziego Ziemſkiego, Franciſzka Rychtera Podſtolego Krakowſkich; Piotra Ożarowſkiego Generała Lieutnanta Woyſk Koronnych, Eliaſza Wodzickiego Staroſtę Stobnickiego; Paprockiego Podczaſzego Winnickiego, Jgnacego Jordana Łowczego, Andrzeia Chrząſtowſkiego Generała Majora Woyſk Koronnych; Onufrego Ożarowſkiego Chambellana Naſzego, Staniſława Broniewſkiego Podczaſzego Samuela Ożarowſkiego Majora w Woyſku Koronnym, Marcina Napiorkowſkiego Krakowſkiego, Jozefa Bronickiego Proſzowſkiego, Jozefa Chwaliboga Xiązkiego, Kaſpra Traczewſkiego Czchowſkiego Komornikow Granicznych, Kazimierza Waligorſkiego Regenta Sandeckiego, Stefana Rożyckiego Subdelegata Nowomieyſkiego Grodzkich poſtanawiamy; ktorzy to Wielmożny y Urodzeni Kommiſſarze *Captato tempore* byle w Roku teraźnieyſzym 1768. przez Jnnoteſcencye Czteroma Niedzielami przed Terminem przez ſiebie naznaczonym wydane obwieściwſzy Strony, y przypozwawſzy tych coby do tego intereſſu należeli w ſporze będące, na Grunt ziadą (*abſentia*

 non-

nonnullorum minime obstante dummodo quinque adsint) Juryzdykcyą swoią Kommissarską (*non attenta Contumacia alicujus Partis*) zafunduią, y to rozgraniczenie według Przepisu Prawa y dokumentow uczynią, Kopce posypać każą, y wszystkie kontrowersye względem tych Granic zachodzące finalnie uspokoią, y Akt swoy do Ziemstwa podadzą.

Kommissya do Dobr Wsi Kumanowiec przez Stany Rzpltey wyznaczona.

PRzychylaiąc się do żądania Posłow Województwa Podolsk: Ponieważ Dobra Wieś Kumanowiec w Województwie tymże Podolskim á Powiecie Latyczewskim leżące. Tak Dekretami Ziemskiemi, iako też y Przywileiami wypadłemi są zakwestyonowane: Zaczym chcąc iak nayprędszą każdemu przyspieszać sprawiedliwość, Kommissyą do rozeznania lub *Juris Terrestris*, lub *Juris Regalis* są, wyznaczamy, *Dabuntur Commissarij ex Cancellaria Regni*, ktorzy to Jch-Mć Kommissarze nie uważaiąc na nieziechanie niektorych, w liczbie Osob pięciu znaydować się maiącey, do Miasta Lwowa *mediantibus edendis innotescentijs* Czterma Niedzielami przed terminem, na Dzień Trzydziesty Miesiąca Czerwca w Roku teraźnieyszym 1768. ziechawszy, będą mieli moc, Prawa wszelkie roztrząsnąć, y rozeznać, y ieżeli też Prawa Dziedzictwo Wsi Kumanowiec okażą, tedy Urodzonym Kumanowskim pod Prawo wieczyste na Gruncie Dobr Wsi Kumanowiec przez delegowanie *Officij Vicesgerentialis Laticzovien:* expedyować się maiące, poddadzą; Jeżeli zaś *Juris Regalis* bydź uznaią, tedy Possessora przy Prawach Jego utrzymaią y we wszystkim co z Prawa y słuszności przynależeć będzie nieuważaiąc na sprzeciwienie się, lub niestanie ktorey strony, ostatecznie rozsądzą, á te rozsądzenie wieczne y nienaruszone, trwałość mieć będzie powinno, teraźnieyszym Seymem ubespieczamy.

Uwolnienie od Konfiskaty Summy Szlachetnego Göbla.

POnieważ Szlachetny Göbel nieznalazszy tyle Złota w Poznaniu, ile mu na Jarmark Frankfortski do opłacenia długow swoich potrzeba było, Dwa tysiące pięćset Rublow wieść do tegoż Frankfortu był przymuszony; przeto maiąc wzgląd na tak wielką tego Kupca szkodę y upadku Jego Summę, pomienioną przez Skarb Koronny zabraną y zkonfiskowaną, od konfiskaty uwalniamy, y aby temuż Szlachetnemu Göblowi powrocona była, nakazuiemy.

REGESTR

REGESTR
Tytułow Konſtytucyi Koronnych Seymu Roku 1768.

(a) Naięcie

Pozwo-

 Obie-

Wśie,

KON: W.X.Lit.

KONSTYTUCYE Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

Culaga Gwardyi Litewſkich Konney y Pieſzey.

LUbo Konſtytucya Seymu przeſzłego Roku 1766. uważaiąc nieſpoſobność wyżywienia ſię żołdem Konſtytucyi Roku 1717. poſtanowionym, przy poprawie Płacy całemu Woyſku Litewſkiemu, oſtrzegła, oraz y poſtanowiła wyznaczenie Culagow Dwom Regimentom Gwardyi Naſzych Litewſkich, z tym warunkiem, ieżliby też Regimenta Konſyſtencyą ſwoię w Warſzawie miały, że zaś uſługa Naſza od tychże Regimentow *etiam* często w Wielkim X. Lit: lub gdziebyśmy ſię znaydowali, wyciąga wſzelkiey gotowości y wczeſney do Marſzu ſpoſobności, dokądby za Ordynanſem Naſzym potrzeba wymagała; Więc za Zgodą Stanow Zgromadzonych poſtanawiamy, ażeby wſpomnione Culagi w Proporcyi porcyi na Gwardye Koronne poſtąpionych, tymże Regimentom Gwardyi Litewſkich z przydaniem 29413. Złł: Pol: gr: 11½. na Staab Regimentu Gwardyi Pieſzey w Oſtatniey Konſtytucyi niewyrażonych y niedorachowanych corocznie na każdym mieyſcu gdzieby ſię one znaydowały, ze Skarbu Wielkiego Xięſtwa Litt: wypłacane były: ktore to 29413. Złł: gr: 11½. Regimentowi Gwardyi Pieſzey W. X. Litt. za Rok przeſzły 1767. Ratą Marcową y Septembrową, á zaś Regimentowi Gwardyi Konney W. X. Litt. od Raty Marcowey 1768. wypłacone mieć chcemy nie zawodnie.

Naznaczenie Penſyi Urodzonemu Generałowi Altyleryi W. Xięſtwa Litewſkiego.

DO Penſyi roczney Generałowi Altyleryi Litewſkiey *in quantitate* Piętnaſtu Tyſięcy Złotych Polſkich z Prowentow Dobr Altyleryczných Lipnſzek naznaczoney, przez ſzacunek tego Urzędu obfitſzą nadgrodę Zaſługuiącego, drugie Piętnaście Tyśięcy Złł: Pol: przydaiemy, ktore ażeby Skarb W. Xięſtwa Litt. co rok dwoma Ratami, iedną w Mieſiącu Marcu, á drugą w Mieśiącu Wrześniu, Temuż Gene-

rałowi Altyleryi, y Następcom Jego, punktualnie wypłacał ustanawiamy. Y odtąd Summę Trzydziestu Tyśięcy Złł: Polskich zwyż wyrażonych obudwoch Percept wynoszącą na Urząd Generalstwa Altyleryi W. Xięstwa Litt. determinuiemy.

Pensya Ur: Oboźnego Polnego Lit.

POnieważ przez Konstytucyą Roku 1717. Pensya dla Oboźnego Polnego Litt: szczupła *in quantitate* Tyśiąc Pięć set Złł: Pol: na dwie Rathy determinowana, zaczym z Summy Largicyiney na akkommodacyą Woysku Litt: przez tęż Konstytucyą wyznaczoney, drugie Tyśiąc Pięćset Złł: Pol: nąznaczamy, y ażeby Skarb W. X. Litt. co rocznie Oboźnemu Polnemu Litt. Trzy Tysiące Złł: Pol: z teyże Summy Largicyiney Dwoma Rathami wypłacał, mieć chcemy y nakazuiemy.

Porownanie Pensyi Urodzonego Pisarza Kommissyi Woyskowey W. X. Litt: z Pensyą Urodzonego Pisarza, takoweyże Komissyi Koronney.

NA Publiczney Usłudze Pisarstwa Kommissyi Woyskowey W. X. Lit. zostaiący Urodzony Antoni Dziekoński Stolnik Powiatu Wołkowyskiego, gdy nie bez Expensu na sądzące się kadencye zieżdzać, oraz *Curam Actorum* teyże Kommissyi Woyskowey mieć musi, przeto aby w należytey nadgrodzie nie został upośledziony, do ubespieczoney onemu Konstytucyą 1766. Roku Pensyi *insuper* Pięć Tysięcy Złotych Polskich dodaiemy, y naznaczamy *ad vitæ ejus tempora*, Co na Rok wynośić będzie Dwanaście Tyśięcy Złł: Pol: ktorą to takową Pensyą, aby Kommissya Skarbu W. X. Litt. z Summy na Largicye przez Konstytucyą Roku 1717. determinowaney, punktualnie co kadencya *per medium* temuż Urodzonemu Pisarzowi Komissyi Woyskowey Litt. za Kwitami onego wypłacała, *à data modernæ Legis*, zalecamy.

Podwyższenie Pensyi Urodzonemu Instygatorowi W. X. Litt.

ZWażaiąc niedostateczną Pensyą Urodzonego Instygatora W. X. Lit. obowiązanego znaydować się według potrzeby, to na Ziazdach Seymowych, to na Kommissyach Skarbowych, do naznaczoney onemu *anteriori Lege* Pensyi, Sześciu Tyśięcy Złł: Polskich, Dwa Tysiące Złł: Pollskich dodaiemy, ktora zupełnie Summę to iest Ośm Tyśięcy Złł. Polskich, aby Skarb W. X. Litt. wypłacał, postanawiamy, Urodzony zaś Instygator W. X. Litt. rowną prerogatywą dla Instygatora Koronnego, tak dawnemi Konstytucyami iako y teraznieyszą Opisaną w Prowincyi Litewskiey *gaudere* powinien.

Pen-

Pensye Assessorom Sądow Zadwornych naszych, y Deputatom na Trybunał w Litwie.

CHcąc rowne prace Urodzonych Assessorow Sądow Naszych Zadwornych y Deputatow na Trybunał W. X. Litt. rowną nadgrodą iak Koronnych opatrzyć, Pensyą dla Pierwszych w Osobach sześciu po Ośm Tysięcy Złł: Pol: każdemu, a dla drugich w Osobach Czterdziestu y dziewięciu ogolną Summę Sto Czterdzieści y Siedm Tysięcy Złł. Pol: do rozdzielenia między nich, (co na każdego Trzy Tysiące Złł: Polskich wyniesie) Dla Marszałka zaś Trybunalskiego Dwadzieścia Tysięcy Złł. Pol: corocznie z Skarbu Litewskiego naznaczamy. A pensye Assessorom aby tak iak dla Koronnych opisane iest, rozdzielane były *inter præsentes* nakazuiemy.

Expensa Laski Wielkiey Marszałkowskiey W. X. Litt.

UTwierdzaiąc Konstytucyą Ostatniego Seymu 1766. *titulo* o Władzy Marszałkow Wielkich, w ktorey W. Marszałkowi Wielkiemu W. X. Litt. 40000. Złotych Polskich na rożne expensa Laski Marszałkowskiey podczas Rezydencyi naszey, w Litwie naznaczone są. Więc żeby taż Summa dla łżeyszego przez Skarb Litewski iey zgromadzenia w Summie coroczney 6666. Złł: Pol: osobno odkładana zostawała y w czasie przypadaiącey każdey Kadencyi Seymu w Litwie, tymże WW. Marszałkom WW. oddawana była postana wiamy.

Zamek Krolewski w Grodnie.

PRzychylaiąc się do potrzeby wygody Naszey y Stanow Zgromadzać się zwykłych w Grodnie, na Seymy Ordynaryine, gdzie Zamek nie tylko iest nadruynowany, ale też w żadne Mobilia nieopatrzony zostaie; więc na tę reparacyą y przysposobienie przyzwoitych Mobiliow, Summę Trzykroć sto Tysięcy *flor*: ze Skarbu W. Xięstwa Litewskiego wyznaczamy, ktore w Trzech lat po Sto tysięcy wyłożone być maią z Summ destynowanych na expensa nieprzeyrzane. A zaś na konserwacyą tego Zamku corocznie Dziesięć Tysięcy *flor*: z tegoż Skarbu wykładane być maią. Z ktorych to Summ pierwszy raz tylko wyłożoney a drugi na coroczne Zamku utrzymanie wyznaczoney, Kommissya Skarbowa na Seymach rachunki czynić będzie powinna.

Dom *Invalidorum* w Wilnie.

ROzpoczętą Fabrykę w Mieście w Wilnie Domu *Invalidorum* dla Żołnierzy approbuiąc, y kontynuacyą oney Kommissyi Woyskowey polecaiąc, mieć chcemy; aby Skarb W. X. Litt. corocznie na takowe Dzieło po Dwadzieścia Tysięcy Złotych Polskich *ad manus* oney wypłacał, ktory Dom skoro zupełnie zakończony zostanie, oddani tamże Żołnierze *victum & amictum* z Summy naznaczony mieć będą, czego dozor

zor y dyſpozycyą Kommiſſyi Woyſkowey zoſtawuiemy, a Kommiſſya Woyſkowa z tey Summy likwidacyą na Seymach czynić będzie obowiązana.

Ubeſpieczenie penſyi Ur: Podſkarbiego Nadwornego W. Xięſtwa Litt.

PEnſya roczna na Urząd Podſkarbiego Nadwornego Lit: *in quantitate* Dzieſięć Tyſięcy Złot: Pol: Prawem naznaczona, ażeby za nadarzoną niebytność na Kadencyi Kommiſſyi z okazyi w tym czasie inſzey uſługi publiczney od Rzeczypltey nakazaney potrącaną nie była mieć chcemy. Y dla tego ażeby za przeſzłą na Kommiſſyi Skarbowey nieprzytomność nie wypłacona Penſya, a między Kommiſſarzow Skarbowych rozdzielona, Temuż Ur: Podſkarbiemu Nadwornemu powrocona była, uſtanawiamy, y żeby to uſtanowienie ſłużyło dla wſzyſtkich tak Woyſkowych, iak Skarbowych Kommiſſarzow na teraźnieyſzey Delegacyi pracuiących.

Szpital w Mieście Wilnie.

NIe bez użalenia ſię wewnętrznego każdy z Obywatelow patrzyć muśi na ludzi ubogich bez ſpoſobu do życia będących, ktorzy przyzwoitego przytulenia nie znayduiąc, okropną mizeryą umierać muſzą; chcąc takowych Oſob *egeſtati ſubvenire*, zalecamy Kommiſſyi Skarbu W. X. Litt. aby corocznie Dwadzieścia Pięć Tyſięcy Złotych Polſkich *ad manus* J. W. Woiewody Wileńſkiego wypłacała. Ktory za takową Summę Plac y Dom w Mieście Wilnie zgodny na ſzpital upatrzywſzy onże zapłaci, y wygodne Erekcye dla Ubogich poczyniwſzy, *in futurum* z Summy naznaczoney *victum & amictum* doſtarczać pod ſwoim dozorem Magiſtratowi Wileńſkiemu zaleci, *Salvo Calculo* przed Kommiſſyą Skarbu W. Xięſtwa Litt.

Przypadkowe Expenſa Kommiſſyi Skarbowey W. Xięſtwa Litt.

POnieważ nieuchronne potrzeby Kommiſſyi Skarbowey W.X.Litt. rożnych nadzwyczaynych wyciągaią wydatkow, iako to: na zesłanie Officyaliſtow do inweſtygacyi w wypadaiących intereſſach, tudzież na Kondeſcenſye z Dekretow nakazane, na Więzniow, Druki Konſtytucyi, Uniwerſałow, Oprawy Protokułow, Swiec. *&c*: Więc na takowe expenſa dla Skarbu Litewſkiego Dwadzieścia Tyśięcy *flor*: z ktorych ſię na Seymach rachować ma, naznaczamy.

Penſya Luſtratorom Pogłownego Zydowſkiego w Wielkim X. Lit.

WIele na tym należy aby uſtanowione podatki porządnie y bez uprzykrzenia wybierane były. Poſtanawiamy aby co do Podatku pogłownego Zydowſkiego iuż nie co Pięć lat, ale co Dwadzieścia Nowe wy-

we wypadały Lustracye, rachuiąc od czasu odprawioney przeszłey Lustracyi, w czym żeby takową publiczną sprawuiący pracę bez przyzwoitey niezostawali nadgrody, z Skarbu Litewskiego Czterdzieści Pięć Tysięcy Złł: Pol: naznaczamy, co na rzeczone Dwadzieścia lat dzieląc, przypadnie na Rok Dwa Tysiące Dwieście Pięćdziesiąt Złł: Pol: Więc tenże Skarb to roczne *quantum* zgromadzać na lat Dwadzieścia, y do czasu Lustracyi co Dwadzieścia lat konserwować będzie, y żeby na Seymach w rachunku Percepty iako też w expensie gdy Lustracya (iako wyżey) nastąpi, podawał, nakazuiemy.

Ofiarowanie Nam Summy od Stanow Rzeczy-czypospolitey z Skarbu W. X. Litewskiego.

Kiedy Stany Rzeczypospolitey maiąc sobie dobrze znaiomą szczupłość dochodow z Dobr Stołu Krolewskiego, a oraz szczerą Naszą ochotę do zażycia ich na pożytek kochaney Oyczyzny, ofiaruią Nam Krolowi na każdy Rok z Skarbu W. X. Litt. Summę Pięćkroć Sto Tysięcy Złotych Polskich wypłacać się maiącą. MY KROL tę ofiarę z wdzięcznością przyiąwszy, nie inaczey wyliczaną tylko za dyspozycyami Naszemi mieć chcemy, y że nam tylko służyć ma, a nie Nayiaśnieyszym Krolom po nas Następuiącym deklaruiemy.

Uspokoienie długow prawem wyznaczonych w Wielkim Xięstwie Lit.

Kiedy ścisłą dla każdego kraju powinnością iest: Długi za słuszne osądzone wypłacać; Naznaczamy zatym Skarbowi W. X. Lit. *ad rationem* zniesienia Summ osobnemi teraźnieyszego Seymu Konstytucyi Assygnacyami dla wyrażonych w nich *respective* Obywatelow przyznanych corocznie Pięćkroć sto Tysięcy Złotych Polskich, aż poki wszystkich tych pretensyi nieuspokoi; Żądaiąc żeby takowe długi wypłacane były proporcyonalnie do każdego długu, to iest: żeby Kommissya Skarbowa Litewska przypadaiące na swoy Skarb Długi w iednę Summę zkomputowała, y też Summę do Proporcyi wyznaczonego corocznego na Długi *quantum* na Lata podzieliła, á potym każdemu Kredytorowi proporcyonalnie do przyznaney iemu kwoty tę część ktora z podziału na Lata całey Summy do wyliczenia iemuż przypadnie, wypłacała.

Summy na Expensa Extraordynaryine Rzeczypospolitey z Skarbu Litewskiego.

Kiedy wszystkich nieodbitych wydatkow ktore Rzeczpospolita na rożne okoliczności y Interessa potrzebować może, przeyrzeć niepodobna; przeto aby y w tych bez wczesnego opatrzenia niezostawała, Summę na takowe Expensa nadzwyczayne Skarbu Litewskiego 496000. Złł: Polskich ktorą to Summę a nie więcey za Dyspozycyą *Senatûs Consiliorum* na takowe nieprzewidziane potrzeby obracać y wydawać pod obowiązkiem rachowania się na Seymach pozwalamy.

Wypłacenie Summy Trzech kroć Sto Tyſięcy z Skarbu W.X.Lit. Skarbowi Krolewſkiemu należącey.

GDy dotąd nieprzyſzło Kommiſſyi Skarbu W. X. Lit. wypłacić Skarbowi Naſzemu Summy Trzech kroć Sto Tyſięcy Seymem *Coronationis* oſtrzeżoney; Więc tey wypłacenie z Percepty Pierwſzey na Expenſa Extraordynaryine zalecamy.

Zawdzięczenie W. Marſzałkowi Generalnemu Konfederacyi W. X. Lit.

LUbo Chwała wielkich Czynow ſama w ſobie znayduie powinną *recte factorum* ſatysfakcyą, y na pożne wieki rozciągniony Dobrey ſławy odgłos cnotliwym ſercom ieſt nadgrodą, iednak aby y Rzeczpoſpolita należytey z ſtroney ſwoiey nieuchybiła wdzięczności, tedy W. Staniſławowi Brzoſtowſkiemu Staroście Byſtrzyckiemu Generalney Konfederacyi W. X. Lit: Marſzałkowi, wſzyſtkie uśilności ſwoie dla miłości Oyczyzny chętnie ofiaruiącemu, zawdzięczaiąc wielkie prace, koſzta, y chwalebne dzieła iego, w czaſie teyże Konfederacyi, bez ochrony zdrowia *publico* potrzebnego czynione, Summę Dwa kroć Sto Tyſięcy Złł: Polſkich na Staroſtwo Byſtrzyckie, w Woiewodztwie Wileńſkim leżące, wnoſiemy, aby nowy *ſuo tempore* Donataryuſz nie wprzod do Poſſeſſyi tegoż Staroſtwa Byſtrzyckiego przychodził, aż Sukceſſorom W. teraźnieyſzego Staroſty Byſtrzyckiego, Summę Dwakroć Sto Tyſięcy Złł: Pol: wypłaci, ktora raz tylko wypłacona bydź ma, oſtrzegamy y aſſekuruiemy.

Gratitudo Urodzonemu Sekretarzowi Konfederayci Generalney Prowincyi W.X.Lit.

MAiąc wzgląd na zaſługi y prace *in Publicum* Urodzonego Alexandra Hołowczyca Podſtarościego Sądowego Powiatu Orſzańſkiego, Sekretarza Konfederacyi Generalney Prowincyi Litewſkiey, Summę Dwadzieścia y Pięć Tyśięcy Złotych Polſkich naznaczamy, ktorą ażeby Skarb W. X. Litt: temuż Ur: Sekretarzowi *indilate* wypłacił, nakazuiemy, y że *in rationibus Publicis* przyięta będzie, tenże Skarb upewniamy.

Uſpokoienie Summy Sukceſſorom W. Krzyſztofa Zawiſzy, Woiewody Mińſkiego.

POnieważ Konſtytucya Roku 1726. bonifikuiąc ſtraty y Expenſa na kilku Seymowych Dyrekcyi ś.p. W. Krzyſztofowi Zawiſzy, Woiewodzie Mińſkiemu, Summę Ośmdzieſiąt Tyſięcy Złotych Polſkich ze Skarbu Rzeczypoſpolitey wypłacić naznaczyła, a tę dotąd nieopłacona *Succeſſores* onego bydź mienią; Zaczym aby Skarb W. Xięſtwa Litt: takową Summę Ośmdzieſiąt Tyſięcy Złotych Polſkich Sukceſſorom tegoż

goż W. Krzysztofa Zawiszy Woiewody Mińskiego z Summy na długow uspokoienie wyznaczoney wypłacił, nakazuiemy. *Salvis quietationibus* przez Skarb *producendis*, ieżeliby ta Summa po części, *vel in toto* opłacona była.

Uspokoienie Długu Sukcessorow J. W. Michała Paca, Woiewody Wileńskiego, Hetmana W. W. Xięstwa Litt:

POnieważ Konstytucye Roku 1676. 1677. 1678. 1683. 1685. y 1690. wyświadczaią, iż z Summ *de proprio* na potrzeby gwałtowne Rzeczypospolitey przez ś.p, J. W. Michała Paca Woiewody Wileńskiego Hetmana W. W. Xięstwa Lit. *in quantitate* 474298. Złł: Polskich erogowanych, po dobrowolnym przez tegoz J. W. Hetmana Złł: Pol: 118000. dla Rzepltey ustąpieniu została się onemu winna y do zapłacenia przez Skarb W. X. Lit: nakazana Summa Złł: Polskich 356298. Zaczym aby Skarb W. X. Lit: tę Summę Sukcessorom tegoż ś.p. J.W. Hetmana W.W. X. Lit. z Summy na uspokoienie Długow wyznaczoney wypłacił, nakazuiemy, *Salvis Quietationibus* przez Skarb *producendis*, ieżeliby ta Summa po iakiey części była wypłacona.

Uspokoienie Pretensyi Sukcessorow Urodzonego Hrehorego Ogińskiego.

POnieważ Sukcessorowie ś.p. Hrehorego Ogińskiego Hetmana Polnego Litewskiego, od dwoch Corek tegoż Hrehorego Ogińskiego, to iest Angeli z Ogińskich Parissowey, y Eufrozyny także z Ogińskich Pacowey pochodzący, *legitimitatem* pretensyi swoiey do Rzeczypospolitey dowodzą, a nayprzod Konstytucyami 1703. na Seymie Lubelskim, 1710. na Seymie Warszawskim kalkulacyą wzwyż wspomnionemu Hrehoremu Ogińskiemu, z Administracyi Ceł Litewskich J. K. Mci y Rzeczypospolitey na Trybunale Skarbowym W.X.Lit. nakazuiącą pokazuią. Po ktorych wypadłych Roku 1711. originalną pokładaią kalkulacyą *ad mentem* wzwyż wspomnionych Konstytucyi Expediowaną, y że w czasie Inkursyi na ten czas Szwedzkiey będący zastępuiąc pilne Rzepltey potrzeby Hrehory Ogiński, z własney Substancyi naddał nad Perceptę Złł. Polskich 210517. oczywiście dowodzą, a nad wszystko kiedy Recessem Seymowym *Anni* 1717. *&* *Anni* 1764. ubespieczaiącym nietylko pretensyą tak sprawiedliwą naddanych własnych Pieniędzy, ale też y Sta Tysięcy przez *Laudum* Olkienieckie, drugie Sta Tysięcy przez *Laudum* Puzowieckie temuż Hrehoremu Ogińskiemu deklarowanych, y pensyą Buławy Polney przez Lat kilka zatrzymaną sprawiedliwość swoiey dowodzą pretensyi. A lubo skomputowane *in unum* Summy przeszło na Siedm kroć sto tysięcy wyniknęłyby, Ciż iednak Sukcessorowie *amore Boni Publici* 400000. Złł: Pol: kontentować się ze wszystkim przyrzekaią. Więc My za Zgodą wszech Stanow, nakazuiemy aby Skarb Koronny 266666. Gr: 20. a Litewski 133333. Groszy 10. z Summy na uspokoienie Długow wyznaczoney wzwyż wspomnionym Sukcessorom Summę Złł: Polskich Czterykroć Sto Tysięcy *praevia Quietatione* wypłacił, *salvis*

Qui-

Quietationibus przez Skarb W. X. Lit. *producendis*, ieżeliby się iakie *in ante* pokazały. Ci zaś Sukcessorowie z wszelkich do Rzepltey pretensyi *ex Fonte* Hrehorego Ogińskiego pochodzących, Kwit Autentyczny zeznać będą powinni.

Uspokoienie Długu Wielebnemu Massalskiemu Biskupowi Wileńskiemu.

POnieważ Skarb W. Xięstwa Litt: z Summy Szawelskiey po części tylko Wielebnego Massalskiego Biskupa Wileńskiego uspokoiwszy, winne mu ieszcze Sto Dwadzieścia Pięć Tysięcy Złł. Polskich dotąd nie wypłacił; Zaczym temuż Skarbowi W. X. Litewskiego pomienioną Summę Sto Dwadzieścia Pięć Tysięcy Złotych Polskich Wielebnemu Massalskiemu Biskupowi Wileńskiemu z Intrat na płacenie Długow Rzeczypospolitey naznaczonych wypłacić zalecamy.

Ubespieczenie liquidacyi Summy z Okupna Dobr Szawel wynikłey.

POnieważ *ad Mentem* Konstytucyi *Convocationis* Roku 1764. Wielm: Fleming na ten czas będący Podskarbi Wielki W. Xięstwa Litt: okupuiąc Dobra Szawle w Wielkim Xięstwie Litt: sytuowane Stołowi Naszemu należące, Summy 600000. Zł: Polskich *ad Mentem* teyże Konstytucyi do Rąk Ośw: Xiążęcia Karola Radziwiłła, Marszałka *ad præsens* Konfederacyi Generalnych Prowincyi Koronnych y Seymowego nieoddał; zaczym zdanie rachunku z tey Summy, iak się obrociła w Sądzie *ultimæ Instantiæ* w sprawach OO. Xiążąt Radziwiłłow wyznaczonym, nakazuiemy, á ieżeliby dowiodł W. Fleming Wda Pomorski, iż tę całą Summę lub część oney do Skarbu W. X. Litt. importował y oddał, y że iuż ta Summa z Skarbu W. X. Litt. wypłacić się powinna, przeto Kommissyi Skarbu W. X. Lit. opłacenie totalney Summy, lub części teyże Summy realnie wyprobowaney, O. Xięciu Radziwiłłowi Marszałkowi Konfederacyi Generalney Koronney y Seymowemu, mało-letniego Brata swoiego Opiekunowi nieodwłocznie rozkazuiemy.

Opatrzenie Archiwow Woiewodztw Trockiego y Witebskiego.

POnieważ Woiewodztwa Trockie y Witebskie zadosyć czyniąc Konstytucyi Seymu Naszey Koronacyi, *titulo:* o Xięgach y Aktach -Z uchwalonych *per Lauda* Prowentow, tamte w Mieście Trokach, a te w Witebsku Archiva na Xięgi Ziemskie y Grodzkie z Kancellaryami y Izbą Sądową murować zaczęły, a *præsenti Lege* ostrzeżoną, ażeby Woiewodztwa y Powiaty *per Lauda* na Seymikach Podatkow uchwalać niemogły, przeto ażeby takowe *Archivorum* dzieła, przez uięte do zakończenia onych Sposoby zastanowione niebyły. Ustanawiamy ażeby iak skoro Podatki teraznieyszym Prawem wyznaczone importować się zaczną, Kommissya Skarbu W. X. Litt. przez lat Dwie corocznie każdemu

mu z tych Woiewodztw po Ośm Tyſięcy Złotych Polſkich, to ieſt Rathą Marcową Cztery Tyſiące Złotych, y Rathą Septembrową po tyleż wypłacała, tak ażeby tym Woiewodztwom przez Lat Dwie po Szesnaście Tyſięcy Złotych Polſkich z Summ na nieprzeyrzane Expenſa naznaczonych niezawodnie doyść mogło, z ktorych to Summ ażeby pomienione Woiewodztwa rozpoczęte *Archiva* dokończyły, y Kalkulacyą *de Expenſis* ze Skarbu *Summis*, przez tych ktorzy nad takowemi Fabrykami dozor mieć będą, przed zeſłanym od Kommiſſyi Skarbowey albo komu to zlecić zechce, wiernie zdały zalecamy, y mieć chcemy.

Satysfakcya Długu Urodzonemu Tadeuſzowi Kociełłowi Staroście Markowſkiemu winnego.

POnieważ Summa *in quantitate* Dwoch kroć Sta Tyſięcy Złotych Polſkich Konſtytucyą Seymu ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey Urodzonemu Tadeuſzowi Kociełłowi do zapłacenia z Skarbu W. X. Lit. czterema Rathami aſſekurowana, w iedney tylko Racie ieſt zapłacona, zaczym reſztuiące Sto Pięćdzieſiąt Tyſięcy Złotych Polſkich, ażeby Skarb W. X. Litt: monetą według Prawa Kurrencyą maiącą, iak nayprędzey być może wypłacił, mieć chcemy, y poſtanawiamy. *Similiter* Dług *in quantitate* Czterech Tyſięcy Złotych za Sekretaryą Legacyi do Moſkwy, Urodzonemu Marcinowi Korbuttowi aſſygnowany, a przez Konſtytucyą 1766. Roku rekognoſkowany, ażeby z tegoż Skarbu W. X. Litt. był wypłacony Synowi Jego, naznaczamy.

Uſpokoienie Długu Urodzonego Platera.

SUmma Sześć Tyſięcy Pięć ſet Talerow bitych przez Konſtytucyą 1717. Roku, Urodzonemu Janowi Platerowi w nadgrodę Expenſow tego znacznych, pod czas Rezydencyi u Dworu Roſſyiſkiego dla Intereſſow Rzepltey ponieſionych, z Woiewodztw y Powiatow W. Xięſtwa Litt. *ad exolvendum* naznaczona; Ponieważ *ex Cognitione* Kommiſſyi Skarbu W. X. Litt: *vigore* Konſtytucyi Konwokacyiney 1764. pokazuie ſię bydź dotąd niezapłaconą. Więc chcąc w tym należytą uczynić ſatysfakcyą, y oraz świadczoną wiernie *publico præmiare* uſługę, Summę Sześćdzieſiąt Cztery Tyſięcy Złł: Pol: do wypłacenia Urodzon. Wilhelmowi Platerowi Woyſkiemu Inflantſkiemu, Synowi Urodz: Jana Platera, ze Skarbu W. Xięſtwa Litt: naznaczamy.

Uſpokoienie Pretenſyi Sukceſſorow W. Jana Strutyńſkiego, niegdyś Kaſztelana Jnflantſkiego.

POnieważ W. Jan Strutyńſki niegdyś Kaſztelan Inflantſki na rożne Chorągiewne y Woyſkowe potrzeby Pięćdzieſiąt trzy Tyſiące Trzyſta Cztery Złotych właſnych wyexpenſował; zaczym Kommiſſyi Skarbowey W. X. Litt. zalecamy, ażeby (weyrzawſzy y roztrząſnąwſzy,

ieżli pomieniona Summa 53304. Złotych Polskich do Skarbu W. Xięstwa Litt: do zapłacenia należącą bydź się pokaże, y ieżeli się kwity od niego na tę Summę, lub kwity Generalne, od całego Woyska W. X. Litt. pod tą Datą nie pokażą) Sukcessorom ś.p. Jozefa Strutyńskiego, Starosty Seweyskiego onę wypłaciła; A ieżliby ta Pretensya, czy to *in toto*, czyli *in parte*, nie do Skarbu Rzplitey, ale do kogo innego, lub do Dobr *Privatorum* Regulowaną bydź się pokazała; tedy w to taż Kommissya Skarbu W. X. Lit. weyrzawszy, Rzecz całą *pro Informatione* Stanom Rzpltey, na naybliższym Seymie podać obowiązaną będzie. Dalsze zaś Sukcessorow ś. p. Jozefa Strutyńskiego, Starosty Seweyskiego, *ex Capite* W. Jana Kasztelana Jnflantskiego, *qua* Porucznika Jego Krolewskiey Mości, a Urodzonego Michała, Starosty Lubonickiego, *quà* Chorążego J. K. Mci Strutyńskich, o zaległe Gaże y Pensye Ich do Rzpltey formowane pretensye, do Kommissyi Skarbowey W. X. Lit. na weyrzenie, y Rozsądzenie odsyłamy, oraz na naybliższym Seymie Rzplitą informować zalecamy.

Uspokoienie Pretensyi Urodzonego Michała z *Kozielska* Puzyny, Pisarza W. W. X. Lit. Sukcessorom należącey.

SUmmę Dwa Tysiące Talerow Bitych, Sukcessorom Urodzonego Michała z *Kozielska* Puzyny, Pisarza Wielkiego W. X. L. dwoistym Recessem mianowicie *Anni* 1726. y 1766. ubespieczoną, tymże Sukcessorom, ze Skarbu W. X. Litt. wypłacić nakazuiemy.

Dług Urodzonym Romerom należący.

LUbo Sukcessorowie Urodzonego Mateusza Romera Generała Altylleryi W. X. Lit. *probando Realitatem* długu, sobie od Rzpltey należącego, nie tylko *vigore* Konstytucyi 1690, y 1764. na Zł: 143771. y gr: 28. Lecz *insuper* Regestrami, *ad Calculum* sporządzonemi, przez tegoż U. Romera Generała Altylleryi W. Xięstwa Lit. podczas rożnych Kampanii, od 1690. do 1694. Roku na rożne Altylleryi potrzeby, nad Perceptę Expensowaney Summy 247733. Złotych, y gr: 19. *liquidè* dowiedli, lecz ponieważ pośledniey szey Summy, *idque* 247733. Złotych, y groszy 19. dla Rzepltey, chcąc w oney *bene mereri*, ustąpili y darowali; Więc *præsenti Lege in vim Gratitudinis*, oraz Bonifakacyi zadawnionego długu, tymże Sukcessorom U. Romera Generała Altylleryi W. X. Litewskiego, Summę Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, *pro liquido debito* uznaiemy; Oraz ażeby tę Summę Kommissya Skarbowa W. X. Litewskiego za Kwitem onymże wypłaciła, z Summy na uspokoienie długow wyznaczoney, zlecamy.

Uspokoienie długu Sukcessorom Urodzonego Hilarego Połubińskiego Pisarza Polnego W. X. Litewskiego.

Ponieważ Konstytucya Roku 1661. wyraźnie objaśnia, iż Summa *de pro-*

proprio na rożne czasu Woyny Rzeczypltey potrzeby, przez Urodz: Hilarego Połubińskiego Pisarza Polnego W. Xięstwa Lit. *in quantitate* Czternaście Tysięcy Dwieście Piędziesiąt Ośm Złotych Polskich erogowane, została się onemu winna, więc do zapłacenia przez Skarb W. X. Litewskiego takową summę Sukcessorom tegoż Urodz Hilarego Połubińskiego Pisarza Polnego W. Xięstwa Litt: z Summy na uspokoienie długow wyznaczoney nakazuiemy, *Salvis quietationibus* przez Skarb *producendis* ieżeliby ta Summ po części *vel in toto* opłacona była.

Satysfakcya Sukcessorom Urodzonego Krzysztofa Sulistrowskiego.

ASsekurowana *per Constitutionem* R. 1717. restytucya Expensow *pro Ærario publico* Urodz: Krzysztofa Sulistrowskiego, Chorążego Powiatu Oszmiań: niegdyś Marszałka W. X. Lit: Konfederacyi łożonych, *ex post* Sukcessorom onego na Kommissyi Grodzieńskiey Summa Złotych Polskich Sześćdziesiąt ieden Tysięcy Ośm set Sześćdziesiąt y Ośm, y groszy Dwadzieścia y dwa naznaczona, a Roku 1766. *per Constitutionem* w Recess odłożona, ponieważ dotąd skutku niewzięła; Zaczym aby Kommissya Skarbu W. Xięstwa Lit. pomienioną Summę 61868. gr: 22. Sukcessorom wymienionego Urod: Sulistrowskiego, *salvis transactionibus* między niemi *subsecutis* za Kwitem od onychże sobie danym, z percepty na uspokoienie długow wyznaczoney wypłaciła, nakazuiemy.

Uregulowanie podatku w Wielkim Xięstwie Litewskim.

KOnstytucyą Seymu *immediate* odeszłego Roku 1766. o Czopowym w Wielkim Xięstwie Lit: zaszłą, approbuiąc, a znosząc przeszły Podymnego y Czopowego Podatek, oraz niektore sto uiące się do ustanowionego, teraz Czopowego, przydaiąc obowiązki teraznieyszym Prawem mieć chcemy, ażeby przez wzgląd potrzeb Rzeczypospolitey nie iuż Dziesiąty grosz z zysku propinacyinego, lecz piąty, część Piątą, to iest: Dwadzieścia ze stu Złotych znaczący, od Possessorow do Skarbu Rzplitey był wypłacany. Gdyby zaś potrącanie Expensow ściągaiących się do takowych Propinacyi Arendowanych, y Dworskiemi Szynkami utrzymywanych obszernego Possessorom tłomaczenia nie czyniło; Niektore względem expensow propinacyinych obiaśniaiąc, Punkta w Rocie do zaprzysiężęnia poniżey przepisaney wyrażamy. Ktorą wszyscy Obywatele w W. Xięstwie Litewskim *& Annexarum Provinciarum* w Dobrach Naszych Hibernowych y Leanych, tudzież Ziemskich, Szlacheckich, y Duchownych, w Miastach, w Miasteczkach, Wsiach, y wszelkich Szynkownych mieyscach, propinacye w Szynkach y Arendach maiący, iakiegokolwiek Stanu y kondycyi, niezasłaniaiąc się żadnemi Wolnościami y Przywileiami na wolną od płacy propinacyą, nawet przed Unią nadanemi, *sine ulla Bonorum & Personarum exceptione* sami w Osobach, alboli też przez Kommissarzow, Ekonomow, Administratorow, Namieśnikow, czyli Pisarzow Prowentowych; á w Dobrach Naszych Stołowych Administratorowie lub ich Dyspozytorowie wylikwidowawszy Prowent swoy z Propinacyi, bądź przez własny Dworny

Szynk utrzymywaney, bądź Arendą postąpioney, wykalkulować zysk czystey intraty *demptis expensis*, z samey tylko propinacyi Trunkow przez Rok przychodzący, będą powinni; to iest, w Szynkach Dwornych, wytrąciwszy expensa Possessorow, á w Arendach to wszystko, co nie iest Propinacyą Trunkow; z takowego zysku, Piąty grosz do Skarbu Rzplitey płacić, y realność importowania, podawszy Tabellę każdey Karczmy y Szynku w Miastach, Miasteczkach, Dobrach, Krolewszczyznach, Wsiach, iako też y w Dobrach Naszych Stołowych znayduiących się zaprzysiądź maią, w te słowa:

JA N. N. przysięgam Panu BOGU w Troycy Swiętey Iedynemu, iż w Dobrach N. nazwanych, Zysku z Propinacyi wszelkich Kraiowych, y Zagranicznych Trunkow, z Karczem, Domow, y wszelkich Mieysc Szynkownych, mnie przychodzącego intraty roczney Złł: Polskich N. z ostatniego Roku doświadczenia, zweryfikowaney, a do roczney Percepty wyrachowaney Zł: Pol: N. znalazło się, od ktorego Piąty grosz Złot: Pol: N. wynoszący do Skarbu Rzepltey zaprzysięgaiąc dla płacenia, do dalszey w tym dyspozycyi Rzepltey podaię. Y że procz wytrącenia gruntow, Młynow, y innych z Karczem Prowentow, nie propinacyiny zysk znaczących; iako też w utrzymaney Dworskich Szynkow propinacyi między sprawiedliwe oney expensy, Erekcyi, konserwacyi, y deterioracyi Karczem y Browarow, nierachowałem, y nic takowego od propinacyi Trunkow zysku, ua szkodę Rzepltey nieutaiłem, tak mi Panie Boże dopomoż.

Ktory Jurament nie iuż w Kancellaryi, lecż przed Starostami lub Ich Urzędami Grodzkiemi, gdzie Dobra leżą, *non obstante* do słuchania takowych Juramentow dla ktorego z Urzędnikow *nexu Juris*, wypełniony, y począwszy w Roku teraźnieyszym 1768. od dnia pierwszego Miesiąca Septembra, do Dnia Piątego Miesiąca Octobra, przez wszystkich Obywatelow W. X. Litt. *non obstante Die Festo* zakońzony być ma; & *expletum Juramentum* Aktami tegoż Grodu, stwierdzić się powinno, a Starostowie lub ich Urzędy Grodzkie, w takowym komplecie, iaki do sądzenia *requiritur*, Rotę przepisaną podług Osob zaprzysięgaiących czytać, y zaprzysięgania doyrzeć maią. Kancellarye zaś Grodzkie z takowych *abjurat* Czopowego porządnie ułożoną, Parafiami Taryffę z specyfikacyą Karczem, y z nich intraty Propinacyiney każdego Possessora do Kancellaryi Kommissy Skarbowey nie poźniey, iak w Roku teraźnieyszym 1768. na dzień 25. Miesiąca Oktobra odsyłać maią dla wczesnego przez Kommissyą Skarbową z takowych Taryff abjuratowanych Summaryuszu Percepty Czopowego, z każdego Woiewodztwa y Powiatu przychodzącey sporządzenia, podług ktorego Juramentu, y stosuiącey się do niego Taryffy Grodzkiey, Woiewodztwa y Powiatu, takowy Czopowego Podatek, za wykonanym raz Juramentem do dalszey Rzeplitey dyspozycyi każdego Roku Dwiema Ratami, to iest, iedną Rathą od Dnia Piętnastego Miesiąca Marca, do dnia Piątego Kwietnia, Drugą Rathą od Dnia Piętnastego Miesiąca Septembra, do Dnia Piątego Miesiąca Octobra na Terminach pułrocznych płacony będzie, *nullo obstante casu, aut impedimento, sub pœna Solutionis alterius tanti*, za wydaną z Grodu Delatą od Kommissyi Skarbowey W. X. Lit. przez exekucyą żołnierską, (Ktorey Kommissya Woyskowa *denegare* niema) *in rem Fisci Reipublicæ*, na Dobrach *inculpatorum vindicanda*.

A ieżeliby

A ieżeliby Dobra iakieykolwiek natury extensyą attynencyi swoich w drugie Woiewodztwo lub Powiat miały, tedy Posseslor, Kommissarz, Ekonom, Pisarz Prowentowy, lub Dyspozytor, nieodłączaiąc *à fundo* attynencyi w tym Woiewodztwie, lub Powiecie, Podatek Czopowego y Szelężnego zaprzysięgać, Tabellę Karczem y Szynków podać, y cały Podatek do Kancellaryi wnośić będzie obligowanym, w ktorym Woiewodztwie lub Powiecie *Fundus Principalis Bonorum* iest sytuowany; Gdzie zaś między Dwoma lub więcey Posseslorami, Kwestya, o własność Karczem, lub w nich Propinacyi zachodzi, chociaż ktory z nich Piąty Grosz Prowentu z takowych Propinacyi do Skarbu Rzepltey zaprzysięgnie, y w Taryssę pod swoim Imieniem zapisze, to iednak Prawom y Pretensyom drugich *præjudicare* nie ma.

Takowy zaś Podatek Czopowego w piątym groszu z czystego zysku, część Piątą, to iest: Dwadzieścia ze Stu Złotych znaczący, do Skarbu Rzeczypospolitey opłacany, ażeby dla propinacyi Posseslorow niezdawał się być uciążliwym, oraz ażeby Zastawnicy y Arendarze Dobr, z przyczyny onego do Dziedziców iakowey pretensyi nieformowali, w Dobrach Naszych Stołowych Administratorowie, lub Dyspozytorowie, w Hibernowych, Starostowie y Dzierżawcy; tudzież w Duchownych, Szlacheckich, y innych wszelkich iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, Miasta, Miasteczka, Wśi, Karczmy, y Domu Szynkownego Posseslorowie, nie tylko moc mieć będą podnieść Cenę w szynku na każdym trunku w propinacyi zaarendowaney, lub Dworskiem szynkiem utrzymywaney, pociągaiąc *ultimum Consumentem* do takowey publicznego Podatku Kontrybucyi; Lecz ktoby *in præjudicium* takowego Posseslora podnoszącego na Trunkach Cenę do Dziesiątego grosza rownie oney w swych karczmach podwyższyć niechciał, tym bardziey gdyby ią zniżać ważył się, animadwersyą Urzędom Grodzkim w każdym Wojewodztwie y Powiecie oraz rygor Czterdziestu kop na przestępnych takowey Prawa ustawie Obywatelow wskazać y Cenę przedawanych Trunków podług Sprawiedliwey taxy umiarkować, a do wyznaczonego Prawem Dziesiątego grosza podnieść nakazuiemy; a ktoryby wszelkich Dobr Possessor po takowey załzley swych Karczem, lub wszelkich Domow Szynkownych abjuracie, spustoszałą Karczmę do Taryssy niepodaną, y nie abjuratowaną wyreparowawszy lub nową wystawiwszy na propinacyą zaarendował; albo w oney Szynk Dworny utrzymywał; takowy powinien będzie po pierwszym Roku rachuiąc od daty zaczętey Propinacyi pomienioną Karczmę lub Dom szynkowny do Taryssy Grodu swego wprowadzić, y z oney wziąwszy proporcyą, od intraty czystego zysku Prowent w Piątym groszu Część Piątą toiest Dwadzieścia ze Stu Złotych znaczący, do Taryssy Grodzkiey wprowadzić, y do Skarbu Rzplitey wnaszać powinien będzie, pod utratą Prowentu z teyże Karczmy na lat trzy, ieżeliby go utaił, *& sub pœna sessionis Turris* w Sądzie Grodzkim *ad Delationem cujusvis* na Niedziel dwie *decernenda*. Takową zaś przybyłą Czopowego Intratę, po każdey Racie Kancellarye Grodzkie do Akt Kommissyi Skarbowey przesyłać powinny będą.

Gdzieby oraz w ktorychkolwiek wyżey wspomnionych Dobrach przez wystawienie cudzych Karczem, lub z przyczyn iakowych, y dezolacyi, Propinacye Arendowane, lub Dworskim Szynkiem utrzymywane w znacznym uszczerbku zniszczyć miały, tak dalece, gdyby

Czwarta Część Prowentu Posseslorowi ubyła, w takowym przypadku wolność Posseslorom zostawuie się uczynienia odezwy do Kommissyi Skarbowey, ktora po uczynioney *in Fundo* przez zesłanego od siebie za instrumentem Officyliasty Skarbowego weryfikacyi takowey propinacyiney intraty, defalkę do iakowego czasu *pro exigentia decessu* uczynić moc mieć będzie, ieżeli deceſs wynikły z przybywałego Nowych Propinacyi Prowentu będzie mogł być zastąpionym.

Ktoby zaś Karczmy swey, w ktorey teraz, na iakimkolwiek bądź mieyscu utrzymuie Propinacyą, czyli po Abjuracie, za wyreparowaniem, lub nowym wystawieniem w nich propinuiąc, do Taryffy nie podał, y Prowentu z Czopowego, na Skarb Rzpltey przychodzącego teraz ustanowionego nie zaprzysiągł, takowy *ad instantiam cujusvis* zapozwany do własnego Grodu, gdzie takowe Karczmy Sytuowane będą, z Regestrow *Fisci. Summario Processu* Rozprawić się, y siedzeniem dwu-Niedzielnym Wieży, oraz zapłaceniem 200. Grzywien, połowy z nich na Skarb Rzpltey, a połowę razem z przysądzeniem Expensow Prawnych dla Delatora *præcisâ appellati ne* karanym bydź ma, a Intrata utaiona, do Taryffy Grodzkiey, z kąd przez kommunikacyą do Akt Kommissyi Skarbowey, wprowadzoną bydź powinna; Ktory rygor sądzące Urzędy wskazuiąc, uwalniać mocy mieć nie będą, *sub triplici refusione*, za zapozwem samego Sądu, do Trybunału Głownego W.X.Lit. *Ex Regestro Fisci* na tenże Sąd *Irroganda*.

Poddani także w niektorych Dobrach Hybernowych y Stołowych, zaszczycaiący się dawnemi, Antecessorow Naszych Libertacyami, y Przywileiami, na Wolność robienia w Browarach, Wodek y Piwa, nie mniey w niektorych Ziemskich Dobrach takowy zwyczay maią sobie pozwolony, ktory iako *Incompatibiliter* zażywany, *& præjudicium* Skarbowi Naszemu, w Prowencie Czopowego, do piątego Grosza z Intraty Propinacyiney przywiązanemu czyniący, Kassuiemy, y ażeby Possessorowie pomnożywszy z tąd Propinacye Arendowane, lub Dworskiemi Szynkami utrzymywane, Piąty Grosz z takowey Intraty do Skarbu Rzeczypospolitey wypłacali, pod tymże przysięgi, y na tę przybyłą Intratę obowiązkiem: waruiemy. A ktoby takowemu Ustanowieniu, zadosyć uczynić nie chciał, takowy *ad cujusvis Instantiam* za słusznym przestępstwa dowodem, w Sądzie Kommissyi Skarbowey, siedzeniem dwu-Niedzielnym Wieży ukaranym bydź powinien, á intrata wzwyż wyrażoney z skassowanych kotłow pomnożoney Propinacyi przez weryfikacyą Urzędową w Dobrach takowego przestępnego Obywatela, wyprowadzona, w piątym groszu, do Skarbu Rzeplitey naznaczonym, do Taryffy własnego Grodu, y do Akt Kommissyi Skarbowey wprowadzona, a do Skarbu Rzeczypospolitey w czasie opisanym wypłaconą bydź ma.

W Miastach zaś Naszych Stołecznych, Woiewodztw, Xięstw, y Powiatow, do wybierania przez Exaktorow Czopowego, Szelężnego y Szosowego, na Fundamencie Prawa 1717. Roku pod Dyspozycyą Kommissyi Skarbowey ostatnią Konstytucyą *Anni* 1766. oddanych, aby taż Kommissya Skarbowa wybieraiąc pomieniony podatek, przezorny w Ekonomicznych uwagach, do takowey exsolucyi, potrzebny uformowała Instruktarz: Reguluiąc go nie już do Percepty Piątego grosza w zysku propinacyinym w nim przychodzącego, bo ten przez wolne tym-

ne tymże Miastom do dziesiątego grosza podniesienie Ceny na Trunkach, *ab ultimo consumente* opłacanym będzie, lecz maiąc wzgląd na zysk dla propinuiących w tychże Miastach, aby od rożnych Kraiowych, y Zagranicznych Trunkow y Likworow do Skarbu Rzeplitey mniey nie stanowiąc, iak w sowitym groszu, przez swych Exaktorow wybierała Prowent, y takowy Instruktarz na przyszłym Seymie do approbaty Stanom Rzpltey podała, zalecamy.

Lecz takowa od Kommissyi Skarbowey destynacya, wybierania przez Exaktorow Czopowego, w Miastach Stołecznych, Podatku Czopowego, Szelężnego y Szosowego, nie ma się ściągać do Miast Stołowi Naszemu należących, z ktorych podług wzwyż Opisanego sposobu Zaprzysiężony Piąty Grosz od Arend, y Szynkow do Kancellaryi Grodzkich przez Administratorow Ekonomicznych z Kassy Naszey Skarbowey, tak iak z Miast Ziemskich wnosić się powinien; Miasta zaś Brześć y Grodno, z przeszłey Konstytucyi dla rozsądzenia natury onych do Sądow Naszych Zadwornych Assessorskich odesłane, ieżeli należącemi do Dobr Naszych, y liczby Miast Stołowych w tymże Sądzie pokażą się, rownie z nich iako innych Miast Stołowych, piąty grosz z czystego zysku od Propinacyi do Skarbu Naszego przychodzący podług zaprzysiężenia od Prowentow Naszych odłączony, y do Skarbu Rzpltey oddawany bydź powinien; *Similiter* Miasta Nasze Grodowe w ktorych Propinacye Trunkow, lub Arendy do Jntraty Woiewodow czyli Starostow *actu* należą, dyspozycyi Kommissyi Skarbowey do zsyłania Exaktorow dla wybierania Podatku Czopowego y Szelężnego podpadać nie maią; Ale Possessores onych, zaprzysiężony piąty Grosz od Arend, podług opisanego *superius* Sposobu, do Kancellaryi Grodzkich Importować, na Podatek, Czopowego y Szelężnego obligowani będą.

Że zaś w czasie teraźnieyszym wiadomość nie iest, ieżeli tenże Czopowego Podatek przyłączony do Skarbowey z Kwart Hyberny, Pogłownego, Cła, y inney Percepty przychodzącą na Prowincyą Litewską, y na rożne Expensy naznaczoną dostarczy Summę, przeto dawnieyszy Rodzay Podatku Podymnego, *in casu* nie wystarczaiącego Czopowego naznaczaiąc, takowym mieć chcemy uregulowany, y do Skarbu Rzepltey wypłacany, Sposobem: Aby każdy Possessor Dobr Duchownych, Szlacheckich, y Lennych, bądź Diedziczny, Zastawny, albo Arędowany, tudzież Administratorowie Dobr naszych Stołowych, iako też Woytowie czyli Burmistrze Krolewskich Naszych Stołowych, y Dziedzicznych, Duchownych y Swieckich, Miast, Miasteczek, nieodwłoczną w tychże Miastach, Miasteczkach, y Wsiach wszelkich, wszyscy podług swoiey Zwierzchności uczynili Lustracyą Dymow kurzących, ktore w Miastach (nie przez żydow iednak iako Pogłowne opłacaiących) lecz przez Mieszczan, Osiadłe Pałace, Dworki, y Domy mieszkalne, nie zaś komornicze chałupy znaczące, do Szeregow, y Opisu, ulic należące, a we Wsiach, y na Zaściankowych Gruntach Chaty, przez poddanych osiadłe (nie licząc w to pokątnych Chałup, Ogrodnikow, Kątnikow, y Budnikow) zweryfikui, y zpiszą, a Zregestrowane onych, oraz własnych Mieszkalnych Dworow, Klasztorow, y po ulicach Domow, licząc Dwor każdy, Klasztor y Dom Go podarza, za Dym kurzący porządnie spisane podadzą Specyfikacye; Przy komportowaniu ktorych, w Roku teraźnieyszym 1768. poczynaiąc od dnia Pierwszego Miesiąca Septembra, do Terminu dnia Piątego Oktobra kończą-

czącego się, Possessorowie Dobr Duchownych, y Swieckich, oraz Administratorowie Dobr Naszych Stołowych, sami w Osobach własnych, lub Dyspozytorow swoich, a Woytowie Miast, sami, lub przez Land-Woytow, czyli Burmistrzow, albo Radzcow Wiary godnych, takowe Regestra Dymow zaprzysięgną, *in eum Tenorem:*

JA N. przysięgam P. BOGU w Troycy Swiętey Jedynemu. Iż Dymy kurzące w Dobrach moich N. vel *w Dobrach N. do Dyspozycyi moiey należących, w Mieście, Wsiach, y na Zaściankach, podług teraźnieyszey Dyspozycyi Prawa, wiernie zlustrowawszy, liczbę onych, oraz Dworow moich,* vel *Domu,* vel *Klasztoru, przezemnie sporządzoną sprawiedliwie podałem, y nic przeciwko Prawu na szkodę Rzpltey nie utaiłem, tak mi Panie Boże dopomoż.*

A iako na przestępnych Prawu, względem obowiązku w Podatku Czopowego wyżey opisany rygor, tak ktoryby z Obywatelow do takowey Abjuraty Podymnego w Terminie Prawem naznaczonym do Grodu nie stanął, Dwiema Niedzielami Wieży, y sowitym Podymnego do lat trzech Płaceniem, a ktoryby Dym kurzący w ninieyszym prawie opisany utaił, Dwoma set Złotych, y także siedzeniem Dwo-Niedzielnym Wieży, przez Urząd Grodzki ukarany być powinien; Takowey solucyi połowa Delatorowi, połowa zaś do Skarbu Rzepltey należeć powinna, á utaione Dymy, do Abjuraty przez niego uczynić obowiązany, w przyłączone y w Taryffę Woiewodzką lub Powiatową, z kąd przez kommunikacyą, do Akt Kommissyi Skarbowey wprowadzone być maią. Ktoby zaś do Prawa tak względem utaienia Podatku Podymnego, iako y Czopowego pociągnawszy, pozwanemu nie dowiodł; Urzędy Grodzkie sądząc takowe sprawy, *ante omnes causas Summario Processu* z Regestrow *Termini Tacti*, y uczyniwszy sprawiedliwą na gruncie Indagacyą, nieodwłocznie wyprowadzoną, na Pozwanego, albo Pozywaiącego rygorem opisanym karę wzwyż wyrażoną, wskazać będą powinni.

Ze zaś Czopowego y Podymnego, podatek od zwyż Opisanego zaprzysiężenia zawisł; przeto niechcąc takowych dla Obywatelow mnożyć Juramentow; Zalecamy Urzędom Grodzkim, aby dla Obywatelow Czopowe y Podymne zaprzysięgaiących iedną z Dwoch wyciągnioną podali do zaprzysiężenia Rotę, w ktorey Obodwoch Podatkow zawarte powinne być czytane obowiązki, *Abjurata* zaś Dymow kurzących do Dobr Krolewskich Hibernowych, iako Hibernę opłacaiących ściągać się nie ma, rownie Dobra Nasze Stołowe, z Ziemskiemi, Szlacheckiemi Dobrami Podymne opłacaiące, Hiberny płacić nie powinne. Miasta zas Stołeczne ktore dotąd *sub onere* Podymnego zostaiąc Hiberny niepłaciły, ustanowić się teraz maiący nowym rozrządzeniem z Dymow kurzących podymnego podatek, sposobem wyżey o Miastach Stołowych opisanym zaprzysiądz y do Kancellaryi Grodu swego wnaszać powinne będą. Y takową Podymnego Taryffę Kancellarye Grodzkie razem z Taryffą Czopowego, nie poźniey iak na Dzień Dwudziesty Oktobra w Roku teraźnieyszym 1768. do Kancellaryi Kommissyi Skarbowey odsyłać maią. Na Dzień zaś Dwudziesty Siodmy Oktobra w Roku tymże 1768. obrani, na Seym przyszły z Woiewodztw y Powiatow Posłowie ziechać się maią do Grodna, gdzie z Kommissyą Skarbo-

wą

wą z wszystkich Taryff Czopowego wyrachowawszy Prowent z tego Podatku przychodzący y przyłączywszy go do Skarbu Litewskiego, Celnych, Kwarcianych, Hibernowych, Pogłownego Zydowskiego y wszelkich Jnnych Percept, resztę niedostarczaiącey summy podług zlikwidowanych w Osobliwszey specifikacyi expensow na Dymy kurzące z wszystkich Taryff wiadome, w rowney proporcyi wyrachuią, *Pluralitate Votorum* rozłożą, y przez Uniwersał z Kommissyą Skarbową ułożony, podpisany, do Druku podany, *non obstante absentia aliquorum* z Possow, do Kancellaryi Grodzkich rozesłany, wszystkie Województwa y Powiaty uwiadomią. Y takowego podatku z Czopowego y Podymnego przychodzącego mocą teraznieyszego Seymu wnaszanie na Rathę Marcową w Roku następuiącym 1769. do Kancellaryi swych Grodow naznaczą; Za ktoremi Taryffami wszystkie Grody Województw y Powiatow w Wielkim Xięstwie Litewskim, w każdym Roku po skończoney każdey Racie, Summy z Podatku Czopowego, Szelężnego (y ieśli Podymne dla niedostarczaiącego Czopowego ustanowione będzie) z tegoż Podymnego importowane, zesłanym od Kommissyi Skarbowey W. X. Litt. Officyalistom, lub za assygnacyami, *prævia* siebie *Quietatione* niezawodnie wypłacać; a zaległe podług Taryffy Podatki na delatę wydawać, y takową delatę do teyże Kommissyi nieodwłocznie odsyłać maią. A gdy naypierwsza Ratha Czopowego teraz ustanowionego, y Podymnego, za niewystarczeniem Czopowego w Roku następuiącym 1769. w Miesiącu Marcu importowana będzie, na ten czas dotąd trwaiący, a odtąd inaczey rozrządzony podatek Czopowego y Podymnego dawnieyszego ustawać ma. Przy oddawaniu ktorych Summ Regentom Kancellaryi Grodzkich za konserwacyą onych, y spisanie Taryff, od każdego Złotego przy każdey Racie po szelągu iednym z tey Summy, z dyspozycyi Kommissyi Skarbowey przez odbieraiącego Officyalistę, lub maiącego Assygnacyą wypłacanym bydź ma.

Xięstwo Zmudzkie, także podług ustanowioney Konstytucyą Seymu *Coronationis* 1764. *Subselliorum* repartycyi, tenże Podatek Czopowego y Szelężnego oraz Podymnego (ieżeli ustanowiony będzie) do Grodow, Rosieńskiego y Telszewskiego, przez Obywatelow swoich sposobem *moderna lege* opisanym importować powinno będzie.

Uregulowanie Expedycyi Celnych od Kupcow Koronnych y W. Xięstwa Litt.

CHcąc aby Kupcy Koronni przeieżdżaiący przez Litwę, y Litewscy przez Koronę iadący za Granicę lub z Zagranicy do kraju swego z rożnemi Towarami powracaiący, na Komorach Oboyga Narodow a wiednymże Krolestwie przy Expedycyach Koronnych y Litewskich Obodwom Skarbom Cło płacąc, Sowitego przez to Podatku, od iednych Towarow nie opłacali; Nie mniey a żeby obydwa Skarby przyzwoity od swych Kupcow, Koronny tylko od Koronnych, a Litewski rownie tylko od Litewskich Kupcow z wszelkiego Cła od Handlu przychodzącego odbierali dochod. Wzgląd oraz maiąc ażeby takowi przeieżdżaiący Kupcy na Komorach Oboyga Narodow, Koronni Litewskim, a Litewscy Koronnym zasłaniaiąc się Obywatelstwem nie za-

płaciwszy Cła żadnemu Skarbowi Generalnym Prowentom Rzpltey, ztąd szkody nie uczyniły; Takowe czyniąc rozporządzenie, ustanawiamy, ażeby Kommissye Skarbowe Koronna y Litewska, swego Kraju Kupcom Koronnym przez Litwę, a Litewskim przez Koronę wyieżdżaiącym za Granicę, paszporta z zwykłą Skarbu swego pieczęcią dawały, za pokazaniem ktorych, Officyalistowie Komor łatwą uczynią rożnicę Koronnych od Litewskich Kupcow. Ażeby iednak tymże Kupcom Litewskim z rożnemi Tureckiemi, Szlońskiemi, Lipskiemi, Gdańskiemi, y innemi rożnego gatunku, a Koronnym z Ryzkiemi, Moskiewskiemi, y innemi tegoż gatunku Towarami iadącym, a przez Remissę do swego Kraiu odsyłanym, wolny Koronnym w Litwie, a Litewskim w Koronie nie tamował się handel, lub ciż Kupcy iadący dla przedaży towaru, do właśnego kraiu, przez Remissę odsyłani, ażeby Koronni Litewskich, a Litewscy Koronnych Towarow zmownie nie przyimowali, ktoreby bez płacenia Cła od Litewskich na Koronney, a od Koronnych na Litewskiey, Komorach w Koronie, y Litwie przedawane bydź mogły. Przeto takowych Kupcow Koronnych w Litwie, a Litewskich w Koronie, Officyalistowie Komor obydwoch Skarbow, maią Expedyować, lecz Cło od nich brane powinno bydź w osobliwy Regestr do Percepty zapisywane, y do właśnych Kommissyi oznaymowane, ktore sobie o takowych Kupcach, y Celnym od nich Prowencie, wzaiemną uczyniwszy kommunikacyą, takowych Kupcow, y excerptu expedycyi specyfikacyą, co puł Roku przyslą, y wybrany cały Prowent w zupełności na wzaiem powrocą. Od Kupcow zaś z Węgier z Winami iadących, Paszporta od Litewskiey Skarbowey Kommissyi maiących, ponieważ za Policzeniem Beczek y Antałow, y uwiadomieniem o onychże od Koronney do Litewskiey Kommissyi, takowy uszczerbek wyniknąć nie może, nie mniey, gdy na właśną Szlachecką potrzebę od Win prowadzonych, Cło przez Obywatelow W. Xięstwa Litt. tak iak w Koronie płacić postanawia się; Przeto od tychże z Winami Węgierskiemi iadących Kupcow, Cło na Komorach Koronnych nie ma bydź brane, lecz przez Remissę dla Expedycyi do Komor Litewskich, też Wina odsyłane bydź maią; Składne zaś tak Szlacheckie, iako Kupieckie od Obywatelow W. X. Lit. połową na Komorach Koronnych do Skarbu Koronnego (bez kompensacyi od niego tey połowy Skarbowi Litewskiemu) a połową tego Prowentu do Cła Litewskiego przyłączone *pro re* tegoż Litewskiego Skarbu wybierane bydź ma; Przysięgę iednak na Komorach Koronnych Litewscy Szlachta przez się, lub przez swych Kommissantow, iako na właśną do Dobr Litewskich konsumpcyą, á Kupcy Litewscy, iako na przedaż do Litwy, a nie do Korony prowadzą, na pogranicznych Koronnych Komorach wykonać maią, a przeiazd onychże przez Komory Koronne w specyfikacyi wielości Win przeprowadzonych na Komorach Koronnych Beczkami y Antałami policzonych, od Koronney do Litewskiey Kommissyi (przy każdey co puł Roku, o inszych Kupcach względem Cła Kommunikacyi) ażeby był oznaymiony naznaczamy.

Kupcy zaś z wszelkiemi Towarami lub Winami iadący, ktorzy od Kommissyi swych Skarbow niebędą mieli Paszportow bądź Koronni na Litewskich, albo Litewscy na Koronnych Komorach Expedyować się, y Cło płacić powinni. Po zapłaceniu ktorego do iednego Skarbu do płacenia tegoż Cła drugiemu Skarbowi pociągani bydź nie

maią,

maią, y do wzaiemney sobie refuzyi takowego Cła, obydwa Skarby obowiązane nie będą, a dla pewnieyszey wiadomości, o przeieździe Kupcow Koronnych przez Litwę, á Litewskich przez Koronę, procz zwykłego Cła, ktore od Koronnych przeieżdżaiących przez Litwę do Koronnego, a Litewskich przeieżdżaiących przez Koronę do Litewskiego Skarbu odtąd należeć, y wypłacać się powinno. Dochod teraz postanawiony, od konia po puł złotego, na Komorach Koronnych y Litewskich, obydwom Skarbom naznaczamy. Paszporta oraz od obudwoch Kommissyi nie maią bydź wydawane, aż chyba albo z pewnego przeświadczenia, że Kupiec w Koronney Kommissyi Paszport biorący, Aktualnym iest obywatelem Koronnym, a Litewski biorący w Litewskiey Kommissyi do Prowincyi W. X. Litt: obywatelstwą należy. A in *casu* niezupełney w tym wiadomości, przysięgę takowi Kupcy na swoie Obywatelstwo, Koronny w Koronney, a Litewski w Litewskiey Kommissyi wykonać będą powinni. Nie mniey Kupcy Obudwoch Narodow, to iest: Koronni przez Litwę, á Litewscy przez Koronę przeieżdżaiący przysięgę na to wykonać maią, iako ten Towar tylko przeiazdem do swego kraiu prowadzą, y pod swoy przeiazd sprzedawać go nie będą; A od takowych Kupcow, to iest: Litewskich w Koronie, á Koronnych w Litwie opłacane Cło ma bydź sobie przez Skarby wzaiemnie bonifikowane; Kupcy zaś Litewscy ktorzyby zprowadzonego przez Koronę Towaru, Część w Koronie chcący przedawać na Komorze pogranicżney opowiedzieli się, takowi od zaprzysięgania tey Części wolni bydź maią, y od tey Części Cło należące Skarbowi Koronnemu *cedere* ma. Jnne zaś Części tego Towaru do Litwy prowadzone zaprzysięgać powinni będą, y Cło z takowych Części zaprzysiężonych na teyże Komorze zapłacone *pro re* Skarbu Litewskiego adnotowane, y temuż Skarbowi bonifikowane bydź ma. A co *in hoc casu* o Kupcu Litewskim, *partitim* Expedycyą w Koronie czyniącym rzeczono iest, toż samo *in omnibus clausulis* y o Kupcu Koronnym, Expedycyą *partitim* także w Litwie czyniącym, y o destynacyi Cła rozumiane bydź ma. Ci zaś Kupcy bądź to Koronni, bądź Litewscy ktorzy wioząc z Zagranicy Towary, nie idąc swego kraiu Gruntem, tylko ie prosto za Granicą Kupione za inną Granicę prowadzą, temu Skarbowi opłacać Cło przechodowe powinni, ktorey Prowincyi Gruntem takowe przewożą Towary, a od nich Prowent od iednego drugiemu Skarbowi bonifikowany byź nie ma, y takowe na zawsze w Celnym w zwyż wyrażonym Prowencie obu Skarbow Koronnego y Litewskiego czyniemy rozrządzenie, ktore w Roku teraźnieyszym Tysiącznym Siedmsetnym Sześćdziesiątym Osmym, od Dnia Pierwszego Miesiąca *Julij* w wyrażonych obowiązkach zaczynać się, y trwać na zawsze ma.

Warunek Praw Xięstwu Inflantskiemu.

CHcąc Xięstwo Inflantskie *circa integritatem* Praw na zawsze zachować, *Pacta subjectionis* Przywiley Nayiaśnieyszego Zygmunta Augusta Predecessora Naszego, y wszystkie szczegulne Prawa onemu służące *in omni* ztwierdzamy; Tudzież na fundamencie wspomnionych Paktow, y Traktatu Oliwskiego, Obywatelow Inflantskich przy Wolności dawney od płacenia Cła Lądowego y wodnego *in integro* zachowuiąc, Ko-

 morę

morę Lądową ze wſzyſtkiemi Przy-Komorkami w tym Xięſtwie na zawſze znosiemy. Ubeſpieczaiąc zaś zupełną ſpokoynośc Poſſeſſyi Obywatelow w tym Xięſtwie Inflantſkim (w ktorym po więkſzey Części Dobra Szlacheckie z rożnych przyczyn *ad fiscum* przypadłe *bene meritis* rozdane ſą) Stanowiemy: iż wſzyſtkie Prawa *de Bonis nullo Jure receptis* opiſane, do Dobr Szlacheckich w Xięſtwie Inflantſkim naciągane bydź nie maią, y przeto utraconych z dawna Poſſeſſyi, *Succeſſores antiquorum Hæredum*, żadnym Prawem iuż teraz dochodzić, ani Poſſeſſorow teraźnieyſzych *obſtante tam notabili præſcriptione eo titulo* do Prawa pociągać nie będą mogli, *ſub nullitate Proceſſûs*; ktory warunek ſamym tylko Poſſeſſyom Dziedzicznym ſłużyć powinien, z tym oſtrzeżeniem: Ze Dobra Szlacheckie, na ktore Przywileia, lub inne *Poſſeſſionis Documenta* przed Rewizorami Rzplitey *in Annis* 1582. 1590. 1599. pokładane były, *nec præſcriptione, nec ullo alio Titulo*, (chociażby w Luſtracye Staroſtw nie należycie weſzły) *naturam* Dobr Ziemſkich tracić nie maią. Dekreta oczywiſte *ex ſerijs partium controverſiis* ferowane Grodzkie, Ziemſkie, Podkomorſkie, Kommiſſarſkie, Kompromiſſarſkie, przeſzłe y na potym wypadać maiące, od ktorych Appellacye nie zaſzły, lub nie zaydą, iako też Dekreta *ultimæ inſtantiæ in Subſellio* Sądow Naſzych Zadwornych Koronnych, (ktore *Subſellium* podług Ordynacyi 1677. Roku zaſzłey, temu Xięſtwu *in perpetuum* zachowuiemy,) rownie iako w W. Xięſtwie Litt: za nieporuſzone między temiż ſtronami, podług Praw Prowincyi W. X. Lit. dawnieyſzych y oſtatnich *de Valore* Dekretow oczywiſtych ſtanowionych, do Xięſtwa Inflantſkiego nierozdzielnie ściągaiących ſię, mieć chcemy, y deklaruiemy; Waruiąc to: iż żaden z Obywatelow Inflantſkich, chociażby miał Poſſeſſyą w Xięſtwie Litewſkim w Sprawach do Dobr Inflantſkich reguluiących ſię, według dawnych Praw *extra Provinciam ad Subſellia* W. Xięſtwa Lit. pociągany bydź nie ma, *ſub nullitate Decretorum*, Oraz Kadencye Sądow Grodzkich Auguſtową, na Septembrową, á Decembrową na Marcową *ad deſideria* tegoż Xięſtwa przenoſiemy. A że po odeyściu więkſzey Części Inflant *à corpore* Rzplitey względem Obywatelow Inflantſkich w Roku 1661. Zaſzła Konſtytucya, deklaruiąca tych tylko Inflantczykow, za Obywatelow Rzplitey, ktorzyby *Authenticis Documentis* probowali Poſſeſſye ſwoie, nadane ſobie wcześnie ieſzcze przed inkorporacyą tego Xięſtwa do Rzeczypoſpolitey, a naznaczona *ad eum effectum* Kommiſſya z Sprawiedliwey przyczyny odeſzłych więkſzey Części Inflant, (w ktorey naydowały ſię liczne Poſſeſſye Obywatelow Inflantſkich) oraz z powodu zatraconych po więkſzey Części przez woienne rewolucye Oryginalnych Dokumentow *& Archivorum*, Exekucyi ſwey wziąść nie mogła; Zaczym od obowiązku wſpomnioney Konſtytucyi onych uwalniaiąc, zaślubioną Paktami Unij, oraz wiernością y Cnotą w uſługach Rzeplitey Inflantczykow, *ante vel poſt Pacta Olivenſia* Poſſeſſyonatow zaſłużoną Wſpoł-Obywatelſtwa w tey Oyczyźnie Rowność y Prerogatywę *in integro* zachowuiemy; y ktorzy dotąd procederem w tey mierze prawnym zakweſtyonowani nie byli, że iuż więcey inkwietowani bydź nigdy nie maią, waruiemy. Staroſtwa w Xięſtwie Inflantſkim, chociaż Pograniczne, iako pod Warunek Praw zakazuiących *Jura Communicativa & in ſolidum* w Staroſtwach Ukrainnych y Innych Pogranicznych, w ktorych Zamki były, nie podpadały, tak aby podciągane nie były, waruiemy.

Straż

Straż Woyſkowa dla Skarbu Litewſkiego.

GDy ſię liczba Kommiſſyi Skarbowey Zołnierza do potrzeb Skarbu teraz nie powiękſza, á Stu Ludzi w Chorągwi Skarbu Litewſkiego przy Strażnikach Skarbowych znayduiących ſię zupełney do dozoru Ceł Naſzych y Rzplitey, oraz ſtraży Skarbu y poſługi w czynieniu Exakcyi Prowentow wyſtarczyć nie może ; Ażeby Kommiſſya Woyſkowa, za Rekwizycyą Kommiſſyi Skarbowey, na w zwyż rzeczone Ceł y wſzelkie Skarbowe potrzeby, Kommendę z Woyſka Litewſkiego nieodwłocznie naznaczała, uſtanawiamy.

Kanał Wielki Pińſki, czyli Port Ogińſki.

SPorządzenie Kanału Wielkiego Pińſkiego, a przezeń złączenie Rzek Szczary, na Zachod, z Jesiołdą, na Wſchod Słońca płynących, dla ułatwienia ſpoſobnieyſzego defluitacyi, á z Zagranicznemi Kraiowych handlow od J. W. Michała Ogińſkiego Woiewody Wileńſkiego, bez oſzczędzenia własney Subſtancyi, wielkim wydatku nakładem dla Dobra publicznego przedſięwzięte, y iuż do ſkutecznego wypełnienia zbliżaiące ſię, nie tylko wiekopomną w Obywatelſtwie Rzplitey zaſłużyło odnawiać, ku Przezacney Familii Ogińſkich pamięć, ale też y przyzwoitey tak Wielkiemu Dziełu od Stanow Zgromadzonych, ku Jego Pierwſzemu Sprawcy wyciąga wdzięczności. Więc za powſzechnym tychże Stanow zezwoleniem, Statuę po wyżey wſpomnionego J. W. Woiewody, iako Wielkiego w tey Oyczyznie Męża, w Dziedzińcu Zamku Wileńſkiego z zapiſaniem przy niey ku wyſtawieniu publicznemu tak okazałey Jego czynności, Skarbowi W. X. Litt: Publicznym Koſztem wyſtawić y konſerwować zlecamy, oſtrzegaiąc, żeby Tyſiąca Czerwonych Złotych nie przenioſła, a ta Expens z dochodow na Expenſa nieprzewidziane wyznaczonych wyłożona bydź ma. A przychylaiąc ſię do ſkutecznieyſzego utrzymania, y Konſerwowania Pomienionego na zawſze Kanału, Wieś Myſzkowce y Miaſteczko Łahiſzyn z Przyległościami do nich w ſwoiey Circumferencyi iak dotąd, według Jnwentarzow należące, były należącemi, przez ktorych Grunta Kopanina Kanałowa przechodzi do Ekonomij Pińſkiey należące, a Prawem dotąd Dożywotnim przez J. W. teraźnieyſzego Woiewodę Wileńſkiego trzymane Jemu na wieczność y Jego Sukceſſorom oddaiemy, y do Dobr Jego własnych Dziedzicznych w Trakcie nad Kanałowym leżących dla Niego y Jego Sukceſſorow przyłączamy, a na odgraniczenie od innych Dobr naſzych Ekonomicznych teyże Wſi y Miaſteczka Kommiſſyą z Kancellaryi Naſzey wydać rozkazuiemy, z tym iednak warunkiem, aby wſpomnione Dobra przez Nas teraz na wieczność oddane, nigdy od całości Dobr traktu nad Kanałowego odłączone, bądź to przez ſpadek Dziedzictwa, bądź przez wlewek na inną Osobę Prawa nie od kogo nie były, ale nierozerwanie z Dobrami nad kanałowemi z Rąk do Rąk przychodziły. A że na Utrzymanie ſluz potrzebnych, poprawę uſtawiczną brzegow y chędożenie do wſpomnionego Kanału bez znacznych obeyść ſię niemożna wydatkow. Zaczym po zakończeniu Onegoż y otworzonego przezeń ſpławu, aby każdy iakieykolwiek Kondycyi będący własnik Statku lub łodzi tym Kanałem pławionych Dziedzicowi

wi Kanału po Ośm Złotych Polſkich od Wiosła lub Sprychy płacił, przykazuiemy, a inne wſzelkie Cła y Jch kiedyżkolwiek tamże ſtanowienie względem defluituiących od tegoż Kanału na zawſze oddalamy, y ten Kanał Rzpltey ofiarowany z Osiadaiącemi nad nim Ludzmi ubeſpieczaiąc Jm wſzelką ſpokoyność, w Protekcyi Naſzey mieć zawſze będziemy.

Zeby zas ten Kanał co do całości ſwoiey, y wod w nim zamkniętych był dobrze ubeſpieczony waruiemy, iż żadnemu z Obywatelow Państw Naſzych, kopiąc Rowy na błotach temu Kanałowi lub Jeziorom przyległych nie będzie ſię godziło, chocby własnym gruntem wpuſzczać w ten Kanał lub Jezioro, chyba za pozwoleniem Dziedzica pod winą trzech Tyſięcy Kop Groſzy Litewſkich *in quovis ſubſellio* przyſądzić ſię maiących, *& inſtantanea caſſatione* zrobionego rowu. A lubo na czyſzczenie Rzek iuż zaſzła Konſtytucya, przecięż wyraźnie zalecamy Kommiſſyi Naſzey Skarbowey W. X. Litt, żeby wſzyſtkie przeszkody do Nawigacyi tymże Kanałem uprzątnąć kazała na rzekach z nimże korreſpondencyą maiących, a Dziedzica tego Kanału do konſerwacyi tego y opatrzenia iak naywygodnieyſzey defluitacyi pod utratą Cła wſpomnionego od Wiosła y Sprychy pozwolonego, tudzież Myſzkowce, y Miaſteczka Łahiſzyna z ſwoiemi przyległościami, końcem teyże konſerwacyi y beſpieczney Nawigacyi darowanych wieczyście obligowani będą.

Uznanie Pretenſyi Urodzonych Chrzanowſkich od Kommiſſyi Skarbowey W. X. Lit.

GDy Urodzony Zygmunt Chrzanowſki Podkomorzy Woiewodztwa Brzeſk: Lit: w Legacyi publiczney do Dworu Moſkiewſkiego, włożone na niego wypełniwſzy usługi, receſſami 1726. y 1766. wſpomnioney dotąd nie pozyſkał ſobie za to nadgrody, a dla wielkości Intereſſow w tym czaſie iakaby za te powinna od Rzplitey naſtąpić wdzięczność, doſtatecznie weyrzeć nie przyſzło; Przeto Kommiſſyi Skarbowey W. Xięſtwa Litt: takowe roztrząśnienie *committimus*, y ażeby na przyſzłym Seymie Zgromadzonym Stanom o tym doniosła, zalecamy.

Uwolnienie Miaſta Słucka y Kopyla *cum Attinentiis.*

MIaſto Słuck od obowiązkow chowania *Præſidij* y Garnizonu, tudzież toż Miaſto Słuck, z Kopylem y innemi Miaſteczkami do Nich należącemi od Podatkow extraordynaryinych *Tit:* Akcyzy, iako do czaſu tylko przez Konſtytucyą 1659. pozwoloney, na wieczne czaſy uwalniamy, a przeto Konſtytucyą *Coronationis* 1764. względem likwidacyi z Akcyzy Słuckiey zaſzłą podnoſiemy, oraz że od wſzelkiey z tego Podatku dotąd odpowiedzi OO. Xiążęta JchMość, Karol Marſzałek Konfederacyi Generalney Prowincyi Koronnych, y Hieronim Woiewodzic Wileński Radziwiłłowie, na wieczne czaſy ſą wolnemi, deklaruiemy, niezagradzaiąc tymże OO. Xiążętom w tymże Zamku Słuckim podług tegoż Zamku potrzeby chowanie Garnizonu y Ludzi woiennych własnych OO. Xiążąt koſztem y pod Jchże Kommendą;

Ze zaś CO. Xiążęta JchMość Radziwiłłowie odtąd Garnizonu trzymać dla Rzplitey nie są obowiązani, zaczym Akcyza od kogożkolwiek przez Słuck przechodzących *ullo titulo* wybierana y płacona bydź nie powinna.

Approbacya Dekretu Sądow Konfederackich.

W Sprawie Urodzonego Jozefa Ciechanowieckiego Starościca Mścisławskiego, z Urodzonym Strutyńskim w teraznieyszey Konfederacyi W. X. Litt: Sądzoney, *sancitum* Dnia Dwudziestego drugiego Septembra 1767. Roku, tak względem uwolnienia od rygoru Dekretu Konfederacyi przeszłey tegoż Urodzonego Jozefa Ciechanowieckiego, iako wypłacenia Summy Sześciudziesiąt Tysięcy przez W. Podskarbiego W. X. Litt. ferowane, *in toto* approbuiemy. A *in cæteris Punctis* Dekret Konfederacyi przeszłey Dnia Dwudziestego drugiego Miesiąca Novemb: 1764. Roku, w Sprawie tychże Urodzonych Strutyńskich y innych z Urodzonemi Ciechanowieckiemi y innemi zaszłey, w zupełney mocy execucyi y satysfakcyi zostawuiemy, y wieczne Stronom obodwom w wszystkich z tey sprawy wynikaiących Pretensyach wkładamy milczenie.

Przywrocenie *ad activitatem* Urodzonego Stefana Szczodre.

Urodzonego Stefana Szczodre w Roku 1751. *amotum ab Activitate, ad hancce Activitatem Lege præsenti* zupełnie przywracamy, y że to mu zarzucano bydź nie ma, ubespieczamy.

Umorzenie niechęci y akcyi wszelakiey z Emulacyi pochodzących na Seymiku Lidzkim Przed-konwokacyinym.

Chcąc aby wszystkie niechęci y kollizye umorzone były, a iednostayną przynieść między Obywatelami miłość y zgodę, przeto okoliczności na Seymiku Lidzkim Przed-Konwokacyinym z wszczętego winikłe tumultu, umarzamy, Processa, Dekreta, Inkwizycye, z Sprawy tey Tumultowey pochodzące, na kimkolwiek otrzymane, uchylamy na wieczne czasy.

Uśmierzenie niechęci między Obywatelami Rzeczypospolitey.

Jako unikaiąc dawnieyszey Domow Kollizyi na początkach Trybunałow Głownych W. X. Litewskiego praktykowanych, Rzplita obranym Urodzonym Deputatom Trybunalskim przysięgi na Funkcye Ich zaraz na Seymikach wykonywać nakazała, tak, ażeby z okazyi tychże dawnieyszych y na ostatnim za życia Swiętey pamięci Nayiaśnieyszego Augusta Trzeciego, Antecessora Naszego ufundowanym Trybunale

W. X. Lit: kollizyi, żadna iſkierka niechęci niezoſtawała, y aby zupełna ſerc y umyſłow pod Panowaniem Naſzym ſzczęśliwie krzewiła ſię zgoda; Wſzyſtkie iakiekolwiek y z kimkolwiek na pomienioney Reaſſumpcyi Trybunału zdarzone y ſtałe Akcye wiecznie umarzamy, *perpetuumque ſilentium, ſub pœnis Contraventionis* nakazuiemy.

Poſtanowienie Kancellaryi Ziemſkiey y Grodzkiey, dla Woiewodztwa Smoleńſkiego y Powiatu Starodubowſkiego.

POnieważ Woiewodztwa Smoleńſkiego y Powiatu Starodubowſkiego, dawne Xięgi y Akta, iako to Taryffy, Dekreta Kommiſſarſkie, Exdywizye, Regeſtra, Jnwentarze, y inne Dokumenta ſtarodawne, na rożne Dobra *exulibus* nadane pod pilnością tegoż Woiewodztwa y Powiatu znayduią ſię, a Piſarze Ziemſki, ani Grodzki, bez Regentow ſami *ſecurè* na usilne potrzebuiących proźby wydawać nieodważaią ſię; Więc Kancellarye Ziemſkie y Grodzkie tegoż Woiewodztwa, y Powiatu w Wilnie erygowane, y Regenci przyſięgli *cum eadem Prærogativa* iako po wſzyſtkich Kancellaryach W. X. Litt. w wydawaniu Aktow, przyimowaniu przyznań aby ubeſpieczeni byli, uſtanawiamy.

Dozwolenie dochodzenia Krzywd Urodzonym Judyckim *via Juris in Foro Competenti.*

URodzonych, Jozefa, Joachima, Marcina, y Mateuſza Braci rodzonych Judyckich, Sędzicow Ziemſkich Rzeczyckich, od Judykatow w Dekretach, Kapturowym y Generalney Konfederacyi przeſzłey W. Xięſtwa Litt. z Delacyi Urodzonych Chaleckich, Pruſzanowſkich, Sianorzęckich, Charkiewiczow, y dalſzych *in Reatu & actoratu* piſzących ſię *ſine præcedenti ſcrutinio* czaſu bez-Krolewia ferowanych, za powſzechną zgodą Stanow Rzplitey, uwalniamy, *à viam Juris in Foro competenti inter Partes* o wſzyſtko, dozwalamy.

Uwolnienie *à rigore Decreti* Urodzonego Malinowſkiego.

URodzonego Antoniego Tadeuſza Malinowſkiego, Koniuſzego Powiatu Rzeczyckiego, *à rigore* Dekretu Trybunalſkiego w Roku 1766. Mieſiąca Maia dzieſiątego Dnia na Kadencyi Mińſkiey *cum privatione* na lat trzy *Activitatis & Officij* ferowanego, za powſzechną zgodą Stanow Rzeczy-Poſpolitych *præſenti Lege* uwalniamy, y do wſzelakich Prerogatyw y Juryzdykcyi Sądowych, *ſalva Jurisdictione* Staroſty, przypuſzczamy.

Ubeſpieczenie Sprawiedliwości Sukceſſorom Urodzonego Wołodkowicza.

POnieważ przeſzła Konfederacya w Roku 1764. zaczęta *per tractum*

Sądow swoich, wielu Kompetytorom *Jus interesse* do Dobr y Summ U-rodzonego Jozefa Wołodkowicza Pułkownika Woiewodztwa Mińskiego ścielącym, w oddaleniu się na ten czas onego za Granice Oyczyste, y tamże potym zmarłego, *in contumaciam ac si* oczywiście wiele poprzysądzała Summ: Zaczym, My Krol za zgodą teraz Skonfederowanych Oboyga Narodow Stanow, takowe Dekreta, co do Dobr leżących ruchomych y Summ, po tymże Urodzonym Wołodkowiczu pozostałych podnosząc, y sprawy wszelkie przeciwko onemu w przeszłey Konfederacyi sądzone, *in integro*, tak iak były przed tą Konfederacyą zachowuiac, wolne Sukcessorom onego ze wszystkiemi *quocunque titulo* Pretensorami, y Kompetytorami, wznowienie Processu prawnego, y to-sprawę *in foro Fori* pozwalamy, y ubespieczamy.

Ubespieczenie Dobr Obywatelow Woiewodztwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubowskiego.

JAko Konstytucya 1662. *Titulo:* Ukontentowanie Obywatelow Woiewodztwa Smoleńskiego, y Powiatu Starodubowskiego, w nadgrodę poniesionych strat Exulantom, wszystkie onych Dobra Lenne za wieczyste zamieniła, y wydawanie na takowe Dobra Przywileiow *Jure hæreditario* ubespieczyła, tak *in fundamento* tey Konstytucyi, nie tylko otrzymane dotąd Przywileie *Juris hæreditarij* Obywatelom Woiewodztwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubowskiego zupełnie stwierdzamy; Ale też Dobra onym służące, iuż przez Konstytucyą wspomnioną za Dziedziczne uznane, y possessyą dziedziczną wsparte, *circa naturam Terrestrem* zachowuiemy, *non excedendo* iednak *mentem* Konstytucyi wyżey wzmiankowaney.

Kommissya do rozgraniczenia Starostwa Mścisławskiego.

GDy wiele na tym zależy Dobru Publicznemu y bespieczeństwu kraiowemu, ażeby Starostwa Nasze Grodowe, zwłaszcza w samym Pograniczu będące, dla poparcia Jurysdykcyi Sądowey, y utrzymania spokoyności pograniczney, iak nayzupełnieysze opatrzenie miały, a przynaymniey (niżeli w to Stanom Rzepltey według tylu Praw, y ostatniey Konstytucyi 1764. Roku weyrzeć przyidzie) w ocaleniu swoim zostawały; Tedy chcąc *subvenire* Starostwu Mścisławskiemu w dzierżawach y znacznych *in ante* rozległościach swoich, iuż to *per conniventiam*, iuż to przez ręczne niektore prywatne Kontrakty, karty y konwencye dawnieyszych Starostow zewsząd *circa circum* uszczuplonemu (iako to iawnie przeświadcza wiszący od niemałego czasu Proceś prawny w Sądach Naszych Zadwornych W. X. Lit. *ex Instantia* U: Mikołaia Łopacińskiego Pisarza W. W. X. Lit. przeszłego Starosty tamteyszego rozpoczęty, a dotąd przywołania wpisu nie mogąc doczekać się bez skutku osychaiący.) Na Instancyą więc Posłow Ziemskich, y wniesioną do Nas proźbę Ur: Jana Łopacińskiego teraźnieyszego Starosty Naszego Mścisławskiego, Kommissyą za zgodą Wszech Stanow tak na rozgraniczenie tegoż Starostwa, y Dzierżaw do niego należących, ia-

ko też na rozsądzenie placow y ulic w Mieście Mścisławiu, oraz dyfferencyi y kłotni wszelkich względem Jurisdykcyi Woytowskiey, y Praw Mieyskich, naznaczamy; oraz na Nią Urodzonych, Stefana Romera Chorążego Trockiego, Jana Zabę Bracławskiego, Jgnacego Jesmana Połockiego, Celestyna Swięcickiego Mińskiego Sędziow Ziemskich; Piotra Bohomolca Pisarza Ziemskiego Witebskiego, Alexandra Horaina Wileńskiego, Alexandra Mikulskiego Słonimskiego, Woyskich; Eustachiego Chrapowickiego Starodubowskiego, Alexandra Hołowczyca Orszańskiego, Podstarostow Grodzkich; Antoniego Łapę Sędziego Ziemskiego Starodubowskiego, Jgnacego Długokańskiego Pisarza Grodzkiego Rzeczyckiego, Andrzeia Pomarnackiego Wilkomirskiego, Marcina Czerniewicza Kowieńskiego, Horodniczych; Antoniego Zahorskiego Sędziego Ziemskiego Bracławskiego, Michała Krogera Sędziego Grodzkiego Orszańskiego, Konstantego Jeleńskiego Podczaszego Mozyrskiego, Jozefa Reutta Cześnika Połockiego, Alexandra Somoroka Sędziego Pogranicznego Połockiego, y Ludwika Samuyłę Cześnika Derpskiego, przy Urodzonym Stefanie Sliźniu Podkomorzym Słonimskim *decisivam sententiam* mieć maiącym nominuiemy: Ktorzy to Urodzeni Kommissarze znioższy się z sobą, y z Urodzonym Starostą Naszym, o czasie do expedyowania takowey Kommissyi nayspośobnieyszym, za wydanemi od siebie na Sześć niedziel przed ziechaniem do wszystkich Stron graniczących Jnnotescencyami, nayprzod do Miasta Mścisławia przybędą, y tam *absentia aliorum non obstante, dummodo quinque* wraz z Urodzonym Podkomorzym *adsint*, Sądy swe Kommissarskie *authoritate* Seymu teraznieyszego naznaczone ufunduią, w Prawa, Przywileie, Jnwentarze, y wszelkie Dokumenta weyrzą, Kognicyą Placow Juryzdyk, y wszelkich Starościńskich prowentow uczynią y *finaliter totum negotium* bez żadnych Limit y odroczeń rozsądzą. Azatym do Dzierżaw ku temuż Starostwu Mścisławskiemu przysłuchywaiących, y zdawna należących, mianowicie Klucza Radomlskiego, y Poradninskiego *conde cendent*, oraz tamże *similiter* Juryzdykcye swoie Kommissarskie, na gruncie, y mieyscach, gdzie *pro exigentia rei competierit* według potrzeby funduiąc y przenosząc; podobnymże sposobem, w Prawa, Przywileje, Jnwentarze y wszelkie Dokumenta (nakazawszy onych komportacyi wszystkim stronom *sub nexibus juramentorum*) weyrzą, Granic, Duktow, znakow, y kopcow dawnych wizyą y rekognicyą, nie mniey Jnquizycye gdzie będą potrzebne uczynią, a na ostatek całą Sprawę Urodzonego Starosty Naszego Mścisławskiego, ze wszystkiemi Sąsiadami graniczącemi, *tam in Causa juris & Granicierum, quam in causa facti, non obstante Contumacia, aut recessu* ktoreykolwiek strony, *itidem* bez żadnych Limit, odwłok, y suspens prawnych *finaliter* rozsądzą. *Et nihilominus* co komu *ex re justitiæ* przysądzonym będzie odgraniczą, Kopcami y znakami granicznemi oznaczą, w possessyą podadzą, y takowe Starostwo Mścisławskie z przynależytościami iego, *circum circa* ograniczywszy, Dekretem swym Kommissarskim wszystkie granice *per Cathegorias* z każdym Sąsiadem rozsądzone opiszą, y takowy Dekret swoy, tak Urodzonemu Staroście, iako też każdey rekwiruiącey stronie nieodwłocznie wydadzą. A Urodzony Starosta Nasz Mscisławski tenże Dekret sobie *in forma authentica* wydany, do Akt Metryki W. X. Litt: iako iuż nieporuszony y powagą Seymu teraznieyszego authoryzowany ku zapisaniu podać powinien będzie.

A ta

A ta Kommissya nie będzie miała mocy, Kassować Przywilejow na *avulsâ distinctim* trzymane, ani one odbierać choćby *ex ante* do Starostwa należały.

Reassumpcya Kommissyi między Powiatami Mozyrskim y Owruckim na uspokoienie Granic naznaczoney.

GDy Kommissya na uspokoienie zachodzących differencyi między Powiatem Mozyrskim a Województwem Kijowskim Powiatu Owruckiego Seymem *Convocationis* w Roku 1764. naznaczona dotąd Skutku swego nie wzięła, *Iterum* onę naznaczamy przez tychże Kommissarzow w Konstytucyi tamtey wymienionych, naznaczaiąc czas. 1. Lipca Roku teraznieyszego, y reassummuiąc tęż samą Konstytucyą we wszelkich iey przepisach, y nauce, z rozciągnieniem rygoru na U. U. Kommissarzow tamże wyrażonego w nieziechaniu, a obowiązku na Obywatelow *in reproductione* przed tąż Kommissyą Dokumentow Ograniczeń y Dekretow *in ante* zaszłych o granice z Oboyga Stron.

Reassumpcya Konstytucyi Roku 1717. *in ordine* rozgraniczenia Ekonomiy Pinskiey

NAznaczona przez Konstytucyą Roku 1717. Kommissya do rozgraniczenia Ekonomiy Naszey Pińskiey od rożnych Dobr tak Naszych Hibernowych, iako też Duchownych y Ziemskich, gdy *ob fata* mianowanych *ad hunc actum* Kommissarzow skutku należytego wziąć nie mogła, zaczym zabiegaiąc ustawicznym *inter Concives ex differentia* granic wypływaiącym kłotniom, Kommissyą determinuiemy, y na Onę Urodzonych Jozefa Ważyńskiego Podkomorzego Oszmiańskiego, Leopolda Orzeszkę Sędziego Ziemskiego Pińskiego, Onufrego Dziekońskiego Sędziego Grodzkiego Wołkowyskiego, Jgnac: Suchodolskiego Koniuszego Słonimsk:, Samuela Kostrowickiego Pis: Grodz: Lidzkiego, naznaczamy, Ktorzy Urodzeni Kommissarze *absentia* niektorych *non obstante, dummodo* przy Urodzonym Podkomorzym *jus decidendi* maiącym *Tres adsint*, ziechawszy *ad fundum* Ekonomiy Pińskiey, onę zupełnie według Praw y Duktow ograniczą, oraz wszystkie dyfferencye tak *in Causâ juris*, iako *y facti* rozsądzą y ułatwią.

Pozwolenie Kommissyi do Dzierżawy Swałowicz w Powiecie Pińskim.

DLa przyspieszenia nieodwłoczney sprawiedliwości na Jnstancyą Posłow Ziemskich Kommissyą do Dzierżawy Swałowicz *cum attinentijs* U: Franciszka Kurzenieckiego Chorążego Naszego w Powiecie Pinskim leżącey, y temuż Urodzonemu Kurzenieckiemu podług Praw w Roku 1702. służących nadaney, na rozsądzenie *differentiarum*, y Ograniczenie z Wielmożnym Janem Czarneckim Kasztelanem Bracławskim od Dobr Jego dziedzicznych Dolska, *& cum omnibus Collateralibus Possessori-*

ſoribus wyznaczamy, na ktorą Kommiſſarzow U. U. Antoniego Strawińſkiego Podſtolego y Piſarza Grodzkiego, Jozefa Protaſewicza Obożnego, Jgnacego Kurzenieckiego Rotmiſtrza, Urzędnikow Pińſkich, Jozefa Terleckiego, Franciſzka Wiſniewſkiego, Piotra Skokowſkiego, Teodora Rodziewicza dezygnuiemy, Ktorzy *prævijs innotescentijs abſentia nonnullorum non obſtante, dummodo tres adſint,* przy Komorniku przyſięgłym, tylko do wymiaru należeć maiącym *ad fundos controverſos,* ziechawſzy, *finaliter* o wſzyſtko między wſzyſtkiemi Stronami rozſądzą, Ograniczą, Kopce poſypią, *& in poſſeſſionem* co komu z Prawa należeć będzie podadzą.

Naznaczenie Kommiſſyi Graniczney między Dobrami Stołu Naſzego Ekonomiy Mohilowſkiey, a Dobrami Ziemſkiemi Bielica nazwanemi

POnieważ Kommiſſya Graniczna Dekretami *Aſſeſſoryi* W. X. Litt: *quondam* wyznaczona na mieyſcu dyfferencyi między Dobrami Stołu Naſzego Ekonomiy Mohilowſkiey, a Dobrami Ziemſkiemi Aktorſtwa y poſſeſſyi Urodzonych Hołowczycow Podſtaroſcich Sądowych Orſzańſkich Małżonkow Bielica nazwanemi w Woiewodztwie Mſciſławſkim Sytuowanemi, ziechawſzy z racyi przybyłych w rowney Liczbie Kommiſſarzow *per bipartitas Sententias* onych decyzyą Graniczną *in paritate Votorum* zoſtawiła, y taż *paritas Votorum* gdy dla Wielkich Jngruencyi Spraw w Aſſeſſoryi Litewſkiey dotąd nie ieſt rezolwowana, a z przyczyn pozoſtałey dyfferencyi rożne coraz wynikaią między Dobrami Stołu Naſzego a Ziemſkiemi wyzrzeczonemi kłotnie y zatargi; Zaczym My Krol Panowania Naſzego ſzczęśliwość na ſamym ſprawiedliwości zaſadzaiąc obmyſleniu, za zgodą wſzech Stanow, tak *pro reſolvenda ſuperius ſpecificata* Dekretu Kommiſſyi graniczney *paritate,* iako też dla doſkonałego, y doſtatecznego między Dobrami przerzeczonemi rozgraniczenia, przy Urodzonym Andrzeju Władyſławie Ukolſkim Podkomorzym Trockim *deciſivam Sententiam* maiącym, za Kommiſſarzow U. U. Michała Politalſkiego, Michała Wołkowyckiego Sędziow Ziemſkich Powiatu Grodzińſkiego, Franciſzka Bouſała Strażnika Grodzieńſkiego, Staniſława Piorę Witebſkiego, Anzelma Kurcza Orſzańſkiego, Podſtolich, Onufrego Stabrowſkiego Łowczego Powiatu Orſzańſkiego naznaczamy, Ktorzy według przepiſu Praw o Kommiſſarzach y Kommiſſyach poſtanowionych, czas ſpoſobny upatrzywſzy, y z ſobą zniozſzy ſię, Jnnotescencye *hoc in ordine* wydadzą, y *abſentia nonnullorum non obſtante* byle by Jch z Urodzonym Podkomorzym tylko pięciu było, tak iż gdyby rowna Liczba ziechała ſię, tedy *ultimus Loco* w naznaczeniu *recedere* od tey Funkcyi powinien, w Dekret *paritatis* weyrzą, y Oni *ſalvâ cognitione* Duktow granic, czy to na Stronę ktorą utrzymaią y Approbować będą, czyli też *per totum* podniozſzy, *ſecundum proprium arbitrium* inny ſwoy wyrok *pluralitate Votorum* wydadzą, *Cauſam differentiarum atque provenientes exinde Cauſas facti* ze wſzyſtkiemi *ad id negotium* reguluiącemi ſię Oſobami *non obſtante Contumacia aut receſſu* oſądzą, y to wſzyſtko cokolwiek do Sądow Kommiſſarſkich

ſarſkich będzie należało, wypełnią, *præciſa omni appellatione*, a ieżeliby Podkomorzy, lub ktory z Kommiſſarzow przed expedyowaniem y dokończeniem tey Kommiſſyi umrzeć mieli, tedy *in eo caſu*, ażeby Sąd Aſſeſſoryi Litewſkiey Innego Podkomorzego y Kommiſſarzow *in locum* ubytych wyznaczył, moc daiemy, y chcemy.

Kommiſſya do Rozgraniczenia Staroſtwa Czeczerſkiego.

POniewaž między Staroſtwem Czeczerſkim w Powiecie Rzeczyckim leżącym, a niektoremi tegoż Powiatu Obywatelami o Differencye w Granicach, & *denique* z rożnemi Oſobami, pierwey w Trybunale Głownym W. X. Litt: o rozeznanie *Fundorum* & *Privilegiorum* y w innych Kategoryach od niemałego czaſu wſzczęty Proceſſ, a wyrokiem Sądow Zadwornych Aſſeſſorſkich na Kommiſſyą odeſſany, *ob paritatem Votorum* Kommiſſarzow nie wziął ſkutku, a dla naciſku Spraw w Aſſeſſoryi W. X. Litt: tenże Proceſſ prędkiego ſkutku wziąśćby nie mogł; Przeto dla przyſpieſzenia, *inter Partes Litigantes* finalney Rozprawy *Authoritate præſentis Conventûs* Kommiſſyą oſobną *robur definitivæ Sententiæ* mieć maiącą za potrzebną ſądziemy, y na nią Kommiſſarzow naznaczamy, U. Kazimierza Bielawſkiego Podkomorzego Wołkowyſkiego; Michała Ogińſkiego Podkomorzego Bracławſkiego; Franciſzka Jwaſkiewicza Sędziego Ziemſkiego Wołkowyſkiego; Dominika Pietucha Kublickiego Reg: Grodz: Rzeczyckiego, Jerzego Skorynę Podſtolego Rzeczyckiego; Borzęckiego Vice-Inſtygatora Litt: Hołyńſkiego Sędziego Ziemſkiego Mści ławſkiego; Szukiewicza Piſarzá Ziemſkiego Słonimſkiego; Ktorzy to Kommiſſarze, *ad Fundum* Staroſtwa Czeczerſkiego ziachawſzy, Juryzdykcyą ſwoią *Unius Duorumve abſentia non obſtante dummodo quinque adſint* ufunduią, *prævijs innoteſcentiis* Czterma Niedzielami *ante terminum* Kommiſſyi *edendis*. Aktoraty ſtron *Forma Judiciaria* przywołać każą, *habitaque omni animadverſione*, Przywileiow, według nich *Funda in quæſtione* będące, komu ſłuſznie należą roztrząſną y przyſądzą; Oraz Granice Kopcami oznaczą, y opiſzą, tudzież *cauſam facti* rozſądzą *in ſpatio unius Anni* wzwyż wyrażeni Kommiſſarze, aby Sądy rozpocząwſzy, onych bez finalnego zakończenia nie limitowali, *præcuſtodimus*.

Kommiſſya na Rozgraniczenie Staroſtwa Koziańſkiego w Woiewodztwie Witebſkim leżącego.

POniewaž Staroſtwo Koziańſkie w Woiewodztwie Witebſkim leżące w aktualney Poſſeſſyi Urodzonych Andrzeia y Pauli z Szembekow Ogińſkich Miecznikow W. X. Lit. Małżonkow, zoſtaiące, ieſt w rożnych z Graniczącemi differencyach; Przeto na rozgraniczenie onego ze wſzyſtkiemi Graniczącemi, przy Urodzonym Jozefie Hurku Podkomorzym Witebſkim *deciſivam Sententiam* mieć maiącym, za Kommiſſarzow naznaczamy, Urodzonych Jgnacego Karnickiego Sędziego Ziemſkiego Mińſkiego; Piotra Bohomolca Witebſkiego; Hieronima Szeomiotha Orſzańſkiego Piſarzow Ziemſkich; Michała Krogera Sędzieg

Grodzkiego Orszańskiego, Michała Szyszkę Skarbnika Witebskiego; Jerzego Stankiewicza Starostę Swirydowskiego, ktorzy podług przepisu Praw o Kommissyach y Kommissarzach opisanych w czasie iak nayprędszym sposobność upatrzywszy, za wydanym przez siebie *ante Terminum* sześcią naymniey Tygodniami obwieszczeniem, tak *absentiâ nonnullorum* byleby z Urodzonym Podkomorzym licząc pięciu bydź mogło, iako y *Contumacia* Stron *non obstante*, *ad loca differentiarum* ziadą, a o Granicach y Possessyach przez Dowody y świadectwa informowawszy się, pomienione Starostwo Koziańskie, *cum omnibus Collateralibus* rozgraniczą, Kopcami osypią, y Dekret swoy Kommissyi *pluralitate Votorum* zkonkludowany stronom potrzebuiącym wydadzą, ktory iak skoro ferowany będzie, tak za niewzruszony Go mieć na zawsze chcemy y deklaruiemy. Jeżeliby zaś Podkomorzy, albo kilku z Kommisarzow przed expedyowaniem y dokończeniem tey Kommissyi umrzeć miało, tak iżby komplet do sądzenia wspomniony znaydować się niemiał, tedy *in eo casu* ażeby Sąd Naiz Assessorski Zadworny Litewski, za wniesieniem u Sądu od Stron nie pretenduiąc czynienia na to Aktoratu, innego Podkomorzego, y innych Kommissarzow nieodwłocznie wyznaczył, moc daiemy, y mieć chcemy.

Kommissya do Rozeznania natury Dobr Kryniczyn z Przyległościami w W.X.Lit. leżących.

POnieważ Dobra Kryniczyn z przyległościami *Jure Regali* od Urodzonego Karpia Starosty Płongiańskiego zakwestyonowane dotąd w Sądach Zadwornych W. X. Lit. *naturam sui* nie maią *decisam*; przeto ukracaiąc Proceß *inter Litigantes*, naznaczamy Kommissarzow: WW: Michała Gor[illegible]go Zmudzkiego, Szymona Sirucia Witebskiego, Jozefa Tyszkiewicza Mścisławskiego Kasztelanow; UU: Karola Bitoftta Marszałka, Bartłomieia Bystrama; Antoniego Łopacińskiego; Michała Daukszę Sędzi w Ziemskich; Onufrego Białozora Woyskiego; Stanisława Russela Podstarostę; Jakuba Pażyną Sędziego Grodzkiego, Jozefa Muśnickiego, Podczaszego Upitskich; Jana Dąbrowskiego Podkomorzego; Mikołaia Kościałkowskiego Sędziego Ziemskiego; Antoniego Komorowskiego Podstolego; Jozefa Pomarnackiego Sędziego Grodzkiego, Wilkomirskich, na Dzień 15. Miesiąca Lipca w Roku niniejszym 1768. Ktorzy to WW. y UU. Kommissarze (*absentia unius vel plurium non obstante dummodo quinque adsint*) na Grunt Dobr Kryniczyn w sporze będący ziachawszy, *naturam* tychże Dobr Kryniczyn z przyległościami, stosuiąc do się Prawa y Dowodow mocnieyszych; *non obstante Contumaciâ cuiusvis Partis*, *finaliter* rozeznaią, y determinować będa; y cokolwiek Ciż Kommissarze postanowią, Strony obie *indisputabiliter præcisa omni Appellatione* trzymać maią, mocą tey Ustawy.

Kommissya na Rozgraniczenie Dzierżawy Dworzyskiey.

POnieważ Dzierżawa Dworzyska w Woiewodztwie Połockim leżąca, w Aktu-

w Aktualney Possessyi Urodz: Piotra Bohomolca Pisarza Ziemskiego Witebskiego zostaiąca iest w rożnych z Graniczącemi dyfferencyach; Przeto na Rozgraniczenie oney, ze wszystkiemi Graniczącemi, przy Urodzonym Jozefie Hurku Podkomorzym Witebskim *decisivam sententiam* mieć mogącym, za Kommissarzow Urodzonych Jozefa Reutta Sędziego Ziemskiego; Kazimierza Łuskinę Stolnika y Podwoiewodzego Witebskich, Konstantego Swołyńskiego Podstolego Połockiego; Justyniana Szczyta Kasztelanica Inflantskiego, Jana Pakosza Pisarza Grodzkiego Smoleńskiego; Michała Szyszkę Skarbnika; Franciszka Zabę Cześnika Witebskich; y Antoniego Kossowa Starostę Czernickiego naznaczamy; ktorzy podług przepisu Praw o Kommissyach y Kommissarzach opisanych w czasie iak nayprędszym sposobność upatrzywszy, za wydanym przez siebie *ante Terminum* Kommissyi sześcią naymniey Niedzielami obwieszczeniem, tak *absentiâ nonnullorum*, byleby y z Urodzonym Podkomorzym licząc, Trzech bydź mogło, iako y *Contumacia* Stron *non obstante ad Loca differentiarum* ziadą; a o Granicach y Possessyach przez dowody y świadectwa informowawszy się, pomienioną Dzierżawę Dworzyską *cum omnibus Collateralibus* rozgraniczą, Kopcami osypią, y Dekret swoiey Kommissyi stronom potrzebuiącym wydadzą, ktory iak skoro ferowany będzie, tak za niewzruszony go mieć na zawsze chcemy, y deklaruiemy. *Quod attinet* zaś *Causas facti ex differentijs promanatas:* o tych Inkwizycyą, y szkod weryfikacyą uczynią, *Causas omnes facti ex differentiis promanatas finaliter* we wszystkim rozsądzą, y to wszystko wypełnią, cokolwiek do Sądow Kommissarskich będzie należało. Jeżeliby zaś Podkomorzy, albo kilku z Kommissarzow przed expedyowaniem y dokończeniem tey Kommissyi umrze miało, tak iżby komplet wspomniony znaydować się nie miał; tedy *in eo casu* aby Sąd Assessorski Litewski, za wniesieniem u Sądu od Stron (nie pretenduiąc czynienia na to Aktoratu) innego Podkomorzego y innych Kommissarzow nieodwłocznie wyznaczył, moc daiemy, y mieć chcemy; *Ad interim* zaś nim takowe finalne nastąpi rozgraniczenie, *securitatem* Aktualnych Possessyi, tak tey Dzierżawie, iako y wszystkim stronom graniczącym ubespieczamy, y ażeby do takowego nastąpić maiącego rozgraniczenia wszystkie strony spokoynie się w Granicach zachowały, *sub rigore Pœnarum Contraventionis* na stronę przestępuiącą *irremissibiliter extendendo præcavemus.*

Kommissya w Sprawie Xiążąt Radziwiłłow Podkomorzych Litewskich z Oycami Augustyanami Konwentu Wileńskiego, y Sukcessorami Bielikowiczow.

JAko Dekreta oczywiste w Wielkim Xięstwie Litewskim dawnemi Prawami są obwarowane, iż naruszane bydź nie mogą, tak wszystkie *de valore* Dekretow oczywistych zaszłe *in ante* Prawa *in toto* ztwierdzamy, że zaś dwa Dekreta oczywiste Trybunału W. X. Lit. w Kategoryi *de valore* Testamentu Urodzonego Eustachiego Michała Zawiszy Kasztelanica Witebskiego, zaszły sobie przeciwne; więc takowe Dekreta obadwa podnosząc za powszechną Stanow Rzplitey zgodą, Kommissyą do rozłą-

rozsądzenia *validitatis* wspomnionego Testamentu postanawiamy, y Kommissarzow Urodzonych Jozefa Paca Starostę Wileyskiego za *super-Arbitra*, za Arbitrow Jozefa Narbuta Chorążego, Dominika Alexandrowicza Pisarza Ziemskiego, Benedykta Kamieńskiego Stolnika, y Sędziego Grodzkiego; Hauryłkiewicza Skarbnika y Sędziego Grodzkiego Lidzkich; Szczyta Kasztelanica Smoleńskiego Posła Inflantskiego; Marcyana Janowicza Posła Wilkomirskiego, Buszczyńskiego Oboźnego Powiatu Starodubowskiego; Joachima Rosadowskiego Chorążego Husarskiego, naznaczamy; Ktorzy czas sposobny upatrzywszy y Strony przez Innotescencye swoie czterma Niedzielami obwieściwszy do Miasta Lidy ziadą, y tam *absentia nonnullorum non obstante* byleby Ich pięciu było Jurysdykcyą Sądow swoich *sub Præsidentia* pierwszego *in Ordine* Kommissarza *in completo numero*, zasundowawszy, Sprawę *de valore* Testamentu wspomnionego, Ur: Eustach: Michała Zawiszy Kasztelanica Witebskiego, między Xiążętami JchMćiami Stanisławem y Karoliną z Pocieiow Radziwiłłami Podkomorzemi W. X. Litewskiego, a XX. Augustyanami Konwentu Wileńskiego y Sukcessorami Urodzonych Bielikowiczow, *abscissis omnibus dilationibus & beneficiis Juris*, dozwalaiąc tylko Kopiy Spraw *ad invicem* z nakazaniem *in triduo* potym rozprawy *præviis adcitationibus Partis Actoreæ* czterma Tygodniami od zeznania Pozwow, a rekonwencyalnych *modo in subselliis* W. X. Lit. *practicato* nie zaglądaiąc się bynaymniey na Dekreta Trybunalskie wyżey wspomnione, ani do onych referuiąc się (ktorych Dekretow żadna Strona *in Suplementum* sobie brać nie ma) *finaliter ad mentem* Praw W. X. Lit. bez czynienia Limity y Prorogacyi Sądow swoich osądzą y zupełne między stronami wyrokiem swoim na zawsze uspokoienie uczynią.

Kommissya na Rozsądzenie Sprawy Urodzonych Druwonow.

CHcąc iak nayprędszą y naygruntownieyszą w Sprawie Urodzonych Jana Kapitana, Antoniego Porucznika Woysk Koronnych, Jgnacego, Tadeusza, Piotra, Druwonow Braci niegdy z Urodzonego Jodaka Druwona pochodzących, z Urodzonemi Wigantami, Burbami, Petrusewiczami, Kuleszami, Karpiami, Horodeckiemi, Laneberkami, y innemi względem lenności Dobr Moyże, Schribarte, teraz Lepary zwanych, w Powiecie Upitskim leżących, podług Praw y Przywileiow uczynić Sprawiedliwość, na rozsądzenie oneyże mocą Seymu teraznieyszą Kommissyą wyznaczamy, to iest: Urodzonego Karola Michała Bitoffta, Marszałka Powiatu Upitskiego, Stanisława Odachowskiego Ciwona małych Dyrwian Starostę Botockiego; Rafała Przeciszewskiego, Ciwona Berezniańskiego; Adama Jwanowicza Ciwona Retowskiego; Jacka Pudkamera Sędzica Ziemskiego Urzędnikow Xięstwa Zmudzkiego, Stanisława Staszkiewicza Koniuszego Xięstwa Zmudzkiego; Szymona Wodziskiego. Ktorzy to Urodzeni Kommissarze *plurium absentia non obstante, dummodo tres adsint*, na Dzień Dwudziesty osmy Miesiąca Lipca ziechawszy się do Miasta Janiszek, Sprawę tę *non obstante Contumacia, au t recessu* ktoreykolwiek strony, finalnie rozsądzą; oraz Tradycyą Dobr stronie przysądzonych uczynią.

Pozwo-

Pozwolenie zamiany Starostwa Zyzmorskiego.

MAiąc wzgląd na zasługi Urodzonego Leonarda Pocieia Oboźnego W. X. Lit. pozwalamy mu uczynić Zamianę Starostwa Zyzmorskiego, w Woiewodztwie Trockim leżącego, na Dobra Dziedziczne Porzecze nazwane w Woiewodztwie Połockim leżące, niezawodne ; do ktorey zamiany Kommissarzow W. Tadeusza Burzyńskiego, Kasztelana Smoleńskiego; Urodzonych Mikołaia Łopacińskiego Pisarz W. Lit:; Jozefa Hurka Podkomorzego Witebskiego; Jana Romera Sędziego Ziemsk: Trockiego, Marcina Czerniewicza Horodniczego y Sędziego Grodzk: Kowińskiego, Michała Szyszko Podkomorzego Nadwornego Naszego; Jana Pakosza Pisarza Smoleńskiego, Piotra Bohomolca Pisarza Ziemskiego Witebskiego, naznaczamy. Ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem = Ostrzeżenie Dobr idących w Zamianę = sprawić się będą powinni.

Dzierżawy Klepacz y Jamenka w Dobra Ziemskie obrocenie.

POnieważ Dzierżawa Klepacz y Jamenka w Woiewodztwie Brzeskim Litewskim leżąca, kilku Chłopow mająca, Hyberną zbyteczną, to iest: Złot: Pol: Sto czterdzieści *præ* aggrawowana, na ktorą Urodzony Piotr Lanckoroński, Paszkowski Pułkownik Woysk W. X. Litewsk: tey Dzierżawey Possessor *de proprio* opłacać musi, y iuż nie mało swego grosza na to wydał, nie mniey konsyderuiąc znaczne w Woysku W. X. L. przez lat Trzydzieści y dziewięć, tegoż Urodzonego Pułkownika zasługi, pomienioną Dzierżawę Klepacze y Jamenka w Aktualney teraz Urodzonego Pułkownika Paszkowskiego zostaiącą Possessyi, Prawem Ziemskim Onemu y Sukcessorom Iego *in perpetuum* nadaiemy, & *Juri Terrestri* inkorporuiemy, *Salvô censu* z tychże Dzierżaw Kwarty y Hyberny teraz opłacanych, y wnoszących do Skarbu Lit: ktore Podatki naturze Dobr Ziemskich tychże Dzierżaw wieczystym Ziemskim Prawem pomienionemu Urodzonemu Paszkowskiemu y Sukcessorom Iego nadanych *præjudicare* nie maią.

Ubespieczenie Urodzonych Michała y Justyny z Przeciszewskich Odachowskich Małżonkow przy Dożywotniey Possessyi Dzierżawy Zorany, nazwaney.

ZE za konsensem pod Rokiem 1665. od Nayiaśnieyszego Predecessora Naszego Jana Kazimierza Krola Polskiego, W. Jerzemu Chlebowiczowi, Generalnemu Xięstwa Zmudzkiego Staroście, *ad cedendum* Dzierżawy Zorany nazwaney, *in Personam* Urodzonego Jana Franciszka Pozniaka Pisarza Ziemskiego Wileńskiego, y Anny Brygitty z Obrępalskich Pozniakowey Małżonkow danym, y za Cessya *in Virtute* tako-

 wego

wego konſenſu w tymże Roku prawnie uczynioną, pomieniona Dzierżawa Zorany od Ekonomii Staroſtwa Zmudzkiego odeſzła, & *ſcorſivitatis Titulum* wzięła, a za Przywileiami od Nayiaśnieyſzego Predeceſſora Naſzego Auguſta Trzeciego Krola Polſkiego, *ad Poſſeſſionem* Urodzonego Michała Odachowſkiego, Sędziego Ziemſkiego Telſzewſkiego, Xięſtwa Zmudzkiego Chorążego Petyhorſkiego, y Juſtyny z Przeciſzewſkich Odachowſkiey, Małżonkow *devenit*. Zaczym tychże Urodzonych Odachowſkich Małżonkow przy tey Dzierżawie Zorany, iako iuż od Ekonomii Staroſtwa Zmudzkiego odłączoney, y za oſobliwemi Przywileiami chodzącey,*ad vitæ eorum tempora*, ubeſpieczamy. Poniewaź zaś ta Dzierżawa nie znayduie ſię teraz w zupełności Attynencyi ſwoich, iak w wyrażonym konſenſie ſą opiſane; Więc Urodzonym Odachowſkim daiemy moc dochodzenia prawnie tych Attynencyi ktoreby *illegaliter* & *prætextuosè* przez kogożkolwiek oderwane y przywłaſzczone bydź pokazały ſię, á te odzyſkane przy Dożywociu onych y *circa fundum* Dzierżawy Zoran zoſtawać maią.

Dobra Lenne w Powiecie Mozyrſkim.

MAiąc wzgląd na zaſługi w Oyczyznie Urodzonych Rafała Sędziego Ziemſkiego Wilkomirſkiego; Gedeona Piſarza Dekretowego W. Xięſtwa Litt. y Konſtantego Podczaſzego Mozyrſkiego Jeleńſkich, Przywileia, Ograniczenia, Ceſſye & *omnis Tituli Documenta* na Dobra wieczyſto-Lenne Kopałkiewicze, Rzeſzowo, Koſieyſk, Choyno, Łuczyce, *cum omnibus Attinentiis* do tych Dobr Lennych *ſpectantibus* w Powiecie Mozyrſkim leżące, Jmieniowi tychże Urodzonych Jeleńſkich ſłużące approbuiemy, y przy Poſſeſſyi wieczyſto-Lenney, *eorundem Bonorum Feudalium* poki Miecza Urodzonych Jeleńſkich ſtanie, według oblokwencyi tychże Przywileiow nadanych, zachowuiemy.

Utwierdzenie Przywileiu OO. Xiążętom Radziwiłłom *pro Conſervatione* nadanych Praw Wolności, Dyplomatow, y Przywileiow W.X.Lit. ſłużących.

CHwalebnemi w Woynie y Pokoiu Zaſługami, nieodſtępną ku Monarchom na ten czas Panuiącym y Rzplitey wiernością, znakomity przez ſię y Przodkow ſwoich O. Xiążę Mikołay na Ołyce y Nieświeżu Radziwiłł Woiewoda Wileńſki, Marſzałek W. y Kanclerz W. Xięſtwa Litt. nie tylko przez Przywiley w Roku 1551. w Wilnie od Nayiaśnieyſzego Predeceſſora Naſzego *Piæ Memoriæ* Zygmunta Auguſta Krola Polſkiego, y W. X. Lit. ſobie dany pozyſkał, świadectwo wielkich ſwoich y całego Domu czynow, lecź na znak zaſzczytu Domowi Jego, y z wdzięczności w poźne wieki pamiętney, tymże Przywileiem otrzymał pozwolenie Sobie y Naſtępcom ſwoim Xiążętom Dziedzicom Nieświeſkim wſzyſtkich Przywileiow Wolności nadanych od Anteceſſorow ſwoich Krolow Polſkich y Wielkich Xiążąt Lit: Wielkiemu X. Lit: pozwolonych y udzielonych konſerwowania, zawiadywania, y ſtrzeżenia

nia wiecznemi czasy. Y gdy takowe *Actus in Archivis* Domu OO: Xiążąt przez tyle wiekow wiernie y pilnie konserwuią się, nawet przez rożne nadarzone Woyny Ciż OO: Xiążeta opuściwszy drogie zbiory swoie, na Łup nieprzyiacioł, a takowy skład *Archivum* znacznym kosztem swoim uwozili, a na mieyscach bespiecznych kryli, y trzymali. Przeto My Krol z Stanami Skonfederowanemi konsyderuiąc zasługi Domu OO: Xiążąt a *singulariter* O. Xcia Radziwiłła Karola, Marszałka Generalney Konfederacyi, y Seymowego, takowy Przywiley od Antecessora Naszego, Krola JMci Zygmunta Augusta, pod Datą Roku 1551 niegdyś O. Xięciu Mikołaiowi Radziwiłłowi Woiewodzie Wileńskiemu, Marszałkowi W. y Kanclerzowi W. X. Lit. dany, ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą *in toto ac integro* approbuiemy, y mocą tegoż Przywileiu, iako też Konstytucyi teraźnieyszey konserwacyą tychże Aktow, Przywileiow, Wolności nadanych Całemu Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu, ktore się onym dodały, Przywileiu, iako też napotym, aż dotąd od Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych Krolow Polskich, y W. X. Lit. dostały, & *ad praesentem circa Archivi* OO. Xiążąt Dziedzicow Linii Nieświeskiey *reperiuntur circa eadem Archiva* OO: Xiążąt Linii Nieświeskiey wiecznemi czasy mieć chcemy. A po ustałey tey Linii Potomkom Domu Radziwiłłowskiego według postanowienia Onych Konstytucyą osobliwszą approbowanego, Xięstwo Nieswieskie dziedziczącym *Conservationem perpetuam* Tychże W. X. Litt: Zaszczytow *ad Tenorem* tego Przywileju wiecznemi pozwalamy czasy. A że to *concernit Publicum Universale* & *spectat* wiadomości całey Rzpltey: Przeto ażeby O. Xże Karol Radziwiłł Marszałek Konfed: General: Prowincyi Koronney y Seymowy, iako teraźnieyszy tych Zaszczytow Possessor, *in spatio* Roku, takowe wszelkie Przywileia, *ante Constitutionem Unionis* nadania do Akt Metryk Koronney y Litewskiey przez Plenipotentow swoich bez pretendowania przez Kancellarye żadnych, iako *in negotio Publico* opłaty za Induktę, wyiąwszy nadgrodę za pismo wprowadził, zalecaiąc po Aktykacyi *rehabitionem* samych Oryginałow, *iterum ad Archivum* Tegoż O. Xiążęcia pozwalamy, y ażeby iuż odtąd o Restytucyą wzwyż wspomnionych Aktow *ad Archiva Publica* nikt *perpetuis in futurum temporibus* domawiać się, a przeto wzwyż wspomnionemu Przywileiowi, oraz mocy ninieyszey Konstytucyi *derogare* nieśmiał, waruiemy, y ubespieczamy.

Reassumpcya Konstytucyi o postanowieniu niegdyś między OO. Radziwiłłami Trzema Bracią Xiężęty na Ołyce y Nieświeżu Uczynionym.

MAiąc wzgląd na usługi tak Antecessorow OO: Xiążąt Radziwiłłow, iako y Potomkow Onych ku Nam y Rzplitey wiernie pełnionych, za Zgodą Skonfederowanych Stanow Oboyga Narodow postanowienie Trzech Braci rodzonych, Mikołaia Krzysztofa *binominis*, Albrechta y Stanisława Radziwiłłow, Xiążąt na Ołyce y Nieświeżu, (ktorym Oni porządek Sukcessyi wszelakiey swey Dziedziczney Oyczystey Maiętności, mianowicie co do Dziedzictw Ołyki, Nieświeża, Klecka,

Mira, Grodka Dawidowſkiego opiſawſzy bliżſzych po Mieczu mimo właſne Dziewki do Sukceſſyi tychże Dobr przypuścili) ze wſzyſtkiemi Klauzulami y excepcyami w tymże poſtanowieniu y w Konfirmacyi Krola Stefana wyrażonemi, iuż Konſtytucyą 1589. Approbowane, na wieczne czaſy ztwierdzamy, y tę konfirmacyą naſzą, *pro immutabili Lege* mieć chcemy.

Rekognicya Czci y Zaſług Urodzonego Paca Podſtolego W. X. Litt:

JAko Cnoty y czyny zacne w Obywatelach tey Rzplitey, żadną przyćmione nie mogą bydź przeciwnością, ani ſławy Wielkich Mężow ſama w śmiertelnych zwłokach zawira mogiła, (bo ci z nią razem żyć, y po śmierci w pamięciach wdzięczney Oyczyzny zwykli) tak gdy w Bogu niedawno zeſzły, wyſokiey Rodowitości, znakomitych zaſług z ſiebie y Wielkiego Domu ſwego, *Geſtis Heróum* wſławionego Kawaler, Urodzony Jgnacy Pac, Podſtoli W. Xięſtwa Litt. w tylu publicznych Funkcyach, a mianowicie w piaſtowaney godnie Trybunału W.X.Lit. Dyrekcyi, dobrze Nam y Oyczyznie zaſłużony, przez podſtępnie y nienawiśnie uformowany Proceſs w Sądach Konfederacyi przeſzłey W.X. Lit. Dekretem zaocznie wypadłym zoſtał uciążony, a niewinność Iego zawſze, y teraz iawną ſię bydź Stanom Rzplitey okazała; Przeto lubo w prawdzie *ſuper pijs manibus Ejus* oſkarżenie y Konwikcye wſzelkie *nihil quidquam Juris habent*, iednak My z Stanami Zgromadzonemi, ſamą czyſtą Cnotę, y niezmazaną ſławę *Geſtorum* Tegoż Urodzonego Podſtolego W.X.Lit. *ab omni* u Potomności *ſuſpicione* chcąc mieć ocaloną, wſpomnione Dekreta Konfederackie, pod iakąkolwiek Datą, y w iakichkolwiek czaſiech, y wſkazach ferowane, podnoſiemy, y że ſławie y czci Tegoż S. P. Podſtolego Litewſkiego *derogare* bynaymniey nie mogą, waruiemy.

Odeſſanie Pretenſyi U. U. Sukceſſorow Gąſiewſkich do Kommiſſyi Skarbowey W.X.Litt:

PRetenſye Urodzonych Sukceſſorow Gąſiewſkich do Rzeczy-Poſpolitey miane, odſyłamy do Kommiſſyi Skarbowey W. X. Lit., aby one roztrząſnęła, y na przyſzły Seym odeſłała.

Reſtytucya do Czci y Szlachectwa Neofitow w W. Xięſtwie Litt:

LUbo Konſtytucya Seymu Szczęśliwey Koronacyi Naſzey *Tit:* Nobilitacya niektorych Neofitow, zwolniła dla pewney Liczby Osob, oſtrość Prawa Seymem Konwokacyinym, na Neofitow poſtanowionego· Gdy iednak W.X.Lit. ſtawaiąc przy Statucie ſwoim, powſzechną krzywdę Neofitow, za krzywdę Prawu Statutowemu poczytowało; Przeto za zgodą Wſzech Stanow, tę kweſtyą raz na zawſze uſpokaiaiąc, ſtanowiemy: iż pod Rygor Prawa Konwokacyinego *Tit:* Neofici w Roku 1764. napiſanego podpadać nie maią, wſzyſcy ci Neofici

w W. X. Litt. ktorzy *ante hanc Legem* ſą nawroceni, owſzem onych *præſenti Lege* Nobilituiemy, & *circa Prærogativam Nobilitarem præciſo Scartabellatu* zachowuiemy *in perpetuum*. Lecz takowa wſpomniona Seymu *Convocationis* Konſtytucya ma ſię ściągać na czas przyſzły, y na tych, ktorzy *poſt hanc Legem* wynikną, y nawracać ſię będą Neofici.

Ubeſpieczenie Honoru, Urod:-Brońſkiego Sędziego Ziemſkiego Słonimſkiego.

GDy Urodzony Ludwik Antoni z Brona Brońſki, Sędzia Ziemſki Słonimſki, idący z dawney Familii Brońſkich, przenioſſzy ſię przez Oyca ſwego z Korony do Litwy, nie maiąc doſtateczney Dziedziczney Poſſeſſyi w Powiecie Słonimſkim *vigore* Konſtytucyi Seymu *Convocationis*, obrany iednak Sędzią Ziemſkim Słonimſkim *pluralitate Votorum* zoſtał, potym przez Obywatelow tego Powiatu zproceſſowany y w Grodzie Słonimſkim kondemnowany ieſt; Zaczym łaſką Naſzą za Zgodą Wſzech Stanow wyż pomienionego Ur. Ludwika Brońſkiego załłaniaiąc, mieć chcemy, aby mu Dekret Grodzki Słonimſki w Roku przeſzłym 1767. w Decembrze *in Acceſſorio* ferowany, co do honoru y Prerogatywy Urzędu Jego nie ſzkodził, y ażeby odtąd *ratione* honoru y Urzędu, nikt inkwietować nie ważył ſię, oſtrzegamy, oraz za dobrze obranego Sędziego Ziemſkiego Słonimſkiego uznaiemy, *ſalva* iednak *nihilominus Vindicatione* Krzywd, y Pretenſyi każdemu, ktoby do Dobr Jego ſłuſzne miec Prawo przed należytym Sądem ukazał, & *Salva ſecuritate* tychże Pretenſorow, ażeby *ob rationem læſi honoris ſui* na nich *pænam Talionis* wygrywać nie mogł.

Reintroductio OO. Dominikanow do Zamku Trockiego oraz *Approbatio* Funduſzu Onych Poporſkiego.

LUbo OO. Dominikanow Trockich *per Conſtitutionem Anni* 1678. reintrodukowano do Zamku Trockiego, iednak ponieważ do tych czas to *per Renitentiam* Woiewodtwa do ſkutku nie przyſzło, więc *præſenti Lege* tymże OO. Dominikanom pozwalamy *hac Conditione* w Zamku Trockim Kościoł y Klaſztor wymurować, aby Ciż XX: Dominikanie Wieżę Ciwilną *pro delinquentibus* przytym pierwey Szopę, a potym Refektarż przeſtronny w klaſztorze dla odprawowania Seymikow erygowali, Mieyſca zas na Archivum Xiąg Ziemſkich, y Grodzkich, oraz na Kancellaryą Woiewodztwa w tymże Zamku wyznaczonego, ażeby XX. Dominikanie ſobie nieprzywłaſzczali, *prœcavemus*. Przytym Fundacyą U. Staniſława Beynatta Skarbnego W. X. Litt: na Nowicyat OO. Dominikanow w Poporciach z przyłączonemi Dobrami Poporcie y Kozaliuſzki w Wojewodztwie Trockim, a Tumiłowicze w Powiecie Oſzmiańſkim leżącemi uczynioną, approbuiemy.

Potwierdzenie Funduszu *Collegium* Witebskiego OO. Jezuitow.

POnieważ *Collegium* Witebskie OO: Jezuitow Konstytucyą *Anni* 1690. approbowane, przez odeyscie Dobr Funduszowych za granice tak uszczuplone zostało, iż bez przyłożenia się niektorych tegoż Woiewodztwa Obywatelow utrzymacby się pewnie w tym mieyscu nie mogło, a żądano, od Nas przez tegoż Woiewodztwa Posłow, ażebyśmy takowe *Collegium*, iako temuż Woiewodztwu Witebskiemu dla edukacyi Młodzi zdatne utwierdzić przy Jch teraznieyszych Possessyach y ubespieczyć raczyli; przeto przez wzgląd na takowe Nam przełożone potrzeby, pomienione *Collegium* Witebskie ze wszystkiemi Ich Aktualnemi Possessyami w Woiewodztwie Witebskim approbuiemy, & *circa easdem Actuales Bonorum Possessiones* ubespieczamy; *Salvis oneribus Reipublicæ*.

Ubespieczenie Urodzonym Pisarzom Skarbowym W. X. Litt: Pensyi.

URzędy Pisarzow Skarbowych W. X. Litt. dawnieyszemi Prawami ustanowione ubespieczaiąc, ażeby każdemu z nich trzech, Pensye nie iuż tak, iak *in ante* były, lecz zupełnie po trzy Tysiące Złotych, co Rocznie Skarb W. X. Lit. z Summy na nieprzewidziane Expensa naznaczoney, wypłacał, mieć chcemy, y na zawsze upewniamy, a to pod obowiązkiem bywania na Kommissyach Skarbowych, tychże Urodzonych Pisarzow, tak iakoby każdy z nich przytomny na Kommissyi pensyą sobie należącą nie zawodnie odbierał.

Pozwolenie O. Xięciu Karolowi Radziwiłłowi Marszałkowi Generalney Konfederacyi, y Seymowemu; oraz Urodzonemu Stanisławowi Brzostowskiemu Marszałkowi Konfederacyi Generalney W. X. Litt: wyiachania za Granicę.

ZDrowie O. Xcia Karola Radziwiłła Marszałka Generalney Konfederacyi Koronney y Seymowego, oraz W. Stanisława Brzostowskiego Marszałka Generalney Konfederacyi W.X.Lit. iako iest *publico* żądane y potrzebne, tak na poratowanie tegoż szacownego Ich zdrowia, pracami teraźnieyszemi nadwątlonego, wyiazdu za granicę chętnie Im pozwalamy.

De-

Deklaracya w Rozſądzeniu Sprawy Urodz: Jana Grotuza.

ZE Sprawa Urodz: Jana Grotuza Surrogatora y Pułkownika Xſtwa Zmudzkiego z Sukceſſorami Kryſzpinowſkiemi przez lat kilkadzieſiąt Agitowana, dotąd konkluzyi niewzięła, przeto chcąc ſtronom ſpor wiodącym przyſpieſzyć Sprawiedliwość, mimo Proceder *ex nexu* Prawa w Ziemſtwie Wołkowyſkim rozpoczęty, *Caſſato quovis* w tymże Sądzie między ſtronami *Proceſſu*, y zakazawſzy *omnem* o tenże w Ziemſtwie Wołkowyſkim Proceder tak między ſtronami, iako też *quocunque hujus Proceſsûs motivo*, od Stron Urzędu Ziemſtwa Wołkowyſkiego *Proſecutionem*, przyſzłemu Trybunałowi W. X. Lit. na Repartycyi Ruſkiey *ex quovis Regeſtro præciſis omnibus Dilationibus*, oſtateczne *in Principali* tey ſprawy między ſtronami do Aktorſtwa należącemi rozſądzenie zalecamy.

Approbacya *Actorum* Konfederacyi Generalnych, y Rozwiązanie wſzyſtkich.

OPiſawſzy Prawa y Uſtawy teraznieyſze, tak ſame Generalnych Korony Polſkiey y W. X. Lit. Oboyga Narodow Konfederacyi Akty, iako też wſzyſtkie Uniwerſały, Ordynacye, Deklaracye, *Sancita*, Decyzye, Dekreta, Aſſygnacye, y wſzelkie Dyſpozycye *præſenti irrevocabili Lege* Approbuiemy; oraz aby żadney wątpliwości, interpretacyi, a tym bardziey Kweſtyi nie podlegały, y na zawſze nieporuſzone były, pod karą *in Convulſores Legum* opiſaną waruiemy y ubeſpieczamy. Nie mniey ponieważ ten Seym teraźnieyſzy niektore Rozrządzenie Rzeczypoſpolitey uſtanowiwſzy, innych Praw dawnych nie tknął, zaczym wſzyſtkie takowe *in Statiſticis & Juridicis* Prawa, iako też we wſzelkich materyach, Statuta, Konſtytucye, Prawne nadania (oprocz odmian Praw na pomienionym teraźnieyſzym Seymie uſtanowionych) *in integro & inviolabili robore* zachowuiemy.

A iako Konfederacye Oboyga Narodow pierwey po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach uczynione, a potym Generalnie zprzymierzone y razem złączone, wziąwſzy nierozerwaną iednomyslnością za Cel czynności ſwoich Dobro Powſzechne Oyczyzny Naſzey, wſzelkie w dopełnieniu czyſtych Intencyi ſwoich czyniły uſilności, tak gdy te Potomnym Wiekom ſławne y pamiętne do ſkutku przyprowadziły Dzieło, oraz gdy nietylko *ab extra* o zupełney dla nas od Poſtronnych Monarchow Przyiaźni, ale też *ab intra* o nieporuſzoney ku Majeſtatowi Naſzemu od Obywatelow Kroleſtwa tego Wierności, a uprzeymey *inter Concives* Poufałości, y wzaiemney miłości ieſteśmy pewni; y na tym uſzczęśliwienia Rzpltey y wſzelkiego Dobra obfitości niechybne zakładamy nadzieie. Zaczym też Konfederacye, tak co do oſobnych w Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach Korony Polſkiey y W. X. Lit. Związkow, iako co do Generalnego między ſobą zprzymierzenia ſię, y Obudwoch Skonfederowanych Narodow złączenia ſię, rozwięzuiemy,

my, *& libertatem sentiendi ac Jus vetandi* we wszystkich Seymowych Materyach, oprocz *Pluralitati* zostawionych reassumuiemy; tudziez Seymiki Ziemskie, Poselskie, y Deputackie uwalniaiąc od Prezydencyi na nich UU. Marszałkow Konfederackich, *ad formã Legibus praescriptã* przywracamy; Sprawy zaś do Sądow Konfederackich Generalnych, intentowane, a nie sądzone; *ad Subsellia competentia* do rozsądzenia odsyłamy, y o zapozwanie do Konfederacyi *praetendendas quocunque modo & praetextu paenas evocationis* uchylamy. Gdy zaś przywrocilismy wszystkim Obywatelom Spokoyność, podobnież Rozwiązanie Konfederacyi Toruńskiey y Słuckiey, nieodwłocznie nakazuiemy, y żeby nikt z okazyi tych Konfederacyi, y w nie wchodzących Osob, do ktoregożkolwiek Sądu, pod iakimkolwiek pretextem pozywać; ani Sąd żaden takowych Spraw sądzić nie ważył się pod karą na Przestępcow Praw, y Gwałtownikow spokoyności wewnętrzney, ostrzegamy.

Acta Konfederacyi Koronney do Metryki Koronney, á Konfederacyi W. X. Lit. do Metryki Litewskiey przez UU. Sekretarzow Konfederacyi Generalnych oddane bydź maią na Termin przypadaiącego w tym Roku Seymu Ordynaryinego Warszawskiego.

GABRYEL PODOSKI, *XIĄŻĘ PRYMAS.* mpp.

Antoni Ostrowski, *Biskup Kujawski y Pomorski* mpp.
Antoni Xżę *z Prussow* Jabłonowski, *Woiewoda Poznański* mpp.
Jgnacy Twardowski, *Wwda Kaliski* mpp.
Jozef Antoni *Junosza* Podoski, *Wwda Płocki, Kawaler Orderow Orła Białego y S. Stanisława* mpp.
Tadeusz *z Lipego na Lipsku* Lipski, *Kasztelan Łęczycki* mpp.
Andrzey Stanisław Młodzieiowski *Biskup Przemyski Kanclerz Wielki Koronny* mpp.
Francizek Salezy Potocki, *Wwda Generał Ziem Kijowskich* mpp.
Jgnacy Cetner, *Wwda Bełzki* mpp.
Stanisław Berhard Gozdzki, *Wda Generał Ziem Podlaskich.*
Roch Michał Jabłonowski, *Kasztelan Wislicki* mpp.
Xion Stefan Giedroyć *Biskup Inflantski* mpp.
Michał Ogiński, *Woiewoda Wileński.*
Jozef *Dewoyna* Sołłohub, *Woiewoda Witebski* mpp.
Thadeusz *z Burzyna* Burzyński, *Kasztelan Wdztwa Smoleńskiego* mpp.
Adam Brzostowski, *Kasztelan Połocki Sta Sądowy Wołkowyski.* mpp.
Michał Xiążę Czartoryski, *Kanclerz Wielki W. X. Lit.*
Jan Borch, *Pod-Kanclerzy Koronny* mpp.
Teodor Wessel *Podskarbi Wielki Koronny.*
Jozef Xiążę Sanguszko, *Marszałek Nadw: W. X. Lit.*
Karol Xiążę Radziwił, *Marszałek Konfederacyi Generalney y Seymowy.*
Stanisław Brzostowski, *Marszałek Konfed: Generalney W. X. Lit.*
Władysław Gurowski, *Pisarz Wielki Koronny, Poseł Woiewodztwa Poznańskiego.*
Karol Malczewski, *Pułkownik Regim: Konn: B. W. K. Poseł z Wdztwa Poznańskiego*
Adam *Łodzia* Poniński, *Kuchmistrz W. Kor. Poseł Wdztwa Kaliskiego.*
Stanisław Wessel, *Starosta Golubski, Poseł Wdztwa Łęczyckiego.*
Woyciech *Grzymała* Ostrowski, *Podsędek y Poseł Wdztwa Łęczyck:* mpp.

Kasper

Kaſper Lubomirſki, *Poſeł Wdztwa Mazowieckiego Ziemi Czerſkiey.*
Theodor P. *na Szydłowie* Szydłowſki, *Chorąży y Poſeł Ziemi Warſzawſkiey Woiewodzwa Mazowieckiego* mpp.
Kazimierz *na Szydłowie* Szydłowſki, *Stolnik Powiatu Praſznyſkiego Poſeł Ziemi Wizſkiey.* mpp.
Kazimierz Xiążę PONIATOWSKI, *Podkomorzy Koronny Poſeł Ziemi Zakroczymſkiey.*
Jan Chryzoſtom Krajewſki, *Inſtygator Koronny y Poſeł Ziemi Rożańſkiey* mpp.
Walenty z *Piętk* Sobolewſki, *Łowczy Ziemi Warſzawſkiey, Poſeł Ziemi Liwſkiey.*
Staniſław Radziminſki, *Staroſta Janowſki Poſeł Ziemi Nurſkiey.* mpp.
Franciſzek Xawery Branicki, *Ł. W. Kor: Poſeł Ziemi Sochaczewſkiey.*
Staniſław Gadomſki, *Podkomorzy y Poſeł Ziemi Sochaczewſkiey* mpp.
Antoni Czapſki, *Podkomorzy y Poſeł Wdztwa Chełmińſkiego.*
Waleryan Piwnicki, *Miecznik Ziem Pruſkich, Poſeł Wdztwa Chełmińſkiego.*
Franciſzek Wielopolſki, *Poſeł Woiewodztwa Krakowſkiego.*
Jozef Wielopolſki, *Poſeł Woiewodztwa Krakowſkiego.*
J. Małachowſki, *Poſeł Woiewodztwa Sandomirſkiego.*
E. Wodzicki, *Staroſta Stobnicki, Poſeł Woiewodztwa Sandomirſkiego.*
Piotr Ozarowſki, *Poſeł Woiewodztwa Sandomirſkiego.*
Maciey Skorupka, *Poſeł Woiewodztwa Sandomirſkiego.*
Antoni Potocki, *Staroſta Lwowſki Poſeł Woiewodztwa Ruſkiego.*
Jgnacy Bukowſki, *Poſeł Sanocki.*
Jozef Antoni z *Błazowa* Błazowſki, *Podſtoli y Poſeł Powiatu Zydaczew:*
Maryan Potocki, *Delegat y Marſzałek Ziemi Halickiey.*
Jozef Soſnowſki, *Piſarz Polny Wielkiego Xigſtwa Litewſkiego, Poſeł Ziemi Chełmſkiey.*
Jozef Stempkowſki, *Oboźny Polny Koronny, Poſeł Woiewodztwa Lubelſkiego.*
Staniſław Karwowſki, *Podſtoli Ziemi Bielſkiey, z Woiewodztwa Podlaſkiego z Ziemi Mielnickiey Poſeł.*
Jozef Wilczewſki, *Podkomorzy Ziemi Wiſkiey, Poſeł Wdztwa Podlaſkiego, Ziemi Bielſkiey.*
Celeſtyn z *Szpanowa* Czaplic, *Podkomorzy Łucki, Poſeł z Inflant Koronn:*
Jan *Łodzia* Ponińſki, *Poſeł z Inflant Koronnych* mpp.
Michał Jan Pac *Staroſta Ziołowſki, Poſeł Woiewodztwa Wileńſkiego.*
Staniſław Xiążę Radziwiłł, *Pod: Wiel: Wielkiego Xięſtwa Lit: Poſeł Powiatu Lidzkiego.*
Marcyan Janowicz, *Poſeł Powiatu Wiłkomirſkiego.*
Stefan Dominik Römer, *Chorąży y Poſeł Wdztwa Trockiego.*
Antoni Zabiełło, *Łowczy Wielki W. Xięſtwa Lit. Poſeł Powiatu Kowieńſkiego.*
Marcin Czerniewicz, *Horodniczy, Sędzia Grodzki, y Poſeł Powiatu Kowieńſkiego.*
Jan Pakosz, *Piſarz Grodzki, y Poſeł Wdztwa Smoleńſkiego.*
Kazimierz Zabłocki, *Poſeł Powiatu Starodubowſkiego.*
Franciſzek Giedroyć, *Oboźny Polny Lit. Poſeł Wołkowyſki* mpp.
Piotr Bohomolec, *Piſarz Ziemſki y Poſeł Wdztwa Witebſkiego.*
Michał Szyſzko, *Chorąży Huſſarſki, Poſeł Woiewodztwa Witebſkiego.*

Michał Xiążę Radziwiłł, *Krayczyc W. Xięstwa Lit: Poseł z Woiewodztwa Brzeskiego.*
Michał Domański, *Poseł Powiatu Pinskiego.*
Mikołay Tadeusz Łopaciński, *Pisarz Wielki W. X. Lit. Poseł Wdztwa Inflantskiego.*
Adam Czartoryski, *Poseł Wdztwa Inflantskiego.*
Antoni Tyzenhauz, *P. N. Wielkiego Xięstwa Lit. Poseł Woiewodztwa Inflantskiego.*

Stanisław August KROL.

KAROL Xiąże RADZIWIŁŁ *Marszałek Konfederacyi Generalney y Seymowy.*

STANISŁ: BRZOSTOWSKI *Marszałek Generalney Konfederacyi W. X. Litt.*

MARCIN MATUSZEWIC *Sędzia Ziemski Wdztwa Brzesk: Lit: Generalney Konfederacyi Koronney, y Seymowy Sekretarz* mpp.

REGESTR

Tytułow Konstytucyi W. X. Lit. Seymu Roku. 1768.

